

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES VUOSIKERTOMUS 2002

<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES *VUOSIKERTOMUS 2002*

*Pat Cox
Euroopan parlamentin
puhemies
rue Wiertz
B - 1047 Bryssel*

Strasbourg, 10. helmikuuta 2003

Arvoisa puhemies,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 195 artiklan 1 kohdan sekä oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja yleisistä ehdoista tehdyn päätöksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti esitän täten vuosikertomukseni 2002.

Kunnioittavasti,

*Jacob Söderman
Euroopan unionin oikeusasiamies*

1	ALKUSANAT	11
2	KANTELUT OIKEUSASIAMIEHELLE	17
2.1	OIKEUSASIAMIEHEN TYÖN OIKEUSPERUSTA	17
2.2	EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMIVALTA	18
2.2.1	”Hallinnollinen epäkohta”	18
2.2.2	Hyvän hallintotavan säännöstö	19
2.3	KANTELUJEN OTTAMINEN TUTKITTAVAKSI	19
2.4	TUTKIMUSTEN PERUSTEET	21
2.5	KANTELUJEN TUTKIMINEN	22
2.6	OHJAUS MUIDEN LAITOSTEN PUOLEEN JA SIIRROT	23
2.7	OIKEUSASIAMIEHEN TUTKIMUSVALTUUDET	23
2.7.1	Todistajien kuuleminen	23
2.7.2	Asiakirjojen tarkastus	24
2.7.3	Oikeusasiamiehen tutkimusvaltuuksien selkeyttäminen	25
2.8	OIKEUSASIAMIEHEN TUTKIMUKSET JA NIIDEN TULOKSET	26
3	PÄÄTÖKSET TUTKIMUKSEN JÄLKEEN	31
3.1	EI HALLINNOLLISTA EPÄKOHTAA	31
3.1.1	Euroopan komissio	31
	ISLE OF WIGHTIN (YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA) NUTS-LUOKITUS	31
	TARJOUSPYYNTÖÖN VASTAAMISEKSI VAADITTU TUTKINTO	37
3.1.2	Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	40
	TUOMIOIDEN ERI KIELIVERSIOIDEN SAATAVUUS TUOMIOISTUIMEN VERKKOSIVUILLA	40
3.1.3	Euroopan investointipankki	42
	VÄITETTY TYÖPAIKKAHÄIRINTÄ JA OIKEUSSUOJAN EPÄÄMINEN	42
3.1.4	Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto	46
	VÄITETTY VIRALLISEN LEHDEN CD-ROM-VERSION KOHTUUTON HINTA	46
3.1.5	Europol	50
	OIKEUS SAADA TIETOJA EUROPOLIN ASIAKIRJOISTA	50
3.2	TOIMIELIN SOPI ASIAN	52
3.2.1	Euroopan komissio	52
	KIELTÄYTYMINEN MAKSAMASTA TAKAISIN LEONARDO-HANKKEEN RAHOITUSTA: SOPIMUSEHTOJEN TULKINTA	52
	KOMISSIO SUOSTUI MAKSAMAAN KANTELIJALLE KORVAUKSIA EUROOPAN KEHITYSRAHASTON RAHOITAMASTA LAKKAUTETUSTA HANKKEESTA	55
	VÄITETTY SYRJIVÄ JA EPÄOIKEUDENMUKAINEN KOHTELU, JOKA JOHTUI KREIKKALAISTEN KIRJASIMIEN PUUTTUMISESTA HAKI- JOIDEN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVASTA TIETOKONEESTA	60
	HAKEMUKSEN KÄSITTELY VALINTAMENETTELYSSÄ	64
	EUROOPAN KOMISSIO MITÄTÖITUTKIMUSALAN HENKILÖSTÖN VALINTAMENETTELYN	65

KOMISSIO LOPETTAA PALKATTOMAT HARJOITTELUT	67
VÄITETTY SOVITUN RAHOITUSTUEN VIIMEISEN OSAN MAKSAMATTA JÄTTÄMINEN	68
KOMISSIO SUO STUU MUUTTAMAAN SOPIMUSTA HANKKEEN KAIKKIEN KUSTANNUSTEN HUOMIOON OTTAMISEKSI	71
HAUTAJAISKUSTANNUSTEN MAKSAMINEN	72
3.2.2 Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	74
TYÖNHAKIJAN MATKAKUSTANNUSTEN KORVAAMINEN	74
3.3 SOVINTORATKAISUT	75
3.3.1 Euroopan parlamentti	75
RIIPPUMATTOMAN ASiantuntijaVALIOKUNNAN KERTOMUSTA KOSKEVAN VASTINEEN JULKAISEMINEN	75
3.3.2 Euroopan komissio	80
KOMISSIO HYVÄKSYY PALKKAVAATIMUSTA KOSKEVAN OIKEUSASIAMIEHEN SOVINTORATKAISUN	80
EUROOPAN KOMISSIO KUMOAA PÄÄTÖKSENSÄ VÄHENTÄÄ RAHOITUSOSUUDEN MÄÄRÄÄ	87
ECIP-LAINAN MUUTTAMINEN TUEKSI	90
VÄITE ENNAKOIDEN HOITAJALLE MAKSETTAVAN ERITYISKORVAUKSEN LAIMINLYÖNNISTÄ	94
3.4 OIKEUSASIAMIEHEN KRIITTINEN HUOMAUTUS	98
3.4.1 Euroopan komissio	98
DIREKTIIVIN 85/337/ETY SOVELTAMINEN	98
PALVELUJEN MAKSAMATTA JÄTTÄMINEN	105
TARJOUKSENTEKIJÄN OTTAMINEN MUKAAN TARJOUSKILPAILUUN VÄÄRIN PERUSTEIN	112
SÄÄNTÖJENVASTAISIKSI VÄITETYT MENETTELYT SISÄISESSÄ KILPAILUSSA	120
TEKNISEN AVUN TOIMISTO EI MAKSANUT LASKUJAAN — KOMISSION VASTUU	127
HENKILÖSTÖN MIELIPITEEN KYSYMÄTTÄ JÄTTÄMINEN ENNEN HEIHIN VAIKUTTAVAN PÄÄTÖKSEN TEKEMISTÄ	133
TACIS-SOPIMUKSEN TEKEMINEN	137
KOMISSION APURAHA JAPANISSA TYÖSKENTELEVÄLLE EU:NTIEDEMIEHELLE	145
VARARAHASTON PERUSTAMINEN	148
RAHOITUKSEN MAKSAMATTA JÄTTÄMINEN	154
KANSALAISLLE VASTAAMATTA JÄTTÄMINEN 226 ARTIKLAN MUKAISESSA MENETTELYSSÄ	158
YMPÄRISTÖHANKETTA KOSKEVAN 226 ARTIKLAN MUKAISEN KANTELUKSEN KÄSITTELYN PÄÄTTÄMINEN: VÄITETTY PERUSTELUJEN ESITTÄMISEN LAIMINLYÖNTI JA OIKEUSASIAMIEHEN KERTOMUKSEN HUOMIOTTA JÄTTÄMINEN	161
3.4.2 Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	167
UUELLEENASETTAUTUMISKORVAUSTA KOSKEVAAN 90 ARTIKLAN MUKAISEEN VALITUKSEEN VASTAAMATTA JÄTTÄMINEN	167
3.5 TOIMIELIN HYVÄKSYI SUOSITUSLUONNOKSEN	172
3.5.1 Euroopan parlamentti	172
EUROOPAN PARLAMENTTI SUOSTUU TARKISTAMAAN ERÄIDEN VIRKAMIESTEN PALVELUKSEENOTTOEHTOJA	172
3.5.2 Euroopan komissio	176
RAHALLINEN KORVAUS HANKKEEN PÄÄTTÄMISESTÄ NIGERIASSA	176
KOMISSIO SUORITTI UUDEN TARKASTUKSEN PAIKAN PÄÄLLÄ TARKISTAAKSEEN PÄÄTÖKSIÄÄN SALLIA PORONLIHAN TUONTI VENÄJÄLTÄ	180
KOMISSION LAATIMIEN TRANSATLANTTISTA YRITYSTEN VÄLISTÄ VUOROPUHELUA KOSKEVIEN KOKOUSTEN TIEDOTTEIDEN JULKISEN SAATAVUUDEN EPÄÄMINEN	186
3.5.3 Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti	187
UUDEN TOIMIELINTEN VÄLISEN MAKSUJÄRJESTELMÄN PERUSTAMINEN EUROOPAN PARLAMENTIN JA KOMISSION TOIMESTA	187
3.6 ERITYISKERTOMUKSEN ANTAMISEN JÄLKEEN LOPETETTU ASIAN KÄSITTELY	190
EHDOTUS EUROOPPALAISEN HYVÄN HALLINTOTAVAN SÄÄNNÖSTÖN HYVÄKSYMISESTÄ	190
KOMISSIO LOPETTAA SUKUPUOLEEN PERUSTUVAN SYRJINNÄN, JOKA KOHDISTUU KOMENNUKSELLA OLEVIIN KANSALLISIIN ASiantuntijoihin	191

	PARLAMENTTI HYVÄKSYY OIKEUSASIAMIEHEN KANNAN OIKEUTEEN TUTUSTUA ASIAKIRJOIHIN	191
3.7	TUTKIMUKSET OIKEUSASIAMIEHEN OMASTA ALOITTEESTA	192
3.7.1	Euroopan komissio	192
	KOMISSION VIRKAMIESTEN SANANVAPAAUS	192
	EU-VIRKAMIESTEN VANHEMPAINLOMA	197
3.7.2	Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus	200
	OMA-ALOITTEINEN TUTKIMUS CEDEFOPIN KIELENKÄYTÖSTÄ KANTELUJA KOSKEVISSA LAUSUNNOISSA	200
3.7.3	Kaikki yhteisön toimielimet, elimet ja erillisvirastot	203
	IKÄRAJOITUKSIA KOSKEVA OMASTA ALOITTEESTA SUORITETTU TUTKIMUS	203
3.8	ERITYISKERTOMUKSET EUROOPAN PARLAMENTILLE	210
	OIKEUS TUTUSTUA NEUVOSTON ASIAKIRJOIHIN	210
	REKRYTOINTIKILPAILUSSA MENESTYNEIDEN OSALLISTUJEN NIMIEN JULKAISEMINEN	211
3.9	ALUEELLISEN OIKEUSASIAMIEHEN TIEDUSTELU	211
	YHTEISÖN VAROJEN HALLINNOINTI LOMBARDIAN ALUEELLA ITALIASSA	211
4	SUHTEET EUROOPAN UNIONIN MUIHIN TOIMIELIMIIN	215
4.1	EUROOPAN PARLAMENTTI	215
4.2	EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO	218
4.3	EUROOPAN KOMISSIO	218
4.4	EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN	218
4.5	EUROOPPA-VALMISTELUKUNTA	218
4.6	EUROOPAN PETOSTENTORJUNTAVIRASTO (OLAF)	219
5	OIKEUSASIAMIEHEN SUHTEET OIKEUSASIAMIEHIIN JA VASTAAVIIN LAITOKSIIN	223
5.1	SUHTEET KANSALLISIIN JA ALUEELLISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN	223
5.2	YHTEYSVERKOSTO	223
5.3	SUHTEET PAIKALLISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN	224
5.4	SUHTEET JÄSENYTYTTÄ HAKENEIDEN MAIDEN KANSALLISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN	224
6	TIEDOTUSTOIMINTA	229
6.1	VUODEN TAPAHTUMIA	229
6.2	KONFERENSSIT JA TAPAAMISET	232
6.3	MUITA TAPAHTUMIA	245
6.4	SUHTEET TIEDOTUSVÄLINEISIIN	250
6.5	SÄHKÖINEN VIESTINTÄ	253

7	LIITTEET	255
A	TILASTOTIETOJA	257
B	OIKEUSASIAMIEHEN TALOUSARVIO	263
C	HENKILÖSTÖ	265
D	PÄÄTÖSLUETTELO	268

1 ALKUSANAT

Vuonna 2002 tehdyssä Eurobarometer-mielipidekyselyssä tutkittiin, kuinka hyvin Euroopan kansalaiset tuntevat oikeutensa. Haastateltuja pyydettiin vastaamaan ”oikein” tai ”väärin” Euroopan unionin kansalaisten oikeuksia koskeviin väitteisiin. Parhaiten tunnettu oikeus oli oikeus työskennellä toisessa jäsenvaltiossa ja heti sen jälkeen tuli oikeus kannella Euroopan oikeusasiamiehelle – 87 prosenttia Euroopan kansalaisista tiesi tästä oikeudesta. Irlannissa vastaava osuus oli jopa 96 prosenttia ja Espanjassa 92 prosenttia. Paljon huonommin tunnettiin oikeus äänestää paikallisissa tai Euroopan parlamentin vaaleissa jossain toisessa jäsenvaltiossa.

Oikeusasiamiehen toimisto aloitti työskentelynsä 1. syyskuuta 1995. Saimme kyseisenä vuonna 298 ja seuraavana vuonna 842 kantelua. Vuonna 2002 saimme yli 2 200 kantelua. Kantelujen määrän kasvu osoittaa, että ihmiset ovat entistä tietoisempia Euroopan oikeusasiamiehen palveluista. Tämä johtuu valtaosin sitoumuksestamme tehdä oikeusasiamiehen toimistoa tunnetuksi.

Kansalaisten tavoittaminen

Tiedotustoiminnalle vuosi 2002 oli kiireinen. Julkaisimme keskimäärin yhden lehdistötiedotteen kymmenessä päivässä, ja tiedotteiden aiheet vaihtelivat sananvapaudesta oikeusasiamiehen esitykseen Eurooppa-valmistelukunnalle. Kesäkuussa lähetimme oikeusasiamiehen esitteen noin 10 000:lle EU asioita hoitavalle laitokselle, ja joulukuussa oikeusasiamiehen oppaasta lähetettiin yli 20 000 kopiota tärkeimmille EU:n tiedotuskeskuksille. Esittelin oikeusasiamiehen työtä seminaareissa, konferensseissa ja kokouksissa eri puolilla Eurooppaa – Lissabonista Luxemburgiin ja Cardiffista Kööpenhaminaan. Oikeusasiamiehen toimisto osallistui parlamentin Brysselissä ja Strasbourgissa järjestämään avoimien ovien päivään. Tapahtumissa vieraili yli 60 000 henkilöä.

Koska oikeusasiamiehiä on vain yksi ja henkilöstöön kuuluu vain 30 työntekijää, on vaikeaa saavuttaa kaikkia unionin kansalaisia. Siksi turvaudumme yhä useammin tiedon levittämiseen Internetin välityksellä. Tietoa annetaan myös kahdellatoista Euroopan unionin ehdokasvaltion kielellä. Euroopan oikeusasiamiehen verkkosivut ovat edelleen koko Euroopan linkitetuin oikeusasiamiehen sivusto, minkä ansiosta sivuston käyttäjien määrä kasvaa edelleen. Verkkosivujen avulla oikeusasiamiehen toimistoa on helpompi tehdä tunnetuksi, ja kansalaisten on helpompi esittää kanteluja. Vuonna 2002 yhä useammat henkilöt käyttivät kantelunsa tekemiseen sähköistä kantelulomaketta. Vuoden 2002 syyskuun jälkeen yli 50 prosenttia kaikista kanteluista on esitetty Internetin välityksellä.

Joissain jäsenvaltioissa on tehtävä vielä paljon työtä. Meidän on kuitenkin pohdittava tarkkaan, miten se tehdään. Ei ole mitään järkeä kampanjoida niin äänekkäästi, että herätessään aamulla kansalaiset ajattelevat heti ensimmäiseksi Euroopan oikeusasiamiestä. Tiedotuskampanjat on sen sijaan kohdennettava niihin kansalaisiin, järjestöihin ja yritysisiin, jotka ovat mukana EU:n toimissa ja sen hallinnossa. Olisi viestittävä, että kantelun esittäminen oikeusasiamiehelle on hyödyllistä, mistä on osoituksena toimielinten ja laitosten sitoutuminen parempaan hallintoon.

Vuosien aikana saavutetut tulokset

Oikeusasiamies saavuttaa tavoitteensa, jos kansalaisten oikeus toteutuu tai jos hän vähintäänkin saa aikaan asianmukaisen selvityksen tapahtuneesta tai pystyy antamaan hyödyllisen neuvon.

Oikeusasiamiehen toimisto on vastaanottanut seitsemän vuoden aikana yli 11 000 kantelua, joista 70 prosenttia on ollut oikeusasiamiehen toimivallan ulkopuolella – nämä kantelut on usein osoitettu jäsenvaltioiden julkishallintoa vastaan, ja ne liittyvät yhteisön lainsäädännön soveltamiseen. Yli 5 000 tapauksessa kantelu välitettiin toimivaltaiselle elimelle, tai kantelijalle neuvottiin, kenen puoleen tämän olisi syytä kääntyä.

Tutkimuksia on käynnistetty lähes 1 500, joista 19 on ollut oma-aloitteisia tutkimuksia. Yli 500 tapauksessa kyseessä oleva toimielin on sopinut asian kansalaista tyydyttävällä tavalla. Yli 200 tapauksessa on esitetty kriittinen huomautus niin, että edistetään parempaa hallintoa vastaavissa tilanteissa tulevaisuudessa. Sovintoratkaisuihin, suositusluonnoksiin ja erityiskertomuksiin on turvaututtu yhä useammin, ja niitä on tähän mennessä esitetty yhteensä noin 50 tapauksessa. Toimielimet ovat hylänneet oikeusasiamiehen ehdotuksen vain muutamassa harvassa tapauksessa.

Noin 700 tapauksessa oikeusasiamiehen tutkimuksissa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Julkishallinnon onkin usein tehtävä päätöksiä, jotka eivät miellytä kaikkia asianosaisia. Vaikka tutkimuksissa ei ilmenisikään hallinnollista epäkohtaa, se ei välttämättä ole kielteinen tulos, sillä kantelija saa tällöin ainakin täydellisen selvityksen tapahtuneesta.

Esitetyt luvut voivat vaikuttaa pieniltä Euroopan väestömäärään nähden, mutta on muistettava, että jokaisella tapauksella on ehkäisevä vaikutus, ja näin valmistellaan tietä paremmille menettelyille ja myönteisemmille tuloksille sadoissa uusissa tapauksissa. Vertailun vuoksi todettakoon, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinin tutkii vuosittain suunnilleen yhtä monta tapausta.

Edistyminen ja ongelmat

Vuonna 2002 on edistytty niiden periaatteiden vakiinnuttamisessa, jotka koskevat vahingonkorvauksen maksamista kansalaisille silloin kun hallinto ei ole täyttänyt velvollisuuksiaan ajoissa. Komissio on omaksunut tähän kysymykseen kansalaisläheisen asenteen jäsenvaltioiden kaikkein edistyneimpien lähestymistapojen mukaisesti¹. Vuonna 2002 edistyi merkittävästi myös EU:n perusoikeuskirjan täytäntöönpanossa. Komissio ja parlamentti poistivat palvelukseenottoa koskevat ikärajoitukset, ja komissio ryhtyi toimiin sukupuoleen perustuvan syrjinnän torjumiseksi. Vuonna 2002 päästiin sovintoon myös 1,5 miljoonan euron sopimuskiistasta – tämä on suurimpia summia, joista oikeusasiamiehen päätöksissä on ollut kysymys. Oikeusasiamiehen vuonna 2002 unionin kaikilla virallisilla kielillä julkaisemassa kansalaisen oppaassa esitetään yleiskatsaus oikeusasiamiehen saavutuksiin.

Hyvää hallintoa koskevassa lainsäädännössä ja virkamiesten sananvapaudessa edistyi EU:ssa sitä vastoin hitaammin. Näillä aloilla epäilemättä riittää vielä parantamisen varaa.

Erityiskiitokset

Haluaisin käyttää hyväkseni tätä tilaisuutta kiittääkseni kaikkia oikeusasiamiehen tehtävässä tapaamiani henkilöitä heidän osoittamastaan tuesta ja mielenkiinnosta. Erityisesti haluaisin kiittää kaikkia EU:n toimielinten ja laitosten edustajia, joiden kanssa olemme työskennelleet, kaikkia meidän puoleemme kääntyneitä kansalaisia sekä tiedotusvälineitä työmme tiedottamisesta.

Haluaisin kiittää vetoamusvaliokunnan puheenjohtajaa ja sen aktiivisia jäseniä sekä koko parlamenttia neuvojen ja näkemysten esittämisestä. Haluaisin kiittää myös henkilöstöni jäseniä heidän työstään ja sitoutuneisuudestaan siihen.

On hieman uskaliaasta kiittää ketään erityisesti, kun on kiitollisuudenvelassa niin monille. Tästä huolimatta haluaisin tuoda julki, että suhteista oikeusasiamieheen vastaavien kahden komission jäsenen – ensinnäkin Anita Gradinin ja toiseksi Loyola de Palacion – avoin, oikeudenmukainen ja yhtenäinen lähestymistapa on auttanut meitä suuresti kehittäessämme oikeusasiamiehen toimistoa ja sen menettelytapoja. Mielestäni he ja heidän henkilöstönsä ovat palvelleet Euroopan kansalaisia merkittäväällä tavalla.

¹ Ks. oikeusasiamiehen 16. lokakuuta 2002 päivätty kirje komissiolle ja komission 16. joulukuuta 2002 päivätty vastaus siihen, luettavissa oikeusasiamiehen verkkosivuilla (www.euro-ombudsman.eu.int).

Kantelut ja kantelijat voivat aiheuttaa toimielimille ylimääräistä työtä ja herättää kielteisiä tunteita. Näin saadaan kuitenkin mahdollisuus tutkia, mitä on tapahtunut. Jos kaikki on tehty oikein, asia voidaan todeta ja selvittää. Jos jotain on tehty väärin, asia voidaan korjata, ihmisiä voidaan neuvoa entistä paremmin, menettelytapoja voidaan parantaa tai henkilöstöpula ratkaista asianmukaisilla resursseilla. Kantelu on siten lopulta eräänlainen demokraattinen panos, jolla edistetään hyvää hallintoa ja sen kehittymistä.

Tulevaisuudesta

Olen aiemmin verrannut EU:n hallintoa linnoitukseen, jonka olisi uudistuttava ja avauduttava. Linnoituksessa on tehty lukuisia uudistuksia. Ikkunoista näkyy entistä enemmän valoa, mutta odotamme yhä, että linnoitus avautuu ja kehittyy uudenaikaiseksi hallinnoksi.

Miksi? En usko, että kyse on niinkään pahantahtoisuudesta kuin vanhoista perinteistä ja työskentelytavoista. Toivon vain, että Euroopan unionissa koittaa päivä, jolloin kaikki toimijat ovat aidosti sitä mieltä, että avoin hallinto on hyvä asia. Kansalaisilla on oikeus tietää ja heidän myös pitäisi tietää, mitä heidän nimissään tehdään. Vain siten voimme voittaa heidän luottamuksensa.

Toivon teille kaikille menestystä kansalaisten Euroopan rakentamisessa.

Jacob Söderman

2 KANTELOT OIKEUSASIAMIEHELLE

Euroopan oikeusasiamiehen tärkein tehtävä on käsitellä hallinnollisia epäkohtia yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä. Mahdollisista hallinnollisista epäkohdista oikeusasiamies saa tiedon pääasiassa Euroopan kansalaisten tekemien kantelujen välityksellä. Oikeusasiamies voi myös suorittaa tutkimuksia omasta aloitteestaan.

Kaikki Euroopan kansalaiset tai jäsenvaltiossa asuvat kolmannen maan kansalaiset voivat kannella oikeusasiamiehelle. Kanteluja voivat tehdä myös yritykset, yhdistykset ja muut elimet, joilla on rekisteröity toimipaikka unionissa. Kantelun voi tehdä oikeusasiamiehelle joko suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä.

Oikeusasiamiehelle tehtyjen kantelujen käsittely on julkista, jollei kantelija ole pyytänyt luottamuksellista käsittelyä. On tärkeää, että oikeusasiamies toimii mahdollisimman avoimesti, jotta Euroopan kansalaiset voivat seurata ja ymmärtää hänen työtään, ja on näin hyvänä esimerkkinä muille.

Vuonna 2002 oikeusasiamies käsitteli 2511 tapausta. Niistä 2211 oli uusia vuonna 2002 saapuneita kanteluja. Yksittäisiltä kansalaisilta tuli 2041, yhdistyksiltä 87 ja yrityksiltä 70 kantelua. Euroopan parlamentin jäsenet välittivät 7 kantelua. Vuodelta 2001 siirtyi 298 tapausta. Omasta aloitteestaan oikeusasiamies käynnisti 2 tutkimusta.

Kuten oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa 1995 ensimmäisen kerran todettiin, Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta ja oikeusasiamies ovat sopineet, että he voivat siirtää tarvittaessa kanteluja ja vetoamuksia toisilleen. Vuoden 2002 kuluessa 12 kantelua toimitettiin kantelijan suostumuksella Euroopan parlamentille käsiteltäviksi vetoamuksina. Lisäksi oikeusasiamies kehotti 215 tapauksessa kantelijaa esittämään vetoamuksen Euroopan parlamentille. (Katso liite A, Tilastotietoja.)

2.1 OIKEUSASIAMIEHEN TYÖN OIKEUSPERUSTA

Oikeusasiamies hoitaa tehtäviään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 195 artiklan, oikeusasiamiehen ohjesäännön² ja ohjesäännön 14 artiklan mukaisesti antamiensa täytäntöönpanosäännösten mukaisesti. Täytäntöönpanosäännösten ja oikeusasiamiehen ohjesäännön teksti on julkaistu kaikilla virallisilla kielillä oikeusasiamiehen verkkosivuilla (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>). Tekstit ovat saatavissa myös oikeusasiamiehen toimistosta.

Täytäntöönpanosäännökset koskevat oikeusasiamiehen toimiston sisäistä toimintaa. Jotta ne kuitenkin muodostaisivat kansalaisten kannalta ymmärrettävän ja hyödyllisen asiakirjan, ne sisältävät myös jonkin verran muihin toimielimiin ja laitoksiin liittyvää aineistoa, joka sisältyy myös oikeusasiamiehen ohjesääntöön.

Oikeusasiamies hyväksyi oikeusasiamiehen toimiston toiminnasta saatujen kokemusten valossa uudet täytäntöönpanosäännökset 8. heinäkuuta 2002 ja ne tulivat voimaan 1. tammikuuta 2003. Uudet täytäntöönpanosäännökset ovat luettavissa kaikilla virallisilla kielillä oikeusasiamiehen verkkosivuilla. Asiaa koskeva ilmoitus julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 19. lokakuuta 2002 (EYVL C 252 s. 24).

Oikeusasiamies nimitti yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18. joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001³ mukaisesti tietosuojasta vastaavan henkilön hoitamaan asetuksen 45/2001 24 artiklassa

² Euroopan parlamentin päätös 94/262 oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, tehty 9. maaliskuuta 1994, EYVL L 113, 1994, s. 15.

³ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.

asetettuja tehtäviä ja hyväksyi tietosuojasta vastaavan henkilön tehtäviä, velvollisuuksia ja toimivaltuuksia koskevia täytäntöönpanosäännöksiä. Oikeusasiamiehen toimiston tietosuojasta vastaavan henkilön nimittämistä koskeva päätös ja täytäntöönpanosäännökset ovat luettavissa oikeusasiamiehen verkkosivuilla. Asiaa koskeva ilmoitus julkaistiin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 19. lokakuuta 2002 (EYVL C 252/24).

2.2 EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMIVALTA

Kaikki oikeusasiamiehelle tulevat kantelut rekisteröidään ja niiden lähettäjiille ilmoitetaan kantelun vastaanottamisesta. Vastaanottoilmoituksessa kantelijalle kerrotaan kantelun käsittelymenettelystä ja ilmoitetaan kantelua käsittelevän lakimiehen nimi ja puhelinnumero. Seuraavaksi tutkitaan, kuuluuko kantelu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin.

Oikeusasiamiehen toimivalta on määritelty EY:n perustamissopimuksen 195 artiklassa. Sen mukaan hänellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluja unionin kansalaisilta sekä niiltä luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa. Kantelut voivat koskea hallinnollisia epäkohtia yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä. Kantelu ei siten kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, jos:

- 1 kantelija ei ole henkilö, jolla on oikeus tehdä kantelu;
- 2 kantelu ei koske yhteisön toimielintä tai laitosta;
- 3 kantelu koskee Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä *tai*
- 4 kantelu ei koske mahdollista hallinnollista epäkohtaa.

Esimerkki kantelusta, joka ei koskenut hallinnollista epäkohtaa

T jätti maaliskuussa 2002 kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle. Hänen kantelunsa kohdistui Euroopan unionin neuvostoon ja sen päätökseen rajoittaa vitamiini- ja kivennäisainevalmisteiden saantia ja käyttöä.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, että oikeusasiamies voi käsitellä kanteluja epäkohdasta yhteisöjen toimielinten tai laitosten toiminnassa. Tätä tapausta ei voida pitää mahdollisena hallinnollisena epäkohtana, sillä se liittyy yhteisön lainsäädännön sisältöön. Kantelu hylättiin tällä perusteella.

Kantelijalle ilmoitettiin oikeusasiamiehen päätöksestä ja häntä neuvottiin esittämään vetoamus Euroopan parlamentille.

Tapaus 441/2002/ME

2.2.1 "Hallinnollinen epäkohta"

Vastauksena Euroopan parlamentin pyyntöön määritellä hallinnollinen epäkohta selkeästi oikeusasiamies esitti vuoden 1997 vuosikertomuksessa seuraavan määritelmän:

Hallinnollinen epäkohta ilmenee, kun julkinen elin ei toimi sitä sitovan säännön tai periaatteen mukaisesti.

Vuonna 1998 Euroopan parlamentti hyväksyi päätöslauselman, jossa määritelmää pidettiin tervetulleena.

Vuoden 1999 aikana oikeusasiamies kävi komission kanssa kirjeenvaihtoa, josta ilmeni, että myös komissio hyväksyi määritelmän.

2.2.2 Hyvän hallintotavan säännöstö

Säännöstön alkuperä

Oikeusasiamies käynnisti marraskuussa 1998 omasta aloitteestaan tutkimuksen siitä, onko yhteisön eri toimielimillä ja laitoksilla hyvän hallintotavan säännöstöä, jota niiden virkamiehet noudattavat suhteissaan kansalaisiin, ja onko kansalaisilla oikeus tutustua säännöstöön. Oma-aloitteisessa tutkimuksessa oikeusasiamies kysyi 19 toimielimeltä tai laitokselta, olivatko ne jo hyväksyneet tai aikoivatko ne hyväksyä hyvän hallintotavan säännöstön, jossa käsitellään niiden virkamiesten suhteita kansalaisiin.

Heinäkuun 28. päivänä 1999 oikeusasiamies esitti komissiolle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle ehdotuksen hyvän hallintotavan säännöstöstä suositusluonnoksen muodossa. Muille toimielimille ja laitoksille esitettiin samankaltaiset suositusluonnokset syyskuussa 1999.

Perusoikeuskirjassa vahvistettu oikeus hyvään hallintoon

Euroopan unionin perusoikeuskirjan valmistelukunnan 2. helmikuuta 2000 järjestämässä julkisessa kuulemistilaisuudessa Euroopan oikeusasiamies vaati, että perusoikeuskirjassa vahvistettuihin perusoikeuksiin sisällytetään oikeus hyvään hallintoon.

Euroopan parlamentin puhemies sekä neuvoston ja komission puheenjohtajat julistivat juhlallisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjan hyväksytyksi Eurooppa-neuvoston kokouksessa Nizzassa 7. joulukuuta 2000. Perusoikeuskirjan 41 artiklassa vahvistetaan oikeus hyvään hallintoon.

Kohti eurooppalaista hallintolakia

Euroopan parlamentti hyväksyi 6. syyskuuta 2001 päätöslauselman, jossa hyväksyttiin hyvän hallintotavan säännöstö, jota Euroopan unionin toimielinten ja laitosten sekä niiden hallintoyksiköiden ja virkamiesten on noudatettava suhteissaan kansalaisiin. Säännöstöä koskeva parlamentin päätöslauselma perustuu oikeusasiamiehen 28. heinäkuuta 1999 esittämään säännöstöön, mutta siihen sisältyy joitakin Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnan esittelijän Roy Perryn tekemiä muutoksia.

Samanaikaisesti kun Euroopan parlamentti hyväksyi säännöstön, se hyväksyi myös päätöslauselman, jossa Euroopan oikeusasiamiestä kehoitettiin soveltamaan säännöstöä tutkiessaan mahdollisten hallinnollisten epäkohtien ilmenemistä, jotta Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan mukainen kansalaisten oikeus hyvään hallintoon toteutuisi.

Oikeusasiamies soveltaa näin ollen hallinnollisen epäkohdan määritelmää ottaakseen huomioon säännöstön sisältämät säännöt ja periaatteet.

Alun perin oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunnan esittelijän Jean-Maurice DEHOUSSEN aloitteesta tehdyn ehdotuksen mukaisesti Euroopan parlamentin 6. syyskuuta 2001 antamassa hyvän hallintotavan säännöstöä koskevassa päätöslauselmassa kehoitetaan lisäksi Euroopan komissiota esittämään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 308 artiklan mukaisesti ehdotus asetukseksi, johon sisältyy hyvän hallintotavan säännöstö.

Hyvän hallintotavan säännöstön sisällyttäminen asetukseen korostaisi sen sisältämien sääntöjen ja periaatteiden sitovaa luonnetta sekä kansalaisille että virkamiehille. EY:n perustamissopimuksen 192 artiklassa annetaan Euroopan parlamentille oikeus aloittaa tarvittaessa itse lainsäädännöllinen menettely.

2.3 KANTELUJEN OTTAMINEN TUTKITTAVAKSI

Oikeusasiamiehen toimivallan piiriin kuuluvan kantelun on täytettävä myös muita ehtoja, ennen kuin oikeusasiamies voi ottaa asian tutkittavakseen. Oikeusasiamiehen ohjesäännössä on esitetty seuraavat perusteet:

- 1 kantelusta on käytävä ilmi sen tekijän henkilöllisyys ja sen kohde (ohjesäännön 2 artiklan 3 kohta);
- 2 oikeusasiamies ei voi osallistua asian käsittelyyn tuomioistuimessa eikä asettaa oikeuden päätöstä kyseenalaiseksi (1 artiklan 3 kohta);
- 3 kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kanteluun oikeuttavat seikat (2 artiklan 4 kohta);
- 4 ennen kantelun tekemistä on aiheelliset hallinnolliset menettelyt oltava suoritettu toimielimissä ja elimissä, joita asia koskee (2 artiklan 4 kohta);
- 5 jos kantelu koskee yhteisöjen toimielinten ja elinten sekä näiden virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien välisiä työsuhteita, asianosaisen on pitänyt käyttää hallinnon sisäiset valitusmahdollisuudet ennen kantelun tekemistä (2 artiklan 8 kohta).

Päätös tilintarkastustuomioistuimesta tehdyn kantelun tutkittavaksi ottamisesta

X teki Euroopan oikeusasiamiehelle huhtikuussa 2002 kantelun tilintarkastustuomioistuimesta.

Kantelija ei vaatinut kantelun käsittelemistä luottamuksellisena, mutta oikeusasiamies päätti täytäntöönpanosäännösten 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti käsitellä kantelun luottamuksellisena suojellakseen kantelun tekijän ja kolmansien osapuolten etuja.

Kantelussa esitettiin kolme asiaa, jotka kantelijan mielestä liittyivät toisiinsa.

1 Kantelijan henkilökohtainen tapaus

Kantelun ensimmäinen aihe koski kantelijan henkilökohtaista tilannetta. Hän väitti, että häntä loukattiin ja halvennettiin tuomioistuimessa, koska hän kieltäytyi noudattamasta osastonsa johtajan tekemää epäasianmukaista ja mahdollisesti lainvastaista päätöstä.

Kanteluun liitetyistä asiakirjoista kävi ilmi, että kantelija oli 4. joulukuuta 2001 pyytänyt tilintarkastustuomioistuimen pääsihteeristöltä apua henkilöstösääntöjen 24 artiklan mukaisesti ja että hän sai pyyntöönsä 21. helmikuuta 2002 kielteisen vastauksen perusteluineen sen jälkeen, kun hallinnollinen tutkimus, jonka yhteydessä kantelijaa oli kuultu, oli saatu päätökseen. Vaikutti kuitenkin siltä, ettei kantelija ollut käyttänyt 90 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyä valittaakseen kielteisestä päätöksestä. Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle näin ollen, ettei hänellä ollut valtuuksia käsitellä kantelun tätä näkökohtaa, ellei kaikkia hallinnon sisäisiä pyyntö- ja valitusmahdollisuuksia ollut käytetty, kuten ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdassa edellytetään.

2 Väitetyt väärinkäytökset tilintarkastustuomioistuimessa

Kantelija väitti tilintarkastustuomioistuimen syyllistyneen myös nepotismiin, avustusten maksamiseen sellaisille tilintarkastustuomioistuimen jäsenille, jotka eivät ole niihin oikeutettuja, ja muihin väärinkäytöksiin.

Kantelun huolellisen tarkastelun jälkeen oli epäselvää, keitä tilintarkastustuomioistuimen työntekijöitä kantelija piti syyllisinä nepotismiin ja ketkä olivat saaneet epäasianmukaisia maksuja. Muita väärinkäytöksiä koskevan väitteen osalta oli epäselvää, mitä niillä tarkoitettiin. Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle näin ollen, ettei hän voinut käsitellä kantelun tätä näkökohtaa. Oikeusasiamies kehotti kantelijaa kertomaan riittävästi yksityiskohtia väitetyistä hallinnollisista epäkohdista selventääkseen väitteitään ja antaakseen asianmukaista todistusaineistoa. Kantelussa tulisi erityisesti mainita henkilöt, joiden väitettiin syyllistyneen hallinnollisiin epäkohtiin, ja yksityiskohdat siitä, mitä heidän väitettiin tehneen. Kantelija ei vastannut.

3 Tilintarkastustuomioistuimen organisaation rakenteelliset heikkoudet

Kantelija selvitti kantelunsa tätä näkökohtaa lähinnä tekemällä uudistusehdotuksia. Hän mainitsi kaksi tapausta ilmeisesti esimerkkeinä pikemminkin väitetyistä rakenteellisista heikkouksista kuin hallinnollisista epäkohdista, joita hän olisi toivonut oikeusasiamiehen tutkivan.

Oikeusasiamies katsoi, että ohjesäännön 2 artiklan 4 kohta, jonka mukaan aiheelliset hallinnolliset menettelyt on oltava suoritettu ennen kantelun tekemistä toimielimissä ja elimissä, joita asia koskee, merkitsi sitä, että tilintarkastustuomioistuimelle pitäisi antaa mahdollisuus tutkia kantelijan uudistusehdotuksia ennen kuin kantelua hallinnollisesta epäkohdasta voidaan esittää. Oikeusasiamies ehdotti näin ollen kantelijalle, että hän osoittaisi ensin uudistusehdotuksensa tilintarkastustuomioistuimelle itselleen, jos hän haluaisi jatkaa asiansa ajamista.

Tapaus 0769/2002/IJH

Esimerkki kantelusta, jota ei ollut tehty kahden vuoden kuluessa

P jätti hakemuksen voidakseen osallistua Euroopan komission järjestämään yleishallinnon alan avoimeen kilpailuun KOM/A/21/98. Hänen hakemuksensa hylättiin huhtikuussa 1999 siksi, ettei hän täyttänyt 12 vuoden työkokemusta koskevaa vaatimusta. Kantelija valitti komission päätöksestä kahteen otteeseen ja komissio hylkäsi molemmat valitukset kesäkuussa 1999.

Toukokuussa 2002 kantelija jätti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun komission päätöksestä hylätä hänen hakemuksensa vuonna 1999.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdassa todetaan, että kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kanteluun oikeuttavat seikat, joten oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle, ettei hänellä ollut valtuuksia käsitellä kantelua.

Tapaus 1011/2002/ME

2.4 TUTKIMUSTEN PERUSTEET

Oikeusasiamies voi käsitellä toimivaltansa piiriin kuuluvia kanteluja, jotka täyttävät tutkittavaksi ottamisen ehdot. EY:n perustamissopimuksen 195 artiklassa määrätään, että oikeusasiamies ”suorittaa tutkimukset, joita hän pitää perusteltuina”. Joissakin tapauksissa oikeusasiamiehen tutkimukselle ei ehkä ole riittävästi perusteita, vaikka kantelu voitaisiin ottaa tutkittavaksi. Jos kantelu on jo ollut käsiteltävänä Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnalle osoitettuna vetoomuksena, oikeusasiamies ei tavallisesti pidä tutkimuksen käynnistämistä perusteltuna, ellei uusia todisteita esitetä.

Esimerkki tapauksesta, jossa tutkimukselle ei ollut perusteita

Eräs Euroopan parlamentin jäsen kirjoitti toukokuussa 2002 oikeusasiamiehelle ja pyysi tätä tutkimaan, miksi komission kalastuksen pääosaston johtaja Steffen SMIDT ja kirjanpitäjä Marta ANDREASEN oli erotettu tai siirretty toisiin tehtäviin ja oliko tässä yhteydessä ilmennyt hallinnollinen epäkohta.

Vetoomusvaliokunta oli ilmoittanut oikeusasiamiehelle, että komission kirjanpitäjä ANDREASEN oli itse tehnyt tapauksestaan vetoomuksen Euroopan parlamentille ja että vetoomus oli päätetty ottaa käsiteltäväksi. Oikeusasiamies ilmoitti siten kyseiselle Euroopan parlamentin jäsenelle, ettei asiassa oikeusasiamiehen tavanomaisen käytännön mukaisesti ollut perusteita aloittaa tutkimusta, sillä jokin toinen toimivaltainen elin käsiteli sitä jo.

Kalastuksen pääosaston johtajan osalta oikeusasiamies ilmoitti Euroopan parlamentin jäsenelle, että oikeusasiamiehen menettelyyn kantelua tutkittaessa sisältyy kantelun lähettäminen kyseiselle toimielimelle lausunnon esittämistä varten. Jotta toimielimeltä saataisiin hyödyllinen lausunto, olisi tärkeää, että kantelija erittelisi selkeästi hallinnollista epäkohtaa koskevat väitteensä, joihin toimielimen olisi vastattava. Tämä vaatimus pohjautuu oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 3 kohtaan, jonka mukaan kantelusta on käytävä ilmi sen kohde. Euroopan parlamentin jäsenen 27. toukokuuta 2002 lähettämässä kirjeessä ei ollut sellaista hallinnollista epäkohtaa koskevaa väitettä, josta komissiota voitaisiin pyytää antamaan lausuntonsa, joten oikeusasiamies ilmoitti, ettei hän voinut aloittaa tutkimusta.

Oikeusasiamies lähetti Euroopan parlamentin jäsenelle kantelulomakkeen, jota voidaan käyttää hallinnollista epäkohtaa koskevan väitteen muotoilun pohjana. Euroopan parlamentin jäsen ei kuitenkaan vastannut.

Tapaus 988/2002/IJH

2.5 KANTELUJEN TUTKIMINEN

Siitä lähtien, kun oikeusasiamies aloitti toimintansa, kanteluita on rekisteröity 11087. Niistä 12 prosenttia on peräisin Ranskasta, 15 prosenttia Saksasta, 15 prosenttia Espanjasta, 8 prosenttia Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja 10 prosenttia Italiasta. Täydellinen erittely vuonna 2002 rekisteröityjen kantelujen maantieteellisestä jakautumisesta on esitetty liitteessä A, Tilastotietoja.

Vuonna 2002 kanteluista tutkittiin 97 prosenttia sen selvittämiseksi, kuuluuko kantelu toimivallan piiriin, täyttääkö se tutkittavaksi ottamisen ehdot ja antaako se aihetta tutkimukseen. Tutkituista kanteluista 28 prosenttia kuului oikeusasiamiehen toimivaltaan. Näistä 331 täytti tutkittavaksi ottamisen ehdot, mutta 109 ei antanut aihetta tutkimukseen. Tutkimus käynnistettiin siten 222 tapauksessa.

Useimmat tutkimukseen johtaneista kanteluista koskivat Euroopan komissiota (75 prosenttia). Koska komissio tekee yhteisön elimistä eniten sellaisia päätöksiä, joilla on suoria vaikutuksia kansalaisiin, on luonnollista, että se on kansalaisten kantelujen pääasiallinen kohde. Euroopan parlamenttia vastaan esitettiin 21 ja Euroopan unionin neuvostoa vastaan 12 kantelua.

Pääasialliset hallinnolliset epäkohdat, joista kanneltiin, olivat avoimuuden puute (92 tapausta), syrjintä (26 tapausta), epätyytyttävät menettelyt tai puolustautumisoikeuden kunnioittamisen laiminlyönti (40 tapausta), epäoikeudenmukaisuus tai vallan väärinkäyttö (45 tapausta), vältettävissä ollut viivästys (53 tapausta), huolimattomuus (37 tapausta), se, että jäsenvaltion velvollisuuksien täyttämistä ei ollut varmistettu, ts. Euroopan komissio ei ollut hoitanut tehtäväänsä ”perustamissopimusten vartijana” suhteessa jäsenvaltioihin (6 tapausta), ja oikeudellinen virhe (21 tapausta).

2.6 OHJAUS MUIDEN LAITOSTEN PUOLEEN JA SIIRROT

Jos kantelu ei kuulu toimivallan piiriin tai sitä ei voida ottaa tutkittavaksi, oikeusasiamies pyrkii aina neuvomaan kantelijalle toisen elimen, joka voi käsitellä kantelua. Mahdollisuuksien mukaan oikeusasiamies siirtää kantelun suoraan toiselle toimivaltaiselle elimelle kantelijan suostumuksella sillä edellytyksellä, että kantelu näyttää perustellulta.

Vuonna 2002 neuvoja annettiin 1299 tapauksessa, joista useimmat koskivat yhteisön oikeuteen liittyviä kysymyksiä. 618 tapauksessa kantelijaa kehoitettiin kantelemaan kansalliselle tai alueelliselle oikeusasiamiehelle tai vastaavalle elimelle. 215 kantelijaa kehoitettiin esittämään vetoamus Euroopan parlamentille, ja lisäksi 12 kantelua toimitettiin kantelijan suostumuksella Euroopan parlamentille käsiteltäviksi vetoamuksina ja 11 tapausta toimitettiin Euroopan komissiolle. 19 tapausta siirrettiin kansalliselle tai alueelliselle oikeusasiamiehelle. 241 tapauksessa kantelijaa neuvottiin kääntymään Euroopan komission puoleen. Tämä luku sisältää joitakin tapauksia, joissa komissiota vastaan tehtyä kantelua ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska komissiota ei ollut lähestytty hallintoteitse. 183 tapauksessa kantelijaa neuvottiin ottamaan yhteyttä muihin elimiin.

Esimerkki tapauksesta, joka toimitettiin Euroopan komissiolle

Euroopan oikeusasiamies sai heinäkuussa 2002 kantelun B:ltä, joka oli työskennellyt merenkulkuviranomaisena sekä Italian että Espanjan lipun alla liikennöivissä aluksissa. B asui Espanjassa, joten hän vaati, että hänen eläkkeensä maksetaan Espanjan sosiaaliturvakassasta. Espanjan viranomaiset ottivat yhteyttä Italian viranomaisiin voidakseen laskea hänen eläkeoikeutensa, mutta Italian viranomaiset eivät vaikuttaneet halukkailta toimittamaan tarvittavia tietoja. Italian viranomaiset lähettivät lopulta tarvittavat asiakirjat Espanjan sosiaaliturvalaitokselle, kun Euroopan komissio oli puuttunut asiaan.

B kanteli oikeusasiamiehelle, koska Espanjan sosiaaliturvalaitoksen lopullisessa hänen eläkeoikeuksiaan koskevassa laskelmassa ei hänen mukaansa otettu täysimääräisesti huomioon hänen molemmille hallinnoille maksamiaan maksuja. Hän väitti, että Espanjan toimivaltaiset viranomaiset rikkoivat yhteisön lainsäädäntöä, kun ne eivät ottaneet täysimääräisesti huomioon sekä Italian että Espanjan järjestelmiin maksettuja maksuja.

Kantelu koski kansallisten viranomaisten toimintaa, joten Euroopan oikeusasiamiehellä ei ollut valtuuksia käsitellä sitä. Kantelu näytti kuitenkin liittyvän siihen, sovelsiko jäsenvaltio yhteisön lainsäädäntöä. Euroopan oikeusasiamies päätti näin ollen siirtää kantelun Euroopan komissiolle, jonka tehtävä perustamissopimuksen vartijana on varmistaa, että kaikki jäsenvaltiot soveltavat yhteisön lainsäädäntöä asianmukaisesti.

Tapaus 837/2002/JMA

2.7 OIKEUSASIA- MIEHEN TUTKIMUS- VALTUUDET

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Yhteisön toimielinten virkamiehen tai muun niiden henkilöstöön kuuluvan on oikeusasiamiehen pyynnöstä toimittava todistajana; hän esiintyy oman hallintoyksikkönsä nimissä ja sen määräysten alaisena ja häntä koskee salassapitovelvollisuus.”

Todistajien kuulemiseen sovellettava yleinen menettely on seuraava:

2.7.1 Todistajien kuuleminen

1 Suullisen todistusaineiston hankkimisen päivämäärä, aika ja paikka sovitaan oikeusasiamiehen toimiston ja pääsihteeristön välillä, ja pääsihteeristö ilmoittaa siitä todistajalle tai todistajille. Suullinen todistusaineisto annetaan oikeusasiamiehen tiloissa, tavallisesti Brysselissä.

2 Kutakin todistajaa kuullaan erikseen ja yksinään.

3 Oikeusasiamies ja pääsihteeri sopivat menettelyssä käytettävistä kielistä. Menettely toteutetaan todistajan äidinkielellä, jos hän esittää etukäteen sitä koskevan pyynnön.

4 Oikeusasiamiehen toimisto nauhoittaa ja kirjaa kysymykset ja vastaukset.

5 Transkriptio lähetetään todistajille allekirjoitettavaksi. Todistajat voivat ehdottaa kielellisiä korjauksia vastauksiin. Jos todistaja haluaa korjata tai täydentää jotakin vastausta, tarkistettu vastaus ja sen syyt esitetään erillisellä asiakirjalla, joka liitetään transkriptioon.

6 Allekirjoitettu transkriptio mahdollisine liitteineen on osa tapausta koskevaa oikeusasiamiehen arkistoa.

Kohta 6 merkitsee myös sitä, että kantelija saa kopion allekirjoitetusta transkriptiosta ja voi esittää huomautuksia.

Oikeusasiamiehen oikeutta kuulla todistajia ei sovellettu kertaakaan vuonna 2002.

2.7.2 Asiakirjojen tarkastus

Oikeusasiamiehen oikeutta tarkastaa tutkimukseen liittyviä arkistoja ja asiakirjoja sovellettiin kahdessa tapauksessa vuonna 2002.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohdassa todetaan seuraavaa:

”Yhteisöjen toimielinten ja elinten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyytämät tiedot ja myönnettävä tälle pääsy asianomaisiin asiakirjoihin. Ne voivat kieltäytyä tästä vain aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä.

Pääsyn jäsenvaltion sellaisiin asiakirjoihin, joihin sovelletaan salassapitoa koskevaa lakia tai asetusta, ne myöntävät vain jäsenvaltion etukäteen antamalla suostumuksella.

Muihin jäsenvaltion asiakirjoihin ne myöntävät pääsyn ilmoitettuaan tästä jäsenvaltiolle.”

Oikeusasiamiehen henkilöstölleen antamat ohjeet asiakirjojen tarkastamisesta sisältävät seuraavat kohdat:

Lakimiehen ei tule allekirjoittaa mitään sitoumusta tai vahvistusta lukuun ottamatta tarkastettujen tai kopioitujen asiakirjojen yksinkertaista luetteloa. Jos kyseisen toimielimen tai laitoksen yksiköt tekevät senkaltaisen ehdotuksen, lakimies lähettää ehdotuksen kopion oikeusasiamiehelle.

Jos kyseisen toimielimen tai laitoksen yksiköt pyrkivät estämään minkä tahansa asiakirjojen tarkastuksen tai asettamaan kohtuuttomia ehtoja tarkastukselle, lakimiehen tulee ilmoittaa niille, että tämä katsotaan kieltäytymiseksi.

Jos minkä tahansa asiakirjojen tarkastus kielletään, lakimies pyytää kyseistä toimielintä tai laitosta esittämään aiheellisella tavalla perustellut salassapitosyyt, joihin kielto perustuu.

Ensimmäinen kohta lisättiin sen jälkeen, kun komission yksiköt ehdottivat erään tapauksen yhteydessä, että oikeusasiamiehen henkilökunnan tulisi allekirjoittaa sopimus, jonka mukaan ne korvaavat komissiolle kaikki vahingot, joita kolmansille osapuolille aiheutuu asiakirjojen sisältämien tietojen paljastamisesta.

2.7.3 Oikeusasiamiehen tutkimusvaltuuksien selkeyttäminen

Vuoden 1998 vuosikertomuksessa oikeusasiamies ehdotti, että hänen tutkimusvaltuuksiaan selkeytettäisiin sekä asiakirjojen tarkastuksen että todistajien kuulemisen osalta. Euroopan parlamentti hyväksyi päätöslauselman, jossa institutionaalisten asioiden valiokuntaa pyydettiin harkitsemaan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohtaan liittyvien muutosehdotusten täydentämistä vetoamusvaliokunnan mietinnössä ehdotetulla tavalla⁴.

Euroopan parlamentti hyväksyi 6. syyskuuta 2001 päätöslauselman oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohdan muuttamisesta perustuen perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan mietintöön (esittelijä Teresa Almeida Garrett) A5-0240/2001.

Parlamentin hyväksymä teksti on seuraava:

Yhteisöjen toimielinten ja laitosten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyytämät tiedot ja annettava hänen tutustua mihin tahansa asiakirjoihin ja kopioida niitä. "Asiakirjalla" tarkoitetaan mitä tahansa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvattallettuna tai audiovisuaalista tallennetta).

Ne myöntävät oikeusasiamiehelle oikeuden tutustua kaikkiin jäsenvaltiosta peräisin oleviin luokiteltuihin asiakirjoihin ilmoitettuaan asiasta kyseiselle jäsenvaltiolle.

Oikeusasiamies ei 4 artiklan mukaisesti voi ilmaista sellaisten asiakirjojen sisältöä, joiden luokitus on "SECRET" (salainen) tai "CONFIDENTIEL" (luottamuksellinen).

Yhteisöjen toimielinten virkamies ja muu henkilöstöön kuuluva toimii oikeusasiamiehen pyynnöstä todistajana, ja hänen on annettava täydelliset ja todenmukaiset tiedot.

EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan 4 kohdan mukaisesti komissiolla on mahdollisuus antaa lausunto tarkistetusta tekstistä, joka voi tulla voimaan vasta, kun neuvosto on antanut hyväksymisensä määränemmistöllä.

Komissio totesi 6. maaliskuuta 2002 antamassaan lausunnossa (KOM(2002) 133 lopullinen), että asiakirjoihin tutustumiseen liittyvän salassapitopoikkeuksen poistamisen osalta on syytä noudattaa vaatimuksia, jotka liittyvät yksityisyyden suojaan, liikesalaisuuksien ja luokiteltujen tietojen suojeluun sekä tuleviin toimielinten muutoksiin. Jäsenvaltioista peräisin olevien asiakirjojen osalta on toimittava asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetun uuden Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1049/2001 sekä komission ja parlamentin välisen puitesopimuksen mukaisesti. Periaate, jonka mukaan kyseiseltä jäsenvaltiolta pyydetään suostumus etukäteen, olisi säilytettävä. Amsterdamin sopimuksen päätösassiakirjaan liitetty julistus N:o 35 on samansuuntainen. Todistamiseen liittyen komissio voi hyväksyä sen, että velvoite todistaa hallintoyksikön määräysten alaisena poistetaan. On kuitenkin tärkeää säilyttää periaate, että virkamiehet eivät puhu yksityishenkilöinä vaan virkamiehinä.

Euroopan oikeusasiamies vastasi komission lausuntoon 27. kesäkuuta 2002 ja pahoitteli komission kielteistä suhtautumista ehdotukseen ja selitti, että Euroopan oikeusasiamiehen tarkoituksena on vain varmistaa, että ohjesääntö on nykyaikaiselle oikeusasiamieslaitokselle asetettujen tavanomaisten vaatimusten mukainen ja heijastaa siten EU:n toimielinten sitoutumista hyvän hallinnon ja luotettavuuden periaatteisiin.

Oikeusasiamies ehdotti Euroopan parlamentin puhemiehelle 17. joulukuuta 2002 lähettämässään kirjeessä, että olisi harkittava ohjesäännön säännösten uudistamista kokonaan, kun otetaan huomioon menettelyn aloittamisesta kulunut aika ja Euroopan unionissa

⁴ Vetoamusvaliokunnan mietintö Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta 1998 (A4-0119/99), esittelijänä Laura De Esteban Martin.

tapahtuneet merkittävät oikeudelliset muutokset, jotka liittyvät muille tutkimuksista vastaaville toimielimille ja elimille myönnettyihin tutkimusvaltuuksiin. Hän ehdottikin, että Euroopan parlamentti peruuttaisi tarkistukset, jotka se oli antanut neuvoston hyväksyttäväksi EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan mukaisesti, ja että sen oikeudellinen yksikkö ja oikeusasiamiehen toimisto käsittelevät yhdessä oikeusasiamiehen ohjesäännön tarkistamista koskevaa kysymystä sitten, kun uusi Euroopan oikeusasiamies on astunut virkaansa 1. huhtikuuta 2003.

2.8 OIKEUSASIAMIEHEN TUTKIMUKSET JA NIIDEN TULOKSET

Kun oikeusasiamies päättää ryhtyä tutkimaan kantelua, kantelu ja mahdolliset liitteet lähetetään ensin lausuntoa varten kyseiselle yhteisön toimielimelle tai laitokselle. Kun ensimmäinen lausunto on saatu, se lähetetään kantelijalle huomautuksia varten.

Joissakin tapauksissa toimielin tai laitos sopii itse asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Jos lausunto ja huomautukset osoittavat, että näin on tapahtunut, asian käsittely lopetetaan, koska ”toimielin on sopinut asian”. Joissakin tapauksissa kantelija päättää luopua kantelusta, jolloin asian käsittely lopetetaan.

Jos toimielin ei korjaa epäkohtaa eikä kantelija peruuta kanteluaan, oikeusasiamies jatkaa tutkimustaan. Jos tutkimuksessa ei paljastu hallinnollista epäkohtaa, kantelijalle sekä kyseiselle toimielimelle tai laitokselle ilmoitetaan asiasta ja käsittely lopetetaan.

Jos oikeusasiamiehen tutkimukset paljastavat hallinnollisen epäkohdan, hän pyrkii mahdollisuuksien mukaan sovintoratkaisuun poistaakseen epäkohdan ja täyttääkseen kantelijan vaatimukset.

Jos sovintoratkaisu ei ole mahdollinen tai jos siihen ei päästä, oikeusasiamies joko lopettaa asian käsittelyn ja antaa asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle kriittisen huomautuksen, tai esittää suositusluonnoksia epäkohdan korjaamiseksi.

Kriittistä huomautusta pidetään aiheellisena tapauksissa, joissa hallinnollisella epäkohdalla ei näytä olevan laajempia vaikutuksia eikä oikeusasiamiehen suorittama seuranta vaikuta tarpeelliselta.

Tapauksissa, joissa oikeusasiamiehen seuranta on tarpeen (toisin sanoen vakavammat hallinnolliset epäkohdat tai tapaukset, joilla on yleisiä vaikutuksia), oikeusasiamies esittää kyseiselle toimielimelle tai laitokselle suositusluonnoksia sisältävän päätöksen. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti toimielimen tai laitoksen on tällöin annettava yksityiskohtainen lausunto asiasta kolmen kuukauden kuluessa. Yksityiskohtaisessa lausunnossaan toimielin voi hyväksyä oikeusasiamiehen päätöksen sekä kuvata, millaisiin toimenpiteisiin se on ryhtynyt suositusten täytäntöönpanemiseksi.

Jos yhteisön toimielin tai laitos ei reagoi tyydyttävästi suositusluonnokseen, 3 artiklan 7 kohdassa määrätään, että oikeusasiamies lähettää kertomuksen Euroopan parlamentille ja kyseiselle toimielimelle tai laitokselle. Kertomus voi sisältää suosituksia.

Vuonna 2002 oikeusasiamies käynnisti 224 tutkimusta, 222 niistä kantelun johdosta ja kaksi omasta aloitteestaan. (Tarkemmin liitteessä A, Tilastotietoja.)

66 tapauksessa toimielin tai laitos sopi itse asian. Näistä 45 oli tapauksia, joissa oikeusasiamiehen puuttumisen ansiosta kansalaisille lähetettiin vastaus kirjeisiin, joihin ei ollut vastattu (ks. vuosikertomuksen 1998 jakso 2.9, jossa on lisätietoja tapauksissa käytetystä menettelytavasta). 6 tapauksessa kantelija luopui kantelusta. 128 tapauksessa oikeusasiamiehen tutkimuksissa ei todettu hallinnollista epäkohtaa.

Kyseinen toimielin tai laitos sai kriittisen huomautuksen 29 tapauksessa. Sovintoratkaisuun päästiin 6 tapauksessa. Toimielimet hyväksyivät vuonna 2002 10 suosi-

tusluonnosta ja kolmessa tapauksessa kantelun käsittely lopetettiin Euroopan parlamentin hyväksymän erityiskertomuksen jälkeen (ks. jakso 3.6).

Kahdessa tapauksessa suositusluonnosta seurasi erityiskertomus Euroopan parlamentille. Toinen niistä koski kantelua 1542/2000/(PB)SM ja toinen kantelua 341/2001/(BB)IJH (ks. jakso 3.8).

Erityiskertomukset on julkaistu kokonaisuudessaan oikeusasiamiehen verkkosivuilla kaikilla virallisilla kielillä.

3 PÄÄTÖKSET TUTKIMUKSEN JÄLKEEN

3.1 EI HALLINNOLLISTA EPÄKOHTAA

3.1.1 Euroopan komissio

ISLE OF WIGHTIN (YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA) NUTS-LUOKITUS

*Päätös kanteluihin
500/2001/IJH ja
552/2001/IJH Euroopan
komissiota vastaan*

KANTELU

Kantelun 552/2001/IJH esittäjä ("kantelija") on Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevan Isle of Wightin valtuuston jäsen.

Edellinen kantelu 1372/98/OV

Kantelija jätti joulukuussa 1998 yhdessä valtuuston puheenjohtajan kanssa Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun Isle of Wightin valtuuston puolesta. Kantelu, joka rekisteröitiin numerolla 1372/98/OV, koski Eurostatin päätöstä olla luokittelematta Isle of Wightia tilastollisen NUTS-nimikkeistön erilliseksi tason 2 alueeksi⁵. Tämä on kantelijan huolenaiheena siksi, että vain NUTS-tason 2 alueet voivat saada rahoitusta EU:n rakennerahastojen Tavoite 1 -ohjelmasta.

Oikeusasiamies esitti komissiolle 13. maaliskuuta 2000 kantelua 1372/98/OV koskevan suositusluonnoksen, jossa komissiota pyydettiin käsittelemään uudelleen Isle of Wightin NUTS-luokitusta. Oikeusasiamies lopetti kantelun 1372/98/OV käsittelyn 22. maaliskuuta 2001 sillä perusteella, että komissio oli noudattanut suositusluonnosta asianmukaisesti, vaikkakin komissio oli vahvistanut päätöksensä luokitella Isle of Wight vain NUTS-tason 3 alueeksi eikä tason 2 alueeksi.

Huhtikuussa 2001 kantelija lähetti oikeusasiamiehelle kirjeitä ja fakseja, jotka koskivat päätöstä lopettaa kantelun 1372/98/OV käsittely. Kantelija väitti, että lisälausunnossa, jonka komissio oli toimittanut oikeusasiamiehelle 5. joulukuuta 2000, oli joitakin virheellisiä tietoja. Hän väitti myös, että oikeusasiamiehen olisi tullut lähettää komission lisälausunto kantelun 1372/98/OV esittäjälle mahdollisia huomautuksia varten. Kantelija vaati, että oikeusasiamiehen on kumottava kantelua 1372/98/OV koskeva päätöksensä ja aloitettava asian käsittely uudelleen.

Oikeusasiamiehen vastaus koskien asiassa 1372/98/OV sovellettua menettelytapaa ja asian käsittelyn uudelleen aloittamista koskevaa vaatimusta

Vastauksena kantelijan väitteeseen, jonka mukaan oikeusasiamiehen olisi tullut lähettää komission lisälausunto kantelun 1372/98/OV esittäjälle mahdollisia huomautuksia varten, oikeusasiamies totesi, että hän tietoisesti pyrkii aina soveltamaan oikeudenmukaista menettelytapaa. Jokainen tutkimus on kuitenkin päätettävä jossakin vaiheessa, jolloin jommankumman osapuolen on voitava sanoa viimeinen sana. Tässä tapauksessa oikeusasiamies katsoi, ettei komission lisälausunnon lähettäminen kantelijalle mahdollisia huomautuksia varten (mikä olisi puolestaan voinut edellyttää huomautusten lähettämistä komissiolle lisälausunnon antamista varten) ollut tarpeellista, sillä komission lisälausunnossa esitetyt asiat oli jo pääpiirteittäin esitetty suositusluonnoksen johdosta annetussa komission yksityiskohtaisessa lausunnossa, josta kantelija oli jo esittänyt huomautuksensa. Oikeusasiamies kieltäytyi näin ollen aloittamasta uudelleen asian 1372/98/OV käsittelyä.

Sen sijaan oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle, että komission lisälausunnossa esitettyjä virheellisiä tietoja koskevat väitteet oli rekisteröity uudeksi kanteluksi komissiota vastaan numerolla 552/2001/IJH.

Kantelussa 552/2001/IJH esitetyt väitteet

Kantelija väitti, että käsitellessään edellistä Isle of Wightin NUTS-tasoluokitusta koskevaa kantelua (1372/98/OV) komissio antoi oikeusasiamiehelle virheellisiä tietoja. Kantelija totesi seuraavaa:

⁵ Järjestelmässä kukin jäsenvaltio jaetaan useaan NUTS-tason 1 alueeseen. Niistä jokainen on jaettu edelleen NUTS-tason 2 alueiksi ja niin edelleen. NUTS on lyhenne sanoista *Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques*.

1 NUTS-tason 2 alueiksi luokiteltuja saaria on viisitoista eikä seitsemän, kuten komissio ilmoitti.

2 Vain yhden saaren asukastiheys kuudesta komission mainitsemasta muusta saaresta on suurempi kuin Isle of Wightin asukastiheys, toisin kuin komission antamissa tiedoissa todettiin.

3 Komissio tulkitsee väärin EY:n perustamissopimuksen 158 artiklaa väittäessään, että se koskee vain ”muita heikommassa asemassa olevia saaria”, kun artiklaa tulisi soveltaa kaikkiin saariin, kuten Amsterdamin sopimuksen julistuksesta N:o 30 ja Nizzan Eurooppa-neuvoston päätelmien 57 kohdasta käy selvästi ilmi.

Kantelija ehdotti myös, että oikeusasiamies järjestäisi kolmikantatapaamisen kantelijan, oikeusasiamiehen ja komission jäsen Barnier’in kesken.

Kantelijan kolmannen väitteen osalta oikeusasiamies totesi, että kantelijan perimmäinen väite on siis se, että Isle of Wight tulisi luokitella NUTS-tason 2 alueeksi muihin saariin tehdyn vertailun perusteella. Kantelijan väitteessä esille tuotu oikeudellisen tulkinnan ongelma ei liity mitenkään Isle of Wightin ja muiden saarten väliseen vertailuun, joten oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle, ettei EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan mukaisia perusteita asian tutkimiselle hänen mielestään ollut.

Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle myös, että hän pyrkii järjestämään kantelijan ehdottaman kolmikantatapaamisen kaltaisia tapaamisia vain silloin, kun niillä on täsmällinen merkitys kantelun käsittelyn kannalta, ja että hän ei pitänyt tapaamisen järjestämistä asianmukaisena käsittelyn tässä vaiheessa.

Oikeusasiamies aloitti näin ollen tutkimuksen ainoastaan ensimmäisestä ja toisesta edellä mainitusta väitteestä. Toinen väite oli samankaltainen kuin Euroopan parlamentin jäsenen esittämässä kantelussa 500/2001/IJH, joten oikeusasiamies päätti käsitellä näitä kahta kantelua yhteisessä tutkimuksessa.

Kantelija lähetti myöhemmin uuden kirjeen, jossa hän esitti vielä yhden väitteen. Sen mukaan komissio ei ollut noudattanut ilmoittamiaan NUTS-tason 2 alueita koskevia luokitusperusteita. Väitteensä tueksi kantelija viittasi Isle of Wightin valtuuston 15. lokakuuta 1998 pidettyä Island Regeneration Partnership -tilaisuutta varten laatimasta asiakirjasta ”*When is an island not an island?*” otettuun taulukkoon, jossa esitettiin NUTS-tason 2 alueita koskevien EU:n laajuisten tietojen vaihteluväli, desiilit ja kvartiilit. Taulukosta käy ilmi muun muassa se, että EU:n NUTS-tason 2 alueiden tilastollinen vähimmäisasukasluku (vuonna 1992) on 24 920, vähimmäispinta-ala 31,0 neliökilometriä ja tilastollinen vähimmäisasukastiheys (vuonna 1992) 1,6 asukasta/neliökilometri. Isle of Wightin vastaavat tilastotiedot ovat 125 000 asukasta, 380,0 neliökilometriä ja 328,0 asukasta/neliökilometri. Oikeusasiamies välitti lisäväitteen komissiolle lausuntoa varten.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komission lausunnossa kahdesta tutkimuksen kohteena olevasta kantelusta todettiin yhteenvetona seuraavaa:

Komissio väitti, että NUTS-tason 2 alueiksi yksinomaan omien ominaisuuksiensa perusteella luokiteltuja saaria on vain kahdeksan: Kreeta, Korsika, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Sisilia, Sardinia ja Ahvenanmaa. Muut kantelijan mainitsemat tapaukset ovat saaristoja, jotka muodostuvat monista saarista, eikä niitä näin ollen voi verrata suoraan Isle of Wightiin. Komissio väitti, että näiden maantieteellisten kokonaisuuksien ottaminen mukaan vertailuihin vain vahvistaisi komission kantaa, sillä niiden asukasluku on paljon suurempi kuin Isle of Wightin.

Oikeusasiamiehelle asiassa 1372/98/OV annetussa komission lausunnossa asukastiheyttä koskeva keskeinen tekstin kappale oli ranskaksi.⁶ Komission lausunnon teksti oikein käännettynä kuuluu seuraavasti:

”Isle of Wightin luokittelu NUTS-tason 2 alueeksi merkitsisi, että se asetettaisiin samalle tasolle kuin Kreeta, Korsika, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Sisilia, Sardinia ja Ahvenanmaa, jotka ovat ainoita tähän luokkaan yksinomaan omien ominaisuuksiensa perusteella luokiteltuja saaria ja joiden kaikkien asukasluku (lukuun ottamatta Ahvenanmaata) ja pinta-ala ovat paljon suurempia.”

Komissio lähetti myöhemmin normaalin menettelytavan mukaisesti kantelijan kielelle eli englanniksi käännetyn version. Valitettavasti edellä oleva lause oli kuitenkin käännetty virheellisesti siten, että ranskankielinen ilmaus ”beaucoup plus peuplées” oli käännetty ilmauksella ”asukastiheys on paljon suurempi”, vaikka oikea käänös on ”asukasluku on paljon suurempi”.

Väitteeseen, jonka mukaan komissio ei ollut noudattanut ilmoittamiaan NUTS-tason 2 alueita koskevia luokitusperusteita, komissio vastasi kommentoimalla aluksi rakennerahastojen tukikelpoisuutta koskevaa kysymystä. Komissio totesi, että Isle of Wight ei voinut saada rahoitusta tavoite 1 -ohjelmasta, koska sitä ei ollut luokiteltu NUTS-tason 2 alueeksi. Tavoite 2 -ohjelman rahoituksen osalta komissio huomautti, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät ehdottaneet Isle of Wightin sisällyttämistä tukikelpoisten alueiden luetteloon nykyiseksi ohjelmakaudeksi. Komissio uskoo kuitenkin, että EU:n erilaisten alueiden, kuten saarien, erityisasemasta olisi tehtävä yksityiskohtaisempia analyyseja. Tästä syystä komissio antoi julkilausuman 31. toukokuuta 2001 pidettyä neuvoston kokousta varten. Julkilausumassa, jonka komissio esitti lausunnossa kokonaisuudessaan, mainitaan, että komissio on aloittanut tutkimuksen, jonka tarkoituksena on saada perusteellista tietoa saarten tilanteesta EU:ssa vuoden 2001 loppuun mennessä.

Komissio huomautti myös, että asiakirja ”When is an island not an island?”, johon sisältyi NUTS-tason 2 alueiden ominaisuuksista laadittu taulukko, oli jo esitetty kantelelussa 1372/98/OV. Komissio lisäsi seuraavaa:

”Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei ole maantieteellistä hallinnollista tasoa, jota voitaisiin käyttää tason 2 alueiden luokituksen pohjana, joten taso määriteltiin, niin kuin aiemminkin, yhdistelemällä pienempiä hallinnollisia yksiköitä (kreivikuntia tai yleishallintoviranomaisia). Ryhmittely tehtiin näin erityisesti asukasluvun osalta liian pienten yksiköiden välttämiseksi. Tässä yhteydessä Isle of Wightin asukaslukua (125 000 asukasta) pidettiin liian pienenä tasoon 2 (koko Euroopassa NUTS-tason 2 alueiden keskimääräinen asukasluku on noin 1,8 miljoonaa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 1,6 miljoonaa). Lisäksi olisi otettava huomioon, että EU:n yli 200:sta tason 2 alueesta vain kahden alueen asukasluku on Isle of Wightin asukaslukua pienempi: Suomessa sijaitsevan Ahvenanmaan ja Italiassa sijaitsevan Valle d’Aostan. Ne ovat kuitenkin NUTS-tason 2 alueiden luokituksen pohjana käytetyissä maiden kansallisissa rakenteissa määritellyjä yksiköitä (”suuralueet” Suomessa ja ”regioni” Italiassa).”

Komissio piti näin ollen kiinni siitä, että päätös olla luokittelematta Isle of Wightia NUTS-tason 2 alueeksi, jonka se teki Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten tukemana, on NUTS-järjestelmän peruseriaatteiden mukainen. Peruseriaatteita ovat maan hallinnollisen rakenteen käyttäminen ja sen takaaminen, että alueet ovat asukasluvultaan mahdollisimman vertailukelpoisia.

⁶ ”Or classer l’Ile de Wight au niveau II de la NUTS mettrait cette région au même niveau que la Crète, la Corse, la Guadeloupe, La Martinique, la Réunion, la Sicile, la Sardaigne et Åland, seules îles individuellement dans ce cas, et qui sont toutes beaucoup plus peuplées (à l’exception d’Åland) et beaucoup plus grandes”.

Kantelijan huomautukset

Kantelun 500/2001/IJH esittäjä ei tehnyt huomautuksia komission lausunnoista.

Kantelun 552/2001/IJH esittäjä huomautti NUTS-tason 2 alueiksi luokiteltujen saarien lukumäärään liittyen, että komissio oli käyttänyt yhdistämismenettelyä luokitellessaan saaria saaristoina. Kantelija totesi, että menettely ei ole mahdollinen Isle of Wightin kohdalla, joten se on arvioitu pelkästään maantieteellisen sijaintinsa perusteella ottamatta lainkaan huomioon sen todellisia tarpeita.

Kantelija viittasi myös komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisestä tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistöstä (NUTS)⁷ ja talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon komission ehdotuksesta⁸. Kantelija huomautti, että NUTS-asetusehdotukseen liittyvissä komission perusteluissa todetaan seuraavaa:

”NUTS-luokituksella ei ole tähän mennessä ollut omaa oikeusperustaa, eli vielä ei ole annettu asetusta, jossa vahvistettaisiin järjestelmän laadinnan ja tarkistamisen yksityiskohtaiset säännöt. Näistä säännöistä on toistaiseksi sovittu jäsenvaltioiden ja Eurostatin välisin ”herrasmiehsopimuksin”, jotka ovat syntyneet toisinaan pitkien ja vaikeiden neuvottelujen tuloksena.”

Kantelija viittasi myös asetusehdotuksen 6 artiklaan, jonka mukaan komission on toteutettava tarvittavat toimenpiteet NUTS-luokituksen johdonmukaisen hallinnoinnin varmistamiseksi. Toimenpiteisiin kuuluu niiden ongelmien tutkiminen, jotka liittyvät NUTS-luokituksen täytäntöönpanoon jäsenvaltioiden alueluokituksissa. Kantelija totesi, että komission harkintavalta NUTS-luokituksen yhteydessä olisi antanut sille mahdollisuuden tehdä tällainen tutkimus jo ennen asetuksen hyväksymistäkin. Lisäksi hän totesi, että komissiolla on rajoittamaton harkintavalta NUTS-luokituksen yhteydessä ja että komission olisi tullut käyttää harkintavaltaansa Isle of Wightin tapauksessa. Kantelija kysyi, miksi komissio ei ollut käyttänyt harkintavaltaansa Isle of Wightin kohdalla, etenkin kun Yhdistyneen kuningaskunnan kansallinen tilastokeskus oli selkeästi osoittanut Eurostatille vaikutukset, jotka luokituksella olisi Isle of Wightiin ja sen yhteisöön sekä EU:n rahoituksen että myös kansallisen rahoituksen osalta.

Kantelija viittasi myös komission toiseen taloudellista ja sosiaalista koheesiota käsittelevään kertomukseen⁹, jossa luetellaan ehdotuksia painopistealueiksi. Yksi painopistealueista on vakavista maantieteellisistä haitoista tai luonnonhaitoista kärsivät alueet. Kantelija mainitsi myös *talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta ”Euroopan unionin saarilla sijaitsevia alueita koskevien yhdennettyjen toimien suuntaviivat Amsterdamin sopimuksen jälkeen (158 artikla)”*¹⁰. Kantelijan mukaan asiakirjassa esitetään erittäin osuva ja tuomitseva lausunto, jonka mukaan komissio on laiminlyönyt EU:n saarten ongelmien käsittelyn.

Kantelija päätti huomautuksensa toteamalla, että komissio toimii epäoikeudenmukaisesti ja kohtuuttomasti, kun se ei käyttänyt harkintavaltaansa eikä ottanut huomioon asiaankuuluvia maantieteellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia näkökohtia. Kantelija väitti, että komission toiminnassa on näin ollen syyllistytty hallinnolliseen epäkohtaan.

⁷ KOM/2001/0083 lopullinen – COD 2001/0046, 2001 EYVL C 180 E/108.

⁸ 2001 EYVL C 260/57.

⁹ Komission kertomus neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, KOM(2001) 24 lopullinen, Bryssel, 31. tammikuuta 2001.

¹⁰ ECO/029, 12. heinäkuuta 2002, saatavilla talous- ja sosiaalikomitean verkkosivuilla seuraavassa osoitteessa: http://www.esc.eu.int/pages/avis_prin/eco/029/ces805-2000_ac_en.pdf.

PÄÄTÖS

1 NUTS-tason 2 alueiksi luokiteltujen saarien lukumäärää koskeva väite

1.1 Kantelija väitti, että käsitellessään edellistä Isle of Wightin NUTS-tasoluokitusta koskevaa kantelua (1372/98/OV) komissio antoi oikeusasiamiehelle virheellisiä tietoja. Kantelijan mukaan NUTS-tason 2 alueiksi luokiteltuja saaria on viisitoista eikä seitsemän, kuten komissio ilmoitti.

1.2 Komissio vastasi lausunnossaan, että NUTS-tason 2 alueiksi on yksinomaan niiden omien ominaisuuksien perusteella luokiteltu vain kahdeksan saarta: Kreeta, Korsika, Guadeloupe, Martinique, Réunion, Sisilia, Sardinia ja Ahvenanmaa. Muut kantelijan mainitsemat tapaukset ovat saaristoja, jotka muodostuvat monista saarista, eikä niitä näin ollen voi verrata suoraan Isle of Wightiin. Komissio totesi myös, että näiden maantieteellisten kokonaisuuksien ottaminen mukaan vertailuihin vain vahvistaisi komission kantaa, sillä niiden asukasluku on suurempi kuin Isle of Wightin.

1.3 Huomautuksissaan kantelija totesi, että komissio oli käyttänyt yhdistelymenettelyä luokitellessaan saaria saaristoina. Kantelija totesi, että menettely ei ole mahdollinen Isle of Wightin kohdalla, joten se on arvioitu pelkästään maantieteellisen sijaintinsa perusteella ottamatta lainkaan huomioon sen tosiasiallisia tarpeita.

1.4 Oikeusasiamies ei katsonut, että komission tapa esittää tietoa siten, että toisistaan erotetaan saaristot ja ”omien ominaisuuksiensa perusteella luokitellut saaret”, olisi harhaanjohtava tai keinotekoinen. Oikeusasiamies katsoi, että kantelun tässä kohdassa ei näin ollen ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

2 Asukastiheyttä koskeva väite

2.1 Kantelija väitti, että käsitellessään edellistä Isle of Wightin NUTS-tasoluokitusta koskevaa kantelua komissio antoi oikeusasiamiehelle virheellisiä tietoja. Kantelijan mukaan vain yhden saaren asukastiheys muista komission mainitsemista saarista on suurempi kuin Isle of Wightin asukastiheys, toisin kuin komission antamissa tiedoissa todettiin.

2.2 Komissio selitti, että sen oikeusasiamiehelle edeltävän kantelun yhteydessä antama lausunto oli ranskaksi ja että englanninkielinen käännös, jonka komissio myöhemmin lähetti oikeusasiamiehelle, sisälsi virheellisen kohdan, sillä ranskankielinen ilmaus ”beaucoup plus peuplées” oli käännetty ”paljon suuremmaksi asukastiheydeksi”, vaikka oikea käännös olisi ”paljon suurempi asukasluku”.

2.3 Oikeusasiamies katsoi, että komissio on vastuussa käännöksistä, jotka se toimittaa oikeusasiamiehelle, ja huomautti, että kantelun kielenä oli englanti. Kantelija oli näin ollen oikeassa huomauttaessaan komission englanniksi antamien tietojen sisältämästä virheestä. Oikeusasiamiehen käytettävissä olevien todisteiden perusteella komissio kuitenkin sovelsi Isle of Wightia koskevaa menettelytapaansa oikeiden tietojen pohjalta ja sen aikomuksena oli antaa oikeaa tietoa kantelijalle. Lisäksi tätä asiaa koskevassa komission lausunnossa huomattiin ja korjattiin kyseinen käännösvirhe. Oikeusasiamies katsoi, että kantelun tässä kohdassa ei näin ollen ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

3 Väite, jonka mukaan komissio ei soveltanut ilmoittamiaan NUTS-tason 2 alueita koskevia luokitusperusteita

3.1 Kantelija väitti, että komissio ei soveltanut ilmoittamiaan NUTS-tason 2 alueita koskevia luokitusperusteita. Kantelija viittasi taulukkoon, jossa esitettiin NUTS-tason 2 alueita koskevien EU:n laajuisten tietojen vaihteluväli, desiilit ja kvartiilit. Taulukosta käy ilmi muun muassa se, että EU:n NUTS-tason 2 alueiden tilastollinen vähimmäisasukasluku (vuonna 1992) on 24 920 asukasta, vähimmäispinta-ala 31,0 neliökilometriä ja tilastollinen vähimmäisasukastiheys (vuonna 1992) 1,6 asukasta/neliökilometri. Isle of

Wightin vastaavat tilastotiedot ovat 125 000 asukasta, 380,0 neliökilometriä ja 328,0 asukasta/neliökilometri.

3.2 Oikeusasiamiehelle antamassaan lausunnossa komissio puolusti päätöstään olla luokittelematta Isle of Wightia NUTS-tason 2 alueeksi. Komissio totesi, ettei Yhdistyneessä kuningaskunnassa ole maantieteellistä hallinnollista tasoa, jonka pohjalta NUTS-tason 2 alueet voitaisiin muodostaa. Näin ollen taso määriteltiin, niin kuin aiemminkin, yhdistelemällä pienempiä hallinnollisia yksiköitä. Näin välttyttiin muodostamasta erityisesti asukasluvun osalta liian pieniä yksiköitä. Tässä yhteydessä Isle of Wightin asukaslukua (125 000 asukasta) pidettiin liian pienenä tasoon 2. Komission mukaan koko Euroopassa NUTS-tason 2 alueiden keskimääräinen asukasluku on noin 1,8 miljoonaa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa 1,6 miljoonaa. Komissio korosti myös, että EU:n yli 200:sta tason 2 alueesta vain kahden alueen asukasluku on Isle of Wightin asukaslukua pienempi: Suomessa sijaitsevan Ahvenanmaan ja Italiassa sijaitsevan Valle d'Aostan. Ne ovat kuitenkin NUTS-tason 2 alueiden luokituksen pohjana käytetyissä maiden kansallisissa rakenteissa määritellyjä yksiköitä ("suuralueet" Suomessa ja "regioni" Italiassa). Komissio piti näin ollen kiinni siitä, että päätös olla luokittelematta Isle of Wightia NUTS-tason 2 alueeksi on NUTS-järjestelmän peruseriaatteiden mukainen. Peruseriaatteita ovat maan hallinnollisen rakenteen käyttäminen ja sen takaaminen, että alueet ovat asukasluvultaan mahdollisimman vertailukelpoisia.

3.3 Oikeusasiamiehen käsityksen mukaan kantelijan väite, jonka mukaan komissio ei ole soveltanut ilmoittamiaan perusteita, perustuu siihen, että tietyt alueet, mukaan luettuna yksi saari (Ahvenanmaa), on luokiteltu NUTS-tason 2 alueiksi, vaikka niiden asukasluku, pinta-ala ja asukastiheys ovat pienempiä kuin Isle of Wightissa. Oikeusasiamies piti järkevänä komission selitystä, jonka mukaan kyseisten alueiden tilanne eroaa Isle of Wightin tilanteesta siksi, että alueet on määritely maiden NUTS-tason 2 alueiden muodostamisen pohjana käytetyssä kansallisessa rakenteessa. Oikeusasiamiehellä ei ollut tiedossaan mitään sääntöä tai periaatetta, joka estäisi komissiota ottamasta tätä tekijää huomioon, kun se määrittelee NUTS-luokituksia.

3.4 Kantelija totesi huomautuksissaan myös, että komissio olisi voinut käyttää harkintavaltaansa luokitellakseen Isle of Wightin NUTS-tason 2 alueeksi ja päästäkseen yksimielisyyteen Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten kanssa. Kantelija muistutti vaikutuksista, joita luokituksella olisi ollut saareen ja sen yhteisöön sekä EU:n rahoitukseen että myös kansalliseen rahoitukseen liittyen. Kantelijan mukaan komissio toimi epäoikeudenmukaisesti ja perusteettomasti, kun se ei käyttänyt harkintavaltaansa eikä ottanut huomioon asiaankuuluvia maantieteellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia näkökohtia.

3.5 Oikeusasiamiehen käytössä olleet todisteet eivät kumonnet kantelijan väitettä, jonka mukaan komissio olisi voinut käyttää harkintavaltaansa luokitellakseen Isle of Wightin NUTS-tason 2 alueeksi ja päästäkseen sopimukseen Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten kanssa. Oikeusasiamies huomautti kuitenkin, että harkintavallan olennaisin merkitys on se, että päätöksentekijällä on mahdollisuus laillisesti valita kahden tai useamman toimintatavan välillä. Harkintavallan käyttämiseen voi liittyä hallinnollinen epäkohta silloin, jos kyseinen toimielin tai elin ylittää laillisen toimivaltansa. Oikeusasiamiehen ratkaistavana ei siis ollut kysymys siitä, olisiko komissio voinut päättää toisin, vaan siitä, oliko komissiolla lailliset valtuudet tehdä kyseinen päätös.

3.6 Kuten oikeusasiamiehen aiemmassa tutkimuksessa (asia 1372/98/OV) selvitetiin, komission on otettava kaikki asianmukaiset tekijät huomioon pohtiessaan mahdollisuutta käyttää harkintavaltaansa. Eri tekijöille annettava painoarvo on harkintavallan alaisuudessa - siihen voi liittyä hallinnollinen epäkohta vain, jos toiminta on selkeästi perustetonta tai epäoikeudenmukaista tai muuten lainvastaista. Oikeusasiamiehen mukaan kantelijan toimittamat sekä komission monista kertomuksista ja talous- ja sosiaalikomitean lausunnoista ilmenevät todisteet eivät osoittaneet, että komission toiminta olisi ollut perustetonta, epäoikeudenmukaista tai muuten lainvastaista, kun se päätti olla luokittele-

matta Isle of Wightia NUTS-tason 2 alueeksi. Oikeusasiamies ei näin ollen pyytänyt komissiolta lisätietoja kantelijan huomautuksissa esitetyistä väitteistä.

3.7 Edellä esitettyjen syiden vuoksi oikeusasiamies katsoi, että kantelun tässä kohdassa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies huomautti kuitenkin, että kantelija voi vaatia Isle of Wightille NUTS-tason 2 alueen asemaa esittämällä vetoomuksen Euroopan parlamentille, joka voi ottaa huomioon oikeudellisten näkökohtien lisäksi myös asian poliittiset ja moraaliset puolet.

4 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettua oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella komission toiminnassa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

TARJOUSPYYNTÖÖN VASTAAMISEKSI VAADITTU TUTKINTO

*Päätös kanteluun
1081/2001/SM
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija, joka on Ruotsin kansalainen ja ammatiltaan kielenkääntäjä, lähetti hakemuksen Euroopan komission tarjouspyyntöön, joka koski käännöspalveluja ruotsin kielelle (viite 2000/S 144-094475). Komissio hylkäsi kantelijan hakemuksen 29. maaliskuuta 2001 päivätyssä kirjeessä sillä perusteella, että hänen yhdysvaltalaisessa yliopistossa suorittamansa ”Degree of Bachelor of Science” -tutkinto ei vastannut avoimessa tarjouspyynnössä vaadittua tasoa. Kantelija katsoi, että hänen tutkintonsa on riittävä, ja hän valitti päätöksestä komissioon ilmoittaen, että Yhdysvalloissa Mankato State University -yliopistossa suoritettu tutkinto vastaa ruotsalaista ”Fil kand” -tutkintoa, joka mahdollistaa tohtorin tutkinnon suorittamisen Ruotsissa ja joka on hyväksytty avoimen tarjouspyynnön tehtävänkuvauksessa. Komissio pitäytyi kuitenkin alkuperäisessä kannassaan. Kantelija pyysi sen jälkeen Ruotsin kansalliselta korkeakouluista vastaavalta virastolta (”Högskoleverket”) todistuksen, jossa vahvistetaan, että hänen Yhdysvalloissa suorittamansa nelivuotinen koulutus vastaa ruotsalaisen ”Fil kand” -tutkinnon tasoa ja laajuutta.

Kantelija väitti, että hänen hakemuksensa täyttää vaaditut edellytykset ja että komissio hylkäsi hänen hakemuksensa väärin perustein.

Kantelija vaati, että komissio julistaa päätöksensä mitättömäksi, hyväksyy hänen hakemuksensa ja tekee hänen kanssaan käännöspalvelusopimuksen.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

Komissio julkaisi 29. heinäkuuta 2000 yksitoista avointa tarjouspyyntöä palkatakseen ulkoisia kielenkääntäjiä käännöspalveluihin monilla eri aihealueilla (viite 2000/S 144-094475). Määräaika hakemusten jättämiselle oli 2. lokakuuta 2000, mihin mennessä hakemuksia tuli 30. Komission yksitoista kokeneista virkamiehistä koostunutta valintakomiteaa ryhtyi sen jälkeen toteuttamaan sopimusten tekemismenettelyä, jossa on kaksi vaihetta: valintavaihe, jonka aikana tarkistetaan, täyttävätkö tarjoukset kilpailun tehtävänkuvauksessa esitetyt vaatimukset, ja sopimuksen tekemisvaihe, jonka aikana vertaillaan vaatimukset täyttäviä tarjouksia. Valintakomiteoiden tulokset esiteltiin CCAM:lle (komission hankintoja ja sopimuksia käsittelevä neuvoo-antava komitea) laaditussa raportissa.

Kantelijan hakemus katsottiin vaatimusten mukaiseksi, mutta se hylättiin sopimuksen tekemisvaiheessa sillä perusteella, että se ei täyttänyt yhtä tehtävänkuvauksen viidestä kumulatiivisesta ehdosta eli sitä, että vaadittuun yliopistotutkintoon on sisällyttävä

mahdollisuus suorittaa tohtorintutkinto. Komissio ilmoitti kantelijalle 29. maaliskuuta 2001 päivätyssä kirjeessä, että hänen hakemuksensa hylättiin, koska hänen yhdysvaltalainen luonnontieteiden kandidaatin tutkintonsa ei yksin riittänyt sopimuksen tekemiseen. Kantelija valitti komission päätöksestä 4. huhtikuuta 2001 päivätyllä kirjeellä ja ilmoitti komissiolle, että hänen luonnontieteiden kandidaatin tutkintonsa vastaa ruotsalaista ”Kandidatexamen”-tutkintoa, joka mahdollistaa tohtorintutkinnon suorittamisen ja joka on mainittu tehtäväkuvauksen liitteessä 2. Kantelija ilmoitti komissiolle myös, että hän oli tehnyt sopimukset sekä Euroopan parlamentin että Euroopan unionin toimielinten käännöskeskuksen kanssa yhdysvaltalaisen tutkintonsa perusteella, ja hän väitti täyttävänsä vaatimukset käännöspalveluja koskevan sopimuksen tekemiseksi komission kanssa.

Komission toimeksiantava yksikkö sekä ruotsinkielisen valintakomitean puheenjohtaja käsitelivät kantelijan hakemuksen uudelleen, minkä jälkeen komissio ilmoitti kantelijalle suullisesti, että sen sisäisen hallinnollisen käytännön mukaan yhdysvaltalainen kandidaattitutkinto ei ole riittävä. Tutkinto ei anna riittävää pätevyyttä palvelukseenottomenettelyyn, jossa vaaditaan tohtorintutkintoon johtava tutkinto. Komissio vertasi lisäksi tarjouspyyntöään Euroopan parlamentin ja käännöskeskuksen tarjouspyyntöön ja totesi, että sopimuksen tekemistä koskevat perusteet eivät olleet samat sikäli, että jälkimmäisessä hakijoilta vaadittiin vain yliopistotutkinto, ei oikeutta suorittaa tohtorintutkinto. Komissio vahvisti näin ollen alkuperäisen kantansa jonka se oli esittänyt kantelijalle 6. kesäkuuta 2001 lähetetyssä kirjeessä. Kantelija otti sen jälkeen yhteyttä komission toimeksiantavaan yksikköön kaksi kertaa keskustellakseen näkemyksestään. Komissio ilmoitti kantelijalle uudelleen, että komissiolla on omat tutkintoja koskevat vastaavuuskriteerinsä ja että sitä ei sitonut toimivaltaisen kansallisen viranomaisen antama lausunto. Komissio ilmoitti myös, että kantelija voisi halutessaan esittää kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle.

Komissio totesi, että kantelijan esittämät kaksi väitettä ovat ensinnäkin se, että yhdysvaltalainen luonnontieteiden kandidaatin tutkinto vastaa ruotsalaista ”Kandidatexamen”-tutkintoa, joka on katsottu riittäväksi kyseiseen tarjouspyyntöön tehtäväkuvauksen liitteen 2 mukaisesti, ja toiseksi se, että kantelijan mukaan komission olisi hyväksyttävä hänen hakemuksensa, koska myös Euroopan parlamentti/Euroopan unionin toimielinten käännöskeskus hyväksyi sen.

Vastauksessaan komissio korosti ensinnäkin sitä, että kantelija ei toimittanut jäljennöstä asiakirjasta, joka todistaa hänen yhdysvaltalaisen kandidaattitutkintonsa olevan vastaava kuin ruotsalainen tohtorintutkintoon tähtääviin opintoihin oikeuttava tutkinto. Komissio ilmoitti, että se oli käynyt Ruotsin kansallisen korkeakouluista vastaavan viraston Högskoleverketin verkkosivuilla, joilla todettiin, että viraston vahvistamat vastaavuudet liittyivät tutkintoihin ja työnantajiin pääasiassa vain kansallisella tasolla.

Toiseksi komissio totesi, että se kuuli asiassa henkilöstön ja hallinnon pääosastoa, joka vahvisti, että A- ja LA-kilpailuihin voivat osallistua vain sellaiset hakijat, joilla on masterin- tai tohtorintutkintoon johtava tutkinto. Vakiintuneiden hallinnollisten käytäntöjensä mukaisesti se ei pidä yhdysvaltalaisista kandidaattitutkintoa sellaisenaan riittävänä näihin kilpailuihin osallistumiseksi.

Kolmanneksi komissio ilmoitti, että sen tapana on soveltaa freelance-kääntäjien hyväksymiseen samoja kriteerejä kuin omien LA-virkamiestensä hyväksymiseen varmistaa saman pätevyystason ulkoisten kääntäjien tarjouspyyntöjen ja sisäisten kääntäjien kilpailujen välillä. Tätä käytäntöä ei sovelleta Euroopan parlamentissa/Euroopan unionin toimielinten käännöskeskuksessa. Käytännön soveltaminen merkitsee sitä, että ”Bachelor of Science” -tutkinnon omaava hakija ei täytä A/LA-kilpailujen hyväksymiskriteerejä. Se tarkoittaa myös, että ulkoisten freelance-kääntäjien avoimessa tarjouspyynnössä Bachelor-tutkinnon omaavan hakijan hakemus, johon sovelletaan samoja hyväksymiskriteerejä, hylätään.

Komissio ilmoitti tässä yhteydessä, että se noudattaa toimielinten välistä lähestymistapaa, jonka mukaisesti Euroopan parlamentin/Euroopan unionin toimielinten käännöskeskuksen tarjouskilpailu oli ollut pohjana sen omalle tarjouskilpailulle, jonka viite on 2000/S 144-094475. Se huomautti kuitenkin, että hyväksymiskriteerit eivät olleet näissä kahdessa erillisessä tarjouspyynnössä samat ja että tämä selittää sen, miksi Euroopan parlamentti/Euroopan unionin toimielinten käännöskeskus hyväksyi kantelijan hakemuksen, mutta komissio ei. Euroopan parlamentti/Euroopan unionin toimielinten käännöskeskus ei vaatinut, että hakijoiden tutkinnot oikeuttavat maisterin- tai tohtorintutkintoon tähtääviin opintoihin.

Komissio totesi lopuksi, että kantelijan hakemuksen hylkääminen sopimuksen tekemismenettelyn aikana on valitettavaa, mutta täysin perusteltua.

Kantelijan huomautukset

Kantelija ei esittänyt huomautuksia.

PÄÄTÖS

1 Väite, jonka mukaan tarjous oli vaatimusten mukainen ja se hylättiin väärin perustein

1.1 Kantelija väitti, että hänen hakemuksensa täytti vaaditut edellytykset ja että komissio hylkäsi hänen hakemuksensa väärin perustein.

1.2 Komissio väitti, että hakemus ei ollut hyväksyttävissä siksi, että kantelija ei täyttänyt tehtävänkuvauksessa asetettuja sopimuksen tekemistä koskevia perusteita ja että se hylkäsi näin ollen hakemuksen perustellusti. Kantelijan yhdysvaltalainen ”Bachelor of Science” -tutkinto on riittämätön, sillä se ei johda tohtorintutkintoon.

1.3 Oikeusasiamies pani merkille, että kantelija läpäisi valintavaiheen, mutta hänet hylättiin sopimuksen tekemisvaiheessa sillä perusteella, että hänen yhdysvaltalainen ”Bachelor of Science” -tutkintonsa on alempi kuin tarjouspyynnön tehtävänkuvauksen 2.2.4 artiklassa, jonka otsikko on ”Compétence professionnelle” (ammattillinen pätevyys), vaadittu vähimmäiskoulutus. Artikla kuuluu seuraavasti:

”Vähimmäispätevyys, jonka komissio katsoo riittävän kielenkääntäjän/kielentarkastajan tehtävään tässä tarjouspyynnössä, on yliopistotutkinto, joka oikeuttaa tohtorintutkintoon tähtääviin opintoihin millä tahansa alalla. Hakijan on tarvittaessa tarkistettava tutkintonsa taso toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta. Liitteessä 2 on taulukko, jossa esitetään joitakin esimerkkejä tutkinnoista.”¹¹

1.4 Yhdysvaltojen koulutusjärjestelmässä kandidaatintutkinto on todistus akateemista loppututkintoa edeltävien opintojen suorittamisesta ja edellytys ylempään loppututkintoon eli maisterin- ja tohtorintutkintoon tähtäävien opintojen aloittamiselle monilla eri aloilla. Komission mukaan vain nämä ylempät loppututkinnot, ei alemman tason kandidaatintutkinto, ovat samantasoisia eurooppalaisten ammatinharjoittamiseen oikeuttavien tutkinnotien kanssa. Bachelor-tutkinto on ylempi kuin ylioppilastutkinto mutta alempi kuin yliopiston loppututkinto. Hakemuksessaan kantelija ei toimittanut mitään asiakirjoja, jotka osoittaisivat hänen yhdysvaltalaisen kandidaatintutkintonsa vastaavan kansallista tohtorintutkintoon johtavaa tutkintoa. Oikeusasiamies katsoi, että komissio sovelsi tehtävänku-

¹¹ Artikla kuuluu tehtävänkuvauksessa seuraavasti: ”Le niveau minimal de qualification que la Commission juge acceptable pour un traducteur/réviseur aux fins du présent appel d’offres est l’obtention d’un diplôme de niveau universitaire donnant accès aux études doctorales dans quelque discipline que ce soit. Il appartient au soumissionnaire de vérifier, le cas échéant, le niveau de ses diplômes auprès des autorités nationales compétentes. Un tableau reprenant quelques exemples de diplômes est joint à titre indicatif en annexe 2.”

vausta oikein, kun se hylkäsi kantelijan, ja että kantelija ei täyttänyt tehtäväkuvauksessa asetettuja vaatimuksia.

1.5 Näin ollen komission toimintaa koskevassa kantelun tässä kohdassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

2 Kantelijan vaatimukset

2.1 Kantelija vaati, että komissio julistaa päätöksensä mitättömäksi, hyväksyy hänen hakemuksensa ja tekee hänen kanssaan käännöspalvelusopimuksen. Oikeusasiamies pani merkille, että sopimuksen tekemistä koskevat komission kriteerit eivät tässä tapauksessa ole samat kuin Euroopan parlamentin/Euroopan unionin elinten käännöskeskusten tarjouspyynnössä, jossa vaadittiin pelkkä yliopistotutkinto eikä tutkintoa, joka johtaa tohtorintutkintoon. Nämä sopimuksen tekemistä koskevat kriteerit olisivat asiaankuuluvia vain, jos ne olisivat samoja, mikä tässä tapauksessa ei ole tilanne.

2.2 Edellä olevissa kohdissa 1.1–1.5 ei todettu hallinnollista epäkohtaa, joten oikeusasiamies ei katsonut tarpeelliseksi jatkaa kantelijan vaatimuksia koskevia tutkimuksia.

3 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella komission toiminnassa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.1.2 Euroopan yhteisöjen tuomioistuimien

TUOMIOIDEN ERI KIELIVERSIOIDEN SAATAVUUS TUOMIOISTUIMEN VERKKOSIVUILLA

Päätös kanteluun 624/2002/ME Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta vastaan

KANTELU

Kantelija teki Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun huhtikuussa 2002. Kantelija väitti, että tuomioistuimen verkkosivuilla (<http://www.curia.eu.int>) julkaistaan kokonaisuudessaan ainoastaan ne tuomioiden kieliversiot, jotka ovat saatavana julkaisupäivänä. Jos asianmukainen käännös valmistuu myöhemmin, kyseistä toisintoa ei lisätä verkkosivuille. Tämä ongelma koskee etenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioita ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotuksia. Julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset julkaistaan ainoastaan julkisasiamiehen kielellä ja ranskaksi. Ranskaa ja kyseistä toista kieltä taitamattoman on odotettava, kunnes tieto julkaistaan painetussa asiakirjassa (yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelmassa julkaistavat tekstit). Kantelija totesi, että tuomioistuimen tiedotusosaston mukaan verkkosivuilla julkaistavien kieliversioiden määrää ei ole tarkoitus lisätä.

Kantelija väitti yhteenvetona, että vaikka tuomioistuimella on käytössään useita kieliversioita tuomioistaan, sen verkkosivuille lisätään ainoastaan ne kieliversiot, jotka ovat saatavana julkaisupäivänä. Kantelijan mukaan tuomioistuimen olisi omaksuttava sellainen käytäntö, että kaikki sen saatavana olevat kieliversiot lisätään sen verkkosivuille.

TUTKIMUS

Tuomioistuimen lausunto

Tuomioistuin viittasi lausunnossaan työjärjestyksensä 31 artiklaan, jossa todetaan, että oikeudenkäyntikielellä laaditut asiakirjat ovat todistusvoimaisia, ja kyseinen versio annetaan myös tiedoksi osapuolille. Se asetetaan myös yleisön saataville, kun tuomio on julistettu. Työjärjestyksen 68 artiklassa säädetään yhteisöjen tuomioistuimen oikeustapauskokoelman julkaisemisesta. Tätä tarkoitusta varten tuomioistuin kääntää tuomiot yhteisöjen muille virallisille kielille. Oikeustapauskokoelma sisältää lopullisen tuomion kaikilla kielillä, ja se on ainoa virallinen tietolähde tuomioistuimen oikeuskäytännöstä.

Tuomioistuin korosti, että viime vuosina se on ryhtynyt toimiin edistääkseen oikeuskäytäntönsä nopeaa saatavuutta. Vuodesta 1994 tuomioistuin on tehnyt huomattavia ponnisteluja sen varmistamiseksi, että kaikki kieliversiot ovat saatavana tuomion varsinaisena julistamispäivänä. Kaikissa tapauksissa ei voi kuitenkaan varmistaa, että käännökset ovat saatavana jo kyseisenä päivänä. Käytäntö vaihtelee kielittäin kunkin käännösosaston työkuorman ja henkilöstötilanteen mukaan.

Lisäksi vuodesta 1997 alkaen tuomioistuimen tuomioihin on voinut tutustua tuomioistuimen verkkosivuilla tuomion julistamispäivästä alkaen. Saatavana olevat asiakirjat ja niiden käännökset ladataan verkkosivuille kyseisenä päivänä. Tämän järjestelmän ansiosta 95 prosenttia kaikista tuomioistuimen tuomioiden kieliversioista on saatavana välittömästi. Koska henkilöstöstä on puutetta ja verkkosivuja ylläpidetään yhä manuaalisesti, toistaiseksi verkkosivuille on ollut mahdoton lisätä jälkikäteen käännöksiä, jotka eivät olleet saatavana tuomion julistamispäivänä. Tällaisten käännosten automaattisen latausjärjestelmän pitäisi kuitenkin olla toiminnassa vuoden loppuun mennessä.

Kantelijan huomautukset

Kantelija korosti huomautuksissaan, että tuomioistuin viittasi ainoastaan antamiinsa tuomioihin, vaikka hän korosti kantelussaan erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioiden ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotusten saatavuuteen liittyviä ongelmia. Kantelija kyseenalaisti myös väitteen, jonka mukaan 95 prosenttia tuomioista lisätään verkkosivuille. Oikeusasiamiehen toimiston kanssa käymässään puhelinkeskustelussa kantelija pyysi oikeusasiamiestä keräämään virallista tilastotietoa tuomioistuimen verkkosivuilla saatavana olevien kieliversioiden määrästä. Huomautuksissaan kantelija kyseenalaisti myös sen, onko verkkosivuille ”mahdoton” lisätä muita kieliversioita tuomioistuimen esittämien syiden takia.

PÄÄTÖS

1 Tuomioistuimen verkkosivuilla saatavana olevat kieliversiot

1.1 Kantelija totesi, että tuomioistuimen verkkosivuilla (<http://www.curia.eu.int>) julkaistaan kokonaisuudessaan vain ne tuomioiden kieliversiot, jotka ovat saatavana julkaisupäivänä. Myöhemmin valmistuvia kielitoisintoja ei lisätä verkkosivuille. Tämä ongelma koskee etenkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioita ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotuksia. Kantelija väitti, että vaikka tuomioistuimella on käytössään useita kieliversioita tuomioistaan, sen verkkosivuille lisätään vain ne kieliversiot, jotka ovat saatavana julkaisupäivänä. Kantelijan mukaan tuomioistuimen olisi omaksuttava sellainen käytäntö, että kaikki sen saatavana olevat kieliversiot lisätään sen verkkosivuille.

1.2 Tuomioistuin viittasi työjärjestykseensä, jonka mukaan oikeudenkäyntikielillä laaditut asiakirjat ovat todistusvoimaisia, ja ne on julkaistava oikeustapauskokoelmassa. Oikeustapauskokoelma sisältää lopullisen tuomion kaikilla kielillä, ja se on tuomioistuimen oikeuskäytännön ainoa virallinen tietolähde. Vuodesta 1994 tuomioistuin on tehnyt huomattavia ponnisteluja sen varmistamiseksi, että kaikki kieliversiot ovat saatavana tuomion varsinaisena julistamispäivänä. Lisäksi vuodesta 1997 alkaen tuomioistuimen tuomioihin ja tuomion julistamispäivänä saatavana oleviin käännöksiin on voinut tutustua tuomioistuimen verkkosivuilla. Tämän järjestelmän ansiosta 95 prosenttia kaikista tuomioistuimen tuomioiden kieliversioista on saatavana välittömästi. Koska henkilöstöstä on puutetta ja verkkosivujen ylläpito tapahtuu yhä manuaalisesti, verkkosivuille on ollut mahdoton lisätä jälkikäteen käännöksiä, jotka eivät olleet saatavana tuomion julistamispäivänä. Tällaisten käännosten automaattisen latausjärjestelmän pitäisi kuitenkin olla toiminnassa vuoden loppuun mennessä.

1.3 Oikeusasiamies pani merkille, että yhteisössä käytettäviä kieliä koskevasta järjestelyistä annetussa neuvoston asetuksessa N:o 1¹² olevassa 7 artiklassa säädetään, että ”yhteisön tuomioistuimen oikeudenkäyntimenettelyssä käytettäviä kieliä koskevat järjestelyt vahvistetaan tuomioistuimen työjärjestyksessä”. Tuomioistuimen työjärjestyksen 68 artiklassa todetaan, että ”kirjaaja huolehtii tuomioistuimen oikeustapauskokoelman julkaisemisesta”. Oikeusasiamies on katsonut aiemmissa tapauksissa, että käytettäviä kieliä koskevat yhteisön säädökset eivät estä yhteisön toimielintä tai laitosta julkaisemasta verkkosivuillaan asiakirjoja niiden laatimiskielellä¹³. Siksi on pääteltävä, että tuomioistuin ei ole rikkonut mitään sitä sitovaa määräystä tai periaatetta päättäessään olla julkaisematta tuomioitaan kaikilla virallisilla kielillä verkkosivuillaan. Oikeusasiamies pani merkille, että tuomioistuin täyttää oikeudelliset veloitteensa julkaisemalla kaikki viralliset kieliversiot tuomioistuimen ja ensimmäisen asteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelmassa.

1.4 Oikeusasiamies on tyytyväinen siihen, että vaikka mikään säädös ei veloitakaan tuomioistuinta julkaisemaan tuomioita verkkosivuillaan, se tekee niin jo nyt Euroopan kansalaisten hyväksi. Lisäksi oikeusasiamies panee tyytyväisenä merkille tuomioistuimen aikomuksen laajentaa tätä käytäntöä useampiin kieliversioihin vuoden loppuun mennessä. Oikeusasiamies kehottaa tuomioistuinta tarkastelemaan kantelijan esittämiä ehdotuksia, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioiden ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotusten saatavuutta.

2 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella tuomioistuimen toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.1.3 Euroopan investointipankki

VÄITETTY TYÖPAIKKA- HÄIRINTÄ JA OIKEUSSUOJAN EPÄÄMINEN

Päätös kanteluun
1164/2001/(BB)MF
Euroopan
investointipankkia
vastaan

KANTELU

Kantelija jätti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun elokuussa 2001.

Kantelija on ollut Euroopan investointipankin (EIP) virkamies vuodesta 1985. Hän aloitti kääntäjänä espanjan käännösyksikössä, ja hän toimii nyt espanjan käännösyksikön päällikkönä.

Kantelijan sihteerin jäi äitiyslomalle 15. tammikuuta 1999. Sihteerin jäädessä pois töistä kantelija kertoi esimiehelleen, ettei hän tällä kertaa tarvitse sihteerille sijaista. Hän vahvisti jaostopäällikölle toivovansa jatkaa työskentelyä ilman sihteeria maaliskuussa 1999. Hänen pyyntönsä hyväksyttiin, ja sihteerin palattua töihin syyskuussa 1999 tämä siirrettiin toiseen toimeen Euroopan investointipankissa.

Kantelija kirjoitti EIP:n henkilöstöosastolle 19. joulukuuta 2000 ja väitti erään EIP:n korkea-arvoisen virkamiehen kertoneen hänelle, että häntä vastaan on käynnistetty menettely, koska hän on kertonut, ettei hän tarvitse sihteeria. Kantelijan mukaan korkea-arvoinen virkamies kertoi hänelle, että hän voisi yhtä hyvin lähteä EIP:sta, koska jossain vaiheessa jäljellä olevat kääntäjät sanottaisiin joka tapauksessa irti uuden kielipolitiikan vuoksi. Kantelijan mielestä perimmäinen tavoite oli siirtää hänet varhaiseläkkeelle.

EIP:n vuosikertomuksen espanjankielisessä käännöksessä esiintyneiden virheiden vuoksi pankin hallitus päätti antaa kantelijan käännöksen ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioitavaksi.

¹² Neuvoston asetus N:o 1 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevasta järjestelyistä, sellaisena kuin se on muutettuna, EYVL L 17, 1958, s. 385.

¹³ Ks. kantelu 281/99/VK, joka sisältyy Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomukseen 1999, kohta 3.1.5 ja kantelu 939/99/ME, saatavana myös Euroopan oikeusasiamiehen verkkosivuilla (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>).

Kantelija arvosteli tämän asiantuntija-arvioinnin järjestelyjä ja väitti, että hänen entinen sihteerinsä oli siinä osallisena. Tämän osoittamiseksi hän pyysi pätevää grafologia tekemään käsialatutkimuksen. Tämän jälkeen EIP toimitti asiantuntijan käsinkirjoitetun lausunnon sen vahvistamiseksi, että käännökset on arvioitu vilpittömässä mielessä. Kantelija pyysi lisäksi asiantuntijalta vahvistusta sille, että kyseinen lausunto oli tyypillinen esimerkki tämän käsialasta, muttei saanut vastausta. Tästä syystä hän kääntyi toistamiseen grafologin puoleen teettääkseen uuden käsialatutkimuksen.

Maaliskuun 19. päivänä 2001 kantelija teki Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun (411/2001/BB). Kantelua ei otettu käsiteltäväksi oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 3 kohdan nojalla, sillä kantelusta ei käynyt ilmi sen kohdetta. Kantelija kirjoitti myöhemmin Euroopan oikeusasiamiehelle 2. ja 3. toukokuuta ja 5. kesäkuuta 2001 ja pyysi tarkistamaan päätöstä. Euroopan oikeusasiamies kertoi vastauksessaan, että kantelijan on ensin suoritettava Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdan mukaiset hallinnolliset menettelyt ja etenkin Euroopan investointipankin henkilöstösääntöjen 41 artiklan mukainen sovittelumenettely.

Asianmukaisesti muodostettu sovittelupaneeli kokoontui 16. heinäkuuta 2001 asian ratkaisemiseksi sovintoteitse. Paneeli päätti suositella osapuolille seuraavaa sovintoratkaisua:

- Euroopan investointipankin olisi vahvistettava, että kantelija on kääntäjä eikä tarkoitukseksi ole siirtää häntä kyseisestä tehtävästä;
- Viittaus ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioon on jo poistettu kantelijaa koskevasta vuosiarviosta 1999, ja kaikki sitä koskevat maininnat olisi poistettava kantelijan henkilökohtaisista tiedoista;
- Hyvän tahdon eleenä EIP:n olisi maksettava kantelijalle vapaaehtoisesti 15 000 euron korvaus.
- Kantelijan olisi hyväksyttävä se, että hänen 19. joulukuuta 2000 päivätyssä kirjeessään mainitsevat kysymykset on nyt käsitelty loppuun eikä niihin enää palata.

Kantelija ilmoitti EIP:n pääjohtajalle 1. elokuuta 2001 päivätyssä kirjeessään, että EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan mukainen sovitteluyritys ei johtanut tuloksiin.

Elokuun 2. päivänä 2001 kantelija esitti Euroopan oikeusasiamiehelle uuden kantelun, jossa hän väitti seuraavaa:

- 1 EIP:n korkea-arvoinen virkamies on syyllistynyt työpaikkahäirintään;
- 2 EIP on evännyt kantelijalta tämän oikeussuojan.

Kantelija vaati suojaa mielivaltaista erottamista vastaan ja ammatillisen kunnian palauttamista Euroopan investointipankilta. Hän vaati myös korvausta aineellisista ja aineettomista vahingoista ja syyllisten tuomitsemista.

TUTKIMUS

Euroopan investointipankin lausunto

Euroopan investointipankin lausunnossa todettiin yhteenvetona seuraavaa:

- 1 Väitetyn työpaikkahäirinnän osalta EIP totesi, että tätä vakavaa syytettä tarkasteltaisiin välittömästi. Kantelija ei kuitenkaan pystynyt nimeämään kyseistä virkamiestä eikä antamaan todisteita väitteensä tueksi. Lisäksi 30. marraskuuta 1999 päivätyssä kirjeessään osaston johtaja antoi kantelijalle muodolliset vakuudet siitä, että hänen työpaikkahäirintää koskevat väitteensä ovat perusteettomia.

Mitä tulee ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioon kantelijan työstä, EIP:n käytännön mukaan käänöstä ei tarkasteta uudelleen, jos käänös on läpäissyt kyseisen käänösyksikön laaduntarkastuksen, jollei yksikön ulkopuolelta saada tällaista pyyntöä. Espanjan kielen käänösyksikössä oli vain yksi kääntäjä, joka vastasi omasta laadunvalvonnastaan. EIP päätti myöhemmin järjestää ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioinnin keskusteltuaan asiasta perusteellisesti kantelijan kanssa ja vastasi kaikkiin kantelijan asiaa koskeviin huomautuksiin. EIP ilmoitti ulkopuolisten asiantuntijoiden arvion tulokset kokonaisuudessaan kantelijalle heti, kun ne olivat saatavana. Kantelija oli väärässä väittäessään, että hänen entinen sihteerinsä osallistui hänen työnsä arviointiin. Asiantuntijan käsin kirjoittama lausunto vahvisti tämän.

2 Oikeussuojan epäämistä koskevan väitteen osalta EIP katsoi, että kantelijan vaatimukset ja pyynnöt on aina käsitelty oikeudenmukaisesti noudattaen hyvän hallinnon periaatteita sekä voimassa olevia sääntöjä ja menettelyjä, muutoksenhakumenettelyt mukaan luettuina.

Mitä tulee kantelijan vaatimukseen suojelusta mielivaltaista erottamista vastaan, EIP katsoi, että sen toiminnan oikeudellinen kehys suojelee sen koko henkilöstöä mielivaltaiselta erottamiselta. Ammatillisen kunnian palauttamista koskeva vaatimus oli perusteeton, sillä kantelija toimii tällä hetkellä espanjan kielen käänösyksikön päällikkönä. EIP ei mielestään ole aiheuttanut aineellista tai henkistä vahinkoa, eikä se ole tietoinen minkäänlaisesta häirinnästä työpaikalla. Siksi se katsoi, että aineellisten ja henkisten vahinkojen korvaamista ja syyllisten tuomitsemista koskevat vaatimukset ovat perusteettomia.

Kantelijan huomautukset

Euroopan oikeusasiamies välitti kantelijalle Euroopan investointipankin lausunnon ja kehotti häntä esittämään huomautuksia. Kantelija toisti vastauksessaan väitteensä korkea-arvoisen virkamiehen työpaikkahäirinnästä ja totesi, että hänen esimiehensä ovat jatkuvasti olleet korkea-arvoisen virkamiehen puolella kantelijaa vastaan.

Kantelija toisti myös vaatimuksensa, jotka koskivat suojelua mielivaltaiselta erottamiselta, syyllisten tuomitsemista, korvausta aineellisista ja aineettomista vahingoista ja ammatillisen kunnian palauttamista.

Lisäksi kantelija kyseenalaisti EIP:n sovittelupaneelin 30. marraskuuta 2001 tekemän päätöksen, joka koski hänen esittämänsä valitusta hänen työnsä vuosiarvioinnista vuonna 2000. Hän väitti, että kaikki hänen vaatimuksensa torjuttiin suoralta kädeltä. Euroopan oikeusasiamies pani merkille, että tämä uusi väite ei kuulu alkuperäisen kantelun alaan. Oikeusasiamies katsoi, että uuden väitteen tutkiminen ei ole tarpeen tai tarkoituksenmukaista nykyistä kantelua koskevan tutkinnan yhteydessä. Kantelija voi tarvittaessa esittää uuden kantelun.

PÄÄTÖS

1 Väite korkea-arvoisen virkamiehen syylistymisestä työpaikkahäirintään

1.1 Kantelija väitti, että hän on joutunut EIP:n korkea-arvoisen virkamiehen työpaikkahäirinnän kohteeksi. Kantelija arvosteli ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioinnin järjestelyjä ja väitti, että hänen entinen sihteerinsä osallistui arviointiin.

1.2 Euroopan investointipankki totesi, että kantelija ei ollut pystynyt nimeämään kyseistä virkamiestä eikä antamaan todisteita väitteensä tueksi. Lisäksi EIP totesi, että espanjan kielen käänösyksikössä on vain yksi kääntäjä, joka vastaa omasta laadunvalvonnastaan. Se päätti myöhemmin järjestää asiantuntija-arvioinnin keskusteltuaan asiasta perusteellisesti kantelijan kanssa.

1.3 Euroopan oikeusasiamies pani merkille, että EIP pyrki kantelussa sovintoratkaisuun sovittelupaneelin välityksellä kantelijan pyynnön mukaisesti. Kantelija kiisti paneelin päätelmät pankin pääjohtajalle osoittamassaan kirjeessä. Euroopan oikeusasiamies totesi, että Euroopan investointipankin kohtuullisesta sovitteluyrityksestä huolimatta kantelija ei ollut tilanteeseen tyytyväinen.

1.4 Euroopan oikeusasiamies pani merkille myös, että EIP totesi lausunnossaan, että se tarkastelisi itse viipymättä työpaikkahäirintää koskevaa syytettä, jos kantelija voisi antaa lisätietoa kyseisestä virkamiehestä ja todisteita väitteensä tueksi.

1.5 Edellä esitetyn perusteella kantelijan väitettä koskevissa oikeusasiamiehen tutkimuksissa kantelun tässä näkökohdassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

2 Väite, jonka mukaan Euroopan investointipankki epäsi kantelijalta tämän oikeuden

2.1 Kantelija väitti, että Euroopan investointipankki oli evännyt hänen oikeussuojansa.

2.2 Pankki väitti, että kantelijan vaatimukset on aina käsitelty oikeudenmukaisesti noudattaen syrjimättömyyden ja hyvän hallinnon periaatteita sekä voimassa olevia sääntöjä ja menettelyjä, muutoksenhakuoikeus mukaan luettuna.

2.3 Kantelijan ja EIP:n antamien tietojen perusteella oikeusasiamies katsoi, että EIP näytti aina pyrkineen käsittelemään kantelijan valitukset asianmukaisesti. Lisäksi oikeusasiamies pani merkille, että EIP oli halukas keskustelemaan kantelijan kanssa suhteiden uudelleen luomisesta lojaalisuuden ja henkilöstön ja esimiesten välisen vastavuoroisen luottamuksen periaatteiden pohjalta.

2.4 Euroopan oikeusasiamies katsoi siksi, että tapauksen tässä näkökohdassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

3 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tätä kantelua koskevien tutkimusten perusteella Euroopan investointipankin toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

Tämän päätöksen 1 ja 2 kohdassa ei todettu hallinnollista epäkohtaa, joten oikeusasiamies ei katsonut tarpeelliseksi jatkaa kantelijan vaatimuksia koskevia tutkimuksia. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

Huomautus:

Kantelija kirjoitti oikeusasiamiehelle 13. toukokuuta 2002 valittaakseen edellä mainitusta päätöksestä sillä perusteella, että päätöksessä ei oteta huomioon hänen kantelunsa tueksi toimittamiaan todisteita eikä valtaosaa todisteista edes mainita päätöksessä. Kantelijan mukaan kiistanalaisen päätöksen tarkoituksena on evätä kantelijalta asianmukainen oikeusmenettely ja hyväksyä häirintä johtamisvälineenä. Kantelija vaati, että päätös on peruutettava välittömästi tai vaihtoehtoisesti Euroopan oikeusasiamiehen toimet on annettava Euroopan parlamentin tutkittavaksi ennakkotapauksen luomiseksi.

Toukokuun 27. päivänä 2002 oikeusasiamies kehotti oikeudellisen osaston johtajaa tutkimaan tapausta koskevia tietoja ja laatimaan raportin. Asiasta ilmoitettiin kantelijalle, joka vastasi hyväksyvänsä tämän lähestymistavan.

Oikeudellisen osaston johtajan raportissa todettiin, että kiistanalaisessa päätöksessä käsitellään asianmukaisesti niitä väitteitä ja vaatimuksia, joita kantelija oli esittänyt ja joihin EIP oli vastannut lausunnossaan. Kiistanalaisessa päätöksessä ei viitata siihen, että häirinnän kohteilta olisi evättävä oikeus asianmukaiseen oikeusmenettelyyn eikä siihen, että häirintä on hyväksyttävä johtamisväline. Päinvastoin EIP:lla on velvollisuus vastata häirinnän kohteiden valituksiin ja avustaa heitä, ja he voivat kannella oikeus-

asiamiehelle, jos tätä velvoitetta ei täytetä asianmukaisesti. Lisäksi EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan mukaan yhteisöjen tuomioistuimella on tuomiovalta EIP:n ja sen henkilöstön välissä kiistoissa.

Edellä mainitun perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei ole mitään syytä peruuttaa kiistanalaista päätöstä tai käynnistää uutta tutkimusta kantelijan EIP:sta esittämistä väitteistä. Oikeusasiamiehen mielestä ei ole mitään perusteita suostua myöskään kantelijan pyyntöön antaa asia Euroopan parlamentin käsiteltäväksi muutoin kuin noudattamalla tavanomaista menettelyä, jonka mukaan oikeusasiamies antaa Euroopan parlamentille vuosittain kertomuksen toimistaan, kuten EY:n perustamissopimuksen 195 artiklassa ja oikeusasiamiehen ohjesäännössä määrätään. Kantelija voi kuitenkin itse viedä asian Euroopan parlamentin käsiteltäväksi esittämällä vetoituksen kyseiselle toimielimelle.

Oikeusasiamies ilmoitti asiasta kantelijalle 22. heinäkuuta 2002 ja liitti oheen jäljennöksen oikeudellisen osaston johtajan raportista.

3.1.4 Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto

VÄITETTY VIRALLISEN LEHDEN CD-ROM-VERSION KOHTUUTON HINTA

Päätös kanteluun 993/2002/GG Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoa vastaan

KANTELU

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto ("toimisto") on julkaissut virallisen lehden L- ja C-sarjaa myös CD-ROM-versiona vuodesta 1998. Kantelija on CD-ROM-version tilaaja. Vuonna 1998 tilaushinta oli 144 euroa ilman arvonlisäveroa.

Tammikuussa 2002 toimiston Saksan myyntiedustaja ilmoitti kantelijalle, että vuonna 2002 vuositilauksen arvonlisäveroton hinta on 350 euroa ja vuonna 2003 400 euroa. Kantelija kertoi, ettei hän nähnyt mitään objektiivista syytä 243 prosentin (vuonna 2002) ja 278 prosentin (vuonna 2003) hinnankorotuksille, sillä tilaushinta oli pysynyt vakaana neljän vuoden ajan. Hänen mielestään toimisto on käyttänyt väärin monopoliasemaansa korottamalla tilaushintoja.

Lisäksi kantelijan mielestä toimisto oli syyllistynyt harhaanjohtavaan mainontaan, sillä EUR-Lex-sivustolla mainittu hinta koski vuotta 2001, eikä sivustolla mainittu vuosien 2002 ja 2003 hintoja.

Kantelija huomautti, että hänen valituksensa toimiston Saksan myyntiedustajalle ovat olleet tuloksettomia ja että hän on aiemmin (muissa tapauksissa) yrittänyt turhaan ottaa suoraan yhteyttä toimistoon.

Oikeusasiamiehelle toukokuussa 2002 jättämässään kantelussa kantelija esitti seuraavat väitteet:

1 Toimisto on käyttänyt väärin monopoliasemaansa korottamalla virallisen lehden L- ja C- sarjan CD-ROM-version vuositilauksen hintaa vuoden 2001 144 eurosta 350 euroon vuonna 2002 ja 400 euroon vuonna 2003;

2 Toimisto on syyllistynyt harhaanjohtavaan mainontaan virallisen lehden L- ja C-sarjan CD-ROM-version vuositilauksen hinnoissa.

Kantelijan mukaan hintaa olisi alennettava merkittävästi, mahdollisesti vuoden 2001 tasolle korotettuna enintään 10 prosentilla, vuosien 2002 ja 2003 todelliset hinnat olisi ilmoitettava EUR-Lex-sivustolla, ja nykyisille tilaajille olisi lähetettävä kirje, jossa pahoitellaan harhaanjohtavaa mainontaa.

TUTKIMUS

Toimiston lausunto

Toimisto esitti lausunnossaan seuraavat huomautukset:

Toimiston johtokunta, joka muodostuu Euroopan yhteisöjen kunkin toimielimen edustajasta, päättää virallisen lehden eri sarjojen ja painosten vuositilausten hinnoista. Virallisen lehden (L- ja C-sarjan) vuositilauksen CD-ROM-version hinta on pysynyt samana vuosina 1998–2001. Tämä hinta on ollut markkinoilletulohinta.

Toimiston johtokunta oli päättänyt korottaa vuoden 2002 ja 2003 tilaushintoja merkittävästi useiden eri näkökohtien perusteella:

tuotteen todellisten tuotantokustannusten huomioon ottamiseksi;

myyntiedustajan kohtuullisemman korvauksen varmistamiseksi;

- vuoden 2002 puolivälistä tilaajille toimitettaisiin uusi versio tuotteesta; tämän version toiminnallisuus sekä esitys-, haku- ja selailutoiminnot olisivat selvästi entistä parempia;

- virallisen lehden (L- ja C-sarjan) vuositilauksen painetun version arvonlisäveroton hinta on 1 000 euroa.

On totta, että EUR-Lex-sivustolla mainitaan ainoastaan vuosien 1998–2001 vuositilausten hinnat. Se johtuu yksinkertaisesti siitä, että kyseistä verkkosivua ei ole päivitetty, mutta päivitys tehdään mahdollisimman pian. Toimiston tarkoituksena ei ollut johtaa harhaan mahdollisia tilaajia.

Vuoden 2002 vuositilausten hinnat olivat kuitenkin saatavana toimiston Internet-sivuilla. Myyntiedustajien verkostolle oli ilmoitettu vuosien 2002 ja 2003 vuositilausten hinnoista lokakuussa 2001.

Kantelijan huomautukset

Kantelija totesi huomautuksissaan, että hinta olisi pitänyt merkitä ”markkinoilletulohinnaksi”, mitä toimisto ei ollut tehnyt, ja että tavallisesti markkinoilletulohintaa ei sovelleta neljän vuoden ajan. Lisäksi kantelija väitti, että jos uudet hinnat kattavat ”todelliset tuotantokustannukset”, toimisto oli myöntänyt, että vuosina 1998–2001 perityt hinnat olivat EU:n kauppapolitiikan vastaisia polkumyyntihintoja, ja että toimisto on siten käyttänyt väärin monopoliasemaansa.

”Todellisten tuotantokustannusten” osalta kantelija katsoi, että koska CD-ROM:in sisältämät tiedot ovat samat kuin EUR-Lexistä maksutta saatavat tiedot, CD-ROM:in tuotanto- ja jakelukustannukset eivät voi olla peruste 243 ja 278 prosentin hinnankorotuksille. Kantelija kysyi, tarkoittiko tämä sitä, että CD-ROM:in hinnankorotuksilla oli tasapainotettava toimiston kaikki mahdolliset painetusta versiosta aiheutuvat nykyiset tai tulevat tappiot.

Lopuksi kantelija totesi, että toimisto ei ollut antanut uskottavaa selvitystä hinnankorotuksista, mikä vahvistaa sitä näkemystä, että se on käyttänyt väärin monopoliasemaansa tilaajien kustannuksella.

PÄÄTÖS

1 CD-ROM:in hinnankorotuksiin perustuva monopoliaseman väärin käyttö

1.1 Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto (”toimisto”) on julkaissut virallisen lehden L- ja C-sarjaa myös CD-ROM-versiona vuodesta 1998. Vuonna 1998 voisi-

tilauksen arvonlisäveroton hinta oli 144 euroa. Vuonna 2002 arvonlisäverotonta hintaa korotettiin 350 euroon ja vuonna 2003 400 euroon. Kantelija on lehden tilaaja, ja hänen mielestään toimisto on käyttänyt väärin monopoliasemaansa korottamalla tilaushintoja.

1.2 Toimisto vastasi lausunnossaan, että vuonna 1998 määritetty hinta oli markkinoille-tulohinta ja että vuosien 2002 ja 2003 tilaushintaa päätettiin korottaa tuotteen todellisten tuotantokustannusten huomioonottamiseksi ja myyntiedustajien kohtuullisemman korvauksen varmistamiseksi. Toimisto korosti myös sitä, että vuoden 2002 puolivälistä alkaen tilaajille toimitettaisiin selvästi parannettu versio tuotteesta ja että virallisen lehden (L- ja C-sarjan) vuositilauksen painettu versio maksoi 1 000 euroa ilman arvonlisäveroa.

1.3 Kantelija väitti huomautuksissaan, että jos oletetaan, että uudet hinnat kattavat ”todelliset tuotantokustannukset”, vuosina 1998–2001 perityt hinnat olivat EU:n kauppapolitiikan vastaisia polkumyyntihintoja, ja että toimisto on siten käyttänyt väärin monopoliasemaansa. Lisäksi kantelija totesi, että koska CD-ROM:in sisältämät tiedot ovat samat kuin EUR-Lexistä maksutta saatavat tiedot, CD-ROM:in tuotanto- ja jakelukustannukset eivät voi olla peruste 243 ja 278 prosentin hinnankorotuksille.

1.4 Oikeusasiamies pani merkille, että kantelija esitti huomautuksissaan uuden väitteen, jonka mukaan toimisto on syyllistynyt polkumyyntiin vuodesta 1998 vuoteen 2001. Koska toimistolle ei ollut vielä annettu mahdollisuutta kertoa näkemystään tästä väitteestä, oikeusasiamies katsoi, että tätä näkökohtaa ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä nykyisessä tutkimuksessa. Kantelija voi tietenkin esittää väitteensä toimistolle ja tehdä tarvittaessa uuden kantelun oikeusasiamiehelle. Nykyinen päätös koskee siten ainoastaan kantelijan väitettä siitä, että toimisto on käyttänyt väärin monopoliasemaansa korottamalla tilaushintojaan.

1.5 Näin ollen kantelija syytti toimistoa siitä, että se on rikkonut EY:n perustamissopimuksen 82 artiklaa, jonka mukaan yrityksen määrävän aseman väärinkäyttö yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla on kiellettyä, jos se on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kohtuuttomien myyntihintojen määrääminen mainitaan esimerkkinä tällaisesta väärinkäytöstä (82 artiklan toisen virkkeen a alakohta).

1.6 EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan mukaan Euroopan oikeusasiamiehellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluja ”yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmeneistä epäkohdista”. Oikeusasiamies katsoo, että kyseessä on hallinnollinen epäkohta silloin, kun julkinen laitos ei toimi sitä sitovan säännön tai periaatteen mukaisesti¹⁴. Hallinnollisesta epäkohdasta voi olla kyse myös silloin, kun toimielin rikkoo EU:n kilpailusääntöjä siltä osin, kuin näitä sääntöjä sovelletaan kyseiseen toimielimeen.

1.7 Oikeusasiamies katsoo kuitenkin, että tällaisissa tapauksissa suoritettavien tutkimusten laajuus on väistämättä rajallinen. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan määrävässä asemassa olevan yrityksen perimät maksut katsotaan markkina-aseman väärinkäytöksi, jos ne ovat ”kohtuuttomia tarjotun tuotteen tai palvelun taloudelliseen arvoon nähden”¹⁵ tai jos ne ovat kohtuuttomia, koska hinta ”ei ole kohtuullisessa suhteessa toimitetun tuotteen taloudelliseen arvoon”¹⁶. Tämän toteaminen edellyttää asiaa koskevien tosiasioiden, myös kyseisten markkinoiden, perusteellista arviointia. Tällaisen arvioinnin voisi toteuttaa tehokkaasti vain viranomaistaho, kuten Euroopan komission kilpailun pääosasto tai tuomioistuin, jolla olisi mahdollisuus arvioida kiistanalaisia tosiasioita.

1.8 Oikeusasiamies katsoo näin ollen, että tarkasteltavan tapauksen kaltaisissa tapauksissa on oikeutettua rajoittaa tutkimus sen selvittämiseen, onko yhteisön toimielin tai laitos

¹⁴ Ks. vuosikertomus 1997, s. 22 alkaen.

¹⁵ Asia 26/75 *General Motors vastaan v. komissio*, Kok. 1975, s. 1367, 16 kohta.

¹⁶ Asia 27/76 *United Brands v. komissio*, Kok. 1978, s. 207, 250 kohta.

toimittanut hänelle aukottoman ja järkevän selonteon toimiensa oikeusperustasta ja siitä, miksi se katsoo toimiensa olevan EU:n kilpailusääntöjen mukaisia. Jos asia on näin, oikeusasiamies tekee sen johtopäätöksen, että hänen tutkimuksensa perusteella ei ole ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

1.9 Tarkasteltavassa tapauksessa toimisto on perustellut vuosien 2002 ja 2003 hinnankorotuksia useilla eri näkökohdilla, eivätkä ne ensi näkemältä vaikuta perusteettomilta. On syytä kiinnittää erityistä huomiota siihen, että virallisen lehden CD-ROM-version korotettu hinta on yhä selvästi alhaisempi kuin paperipainoksen hinta. Oikeusasiamies katsoi siten, että kantelun tätä näkökohtaa koskevien oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella toimiston toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

2 Harhaanjohtava mainonta

2.1 Kantelijan mielestä toimisto oli syyllistynyt harhaanjohtavaan mainontaan, sillä EUR-Lex-sivustolla mainittu hinta koski vuotta 2001, eikä sivustolla mainittu vuosien 2002 ja 2003 hintoja.

2.2 Toimisto korosti lausunnossaan, että se johtuu yksinkertaisesti siitä, ettei kyseistä verkkosivua ole päivitetty, mutta päivitys tehtäisiin mahdollisimman pian. Toimisto huomautti myös, että vuoden 2002 oikeat hinnat mainitaan toimiston omilla verkkosivuilla ja että sen myyntiedustajille ilmoitettiin vuosien 2002 ja 2003 hinnoista jo lokakuussa 2001.

2.3 Oikeusasiamies on tutustunut toimiston ylläpitämän EUR-Lex-sivuston (<http://europa.eu.int/eur-lex>) sisältöön ja on hämmästynyt siitä, että yli kaksi kuukautta sen jälkeen, kun toimisto ilmoitti päivittävänsä sivuston ”mahdollisimman pian”, asiaa koskevalla verkkosivulla (johon pääsee linkistä ”osta EYVL:n CD-ROM-versio”) mainitaan edelleen ainoastaan vuosien 1998, 1999, 2000 ja 2001 painosten hinnat muttei vuosien 2002 ja 2003 painosten hintoja.

2.4 Oikeusasiamies luottaa siihen, että toimisto päivittää kyseisen sivun viipymättä. Hän ei kuitenkaan katso välttämättömäksi tai asianmukaiseksi esittää toimistolle sitä koskevaa sovintoehdotusta tai suositusluonnosta. On kuitenkin valitettavaa, että EUR-Lex-sivustolla ei ole saatavana vuotta 2002 (ja 2003) koskevia tietoja. Näiden tietojen puuttuminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että toimisto harjoittaa harhaanjohtavaa mainontaa, kuten kantelija väittää. Oikeusasiamies katsoo, että vaikka kyseisellä sivustolla annetut tiedot ovatkin epätäydellisiä, ne eivät anna lukijoille sellaista kuvaa, että hinta pysyy samana vuonna 2002 ja sitä seuraavina vuosina. Lisäksi toimiston omilla internet-sivuilla (<http://publications.eu.int>) mainitaan virallisen lehden CD-ROM-version vuositilauksen oikea hinta vuonna 2002. Lopuksi toimisto väittää, että se ilmoitti myyntiedustajilleen vuosien 2002 ja 2003 tilaushinnoista jo lokakuussa 2001, ja kantelija itse on huomauttanut, että toimiston Saksan myyntiedustaja välitti hänellä tämän tiedon tammikuussa 2002.

2.5 Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että kantelijan toista väitettä, jonka mukaan toimisto on syyllistynyt harhaanjohtavaan mainontaan, ei voi katsoa todennetuksi.

3 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tätä tapausta koskevien tutkimusten perusteella Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.1.5 Europol *KANTELU*

OIKEUS SAADA TIETOJA EUROPOLIN ASIAKIRJOISTA

*Päätös kanteluun
785/2002/OV
Europolia vastaan*

Kantelijan mukaan olennaiset tosiseikat olivat seuraavat:

Kantelija kirjoitti 5. helmikuuta 2002 Europoliin ja pyysi saada nähtäväkseen asiakirjoja, jotka koskivat Madridissa 29. tammikuuta–2. helmikuuta 2001 pidettyä terrorismin vastaista konferenssia. Kantelija pyysi konferenssin valmisteluasiakirjoja, kertomusta konferenssista sekä niin kutsuttua ”Madridin asiakirjaa” eli konferenssin päätöisasiakirjaa.

Europol kieltäytyi 5. maaliskuuta 2002 suostumasta kantelijan pyyntöön ja ilmoitti, että kyseiset asiakirjat liittyvät Europolin ja jäsenvaltioiden toimintaan terrorismin ehkäisemiseksi ja vastustamiseksi. Europol ilmoitti, että asiakirjat sisältävät toiminnallista ja strategista tietoa, jonka julkistaminen voisi vaarantaa julkisen edun turvaamisen.

Kantelija jätti 15. maaliskuuta 2002 uudistetun hakemuksen. Europol hylkäsi uudistetun hakemuksen 12. huhtikuuta 2002 ja ilmoitti, että asiakirjojen julkistamiseen sovelletaan neuvoston päätöstä 93/731/EY yleisön oikeudesta saada tutustua asiakirjoihin.

Kantelija jätti 25. huhtikuuta 2002 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun, jossa hän vaati, että Europolin olisi luovutettava kyseiset asiakirjat tutustuttaviksi, sillä luovuttamisesta kieltäytyminen olisi 20. joulukuuta 1993 annetun neuvoston päätöksen 93/731 vastaista.

TUTKIMUS

Europolin lausunto

Europol ilmoitti, että sen hallintoneuvosto oli päättänyt 21. kesäkuuta 2000, että asiaan sovellettaisiin tilapäisesti ja analogisesti 20. joulukuuta 1993 annettua neuvoston päätöstä yleisön oikeudesta saada tutustua neuvoston asiakirjoihin.

Kantelijan 5. helmikuuta 2002 päivätty hakemus kohdistui asiakirjoihin, jotka liittyivät Madridissa 29. tammikuuta - 2. helmikuuta 2001 pidettyyn terrorismin vastaiseen konferenssiin. Tarkemmin ottaen kantelija pyysi nähtäväkseen kokousasiakirjoja, pöytäkirjaa sekä niin kutsuttua ”Madridin asiakirjaa” eli konferenssin päätöisasiakirjaa.

Johtokunta päätti sekä alkuperäisen hakemuksen että 15. maaliskuuta 2002 päivätyn uudistavan hakemuksen käsiteltyään olla luovuttamatta asiakirjaa nähtäväksi julkisen edun turvaamisen perusteella, vuonna 1993 yleisön oikeudesta saada tutustua asiakirjoihin tehdyn neuvoston päätöksen 4 artiklan mukaisesti. Kieltäytyminen perusteltiin seuraavasti:

Konferenssiin liittyvät asiakirjat – korkean tason tapaamisen sekä eri työryhmien valmisteluasiakirjat, pöytäkirjat ja päätelmät – sisältävät tietoa Europolin sekä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten sisäisistä työskentelymenetelmistä terrorismin torjunnassa, ja lisäksi asiakirjoihin sisältyy tietoa jäsenvaltioiden valtuuskuntien ilmaisemista kannoista, joiden odotetaan pysyvän luottamuksellisina.

Lisäksi joihinkin asiakirjoihin sisältyy tietoa yksittäisistä operaatioista, kuten erittely luottamuksellisista toimintahankkeista tai analyysitietokannan sisältöön ja toimintaan liittyvää tietoa.

Asiakirjojen sisällön julkistaminen voisi vahingoittaa Europolin kansainvälisiä suhteita ja vaarantaa Europolin luottamuksen. Asiakirjojen julkistaminen antaisi myös tietoja jäsenvaltioiden terrorismin vastaisista toimista.

Jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten sekä Europolin toimintaa koskevan yksityiskohtaisen tiedon julkistaminen voisi häiritä terrorismiin liittyvän rikollisuuden torjunnan tehokkuutta.

Näin ollen Europol päätti kieltäytyä julkistamasta asiakirjoja turvatakseen julkisen edun. Kun verrataan kantelijan oikeutettua etua saada tutustua asiakirjoihin sekä Europolin ja jäsenvaltioiden oikeudellista velvollisuutta ehkäistä ja vastustaa terrorismia, jälkimmäinen todetaan selvästi edellistä tärkeämmäksi. Europol oli siis sitä mieltä, että oli perusteltua kieltäytyä julkistamasta asiakirjoja ja että kantelijalle esitetyt perustelut kieltävän päätöksen syistä olivat vakuuttavia.

Kantelijan huomautukset

Kantelija ei esittänyt huomautuksia Europolin lausunnosta.

PÄÄTÖS

1 Vaatimus saada tutustua terrorismin vastaista konferenssia koskeviin asiakirjoihin

1.1 Kantelija vaati, että Europolin olisi luovutettava kyseiset asiakirjat nähtäväksi, sillä luovuttamisesta kieltäytyminen olisi 20. joulukuuta 1993 annetun neuvoston päätöksen 93/731 vastaista.

1.2 Europol totesi, että kun verrataan kantelijan oikeutettua etua saada tutustua asiakirjoihin sekä Europolin ja jäsenvaltioiden oikeudellista velvollisuutta ehkäistä ja torjua terrorismia, jälkimmäinen todetaan selvästi edellistä tärkeämmäksi. Oli siis perusteltua kieltäytyä julkistamasta asiakirjoja, ja kantelijalle esitetyt perustelut kieltävän päätöksen syistä olivat vakuuttavia.

1.3 Oikeusasiamies pani merkille, että kantelijan pyyntöä saada tutustua asiakirjoihin, jotka liittyvät Madridissa 29. tammikuuta - 2. helmikuuta 2001 pidettyyn terrorismin vastaiseen konferenssiin, olisi tarkasteltava neuvoston päätöksen 93/731/EY perusteella, sillä päätöstä voidaan soveltaa Europoliin toistaiseksi Europolin hallintoneuvoston 21. kesäkuuta 2000 tekemän päätöksen mukaisesti, joka on julkaistu Europolin verkkosivuilla¹⁷. Julkistamista koskevat poikkeukset on lueteltu neuvoston päätöksen 4 artiklassa. 4 artiklan 1 kohdassa määrätään, että ”*neuvoston asiakirjaa ei luovuteta, jos siinä olevien tietojen ilmaisemisesta voi aiheutua haittaa julkisen edun turvaamiselle (yleinen turvallisuus, kansainväliset suhteet, vakaa rahan arvo, asian käsittely tuomioistuimessa, tarkastus tai tutkinta)*”.

1.4 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi asiassa T-174/95 antamassaan tuomiossa, että ”pääöksellä 93/731 pyritään myötävaikuttamaan siihen, että yleisöllä olisi mahdollisimman laaja oikeus saada tietoja, jotta toimielinten demokraattisuus ja yleisön luottamus hallintoon vahvistuisi”¹⁸. Oikeusasiamies huomautti kuitenkin, että poliisityöhön kuuluu välttämättä sellaisten tietojen ja asiakirjojen käsittely, jotka on pidettävä luottamuksellisina kansalaisten edun turvaamiseksi¹⁹.

1.5 Tässä tapauksessa Europolin esittämät syyt, joiden nojalla se kieltäytyi luovuttamasta kantelijan pyytämiä asiakirjoja – esimerkiksi se, että asiakirjat sisältävät tietoa Europolin ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten työskentelymenetelmistä terrorismin torjunnassa – vaikuttavat perustelluilta.

¹⁷ Uusia sääntöjä Europolin asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi laaditaan edelleen. Tällä välin Europol soveltaa analogisesti sääntöjä, jotka sisältyvät neuvoston päätökseen 93/731/EY.

¹⁸ Asia T-174/95, *Svenska Journalistförbundet vastaan neuvosto*, Kok. 1998 s. II-2289, kohta 66.

¹⁹ Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomus 1999, s. 257.

1.6 Edellä mainitun perusteella oikeusasiamies katsoi, että Europolilla oli oikeus kiel-
täytyä luovuttamasta asiakirjoja päätöksen 93/731 4 artiklassa tarkoitettun julkisen edun
turvaamisen (yleisen turvallisuuden) perusteella. Oikeusasiamies katsoi siten, ettei
kyseessä ollut hallinnollinen epäkohta.

2 Johtopäätös

Kyseistä kantelua koskevien oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella Europolin toimin-
nassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsit-
telyn.

3.2 TOIMIELIN SOPI ASIAN

3.2.1 Euroopan komissio

KIELTÄYTYMINEN MAKSAMASTA TAKAISIN LEONARDO- HANKKEEN RAHOITUSTA: SOPIMUSEHTOJEN TULKINTA

*Päätös kanteluun
1131/2000/JMA
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Anglet'ssa Ranskassa sijaitseva "Lycée Régional d'Enseignement Technologique et
Professionnel" oli perustanut yhteisyrityksen Lontoon Mid Kent Collegen (Yhdistynyt
kuningaskunta), Mondragonissa (Espanjassa) sijaitsevan ALECOPin ja Odensessa
(Alankomaissa) sijaitsevan OFE Installatie of Zoetemeerin kanssa kotiautomaatiota käsit-
televän monikielisen CD-ROMin laatimiseksi. Hanke valittiin yhteisön Leonardo Da Vinci
-ohjelman rahoituksen saajaksi. Lopputuotteen oli tarkoitus olla saatavilla neljällä eri
kielellä: hollanniksi, englanniksi, ranskaksi ja espanjaksi. Hankkeeseen liittyvät työt
tehtiin 1. joulukuuta 1995 ja 30. marraskuuta 1997 välisenä aikana.

Hankkeen loppuraportti jätettiin helmikuussa 1998. Kantelija väitti, että komission
yksiköt pyysivät sen jälkeen jatkuvasti lisätietoja. Pyyntöihin vastattiin nopeasti, mutta
pyydettyjä tietoja ei ilmeisesti käsitelty mitenkään. Vuoden 2000 lopussa komissio ei siten
vieläkään ollut tehnyt päätöstä hankkeesta eikä ollut maksanut viimeistä maksua.
Kantelun mukana seurasi pitkäkö liite, joka sisälsi enimmäkseen jäljennöksiä laajasta
kirjeenvaihdosta komission yksiköiden kanssa.

Kantelija väitti, että komissio ei ollut

- (1) vastannut asianmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa kantelijan toimittamiin tietoihin,
- (2) maksanut hankkeeseen liittyviä summia ajallaan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio selvitti lausunnossaan, että kantelijan hanke (F/95/2393) valittiin vuonna 1995
Leonardo da Vinci -ohjelman ensimmäiseen vaiheeseen. Toimielin kommentoi sen jälkeen
kahta kantelussa esitettyä väitettä.

Vastauksena siihen, miksei kantelijan loppuraporttiin annettu asianmukaista vastausta
kohtuullisessa ajassa, komissio kuvaili hankkeen arvioinnin suorittamista:

(i) maaliskuu 1998–helmikuu 1999: Loppuraportti lähetettiin komissiolle maaliskuussa
1998. Sen arviointiin kuului toisaalta tulosten arviointi sekä toisaalta rahoitusnäkökohtien
arviointi. Arvioinnin suoritti teknisen avun toimisto, jota hoiti komission kanssa sopi-
muksen tehnyt riippumaton yritys nimeltä Agenor. Helmikuussa 1999 sopimus Agenorin
kanssa kuitenkin päättyi, eikä komissio uudistanut sopimusta. Teknisen avun toimiston
suorittamia tehtäviä ei näin ollen voitu saattaa loppuun.

(ii) toukokuu 1999–tammikuu 2000: Euroopan komissio perusti koulutuksen ja kult-
tuurin pääosastoon erityisen Leonardo da Vinci -yksikön (CLEO) saattamaan valmiiksi
teknisen avun toimiston aloittamat työt. Yksikkö aloitti toimintansa vasta toukokuussa
1999, ja kantelijan loppuraportin arviointia jatkettiin kesäkuussa 1999. Hankkeen toteut-

tajalta pyydettiin lisätietoja kesäkuussa 1999, ja hän vastasi pyyntöön toimittamalla useita lisäaineistoja heinäkuussa, syyskuussa, lokakuussa ja marraskuussa 1999. Komissio pyysi vielä lisää yksityiskohtia joulukuussa 1999, ja ne lähetettiin 8. joulukuuta 1999. Komissio sai raportin arvioinnin valmiiksi joulukuun lopussa 1999 ja totesi, että kantelijan rahoituspyynnöt olivat perusteettomia ja että osa siihen mennessä maksetuista summista olisi maksettava takaisin. Komissio aloitti sen mukaisesti tarvittavat menettelyt tämän rahoitusosan takaisin perimiseksi.

Mitä tulee väitteeseen, jonka mukaan komissio ei maksanut hankkeen viimeistä maksua, komissio selitti, että se arkistoi ensimmäisen takaisinmaksupyynnön tammikuun lopussa vuonna 2000. Tällaiset pyynnöt oli tapana lähettää suoraan konsulteille, mutta menettelyä muutettiin, kun CLEO korvasi teknisen avun toimiston maaliskuussa 2000. Uuden järjestelyn mukaisesti jo maksettujen summien takaisinmaksupyynnöt piti ensin toimittaa komission rahoitusyksikölle. Kun tulojen ja menojen hyväksyjä oli antanut hyväksyntänsä, pyynnöt toimitettiin tarvittavien todistusaineistojen kanssa budjettipääosastoon, joka vastaa pyyntöjen lähettämisestä suoraan toimeksisaajille.

Tämän hankalan menettelyn tuloksena 14 399 euron takaisinmaksupyynnö lähetettiin kantelijalle vasta joulukuussa 2000. Maksun määräajaksi oli asetettu helmikuun loppu 2001.

Komissio väitti lopuksi, ettei tästä aiheutunut mitään aineellista haittaa kantelijalle. Koska määräaika ei koskenut maksua, vaan jo maksettujen summien takaisinmaksupyynnöä, kantelija ei voinut vaatia vahingonkorvausta.

Kantelijan huomautukset

Kantelija katsoi huomautuksissaan, että komissio suhtautui asiaan hallinnollisesta näkökulmasta, joka ei vastannut hankkeen tärkeyttä ja ponnisteluja, joita osapuolet olivat toteuttaneet hankkeen kehittämiseksi.

Kantelija selitti, ettei toimitelmin ollut selvästi ilmoittanut syitä, joiden vuoksi se esitti takaisinmaksupyynnön. Hän kyseenalaisti saamissaan tiedoissa esitetyn komission suorittaman rahoitusarvioinnin, erityisesti henkilöstökulujen osalta. Kun hanke aloitettiin vuonna 1995, työn etenemistä oli vaikea ennakoida. Henkilöstöä varten alun perin varattua summaa oli myöhemmin lisättävä muiden budjettikohtien kustannuksella. Hankkeen kokonaiskustannukset pysyivät kuitenkin samoina. Komissio ei myöskään koskaan ilmoittanut kantelijoille menettelystä, jota olisi noudatettava alkuperäisten arvioiden muuttamiseksi. Kantelija vaati myös, että takaisinmaksupyynnöä lykättäisiin siihen asti, kunnes oikeusasiamies olisi tehnyt asiassa päätöksen.

LISÄTUTKIMUKSET

Saamiensa tietojen valossa oikeusasiamies pyysi komissiolta lisätietoja kahdesta kantelijan esittämästä väitteestä. Oikeusasiamies pyysi 31. toukokuuta 2001 päivätyssä kirjeessään seuraavia tietoja:

- (i) asianmukaisen vastauksen lähettämättä jättäminen kantelijan loppuraporttiin kohtuullisessa ajassa: oikeusasiamies tiedusteli, pitivätkö komission yksiköt kantelijan asianmukaisesti ajan tasalla tilanteen kehittymisestä ja/tai pyysivätkö ne anteeksi mahdollisia hankaluuksia, joita hänelle aiheutui, ja
- (ii) hankkeen viimeisen maksun maksamatta jättäminen: koska komissio ei ollut ilmoittanut syitä, joiden vuoksi se peri takaisin osan jo maksetusta rahoituksesta, oikeusasiamies

pyysi yksityiskohtaisempia tietoja tapauksen tästä puolesta ja etenkin sopimuksen liitteen II (rahoitusnäkökohdat) kohdan 1.1 soveltamisesta tässä tapauksessa²⁰.

Komission toinen lausunto

Komissio korosti toisessa lausunnossaan, että saatuaan loppuraportin maaliskuussa 1998 komission yksiköt olivat keskustelleet kantelijan kanssa useita kertoja sekä hankkeen sisällöstä että rahoitukseen liittyvistä näkökohdista. Toimielin kuvaili yksityiskohtaisessa taulukossa yhdeksätoista keskustelua, jotka oli käyty tammikuun 1998 ja joulukuun 1999 välillä. Niihin sisältyi kaksi pyyntöä, jotka koskivat hankkeen tuloksia, ja neljä pyyntöä, jotka koskivat rahoitukseen liittyviä näkökohtia. Näiden virallisten yhteydenottojen lisäksi komissio vahvisti, että sen yksiköt olivat olleet säännöllisesti puhelimitse yhteydessä kantelijaan ja olivat kertoneet hänelle aikomuksestaan vaatia jo maksettujen summien takaisin maksamista.

Mitä tulee siihen, ettei komissio ollut maksanut viimeistä maksua, komissio selvitti, että kulut, joita ei voitaisi maksaa, oli selvitetty läpikotaisin kantelijalle joulukuussa 2000 lähetetyssä kirjeessä ja helmikuussa 2001 lähetetyssä faksissa. Komission mukaan kantelijan vaatimat tietyt henkilöstökulut eivät olleet tukikelpoisia kantelijalle joulukuussa 1996 lähetetyssä rahoitusta ja hallintoa käsittelevässä oppaassa asetettujen sääntöjen perusteella. Sääntöjen II.2.3 kohdassa todetaan, että siirrot budjettikohtien välillä ovat mahdollisia, jos ne eivät muuta hankkeen tavoitteita. Jos aiottu muutos kuitenkin on yli 15 prosenttia alun perin kyseiselle kohdalle varatusta summasta ja jos sen määrä on yli 1 500 euroa, komissiolta on pyydettävä hyväksyntä etukäteen. Komissio selvitti, että tässä tapauksessa kantelijan tekemät muutokset hankkeen henkilöstökuluihin olivat edellä mainittuja rajoja suurempia, eikä kantelija koskaan pyytänyt komissiolta etukäteishyväksyntää. Komissio ei näin ollen voinut rahoittaa näitä kuluja.

Komissio mainitsi myös muita syitä, jotka tukivat rahoituksen osan takaisinmaksupyyntöä. Niitä olivat tiettyjen menojen luonnetta koskevien yksityiskohtien puuttuminen, joitakin henkilöstökuluja koskevien asiakirjatodisteiden toimittamatta jättäminen ja sopimusajanjakson ulkopuoliset matkat.

Oikeusasiamiehen tutkimuksen huomioon ottaen komissio suostui lykkäämään jo maksettujen summien takaisinmaksun määräaika, mutta ehdotti, että kantelija toimittaisi komission yksiköille kirjeen, jossa hän selvittää vastalauseensa yksityiskohdat.

Kantelijan huomautukset komission toisesta lausunnosta

Kantelija vastasi komission esittämiin perusteluihin ja totesi, ettei hän ollut saanut ehdotuksia tai neuvoja siitä, miten tilanteen voisi korjata. Hän korosti suurimman erimielisyytensä komission kanssa liittyvän loppuraportissa kuvattuun henkilöstökulujen määrään ja painotti sitä, että alkuperäisessä ehdotuksessa esitetyt kokonaiskustannukset eivät olleet kasvaneet.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Tutkittuaan huolellisesti lausunnon ja huomautukset oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut vastannut asianmukaisesti kantelijan väitteisiin.

Komissio perusteli menojen osan takaisinmaksuvaatimustaan sillä, että kantelijan lopullinen rahoituspyyntö oli perusteeton. Toimielin oli erityisesti sitä mieltä, että hankkeen henkilöstökulujen lisääminen ilman, että komissiolta olisi etukäteen pyydetty hyväk-

²⁰ "Les montants prévisionnels indiqués par le Contractant en regard des différentes catégories de dépenses n'auront qu'une valeur indicative et le Contractant pourra procéder à des virements entre ces différentes catégories, à condition toutefois que ces virements n'affectent pas fondamentalement l'objet ou le contenu des travaux à effectuer".

syntää, ei ollut asianmukaista. Oikeusasiamies huomautti, että sopimuksen liitteen II (rahoitusnäkökohdat) 1.1 kohdan perusteella konsultilla oli oikeus muuttaa alkuperäisiä hankearvioita ja siirtää näin ollen varoja eri budjettikohtien välillä.

Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli se, että vakuuttavamman selityksen puuttuessa komission esittämät syyt hylätä hankkeen viimeistä maksua koskeva kantelijan pyyntö eivät perustu sopimuksen sääntöihin. Oikeusasiamies ehdotti näin ollen, että komissio muuttaa kantaansa edellä olevien näkökohtien mukaiseksi ja käsittelee uudelleen viimeistä maksua koskevan kantelijan pyynnön.

Komissio lähetti vastauksensa helmikuussa 2002. Toimielin kertoi, että se oli tarkistanut tapauksen oikeusasiamiehen esittämien näkökohtien pohjalta sovittelun hengessä. Kun otettiin huomioon, että toimeksisaaja oli saanut komission hallintoa ja rahoitusta koskevan käsikirjan vasta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen ja myös että hankkeen aiottu tavoitteet oli saavutettu täysin, komissio ilmaisi olevansa halukas hyväksymään esitetyt talousarviomuutokset. Tämän sisältöinen kirje aiottiin lähettää toimeksisaajalle.

Komissio korosti kuitenkin, että kantelija oli kyseenalaistanut lokakuussa 2001 päivätyssä kirjeessään tiettyjen muiden menojen hyväksymättä jättämisen. Joulukuussa 2001 päivätyssä vastauksessa komissio pyysi näitä maksettavia erä koskevia lisätodisteita.

Komissio suostui siis harkitsemaan uudelleen takaisinmaksuvaatimustaan sekä täydentämään hankkeen rahoituksen lähes siihen summaan asti, josta sopimuksessa oli sovittu. Tuloksen ehdoksi asetettiin vain se, että kantelijan olisi toimitettava joitakin lisätodisteita.

Vastauksessaan komission ehdotukseen kantelija oli tyytyväinen komission ehdottamaan ratkaisuun ja suostui toimittamaan mahdollisimman monet pyydetyistä asiakirjoista. Kantelija lupasi tehdä kaikkensa, jotta päästäisiin parhaaseen mahdolliseen tulokseen. Hän kiitti oikeusasiamiestä ponnisteluista, joita tämä oli tehnyt kantelijan puolesta.

PÄÄTÖS

Tutkimuksen kuluessa saamiensa tietojen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio oli sopinut tapauksen kantelijaa tyydyttävällä tavalla.

Euroopan oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

KOMISSIO SUOSTUI MAKSAMAAN KANTELIJALLE KORVAUKSIA EUROOPAN KEHITYSRAHASTON RAHOITAMASTA LAKKAUTETUSTA HANKKEESTA

KANTELU

Oikeusasiamies vastaanotti 8. kesäkuuta 2001 Euroopan komissiota vastaan tehdyn kantelun, jonka oli jättänyt kantelija G. GEOPROGETTI S.r.l:n puolesta ja joka koski väitettyä komission laiminlyömiä sovittelua. Tapaus liittyi lakkautettuun hankkeeseen, johon kantelijan yhtiö oli osallistunut.

Kantelijan mukaan tosiseikat olivat seuraavat:

GEOPROGETTI S.r.l. oli sitoutunut vuonna 1991 toimimaan Ruandassa toteutetun teknisen hankkeen valvojana. Hanke rahoitettiin kuudennesta Euroopan kehitysrahastosta (jäljempänä EKR). Huhtikuussa vuonna 1994 tapahtuneen vallankumouksen seurauksena GEOPROGETTI S.r.l:n oli keskeytettävä työnsä ja koko henkilöstön oli lähdettävä maasta. Kantelija ilmoitti asiasta komissiolle ja pyysi maksua huhtikuuhun 1994 mennessä tehdystä työstä sekä korvausta taloudellisista tappioista ja aineellisista vahingoista yhteensä 407 680,56 euron arvosta.

Huhtikuusta 1994 oikeusasiamiehelle tehdyn kantelun jättämiseen asti käydystä yhtiön ja komission välisestä kirjeenvaihdosta kävi ilmi, että komissio oli myöntänyt, ettei kante-

*Päätös kanteluun
848/2001/IP Euroopan
komissiota vastaan*

lijan yhtiö ollut vastuullinen tässä tapauksessa. Jotta asiassa olisi päästy sovintoon, osapuolten välillä käytiin vuodesta 1994 maaliskuuhun 2001 säännöllistä kirjeenvaihtoa, sekä järjestettiin näiden välillä useita tapaamisia Brysselissä. Sovintoon ei kuitenkaan päästy. Siksi kantelija kanteli asiasta oikeusasiamiehelle.

Oikeusasiamiehelle tekemässään kantelussa kantelija väitti, ettei Euroopan komissio toiminut asianmukaista huolellisuutta noudattaen käsitellessään GEOPROGETTI S.r.l:n hakemusta, sillä asiakirjojen tutkiminen kesti viisi vuotta.

Kantelija vaati, että komission olisi otettava huomioon tapahtumahetken *force majeure* -tilanne ja ehdotettava ratkaisua asiaan. Päinvastoin kuin mitä komissio oli esittänyt 26. maaliskuuta 2001 päivätyssä ilmoituksessaan, kantelija oli toimittanut kaikki hallussaan olevat laskut maksupyyntöä jättäessään.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle lausuntoa varten. Koskien kantelijan väitettä, ettei komissio toiminut asianmukaista huolellisuutta noudattaen käsitellessään asiaa, komissio totesi seuraavaa:

GEOPROGETTI S.r.l. ja Ruandan tasavallan hallitus solmivat 23. lokakuuta 1991 Gitamaran ja Kibuyen välisen maantien rakennustöiden valvontaa Ruandassa koskevan sopimuksen teknisestä avusta, joka kestäisi 36 kuukautta. Hanke rahoitettiin kuudennesta EKR:sta. Sopimuksen täytäntöönpano aloitettiin lokakuussa 1992, ja täytäntöönpano jatkui huhtikuuhun 1994, jolloin Ruandassa puhkesi vallankumous.

Kantelija ilmoitti 28. huhtikuuta 1994 komission päämajaan, että *force majeure* -tilanteen vuoksi henkilöstöön kuuluvien Italian kansalaisten oli lähdettävä maasta.

Komissio tiedotti kantelijalle 20. toukokuuta 1994 päivätyllä kirjeellä, että se oli päättänyt EKR:n johtavana tulojen ja menojen hyväksyjänä ottaa väliaikaisesti toimivaltaansa kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävät ja keskeyttää sopimuksen täytäntöönpanon väliaikaisesti 1. kesäkuuta 1994 asti.

Kantelija ilmoitti 5. elokuuta 1994 komissiolle, että henkilöstöön kuuluvat Italian kansalaiset vapautettaisiin tehtävistään 1. elokuuta 1994 alkaen, ellei komissio toisin pyydä. Kantelija toimitti 24. marraskuuta 1994 komissiolle asiakirjat, joihin sisältyi korvausvaatimus.

Komissio ilmoitti kantelijalle 23. lokakuuta 1997 päivätyllä kirjeellä, että asiakirjoja tutkitaan edelleen, ja pahoitteli hakemuksen jättämisestä kulunutta aikaa. Komissio sai syyskuussa 1998 Ruandan hallitukselta luvan saattaa asian käsittely päätökseen, minkä jälkeen komissio toimitti kantelijalle alustavan arvion korvaushakemuksesta 18. helmikuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Kirjeessä komissio ilmoitti, että sopimuksen muodollinen päättäminen ei ollut välttämätöntä, kun otetaan huomioon tilanteeseen johtaneet olosuhteet. Komission mukaan sopimus voitaisiin katsoa päättyneeksi 1. elokuuta 1994. Kantelijaa pyydettiin näin ollen toimittamaan tarvittavat asiakirjat, jotta korvattavasta summasta voitaisiin laatia ehdotus. Kantelija toimitti lisätietoja henkilöstöön kuuluvien Italian kansalaisten sopimuksista. Kantelija ilmoitti kuitenkin, että suurin osa asiakirjoista oli jäänyt Ruandaan, sillä henkilöstö oli pakotettu lähtemään maasta, eikä kantelija siksi pystyisi toimittamaan muita täydentäviä asiakirjoja yli viisi vuotta sopimuksen päättymisen jälkeen.

Lisäksi komissio esitti, että kantelijan kanssa käyty kirjeenvaihto perustui kaiken aikaa Ruandan hallituksen komissiolle antamaan toimeksiantoon. Toimeksiannon mukaisesti komission olisi huolehdittava kantelijan korvausvaatimuksen käsittelystä suoraan sopi-

muksen osapuolen kanssa. Tästä huolimatta sopimus säilyi edelleen kansallisena sopimuksena kantelijan ja Ruandan viranomaisten välillä²¹ Vastaavissa tapauksissa komissio puuttuu asiaan ainoastaan tutkiakseen, ovatko yhteisön rahoituksen edellytykset täyttyneet.

Niinpä kantelijalle selvitettiin 20. toukokuuta 1994 päivätyllä kirjeellä, että kaikkien maksettujen korvausten olisi oltava EKR:n rahoituksesta annettujen sääntöjen ja menettelyjen mukaisia. Kaikki korvaukset, jotka eivät täytä edellä mainittuja vaatimuksia, jäävät komission toimivallan ulkopuolelle, ja niiden maksamisesta aiheutuisi epäoikeudenmukaista etua, joka koituisi muiden mahdollisten edunsaajien vahingoksi.

Komissio painotti, että kantelijan korvausvaatimuksesta tehtiin arvio EKR:n rahoittamia palvelusopimuksia koskevien yleisten sopimusehtojen 43 artiklassa asetettujen *force majeure* -tilanteessa maksettavia korvauksia säätelevien periaatteiden mukaisesti sekä hankintaviranomaisen sopimusvelvoitteiden perusteella.

Komissio suostui periaatteessa maksamaan korvauksia muutamista kantelijan esittämistä vaatimuksista, jos vaatimus oli perusteltu asianmukaisin asiakirjoin. Komissio suostui korvaamaan kustannukset, jotka aiheutuivat siitä, että henkilöstöä oli pidettävä varalla mahdollisen toiminnan jatkumisen takia. Lisäksi komissio suostui korvaamaan kustannukset, jotka aiheutuivat henkilöstön lähettämisestä kotimaahan. Komissio pyysi kantelijaa toimittamaan todisteet, jotta voitaisiin varmistaa, olivatko kantelijan vaatimat yleisiä kustannuksia koskevat korvaukset perusteltuja. Mitään muuta korvausvaatimusta ei hyväksyttäisi EKR:n sääntöjen nojalla. Komission mukaan kantelija ei toimittanut uusia asiakirjoja, joiden perusteella komission kantaa olisi voitu muuttaa.

Komissio pahoitteli lopuksi aikaa, joka kului kantelijan korvaushakemuksen jättämisestä vuonna 1994 asiakirjojen lopulliseen arviointiin vuonna 1999. Komissio selitti, että viivästys oli aiheutunut asian monimutkaisuudesta, henkilöstön vähyydestä, asiasta vastaavan yksikön sisäisistä uudelleenjärjestelyistä sekä töiden kasautumisesta. Komissio ilmoitti lisäksi ymmärtävänsä kantelijan tyytymättömyyden ja tehneensä kaikkensa ratkaistakseen asian pikaisesti siten, että löydettäisiin oikeudenmukainen ja EKR:n sääntöjä noudattava ratkaisu.

Kantelijan huomautukset

Kantelija jätti huomautuksensa komission lausunnosta 27. tammikuuta 2002.

Komissio oli ilmoittanut, että ”vastaavissa tapauksissa komissio puuttuu asiaan ainoastaan tutkiakseen, ovatko yhteisön rahoituksen edellytykset täyttyneet”, mihin kantelija totesi, että komissio lupasi 20. toukokuuta 1994 päivätyssä ilmoituksessaan korvata GEOPROGETTI S.r.l:lle aineelliset vahingot ja tappiot näitä tukevien asiakirjojen ja asiaa koskevien sääntöjen mukaisesti. Taloudellisia menetyksiä ja aineellisia vahinkoja koskeva korvaushakemus oli jätetty kuitenkin lähes seitsemän vuotta sitten 24. marraskuuta 1994, ja asiasta oli tehty kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle, eikä komissio ollut vielä tästäkään huolimatta antanut konkreettista ehdotusta asian ratkaisemiseksi.

Vasta oikeusasiamiehen tutkimuksen jälkeen 19. marraskuuta 2001 komissio oli ehdottanut ratkaisua asiaan. Kantelija painotti kuitenkin, ettei voisi hyväksyä komission ehdotusta maksaa 53 779 euroa, sillä GEOPROGETTI S.r.l. oli pyytänyt 407 680,56 euroa marraskuussa 1994 ja toimittanut todisteeksi asiakirjoja. Komissio ei ollut myöskään liittänyt ehdotukseensa lakisääteisiä korkoja, jotka olivat kertyneet korvaushakemusprosessin alkamisesta, vuodesta 1994.

²¹ Ks. asia C-126/183, STS Consorzio per Sistemi di Telecomunicazione via Satellite Spa v. Euroopan yhteisöjen komissio, Kok. 1984, s. 2769, kohdat 13 ja 16.

Kantelija ilmoitti olevansa huolestunut komission asenteesta ja pyysi oikeusasiamiestä valvomaan komission tulevia toimia.

LISÄTUTKIMUKSET

Kantelija toimitti oikeusasiamiehelle 24. huhtikuuta 2002 jäljennöksen komission samana päivänä lähettämästä kirjeestä, teki huomautuksia 19. marraskuuta 2001 jätetystä komission ehdotuksesta ja antoi uuden ehdotuksen. Oikeusasiamies vastaanotti kirjeen 6. toukokuuta 2002. Kirjeessä kantelija ilmoitti, että jotta komission kanssa päästäisiin ystävällismieliseen sovintoon, GEOPROGETTI S.r.l. olisi valmis hyväksymään kokonaiskorvauksena 210 000 euroa, johon lisättäisiin kyseisenä aikana kertyneet korot, jotka laskettaisiin Italian pankin lainakorosta lisättyinä 4,5 prosentilla.

Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoi, että tutkimuksia oli jatkettava. Niinpä hän kirjoitti komissiolle kirjeen, jossa pyysi komissiota tiedottamaan tulevista aikeistaan myös suhteessa kantelijan 24. huhtikuuta 2002 lähettämään kirjeeseen.

Oikeusasiamies sai 12. kesäkuuta 2002 komissiolta vastauksen lisätietoja koskevaan pyyntöönsä, ja oikeusasiamies lähetti vastauksen kantelijalle faksitse 14. kesäkuuta 2002.

Komissio ilmoitti, että kun kantelijan 24. huhtikuuta 2002 tekemä sovintoehdotus oli tutkittu huolellisesti, vaikutti siltä, että marraskuussa 2001 tehtyyn ehdotukseen voitiin perustellusti tehdä hienoisia muutoksia. Komissio oli valmis maksamaan 61 379 euroa alkuperäisen ehdotuksen mukaisen 53 779 euron sijaan. Koronmaksua koskevasta pyynnöstä komissio totesi, että asiaan sovellettavien sääntöjen mukaisesti maksettavat korot lasketaan siitä hetkestä lähtien, jolloin kaikki korvaushakemuksessa käsiteltävät asiakirjat ovat saatavilla. Tässä tapauksessa kantelija näytti toimittaneen asiakirjat vasta vuonna 1999 useiden komission pyyntöjen jälkeen. Jotta ratkaisu olisi oikeudenmukainen, komissio ilmoitti kuitenkin olevansa valmis maksamaan korkoa 1. marraskuuta 1995 alkaen. Korot laskettaisiin vuosittaisen 6 prosentin perusteella, mikä on Euroopan keskuspankin tavallisesti soveltama lainakorko *force majeure* -tilanteesta seuraavien maksujen yhteydessä.

Kantelijalta ei saatu kirjallisia huomautuksia. Kantelija ja oikeusasiamiehen toimisto kävivät puhelinkeskustelun 31. heinäkuuta 2002. Kantelija ilmoitti olevansa tyytymätön tapaan, jolla komissio oli alusta alkaen hoitanut GEOPROGETTI-tapausta. Kantelija ilmoitti lisäksi toimittavansa komissiolle yksityiskohtaisen vastauksen 12. kesäkuuta 2002 päivättyyn kirjeeseen, jonka oikeusasiamies oli lähettänyt kantelijalle 14. kesäkuuta 2002. Kantelija totesi harkitsevansa mahdollisuutta saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Koronmaksun osalta kantelija hyväksyi komission ehdotuksen, eli huomioitava ajanjakso 1. marraskuuta 1995 alkaen oli kohtuullinen ratkaisu. Lisäksi kantelija ilmoitti, että komissio otti ensimmäiset varsinaiset askeleensa tapauksen ratkaisemiseksi vasta, kun oikeusasiamies oli käynnistänyt tutkimuksensa. Kantelija kiitti oikeusasiamiestä tavasta, jolla tämä oli hoitanut asiaa.

Voidakseen päättää kantelua koskevat tutkimuksensa oikeusasiamies pyysi kantelijaa 16. lokakuuta 2002 päivättyssä kirjeessään ilmoittamaan, oliko tämä hyväksynyt komission ehdotuksen.

Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehen toimistolle 28. lokakuuta 2002 hyväksyneensä 22. lokakuuta 2002 päivättyssä kirjeessään komission ehdotuksen, joka mukaan maksettavaksi jää 61 379 euroa, johon lisätään 1. marraskuuta 1995 lähtien kertyneet korot, jotka on laskettu vuotuisen 6 prosentin perusteella.

PÄÄTÖS

1 Väitetty asianmukaisen huolellisuuden laiminlyönti komission käsitellessä kantelijan asiakirjoja

1.1 GEOPROGETTI S.r.l. ja Ruandan tasavallan hallitus solmivat 23. lokakuuta 1991 sopimuksen teknisestä avusta, joka kestäisi 36 kuukautta ja johon sisältyisi Gitamaran ja Kibuyen välisen maantien rakennustöiden valvonta Ruandassa. Hanke rahoitettiin kuudennesta EKR:sta. Sopimuksen täytäntöönpano aloitettiin lokakuussa 1992, ja täytäntöönpano jatkui huhtikuuhun 1994, jolloin Ruandassa puhkesi vallankumous. Kantelija ilmoitti 28. huhtikuuta 1994 komission päämajaan, että *force majeure* -tilanteen vuoksi henkilöstöön kuuluvien Italian kansalaisten oli lähdettävä maasta. Kantelija toimitti komissiolle 24. marraskuuta 1994 asiakirjat, joihin sisältyi korvaushakemus.

Oikeusasiamiehelle toimittamassaan kantelussa kantelija väitti, ettei Euroopan komissio toiminut asianmukaista huolellisuutta noudattaen käsitellessään GEOPROGETTI S.r.l:n hakemusta, sillä asiakirjojen tutkiminen kesti viisi vuotta.

1.2 Komissio pahoitteli lausunnossaan aikaa, joka oli kulunut kantelijan korvaushakemuksen jättämisestä vuonna 1994 asiakirjojen lopulliseen arviointiin vuonna 1999. Komissio selitti, että viivästys oli aiheutunut asian monimutkaisuudesta, henkilöstön vähäisyydestä, asiasta vastaavan yksikön sisäisistä uudelleenjärjestelyistä sekä töiden kasautumisesta. Komissio ilmoitti lisäksi ymmärtävänsä kantelijan tyytymättömyyden ja tehneensä kaikkensa ratkaistakseen asian pikaisesti siten, että löydettäisiin oikeudenmukainen ja EKR:n sääntöjä noudattava ratkaisu.

1.3 Hyvään hallintotapaan kuuluu tehdä päätökset ja vastata pyyntöihin kohtuullisen ajan kuluessa. Kyseessä olevassa tapauksessa GEOPROGETTI S.r.l. esitti vahinkoja ja taloudellisia tappioita koskevan korvaushakemuksen komissiolle marraskuussa 1994. Asiakirjojen tutkiminen vei komissiolta viisi vuotta. Oikeusasiamies myönsi, että asia oli monimutkainen, ja siksi sen käsittelyyn meni aikaa. Koska komissio oli pahoitellut viivästystä ja antanut oikeusasiamiehen tutkimuksen jälkeen ratkaisuehdotuksen marraskuussa 2001, tutkimuksia ei tarvinnut jatkaa tapauksen tämän näkökohdan osalta.

2 Kantelijan korvausvaatimukset

2.1 Kantelija vaati, että komission olisi otettava huomioon tapahtumahetken *force majeure* -tilanne ja ehdotettava ratkaisua asiaan. Päinvastoin kuin mitä komissio ilmoitti 26. maaliskuuta 2001 päivätyssä ilmoituksessaan, kantelija oli toimittanut kaikki hallussaan olevat laskut maksupyyntöä jättäessään.

2.2 Komissio esitti, että kantelijan kanssa käyty kirjeenvaihto perustui kaiken aikaa Ruandan hallituksen komissiolle antamaan toimeksiantoon. Toimeksiannon mukaisesti komission olisi huolehdittava kantelijan korvausvaatimuksen käsittelystä suoraan sopimuksen osapuolen kanssa. Tästä huolimatta sopimus säilyi edelleen kansallisena sopimuksena kantelijan ja Ruandan viranomaisten välillä. Vastaavissa tapauksissa komissio puuttuu asiaan ainoastaan tutkiakseen, ovatko yhteisön rahoituksen edellytykset täyttyneet. Kantelijan korvausvaatimuksesta tehtiin näin ollen arvio EKR:n rahoittamia palvelusopimuksia koskevien yleisten sopimusehtojen 43 artiklan *force majeure* -tilanteessa maksettavia korvauksia säätelevien periaatteiden mukaisesti sekä hankintaviranomaisen sopimusvelvoitteiden perusteella.

Komissio suostui periaatteessa maksamaan korvauksia muutamista kantelijan esittämistä vaatimuksista, jos vaatimus oli perusteltu asianmukaisin asiakirjoin. Komissio teki ensimmäisen sovintoesityksen marraskuussa 2001. Komissio suostui korvaamaan kustannukset, jotka aiheutuivat siitä, että henkilöstöä oli pidettävä varalla mahdollisen toiminnan jatkumisen takia. Lisäksi komissio suostui korvaamaan kustannukset, jotka aiheutuivat henki-

löstön lähettämistä kotimaahan. Komission mukaan mitään muita korvausvaatimuksia ei hyväksyttäisi EKR:n sääntöjen nojalla.

2.3 Oikeusasiamies vastaanotti 6. toukokuuta 2002 kantelijan kirjeen, joka oli päivätty 24. huhtikuuta 2002 ja jossa kantelija ilmoitti, ettei GEOPROGETTI voinut hyväksyä komission marraskuussa 2001 tekemää ehdotusta. Kantelija pyysi lisäksi maksamaan korot, jotka olivat kertyneet siitä lähtien, kun korvaushakemus oli jätetty komissioon, ja jotka laskettaisiin Italian pankin lainakorosta lisättynä 4,5 prosentilla.

2.4 Komissio ilmoitti kirjeessään 12. kesäkuuta 2002, että kun kantelijan 24. huhtikuuta 2002 tekemä sovintoehdotus oli tutkittu huolellisesti, vaikutti siltä, että marraskuussa 2001 tehtyyn ehdotukseen voitiin perustellusti tehdä hienoisia muutoksia. Komissio oli valmis maksamaan 61 379 euroa alkuperäisen ehdotuksen mukaisen 53 779 euron sijaan. Lisäksi komissio ilmoitti olevansa valmis maksamaan korot, jotka olivat kertyneet 1. marraskuuta 1995 alkaen. Korot laskettaisiin vuosittaisen 6 prosentin perusteella, mikä on Euroopan keskuspankin tavallisesti soveltama lainakorko *force majeure* -tilanteesta aiheutuvien maksujen yhteydessä.

2.5 Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehen toimistolle 28. lokakuuta 2002 hyväksyneensä 22. lokakuuta 2002 päivätyssä kirjeessään komission ehdotuksen, jonka mukaan maksettavaksi jää 61 379 euroa, johon lisätään 1. marraskuuta 1995 lähtien kertyneet korot, jotka on laskettu vuotuisen 6 prosentin perusteella. Hän kiitti myös oikeusasiamiestä tämän ponnisteluista tapauksen ratkaisemiseksi tyydyttävällä tavalla.

3 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian ja että komissio ja kantelija olivat päässeet sovintoon asiassa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

VÄITETTY SYRJIVÄ JA EPÄOIKEUDENMUKAINEN KOHTELU, JOKA JOHTUI KREIKKALAISTEN KIRJASIMIEN PUUTTUMISESTA HAKIJOIDEN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVASTA TIETOKONEESTA

*Päätös kanteluun
938/2001/OV
Euroopan komissiota*

K. jätti kesäkuussa 2001 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun, jonka aiheena oli se, ettei häntä kirjattu varallaolueluetteloon komission tutkimuksen pääosaston järjestämässä valintamenettelyssä KOM/R/A/01/1999. Kantelijan mukaan asiaan liittyvät olennaiset tosiseikat olivat seuraavat:

Kantelija osallistui Euroopan komission järjestämään valintamenettelyyn KOM/R/A/01/1999. Hän valitsi kilpailuun unionin virallisista kielistä pääkielekseen kreikan ja toiseksi kielekseen englannin. Kun hän oli läpäissyt kilpailun kaksi ensimmäistä vaihetta, hänet kutsuttiin osallistumaan suulliseen kokeeseen, joka pidettiin komission tiloissa Brysselissä 17. toukokuuta 2001.

Suullisen kokeen kahden ensimmäisen vaiheen suorittamisen jälkeen hänet vietiin erilliseen huoneeseen suullisen kokeen kolmatta ja viimeistä vaihetta varten. Hänen tuli laatia 30 minuutissa kirjallinen yhteenveto valintalautakunnan kanssa käymästään keskustelusta. Kilpailuilmoituksen mukaan yhteenveto voitiin laatia joko käsin tai koneella kirjoittaen. Hakijoiden käytettäväksi oli tätä varten annettu tietokone. Kantelija valitsi tietokoneella kirjoitetun yhteenvedon. Käynnistettyään tietokoneen ja avattuaan MS Word -ohjelmiston hän huomasi kuitenkin, ettei siihen ollut asennettu kreikkalaisia kirjaimia. Hän kysyi valintalautakunnan jäseneltä, voisiko hän kirjoittaa yhteenvedon toisella kielellään eli englanniksi, mutta hänen pyyntöönsä ei suostuttu. Kantelijalla ei ollut muuta mahdollisuutta kuin laatia yhteenveto kreikaksi käsin.

Kantelija menetti arvokasta aikaa yrittäessään etsiä kreikkalaisia kirjaimia ja pyytäessään lupaa kirjoittaa yhteenveto tietokoneella englanniksi. Hankaluudet vaikeuttivat hänen keskittymistään. Kantelija menetti lisäksi huomattavasti aikaa jäljentäessään käsinkirjoitetun yhteenvedon puhtaalle paperille voidakseen esittää lukukelpoisen tekstin.

Joutuessaan kirjoittamaan käsin hän ei voinut käyttää ilmeisen hyödyllisiä tietokoneen kirjoitusapuvälineitä, kuten ”kopioi”-, ”liitä”-toimintoja ja oikeinkirjoituksen tarkistamistoimintoja. Niiden avulla hän olisi voinut laatia paremman yhteenvedon yhdistelyn ja muotoilun osalta. Tämä vaikutti siis kantelijan kokonaissuoritukseen, ja hän tuotti tekstin, jonka laatu oli heikompi kuin tekstin, jonka hän olisi voinut tehdä tietokoneella, jos tietokoneessa olisi ollut kreikkalaiset kirjasimet.

Komissio ilmoitti 17. heinäkuuta 2000 kantelijalle, että tämän saama kokonaispistemäärä oli 137,6/200. Tulos oli alle vaaditun vähimmäispistemäärän 138,8/200, joka tarvittiin 30 parhaasta hakijasta muodostettuun varallaololuetteloon pääsemiseksi.

Kantelija teki 7. elokuuta 2000 vetoomuksen valintalautakunnalle ja pyysi sitä käsittelemään uudelleen hänen tapaustaan ja lisäämään hänet varallaololuetteloon. Kantelija väitti, että hakuilmoituksen mukaan vain 60 parasta hakijaa hyväksyttäisiin suullisiin kokeisiin. Komissio oli kuitenkin hyväksynyt 61 hakijaa, joten varallaololuetteloon tulisi vastaavasti kirjata 31 kokeen läpäissyttä. Lisäksi kantelija väitti, että hän oli ollut epäoikeudenmukaisen ja syrjivän kohtelun uhrina ja että valintalautakunta ei ollut noudattanut kilpailuilmoitusta, koska hänelle ei muiden hakijoiden tavoin annettu mahdollisuutta kirjoittaa yhteenvetoaan koneella.

Henkilöstöpolitiikan ja yhtäläisten mahdollisuuksien yksikön päällikkö lähetti 1. maaliskuuta 2001 kantelijalle kirjeen, jossa vahvistettiin hänen saamansa pistemäärä. Kantelijan ensimmäisen väitteen osalta komissio totesi, että 61 hakijaa hyväksyttiin suullisiin kokeisiin, koska kahdella hakijalla oli sama pistemäärä. Varallaololuetteloa olisi siis voitu pidentää vain, jos 30. ja 31. hakijalla olisi ollut sama pistemäärä. Toisen väitteen osalta komissio totesi, että hakijoilla oli mahdollisuus valita käsinkirjoitetun ja tietokoneella kirjoitetun yhteenvedon välillä, eikä kummallekaan vaihtoehdolle annettu minkäänlaista piste-etua. Valintalautakunnan päätös jättää kantelija varallaololuettelon ulkopuolelle oli näin ollen perusteltu.

Kantelija kirjoitti edellä mainittujen seikkojen valossa Euroopan oikeusasiamiehelle 25. heinäkuuta 2001. Kantelussaan hän esitti seuraavat väitteet ja vaatimukset:

- 1 Valintalautakunta ei noudattanut hakuilmoitusta, koska kreikkalaisten kirjasimien puuttumisesta johtuen se ei antanut kantelijalle mahdollisuutta kirjoittaa yhteenvetoaan tietokoneella. Tämä valinnanvapaus on määritelty hakuilmoituksen kohdassa V.C.3.c).
- 2 Valintalautakunta syrji kantelijaa ja oli kohteli häntä epäoikeudenmukaisesti, koska hänelle ei muiden hakijoiden tavoin annettu mahdollisuutta kirjoittaa äidinkielistä yhteenvetoaan koneella.
- 3 Komissio ei vastannut kantelijan 7. elokuuta 2000 tekemään valitukseen kohtuullisessa ajassa.
- 4 Kantelija vaati, että komissio käsittelee asian uudelleen ja myöntää, että kantelija olisi oikeudenmukaisesti lisättävä varallaololuetteloon 31. valitukseksi suulliseen kokeeseen osallistuneiden 61 hakijan joukosta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle heinäkuussa 2001. 30. marraskuuta 2001 antamassaan lausunnossa komissio muistutti ensin tapaukseen liittyvistä tosiseikoista ja kuvaili valintamenettelyä yksityiskohtaisesti.

Komissio huomautti suullisen kokeen ja erityisesti kolmannen vaiheen (joka on kuvattu hakuilmoituksen V.C.3 osastossa) järjestelyihin liittyen, että hakijoiden tuli kirjoittaa

yhteenvetonsa joko kolmelle käsinkirjoitetulle sivulle tai kahdelle koneella kirjoitetulle sivulle. Se pyysi anteeksi kreikkalaisten kirjainten puuttumista tietokoneesta, joka oli annettu hakijoiden käyttöön.

Kahden ensimmäisen väitteen osalta komissio totesi, että valintalautakunta oli tietoinen kantelijan tilanteesta. Käsitellessään tapausta uudelleen valintalautakunta otti täysin huomioon sen, että kantelijalla ei ollut mahdollisuutta kirjoittaa yhteenvetoaan koneella. Hänelle annettiin kuitenkin mahdollisuus kirjoittaa se käsin, ja niin hakija tekikin. Valintalautakunta katsoi näin ollen, ettei kreikkalaisten kirjasinten puuttumista tietokoneesta voida mitenkään pitää huomattavansa vahinkona, sillä sekä käsinkirjoitetut että konekirjoitetut tekstit hyväksyttiin, eikä kummallekaan vaihtoehdolle annettu piste-etua. Komissio myönsi kuitenkin ymmärtävänsä kantelijan kokeman tilanteen ongelmallisuuden ja pyrki siihen, ettei ongelma toistu tulevaisuudessa.

Kolmannen väitteen osalta komissio pyysi anteeksi hyvin pitkää viivettä, kun se vastasi kantelijan 7. elokuuta 2000 lähettämään kirjeeseen vasta 1. maaliskuuta 2001.

Komissio totesi myös, että vaikka hakuilmoituksessa ilmoitettu hakijoiden määrä oli 60, suulliseen kokeeseen hyväksyttiin lopulta 61 hakijaa, koska kahdella hakijalla oli sama pistemäärä.

Edellä mainituista kommentteista riippumatta komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle, että valintalautakunta oli edellä esitettyyn tilanteeseen liittymättömän asiavirheen löytymisen seurauksena päättänyt lisätä varallaololuetteloon kaksi seuraavaksi eniten pisteitä saanutta hakijaa, jotka eivät olleet alun perin päässeet luetteloon. Kantelija oli toinen näistä hakijoista.

Komissio ilmoitti lopuksi, että se ilmoitti kantelijalle tästä myönteisestä tuloksesta 9. marraskuuta 2001.

Kantelijan huomautukset

Kantelija lähetti 10. joulukuuta 2001 oikeusasiamiehelle kirjeen, jossa hän kertoi saaneensa komissiolta 9. marraskuuta 2001 päivätyn kirjeen. Sen mukaan hänet oli kirjattu varallaololuetteloon.

Kantelija totesi, että koska hänen alkuperäinen vaatimuksensa oli päästä varallaololuetteloon, hän oli tyytyväinen komission toimintaan, vaikka olikin pettynyt siihen, ettei komissio varsinaisesti vastannut hänen väitteisiinsä eikä myöntänyt häneen kohdistunutta epäoikeudenmukaista kohtelua. Hänen mukaansa asia kuitenkin oli ratkaistu. Kantelija ilmoitti, ettei oikeusasiamiehen kannattaisi enää tuhlaata aikaa asian käsittelyyn, kun sillä ei enää tässä vaiheessa ollut käytännön merkitystä.

Kantelija myös kiitti oikeusasiamiestä merkittävästä osuudestaan asian käsittelyssä, sillä hänen puuttumisensa asiaan sai komission käsittelemään tapauksen uudelleen ja mahdollisesti pyrkimään asian oikeudenmukaiseen ratkaisuun.

PÄÄTÖS

1 Väitetty syrjintä ja hakuilmoituksen noudattamatta jättäminen

1.1 Kantelija väitti, että valintalautakunta ei noudattanut hakuilmoitusta, koska kreikkalaisten kirjasimien puuttumisesta johtuen se ei antanut kantelijalle mahdollisuutta kirjoittaa yhteenvetoaan tietokoneella. Tämä valinnanvapaus on määritelty hakuilmoituksen kohdassa V.C.3.c). Kantelija väitti, että valintalautakunta näin ollen syrji häntä ja oli häntä kohtaan epäoikeudenmukainen. Lausunnossaan komissio totesi, että valintalautakunta katsoi, ettei kreikkalaisten kirjasimien puuttumista tietokoneesta voida mitenkään pitää huomattavana vahinkona, sillä sekä käsinkirjoitetut että konekirjoitetut tekstit hyväk-

syttiin, eikä kummallekaan vaihtoehdolle annettu piste-etua. Komissio pyysi kuitenkin anteeksi kreikkalaisten kirjainten puuttumista tietokoneesta.

1.2 Syrjimättömyys on Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä tunnus-tettu yhteisön oikeuden peruseriaate. Hakuilmoituksen II kohdassa todetaan tähän liit-tyen erityisesti, että ”komissio pyrkii välttämään kaikenlaista syrjintää sekä kilpailumenettelyssä että virkoihin nimittämisessä”.

1.3 Oikeusasiamies huomautti, että hakuilmoituksen V.C.3.c) kohdassa määrätään, että ”hakijan on tehtävä kirjallinen yhteenveto valintakomitean kanssa käymästään keskus-te-lusta kahdelle konekirjoitetulle sivulle tai kolmelle käsinkirjoitetulle sivulle. Hakijoiden käyttöön annetaan tietokone, jossa on MS Word -ohjelmisto (Windows NT:n Windows 95).” Hakuilmoituksen mukaan hakijoilla oli siis vapaus valita käsinkirjoitetun ja koneella kirjoitetun yhteenvedon väliltä.

1.4 Tässä tapauksessa kreikkalaisten kirjasimien puuttuminen kantelijan käyttöön anne-tusta tietokoneesta asetti kantelijan selvästi muita hakijoita heikompaan asemaan, sillä nämä saattoivat valita, käyttivätkö tietokonetta vaaditun yhteenvedon laatimiseen vai kirjoittivatko sen käsin. Kun kuitenkin otetaan huomioon asiassa tapahtunut alla kuvattu myönteinen lopputulos, kantelun tätä kohtaa koskevan tutkimuksen jatkaminen ei ole tarpeellista.

2 Komission vastauksen väitetty viipyminen

2.1 Kantelija väitti, että komissio ei vastannut hänen 7. elokuuta 2000 lähettämäänsä valituskirjeeseen kohtuullisessa ajassa. Komissio pyysi lausunnossaan anteeksi tätä viivettä.

2.2 Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että yhteisön toimielimet ja elimet vastaavat kansalaisten kirjeisiin kohtuullisen ajan kuluessa. Tässä tapauksessa valintalau-takunta vastasi vasta 1. maaliskuuta 2001 valitukseen, jonka kantelija oli lähettänyt 7. elokuuta 2000 eli lähes seitsemän kuukautta aiemmin. Komissio kuitenkin pyysi anteeksi tätä viivettä, joten kantelun tätä kohtaa koskevan tutkimuksen jatkaminen ei ole tarpeel-lista.

3 Vaatimus tulla kirjatuksi varallaololuetteloon

3.1 Kantelija pyysi, että komissio käsittelee asian uudelleen ja myöntää, että kantelija olisi oikeudenmukaisesti lisättävä varallaololuetteloon 31. valitukseksi suulliseen kokeeseen osallistuneiden 61 hakijan joukosta. Komissio ilmoitti lausunnossaan, että kyseisiin tapah-tumiin liittymättömän asiavirheen havaitsemisen johdosta valintalautakunta oli päättänyt kirjata kantelijan varallaololuetteloon. Kantelijalle ilmoitettiin näistä tapahtumista 9. marraskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä. Oikeusasiamiehelle 10. joulukuuta 2001 lähettä-mässään kirjeessä kantelija totesi, että hän oli tyytyväinen komission toimintaan ja että hän piti asiaa ratkaistuna.

3.2 Edellä esitetyn johdosta oikeusasiamies totesi, että komissio oli ryhtynyt toimenpi-iteisiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla.

4 Johtopäätös

Komission kommentteista ja kantelijan huomautuksista kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY VALINTAMENET- TELYSSÄ

*Päätös kanteluun
1092/2001/(BB)VK
(luottamuksellinen)
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle heinäkuussa 2001 tavasta, jolla komissio oli käsittelet hänen hakemustaan MANUT 2000 -valintamenettelyssä.

Maaliskuussa 2001 kantelija jätti hakemuksen osallistuakseen Euroopan komission järjestämään pakkaajille (manutentionnaires) tarkoitettuun MANUT 2000 -valintamenettelyyn. Hän liitti hakemukseen valintamenettelyä koskevassa ilmoituksessa vaaditut asiakirjat. Komissio ilmoitti kantelijalle 7. kesäkuuta 2001, että hänen hakemuksensa oli hylätty. Komissio ei perustellut hylkäämistä mitenkään.

Kantelija pyysi oikeusasiamiestä 12. kesäkuuta 2001 päivätyssä kirjeessään tutkimaan hakemusta koskevaa komission päätöstä. Komissio vahvisti myöhemmin aiemmin tekemänsä päätöksen. Komissio totesi, että se hyväksyi vain ne hakemukset, jotka vastaavat parhaiten tehtävän edellyttämää kokemusta ja pätevyyttä.

Kantelija väitti, että hänen hakemuksensa ja pätevyytensä täyttivät komission asettamat vaatimukset. Kantelijan mukaan komission ei olisi pitänyt tehdä valintaa ainoastaan annettujen todisteiden perusteella, vaan valintalautakunnan olisi pitänyt kuulla hakijaa, jotta hän olisi voinut puolustaa itseään henkilökohtaisesti. Lisäksi komission olisi pitänyt kertoa kantelijalle tämän hakemuksen hylkäämisen perusteista. Kantelija oli sen vuoksi tyytymätön komission tapaan hoitaa asia.

TUTKIMUS

Euroopan komission lausunto

Komissio esitti yhteenvetona seuraavaa:

Työkokemus on todistettava työnantajan antamalla todistuksella. Lokakuun 1991 ja huhtikuun 1994 välisenä aikana kantelija oli ollut ”interimaire” muiden yritysten palveluksessa, vaikka hänen työsuhteensa olikin ”intra muros”. Koska hän ei ollut toimittanut työnantajiansa todistusta tältä ajanjaksolta, valintalautakunta ei voinut ottaa huomioon kyseisenä ajanjaksona hankittua työkokemusta.

Kantelija oli antanut todisteet ainoastaan kolmen vuoden työkokemuksesta tavaroiden pakkaajana ja viiden kuukauden kokemuksesta ajoneuvon kuljettajana. Valintamenettelyä koskevan ilmoituksen 4 kohdassa esitetään seuraava vaatimus: ”Posséder une expérience prouvée de 3 ans minimum dans la manutention de biens et la conduite de véhicules type camionnette”. Valintalautakunta tulkitsi tätä lauseketta siten, että se edellyttää vähintään kolmen vuoden työkokemusta kummallakin alalla.

Komissio on kuitenkin tullut siihen johtopäätökseen, että lauseke on epäselvä, sillä sitä voidaan kohtuudella tulkita siten, että tehtävään riittää yhteensä vähintään 3 vuoden työkokemus kyseisillä aloilla.

Komissio oli pahoillaan siitä, että yleisten ehtojen 4 kohta oli epäselvä, mikä aiheutti kantelijalle tarpeetonta haittaa. Päästäkseen asiassa sovintoratkaisuun komissio oli valmis maksamaan kantelijalle korvausta 2 000 euroa.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija väitti, että komission olisi pitänyt hyväksyä hänen toimittamansa työtodistukset.

Kantelija ymmärsi kuitenkin, että valintamenettely on nyt päättynyt. Siksi hän hyväksyi komission tarjouksen maksaa hänelle korvausta 2 000 euroa.

PÄÄTÖS

1 Kantelijan hakemuksen käsittely

1.1 Komissio hylkäsi kantelijan hakemuksen osallistua Manut 2000 -valintamenettelyyn. Kantelija väitti, että hänen hakemuksensa ja pätevyytensä vastaavat komission asettamia vaatimuksia ja että komissio ei käsitellyt hänen tapaustaan tyydyttävästi.

1.2 Komissio totesi, että se on tullut siihen johtopäätökseen, että yleisten ehtojen kyseinen kohta on epäselvä, sillä sitä voidaan tulkita siten, että yhteensä vähintään 3 vuoden työkokemus näillä aloilla on riittävä. Komissio pahoitteli, että se oli aiheuttanut kantelijalle tarpeetonta haittaa. Päästökseen asiassa sovintoratkaisuun komissio oli valmis maksamaan kantelijalle korvausta 2 000 euroa. Kantelija hyväksyi tarjouksen.

1.3 Kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin asian sopimiseksi ja että kantelija oli niihin tyytyväinen.

2 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettua Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian ja toiminut siten kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

EUROOPAN KOMISSIO MITÄTÖI TUTKIMUSALAN HENKILÖSTÖN VALINTAMENET- TELYN

*Päätös kanteluun
1452/2001/IP Euroopan
komissiota vastaan*

KANTELU

Kantelija osallistui valintamenettelyyn KOM/R/A/02/2000, jonka järjesti Euroopan yhteisöjen Isprassa sijaitseva yhteinen tutkimuskeskus. Maaliskuussa 2001 hänelle ilmoitettiin, että hän ei ollut varallaololuetteloon kirjattujen kuuden parhaan hakijan joukossa. Kantelija jätti henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisen valituksen valintalautakunnan päätöksestä. Komission pääsihteeristö rekisteröi valituksen 17. huhtikuuta 2002 numerolla R/210/2001. Komissio ei vastannut valitukseen neljän kuukauden kuluessa.

Lokakuussa 2001 kantelija jätti oikeusasiamiehelle kantelun samasta asiasta, josta hän oli tehnyt valituksen komissiolle. Oikeusasiamiehelle jättämässään kantelussa kantelija väitti, että:

- 1) valintalautakunnan kokoonpanossa oli hallinnollisia virheitä,
- 2) häntä oli syrjitty suullisessa kokeessa ja arvioitaessa hänen akateemisia tutkintojaan.

Hän vaati lisäksi, että valintamenettely mitätöidään, että hänet otetaan uuteen suulliseen kokeeseen ja että jokin toinen valintalautakunta arvioi hänen hakemuksensa.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelua koskeva komission lausunto oli yhteenvetona seuraava:

Komissio pahoitteli henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaiseen kantelijan tekemään valitukseen R/210/2001 annetun vastauksen viipymistä ja pyysi tapahtunutta anteeksi.

Kantelija sai lopulta vastauksen 21. marraskuuta 2001. Kirjeen sisältö oli pääpiirteittäin sama kuin oikeusasiamiehelle annetussa lausunnossa.

Työsopimuksen tekävä viranomainen totesi kantelijan valituksen johdosta tehtyjen tutkimusten tuloksena, että valintamenettely KOM/R/A/02/2000 olisi pitänyt mitätöidä hallin-

nollisten virheiden takia. Tutkimuksessa kävi ilmi, että eräällä valintalautakunnan jäsenellä ja yhdellä valitulla hakijalla oli yhteisiä taloudellisia etuja.

Työsopimuksen tekevä viranomaisena oli sitä mieltä, että menettelyn aikana ei taattu asianmukaisesti puolueettomuutta ja hakijoiden yhtäläisiä mahdollisuuksia ja että todisteet yhden valintalautakunnan jäsenen puolueellisuudesta mitätöivät menettelyn lopulliset tulokset. Kenellekään varallaololuetteloon kirjatusta hakijoista ei ollut siihen mennessä tarjottu sopimusta, ja koko menettely aloitettaisiin alusta uuden valintalautakunnan nimitämisen jälkeen.

Kantelijan huomautukset

Kantelija huomautti komission lausunnosta tekemissään huomautuksissa, että komission olisi kerrottava, oliko uusi valintamenettely avoin vain niille hakijoille, jotka olivat osallistuneet mitätöityyn menettelyyn, vai myös muille hakijoille, ja oliko hakemuksiin mahdollista lisätä uusia liiteasiakirjoja. Hän halusi myös tietää uuden valintamenettelyn alustavasta aikataulusta ja toimista, joihin komissio aikoi ryhtyä uuden valintalautakunnan jäsenten puolueettomuuden takaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että häntä ei enää syrjitä.

Oikeusasiamies katsoi kuitenkin, että kommenttien pyytäminen komissiolta kantelijan esittämistä kysymyksistä ei ollut asiaankuuluvaa tässä vaiheessa. Oikeusasiamies huomautti, että komissio oli virallisesti tunnustanut menettelyn olevan laitton hallinnollisten sääntöjenvastaisuuksien takia ja että se oli mitätöity, kuten kantelija alkuperäisessä kantelussaan vaati.

Kantelija voisi sen sijaan osoittaa nämä uudet kysymykset komission toimivaltaisille yksiköille, sillä se olisi Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti asianmukainen hallinnollinen menettely.

PÄÄTÖS

1 Väitetyt sääntöjenvastaisuudet valintalautakunnan kokoonpanossa

1.1 Kantelija, joka osallistui valintamenettelyyn KOM/R/A/02/2000, väitti, että valintalautakunnan kokoonpanossa oli hallinnollisia sääntöjenvastaisuuksia.

1.2 Komissio totesi lausunnossaan, että kantelijan valituksen johdosta tehdyissä tutkimuksissa oli havaittu eräällä valintalautakunnan jäsenellä ja yhdellä valitulla hakijalla olevan yhteisiä taloudellisia etuja. Nimittävä viranomaisena katsoi, että valintamenettelyssä ei ollut asianmukaisesti taattu puolueettomuutta ja kaikkien hakijoiden yhtäläisiä mahdollisuuksia ja että menettely oli näin ollen mitätöity.

1.3 Oikeusasiamies katsoi, että komissio oli ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian näiltä osin.

2 Kantelijan väite hänen kohdistuneesta syrjinnästä

2.1 Kantelija väitti, että häntä oli syrjitty suullisessa kokeessa ja arvioitaessa hänen akateemisia tutkintojaan.

2.2 Oikeusasiamies pani merkille, että komissio ei lausunnossaan käsitellyt tätä väitettä. Oikeusasiamies ei kuitenkaan pitänyt tarpeellisena asiaa koskevan tutkimuksen jatkamista, kun otetaan huomioon toimielimen päätös mitätöidä valintamenettely ja tämän oikeusasiamiehen päätöksen kohdassa 1 esitetty johtopäätös.

3 Kantelijan vaatimus

3.1 Kantelija vaati, että valintamenettely mitätöidään, että hänet otetaan uuteen suulliseen kokeeseen ja että jokin toinen valintalautakunta arvioi hänen hakemuksensa.

3.2 Mitätöidessään valintamenettelyn komissio ilmoitti, että uusi valintamenettely aloitetaan uuden valintalautakunnan nimittämisen jälkeen.

3.3 Oikeusasiamies katsoi, että komissio on ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian näiltä osin.

4 Johtopäätös

Komission lausunnosta ja kantelijan huomautuksista kävi ilmi, että Euroopan komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

KOMISSIO LOPETTAA PALKATTOMAT HARJOITTELUT

*Päätös kanteluun
1456/2001/ADB
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija, joka oli opiskelija, haki harjoittelupaikkaa Euroopan komissiosta. Komissio tarjosi hänelle palkatonta harjoittelua. Hänellä ei ollut lainkaan tuloja, joten valinta oli vaikea: joko hän hyväksyisi tarjouksen seurauksineen, jotka sillä olisi hänen jokapäiväiseen elämäänsä, taikka kieltäytyisi tästä tärkeästä mahdollisuudesta taloudellisen tilanteen aiheuttamien rajoitusten vuoksi. Hän kanteli näin ollen oikeusasiamiehelle ja väitti, että komission toiminta oli syrjivää sen tarjotessa palkattomia harjoittelupaikkoja hakijoille, joiden käytettävissä olevat taloudelliset varat ovat rajalliset, etenkin kun otetaan huomioon, että palkattomien harjoittelujen osuus kaikista komission tarjoamista harjoittelupaikoista on vähäinen.

Kantelija vaati, että komission olisi harkittava uudelleen kantaansa hänen omaan tilanteeseensa nähden.

TUTKIMUS

Euroopan komission lausunto

Vuodesta 1997 alkaen komissio on asteittain lisännyt harjoittelumäärärahojaan voidakseen palkata mahdollisimman paljon harjoittelijoita. Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle, että maaliskuusta 2002 lähtien kaikki työhön otettavat harjoittelijat saisivat palkkaa.

1200 harjoittelijasta 97 prosentille tarjottiin palkallista harjoittelua vuonna 2001. Harjoittelijat, jotka suostuivat palkattomaan harjoitteluun, saivat kuitenkin myöhemmin tukea varoista, jotka kertyivät, kun palkalliset harjoittelijat saapuivat aiottua myöhemmin tai lähtivät aiottua aikaisemmin. Kantelijan tapauksessa komissio pysyi maksamaan hänelle täyden viiden kuukauden apurahan hänen viiden kuukauden harjoittelujaksostaan.

PÄÄTÖS

Komission kommenttien perusteella Euroopan komissio oli ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

VÄITETTY SOVITUN RAHOITUSTUEN VIIMEISEN OSAN MAKSAMATTA JÄTTÄMINEN

*Päätös kanteluun
108/2002/OV
(luottamuksellinen)
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

X esitti tammikuussa 2002 Euroopan oikeusasiamiehelle ranskalaisen alueellisen kauppa- ja teollisuuskamarin (myöhemmin ”kantelija”) puolesta kantelun, joka koski komission toimenpiteelle M. ECIP-ohjelman (EC Investment Partners) puitteissa myöntämää rahoitustukea. Kantelijan mukaan olennaiset tosiseikat olivat seuraavat:

Kantelija esitti 1. joulukuuta 1997 rahoitustukihakemuksen komissiolle saadakseen 170 000 euroa toimenpiteelle M. – ECIP. Toiminta aloitettiin tammikuussa 1998. 21. tammikuuta 1998 päivätyssä kirjeessä komissio myönsi rahoitustukea 85 000 euroa. Toiminnan tärkein osa toteutettiin huhtikuussa 1998. 10. heinäkuuta 1998 komissio lähetti rahoitussopimuksen, jossa vahvistettiin rahoitustuen määräksi 85 000 euroa.

16. syyskuuta 1999 kantelija sai ensimmäisen 42 500 euron suuruisen maksun. Samoihin aikoihin, 19. lokakuuta 2000, komissio vahvisti, että maksettavan loppuosuuden määrä olisi 4 707 euroa eikä 42 500 euroa, kuten kantelija oletti. Maksu suoritettiin 3. marraskuuta 2000.

Kantelija valitti loppumaksusta 22. marraskuuta 2000. Komissio suostui valituksen johdosta maksamaan lisämaksun, jonka määrä oli 8 005 euroa ja joka maksettiin 30. huhtikuuta 2001.

Kantelija valitti komission loppumaksusta uudelleen 28. syyskuuta 2001.

17. tammikuuta 2002 kantelija kirjoitti oikeusasiamiehelle ja esitti seuraavat neljä väitettä:

- 1 Komissio käsitteli tapausta epätavallisen hitaasti.
- 2 Englanniksi laadittujen yleisten ehtojen teksti oli monitulkintainen ja epätarkka.
- 3 Komission yksiköt eivät suostuneet ottamaan huomioon sovittua rahoitustukea.
- 4 Sopimuksen suppeaan tulkintaan perustuva komission edustajien perustelu oli puolueellinen.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että kantelua oli käsiteltävä hajautetun ECIP-yhteistyöohjelman (European Community Investment Partners) puitteissa. Siinä yrityksille tarjottiin viittä rahoitusmahdollisuutta, joiden avulla voitiin kehittää yhteisyrityksiä Aasian, Latinalaisen Amerikan ja Välimeren alueen kehitysmaissa ja Etelä-Afrikassa.

29. tammikuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (EY) 213/96, joka muodosti ECIP-rahoitusvälineen hallinnoinnin oikeusperustan, voimassaolo päättyi 31. joulukuuta 1999. Oikeusperustaa ei siis ollut ja uuden ECIP-asetuksen hyväksymistä odoteltiin, joten budjettivallan käyttäjä oli ottanut vuoden 2000 määrärahat varaukseen (pääluokka B0-40). Sitoumusten tekeminen ennen uuden oikeusperustan hyväksymistä oli näin ollen mahdotonta. Mitään uusia toimia ei siten voitu arvioida tai hyväksyä, eikä niistä voitu tehdä sopimuksia 31. joulukuuta 1999 jälkeen.

Komissio ehdotti 31. tammikuuta 2000, että neuvosto ja parlamentti hyväksyisivät uuden asetuksen²² olemassa olevien ECIP-hankkeiden hallintokustannusten rahoittamiseksi. Asetus hyväksyttiin 21. huhtikuuta 2001. Komissio päätti 22. joulukuuta 2001 olla

²² KOM(1999) 726.

ehdottomatta neuvostolle ja parlamentille asetuksen voimassaoloajan jatkamista, mikä merkitsi ECIP-ohjelman lopettamista. Päätös oli välttämätön komission politiikkojen järjeistämisen ja hallintotehtävien uudistamis- ja yksinkertaistamispyrkimysten vuoksi.

Kantelun tosidekkojen osalta komissio muistutti, että kantelija esitti joulukuussa 1997 komissiolle ECIP:n järjestely N:o 1 -hakemuksen. Järjestelyn avulla edunsaaja saattoi nimetä argentiinalaisia ja brasilialaisia kumppaneita yhteistyösopimusten solmimisesta kiinnostuneille ranskalaisille yrityksille autoteollisuuden alalla.

ECIP-ohjauskomitea suositteli, että komissio katsoisi hankkeen olevan tukikelpoinen toimenpiteeseen N:o 3207. Tästä ilmoitettiin kantelijalle 21. tammikuuta 1998 päivättyllä kirjeellä, jossa todettiin, että suositus ei vaikuttanut komission viralliseen ehdotuksen hyväksyntään eikä ollut komission tekemä sitoumus. Komission virallinen päätös lähetettiin 25. elokuuta 1998. Sen mukana lähetettiin myös eritelty hankintasopimus, joka kantelijan, lopullisen edunsaajan ja komission tuli allekirjoittaa. Sopimuksen liitteessä 2 oli hakijan esittämät alustavat talousarviokustannukset, joiden kokonaissumma oli 170 000 euroa ja joista yhteisö rahoitti puolet eli 85 000 euroa.

24. helmikuuta 1999 kantelija esitti rahoitustaseen loppumaksua varten. Komission yksiköt arvioivat, että tukikelpoisten kustannusten määrä oli 94 415,63 euroa. Komissio ilmoitti kantelijalle 19. lokakuuta 2000 rahoitusarvioinnin tuloksesta ja 4 707,81 euron siirrosta (ensimmäinen maksu oli suoritettu ja saatu 16. syyskuuta 1999, ja sen määrä oli 42 500 euroa eli puolet järjestelyä N:o 1 koskevan sopimuksen 5 artiklan mukaisesti myönnetystä tuesta). Loppumaksun maksamisen jälkeen komission rahoitusosuuden määrä oli 47 207,81 euroa.

Kantelija ilmoitti komissiolle 22. marraskuuta 2000 olevansa tyytymätön tukikelpoisten kustannusten arviointiin ja katsovansa, että tietyt kustannukset oli perusteettomasti katsottu tukeen kelpaamattomiksi. Komission yksiköt vastasivat 30. huhtikuuta 2001 ja muistuttivat ECIP-ohjelman säännöistä ja menettelyistä, jotka sisältyivät EY:n ja lopullisen edunsaajan väliseen eriteltyyn sopimukseen²³.

Kantelija oli toteuttanut hankkeen tyydyttävällä tavalla, joten komission yksiköt tarkastelivat 27. syyskuuta 2001 uudelleen joitakin kustannuksia ja muuttivat tukikelpoisten kustannusten kokonaismäärän 94 415,63 eurosta 101 011,70 euroksi.

Tästä sovitteluyrityksestä huolimatta kantelija vaati edelleen tiettyjen tukeen kelpaamattomiksi katsottujen kustannusten korvaamista sopimukseen liitettyjen yleisten ehtojen erivän tulkinnan perusteella. Kantelija ilmoitti komissiolle sittemmin, että hän antaisi asian Euroopan oikeusasiamiehen käsiteltäväksi.

Kantelijan väitteiden osalta komissio huomautti, että yhteisöjen tuomioistuimella oli toimivalta sopimuksesta aiheutuneiden riita-asioiden käsittelemistä varten, ja halusi selvittää oikeusasiamiehelle toimintansa oikeusperustaa ja näkemyksiä, joihin sen tulkinta perustui.

1 Väitteeseen, jonka mukaan komissio käsitteli tapausta epätavallisen hitaasti, se vastasi pahoittelemalla viivästyksiä asian käsittelyssä. Komissio selitti, että viivästyminen johtuivat ohjelman hallinnoinnissa ilmenneistä ongelmista, kuten henkilökunnan vähäisyydestä ja monista sisäisistä rakenneuudistusprosesseista, sekä päätöksestä lopettaa ECIP-ohjelma.

Komissio oli omien sitoumustensa mukaisesti valmis maksamaan lopulliselle edunsaajalle korkoa ajalta, jonka tukimaksujen siirto viivästy, vaikka tätä ei sopimuksessa erikseen mainittukaan.

²³ Eritelty sopimus sisältää seuraavat liitteet: tehtäväkuvaus (liite 1), talousarviokustannukset (liite 2) ja yleiset ehdot (liite 3).

2 Englanniksi laadittujen tekstien monitulkintaisuutta koskevan väitteen osalta komissio totesi, että kantelija oli hyväksynyt sopimuksen ehdot allekirjoittamalla sopimuksen ja että hänen oletettiin näin ollen myös ymmärtävän ne. Kantelija ei siten voinut jälkikäteen vedota siihen, ettei hän ollut ymmärtänyt ehtoja. Komission yksiköt olisivat voineet pyynnöstä selventää ehtoja tai toimittaa niistä käännöksen.

Kantelijan mainitsema monitulkintaisuus johtuu siitä, että yleisten ehtojen määräyksiä, jotka eivät ole keskenään eriarvoisia, sillä ne koskevat ECIP-ohjelman eri hakuvaiheita (ks. alla), luetaan yhdessä. Komissio ei näin ollen hyväksy kantelijan väitettä, jonka mukaan sen yleisten ehtojen tulkinta oli suppea ja virheellinen.

Komissio toimitti yksityiskohtaisia kommentteja palkkioita koskevista tulkinnoistaan, tukeen kelpaamattomia kustannuksia (komissio suostui lopulta rahoittamaan 28 lisäpäivää sekä neljä matkaa ja ylimääräiset päivärahat) ja hallintokustannuksia (komissio ei saanut kantelijalta laskuja, vaikka yleisten ehtojen 3.3 artiklassa selvästi todetaan, että *tukikelpoiset kustannukset perustuvat todellisiin kuluihin, jotka osoitetaan tosiksi asianmukaisin asiakirjoin*).

3 Väitteeseen, jonka mukaan komissio ei suostunut ottamaan huomioon sovittua rahoitustukea, komissio vastasi toteamalla, että kantelija todennäköisesti sekoitti keskenään talousarviokustannukset ja tukikelpoiset kustannukset. Rahoitusyksiköt puuttuivat asiaan vain tarkistaakseen loppumaksua varten, mitkä kustannukset täyttivät ohjelman tukikelpoisuuskriteerit, ja tämä tehtiin molempien osapuolten hyväksymien määräysten mukaisesti (ne on mainittu eriteltyyn sopimukseen liitetyissä yleisissä ehdoissa). On selvää, etteivät tukikelpoiset kustannukset aina vastaa alun perin kaavailtuja summia. Komission tehtävänä on varmistaa, että lopullinen edunsaaja noudattaa tukisopimuksen ehtoja. Tässä tapauksessa komissio hyväksyi tukikelpoisiksi kuluiksi 109 559 euroa sopimuksessa esitetyn 170 140 euron talousarvion sijaan. Viimeisen maksun määrä on näin ollen 12 279,86 euroa lopulliselle edunsaajalle jo maksetun 42 500 euron lisäksi.

4 Komissio katsoi, että väite, jonka mukaan sen edustajat olisivat olleet puolueellisia tulkitessaan sopimusta, ei ollut perusteltu. Komission yksiköt ovat tarkkoja siitä, että ECIP-ohjelman tukisopimukseen sovelletaan objektiivisesti samoja ehtoja. Taseita tarkastellessaan komissio varmistaa aina, että lopullisessa laskelmassa otetaan huomioon todisteasiakirjoissa esitetyt todelliset kustannukset. Komissio ei näin ollen käsittänyt kantelijan väitettä puolueellisuudesta.

Komissio totesi lopuksi, että sen yksiköt suostuisivat tapaamaan edunsaajan lähiaikoina, jotta tapauksen käsittely voitaisiin päättää. Tapaaminen oli tarkoitus järjestää Brysselissä toukokuussa 2002.

Kantelijan huomautukset

Kantelija ilmoitti, että tapaaminen komission yksiköiden kanssa pidettiin 15. toukokuuta 2002. Tapaamisen ansiosta päästiin kohtuulliseen sopimukseen, jonka mukaan loppumaksu oli 29 067,50 euroa. Summa maksettiin kantelijan tilille 24. toukokuuta 2002. Kantelija kiitti oikeusasiamiestä hänen toiminnastaan, joka johti asiassa myönteiseen tulokseen.

PÄÄTÖS

1 Väitetty hallinnollinen epäkohta hankkeen M. – ECIP käsittelyssä ja loppusumman väitetty maksamatta jättäminen

1.1 Kantelija esitti useita väitteitä, jotka koskivat komission tapaa käsitellä hanketta M. – ECIP: 1) komissio käsiteli tapausta epätavallisen hitaasti, 2) englanniksi laadittujen yleisten ehtojen teksti oli monitulkintainen ja epätarkka, 3) komission yksiköt kieltäy-

tyivät ottamasta huomioon sovittua rahoitustukea ja 4) komission edustajien perustelu, joka pohjautui sopimuksen suppeaan tulkintaan, oli puolueellinen.

1.2 Komissio torjui lausunnossaan kantelijan väitteet. Komissio totesi kuitenkin, että sen yksiköt suostuivat tapaamaan edunsaajan, jotta tapauksen käsittely voitaisiin päättää, ja tapaaminen oli tarkoitus järjestää Brysselissä toukokuussa 2002.

1.3 Kantelija ilmoitti huomautuksissaan, että tapaaminen komission yksiköiden kanssa pidettiin 15. toukokuuta 2002. Tapaamisessa päästiin kohtuulliseen sopimukseen, jonka mukaan loppumaksu oli 29 067,50 euroa. Summa maksettiin kantelijan tilille 24. toukokuuta 2002. Kantelija kiitti oikeusasiamiestä hänen toiminnastaan, jonka ansiosta tapaus ratkesi myönteisellä tavalla.

1.4 Kantelijan huomautuksista kävi ilmi, että komissio oli lopulta suostunut maksamaan loppusumman eli 29 067,50 euroa ja että se oli näin sopinut asian.

2 Johtopäätös

Komission kannanotoista ja kantelijan huomautuksista kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin asian sopimiseksi ja että kantelija oli tähän tyytyväinen. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

**KOMISSIO
SUOSTUU
MUUTTAMAAN
SOPIMUSTA
HANKKEEN
KAIKKIEN
KUSTANNUSTEN
HUOMIOON
OTTAMISEKSI**

*Päätös kanteluun
114/2002/ADB
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelijan yritys Schlumberger Industries S.A. (Ranska) teki yhdessä Université catholique de Louvain -yliopiston (Belgia), Consejo Superior de Investigaciones Científicas -laitoksen (Espanja) ja École Nationale Supérieure des Télécommunications -koulun (Ranska) kanssa IST-sopimuksen (tietoyhteiskunnan teknologia) komission kanssa saadakseen rahoitusta erästä hanketta varten.

Itse sopimuksesta ja sen liitteestä I neuvoteltiin komission kanssa. Liite II on sen sijaan standardiliite, joka on kaikissa IST-sopimuksissa. Sopimus allekirjoitettiin joulukuussa 1999 ja hanke aloitettiin maaliskuussa 2000. 22. maaliskuuta 2001 komissio ilmoitti sopimusosapuolille, että varsinaisen sopimuksen ja standardiosan (liite II) välillä oli ristiriita. Standardiosassa suljettiin rahoituksen ulkopuolelle kohtia, joista oli neuvoteltu ja sovittu sopimuksessa ja liitteessä I.

Vaikka komissio oli useita kertoja ollut yhteydessä kantelijaan, se ei löytänyt hyväksyttävää ratkaisua. Kantelija esitti siksi kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle ja vaati sellaista ratkaisua, jossa riidanalaiset kulut hyväksyttäisiin ja jonka avulla voitaisiin tehdä käyttökelpoinen sopimus.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio ei kiistänyt kantelijan väitteitä. Kuten kantelija oli kantelussaan vaatinut, komissio suostui muuttamaan sopimusta, jotta kaikki hankkeen toteuttamisesta aiheutuneet kustannukset voitiin ottaa huomioon.

Komissio kertoi aikomuksestaan vähentää standardisopimusten määrää ja yksinkertaistaa niitä, jotta vastaavilta tilanteilta vältyttäisiin tulevaisuudessa.

Kantelijan huomautukset

Euroopan oikeusasiamies välitti kantelijalle Euroopan komission lausunnon kantelusta ja kehotti häntä esittämään huomautuksia. Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehen toimistolle

suullisesti 4. kesäkuuta 2002, että komission tarjous oli hänen mielestään täysin tyydyttävä.

PÄÄTÖS

Komission lausunnoista ilmeni, että Euroopan komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin asian sopimiseksi kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

HAUTAJAISKUSTAN- NUSTEN MAKSAMINEN

*Päätös kanteluun
902/2002/ME*

*Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija jätti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun toukokuussa 2002. Kantelijan poika oli toiminut komission virkamiehenä, ja hän oli kuollut äkillisesti marraskuussa 2001. Kantelun jättämisen hetkellä kantelija ei ollut vielä saanut täyttä korvausta poikansa kuolemasta aiheutuneista kustannuksista.

Ruumiin kuljettamisesta Suomeen aiheutuneet kustannukset oli korvattu ensin vain osaksi. Myöhemmin kustannukset korvattiin täysimääräisinä, mutta vasta sen jälkeen, kun kantelija oli ottanut komissioon yhteyttä useaan otteeseen.

Kantelija ei ollut toistaiseksi saanut korvauksia hautajaiskustannuksista. Hän väitti komission ilmoittaneen, että komissio korvaisi kuluja 94 000:een Belgian frangiin asti. Kantelija oli lähettänyt komissioon 2833,13 euron suuruisen laskun vuoden 2001 lopussa. Kun kantelija soitti komissioon vuoden 2002 alussa, komissiosta ilmoitettiin, että komissio maksaisi ainoastaan 218 euroa ja väitti syyksi maksamattomia sairaalalaskuja. Kantelija katsoi kuitenkin, ettei maksamattomia velkoja voi pidättää perikunnalta eikä kantelijalta. Asiasta vastaava virkamies lupasi soittaa hänelle takaisin iltapäivällä, muttei soittanut.

Lyhyesti esitettynä kantelija väitti, että kuuden kuukauden kuluttua hänen poikansa poismenosta komissio ei ollut edelleenkään maksanut hänelle hautajaiskustannuksia, joiden kokonaismäärä oli 2833,13 euroa.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat huomautukset:

Kun virkamies kuolee, suurimmassa osassa tapauksista hautajaisten kustannukset maksetaan virkamiehen tilille, johon perillisillä on käyttöoikeus. Korvaukset voidaan maksaa myös muille henkilöille, jotka osoittavat vastanneensa hautajaiskuluista. Suoraan maksettaviin korvauksiin vaaditaan, että henkilö osoittaa, että kustannukset on katettu samalta pankkitililtä, joka on mainittu korvaushakemuksessa.

Tässä tapauksessa lääkintävirkamiehen oli tutkittava, voitaisiinko sairaanhoitokustannukset korvata täysimääräisinä henkilöstösääntöjen perusteella, joten asian käsittely viivästyi. Kun maksettavasta summasta oli tehty päätös huhtikuussa 2002, ilmaantui ongelma, sillä korvaushakemuksessa oli ilmoitettu eri pankkitili, kuin mistä kustannukset oli maksettu. Komissio sai 7. kesäkuuta 2002 vahvistuksen, että molemmat pankkitilit kuuluivat kantelijalle. Maksu määräys annettiin samana päivänä.

Hautajaiskustannuksiksi muodostui lopulta 2330,20 euroa. Tuosta summasta vähennettiin kantelijalle suoritettu 1419,62 euron suuruisen ennakkomaksu. Korvattavaksi summaksi jäi näin ollen 910,58 euroa. Henkilöstösääntöjen 72 artiklan 3 kohdan mukaisesti poik-

keuksellisia korvauksia voidaan myöntää, jos sairaalalasku on tiettyä ajanjaksona kokonaisuudessaan suurempi kuin määrätty prosentiosuus virkamiehen palkasta. Tähän tapaukseen sovellettuna kantelijalle piti maksaa vielä 1088,82 euroa. Näin ollen kantelijalle maksettiin 13. kesäkuuta 2002 kokonaisuudessaan 1999,40 euroa.

Kuljetuskustannusten osalta komissio oli tutkinut asiakirjoja uudelleen ja päättänyt korvata täysimääräisenä osan laskusta. Näin ollen kantelijalle maksettiin 14. kesäkuuta 2002 lisäksi 509,74 euroa.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija totesi, että hänelle oli ilmoitettu vasta 7. kesäkuuta 2002, että komissio tarvitsisi pankilta vahvistuksen, että molemmat pankkitilit kuuluivat hänelle. Pankki lähetti vahvistuksen faksitse samana päivänä. Lisäksi komissio oli hukannut alkuperäisen laskun hautajaiskustannuksista. Kantelija korosti kuitenkin, että hänen poikansa poismenosta oli pian kulunut kokonainen vuosi ja että hän halusi saada asian pois mielestään, eikä hän halunnut esittää uusia väitteitä. Hän ilmoitti siis, että asia oli hänen osaltaan loppuun käsitelty, ja hän kiitti oikeusasiamiestä avusta.

PÄÄTÖS

1 Kantelijalle maksettavat korvaukset

1.1 Kantelijan poika oli toiminut komission virkamiehenä, ja hän oli kuollut äkillisesti marraskuussa 2001. Kantelija väitti, että kuuden kuukauden kuluttua hänen poikansa poismenosta komissio ei ollut edelleenkään maksanut hänelle hautajaiskustannuksia, joiden kokonaismäärä oli 2833,13 euroa.

1.2 Komissio selvitti, miksi asia oli viivästynyt, ja ilmoitti oikeusasiamiehelle suorittaneensa kantelijalle 1999,40 euron suuruisen maksun 13. kesäkuuta 2002 sekä 509,74 euron suuruisen lisämaksun 14. kesäkuuta 2002.

1.3 Oikeusasiamies pani merkille, että komissio oli suorittanut kantelijalle kaksi maksua. Lisäksi kantelija oli ilmoittanut, että hänen osaltaan asia oli loppuun käsitelty, ja kiittänyt oikeusasiamiestä avusta. Asia näytti siis olevan ratkaistu.

2 Johtopäätös

Komission kannanotoista ja kantelijan huomautuksista kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin asian sopimiseksi ja että kantelija oli tähän tyytyväinen. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.2.2 Euroopan yhteisöjen tuomioistuin

TYÖNHAKIJAN MATKAKUSTANNUSTEN KORVAAMINEN

Päätös kanteluun 141/2002/JMA Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta vastaan

KANTELU

Kantelija oli hakenut tuomioistuimen käännöspalvelun johtajan virkaa huhtikuussa 2001. Hänet kutsuttiin myöhemmin haastatteluun toukokuussa 2001. Tuomioistuimen virkamies kertoi kantelijalla puhelimitse, että tuomioistuin korvaisi kaikki tämän matkakustannukset Liettuasta, jossa kantelija työskenteli Euroopan komission edustustossa. Toukokuun lopulla 2001 kantelija pyysi tuomioistuinta korvaamaan hänen 1 938,05 euron kulunsa.

Elokuun lopussa 2001 kantelijan vaimo otti yhteyttä tuomioistuimen hallinto-osastoon ja hänelle kerrottiin, että henkilöstöosaston päällikkö palaisi kesälomaltaan syyskuun alussa, jolloin tämä allekirjoittaisi maksuvaltuuden.

Koska tuomioistuin ei vastannut, kantelija lähetti tuomioistuimelle lokakuussa 2001 useita fakseja ja sähköposteja, joissa pyydettiin korvauksen maksamista. Tuomioistuin vahvisti sähköpostitse 8. marraskuuta 2001, että maksu oli suoritettu. Pian tämän jälkeen kantelija sai 512,59 euron maksun pankkisiirtona.

Koska tuomioistuimen maksu ei kattanut kaikkia hänen matkakulujaan, ja suorittamatta oli edelleen 1 425,46 euroa, kantelija pyysi kirjeitse joulukuussa 2001 kulujen korvaamista täysimääräisesti. Hän ei kuitenkaan saanut tuomioistuimelta vastausta muistutukseensa.

Yhteenvetona kantelija väitti, että tuomioistuin ei ollut vastannut hänen lukuisiin kyselyihinsä, ja vaati tuomioistuimen avointa tointa koskevaan hakemukseensa liittyvien matkakulujen täysimääräistä korvaamista.

TUTKIMUS

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen lausunto

Tuomioistuin selvitti lausunnossaan, että kantelija oli vaatinut 1 938,05 euron korvausta, joka ylitti hakijoiden matkakulujen korvausta koskevissa tuomioistuimen säännöissä vahvistetun enimmäismäärän. Tuomioistuin korosti, että jäljennös säännöistä lähetetään pääsääntöisesti kaikille haastatteluun kutsutuille hakijoille. Tuomioistuin maksoi säännöissä sallitun enimmäismäärän eli 516,09 euroa.

Tutkittuaan tapausta uudelleen tuomioistuimen hallinto huomasi, että kantelijalle ei ehkä olekaan lähetetty jäljennöstä säännöistä, ja pyysi hallintoasioiden lainopilliselta neuvonantajaltaan lausuntoa siitä, onko tässä tapauksessa mahdollista maksaa jäljellä oleva summa.

Lainopillisen neuvonantajansa lausunnon perusteella tuomioistuin päätti maksaa jäljellä olevan summan kantelijalle. Maksu suoritettiin heinäkuussa 2002. Tuomioistuin kertoi myös, että tuomioistuimen henkilöstö- ja varainhoito-osaston johtaja oli ilmoittanut kantelijalle tästä päätöksestä ja esittänyt tälle anteeksipyyntönsä.

Kantelijan huomautukset

Kantelija vahvisti, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuin oli maksanut jäljellä olevan summan. Hän ilmaisi kiitollisuutensa oikeusasiamiehelle siitä, että tämä oli saattanut kantelun onnistuneesti päätökseen, ja totesi, että ilman oikeusasiamiehen ponnisteluja hänen oikeutensa eivät olisi toteutuneet.

PÄÄTÖS

Kantelijan antamien tietojen ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen huomautusten perusteella oikeusasiamies totesi, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuin oli sopinut tapauksen kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Tätä taustaa vasten oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

3.3 KANTELU

SOVINTORAT- KAISUT

3.3.1 Euroopan parlamentti

RIIPPUMATTOMAN ASiantuntija- VALIOKUNNAN KERTOMUSTA KOSKEVAN VASTINEEN JULKAISEMINEN

*Päätös kanteluun
375/2001/IJH
Euroopan parlamenttia
vastaan*

Kantelija on entinen komission pääosasto XXIII:n (yrityspolitiikka, kauppa, matkailu ja sosiaalinen talous) pääjohtaja. Hän teki oikeusasiamiehelle kantelun Euroopan parlamenttia vastaan maaliskuussa 2001. Kantelijan mukaan asiaan liittyvät olennaiset toiseikat ovat seuraavat.

Kantelija aloitti vuonna 1993 sisäisen tutkimuksen korruptioväitteistä, jotka kohdistuivat PO XXIII:n matkailuosiokunnan päällikköön. Kyseinen henkilö on myöhemmin ollut Ranskassa syytettyä ja tuomittu korruptiosta. Tutkimuksen aloittamisen jälkeen korruptiosta epäilty henkilö alkoi levittää väärää informaatiota kantelijasta. Nämä vääristellyt tiedot päätyivät mietintöön (esittelijä Rosemarie WEMHEUR), jonka Euroopan parlamentti hyväksyi kuulematta kantelijaa. Käytyään kirjeenvaihtoa Euroopan parlamentin kanssa kantelija katsoi, että parlamentin puhemies oli ratkaissut asian tyydyttävällä tavalla. Sen jälkeen Euroopan parlamentti kuitenkin perusti riippumattoman asiantuntijavaliokunnan, joka tutki muun muassa niin kutsuttua ”matkailutapausta”. Euroopan parlamentti ei toimittanut riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle kantelijan kanssa käymäänsä Wemheuerin mietintöä käsittelevää kirjeenvaihtoa. Niinpä riippumaton asiantuntijavaliokunta oletti väärin perustein, että Wemheuerin mietinnössä olevat kantelijaaan kohdistuvat arvostelut olivat kiistattomia, ja syytti kantelijaa omassa kertomuksessaan tämän velvollisuuksien laiminlyönnistä, kuulematta tätä.

Edellä esitetyn perusteella kantelija väitti, että Euroopan parlamentti

1 laiminlöi eräiden asiaan liittyvien tietojen, eli kantelijan ja Euroopan parlamentin välisen Wemheuerin mietintöä käsittelevän kirjeenvaihdon, toimittamisen riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle,

2 loukkasi hänen perusoikeuttaan, kun häntä ei kuultu matkailutapauksen käsittelyn yhteydessä.

Kantelija vaati, että Euroopan parlamentti julkaisee oikaisun tai vaihtoehtoisesti hänen vastineensa sekä painettuna versiona että sähköisenä versiona Euroopan parlamentin verkkosivuilla.

TUTKIMUS

Euroopan parlamentin lausunto

Euroopan parlamentti totesi lausunnossaan yhteenvetona seuraavat asiat.

Riippumaton asiantuntijavaliokunta oli yksinomaan itse vastuussa tehtäviensä tulkinnasta ja tavasta, jolla se teki johtopäätöksensä. Se kokoontui suljetuin ovin ja korosti aina sitä, että sen keskustelut olivat luottamuksellisia valiokunnan riippumattomuuden takaamiseksi.

Euroopan parlamentin puhemies ei voinut tietää, mitä asiakirjoja riippumaton asiantuntijavaliokunta tarkasteli, mitä he käyttivät lähteinään, millaisia yhteyksiä asiantuntijoilla oli kolmansien osapuolten kanssa tai millä perusteluilla ja mitä seikkoja harkiten valiokunta laati omat johtopäätöksensä.

Parlamentin institutionaalista asemasta johtuen se ei näin ollen voinut vastata asiakysymyksiin, jotka koskevat valiokunnan työskentelytapoja, lähteitä ja tiedon arviointia, sen tekemien johtopäätösten laatua tai tapaa, jolla ne ilmaistiin valiokunnan kertomuksessa. Parlamentti ei myöskään ollut toimivaltainen vastaamaan siihen kysymykseen, kunnioittiko riippumaton asiantuntijavaliokunta kantelijan perusoikeuksia.

Mitä tulee Euroopan parlamentin riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle antamiin tietoihin, kaikki hallinnon hallussa olevat Wemheuerin mietintöön liittyvät tiedot asetettiin valiokunnan saataville. Parlamentti ei kuitenkaan voinut antaa minkäänlaista lausuntoa siitä, antoivatko kolmannet osapuolet valiokunnalle tietoja, kuten Euroopan parlamentin jäsenten ja kantelijan välistä kirjeenvaihtoa tai muita jonkin kolmannen osapuolen omassa hallussaan pitämiä tietoja.

Euroopan parlamentin puhemies kertoi riippumattoman asiantuntijavaliokunnan puheenjohtajalle MIDDEHOEKille kantelijalle osoittamista kirjeistä, joista suurin osa kirjoitettiin vasta sen jälkeen, kun valiokunta oli saanut työnsä päätökseen. Euroopan parlamentin pääsihteeri pyysi lisäksi omasta aloitteestaan entisiä riippumattoman asiantuntijavaliokunnan jäseniä tekemään lisäanalyysin kantelijan toimittamista perusteluista ja asiakirjoista. Pyyntöön ei suostuttu siksi, että riippumatonta asiantuntijavaliokuntaa ei enää ollut eikä se näin ollen voinut enää kokoontua keskustelemaan.

Kantelija vaati, että Euroopan parlamentin olisi julkaistava vastine Euroopan parlamentin verkkosivuilla, mutta parlamentti ei tunne olevansa velvollinen julkaisemaan kaikkia mahdollisia vastineita valiokunnan mietinnöissä annetuista lausunnoista, koska parlamentti ei ole vastuussa valiokunnan mietintöjen sisällöstä.

Kantelijan huomautukset

Kantelija totesi huomautuksissaan yhteenvetona seuraavat asiat:

Euroopan parlamentin lausunnossa ei käsitelty keskeistä kysymystä eli sitä, kunnioittiko parlamentti kantelijan perusoikeuksia. Parlamentti ei voi siirtää vastuutaan perusoikeuksien noudattamisesta väliaikaiselle yksityiselle elimelle, joka on toiminnastaan vastuussa vain itselleen.

Riippumattoman asiantuntijavaliokunnan toimivaltuuksien määrittely oli täysin Euroopan parlamentin vastuulla. Parlamentilla oli valtuudet valvoa valiokunnan työskentelytapoja, kuten poliittisten ryhmien puheenjohtajakokouksen 27. tammikuuta 1999 hyväksymässä tehtäväkuvauksessa selvästi todetaan. Euroopan parlamentin pääsihteerin tekemä aloite, josta parlamentin lausunnossa mainitaan, on osoitus Euroopan parlamentin toimivallasta asiassa.

Kantelijan kirjeet esittelijälle, asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajalle, poliittisten ryhmien puheenjohtajille ja Euroopan parlamentin puhemiehelle olisi pitänyt toimittaa riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle. Kirjeet osoitettiin Euroopan parlamentin viranhaltijoille, joten niitä ei voida verrata ”kolmannen osapuolen omassa hallussaan pitämiin tietoihin”, riippumatta siitä, olivatko ne parlamentin hallinnon tiedossa vai eivät.

Niin kuin Euroopan parlamentti tunnusti, se ei välittänyt kantelijan kirjeenvaihtoa riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle ja jätti siten hoitamatta valvontatehtävänsä. Asia on siis korjattava tarkistamalla valiokunnan kertomuksen kyseiset kohdat. Vaihtoehtoisesti Euroopan parlamentin tulisi julkaista myös kantelijan vastine ensimmäiseen kertomukseen.

Kantelija päätti huomautuksensa kysymällä, eivätkö toisensa poissulkevat toimivaltaperustelut saaneet kenen tahansa kansalaisen tuntemaan itsensä Kafkan *Oikeusjutun* Josef K.:ksi.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Tarkasteltuaan huolellisesti lausuntoa ja huomautuksia oikeusasiamies katsoi, että Euroopan parlamentin toiminnassa saattoi ilmetä hallinnollinen epäkohta. Hän kirjoitti näin ollen ohjesääntönsä 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti²⁴ Euroopan parlamentin puhemiehelle ja ehdotti sovintoratkaisua alla esitetyn kantelijan ja Euroopan parlamentin välisen kiistan yksityiskohtaisen analyysin pohjalta.

1 Laiminlyöntiä koskeva väite

1.1 Kantelija väitti, että Euroopan parlamentti laiminlöi hänen ja parlamentin viranhaltijoiden väliseen Wemheuerin matkailua koskevaa mietintöä käsittelevään kirjeenvaihtoon liittyvien tietojen toimittamisen riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle. Väärinkäsitysten välttämiseksi oikeusasiamies toteaa, että hän ei ymmärrä kantelijan väitettä siitä, että joku yksittäinen henkilö tai jotkut yksittäiset henkilöt olisivat syyllisiä tähän laiminlyöntiin.

1.2 Euroopan parlamentti totesi lausunnossaan, että kaikki hallinnon hallussa olevat Wemheuerin mietintöä koskevat tiedot oli asetettu riippumattoman asiantuntijavaliokunnan saataville. Parlamentti totesi, että se ei kuitenkaan voinut antaa minkäänlaista lausuntoa siitä, antoivatko kolmannet osapuolet valiokunnalle tietoja, kuten Euroopan parlamentin jäsenten ja kantelijan välistä kirjeenvaihtoa tai muita jonkin kolmannen osapuolen omassa hallussaan pitämiä tietoja.

1.3 Huomautuksissaan kantelija totesi, että kirjeet osoitettiin Euroopan parlamentin viranhaltijoille, joten niitä ei voida verrata ”kolmannen osapuolen omassa hallussaan pitämiin tietoihin”, riippumatta siitä, olivatko ne parlamentin hallinnon tiedossa vai eivät.

1.4 Oikeusasiamies katsoi, että parlamentin velvollisuutena oli toimielimenä toteuttaa toimivaltansa rajoissa asianmukaiset korjaavat toimenpiteet, kun se sai tietää, että Euroopan parlamentin viranhaltijoiden virkaa hoitaessaan saamia asiaan liittyviä tietoja ja asiakirjoja oli jätetty toimittamatta riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle. Seuraavassa tarkastellaan, onko parlamentti noudattanut tätä velvollisuutta.

2 Väite, jonka mukaan tapauksessa rikottiin kantelijan perusoikeutta tulla kuuluksi

2.1 Kantelija väitti, että Euroopan parlamentti rikkoi hänen perusoikeuttaan, kun häntä ei kuultu matkailutapauksen käsittelyn yhteydessä. Kantelijan mukaan riippumaton asiantuntijavaliokunta oletti väärin perustein, että kantelijaan kohdistuvat arvostelut Wemheuerin mietinnössä olivat kiistattomia, kun parlamentti ei toimittanut valiokunnalle kantelijan ja parlamentin viranhaltijoiden välistä mietintöä käsittelevää kirjeenvaihtoa. Riippumaton asiantuntijavaliokunta syytti siten omassa kertomuksessaan kantelijaa velvollisuuksiensa laiminlyönnistä, kuulematta häntä. Kantelija vaati, että Euroopan parlamentti julkaisee nyt oikaisun tai vaihtoehtoisesti hänen vastineensa.

2.2 Lausunnossaan Euroopan parlamentti väitti, että riippumaton asiantuntijavaliokunta oli yksinomaan itse vastuussa tehtäviensä tulkinnasta ja tavasta, jolla se teki johtopäätöksensä. Lausunnon mukaan Euroopan parlamentin puhemies ei voinut tietää, mitä asiakirjoja riippumaton asiantuntijavaliokunta tarkasteli, mitä he käyttivät lähteinään, millaisia yhteyksiä asiantuntijoilla oli kolmansien osapuolten kanssa tai mitkä olivat perustelut ja mitä seikkoja valiokunta harkitsi johtopäätöksensä perusteina. Parlamentti ei myöskään näin ollen ollut toimivaltainen vastaamaan siihen kysymykseen, kunnioittiko riippumaton asiantuntijavaliokunta kantelijan perusoikeuksia.

²⁴ ”Oikeusasiamies pyrkii kyseisen toimielimen tai elimen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteluun.”

2.3 Oikeusasiamies katsoi, että Euroopan parlamentti ei ollut käsitellyt tyydyttävällä tavalla kysymystä sen omasta vastuusta kantelijan perusoikeuksien kunnioittamisen takaamisessa.

2.4 Edellä kohdassa 1.4 esitetty oikeusasiamiehen käsitys on se, että parlamentin velvollisuutena oli toimielimenä toteuttaa toimivaltansa rajoissa asianmukaiset korjaavat toimenpiteet, kun se sai tietää, että Euroopan parlamentin viranhaltijoiden virkaa hoitaessaan saamia asiaan liittyviä tietoja ja asiakirjoja oli jätetty toimittamatta riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle.

2.5 Euroopan parlamentin mukaan Euroopan parlamentin pääsihteeri pyysi omasta aloitteestaan entisiä riippumattoman asiantuntijavaliokunnan jäseniä tekemään lisäanalyysin kantelijan toimittamista perusteluista ja asiakirjoista. Pyyntöön ei suostuttu siksi, että riippumatonta asiantuntijavaliokuntaa ei enää ollut, eikä se näin ollen voinut enää kokoontua keskustelemaan.

2.6 Oikeusasiamies katsoi, että Euroopan parlamentti pyrki näin toteuttamaan asianmukaisen korjaavan toimenpiteen. Pyrkimys ei kuitenkaan johtanut tavoitteeseen, joten oikeusasiamiehen näkemyksen mukaan Euroopan parlamentti ei ollut täyttänyt institutionaalista velvollisuuttaan toteuttaa korjaavat toimenpiteet. Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli näin ollen se, että Euroopan parlamentin olisi ryhdyttävä lisätoimiin institutionaalisen velvollisuutensa täyttämiseksi eli asianmukaisten korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja että tämän laiminlyönti olisi hallinnollinen epäkohta.

Sovintoratkaisuehdotus

Oikeusasiamies ilmoitti Euroopan parlamentin puhemiehelle edellä olevista havainnoistaan ja muistutti parlamentin väittäneen, että se ei tunne olevansa velvollinen julkaisemaan kaikkia mahdollisia vastalauseita valiokunnan kertomuksissa annetuista lausunnoista, koska parlamentti ei ole vastuussa valiokunnan kertomusten sisällöstä. Oikeusasiamies huomautti, että tässä tapauksessa kyse ei ollut kaikista mahdollisista vastineista, vaan yksittäisen henkilön vastineesta, jota ei kuultu ennen kuin riippumaton asiantuntijakomitea julkaisi häneen kohdistuvaa kritiikkiä, joka yhä on julkisena parlamentin verkkosivuilla. Oikeusasiamies ehdotti, että asianmukainen korjaava toimenpide voisi olla se, että parlamentti julkaisisi kantelijan vastineen verkkosivuillaan.

Euroopan parlamentin vastaus

Vastauksessaan oikeusasiamiehen ehdotukseen Euroopan parlamentin puhemies antoi kantelijalle hyvän tahdon eleenä häntä kohtaan mahdollisuuden julkaista vastineensa riippumattoman asiantuntijavaliokunnan ensimmäisen kertomuksen asiaa käsittelevään lukuun liittämällä kyseisen Euroopan parlamentin verkkosivun erikielisiin versioihin linkin vastineeseen. Euroopan parlamentti ei ottanut tehtäväkseen kantelijan vastineiden kääntämistä eri kielille, mutta julkaisisi edellä esitetyllä tavalla kaikki kieliversiot, jotka hän toimittaisi sopivassa muodossa.

Euroopan parlamentti korosti, että tähän suostuttiin ilman, että parlamentin periaatekanta, jonka mukaan se ei voi olla vastuussa riippumattoman asiantuntijavaliokunnan kertomusten sisällöstä tai tavasta, jolla komitea työskentelee, tiedoista, joihin se perustaa johtopäätöksensä, tai yhteyksistä, joita sillä on tutkimusten kohteena suoraan tai mahdollisesti oleviin henkilöihin, olisi muuttunut. Lisäksi Euroopan parlamentti korosti, ettei sen voida olettaa ottavan käyttöön kaikille avointa ”ilmoitustaulua”, jossa julkaistaisiin perusteluja, joihin parlamentti ei ole ottanut osaa ja joiden laatua se ei voi arvioida. Suostumusta julkaista kantelijan vastine ei näin ollen voida pitää minkäänlaisena ennakkotapauksena, joka koskisi aineistojen julkaisemista sen verkkosivuilla riippumattoman asiantuntijavaliokunnan kertomuksen osalta taikka muissa yhteyksissä.

Euroopan parlamentti lupasi ottaa yhteyttä kantelijaan, kun se olisi saanut oikeusasiamiehen vahvistuksen siitä, että sen ehdottama toimenpide olisi asianmukainen.

Kantelijan huomautukset

Kantelija vahvisti kirjeitse, että hän suostuu järjestelyihin, jotka Euroopan parlamentin puhemies kuvasi oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotukseen lähettämässään vastauksessa, ja että hän odotti Euroopan parlamentin yhteydenottoa voidakseen keskustella sovintoratkaisun täytäntöönpanosta.

PÄÄTÖS

1 Laiminlyöntiä koskeva väite ja väite, jonka mukaan tapauksessa rikottiin kantelijan perusoikeutta tulla kuulluksi

1.1 Kantelija väitti, että Euroopan parlamentti rikkoi hänen perusoikeuttaan, kun häntä ei kuultu matkailutapauksen käsittelyn yhteydessä. Kantelijan mukaan riippumaton asiantuntijavaliokunta oletti väärin perustein, että kantelijaan kohdistuvat arvostelut Wemheuerin mietinnössä olivat kiistattomia, kun parlamentti jätti toimittamatta valiokunnalle mietintöä käsittelevän kantelijan ja parlamentin viranhaltijoiden välisen kirjeenvaihdon. Riippumaton asiantuntijavaliokunta syytti siten omassa kertomuksessaan kantelijaa toimivallan väärinkäytöstä, kuulematta häntä. Kantelija vaati, että Euroopan parlamentti julkaisee nyt oikaisun tai vaihtoehtoisesti hänen vastineensa.

1.2 Oikeusasiamies katsoi, että parlamentin velvollisuutena oli toimielimenä toteuttaa toimivaltansa rajoissa asianmukaiset korjaavat toimenpiteet, kun se sai tietää, että Euroopan parlamentin viranhaltijoiden virkaa hoitaessaan saamia asiaan liittyviä tietoja ja asiakirjoja oli jätetty toimittamatta riippumattomalle asiantuntijavaliokunnalle. Oikeusasiamies katsoi myös, että Euroopan parlamentti pyrki toteuttamaan asianmukaisen korjaavan toimenpiteen. Pyrkimys ei kuitenkaan johtanut tavoitteeseen, joten oikeusasiamiehen näkemyksen mukaan Euroopan parlamentti ei ollut täyttänyt institutionaalista velvollisuuttaan toteuttaa korjaavat toimenpiteet. Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli näin ollen se, että Euroopan parlamentin oli ryhdyttävä lisätoimiin institutionaalisen velvollisuutensa täyttämiseksi ja asianmukaisten korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja että tämän laiminlyönti olisi hallinnollinen epäkohta. Oikeusasiamies ehdotti näin ollen sovintoratkaisua, jonka mukaan Euroopan parlamentti julkaisisi kantelijan vastineen verkkosivuillaan.

1.3 Vastauksena oikeusasiamiehen ehdotukseen Euroopan parlamentti antoi hyvän tahdon eleenä kantelijaa kohtaan – pitäytyen kuitenkin asiaa koskevassa kannassaan – hänelle mahdollisuuden julkaista vastineensa riippumattoman asiantuntijakomitean ensimmäisen kertomuksen asiaa käsittelevään lukuun liittämällä kyseisen Euroopan parlamentin verkkosivun erikielisiin versioihin linkin vastineeseen. Kantelija vahvisti suostuvansa Euroopan parlamentin kuvailemiin järjestelyihin ja odotti parlamentin yhteydenottoa voidakseen keskustella sovintoratkaisun täytäntöönpanosta.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella Euroopan parlamentti ja kantelija olivat päässeet sovintoratkaisuun. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.3.2 Euroopan komissio

KANTELU

Kantelija, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen ja ammatiltaan toimittaja ja joka asui ja työskenteli aiemmin Brysselissä, jätti syyskuussa 2000 kantelun. Sen taustalla olevat tosiseikat ovat hänen mukaansa seuraavat:

KOMISSIO HYVÄKSYY PALKKAVAATIMUSTA KOSKEVAN OIKEUSASIAMIEHEN SOVINTORATKAISUN

*Päätös kanteluun
1230/2000/GG*

*Euroopan komissiota
vastaan*

Komission pääosasto (PO) V:n (nykyinen työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosasto) yksikön D.3 päällikkö D. soitti kantelijalle maaliskuussa 1998 ja kysyi, voisiko tämä toimittaa valmiiksi välikertomusluonnoksen, jonka oli laatinut teollisuuden muutosten taloudellisia ja yhteiskunnallisia vaikutuksia käsittelevä korkean tason työryhmä (Gyllenhammarin työryhmä). D. oli kuullut kantelijasta kantelijan vaimon K.:n välityksellä, joka työskenteli tuolloin yksikkö D.3:ssa väliaikaisena toimihenkilönä. D. teki selväksi, että hän tarvitsi kiireellistä apua kertomusluonnoksen parantelemiseksi ja tarjosi kantelijalle työstä 3 000 euron palkkion. Kantelija hyväksyi tarjouksen.

Muokkaustyö kesti kaksi viikkoa, jona aikana kantelija ja D. pitivät säännöllisesti yhteyttä henkilökohtaisesti ja sähköpostitse. Työ valmistui huhtikuun 1998 alussa. Tilanteen kiireellisyyden vuoksi PO V pystyi laatimaan sopimuksen vasta, kun työ oli jo valmistunut, eli kesäkuussa 1998. Suullisesti sovittu 3 000 euron palkkio mainittiin 26. kesäkuuta 1998 päivätyssä sopimuksessa (viite nro 980114) ja summa maksettiin kantelijalle.

Syyskuun 1998 lopussa D. soitti kantelijalle uudelleen ja kysyi, voisiko tämä muokata Gyllenhammarin työryhmän loppukertomuksen. D. selitti, että tilanne oli jälleen kiireellinen, sillä kertomus olisi jätettävä joulukuussa 1998 Wienissä pidettävälle Eurooppa-neuvostolle, ja sen olisi oltava käännetty kaikille unionin virallisille kielille ja painettu hyvissä ajoin ennen kokousta. D. ja kantelija sopivat, että tähän työhön ”sovellettaisiin samoja ehtoja” kuin välikertomukseen, eli kantelija tekisi työn nopeasti ja saisi siitä palkkaa 3 000 euroa. Palkkiosta ei puhuttu sen jälkeen.

Kantelija suostui tekemään työn ja sai sen valmiiksi lokakuun puolivälissä 1998 samanlaisen toistuvan prosessin kautta kuin välikertomuksessa. Gyllenhammarin työryhmän loppukertomus julkaistiin aikataulun mukaisesti ja toimitettiin Eurooppa-neuvostolle.

Välikertomukseen liittyvien kokemustensa mukaisesti kantelija oletti, että sopimus laaditaisiin ja palkkio maksettaisiin pikaisesti. Kuukausia kuitenkin kului, eikä sopimusta tai muuta ilmoitusta komissiolta kuulunut. Kantelija lähetti lopulta 25. syyskuuta 1999 3 000 euron laskun osasto D:n johtajalle ja PO V:n varapääjohtajana toimivalle Q.:lle.

Marraskuun 1999 alussa (13 kuukautta sen jälkeen, kun työ oli valmistunut), komissio lähetti kantelijalle sopimusluonnoksen (viite nro VC/1999/0020) ja PO V:n sopimuksista ja avustuksista vastaavan yksikön päällikön C. laatiman tiedotuskirjeen. Sopimusluonnoksen mukaan kantelijan oli laadittava kahden kuukauden kuluessa sopimuksen voimaantulopäivästä (päivä, jona komissio ilmoittaisi kantelijalle allekirjoitetusta sopimuksesta) kertomus teollisuuden muutosten taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Luonnoksessa ilmoitettu palkkio oli 2 000 euroa.

Sopimusluonnoksen saatuaan kantelija otti yhteyttä D.:yyn ja ilmoitti, että palkkio oli 1 000 euroa alempi kuin sovittu palkkio, ja pyysi selitystä. D. lupasi tutkia asiaa ja ottaa kantelijaan yhteyttä myöhemmin. Hän ei kuitenkaan koskaan soittanut takaisin.

C. lähetti kantelijalle 21. joulukuuta 1999 muistutuksen, jossa häntä pyydettiin allekirjoittamaan sopimusluonnos ja palauttamaan se kymmenen päivän kuluessa. Kantelija vastasi 30. joulukuuta 1999 päivätyllä kirjeellä, jossa hän selvitti tapahtunutta ja ihmetteli asetettua määräaikaa. Sitten hän otti jälleen yhteyttä D.:yyn, joka ei kieltänyt sitä, että palkkioksi oli sovittu 3 000 euroa. D. sanoi kuitenkin, että PO V:n rahoitusosasto oli sillä välin oli talousarvioon liittyvistä syistä vähentänyt palkkion 2 000 euroon, ja neuvoi häntä suostumaan summaan, jos hän halusi ylipäätään saada jotakin. Kantelija allekirjoitti näin ollen vastahakoisesti sopimusluonnoksen 19. tammikuuta 2000 ja palautti sen komis-

siolle. 20. tammikuuta 2000 päivätyssä saatekirjeessä hän esitti seuraavat kommentit: ”Haluaisin kuitenkin vielä todeta, että PO V on tässä asiassa yksipuolisesti poikennut ehdoista, jotka sovin D.:yn kanssa ja joita hän ei kiellä, eli 3 000 euron suuruisesta palkkiosta. Tällainen pettäminen ei ole eduksi komission maineelle.” Kantelija totesi myös, että komission toiminta sen lähettäessä sopimuksen vasta vuosi sen jälkeen, kun työ oli valmistunut, ei ollut hyväksyttävissä, ja että hän vaati palkkiota maksettavaksi viipymättä. Komissio teki kantelijalle 9. helmikuuta 2000 ilmoituksen allekirjoitetusta sopimuksesta.

Kantelija oli jo lähettänyt laskun, joten hän ei heti lähettänyt uutta laskua. 4. huhtikuuta 2000 hän lähetti C.:lle sähköpostiviestin, jossa hän pyysi tätä kiinnittämään huomiota hänen aiempaan laskuunsa ja kysyi, milloin se maksettaisiin. Myöhemmin samana päivänä C. lähetti kantelijalle sähköpostiviestin, jossa hän pyysi kantelijaa lähettämään lopullisen laskun yhdessä loppukertomuksen kanssa sopimusehtojen mukaisesti. Kantelija vastasi lähettäneensä jo laskun syyskuussa 1999 ja että hän oli saanut hänelle tehtäväksi annetun kertomuksen valmiiksi lokakuussa 1998.

Kantelija sai 5. huhtikuuta 2000 sähköpostiviestin C.:n kollegalta V.:lta, joka totesi, ettei loppukertomus voinut olla vuodelta 1998, kun kerran sopimus oli allekirjoitettu 31. joulukuuta 1999 ja työn suorittamiskausi oli päättynyt 29. helmikuuta 2000. Kantelija ilmoitti vastauksessaan, että nämä päivämäärät olivat virheellisiä, ja selitti jälleen kerran maksuvaatimukseensa liittyvien tapahtumien kulun. Hän ilmoitti myös, ettei hänen tehtävään ollut laatia ”kertomusta”, vaan hän teki lukuisia muutoksia käsikirjoitukseen, jonka joku muu oli laatinut komissiolle. Kantelija lupasi kuitenkin lähettää uuden laskun, minkä hän tekikin 1. toukokuuta 2000.

Kantelija kääntyi oikeusasiamiehen puoleen syyskuussa 2000, kun hän ei edelleenkään ollut saanut maksua. Kantelija ilmoitti, ettei hän enää tyytyisi pienempään 2 000 euron maksuun, vaan vaatisi (1) täyttä sovittua maksua, joka oli 3 000 euroa, (2) summalle kertynyttä korkoa 25. syyskuuta 1999 lähtien ja (3) virallista anteeksipyyntöä D.:lta ja Q.:lta.

Kantelija esitti seuraavat väitteet:

- (1) Komissio ei ollut maksanut hänelle sovittua 3 000 euron maksua,
- (2) komissio oli yksipuolisesti vähentänyt sovittua summaa,
- (3) komissio oli lähettänyt hänelle sopimusluonnoksen vasta 13 kuukautta sen jälkeen, kun hän oli saanut työnsä valmiiksi.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

Komissio oli nimittänyt korkean tason asiantuntijatyöryhmän, jonka tehtävänä oli pohtia teollisuuden muutosta ja sen yhteiskunnallisia vaikutuksia. Ryhmän puheenjohtajana toimi Per Gyllenhammar ja kertomus tunnettiin myöhemmin nimellä ”Gyllenhammarin ryhmän kertomus”. Ryhmä valmisteli välikertomuksen, joka oli tarkoitus lähettää Cardiffin Eurooppa-neuvostolle kesäkuussa 1998. Ryhmän puheenjohtaja edellytti, että tekstin tulisi olla sujuvaa, ja tätä varten tekstiä kirjoittamaan palkattiin toimittaja. Kantelija palkattiin tähän tehtävään, johon kuului asiantuntijaryhmän kokouksiin osallistuminen ja välikertomuksen englanninkielisen tekstin laatiminen. Hänelle maksettiin tästä 6. lokakuuta 1998 3 000 euroa. Kantelijaa ei palkattu kirjoittamaan loppukertomusta. Hän teki joitakin pieniä muutoksia englanninkieliseen tekstiin, vaikka tästä ei ollut hänen kanssaan tehty sopimusta, mikä näyttää olleen väärinkäsityksen taustalla.

Vuonna 1999 piti laatia uusi asiakirja, jonka otsikko oli ”Kertomus teollisuuden muutosten taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista”. Kertomuksen tavoitteena oli tehdä kokonaiskatsaus teollisuuden muutosta koskevaan aiheeseen Gyllenhammarin loppukertomuksen pohjalta. Kantelija valittiin asiantuntijaksi laatimaan tätä kertomusta aiempien alan kokemustensa (mm. osallistuminen Gyllenhammarin välikertomuksen kirjoittamiseen) ja toimittajakokemuksensa ansiosta. Sopimuksessa VC/1999/0020, joka laadittiin tätä varten, työn suoritusajaksi asetettiin kaksi kuukautta 9. helmikuuta 2000 lähtien. Palkkio määriteltiin sen perusteella, että kertomuksen laatimiseen olisi alan asiantuntijalta kulunut muutama viikko, koska se olisi pitkälti perustunut aiemmin julkaistuihin töihin, kuten Gyllenhammarin ryhmän loppukertomukseen. Tämä näkyi myös työn suoritusajassa, joka oli määritelty kahdeksi kuukaudeksi. Palkkioksi oli vastaavasti määritelty 2 000 euroa, sillä tässä työssä ei tarvinnut osallistua kokouksiin, kuten Gyllenhammarin ryhmän välikertomusta laadittaessa.

Tähän mennessä kantelija ei ollut toimittanut minkäänlaista kertomusta, joten hänelle ei ollut voitu maksaa 2 000 euron summaa. Häneltä saaduissa laskuissa viitattiin vuonna 1998 tehtyyn työhön eikä kertomukseen, jota häneltä sopimuksen mukaan edellytettiin.

Asian käsittelyssä kantelijan kanssa oli tapahtunut lukuisia sekaannuksia. Kantelijalle oli useita kertoja selitetty sekä puhelinkeskusteluissa että sähköpostiviesteissä, että sopimus VC/1999/0020 oli laadittu erillistä työtä varten (johon Gyllenhammarin ryhmän kertomus kyllä liittyi, mutta joka ei ollut sama asia kuin loppukertomus).

Kantelijan kanssa ei ollut tehty sopimusta englanninkielisen tekstin korjaamisesta (jäljitetyt muutokset), mutta komissio oli kuitenkin hyötynyt siitä. Niinpä komissio oli valmis maksamaan 1 000 euron vapaaehtoisen maksun osoituksena toimeksisaajiensa kanssa ylläpitämiensä suhteiden hyvästä laadusta ja korvatakseen työn ”arvon”, josta komissiolle oli hyötyä.

Kantelijan huomautukset

Kantelija pitäytyi kantelussaan ja esitti muun muassa seuraavia tietoja:

Lausunnossaan komissio turvautui lukuisiin epätotuuksiin ja väitteisiin ”sekaannuksista” ja ”väärinkäsityksistä”. Kantelijan ja D.:n välillä ei kuitenkaan ollut minkäänlaista väärinkäsitystä. Heidän sopimuksensa loppukertomuksesta oli täysin selvä, niin kuin se oli ollut välikertomuksen kohdallakin.

Kantelija oli tällä välin saanut tietoonsa uusia seikkoja. Helmikuussa tai maaliskuussa 1999 hänen vaimonsa oli maininnut budjettiasioista vastaavalle yksikön D.3 virkamiehelle T.:lle, että kantelija ei ollut vielä saanut sopimusta työstä, jonka hän oli tehnyt lokakuussa 1998. T. oli tämän johdosta mennyt tapaamaan D.:ya kysyäksään, mitä olisi tehtävä. D. pyysi häntä tekemään talousarvioon 2 000 euron maksusitoumuksen sopimuksen laatimista varten. Tieto oli vastakkainen komission väitteen kanssa, jonka mukaan sopimus oli laadittu tulevaa työtä varten eikä kattamaan kantelijan lokakuussa 1998 tekemä työ. Se osoitti myös, että D. itse antoi ohjeen vähentää kantelijan palkkiota.

Ranskalainen B oli palkattu kirjoittamaan Gyllenhammarin ryhmän välikertomus ja loppukertomus. Kun D. ensimmäisen kerran pyysi kantelijaa auttamaan välikertomuksen muokkaamisessa, hän kertoi olevansa tyytymätön B:n lähestymistapaan ja joutuvansa tarkistamaan kertomuksen, ja että kantelijan tehtävänä olisi varmistaa, että tämän uudelleenkirjoittamisen lopullinen tulos olisi sujuvaa englantia. Työ oli ollut pelkästään muokkaamista. Kantelijan ei ollut tarvinnut osallistua ryhmän kokouksiin, koska B. toimi esittelijänä. D. oli ehdottanut, että kantelijan olisi kuitenkin hyödyllistä saada tuntuma keskustelujen kulusta, joten hän oli osallistunut yhteen kokoukseen puolentoista tunnin ajan. *Laatiminen* ja *muokkaaminen* olivat kaksi eri asiaa. Kantelijaa ei koskaan ollut pyydetty *laatimaan* (eli kirjoittamaan) kumpaakaan kertomusta: laatimisesta vastasi B. ja sen jälkeen D. työryhmineen. Kantelijan työhön kuului kertomusten *muokkaaminen* järke-

västi niin, että ne olivat yleistajuisia myös muille kuin asiantuntijoille ja kirjoitettu sujuvalla englannilla.

Oli totta, ettei kirjallista sopimusta ollut tehty, kun kantelija työsti loppukertomusta. Tämä johtui kuitenkin työn kiireellisyydestä, kuten välikertomuksenkin kohdalla. D. ja kantelija olivat suullisesti sopineet työstä ja palkkiosta syyskuun lopussa käydyssä puhelinkeskustelussa, kun hän oli pyytänyt kantelijalta kiireellistä apua. Työ oli näin ollen tehty ”herrasmiessopimuksella”. Kantelija totesi myös, että olisi ollut varsin epätavallista, että hän olisi tehnyt loppukertomusta koskevan työn ilmaiseksi.

Komission väite, jonka mukaan sopimus VC/1999/0020 oli tulevaa kertomusta varten, oli hyvin outo, sillä D. tai kukaan muukaan ei ollut ottanut kantelijaan yhteyttä pyytääkseen tällaisen hankkeen toteuttamista. Kantelija ei myöskään koskaan ollut väittänyt olevansa yhteiskunnallisten asioiden asiantuntija.

Vapaaehtoinen 1 000 euron maksu ei riittänyt korvaamaan täyttä 3 000 euron summaa. Kantelija pitäytyi näin ollen koko sovitun summan eli 3 000 euron maksuvaatimuksensa ja vaati lisäksi korkoa ensimmäisen laskun päivästä eli 25. syyskuuta 1999 lähtien.

LISÄTUTKIMUKSET

Oikeusasiamies katsoi komission lausunnon ja kantelijan siitä tekemien huomautusten valossa, että hän tarvitsi lisätietoja kantelun käsittelemistä varten. Hän tutki siksi komission arkistoja ja kuuli D.:n ja T.:n todistajanlausunnot.

Arkistoja koskeva tutkimus

Komission arkisto sisälsi mm. seuraavat asiakirjat:

22. ja 23. kesäkuuta 1998 pidetyn kokouksen muistiinpanoissa todettiin, että loppukertomuksen määräaika oli 16. lokakuuta 1998, ja mainittiin lisäksi: ”etsitään tekstile muokkaaja (joka aloittaa työnsä jo elokuussa)”.

3. huhtikuuta 1998 päivätyssä muistiinpanossa D. pyysi 3 000 euron maksusitoumuksen tekemistä kantelijan kanssa tehtävää sopimusta varten. Liitteenä olevassa muistiinpanossa perustellaan toimeksisaajan valinta ja kuvaillaan suoritettavat tehtävät, joiden mukaan kyseinen työ koostui välikertomuksen laatimisesta (”rédaction”) 23. huhtikuuta 1998 mennessä. PO XX:n (varainhoidon valvonta) PO V:lle tekemässä *sisäisessä 4. toukokuuta 1998 päivätyssä muistiinpanossa* viitataan tähän päiväykseen ja kysytään sen merkitystä. Muistiinpanoon on lisätty käsin kirjoittamalla ”changer la date !” (päivämäärä muutettava). 22. heinäkuuta 1998 PO V sai *kantelijan laskun* teollisuuden muutosta käsittelevän korkean tason työryhmän kertomuksen ”muokkaustyöstä”. *24. heinäkuuta 1998 päivätyssä muistiinpanossa* D. vahvisti samaa ilmausta käyttäen, että työ oli tehty tyydyttävällä tavalla.

14. huhtikuuta 1999 päivätyssä muistiinpanossa Q. pyysi 2 000 euron maksusitoumuksen tekemistä kantelijan kanssa tehtävää palvelusopimusta varten. Liitteenä olevan muistiinpanon mukaan kantelija oli valittu työn kiireellisyyden, kantelijan pätevyyden ja hänen valmiutensa tekemään työn vuoksi. *4. kesäkuuta 1999 päivätyssä muistiinpanossa* PO V:n varojen hallinnoinnista vastaava yksikkö pyysi Q.:ia selittämään, miksi vain kantelija voisi suorittaa kyseisen palveluksen. *14. kesäkuuta 1999 päivätyssä vastauksessaan* Q. totesi, että kantelija oli jo tehnyt Gyllenhammarin työryhmään liittyvän työn ”teollisuuden muutoksen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista” ja jatkoi seuraavasti: ”Il a donc une très bonne connaissance du dossier dont le rapport final doit être rédigé et en plus il est disponible et capable de le remettre dans les plus brefs délais.” (Hän tuntee erittäin hyvin aineiston, jonka pohjalta loppukertomus on laadittava, ja on lisäksi saatavilla ja kykenevä tekemään sen mahdollisimman nopeasti.) Lisäksi Q. totesi, että

hintaa pidettiin varsin edullisena, kun otetaan huomioon, että ”rédaction du rapport intérimaire a été effectuée pour un montant de 3.000,00 euros” (välikertomus oli laadittu 3 000,00 euron palkkiota vastaan).

Komission virkamiesten todistajanlausunnot

Oikeusasiamiehen toimisto kuuli todistajina kahta komission virkamiestä, D.:ya ja T.:ia.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Oikeusasiamiehen arvio kiistellyistä kysymyksistä

Tutkittuaan huolellisesti lausunnon, huomautukset ja lisätutkimuksen tulokset oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut vastannut kantelijan väitteisiin asianmukaisesti.

Alustava johtopäätös perustui seuraaviin seikkoihin:

1 Huhtikuussa 1998 kantelija, joka on brittiläinen toimittaja, teki komissiolle teollisuuden muutosten yhteiskunnallisia vaikutuksia käsittelevän korkean tason asiantuntijaryhmän (Gyllenhammarin ryhmä) välikertomukseen liittyvän työn (sopimus 980114) ja hänelle maksettiin työstä 3 000 euron palkkio. Kantelija väitti, että häntä oli pyydetty syyskuussa 1998 tekemään ryhmän loppukertomukseen liittyvä työ ja että suullisesti oli sovittu siitä, että tämä tehtäisiin samoin ehdoin kuin edellä mainittu työ, eli että työstä maksettaisiin 3 000 euron palkkio. Kantelijan mukaan komissio ei maksanut palkkiota, vähensi yksipuolisesti sovitun palkkion 2 000 euroksi ja lähetti hänelle sopimusluonnoksen vasta 13 kuukautta sen jälkeen, kun hän oli saanut työnsä valmiiksi. Kantelija vaati (1) täyttä sovittua maksua, joka oli 3 000 euroa, (2) summalle kertynyttä korkoa 25. syyskuuta 1999 lähtien ja (3) virallista anteeksipyyntöä kahdelta komission virkamieheltä, D.:lta ja Q.:lta.

2 Komissio väitti, ettei Gyllenhammarin ryhmän loppukertomukseen liittyvästä työstä ollut sopimusta, vaan että kantelija oli palkattu vuoden 2000 alussa (sopimus VC/1999/0020) 2 000 euron palkkiota vastaan laatimaan ”kertomuksen teollisuuden muutoksen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista”. Komission mukaan summaa ei kuitenkaan voitu maksaa, sillä kantelija ei ollut tehnyt sovittua kertomusta. Koska komissio oli kuitenkin hyötynyt työstä, jonka kantelija oli tehnyt Gyllenhammarin ryhmän loppukertomukseen liittyen, komissio oli valmis maksamaan 1 000 euron vapaaehtoisen maksun.

3 Huomautuksissaan kantelija kritisoi voimakkaasti komission näkemyksiä ja väitti, että hänen Gyllenhammarin ryhmän loppukertomusta koskevasta työstään oli tehty ainakin ”herrasmiehsopimus”.

4 Oikeusasiamies katsoi, että kantelijan väitteitä voitaisiin käsitellä yhdessä, sillä ne perustuivat samaan lähtöolettamukseen eli siihen, että komissio oli pyytänyt kantelijaa syyskuussa 1998 muokkaamaan loppukertomuksen ja että tässä yhteydessä oli sovittu, että työstä maksettaisiin 3 000 euron palkkio.

5 Oikeusasiamies huomautti, että komissio ei kiistänyt sitä tosiseikkaa, että kantelija oli tehnyt Gyllenhammarin ryhmän loppukertomuksen muokkaustyön. Kantelija oli lisäksi toimittanut todisteita tästä. Oli myös todettu, että tämä työ oli tehty komission ollessa tietoinen toimeksiannosta ja hyväksyessä sen. Todistajanlausunnossaan kertomuksesta vastaavan komission yksikön päällikkö D. vahvisti, että loppukertomuksen luonnos oli toimitettu kantelijalle, joka oli työstänyt sitä ja palauttanut sen sen jälkeen komissiolle. Tällaisia palveluksia ei yleensä tehty ilmaiseksi, eikä mikään osoittanut, että kantelija olisi suostunut tekemään työn palkatta. Kantelija väitti, että hän ja D. olivat sopineet suullisesti, että työ tehtäisiin samoin ehdoin kuin työ, jonka hän oli aiemmin tehnyt välikertomukseen liittyen. Todistajanlausunnossaan D. myönsi, että oli ”täysin mahdollista”, että sanoja

”samoilla ehdoilla” oli käytetty keskustelujen aikana, niin kuin kantelija väitti. Hän vahvisti myös, että hän ymmärsi tällä tarkoitettavan välikertomusta koskevan sopimuksen (sopimus 980114) ehtoja. Näin ollen kantelijan väite, jonka mukaan hän oli tarjoutunut tekemään työn samoin ehdoin kuin edellisen työn eli 3 000 euron palkkiolla ja jonka mukaan D. oli hyväksynyt tämän tarjouksen, vaikutti uskottavalta. D:n ehdotus, jonka mukaan kantelija oli pyrkinyt näillä sanoilla ilmaisemaan, että hän oli valmis tekemään työn sitä palkkiota vastaan, joka hänelle oli maksettu sopimuksen 980114 mukaisesti (eli tosiasiasa ei mitään), ei ollut vakuuttava. Kaikki muut saatavilla olevat todisteet vahvistivat päinvastoin, että kantelijan versio tapahtumista piti paikkansa.

6 Ensimmäkin kantelijan väittämä tapahtumaketju sopi yhteen niiden tapahtumien kanssa, jotka olivat seuranneet välikertomusta koskevan työn tekemistä ja joiden todenmukaisuuden komissio myönsi. Työn kiireellisyyden vuoksi kirjallista sopimusta ei ollut laadittu, ennen kuin välikertomusta koskeva työ oli tehty. Myöhemmin sopimus oli kuitenkin laadittu ja allekirjoitettu. Toiseksi olisi ollut yllättävää, että komissio olisi pitänyt tarpeellisena toimittajan palvelusten pyytämistä välikertomuksen muokkaamiseksi, mutta olisi suhtautunut huolettomammin loppukertomukseen, joka oli kuitenkin tarkoitus esitellä Eurooppa-neuvostolle. Todistajanlausunnossaan D. vahvisti, että ryhmän esittelijän laatiman loppukertomuksen muokkaustyö oli osoittautunut välttämättömäksi. Kolmanneksi myös Gyllenhammarin ryhmän 22. ja 23. kesäkuuta 1998 pidetyn kokouksen muistiinpanoissa todetaan, että loppukertomuksen tekstille etsittiin muokkaajaa. Neljänneksi kaikki saatavilla olevat tekijät osoittivat, että asia oli kiireellinen, sillä esittelijä oli jättänyt loppukertomuksen luonnoksensa ajankohtana (syyskuun 1998 loppu), jolloin kertomusta koskeva määräaika (16. lokakuuta 1998) ei ollut enää kaukana. Todistajanlausunnossaan D. vahvisti lisäksi, että kertomus oli tuolloin yksi hänen yksikkönsä ”tärkeimmistä tuotoksista”. Siksi olisikin erittäin epätodennäköistä, että asiasta vastaava virkamies olisi jättänyt suorittavan työn kolmannen osapuolen, joka ei ollut yhteisöjen virkamies, hyvän tahdon varaan, tekemättä mitään erityisjärjestelyjä sen suhteen, miten ja millä ehdoilla työ piti suorittaa. Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli näin ollen se, että kantelijan näkemystä, jonka mukaan hänen ja D.:n välillä oli selvästi sovittu, että kantelija suorittaa loppukertomuksen muokkaustyön 3 000 euron palkkiota vastaan, tukivat saatavilla olevat todisteet. Jos asiassa oli tapahtunut väärinkäsitys, niin kuin komissio väittää, se oli tapahtunut yksinomaan komission puolella eikä kantelija ollut siihen syynä.

7 Komissio väitti kuitenkin, että kantelijan kanssa oli tehty sopimus (VC/1999/0020), mutta se ei koskenut Gyllenhammarin ryhmän loppukertomukseen liittyvää työtä, vaan erillisen kertomuksen laatimista.

8 Oikeusasiamies katsoi, että useat tekijät sotivat komission kertomaa vastaan. *Ensimmäkään* kantelijan laadittavaksi sopimuksella VC/1999/0020 annetun kertomuksen tarkasta luonteesta ei ollut saatu tyydyttävää selvitystä. *Toiseksi* ja jossakin määrin ensimmäiseen kohtaan liittyen, oli vaikeaa käsittää, miksi juuri kantelija olisi valittu tähän tehtävään. Kantelija ilmoitti, että hän oli toimittaja, jolla ei ollut minkäänlaista yhteiskunnallisten asioiden erityisasiantuntemusta. *Kolmanneksi*, jos tällaista kertomusta todella olisi tarvittu ja jos asia oli kiireellinen (niin kuin komission arkistoissa olevissa asiakirjoissa todettiin), oli käsittämätöntä, miksi komissio ei yrittänyt pakottaa kantelijaa laatimaan kertomusta, jonka hän muka oli suostunut tekemään, tai purkanut sopimusta ja yrittänyt saada jonkun muun laatimaan kertomuksen. *Neljänneksi*, oikeusasiamiehen toimiston haastattelemat komission virkamiehet vahvistivat, että kantelijan vaimo oli helmikuussa tai maaliskuussa 1999 esittänyt kysymyksiä sopimuksesta, jota hänen aviomiehensä odotti loppukertomukseen liittyneen työnsä osalta. Pian sen jälkeen eli 14. huhtikuuta 1999 PO V:n virkamiehet pyysivät 2 000 euron maksusitoumuksen tekemistä kantelijan kanssa tehtävää sopimusta varten. Samassa yhteydessä Q.:n laatiman tai Q.:lle laaditun sisäisen muistiinpanon sisältö viittasi vahvasti siihen, että sopimuksella VC/1999/0020 oli tarkoitus kattaa kantelijan Gyllenhammarin ryhmän loppukertomuk-

seen liittyvä työ eikä uutta kertomusta. Oli totta, että Gyllenhammarin ryhmän loppukertomus oli ollut valmis jo kauan ennen kuin tämä merkintä kirjattiin. On kuitenkin muistettava, että välikertomusta koskevaan työhön liittyvä sopimus 980114 oli myös tehty vasta useita kuukausia sen jälkeen, kun työ oli valmistunut.

9 Lopuksi oikeusasiamies totesi, että hänelle toimitettujen todisteiden valossa kantelija on väittänyt alusta alkaen, että sopimuksella VC/1999/0020 oli tarkoitus kattaa hänen loppukertomukseen liittyvä työnsä. Kantelijan komissiolle 20. tammikuuta 2000 kirjoittamassa kirjeessä toistetaan tämä näkemys ja valitetaan siitä, että komissio oli kantelijan mukaan yksipuolisesti muuttanut PO V:n kanssa tehdyn sopimuksen ehtoja. Oikeusasiamies piti näin ollen käsittämättömänä, ettei komissio kuitenkaan missään vaiheessa kirjoittanut kantelijalle ja selvittänyt omaa kantaansa. Komission väite, jonka mukaan se oli selvittänyt asian puhelimitse, ei ollut vakuuttava, sillä minkäänlaista muistutusta tällaisista keskusteluista ei ollut, eikä tällaisiin selvityksiin ollut viitattu missään komission ja kantelijan välisissä kirjeissä.

10 Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli näin ollen se, että komissio oli syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan jättäessään maksamatta 3 000 euron summan jonka kantelija ja D. olivat suullisesti sopineet palkkioksi hänen Gyllenhammarin ryhmän loppukertomukseen liittyvästä työstään.

Sovintoratkaisun mahdollisuus

Oikeusasiamies esitti 15. marraskuuta 2001 komissiolle sovintoratkaisuehdotuksen. Kirjeessään oikeusasiamies ehdotti, että komissio harkitsisi 3 000 euron summan ja 25. syyskuuta 1999 lähtien kertyneen koron maksamista kantelijalle.

14. tammikuuta 2002 päivätyssä vastauksessaan komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle, että se suostuisi oikeusasiamiehen ehdotukseen ja maksaisi kantelijalle 3 000 euron summan 25. syyskuuta 1999 lähtien kertyneine korkoineen huolimatta siitä, että allekirjoitetussa sopimuksessa summa oli 2 000 euroa.

Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle 30. tammikuuta 2002 lähettämässään huomautuksessa, että hän oli tyytyväinen tulokseen, ja kiitti oikeusasiamiestä avusta.

PÄÄTÖS

1 Palkkion maksamatta jättäminen kantelijan tekemästä työstä

1.1 Kantelija vaati, että komission tulisi maksaa hänelle 3 000 euron summa työstä, jonka hän oli tehnyt komissiolle vuonna 1998, sekä summalle 25. syyskuuta 1999 lähtien kertyneet korot. Hän pyysi myös, että kaksi komission virkamiestä esittäisivät hänelle virallisen anteeksipyyntöä.

1.2 Komissio ei aluksi suostunut hänen vaatimukseensa, mutta tarjoutui maksamaan vapaaehtoisen 1 000 euron summan kantelijalle.

1.3 Oikeusasiamies esitti 15. marraskuuta 2001 komissiolle sovintoratkaisuehdotuksen. Kirjeessään oikeusasiamies ehdotti, että komissio harkitsisi 3 000 euron summan ja 25. syyskuuta 1999 lähtien kertyneen koron maksamista kantelijalle.

1.4 Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle 14. tammikuuta 2002, että se suostui hänen ehdotukseensa ja maksaisi kantelijalle 3 000 euron summan sille 25. syyskuuta 1999 lähtien kertyneine korkoineen.

1.5 Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle, että hän oli tyytyväinen saavutettuun tulokseen.

1.6 Komission kommentteista ja kantelijan huomautuksista kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla.

2 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

EUROOPAN KOMISSIO KUMOAA PÄÄTÖKSENSÄ VÄHENTÄÄ RAHOITUSOSUUDEN MÄÄRÄÄ

*Päätös kanteluun
300/2001/IP Euroopan
komissiota vastaan*

KANTELU

Kantelija, joka on SI.GE.MA:n (*Sindacato della gente di mare*) pääsihteeri, teki 19. helmikuuta 2001 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun. SI.GE.MA oli vastannut 1. lokakuuta 1997 komission esittämään tarjouspyyntöön, jonka aiheena oli lähivesikalastuksen ja lähivesikalastusta harjoittavien kalastajien naispuolisten perheenjäsenten avustamiseksi toteutettava pilottihanke²⁵. Komissio ilmoitti SI.GE.MA:lle 31. maaliskuuta 1998, että sen tarjous oli hyväksytty. Komission rahoitusosuus olisi enintään 125 901 euroa, joka vastasi 75:tä prosenttia komissiolle tehdyssä tarjouksessa esitetyistä tukikelpoisista kokonaiskustannuksista.

Kantelija ilmoitti 22. lokakuuta 1998 kalastuksen pääosaston yksiköille, että kaksi 16:sta nimitetystä teknisestä asiantuntijasta oli henkilökohtaisista syistä kieltäytynyt nimityksestä. Heidät korvattaisiin 13 lisäasiantuntijalla, jotka pitäisivät 200 kaikista 760 oppitunnista, eikä tämä vaikuttaisi mitenkään hankkeen kustannuksiin. SI.GE.MA lähetti 12. joulukuuta 1998 välikertomuksen komissiolle, joka maksoi ensimmäisen ennakkomaksun maaliskuun alussa vuonna 1999. Hanke saatiin päätökseen maaliskuun lopussa 1999, ja lopullinen kertomus lähetettiin 27. heinäkuuta 1999 ja lisäys siihen 26. elokuuta 1999. Komissio ilmoitti kantelijalle 13. joulukuuta 1999, että kaksi kalastuksen pääosaston edustajaa tekisi tarkastuksen paikan päällä vuoden 2000 alussa. Tarkastus suoritettiin 17.–18. tammikuuta 2000. Komissio katsoi, että kuukausipalkkaa saaville 14 opettajalle maksettu palkka oli erittäin korkea (935 euroa kuukaudessa 40 oppitunnista kullekin kuuden kuukauden ajan), joten se pyysi 6. maaliskuuta 2000 kantelijaa selvittämään palkanlaskuperusteet. Kantelija ilmoitti 5. huhtikuuta 2000 päivätyssä kirjeessä, että laskettaessa kuukausipalkkaisten opettajien palkkaa huomioon oli otettu kunkin opettajan pitämien tuntien lisäksi myös valmisteluun käytetty aika eli yhteensä 538 tuntia.

Komissio ilmoitti kantelijalle 31. toukokuuta 2000 johtopäätöksistä, jotka se oli tehnyt loppukertomuksen ja paikan päällä 17.–18. tammikuuta 2000 tehdyn tarkastuksen perusteella. Komissio totesi seuraavaa:

” (...) Pidämme työvoimakustannuksia erittäin korkeina emmekä voi hyväksyä niitä sellaisinaan. 14 kuukausipalkkaista opettajaa opetti kukin vain 40 tuntia kuuden kuukauden aikana, joten tuntipalkaksi muodostuu 140,25 euroa/tunti. (...) Emme voi ottaa huomioon (...), että kuukausipalkkaisten opettajien työtä olisi pidettävä valmistelutyön kattavana kokonaistyönä eikä tuntityönä, sillä missään asiakirjoissa ei osoiteta tuntimäärää, joka on käytetty valmisteluun. (...) Maksamme loppumaksun eli 6 643 euroa 30 päivän kuluessa, jollette lähetä meille uusia tietoja siihen mennessä.”

Kantelija korosti 20. kesäkuuta 2000 lähettämässään kirjeessä, että valmistelutyöt olivat välttämättömiä opetusstrategian ja kaikille osallistujille jaettavan materiaalin valmistelun osalta. Kantelija ilmoitti myös, että jokaisen opettajan tekemät tunnit oli asianmukaisesti todistettu ja perusteltu, sillä opettajien oli allekirjoitettava päiväkirja. Päiväkirja oli näytetty komission tarkastajille heidän suorittaessaan tarkastusta paikan päällä 17.–18. tammikuuta 2000. Lisäksi kantelija korosti, että komissio ei ollut esittänyt huomautuk-

²⁵ EYVL C 216/09 ja C 216/10, 17.7.1997.

siaan ilmoituksen liitteen 3 5.1.b artiklan mukaisesti 30 päivän kuluessa 27. heinäkuuta 1999 toimitetun loppukertomuksen saamisesta.

Komissio lähetti kantelijalle 20. heinäkuuta 2000 kompromissiehdotuksen asian käsittelyn päättämiseksi. Se totesi suostuvansa maksamaan puolet valmistelutyötunneista eli 269 tuntia 62 euron tuntihinnalla.

Kantelija ei hyväksynyt komission ehdotusta, ja koska asian sopiminen ei näyttänyt mahdolliselta, kantelija jätti oikeusasiamiehelle kantelun, jossa väitettiin seuraavaa:

SI.GE.MA oli noudattanut hankkeeseen liittyviä sääntöjä ja oli täyttänyt komission hyväksymän ilmoituksen vaatimukset. Toimielimen olisi näin ollen harkittava uudelleen päätöstään vähentää SI.GE.MA:lle maksettavaksi hyväksytyyn rahoitusosuuden kokonaissummaa.

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle lausuntoa varten. Komission lausunnossa todettiin yhteenvetona seuraavaa:

SI.GE.MA:n tekemään tarjoukseen sisältyneessä komission hyväksymässä talousarvioesityksessä kaikkien kategorioiden työvoimakustannukset ilmoitettiin kuukausiperusteisina. 16 asiantuntijalle oli tarkoitus maksaa 935 euroa kuukaudessa kullekin kuuden kuukauden ajan.

Komissio pyysi edunsaajaa selvittämään maaliskuussa 1999 kuukausipalkkaisten asiantuntijoiden palkanlaskuperusteita, sillä palkka vaikutti erittäin korkealta. Kantelija ei kuitenkaan toimittanut mitään hyödyllisiä tietoja. Kantelija ei pystynyt selittämään myöskään kahden kalastuksen pääosaston edustajan paikan päällä tekemässä tarkastuksessa 17.–18. tammikuuta 2000, miten kullekin kuukausipalkkaiselle 14 asiantuntijalle maksettu 5 610 euron kertasumma (935 euroa x 6 kuukautta) oli laskettu. Komissio lähetti kantelijalle näin ollen 6. ja 23. maaliskuuta 2000 kaksi uutta kirjettä, joihin kantelija vastasi 20. kesäkuuta 2000. Hän selitti, että kuukausipalkkaisten 14 asiantuntijan palkkaan katsottiin sisältyvän myös valmistelutyöhön kulunut aika, jolloin tuntimäärä oli 538 tuntia.

Kaikkien kantelijan saamien tietojen ja komission hallussa olevien tietojen perusteella toimielin pyrki kompromissiratkaisuun ja ehdotti maksavansa 50 prosenttia valmistelutyöstä eli 269 tuntia 62 euron tuntihinnalla.

Kantelijan huomautukset

Komission lausuntoon tekemissään huomautuksissa kantelija pitäytyi käytännössä alkuperäisessä kantelussaan.

Kantelija toimitti oikeusasiamiehelle 11. joulukuuta 2001 lisäasiakirjan kantelunsa tueksi. Asiakirja oli jäljennös päiväkirjasta, johon kukin opettaja oli täyttänyt päivämäärän, nimensä, allekirjoituksensa, työskentelyaikansa ja lyhyen kuvauksen valmistelutyönä suorittamastaan toiminnasta.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Oikeusasiamiehen arviointi kiistanalaisista kysymyksistä

Tutkittuaan huolellisesti lausunnon ja huomautukset oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että komissio oli vastannut asianmukaisesti kantelijan vaatimukseen.

Oikeusasiamies oli tyytyväinen komission pyrkimykseen ratkaista asia ja ehdotukseen maksaa 50 prosenttia valmistelutyöstä eli 269 tuntia 62 euron tuntihinnalla.

Oikeusasiamiehen mielestä tämä osoitti, että komissio oli hyväksynyt periaatteen, jonka mukaan 14 opettajaa oli käyttänyt aikaa valmistelutyöhön. Oli kuitenkin epäselvää, miksi komissio ei suostunut maksamaan koko alun perin hyväksytyä summaa, kun kerran kantelija esitti todisteet, joiden mukaan työtä oli tehty 538 tuntia.

Oikeusasiamies katsoi, että komission päätös olla maksamatta palkkaa koko valmistelutyöhön käytetystä tuntimäärästä saattoi muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

Sovintoratkaisun mahdollisuus

Oikeusasiamies esitti 28. helmikuuta 2002 komissiolle ehdotuksen sovintoratkaisuksi. Oikeusasiamies kehotti kirjeessään komissiota harkitsemaan kantaansa uudelleen ja korvaamaan myös jäljellä olevat valmistelutyötunnit eli 269 työtuntia.

Komissio ilmoitti 2. toukokuuta 2002 antamassaan vastauksessa, että se oli havainnut useita ongelmia kantelijan toimittamien tietojen laadussa ja että sillä oli ollut vaikeuksia saada tietoja koko prosessin aikana. Komissio korosti, että sen tavoitteena oli alusta alkaen ollut taata moitteeton varainhoito ja yhteisön taloudellisten etujen suojaaminen.

Lisäksi komissio totesi, että se oli jo tehnyt ehdotuksen asian sopimiseksi kantelijan kanssa. Se ilmoitti kuitenkin suostuvansa oikeusasiamiehen ehdottamiin lisämyönnytyksiin, jotta asian käsittely voitaisiin päättää. Ennen ehdotetun summan maksamista toimielin vaati kuitenkin takeita siitä, että kaikki hankkeen työntekijät olivat saaneet palkkansa.

Kantelija hyväksyi komission ehdotuksen 14. toukokuuta 2002. Hän lähetti oikeusasiamiehelle myös joitakin asiakirjoja, joilla hänen mielestään voitiin antaa komission vaatimat takeet, ja pyysi oikeusasiamiestä toimittamaan ne komissiolle. Oikeusasiamies lähetti asiakirjat ja tämän päätöksen komissiolle.

PÄÄTÖS

1 Komission päätös vähentää rahoitusosuutta

1.1 SI.GE.MA, jonka pääsihteeri kantelija on, vastasi komission järjestämään tarjouspyyntöön, jonka aiheena oli lähivesikalastuksen ja lähivesikalastusta harjoittavien kalastajien naispuolisten perheenjäsenten hyväksi toteutettava pilottihanke²⁶. Hanke valittiin ja komissio myönsi sille rahoitusosuuden, joka oli enintään 125 901 euroa eli 75 prosenttia komissiolle tehdyssä ehdotuksessa esitetyistä tukikelpoisista kokonaiskustannuksista. Hanke suoritettiin aikataulun mukaisesti ja se saatiin päätökseen maaliskuun lopussa vuonna 1999. Komissio ilmoitti 31. toukokuuta 2000 kantelijalle päätöksestään vähentää alun perin määriteltyä rahoitusosuutta. Hankkeen tukikelpoiset kokonaiskustannukset olisivat 141 789 euroa, joista komission osuus oli 75 prosenttia eli 106 341 euroa.

Oikeusasiamiehelle esittämässään kantelussa kantelija ilmoitti, että SI.GE.MA oli noudattanut hankkeeseen liittyviä sääntöjä ja täyttänyt komission hyväksymän ilmoituksen vaatimukset. Hän vaati, että toimielimen olisi näin ollen harkittava uudelleen päätöstään vähentää SI.GE.MA:lle maksettavaksi hyväksytyyn rahoitusosuuden kokonaissummaa.

1.2 Komissio korosti lausunnossaan, että sen päätös vähentää alun perin määriteltyä summaa oli täysin oikeutettu. Asiantuntijoiden työvoimakustannukset vaikuttivat erittäin korkeilta, eikä kantelija pystynyt selittämään, miten kuukausipalkkaisille 14 asiantuntijalle maksettu 5 610 euron kertasumma (935 euroa x 6 kuukautta) oli laskettu.

²⁶ EYVL C 216/09 ja C 216/10, 17.7.1997.

1.3 Kaikkien kantelijan saamien ja komission hallussa olevien tietojen perusteella toimitin pyrki kompromissiratkaisuun ja ehdotti maksavansa 50 prosenttia valmistelutyöstä eli 269 tuntia 62 euron tuntihinnalla.

1.4 Oikeusasiamies oli tyytyväinen komission pyrkimykseen ratkaista asia ja ehdotukseen maksaa 50 prosenttia valmistelutyöstä eli 269 tuntia 62 euron tuntihinnalla. Oikeusasiamiehen mielestä tämä osoitti, että komissio oli hyväksynyt periaatteen, jonka mukaan 14 opettajaa oli käyttänyt aikaa valmistelutyöhön. Oli kuitenkin epäselvää, miksi komissio ei suostunut maksamaan koko alun perin hyväksyttyä summaa, kun kerran kantelija esitti todisteet, joiden mukaan työtä oli tehty 538 tuntia.

Oikeusasiamies katsoi, että komission päätös olla maksamatta palkkaa koko valmistelutyöhön käytetystä tuntimäärästä saattoi muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

1.5 Oikeusasiamies esitti siksi komissiolle sovintoehdotuksen. Hän kehotti komissiota tarkistamaan kantaansa uudelleen ja korvaamaan myös jäljellä olevat valmistelutyötunnit eli 269 työtuntia.

1.6 Komissio suostui oikeusasiamiehen ehdotukseen, ja kantelija ilmaisi olevansa tyytyväinen tutkimuksen tulokseen.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella Euroopan komissio ja kantelija olivat päässeet sovintoratkaisuun. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

**ECIP-LAINAN
MUUTTAMINEN
TUEKSI**
*Päätös kanteluun
1544/2001/IJH
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Lokakuussa 2001 SRE-nimisen yrityksen rahoitusjohtaja esitti oikeusasiamiehelle kantelun SRE:n puolesta. Kantelu liittyi SRE:n vuonna 1998 saamaan European Community Investment Partners -ohjelman (ECIP) lainaan. Kantelijan mukaan tosiseikat ovat seuraavat:

Kantelijalle myönnetyn ECIP-lainan rahoitti komissio ja rahoitusvälittäjänä toimi Banque Paribas Luxembourg (Paribas). Lainan tarkoituksena oli rahoittaa Kiinan kanssa perustettava yhteishanketta koskeva toteutettavuustutkimus ja kokeiluhanke.

Helmikuussa 2000 kantelija haki lainan muuttamista tueksi rahoitussopimuksen ehtojen ja ECIP-ohjelman sääntöjen mukaisesti. Hakemus perustui loppuraportin keskeiseen tulokseen, jonka mukaan yhteisyrittä ei ollut toteutuskelpoinen.

Heinäkuun 27. päivänä 2000 komission teknisen avun yksikkö ilmoitti kantelijalle, että se oli suositellut lainan muuttamista tueksi, mutta asiasta ei ollut tehty päätöstä varainhoidon sihteeristön tekemän varauksen vuoksi. Teknisen avun yksikkö suositteli, että kantelija ottaisi yhteyttä varainhoidon sihteeristöön lisätietojen saamiseksi. Kantelija teki näin, mutta tapauksesta vastaava henkilö kieltäytyi keskustelemasta asiasta ja kehotti kantelijaa kääntymään Paribasin puoleen. Paribas ei voinut antaa kantelijalle muuta tietoa kuin, että komissio uudisti parhaillaan ECIP-ohjelmaa.

Kantelija kirjoitti 10. tammikuuta 2001 ja 26. helmikuuta 2001 komission ulkosuhteiden pääosaston (PO I) ECIP-yksikölle, mutta kirjeisiin ei vastattu. Paribas ilmoitti kantelijalle 10. elokuuta 2001, että komissio kieltäytyi muuttamasta lainaa tueksi ja että kantelijan on siksi maksettava takaisin lähes 200 000 euroa. Perusteluna oli se, että ”loppuraportissa on noudatettu tehtävämääritystä, mutta investoinnista luopumisen syyt eivät ole hyväksyttäviä”.

Oikeusasiamiehelle esittämässään kantelussa kantelija väitti, että komissio toimi mielivaltaisesti eikä se antanut asianmukaisia perusteluja sille, miksi se kieltäytyi noudattamasta teknisen avun yksikkönsä suositusta muuttaa ECIP-laina tueksi.

Kantelija valitti myös tarpeettomasta viivästyksestä ja tiedon puutteesta asian käsittelyssä.

Kantelija vaati lainan muuttamista tueksi.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio selvitti lausunnossaan aluksi ECIP-ohjelman kehittymistä. Komission ECIP-rahoitusvälineen hallinnointia koskevan oikeusperustan voimassaolo päättyi 31. joulukuuta 1999. Komissio päätti 22. joulukuuta 1999, ettei se ehdota oikeusperustan voimassaolon jatkamista, mikä merkitsi samalla päätöstä olla jatkamatta ECIP-ohjelmaa. Koska oikeusperustaa ei ollut ja uuden ECIP-asetuksen hyväksymistä odoteltiin, budjettivallan käyttäjä siirsi vuoden 2000 määrärahat varaukseen, minkä vuoksi uusia sitoumuksia ei voitu antaa, ennen kuin uusi oikeusperusta hyväksyttäisiin. Tammikuun 31. päivänä 2000 komissio ehdotti uutta asetusta käynnissä olevien ECIP-hankkeiden loppuunsaattamiseen ja selvittämiseen liittyvien hallintokustannusten rahoittamiseksi. Euroopan parlamentin budjettivaliokunnan erityisvaatimuksen mukaisesti vuoden 2000 talousarviossa ei sallittu uusien ECIP-toimien rahoittamista. Uusia ECIP-toimia ei siten voitu arvioida tai hyväksyä, eikä niistä voitu tehdä sopimuksia 31. joulukuuta 1999 jälkeen.

Komission lausunto kantelijan tapauksesta oli yhteenvetona seuraava:

SRE jätti ECIP-hakemuksen 20. kesäkuuta 1997 Paribas-nimisen rahoitusvälittäjän kautta. Paribas ja komissio allekirjoittivat yhteensä 234 474 euron yhteisrahoitusta koskevan sopimuksen 29. huhtikuuta 1998. Komissio siirsi mainitun summan Paribasille vuoden 1998 lopulla. Paribas maksoi kantelijalle 117 237 euron suuruisen ensimmäisen erän.

Helmikuussa 2000 SRE toimitti Paribasille loppuraporttinsa toteutettavuustutkimuksesta. Raportissa todettiin, että yhteisyrityksen perustamiseksi ei löytynyt riittävän luotettavaa yhteistyökumppania. Koska toteutettavuustutkimus ei johtanut toivottuihin tuloksiin, investointihanke hylättiin.

Huhtikuun 26. päivänä 2000 Paribas välitti loppuraportin komissiolle ja ilmoitti tälle SRE:n pyynnöstä muuttaa myönnetty lainasumma tueksi. ECIP:n ohjauskomitea tarkasteli pyyntöä 11. heinäkuuta 2000, jolloin teknisen avun yksikkö suositteli, että pyyntö muuttaa laina tueksi hyväksyttäisiin. Komission varainhoito-osastot esittivät kuitenkin tueksi muutettavaa summaa koskevan yleisen varauksen.

Heinäkuun 19. päivänä 2001 tekniset osastot torjuivat lainan muuttamisen tueksi komission varainhoito-osastoille osoittamassaan muistiossa sillä perusteella, että edunsaajan esittämät investoimatta jättämisen syyt eivät olleet hyväksyttäviä. Samoihin aikoihin Paribas päätteli SRE:n loppuraportin rahoitusarvion johdosta, että SRE:n tukikelpoisten menojen suuruus on 199 345 euroa. Tämän arvion perusteella se siirsi SRE:lle jäljellä olevan summan 82 108 euroa.

Koska pyyntö muuttaa laina tueksi hylättiin, komission osastot päättivät pyytää myönnetyn summan (199 345 euroa) takaisinmaksua ja ilmoittivat toiminnan teknisestä lakkauttamisesta.

Komissio totesi kantelijan väitteiden ja vaatimusten osalta, että teknisen avun yksikön esittämässä suosituksessa ei päätetä enakkoon siitä, antaako komissio muodollisen hyväk-

syntänsä lainan muuttamiselle tueksi, eikä se sido mihinkään, ennen kuin päätös tehdään ja vahvistetaan komission ja Paribasin väliseen sopimukseen tehdyllä muutoksella.

Komissio totesi myös, että se oli tutkinut uudelleen kantelijan tapausta, ja otti yhteyttä Paribasiin. Paribas antoi komissiolle yksityiskohtaisen selvityksen siitä, miksi lopullinen edunsaaja oli päättänyt luopua investoinnista. Joulukuun 11. päivänä 2001 tekniset osastot tarkastelivat uudelleen kantaansa ja antoivat myönteisen lausunnon lainan muuttamisesta tueksi. Komissio ilmoitti tästä Paribasille 19. joulukuuta 2001 päivätyssä kirjeessä.

Komission varainhoito-osastojen tekemän tukikelpoisia menoja koskevan tarkistuksen jälkeen tuen kokonaismääräksi arvioitiin 199 345 euroa, joka vastaa Paribasin arviota. Varainhoito-osastot laativat erityissopimusta koskevan muutosehdotuksen, jotta myönnetty lainasumma voidaan muuttaa tueksi ja toiminta lakkauttaa. Kirje lähetettäisiin pikaisesti Paribasille.

Lopuksi komissio pahoitteli sitä, että sen osastojen vastaus lainan muuttamista tueksi koskevan pyyntöön viivästyi. Viivästys johtui osittain ECIP-ohjelman lakkauttamiseen liittyvistä monimutkaisista menettelyistä, mikä johti toteutettavien toimien ruuhkautumiseen ja esti asioiden käsittelyn komission toivomassa aikataulussa. Lisäksi tässä tapauksessa asia tutkittiin uudelleen, minkä seurauksena kantelija voisi olla osittain tyytymätön tulokseen.

Kantelijan huomautukset

Komission lausuntoa koskevissa huomautuksissaan kantelija viittasi Paribasin kanssa hiljattain käymäänsä keskusteluun, jossa Paribas totesi, että kantelijalla on ehkä vain 80 prosentin mahdollisuus saada laina muutettua tueksi. Paribas uskoi myös, että tarvittavan kirjeen saaminen komissiolta voi kestää pitkään. Kantelija totesi, että se oli saanut Paribasilta sen vaikutelman, että komissiolla oli vaikeuksia laatia kirjettä syistä, jotka eivät liittyneet mitenkään kantelijan tapausta koskeviin tosiasioihin.

Kantelija totesi, ettei se voi tehdä ensisijaisen tärkeitä pääomasijoituksia liiketoimintansa tulevaisuuden turvaamiseksi, ennen kuin asia saadaan päätökseen. Kantelija pyysi oikeusasiamiestä jättämään tapauksen käsittelyn avoimeksi, kunnes se saa komissiolta kirjallisen vahvistuksen, joka on välttämätön tapauksen ratkaisemiseksi.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Oikeusasiamiehen toimisto otti puhelimitse yhteyttä komission pääsihteeristöön 28. maaliskuuta 2002 ja 7. toukokuuta 2002 kysyäkseen, miten tapauksen lopullisessa ratkaisussa on edistytty. Komission yksiköt eivät voineet antaa tarkkaa päivämäärää tapauksen lopulliselle ratkaisulle.

Oikeusasiamies kirjoitti tämän jälkeen komission puheenjohtajalle oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti ehdottaakseen sovintoratkaisua seuraavan arvion pohjalta:

Kantelijan väitteitä ja vaatimuksia koskevan oikeusasiamiehen tutkimuksen johdosta komissio selvitti, miksi sen osastot viivyttelivät vastauksessaan hakemukseen, joka koski ECIP-lainan muuttamista tueksi, ja pyysi tätä viivästystä anteeksi.

Oikeusasiamies pani merkille, että 22. helmikuuta 2002 päivätyssä lausunnossaan komissio totesi, että sen varainhoito-osastot ovat laatineet muutosehdotuksen erityissopimukseksi, jolla muutetaan myönnetty summa tueksi ja lakkautetaan toiminta. Komission lausunnon mukaan ”kirje lähetetään rahoituslaitokselle pikaisesti”.

Toukokuun 14. päivänä 2002, lähes kolme kuukautta myöhemmin, komission yksiköt eivät edelleenkään voineet antaa tarkkaa päivämäärää tapauksen lopulliselle ratkaisulle. Tämä viivästys vaikuttaa epäjohtonmukaiselta komission lausunnon kanssa, jonka mukaan ”kirje lähetetään rahoituslaitokselle pikaisesti”. Komission olisi pidettävä kiinni sitouksestaan ratkaista kantelijan tapaus viipymättä. Tämän tekemättä jättäminen on hallinnollinen epäkohta. Oikeusasiamies katsoo, että hallinnollinen epäkohta voitaisiin korjata sovintoratkaisulla siten, että komissio saattaa päätökseen ECIP-lainan tueksi muuttamista koskevan menettelyn.

Koska nykyinen epävarma tilanne rajoitti kantelijan yrityksen tulevia pääomainvestointeja koskevia suunnitelmia, oikeusasiamies pyysi komissiota ystävällisesti antamaan tälle tapaukselle etusijan.

Heinäkuun 2. päivänä 2002 komissio antoi vastauksensa, jossa oli liitteenä jäljennös Paribasille osoitetusta 21. kesäkuuta 2002 päivätystä kirjeestä, ja vahvisti, että ECIP-laina on muutettu tueksi. Komissio pahoitteli oikeusasiamiehelle ja kantelijalle viivästystä tapauksen käsittelyssä.

Oikeusasiamiehen toimisto otti kantelijaan yhteyttä puhelimitse heinäkuun 18. päivänä 2002. Kantelija kertoi oikeusasiamiehelle, että Paribasin saatua komission 21. kesäkuuta 2002 päivätyn kirjeen se oli kirjoittanut kantelijalle, että ECIP-lainan tueksi muuttamista koskeva menettely saatetaan päätökseen. Kantelija katsoi, että tapaus on ratkaistu häntä tyydyttävällä tavalla, ja kertoi tehneensä pääomasijoitusta koskevan maksumääräyksen, joka odotti käsittelyä. Kantelija kiitti oikeusasiamiestä hänen ponnisteluistaan.

PÄÄTÖS

1 European Community Investment Partners -lainan muuttaminen tueksi

1.1 Kantelija väitti, että komissio oli toiminut mielivaltaisesti eikä se ollut antanut asianmukaisia perusteluja sille, miksi se kieltäytyi noudattamasta teknisen avun yksikkönsä suositusta muuttaa European Community Investment Partners -laina (ECIP-laina) tueksi. Kantelija valitti myös tarpeettomasta viivästyksestä ja tiedon puutteesta asian käsittelyssä. Kantelija vaati ECIP-lainan muuttamista tueksi.

1.2 Komissio totesi, että sen tekniset osastot olivat harkinneet uudelleen kantaansa ja antaneet myönteisen lausunnon lainan muuttamisesta tueksi. Tukikelpoisten menojen tarkistamisen jälkeen tuen kokonaismääräksi arvioitiin 199 345 euroa. Varainhoito-osastot olivat laatineet ehdotuksen lainan muuttamiseksi tueksi, ja rahoitusvälittäjänä toimineelle Paribasille oli määrä lähettää pikaisesti asiaa koskeva kirje. Komissio selvitti myös, miksi sen osastot viivyttelivät vastauksessaan hakemukseen, joka koski ECIP-lainan muuttamista tueksi, ja pyysi tätä viivästystä anteeksi.

1.3 Koska oli ilmeistä, että tapauksen käsittelyssä ei edistytty, oikeusasiamies ehdotti 15. toukokuuta 2002 sovintoratkaisuksi, että komissio saattaa päätökseen ECIP-lainan tueksi muuttamista koskevan menettelyn. Oikeusasiamies pyysi komissiota ystävällisesti antamaan tapaukselle etusijan. Heinäkuun 2. päivänä 2002 komissio toimitti jäljennöksen Paribasille osoitetusta 21. kesäkuuta 2002 päivätystä kirjeestä, jossa vahvistettiin, että ECIP-laina on muutettu tueksi. Komissio pahoitteli oikeusasiamiehelle ja kantelijalle viivästystä tapauksen käsittelyssä.

Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehen toimistolle, että asia on nyt ratkaistu tyydyttävällä tavalla.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella asiassa oli päästy sovintoratkaisuun. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

**VÄITE
ENNAKOIDEN
HOITAJALLE
MAKSETTAVAN
ERITYISKORVAUKSEN
LAIMINLYÖNNISTÄ**

*Päätös kanteluun
1824/2001/OV
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelijan mukaan olennaiset tosiseikat olivat seuraavat:

Kantelija toimi paikallisena toimihenkilönä eräässä jäsenvaltiossa sijaitsevan komission edustuston hallinnollisella osastolla (jäljempänä ”komission edustusto”).

Syyskuun 7. päivästä 1989 alkaen kantelija toimi tarvittaessa hallintoavustajan sijaisena, jolloin hänen oli hyväksyttävä pankki- ja käteistapahtumia. Hän toimi tällöin itse asiassa ennakkomaksujen hoitajan avustajana. Syyskuun 1. päivästä 2000 alkaen hän korvasi kirjanpidosta ja henkilöstöstä vastaavan hallintoavustajan ja toimi siten ennakkomaksujen hoitajan sijaisena.

Kantelija väitti, että vaikka hän toimikin ennakkomaksujen hoitajan avustajana ja ennakkomaksujen hoitajan sijaisena, häntä ei koskaan nimetty näihin toimiin. Hänelle ei myöskään maksettu takuutilille erityiskorvausta, jota on määrä maksaa tästä toimesta siihen liittyvän taloudellisen riskin varalta. Kantelija huomautti, että korvauksesta säädetään varainhoitoasetuksen soveltamista koskevan komission asetuksen 3418/93/EC²⁷ 13 artiklassa (ennakkomaksujen hoitajien nimeäminen) ja 31 artiklassa (erityiskorvaus ja takuutili).

Kantelija liitti kanteluunsa useita asiakirjoja, kuten 23. tammikuuta 2001 päivätyn ennakkomaksujärjestelmän luovutusta koskevan asiakirjan, jossa mainitaan sijaisuuden alkamisen päivämääräksi 1. syyskuuta 2000; kantelijan kassa- ja maksuvälinehallinnon yksikönpäällikölle 23. tammikuuta 2001 lähettämän kirjeen, jossa ilmoitetaan, että hän toimii ennakkomaksujen hoitajana; yksikönpäällikön kantelijalle osoittaman 13. helmikuuta 2001 päivätyn vastauksen; lehdistö- ja viestintäpalvelun yksikönpäällikön 1. maaliskuuta 2001 päivätyn ilmoituksen kassa- ja maksuvälinehallinnon yksikönpäällikölle ja tämän 13. maaliskuuta 2001 päivätyn lopullisen päätöksen.

Turvauduttuaan ensin henkilöstön sisäisiin muutoksenhakukeinoihin, jotka olivat tuloksettomia, kantelija esitti oikeusasiamiehelle 13. joulukuuta 2001 kantelun, jossa hän esitti seuraavat kaksi väitettä:

1 Komission edustusto pyysi häntä hoitamaan ennakkomaksujen hoitajan avustajan tehtäviä 7. syyskuuta 1989 alkaen muttei nimennyt häntä ennakkoiden hoitajan avustajaksi eikä myöntänyt hänelle asiaankuuluvaa erityiskorvausta, josta säädetään 9. joulukuuta 1993 annetussa komission asetuksessa 3418/93/EY. Kantelija väittää, että komission olisi maksettava korvausta takautuvasti.

2 Komission edustusto pyysi kantelijaa hoitamaan ennakkomaksujen hoitajan sijaisen tehtäviä 1. syyskuuta 2000 ja 9. maaliskuuta 2001 välisenä aikana muttei nimennyt häntä ennakkoiden hoitajan sijaiseksi eikä maksanut hänelle asiaankuuluvaa erityiskorvausta, josta säädetään 9. joulukuuta 1993 annetussa komission asetuksessa 3418/93/EY. Kantelija vaatii erityiskorvauksen maksamista hänen takuutililleen 1. syyskuuta 2000 ja 9. maaliskuuta 2001 väliseltä ajalta.

Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle 15. tammikuuta 2002, että ensimmäistä väitettä ei voi ottaa tutkittavaksi oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdan perusteella, jossa säädetään, että kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kanteluun oikeuttavat seikat. Tämä vahvistettiin kantelijalle 18. helmikuuta 2002 lähetetyssä toisessa kirjeessä. Siksi komissiota pyydettiin antamaan lausunto ainoastaan toisesta väitteestä.

²⁷ Komission asetus (EY) N:o 3418/93, annettu 9. päivänä joulukuuta 1993, tiettyjen 21. päivänä joulukuuta 1977 annetun varainhoitoasetuksen säännösten soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, EYVL L 315, 16.12.1993, s. 1.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Koska oikeusasiamies katsoi, että ensimmäistä väitettä ei voi ottaa tutkittavaksi, komission lausunto koski ainoastaan toista väitettä.

Komissio selvitti lausunnossaan aluksi tähän tapaukseen sovellettavia sääntöjä. Varainhoitoasetuksen 75 artiklan 2 kohdassa määritetään ennakkomaksujen hoitajan erityiset velvollisuudet. Kyseisen artiklan 3 kohdassa säädetään, että ”ennakoiden hoitajien on otettava itselleen vakuutus tässä artiklassa tarkoitettujen riskien varalta”. Artiklan 4 kohdassa säädetään, että ”ennakoiden hoitajina toimiville virkamiehille myönnetään erityiskorvaus.” Tätä korvausta maksetaan ”sellaisen takuurahaston muodostamiseksi, jonka tarkoituksena on kattaa mahdollinen kassa- ja pankkivajaus, josta kyseinen henkilö on vastuussa, sikäli kun vakuutusyhtiöiden korvaukset eivät kata näitä vajeita”.

Tiettyjen varainhoitoasetuksen säännösten soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun komission asetuksen 3418/93/EY 31 ja 32 artiklassa säädetään yksityiskohtaisemmin takuutilien hoitamisesta.

Komissio huomautti, että kantelun tietyt väitteet on oikaistava. Kantelija nimettiin virallisesti ennakkomaksujen hoitajan sijaiseksi 23. tammikuuta 2001 alkaen. Hän hoiti tätä tehtävää 31. toukokuuta 2001 asti. Ajanjakso on määritetty sekä komission tilinpitäjälle osoitetun ennakkomaksujen hoitajan korvaamista kantelijalla koskevan ilmoituksen päivämäärän että komission edustustoon 1. kesäkuuta 2001 alkaen nimetyn uuden ennakkomaksujen hoitajan (C.) virallisen nimityksen päivämäärän perusteella. Tämä tehtiin 29. heinäkuuta 1999 tehdyn ”ennakkomaksujärjestelmän perustamista koskevaan päätökseen tehdyn muutoksen” 2 artiklan mukaisesti. Kyseisenä ajanjaksona kantelijan nimiin avattiin takuutili, kuten sovellettavissa säännöksissä säädetään.

Edellä mainittujen säännösten perusteella on selvää, että erityiskorvauksella pyritään kattamaan riskit, eikä sitä tulisi ymmärtää korvaukseksi erityisestä vastuusta. Lisäksi kantelijaa ei nimetty virallisesti ennakoiden hoitajan sijaiseksi ennen 23. tammikuuta 2001, minkä vuoksi varainhoitoasetuksen 75 artiklassa vahvistettu ennakoiden hoitajan erityinen toimivalta ei koskenut kantelijaa kyseisenä ajanjaksona. Tänä ajanjaksona hänellä oli valtuudet hyväksyä sekkejä ennakkomaksujärjestelmän lukuun ainoastaan pankin allekirjoitusvaltuuksien perusteella.

Kun otetaan huomioon, että sovellettavissa säännöksissä ennakoiden hoitajalle myönnettävän erityiskorvauksen edellytyksenä on, että tilinpitäjä nimeää ennakoiden hoitajan tulojen ja menojen hyväksyjän ehdotuksesta, ja että tämän korvauksen nimenomaisena tarkoituksena on kattaa erityisen toimivallan harjoittamiseen liittyvät mahdolliset riskit, kantelija ei ole oikeutettu erityiskorvaukseen 1. syyskuuta 2000 ja 23. tammikuuta 2001 väliseltä ajalta.

Komissio liitti lausuntoonsa 29. heinäkuuta 1999 ja 28. toukokuuta 2001 päivättyt päätökset, jotka koskevat edustuston ennakkomaksujärjestelmää ja V.S:n ja C:n nimeämistä ennakoiden hoitajiksi.

Kantelijan huomautukset

Oikeusasiamiehelle esittämissä huomautuksissaan kantelija väitti, että C. aloitti työt komission edustustossa 9. maaliskuuta 2001. Toisin kuin komission lausunnossa todettiin, kantelija toimi ennakoiden hoitajan sijaisena 1. syyskuuta 2000 ja 9. maaliskuuta 2001 välisen ajan.

Lisäksi hän huomautti, että 1. syyskuuta 2000 ja 9. maaliskuuta 2001 välisenä aikana kantelijan tehtäviin kuului komission edustuston paikallisten toimihenkilöiden kaikkien tilien ja palkkojen valmistelu ja valvonta. Hän allekirjoitti kaikki maksut ilman hallinto-

avustajan läsnäoloa, mutta maksut edellyttivät toisen toimivaltaisen henkilön allekirjoitusta. Hän oli myös yhteydessä pankkiin sähköisen pankkijärjestelmän välityksellä ja suoritti nämä maksut yksin.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Tarkasteltuaan huolellisesti lausuntoa ja huomautuksia oikeusasiamies katsoi, että komission toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta. Hän kirjoitti siksi ohjesääntönsä 3 artiklan 5 kohdan²⁸ mukaisesti komission puheenjohtajalle 24. heinäkuuta 2002 ja ehdotti sovintoratkaisua jäljempänä esitetyn kantelijan ja komission välisen kiistanalaisen kysymyksen arvioinnin pohjalta:

1.1 Kantelija väitti, että komission edustusto pyysi häntä hoitamaan ennakkomaksujen hoitajan sijaisen tehtäviä 1. syyskuuta 2000 ja 9. maaliskuuta 2001 välisen ajan muttei nimennyt häntä ennakkomaksujen hoitajan sijaiseksi eikä myöntänyt hänelle asiaankuuluvaa erityiskorvausta, josta säädetään 9. joulukuuta 1993 annetussa komission asetuksessa 3418/93/EY. Kantelija vaati erityiskorvauksen maksamista hänen takuutililleen 1. syyskuuta 2000 ja 9. maaliskuuta 2001 väliseltä ajalta.

1.2 Komissio väitti, että kantelija nimettiin virallisesti ennakkomaksujen hoitajan sijaiseksi 23. tammikuuta 2001 alkaen. Hän hoiti näitä tehtäviä 31. toukokuuta 2001 asti. Ajanjakso on määritetty sekä komission tilinpitäjälle osoitetun ennakkomaksujen hoitajan korvaamista kantelijalla koskevan ilmoituksen päivämäärän että komission edustustoon 1. kesäkuuta 2001 alkaen nimetyn uuden ennakkomaksujen hoitajan virallisen nimityksen päivämäärän perusteella. Kyseisenä ajanjaksona kantelijan nimiin avattiin takuutili, kuten sovellettavissa säännöksissä säädetään. Kantelija ei ole oikeutettu erityiskorvaukseen 1. syyskuuta 2000 ja 23. tammikuuta 2001 väliseltä ajalta.

1.3 Tutkittuaan kantelijan ja komission toimittamat asiakirjat oikeusasiamies teki seuraavat tosiseikkoja koskevat johtopäätökset:

(i) Budjettipääosaston pääjohtajan 29. heinäkuuta 1999 päivätyllä päätöksellä V.S. nimettiin ennakkomaksujen hoitajaksi. Päätös sisälsi seuraavan ehdon: *”Tilinpitäjälle ilmoitetun poissaolon tai estymisen johdosta ennakkomaksujen hoitajan tehtäviä hoitaa [kantelija]”*.

(ii) V.S. lähti edustustosta 30. elokuuta 2000, ja kantelija ryhtyi hoitamaan ennakkomaksujärjestelmää 1. syyskuuta 2000. Edustusto ei kuitenkaan ilmoittanut näistä muutoksista tilinpitäjälle. Kantelija hoiti siten ennakkoiden hoitajan tehtäviä syyskuun 1. päivästä 2000 maaliskuun 9. päivään 2001, jolloin C. tuli hänen tilalleen.

(iii) Kantelijalle ei myönnetty erityistukea takuutilille varainhoitoasetuksen 75 artiklan 4 kohdan ja komission asetuksen 3418/93/EY 31 ja 32 artiklan mukaisesti. Komissio jatkoi talletusten tekemistä V.S:n nimissä olevalle takuutilille tammikuun 23. päivään 2001 asti, vaikka tämä oli lähtenyt edustustosta jo 30. elokuuta 2000.

(iv) V.S:n lähdöstä edustustosta ja ennakkomaksujen hoitajan tehtävien siirtämisestä kantelijalle ilmoitettiin virallisesti vasta 1. maaliskuuta 2001, jolloin lehdistö- ja viestintäpalvelujen yksikönpäällikkö lähetti ilmoituksen kassa- ja maksuvälinehallinnon yksikönpäällikölle. Tilanteen korjaamiseksi ja sen mahdollistamiseksi, että kantelija voisi hyötyä takuutilista, lehdistö- ja viestintäpalvelujen yksikönpäällikkö pyysi budjettipääosastoa muuttamaan ennakkoja koskevaa päätöstä siten, että se tulee takautuvasti voimaan 1. syyskuuta 2000.

²⁸ ”Oikeusasiamies pyrkii kyseisen toimituksen tai laitoksen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteluun.”

1.4 Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies päätteli, että komission lausunnossaan mainitsemissa virallisissa asiakirjoissa esitetyt päivämäärät eivät vastaa todellista tilannetta kantelijan hoitamien tehtävien osalta.

1.5 Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli, että seuraavat seikat muodostavat hallinnollisen epäkohdan: i) komission edustusto ei antanut viipymättä ilmoitusta V.S:n lähdestä edustustosta eikä siitä, että kantelija sai tämän jälkeen tehtäväkseen hoitaa ennakkomaksujen hoitajan tehtäviä; ii) komissio jatkoi talletusten tekemistä sellaisen virkamiehen nimissä olevalle takuutilille, joka ei enää toiminut ennakkomaksujen hoitajana; ja iii) komissio ei varmistanut, että kantelijalla oli mahdollisuus hyötyä takuutilistä varainhoitoasetuksen 75 artiklan 4 kohdan 2 alakohdan ja täytäntöönpanoasetuksen 3418/93/EY 33 artiklan 2 kohdan mukaisesti sinä ajanjaksona, jona hän käytännössä hoiti ennakkomaksujen hoitajan tehtäviä (1. syyskuuta 2000–23. tammikuuta 2001).

Sovintoratkaisuehdotus

Edellä mainittujen näkökohtien perusteella ja oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti oikeusasiamies ehdotti kantelijalle ja komissiolle sovintoratkaisua. Ilman hallinnollisen epäkohdan ilmenemistä kantelija olisi ollut oikeutettu saamaan takuutilin saamasaldon siltä ajanjaksolta, jona hän toimi ennakoiden hoitajana²⁹.

Sovintoratkaisussa komissiota pyydettiin varmistamaan, että kantelijalle maksetaan *pro rata* -saamasaldo 1. syyskuuta 2000 ja 23. tammikuuta 2001 väliseltä ajalta. Komissiota pyydettiin vastaamaan 31. lokakuuta 2002 mennessä.

Komission vastaus

Komissio vastasi 31. lokakuuta 2002 ja kertoi hyväksyvänsä oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen.

PÄÄTÖS

1 Väite ennakkomaksujen hoitajan sijaisen nimeämisen laiminlyönnistä

1.1 Oikeusasiamies esitti kantelijalle ja komissiolle sovintoratkaisun 24. heinäkuuta 2002. Sovintoratkaisu perustui siihen johtopäätökseen, että tutkimuksissa oli ilmennyt hallinnollinen epäkohta, sillä kantelija ei hyötynyt varainhoitoasetuksen 75 artiklan 4 kohdan 2 alakohdan ja täytäntöönpanoasetuksen 3418/93/EY 33 artiklan 2 kohdan mukaisesta takuutilistä sinä ajanjaksona, jona hän käytännössä hoiti ennakkomaksujen hoitajan tehtäviä (1. syyskuuta 2000–23. tammikuuta 2001).

1.2 Sovintoratkaisussa komissiota pyydettiin varmistamaan, että kantelijalle maksetaan *pro rata* -saamasaldo 1. syyskuuta 2000 ja 23. tammikuuta 2001 väliseltä ajalta, jolloin tämä toimi ennakkomaksujen hoitajana.

1.3 Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle 31. lokakuuta 2002, että se hyväksyy sovintoratkaisun. Kantelija totesi oikeusasiamiehen toimiston kanssa 7. marraskuuta 2002 käymässään puhelinkeskustelussa, että hän oli saanut komissiolta 31. lokakuuta 2002 päivätyn kirjeen, jossa ilmoitettiin, että komissio oli hyväksynyt oikeusasiamiehen sovintoratkaisun.

²⁹ Varainhoitoasetuksen 75 artiklan 4 kohdan 2 alakohdassa säädetään, että ”näiden takuutilien saamasaldo maksetaan asianomaisille heidän lopettaessaan toimintansa (...) ennakoiden hoitajina”. Asetuksen 3418/93/EY 31 artiklassa säädetään, että ”varainhoitoasetuksen 75 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen erityiskorvauksen määrä on kuukausittain: 40 ecua niille ennakoiden hoitajille, jotka vastaavan vähintään 30 peräkkäisen päivän ajan ennakkomaksujärjestelmistä, joiden suuruus on vähintään 3 300 ecua”. Asetuksen 3418/93/EY 33 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”kun ennakoiden hoitajien virkasuhde päättyy, takuutilin nettosaldo maksetaan heille tai heidän oikeudenomistajilleen sen jälkeen, kun asianomainen tilinpitäjä ja tulojen ja menojen hyväksyjä ovat antaneet asiasta myönteisen lausuntonsa ja tehneet tarkastuksen sekä, kun varainhoidon valvoja on antanut asiasta myönteisen lausuntonsa”.

toratkaisuehdotuksen ja että komissio maksaisi kantelijalle 236,90 euroa saatuaan kantelijan pankkiyhteystiedot. Kantelija kiitti oikeusasiamiehen toimistoa sen toimista, joiden ansiosta hänen oikeutensa toteutuivat.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella Euroopan komissio ja kantelija olivat päässeet sovintoratkaisuun. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.4 OIKEUSASIAMIEHEN KRIITTINEN HUOMAUTUS

3.4.1 Euroopan komissio

DIREKTIIVIN 85/337/ETY SOVELTAMINEN

*Päätös kanteluun 1288/99/OV Euroopan komissiota vastaan*³⁰

KANTELU

K. esitti lokakuussa 1999 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun, joka koski Euroopan komission tapaa käsitellä hänen ja 23 muun Pargan asukkaan 7. heinäkuuta 1995 jättämää kantelua ja päättää sitä koskeva tutkimus. Komissiolle esitetystä kantelusta väitettiin, että Kreikan viranomaiset rikkoivat yhteisön lainsäädäntöä (erityisesti direktiiviä 85/337/ETY) hankkeessa, jossa perustettiin viemäröintijärjestelmä ja biologinen käsittelylaitos Pargaan, Prevezaan (Kreikka).

Väitteistä, jotka kantelija esitti alkuperäisessä 22. lokakuuta 1999 jätetyssä kantelussa, ja niitä seuraavasta näkemystenvaihdosta sekä huomautuksista kantelijan ja komission välillä voidaan tehdä seuraava yhteenveto:

1 Kantelija ei saanut komissiolta yhtäkään kantelun käsittelyn edistymisestä kertovaa kirjettä 7. heinäkuuta 1995, jolloin kantelu jätettiin, ja 9. joulukuuta 1998 välisenä aikana eli lähes kolmeen ja puoleen vuoteen. Kantelija ei näin ollen voinut puolustaa kantaansa. Huomautuksissaan kantelija väitti myös, että komissio ei ollut ilmoittanut hänelle päättäneensä 27. heinäkuuta 1998 tehdyllä päätöksellä E(98)2297 rahoittaa hanketta koheesiorahastosta, vaan oli päinvastoin lähettänyt kirjeitä – kuten 9. joulukuuta 1998 lähetetty kirje – joissa ilmoitettiin, että asian käsittely oli vielä kesken.

2 Kantelija väitti, että komission päätös lopettaa tapauksen käsittely oli laiton: komissio oli nimittäin manipuloinut asiaa ja oli yrittänyt löytää keinoja päättää asian käsittely, kuten 20. huhtikuuta 1999 tehdyn lopullisen päätöksen perustelut osoittavat: komissiolta kesti neljä vuotta tehdä se johtopäätös, että hanke oli käynnistetty ennen direktiivin 85/337/ETY voimaantuloa. Kuitenkin komissio oli aiemmin – 26. maaliskuuta 1997 ja 19. maaliskuuta 1998 – ehdottanut tapauksen ottamista esimerkiksi Kreikkaa vastaan aloitetuista rikkomismenettelyistä, jotka olivat seurausta direktiivin 85/337/ETY noudattamatta jättämisestä.

3 Kantelija väitti, ettei komissio ollut käsitellyt tapausta puolueettomasti. Kantelijan mukaan komission asiasta vastaavalla virkamiehellä oli Kreikassa sellainen poliittinen asema, joka oli ristiriidassa hänen velvollisuutensa kanssa, jonka mukaisesti hänen piti varmistaa, että käsiteltävänä olevaa hanketta toteutettiin yhteisön lainsäädännön mukaisesti. Väitteensä tueksi kantelija viittasi useisiin sanomalehtiartikkeleihin. Lisäksi kantelija väitti, että Kreikan ulkoministeriön arkistossa (20. toukokuuta 1998 pidetyn kokouksen pöytäkirja) oleva kirjallinen kiitos komission edustajille siitä, että he olivat viivyttäneet kanteluiden käsittelyä, osoitti, että eräät PO XI:n virkamiehet olivat asettaneet tavoitteekseen varmistaa sen, että hanke saisi yhteisön rahoitusta, eikä sitä, että yhteisön lainsäädäntöä noudatettaisiin asianmukaisesti.

³⁰ Päätöksen teksti kokonaisuudessaan on luettavissa Euroopan oikeusasiamiehen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komission lausunto sellaisena kuin se ilmeni useista komission vastauksista on yhteenvedona seuraava:

Ensimmäisen väitteen osalta komissio totesi, että vaikka olikin valitettavaa, ettei kantelijalle ollut lähetetty yhtäkään kirjettä heinäkuun 1995 ja joulukuun 1998 välisenä aikana, oli kuitenkin selvää, että kantelijalle oli tiedotettu puhelinkeskusteluissa ja Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnalle annettujen tietojen välityksellä tapauksen edistymisestä ja komission kannan muuttumisesta Kreikan viranomaisten toimittamien uusien asiakirjojen valossa.

Toisen väitteen osalta komissio totesi, että maaliskuussa 1997 se piti hanketta aloitettuna sen jälkeen, kun direktiivi 85/337/ETY tuli voimaan. Se päätteli tuolloin, että hankkeen toteuttaminen oli aloitettu ennen kuin hankkeen ympäristöehdot oli lopullisesti hyväksytty eli direktiivin vastaisesti. Saatuaan kuitenkin Kreikan viranomaisilta uutta tietoa komissio ilmoitti kantelijalle huhtikuussa 1999, että sen näkemyksen mukaan kyseinen hanke oli kuvailtu Prevezan lääninhallituksen 28. helmikuuta 1986 tekemässä päätöksessä N:o 667, joka edelsi direktiivin 85/337/ETY voimaantuloa. Komission mielestä päätöksellä hyväksyttiin biologisen käsittelylaitoksen sijoituspaikka, koska siihen sisältyvässä liitteessä oli ”Varkas”-nimisen alueen topografinen kartta. Se päätti näin ollen asian käsitelyyn.

Kolmannen väitteen osalta komissio antoi kyseiselle virkamiehelle mahdollisuuden esittää näkemyksensä kuulemistilaisuudessa. Kuulemistilaisuuden yhteenvedosta käy ilmi, että komission johtopäätöksen mukaan ei ollut syytä uskoa, että kyseinen virkamies olisi vaikuttanut mihinkään tätä tapausta koskevaan päätökseen tai että hän olisi osallistunut siihen, sillä hän oli vuosilomalla 15. joulukuuta 1998 ja 31. tammikuuta 1999 välisen ajan ja palkattomalla vapaalla henkilökohtaisista syistä 1. helmikuuta – 15. kesäkuuta 1999.

PÄÄTÖS

1 Väite, jonka mukaan komissio ei toimittanut riittävästi tietoja kantelijalle

1.1 Kantelija väitti, että hän ei saanut komissiolta yhtäkään kantelun käsittelyn edistymisestä kertovaa kirjettä 7. heinäkuuta 1995, jolloin kantelu jätettiin, ja 9. joulukuuta 1998 välisenä aikana eli lähes kolmeen ja puoleen vuoteen. Kantelija ei näin ollen voinut puolustaa kantaansa. Huomautuksissaan kantelija väitti myös, että komissio ei ollut ilmoittanut hänelle päättäneensä 27. heinäkuuta 1998 tehdyllä päätöksellä E(98)2297 rahoittaa hanketta koheesiorahastosta, vaan oli päinvastoin lähettänyt kirjeitä – kuten 9. joulukuuta 1998 lähetetty kirje – joissa ilmoitettiin, että asian käsittely oli vielä kesken.

1.2 Komissio totesi, että vaikka olikin valitettavaa, ettei kantelijalle ollut lähetetty yhtään kirjettä tänä aikana, oli kuitenkin selvää, että kantelijalle oli tiedotettu puhelinkeskusteluissa ja Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnalle annettujen tietojen välityksellä tapauksen edistymisestä ja komission kannan muuttumisesta Kreikan viranomaisten toimittamien uusien asiakirjojen valossa.

1.3 Oikeusasiamies huomautti, että komission hallintomenettelyistä sen käsitellessä kanteluita jäsenvaltioiden syyllistymisestä yhteisön lain rikkomiseen tehdyn oikeusasiamiehen oma-aloitteisen tutkimuksen (303/97/PD³¹) puitteissa komissio totesi, että

³¹ 303/97/PD, selostettu Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa 1997, sivut 261–264.

kantelun tekijälle ilmoitetaan toimenpiteistä, joihin kantelun johdosta on ryhdytty, mukaan luettuna kyseisille kansallisille viranomaisille tehdyt ehdotukset, ja että päätös asian käsittelyn lopettamisesta ilman toimenpiteitä on sen työjärjestyksen mukaan tehtävä korkeintaan vuoden kuluessa siitä, kun valitus on rekisteröity, paitsi erityistapauksissa, jolloin on esitettävä perustelut.

1.4 Oikeusasiamies totesi, että tässä tapauksessa kantelu jätettiin komissiolle 7. heinäkuuta 1995. Komission pääosasto XI (ympäristöasiat) kirjoitti ensimmäisen kerran suoraan kantelijalle hänen valituksestaan kuitenkin vasta 9. joulukuuta 1998 eli lähes kolme ja puoli vuotta kantelun jättämisen jälkeen. Tässä kirjeessä komissio vastasi kantelijan 7. joulukuuta 1998 lähettämään kirjeeseen ja totesi, että se oli saanut kantelijan toimittamat uudet tiedot ja että se päättäisi näiden tietojen perusteella, mihin toimenpiteisiin kantelun suhteen ryhdyttäisiin.

1.5 Oikeusasiamies totesi kuitenkin, että kantelija oli tehnyt Euroopan parlamentille vetoomuksen lokakuussa 1996 (viite 570/96) ja että komissio oli ilmoittanut vetoomusvaliokunnalle kahteen kertaan eli 26. maaliskuuta 1997 ja 19. maaliskuuta 1998 tapauksen käsittelyn edistymisestä. Vetoomusvaliokunta puolestaan toimitti komission kannanoton kantelijalle. Oikeusasiamiehen mukaan väite, jonka mukaan komissio ei tiedottanut kantelijalle, ei pitänyt paikkaansa koskien lokakuun 1996 ja maaliskuun 1998 välistä aikaa, sillä tuolloin kantelijalle tiedottaminen oli vetoomusvaliokunnan vastuulla. Sen sijaan maaliskuun 1998 ja joulukuun 1998 välisenä aikana, jolloin komission kanta asiaan muuttui, komissio ei tiedottanut kantelijalle tapauksen käsittelystä.

1.6 Oikeusasiamies katsoi, että komission olisi pitänyt ilmoittaa kantelijalle 27. heinäkuuta 1998 tekemästään päätöksestä silloin, kun päätös tehtiin, sillä se merkitsi käytännössä sitä, että kyseinen hanke oli hyväksytty ja sai rahoitusta ja että päätös kantelun suhteen oli näin ollen tehty. Oikeusasiamies huomautti, että 27. maaliskuuta 2000 antamassaan lausunnossa komissio salasi tämän merkittävän tiedon myös oikeusasiamieheltä.

1.7 Komissio ei antanut oikeusasiamiehelle pätevää selitystä siitä, miksi se ilmoitti kantelijalle 9. joulukuuta 1998, että se ottaisi huomioon hänen toimittamansa uudet tekijät, ja miksi se ilmoitti hänelle 20. huhtikuuta 1999, että se lopettaisi asian käsittelyn, ellei kantelija lähettäisi uusia tietoja kuukauden kuluessa, vaikka komissio oli jo 27. heinäkuuta 1998 hyväksynyt hankkeen ja päättänyt rahoittaa sitä koheesiorahastosta.

1.8 Komissio perusteli, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli 23. syyskuuta 1994 asiassa T-461/93 antamassaan ratkaisussa todennut yhteisön rahoitusmenettelyn ja rikkomismenettelyn olevan toisistaan riippumattomia. Oikeusasiamies totesi, että näiden kahden menettelyn riippumattomuus, jonka komissio päätteli liittyvän tähän tapaukseen, koski pelkästään menettelyjen hallinnollisia näkökohtia. Tuomiossa ei kyseenalaistettu periaatetta, jonka mukaan yhteisön rahoitusta saavien hankkeiden on noudatettava yhteisön lainsäädäntöä. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että viittaaminen tähän tuomioistuimen oikeustapaukseen ja kahden menettelyn riippumattomuuteen toisistaan oli tämän kantelun yhteydessä epäolennaista.

1.9 Edellä mainituista seikoista kävi ilmi, että komissio ei toimittanut asianmukaisia tietoja maaliskuun 1998 ja joulukuun 1998 välisenä aikana, jolloin komission kanta asiaan muuttui, sillä se salasi kantelijalta tapausta koskevan perustavanlaatuisen tapahtuman eli sen, että komissio oli sillä välin 27. heinäkuuta 1998 tehdyllä päätöksellä E(98)2297 päättänyt rahoittaa valituksen aiheena olevaa hanketta koheesiorahastosta. Näin tehdessään komissio antoi kantelijan uskoa, että se tutki asiaa edelleen. Komission toiminta sen jättäessä toimittamatta kantelun tekijälle tarvittavia tietoja hänen tapauksestaan muodosti hallinnollisen epäkohdan. Oikeusasiamies esitti alla olevan kriittisen huomautuksen.

2 Väite, joka koski komission syitä lopettaa asian käsittely

2.1 Kantelija väitti, että komission päätös lopettaa asian käsittely oli laitton. Komissio oli manipuloinut asiaa ja yrittänyt löytää keinon lopettaa asian käsittely, mikä käy ilmi 20. huhtikuuta 1999 tehdyn lopullisen päätöksen perusteluista. Komissiolta kesti neljä vuotta tehdä johtopäätös, jonka mukaan hanke oli käynnistetty ennen direktiivin 85/337/ETY voimaantuloa. Kuitenkin komissio oli aiemmin – 26. maaliskuuta 1997 ja 19. maaliskuuta 1998 – ehdottanut tapauksen ottamista esimerkiksi Kreikkaa vastaan aloitettuihin rikkomismenettelyistä, jotka olivat seurausta direktiivin 85/337/ETY noudattamatta jättämisestä.

2.2 Lausunnossaan komissio totesi, että maaliskuussa 1997 se piti hanketta aloitettuna sen jälkeen, kun direktiivi 85/337/ETY tuli voimaan. Se päätteli tuolloin, että hankkeen toteuttaminen oli aloitettu ennen kuin hankkeen ympäristöehdot oli lopullisesti hyväksytty eli direktiivin vastaisesti. Saatuaan kuitenkin Kreikan viranomaisilta uutta tietoa komissio ilmoitti kantelijalle huhtikuussa 1999, että sen näkemyksen mukaan kyseinen hanke oli kuvailtu Prevezan lääninhallituksen 28. helmikuuta 1986 tekemässä päätöksessä N:o 667, joka edelsi direktiivin 85/337/ETY voimaantuloa. Komission mielestä päätöksellä hyväksyttiin biologisen käsittelylaitoksen sijoituspaikka, koska siihen sisältyvässä liitteessä oli ”Varkas”-nimisen alueen topografinen kartta. Se päätti näin ollen asian käsittelyn.

2.3 Oikeusasiamies on tutkinut tarkasti tapausta koskevat asiakirjat ja komission arkistot, jotka tarkastettiin 12. syyskuuta 2001. Oikeusasiamiehen käytössä olevien asiakirjojen mukaan tapauksen seurantaan koskeva aikajärjestys oli seuraava: Komissio katsoi 26. maaliskuuta 1997 (komission ensimmäinen vastaus vetoomusvaliokunnalle), että hanke oli käynnistetty sen jälkeen, kun direktiivi 85/337/ETY tuli voimaan. Koska hanketta koskevat työt oli aloitettu ennen ympäristövaikutusten arvioinnin lopullista hyväksymistä, komissio päätteli, että direktiiviä oli rikottu. Komissio ehdotti näin ollen, että tapaus otettaisiin mukaan direktiivin rikkomisesta johtuvaan horisontaaliseen menettelyyn Kreikkaa vastaan. Komissio lopetti näin ollen hankkeen rahoittamisen koheesiorahastosta.

2.4 19. maaliskuuta 1998 (komission toinen vastaus vetoomusvaliokunnalle) komissio vahvisti, että direktiiviä 85/337/ETY oli rikottu, ja lykkäsi kaikkia hankkeen rahoittamiseen liittyviä menettelyjä. Komissio vahvisti myös, että tapaus otettaisiin mukaan direktiivin 85/337/ETY rikkomisesta johtuvaan laaja-alaiseen menettelyyn Kreikkaa vastaan.

2.5 27. heinäkuuta 1998 komissio päätti myöntää hankkeelle rahoitusta koheesiorahastosta (päätös E(98)2297). Komissio ilmoitti 20. huhtikuuta 1999 kantelijalle, että se lopettaisi asian käsittelyn, sillä direktiiviä ei sovellettu kyseiseen hankkeeseen, joka oli kuvailtu Prevezan lääninhallituksen 28. helmikuuta 1986 tekemässä päätöksessä N:o 667, joka edelsi direktiivin voimaantuloa.

2.6 Huomautuksissaan kantelija väitti, että direktiiviä 85/337/ETY on sovellettava kyseiseen hankkeeseen, koska Pargan kaupunki jätti hankkeen toteuttamista koskevan hakemuksen 28. helmikuuta 1995 eli direktiivin voimaantulon jälkeen. Kantelija viittasi Kreikan valtioneuvoston päätökseen 744/1997, jossa tämä päivämäärä vahvistetaan. Kantelija väitti, että Prevezan lääninhallituksen 28. helmikuuta 1986 tekemässä päätöksessä N:o 667 hyväksyttiin pelkästään alustava biologista tutkimuslaitosta koskeva tutkimus eikä siihen sisältynyt mitään yksilöityä viittausta ehdotetun biologisen käsittelylaitoksen sijoittamispaikkaan.

2.7 Edellä mainitun perusteella kantelijan ja komission välisen riidan pääkysymyksenä oli se, sovelletaanko direktiiviä 85/337/ETY käsiteltävänä olevaan hankkeeseen.

Oikeusasiamies totesi, että direktiivi 85/337/ETY tuli voimaan 3. heinäkuuta 1988³². Komissiolle esitetty kantelu jätettiin 7. heinäkuuta 1995, seitsemän vuotta myöhemmin.

2.8 Ensinnäkin oikeusasiamies haluaisi korostaa, että Kreikan valtioneuvosto ei pohtinut kysymystä direktiivin 85/337/ETY soveltamisesta eikä myöskään viitannut tähän direktiiviin päätöksissään 744/1997 ja 3221/1999. Se ei myöskään maininnut lainkaan Prevezan lääninhallituksen 28. helmikuuta 1986 tekemää päätöstä N:o 667.

2.9 Laki, jolla direktiivi 85/337/ETY saatettiin osaksi Kreikan kansallista lainsäädäntöä, on laki N:o 1650/1986 ”ympäristönsuojelusta”, annettu 10. lokakuuta 1986 (ΦΕΚ 160/A)³³. Viranomaisen, jolla on toimivalta päättää hankkeesta, on määritelty edellä mainitun lain 4.2.b artiklassa, jossa määrätään, että ”tähän ryhmään kuuluvia töitä ja toimia koskevien ympäristövaatimusten noudattamiseen liittyvä lupa myönnetään ympäristön ja aluesuunnittelun sekä yleisten töiden ministerin ja kyseisestä asiasta vastaavan ministerin yhteisellä päätöksellä” (oikeusasiamiehen toimiston käänнос kreikasta)³⁴. Tämän lain perusteella hankkeelle myönnetään siis lupa ministerien yhteisellä päätöksellä.

2.10 Tässä tapauksessa asiakirjoista kävi ilmi, että Pargan kaupunki jätti 28. helmikuuta 1995 hakemuksen (asiakirja 233/28.2.1995) ympäristön ja aluesuunnittelun sekä yleisten töiden ministeriölle. Ympäristön ja aluesuunnittelun sekä yleisten töiden ministeriö teki ensimmäisen päätöksen 85202/5142/10-10-1995 10. lokakuuta 1995 jäteveden käsittelylaitoksen sijoittamisesta Varkas-nimiselle alueelle. Myöhemmin 18. maaliskuuta 1997 tehtiin ministerien yhteinen päätös 121227/18-3-1997, jossa hyväksyttiin Varkas-nimiselle alueelle sijoitettavan biologisen käsittelylaitoksen ympäristöä koskevat edellytykset. Hanke hyväksyttiin lopullisesti tällä ministerien yhteisellä päätöksellä.

2.11 Yhteisöjen tuomioistuin on 11. elokuuta 1995 antamassaan tuomiossa C-431/92 ottanut kantaa direktiivin soveltamisen aikaan. Tuomioistuin toteaa, että ”lupahakemuksen varsinainen jättämispäivä on ainoa huomioon otettava arviointiperuste. Tämä arviointiperuste on oikeusvarmuuden periaatteen mukainen ja omiaan säilyttämään direktiivin tehokkuuden”³⁵. Direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”luvalla” tarkoitetaan ”toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten päätöstä, joka oikeuttaa hankkeen toteuttajan ryhtymään hankkeen toteuttamiseen”.

2.12 Tapausta koskevista asiakirjoista kävi ensinnäkin ilmi se, että 28. helmikuuta 1986 tehty Prevezan lääninhallituksen päätös N:o 667 ei ollut mikään uusi tekijä tapauksen käsittelyssä, kuten komissio väitti kantelijalle 20. huhtikuuta 1999 lähettämässään kirjeessä. Päätös oli jo mainittu komissiolle heinäkuussa 1995 tehdyn alkuperäisen valituksen toisella sivulla, seitsemännellä rivillä. Komission omien sanojen mukaan päätös on pelkästään ”ensimmäisen vaiheen töitä koskevan lopullisen tutkimuksen ja biologisen käsittelylaitoksen sijoittamista koskevan alustavan tutkimuksen (προμελέτη), mukaan luettuna tutkija K. Karadimoun ja hänen kumppaneidensa tekemän ”Pargan jätevesijärjestelmää” koskevan tutkimuksen, hyväksyntä”. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, ettei tätä 28.86 tehtyä Prevezan lääninhallituksen päätöstä voitu pitää hankkeelle annettuna lupana ja siten hakemuksen hyväksymisenä edellä mainitussa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa tarkoitettussa merkityksessä.

³² 12 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltioiden on toteutettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kolmen vuoden kuluessa sen tiedoksi antamisesta. Direktiivi annettiin jäsenvaltioille tiedoksi 3. heinäkuuta 1985.

³³ Νόμος 1650/1986 ”Για την προστασία του περιβάλλοντος” (ΦΕΚ 160/A).

³⁴ Άρθρο 4 παρ. 2β : ”Η έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τα έργα και τις δραστηριότητες της κατηγορίας αυτής χορηγείται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων υπουργών”.

³⁵ Asia C-431/92, *komissio v. Saksa*, Kok. 1995, s. I-2189, 32 kohta.

2.13 Tapausta koskevista asiakirjoista kävi ilmi, että komission yksiköiden itsensä mukaan hanke hyväksyttiin lopullisesti 18. maaliskuuta 1997 tehdyllä ministerien päätöksellä. Tämä kävi selvästi toteen kahdesta komission arkistossa olevasta muistiinpanosta, jotka on päivätty 4. ja 27. toukokuuta 1998 ja joissa asiasta vastaava virkamies ja toinen ympäristöasioiden pääosaston virkamies toteavat, että tällä päätöksellä annettiin lopullinen hyväksyntä hankkeen aloittamiselle ja vahvistettiin laitoksen sijoituspaikka.

2.14 18. maaliskuuta 1997 tehty ministerien päätös oli siis direktiivin 1 artiklan 2 mukainen lupa, joka annettiin Pargan kaupungin 28. helmikuuta 1995 tekemän hakuksen jälkeen, kun direktiiviä oli pitänyt soveltaa jo yli kuusi vuotta, 3. päivästä heinäkuuta 1988 alkaen.

2.15 Oikeusasiamies huomautti myös, että toimivaltaiset kreikkalaiset viranomaiset itsekkin katsoivat, että direktiiviä oli sovellettava. Tämä kävi ilmi ympäristövaikutusten arvioinnista, jonka Pargan kaupunki oli laatinut syyskuussa 1993 ja jossa todetaan, että ”*ympäristövaikutusten arviointi suoritetaan direktiivin 85/337/ETY säännösten perusteella*”.

2.16 Edellä olevista seikoista kävi ilmi, että komissio oli väärässä katsoessaan, ettei direktiiviä 85/337/ETY tarvinnut soveltaa kyseiseen hankkeeseen, sillä lupahakemus, joka johti hankkeen hyväksymiseen yhteisöjen tuomioistuimen 11. elokuuta 1995 antamassa tuomiossa C-431/92 tarkoittamalla tavalla, oli jätetty virallisesti 28. helmikuuta 1995 eli direktiivin 85/337/ETY voimaantulon jälkeen. Tämä oli hallinnollinen epäkohta, ja oikeusasiamies esitti alla olevan kriittisen huomautuksen. Oikeusasiamies halusi kuitenkin muistuttaa, että tuomioistuin on ylin viranomainen, joka käsittelee yhteisön oikeuden tulkintaan ja soveltamiseen liittyviä kysymyksiä.

3 Väite, jonka mukaan komission virkamies ei toiminut puolueettomasti

3.1 Kantelija väitti, ettei komissio ollut käsitellyt tapausta puolueettomasti. Kantelijan mukaan ympäristöasioiden pääosaston oikeudellisten asioiden yksikön päälliköllä oli Kreikassa sellainen poliittinen asema, joka oli ristiriidassa hänen velvollisuutensa kanssa, jonka mukaisesti hänen piti varmistaa, että käsiteltävänä olevaa hanketta toteutettiin yhteisön lainsäädännön mukaisesti. Väitteensä tueksi kantelija viittasi useisiin sanomalehtiartikkeleihin. Lisäksi kantelija väitti, että Kreikan ulkoministeriön arkistossa (20. toukokuuta 1998 pidetyn kokouksen pöytäkirja) oleva kirjallinen kiitos komission edustajille siitä, että he olivat viivytäneet valitusten käsittelyä, osoitti, että eräät PO XI:n virkamiehet olivat asettaneet tavoitteekseen varmistaa sen, että hanke saisi yhteisön rahoitusta, eikä sitä, että yhteisön lainsäädäntöä noudatettaisiin asianmukaisesti.

3.2 Komissio antoi kyseiselle virkamiehelle mahdollisuuden esittää näkemyksensä kuulemistilaisuudessa. Kuulemistilaisuuden yhteenvedosta käy ilmi, että komission johtopäätöksen mukaan ei ollut syytä uskoa, että kyseinen virkamies olisi vaikuttanut mihinkään tätä tapausta koskevaan päätökseen tai että hän olisi osallistunut asian käsittelyyn, sillä hän oli vuosilomalla 15. joulukuuta 1998 ja 31. tammikuuta 1999 välisen ajan ja palkattomalla vapaalla henkilökohtaisista syistä 1. helmikuuta – 15. kesäkuuta 1999.

3.3 Oikeusasiamies totesi, että komissio mainitsi virkamiehen loman perusteena sille, ettei hän ollut vaikuttanut asiaa koskevaan päätökseen eikä ollut siinä osallisena. Tämä oli kuitenkin kyseenalaista seuraavien tapausta koskevien tosiseikkojen valossa, jotka kaikki olivat tapahtuneet aikana, jolloin kyseinen virkamies vielä vastasi tapauksen käsittelystä.

3.4 27. toukokuuta 1998 kyseinen virkamies lisäsi asiakirjoihin muistiinpanon, jossa todettiin, että rikkomismenettelystä luovutaan uusien tapaukseen liittyvien seikkojen valossa. Muistiinpanossa hän totesi, että kantelijalle lähetetään kirje, jossa kerrotaan komission aikomuksesta lopettaa asian käsittely. Kaksi kuukautta myöhemmin eli 27. heinäkuuta 1998, sen jälkeen kun sisällöllinen päätös, jonka mukaan direktiiviä 85/337/ETY ei ollut rikottu, oli tehty, komissio päätti rahoittaa kyseistä hanketta.

Kyseinen virkamies lähetti 9. joulukuuta 1998, viikkoa ennen lomalle jäämistään, kantelijalle viimeisen kirjeen, jossa hän totesi, että komissio pohtisi jatkotoimiin ryhtymistä tapauksessa kantelijan lähettämien asiakirjojen valossa. Tässä kirjeessä ei mainittu, että hanke oli sillä välin hyväksytty.

3.5 Edellä olevien tosiseikkojen perusteella oli selvää, että kyseinen virkamies osallistui täysivaltaisesti päätökseen lopettaa asian käsittely, joka oli välttämätön ehto sille, että hanke saattoi saada komission rahoitusta.

3.6 Oikeusasiamies tutki kantelijan väitettä, jonka mukaan virkamiehen asema poliittisessa puolueessa Kreikassa ei sopinut yhteen sen kanssa, että hänen velvollisuutenaan oli valvoa yhteisön lainsäädäntöä, ja tutkimuksissa kävi ilmi – kuten Kreikan sanomalehdissäkin on todettu – että asian käsittelyn lopettamista edeltävänä aikana kyseinen virkamies oli nimitetty Nea Dimokratia -puolueen puheenjohtajan Eurooppa-asioita käsitteleväksi neuvonantajaksi ja että hän oli osallistunut puoluekokoukseen alueella ja pitänyt siellä puheen unionin ympäristölainsäädännöstä. Tieto hänen nimityksestään julkaistiin jo 30. marraskuuta 1998 eli kaksi kuukautta ennen kuin hän jäi lomalle henkilökohtaisista syistä.

3.7 Oikeusasiamies katsoi, että kantelijalla, joka ei tiennyt kyseisen virkamiehen olleen vuosilomalla ja myöhemmin palkattomalla vapaalla henkilökohtaisista syistä ja joka oli lisäksi saanut 9. joulukuuta 1998 virkamiehen allekirjoittaman kirjeen, jossa todettiin, että tapausta tutkittiin edelleen, oli riittävät syyt epäillä tapauksen käsittelyn puolueettomuutta ja asianmukaisuutta komissiossa ja sitä, että kyseinen virkamies ei toiminut ainoastaan yhteisöjen etu mielessään. Kenen tahansa yhteisön kansalaisen olisi vaikeaa olla epäilemättä komission, joka on perustamissopimuksen vartija, toiminnan puolueettomuutta, jos rikkomistapaukseen merkittävästi osallistuvalla komission virkamiehellä on virka myös tapaukseen liittyvän jäsenvaltion poliittisessa puolueessa ja hän toimii julkisesti siinä tehtävässään samaan aikaan, kun tapausta käsitellään. Tällainen tapaus voi vaarantaa unionin kansalaisten silmissä komission maineen perustamissopimuksen vartijana, joka vastaa yhteisön laillisuusperiaatteen edistämisestä.

3.8 Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että komissio perustamissopimuksen vartijana ei ollut varmistanut, että tapausta käsiteltiin puolueettomasti ja asianmukaisesti. Tämä oli hallinnollinen epäkohta, ja oikeusasiamies esitti seuraavan kriittisen huomautuksen ja lisähuomautuksen.

4 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella oli esitettävä seuraavat kriittiset huomautukset:

1 Komissio ei toimittanut tarvittavia tietoja maaliskuun 1998 ja joulukuun 1998 välisenä aikana, jolloin komission kanta asiaan muuttui, sillä se salasi kantelijalta tapausta koskevan perustavaa laatua olevan tapahtuman eli sen, että komissio oli sillä välin 27. heinäkuuta 1998 tehdyllä päätöksellä E(98)2297 päättänyt rahoittaa kantelun aiheena olevan hankkeen koheesiorahastosta. Näin tehdessään komissio antoi kantelijan uskoa, että se tutki asiaa edelleen. Komission toiminta sen jättäessä toimittamatta kantelun tekijälle tarvittavia tietoja hänen tapauksestaan muodosti siten hallinnollisen epäkohdan.

2 Komissio oli väärässä katsoessaan, ettei direktiiviä 85/337/ETY tarvinnut soveltaa kyseiseen hankkeeseen, sillä lupahakemus, joka johti hankkeen hyväksymiseen yhteisöjen tuomioistuimen 11. elokuuta 1995 antamassa tuomiossa C-431/92 tarkoittamalla tavalla, oli jätetty virallisesti 28. helmikuuta 1995 eli direktiivin 85/337/ETY voimaantulon jälkeen. Tämä on hallinnollinen epäkohta.

3 Kantelijalla, joka ei tiennyt kyseisen virkamiehen olleen vuosilomalla ja myöhemmin palkattomalla vapaalla henkilökohtaisista syistä ja joka oli lisäksi saanut 9. joulukuuta

1998 virkamiehen allekirjoittaman kirjeen, jossa todettiin, että tapausta tutkittiin edelleen, oli riittävät syyt epäillä tapauksen käsittelyn puolueettomuutta ja asianmukaisuutta ja sitä, että kyseinen virkamies ei toiminut ainoastaan yhteisöjen etu mielessään. Kenen tahansa yhteisön kansalaisen olisi vaikeaa olla epäilemättä komission, joka on perustamissopimuksen vartija, toiminnan puolueettomuutta, jos rikkomistapaukseen merkittävästi osallistuvalla komission virkamiehellä on virka myös tapaukseen liittyvän jäsenvaltion poliittisessa puolueessa ja hän toimii julkisesti siinä tehtävässään samaan aikaan, kun tapausta käsitellään. Tällainen tapaus voi vaarantaa unionin kansalaisten silmissä komission maineen perustamissopimuksen vartijana, joka vastaa yhteisön laillisuusperiaatteen edistämisestä. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että komissio perustamissopimuksen vartijana ei ollut varmistanut, että tapausta käsiteltiin puolueettomasti ja asianmukaisesti. Tämä muodosti hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUS

Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan Euroopan yhteisön perustuu laillisuusperiaatteelle. Perustamissopimuksen vartijana Euroopan komissiolla on erityisen tärkeä rooli tämän perustavaa laatua olevan periaatteen edistämisessä. Oikeusasiamies katsoi tässä tapauksessa tehtyjen havaintojen valossa, jotka ovat, 1) että komissio ei antanut riittävästi tietoa kantelijalle, 2) että komissio oli väärässä katsoessaan, ettei direktiiviä 85/337/ETY tarvinnut soveltaa, ja 3) että komissio ei varmistanut tapauksen puolueetonta ja asianmukaista käsittelyä, että nämä puutteet olivat ilmenneet komission toimiessa perustamissopimuksen vartijana.

Oikeusasiamies haluaisi viitata tässä yhteydessä viimeaikaiseen komission tiedonantoon, joka on annettu 20. maaliskuuta 2002 Euroopan parlamentille ja Euroopan oikeusasiamiehelle kantelijan asemasta yhteisön oikeuden rikkomista koskevissa asioissa³⁶, joka sisältää asiaa koskevat menettelysäännöt. Oikeusasiamies toivoo, että tähän tiedonantoon ja komission virkamiehille annettavaan oppaaseen, jonka laatimisesta ilmoitettiin komission 30. marraskuuta 2001 antamassa lausunnossa, sisältyvät menettelysäännöt oikein sovellettuina ja valvottuina estävät tämänkaltaisten hallinnollisten epäkohtien ilmene- misen tulevaisuudessa.

PALVELUJEN MAKSAMATTA JÄTTÄMINEN

*Päätös kanteluun
1689/2000/GG
Euroopan komissiota
vastaan³⁷*

KANTELU

Kantelun jätti brittiläinen konsulttiyritys joulukuussa 2000. Kantelijan mukaan kantelun taustalla olevat tosiseikat olivat seuraavat:

Euroopan komission pääosasto XVI:n (aluepolitiikka ja koheesio) Portugalista vastaava yksikkö kutsui 17. kesäkuuta 1999 kantelijayrityksen johtajan G:n osallistumaan seminaariin Portugalissa. Seminaarissa oli tarkoitus keskustella infrastruktuurien toteuttamisesta julkisen ja yksityisen sektorin välisten kumppanuuksien avulla. Kantelijalle ilmoitettiin, että seminaarin järjestäisi PO XVI yhdessä Portugalin viranomaisten kanssa ja että seminaarin järjestämisestä vastaava komission virkamies olisi C.

G:ille 29. kesäkuuta 1999 lähetetyssä faksissa C. ilmoitti, että hän ”haluaisi ehdottaa, että seminaarin talousarvio kattaisi loppuraportin, jossa keräätte yhteen konferenssin osallistujien kirjoitukset yhdenmukaiseksi asiakirjaksi. Asiakirjaa käyttäisivät myöhemmin PO

³⁶ KOM(2002) 141 lopullinen.

³⁷ Päätöksen teksti kokonaisuudessaan on luettavissa Euroopan oikeusasiamiehen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

XVI:n toimistovirkamiehet.” Lopuksi hän pyysi G:ia ilmoittamaan, suostuiko hän ehdotukseen, ja arvioimaan työn kustannukset.

30. kesäkuuta 1999 lähettämässään vastauksessa G. vahvisti, että hän oli valmis laatimaan ”loppuraportin, johon kerätään yhteen konferenssin kirjoitukset” noin 3 000 euron hinnalla. Kantelijan mukaan C. vahvisti myöhemmin puhelimitse, että G. voisi tehdä työn ilmoittamallaan hinnalla.

Seminaari pidettiin Portugalissa 16. heinäkuuta 1999. 26. heinäkuuta 1999 PO XVI toimitti suurimman osan seminaareissa laadituista kirjoituksista G:ille ja ilmoitti, että näin tehtiin sopimuksen mukaan ja että G. voisi aloittaa työnsä (”[c]omme convenu et pour vous permettre d’avancer vos travaux”). G. laati näin ollen yhteenvetoluonnoksen seminaarissa tehdyistä kirjoituksista, jonka hän jätti PO XVI:lle 16. elokuuta 1999. Komissio kiitti G:ia 31. elokuuta 1999 päivätyssä kirjeessä ja ilmoitti, että se lähettäisi kommentinsa asiakirjasta aikanaan. Samalla komissio lähetti kolme uutta asiakirjaa, jotka eivät olleet saatavilla vielä 26. heinäkuuta 1999, jotta G. voisi viimeistellä yhteenvetonsa (”pour vous permettre de finaliser le texte du sommaire”). Kantelijan mukaan komissio hyväksyi yhteenvetoluonnoksen Brysselissä 13. lokakuuta 1999 pidetyssä tapaamisessa, johon osallistuivat C. ja hänen työtoverinsa, muutettuaan siitä joitakin kohtia. Kokouksessa läsnä ollut B. saattoi vahvistaa asian. Kantelijan mukaan tässä tapaamisessa puhuttiin myös oppaan tai käsikirjan laatimisesta. 25. marraskuuta 1999 pidettiin uusi tapaaminen C:n ja oppaasta vastaavan komission työntekijän kanssa. 2. joulukuuta 1999 lähetetyssä kirjeessä kantelija tarjoutui laatimaan oppaan 12 000 euron palkkiota vastaan. Kantelijan mukaan myöhemmin ilmoitettiin kuitenkin, ettei tätä suunnitelmaa toteutettaisi ainakaan vielä.

26. lokakuuta 1999 kantelija lähetti komissiolle kirjeen, jossa hän ilmoitti, että sen liitteenä oli kolme jäljennöstä yhteenvedon tarkistetusta versiosta, ja pyysi komissiota ilmoittamaan, kenelle ja miten lasku tästä asiakirjasta olisi lähetettävä. Kantelijan mukaan komissio neuvoi lähettämään laskun portugalilaiseen ministeriöön S-nimiselle henkilölle. Kantelija lähetti näin ollen 3 000 euron laskun tälle henkilölle 3. joulukuuta 1999. Hän ei saanut vastausta, joten hän lähetti muistutuksen 7. helmikuuta 2000. 8. helmikuuta 2000 päivätyssä kirjeessä S. selitti, että kantelija ei ollut toimittanut julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskevaa opasta, josta 3 000 euron summa piti maksaa, ja että hän oli kirjoittanut C:lle saadakseen selvennystä asiaan.

Kantelija lähetti 22. toukokuuta 2000 ja 11. syyskuuta 2000 muistutukset C:lle. Kantelijan mukaan C. ilmoitti G:ille myöhemmässä puhelinkeskustelussa, että hän oli antanut S:lle luvan maksaa laskun. Kun kantelija kuitenkin kirjoitti uudelleen S:lle, tämä vastasi 17. marraskuuta 2000, että 3 000 euron summa maksettaisiin, kun julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia koskeva opas olisi saatu, sillä summa oli varattu siihen tarkoitukseen.

Myöhemmät yhteydenotot C:n kanssa eivät tuottaneet tulosta. Kantelija kääntyi näin ollen oikeusasiamiehen puoleen. Kantelija esitti yhteenvetona seuraavat väitteet:

- (1) Komissio ei maksanut 3 000 euron palkkiota, joka oli sovittu yhteenvedon laatimisen hinnaksi.
- (2) Komission olisi pitänyt maksaa asianmukainen summa korvatakseen maksun viivästyminen sekä aika ja vaiva, joka kantelijan oli pitänyt käyttää vaatimuksensa esittämiseen.

Kantelija vaati myös kyseisiltä virkamiehiltä kirjallista anteeksipyyntöä.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kannanotot:

Komissio oli päättänyt osallistua Lissabonissa pidettävän julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia käsittelevän seminaarin rahoittamiseen. Avustussopimuksen mukaan konferenssin järjestämisestä vastaisivat Portugalin viranomaiset. G:iä oli pyydetty arvioimaan kustannukset, jotka aiheutuisivat konferenssin osanottajien eri kirjoituksiin perustuvan loppuraportin laatimisesta. G. oli ilmoittanut olevansa valmis tekemään työn 3 000 euron summalla ja ilmoitti, että raportin muodosta olisi keskusteltava (ks. G:in 30. kesäkuuta 1999 lähettämä faksi). Komissio ei koskaan hyväksynyt tätä tarjousta, vaan ilmoitti G:ille (puhelinkeskustelussa heinäkuussa 1999) tarpeesta keskustella raportin hinnasta Portugalin viranomaisten kanssa. Komissio oli ehdottanut, että noin 3 000 euron summa varattaisiin konferenssin kokonaistalousarviosta raportin laatimista varten. Avustussopimuksen osapuolet hyväksyivät ehdotuksen, kuten talousarvioerittelystä ilmenee. Portugalin viranomaisilla oli näin ollen 3 000 euroa tämän työn maksamista varten.

Työn antaminen aliurakalla edellytti, kuten G. varmasti tiesi, palvelusopimuksen tekemistä, jossa täsmennettäisiin muun muassa loppuraportin sisältö ja toimitusaika. Sopimus oli välttämättä solmittava rahoituksen haltijan (eli Portugalin viranomaisten) ja palveluntarjoajan välillä.

Komissio tai Portugalin viranomaiset eivät olleet koskaan hyväksyneet yhteenvetoluonnosta loppuraportiksi, jota voitaisiin käyttää pohjana julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeiden arviointia koskevalle käytännön oppaalle. Portugalin viranomaisten kieltäytyminen maksamasta palkkiota ennen kuin loppuraportti olisi toimitettu oli yhteisön rahoituksen moitteettoman hallinnoinnin mukaista. Komissio ei kuitenkaan halunnut tuomita etukäteen Portugalin viranomaisten rahoituspäätöstä, sillä näillä yksin oli valtuudet päättää, maksettaisiinko yhteenvetoluonnoksesta jokin korvaus. Ratkaisu olisi siis löydettävä Portugalin viranomaisten kanssa. Komissio oli kirjoittanut Portugalin viranomaisille tiedustellakseen, maksaisivatko ne G:ille.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Oikeusasiamiehen arviointi kiistellyistä kysymyksistä

Tutkittuaan huolellisesti lausunnon ja huomautukset oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että komissio oli vastannut asianmukaisesti kantelijan vaatimuksiin.

Oikeusasiamiehen väliaikainen johtopäätös oli se, että komission toiminnassa oli saattanut ilmetä hallinnolliseen epäkohta, kun se ei varmistanut, että kantelijalle maksettaisiin yhteenvedon laatimisesta sovittu summa.

Oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotus

Heinäkuun 31. päivänä 2001 oikeusasiamies esitti komissiolle sovintoratkaisuehdotuksen. Kirjeessään oikeusasiamies ehdotti, että komission tulisi varmistaa, että kantelijalle maksetaan Lissabonissa 16. heinäkuuta 1999 pidetyn konferenssin kirjoitusten yhteenvedon laatimisesta sovittu summa, ja että komission tulisi myös harkita korvausten maksamista kantelijalle aiheutuneesta viivästymisestä sekä ajasta ja vaivasta, jonka kante-

lija oli joutunut uhraamaan yrittäessään ajaa vaatimustaan, jotta sovintoratkaisuun voitaisiin päästä.

Kantelija toimitti 13. elokuuta 2001 oikeusasiamiehelle jäljennöksen kirjeestä, jonka se oli kirjoittanut komissiolle samana päivänä. Siinä kantelija vaati, että sille olisi maksettava 2 350 euron lisäsumma korvaukseksi ajasta ja vaivasta, joka sen oli täytynyt käyttää vaatimuksensa esittämiseen.

Komission vastaus

Komissio toisti 31. lokakuuta 2001 antamassaan vastauksessa näkemyksensä, jonka mukaan komission ja kantelijan välillä ei ollut minkäänlaista sopimusta.

Portugalin viranomaiset olivat nyt ilmoittaneet komissiolle, että arvioituaan G:in toimitaman raportin laadun he olivat valmiita maksamaan suuren osan alun perin aiotusta summasta (eli 1 600 euroa). Komissiolla ei ollut oikeudellisia valtuuksia ilmoittaa kantaansa asiassa eikä tehdä yksin lopullista päätöstä työn laadusta. Se pikemminkin pani merkille tämän kannan ja oli valmis osarahoittamaan menon avustuspäätöksessä sovitulla tavalla, siis myös komission osuuden mainitusta 1 600 eurosta (eli 1 200 euroa). Komissio katsoi näin ollen, että ehdotettu 1 600 euron maksu oli ”sovintoratkaisu” kyseiseen kanteluun.

Kantelijan huomautukset

19. joulukuuta 2001 lähettämässään huomautuksissa kantelija oli sitä mieltä, että komissio yritti esittää tulkintaa, joka oli sekä dokumentoidun yhteydenpidon että terveen järjen vastainen. Kantelija ilmoitti, että jos komissio ei täyttäisi sen vaatimuksia, se vaatisi lisäksi noin 4 500 euron korvauksen ajasta ja kuluista, jotka se oli käyttänyt tapaamisiin komission kanssa lokakuussa ja marraskuussa 1999 ja ehdotuksiin, joita se oli niiden jälkeen laatinut. 16. tammikuuta 2002 kantelija toimitti oikeusasiamiehelle B:lta saadun 21. joulukuuta 2001 päivätyn kirjeen.

Oikeusasiamiehen arvio

Oikeusasiamies katsoi näissä olosuhteissa, että sovintoratkaisuun ei ollut päästy.

SUOSITUSLUONNOS

Oikeusasiamiehen 7. helmikuuta 2002 päivätty kirje

Näissä olosuhteissa oikeusasiamies osoitti komissiolle 7. helmikuuta 2002 suositusluonnoksen, jossa todettiin seuraavaa:

Euroopan komission olisi varmistettava, että kantelijalle maksetaan 3 000 euron summa, joka sovittiin palkkioksi Lissabonin konferenssissa 16. heinäkuuta 1999 esitettyjen kirjoitusten yhteenvedon laatimisesta. Komission tulisi myös korvata kantelijalle aiheutunut viivästyminen sekä aika ja vaiva, joka kantelijan oli täytynyt uhrata vaatimuksensa ajamiseksi.

Komission yksityiskohtainen lausunto

29. huhtikuuta 2002 antamassaan yksityiskohtaisessa lausunnossa komissio kieltäytyi hyväksymästä oikeusasiamiehen suositusluonnosta ja pitäytyi aiemmin esittämässään näkökannoissa.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan ja esitti yksityiskohtaisia huomioita komission vastauksesta. Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle myös, että komission vastauksen valossa se vaati nyt yhteensä 17 200 euron korvaussummaa.

Kantelijan mukaan oikeudenkäyntiin turvautuminen tässä tapauksessa olisi kunkin osapuolen arvokkaan ajan ja voimavarojen tuhlausta. Se vetosi näin ollen oikeusasiamieheen, jotta tämä tekisi asiassa lopullisen päätöksen.

PÄÄTÖS

1 Kieltäytyminen maksamasta 3 000 euron palkkiota yhteenvedosta

1.1 Kantelija, joka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimiva konsulttiyritys, vaati, että komission on maksettava sille 3 000 euron palkkio, joka sovittiin hinnaksi 16. heinäkuuta 1999 pidetyn komission ja Portugalin viranomaisten järjestämän Lissabonin seminaarin osanottajien kirjoitusten yhteenvedolle, jonka laatisi yrityksen johtaja G.

1.2 Komissio oli sitä mieltä, että se ei koskaan hyväksynyt kantelijan tarjousta laatia raportti, vaan ilmoitti G:ille tarpeesta keskustella raportin hinnasta Portugalin viranomaisten kanssa. Se väitti myös, että komissio tai Portugalin viranomaiset eivät olleet koskaan hyväksyneet kantelijan toimittamaa yhteenvetoluonnosta loppuraportiksi, jota voitaisiin käyttää pohjana julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeiden arviointia koskevalle käytännön oppaalle. Komissio totesi kertoneensa G:ille useita kertoja puhelimesta, että komissiolla tai jäsenvaltiolla ei olisi käyttöä tälle asiakirjalle sellaisenaan.

1.3 Kantelijan näkemys, jonka mukaan komission piti maksaa 3 000 euron summa, perustui olettamukseen, että yhteenvedon laatimista koskeva sopimus oli tehty komission ja kantelijan välillä.

1.4 Vakiintuneiden käytäntöjen mukaisesti oikeusasiamies katsoi, että sopimuskiistoja koskevissa tapauksissa on oikeutettua rajoittaa tutkimus sen selvittämiseen, onko yhteisön toimielin tai laitos toimittanut hänelle aukottoman ja järkevän selonteon toimiensa oikeusperustasta ja siitä, miksi se uskoi oman näkemyksensä sopimustilanteesta olevan oikea. Jos asia on näin, oikeusasiamies tekee sen johtopäätöksen, että hänen tutkimuksensa perusteella ei ole ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Tämä johtopäätös ei vaikuta osapuolten oikeuteen tutkituttaa sopimuskiistansa ja sopia se virallisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

1.5 Tässä tapauksessa komissio esitti kaksi pääväitettä: (a) että se ei hyväksynyt kantelijan tarjousta laatia yhteenvedo ja (b) että kantelijan laatima asiakirja ei missään tapauksessa ollut tyydyttävä eikä sitä ollut siksi hyväksytty.

1.6 29. kesäkuuta 1999 lähetetyssä faksissa komissio kysyi G:iltä, olisiko tämä valmis laatimaan yhteenvedon kirjoituksista, jotka laadittaisiin 16. heinäkuuta 1999 pidettävässä seminaarissa, ja mikä olisi hänen arvionsa kustannuksista. G. vahvisti 30. kesäkuuta 1999 olevansa halukas laatimaan asiakirjan ja ilmoitti hinnaksi noin 3 000 euroa. Mikään asiakirja ei ratkaisevasti osoita, että komissio olisi tehnyt G:in, tässä yhteydessä kantelijan, kanssa sopimuksen raportin laatimisesta. Useat tosiseikat kuitenkin tukevat tätä mahdollisuutta. Ensinnäkin komission toimittama seminaarin talousarvioerittely itse asiassa sisältää noin 3 000 euron summan (2 993 euroa) seminaariin liittyvän asiakirjan valmistelua varten. Vaikka tämä ei todista, että komission ja kantelijan välillä olisi ollut sopimus, se sopii täysin yhteen kantelijan selonteon kanssa. Toiseksi komissio lähetti seminaarissa tehdyt kirjoitukset kantelijalle heinäkuun lopussa ja elokuussa 1999, jotta kantelija voisi laatia yhteenvedon. Ainakin yhdessä saatekirjeessä viitataan sopimukseen, johon oli

päästy (ks. 26. heinäkuuta 1999 päivätty kirje – ”[c]omme convenu et pour vous permettre d’avancer vos travaux”). Komissio myönsi itsekkin vastatessaan oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotukseen, että se teki G:in eli kantelijan kanssa sopimuksen, joskin se väittää, että tämä sopimus koski vain muodollista puolta. Kolmanneksi kun kantelija lähetti yhteenvetoluonnoksensa PO XVI:lle 16. elokuuta 1999, komissio vastasi, että se kommentoisi asiakirjaa, ja toimitti kolme uutta asiakirjaa, jotka olisi otettava huomioon yhteenvedossa. Tällainen käytös olisi käsittämätöntä, jos komission ja kantelijan välillä ei ollut sopimusta. Jos tekstin laadun arvioinnista vastasivat Portugalin viranomaiset yksin, teksti olisi pitänyt päinvastoin lähettää heille. Mitään todisteita tällaisesta toiminnasta ei kuitenkaan ole. Neljänneksi mitkään todisteet eivät tue komission väitettä, jonka mukaan se ilmoitti kantelijalle, että tämän olisi otettava yhteyttä Portugalin viranomaisiin tai että sen olisi solmittava sopimus Portugalin viranomaisten kanssa. Viidenneksi komission väitteelle, jonka mukaan kantelijan olisi pitänyt tietää aiempien komissiolle tekemiensä töiden perusteella, että oikeudellisesti sitovia sopimuksia voisivat tehdä vain kansalliset viranomaiset, ei ole riittävästi todisteita, etenkin kun otetaan huomioon se, että komission 29. kesäkuuta 1999 lähettämässä faksissa todetaan valmisteltavan raportin tulevan ”PO XVI:n virkamiesten” käyttöön. Kantelijan ei voida olettaa tietävän, että työstä, joka hyödyttäisi nimenomaan komissiota, olisi pitänyt solmia sopimus Portugalin viranomaisten kanssa. Viimeiseksi kantelijan väitteen, jonka mukaan hänelle kerrottiin PO XVI:n kanssa pitämässään tapaamisessa 13. lokakuuta 1999, että raportti oli hyväksytty, vahvistavat oikeaksi kokoukseen osallistuneen B:n esittämät todisteet. Sitä tukee myös se seikka, että G. lähetti 26. lokakuuta 1999 eli pian tapaamisen jälkeen ”kolme puhtaaksi kirjoitettua jäljennöstä Lissabonin konferenssin tiivistelmästä (”compte rendu”)” C:lle ja kysyi, kenelle hänen tulisi lähettää laskunsa. Jos komissio ei todella olisi ollut hyväksynyt kantelijan raporttia ja jos se olisi ollut Portugalin viranomaisten tehtävä, komission olisi olettanut ilmoittavan siitä kantelijalle tässä vaiheessa. Mitään tällaista kirjettä ei kuitenkaan ilmeisesti ole kirjoitettu. Kantelija totesi päinvastoin S:lle 3. joulukuuta 1999 kirjoittamassaan kirjeessä, että C. oli ilmoittanut hänelle S:n pitävän hallussaan seminaarin kustannusten kattamiseen tarkoitettuja varoja ja että hän näin ollen lähetti laskun yhteenvedosta, ”joka oli esitetty C:lle ja joka oli hyväksynyt sen Brysselissä”.

1.7 Näiden seikkojen valossa oikeusasiamies oli sitä mieltä, että kantelijan väite, jonka mukaan hänen ja komission välillä oli Lissabonin konferenssissa esitetyistä kirjoituksista laadittavaa yhteenvetoa koskeva sopimus, vaikutti uskottavalta. Oikeusasiamies katsoi myös, että komissio ei toimittanut oikeusasiamiehelle yhdenmukaista ja järkevää selvitystä toimintansa oikeusperustasta eikä siitä, miksi se uskoi, että sen näkemys sopimustilanteesta oli oikeutettu.

1.8 Komission toinen pääväite oli se, että kantelijan laatima asiakirja ei missään tapauksessa ollut tyydyttävä. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan kantelijan oli määrä laatia asiakirja, jossa nimettäisiin julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuushankkeen ne pääkohdat, jotka edellyttivät erityisarviointia (määrittely-, arviointi- ja täytäntöönpanovaiheissa), ja ehdotettaisiin välineitä ja menetelmiä arvioinnin tekemiseksi. Vaatimus, johon komissio tässä viittaa, on lainattu (käytännössä sananmukaisesti) komission 29. kesäkuuta 1999 lähettämästä faksista. Kirjeessä kuitenkin erotettiin selvästi toisistaan myöhemmin laadittava *opas* ja seminaarin kirjoituksista tehtävä *yhteenveto*. Edellä mainittu vaatimus koski opasta, ei yhteenvetoa. Ainoa merkki siitä, että komissio odotti saavansa oppaan eikä yhteenvetoa, voisi olla talousarvioerittelyssä ”käsikirjalle” varattu 3 000 euron summa (ks. kohta 1.8 edellä). Komissio myönsi kuitenkin itsekkin vastauksessaan suositusluonnokseen, että tätä asiakirjaa ei ollut annettu kantelijalle. Lisäksi komission 31. elokuuta 1999 päivätyssä kantelijalle osoitetussa kirjeessä viitataan selvästi yhteenvetoon eikä käsikirjaan³⁸. Komissio toimitti jäljennöksen kantelijan laatimasta

³⁸ ”...pour vous permettre de finaliser le texte du sommaire.”

yhteenvedosta. Ensi näkemältä vaikuttaisi siltä, että asiakirja on tätä asiakirjaa varten 29. kesäkuuta 1999 lähetetyssä faksissa asetettujen vaatimusten mukainen. Kantelija on tehnyt yksityiskohtaisen selonteon siitä, miten hän on laatinut asiakirjan, toimittanut sen komissiolle, keskustellut siitä komission kanssa ja miten komissio lopulta hyväksyi sen. Komissio ei esittänyt mitään asiakirjatodisteita, jotka olisivat ristiriidassa tämän selonteon kanssa. Jos komissio oli todella ilmoittanut kantelijalle ”useita kertoja” puhelimitse, että asiakirja ei tulisi sen käyttöön, olisi vaikeaa käsittää, miksi se ei vahvistanut tätä näkemystä kirjallisesti viimeistään, kun se sai asiakirjan 26. lokakuuta 1999 lähetetyn lopullisen version.

1.9 Oikeusasiamies oli näin ollen sitä mieltä, että hänen hallussaan olevien todisteiden perusteella komissio ei ollut pystynyt perustelevaan toista väitettään.

1.10 Oikeusasiamiehen johtopäätös oli siten se, että komissio oli syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, kun se ei varmistanut, että kantelijalle maksetaan yhteenvedon laatimisesta sovittu summa.

2 Korvaus maksun viivästymisestä sekä vaatimuksen ajamiseen käytetystä ajasta ja vaivasta

2.1 Kantelija vaati, että komission pitäisi maksaa asianmukainen summa korvatakseen maksun viivästyminen sekä aika ja vaiva, joka sen oli pitänyt käyttää vaatimuksensa ajamiseen. Myöhemmässä kirjeenvaihdossa kantelija täsmensi vaatimansa summan. Viimeisissä huomautuksissaan kantelija ilmoitti vaativansa 17 200 euron korvauksen.

2.2 Komission mielestä vaatimukselle ei ole perusteita.

2.3 Kuten edellä on todettu, oikeusasiamies totesi kantelijan päävaatimuksen osalta, että 3 000 euron maksuvaatimus oli aiheellinen. Hyvän hallintotavan mukaista on maksaa eräänntyneet summat mahdollisimman nopeasti. Vaikka komissio olisi ollut oikeassa olettaessaan, ettei se ollut sitoutunut mihinkään velvollisuuksiin kantelijaa kohtaan, sen olisi pitänyt ilmoittaa kantelijalle näkemyksestään selvästi ja viipymättä. Oikeusasiamiehen käytettävissä olevien todisteiden valossa näytti kuitenkin siltä, että komissio ilmoitti kantelijalle asiasta ensimmäisen kerran 22. marraskuuta 2000 käydyssä G:n ja C:n välisessä puhelinkeskustelussa, vaikka kantelija oli lähettänyt useita muistutuksia. Oikeusasiamiehen johtopäätös oli näin ollen se, että komissio oli syyllistynyt toiseen hallinnolliseen epäkohtaan, kun se ei ole korvannut kantelijalle maksun viivästymistä eikä aikaa ja vaivaa, joka kantelijan piti käyttää vaatimuksensa ajamiseen.

3 Johtopäätös

3.1 Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Komissio ei varmistanut, että kantelijalle maksetaan yhteenvedon laatimisesta sovittu summa, eikä korvannut kantelijalle maksun viivästymistä sekä aikaa ja vaivaa, jonka se joutui käyttämään vaatimuksensa ajamiseen. Nämä muodostavat hallinnollisen epäkohdan.

3.2 Sovintoehdotuksessaan oikeusasiamies ehdotti, että komission tulisi varmistaa, että kantelijalle maksetaan sovittu 3 000 euron summa, jokoja ilmeisesti oli sovittu. Oikeusasiamies ehdotti myös, että kantelijalle korvattaisiin aiheutunut viivästyminen sekä aika ja vaiva, jonka hän oli joutunut uhraamaan vaatimustensa ajamiseen. Komissio ei hyväksynyt tätä ehdotusta. Oikeusasiamies toisti tämän jälkeen ehdotuksensa komissiolle esitetyn suositusluonnoksen muodossa. Yksityiskohtaisessa lausunnossaan komissio vahvisti kuitenkin hylkäävänsä edelleen tämän ehdotuksen.

3.3 Oikeusasiamies pahoitteli sitä, että komissio ei ollut hyväksynyt hänen ehdotustaan. Hän katsoi, että komission kantaa tukevat väitteet eivät olleet vakuuttavia.

4 Kertomus Euroopan parlamentille

4.1 Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan³⁹ mukaan laadittuaan suositusluonnoksen ja saatuaan yksityiskohtaisen lausunnon kyseiseltä toimielimeltä tai elimeltä oikeusasiamies antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja kyseiselle toimielimelle tai elimelle.

4.2 Vuoden 1998 vuosikertomuksessa oikeusasiamies totesi, että hänelle annettu mahdollisuus esittää erityiskertomus Euroopan parlamentille on hänen työnsä kannalta korvaamaton. Hän lisäsi, että erityiskertomuksia ei näin ollen pitäisi esittää liian usein, vaan ainoastaan tärkeissä asioissa, joissa parlamentti voi ryhtyä toimenpiteisiin auttaakseen oikeusasiamiestä⁴⁰. Vuoden 1998 vuosikertomus annettiin Euroopan parlamentille, joka hyväksyi sen.

4.3 Oikeusasiamies katsoi, että käsiteltävänä oleva tapaus, joka koski Euroopan komission tiettyyn sopimukseen liittyviä velvollisuuksia, ei synnyttänyt periaatekysymyksiä, vaikka olikin osapuolille erittäin tärkeä. Ei myöskään ollut ilmeistä, mihin toimenpiteeseen Euroopan parlamentti voisi ryhtyä auttaakseen oikeusasiamiestä käsiteltävänä olevassa tapauksessa. Näissä olosuhteissa oikeusasiamies katsoi, että ei ollut tarkoitukseenmukaista antaa erityiskertomusta Euroopan parlamentille.

4.4 Oikeusasiamies päätti lähettää jäljennöksen tästä päätöksestä komissiolle ja sisällyttää sen vuoden 2002 vuosikertomukseen, joka toimitetaan Euroopan parlamentille. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

4.5 Kantelijalla on luonnollisesti oikeus esittää vaatimuksensa komissiota vastaan asiassa tuomiovaltaisessa tuomioistuimessa.

TARJOUKSENTEKIJÄN OTTAMINEN MUKAAN TARJOUSKILPAILUUN VÄÄRIN PERUSTEIN

*Päätös kanteluun
232/2001/GG
Euroopan komissiota
vastaan⁴¹*

KANTELU

Kantelija, joka on kolmesta yhtiöstä ja toimielimestä koostuva konsortio, jätti tarjouksensa vastauksena Euroopan komission toukokuussa 2000 Tacis-ohjelman puitteissa julkaisemaan tarjouspyyntöön hankkeesta SCR-E/110582/C/SV/TM (yhdennetty tuki maataloudelle ja elintarviketeollisuudelle – Turkmenistan). Kantelija listattiin parhaiden ehdokkaiden joukkoon seitsemän muun tarjouksen tekijän kanssa, joita olivat mm. TDI Natural Resources Division ("TDI NRD") ja Landell Mills Limited ("LM").

Helmikuussa 2001 jätetyn kantelun mukaan käsiteltävänä olevassa tapauksessa olivat seuraavat säännöt:

- Hankintailmoituksen kohdassa 9 määrätään, että ehdokkaiden tulee jättää vain yksi hakemus tätä sopimusta varten, "olipa osallistumismuoto mikä tahansa (yksittäinen hakija tai konsortioehdokkaan johtaja tai kumppani)" ja että jos henkilö jättäisi useamman kuin yhden hakemuksen, "kaikki hakemukset, joissa kyseinen henkilö on osallisena, suljetaan automaattisesti menettelyn ulkopuolelle".
- SCR:n (ulkomaanavun yhteinen toimiala) käsikirjan 2 artiklan 3 kohdassa säännellään, että tarjouskilpailuihin ja hankintamenettelyyn ei voi osallistua sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka "on kysymyksessä olevan tarjouspyynnön tai sopimuksen osalta jossain kohdassa 7 ("Ammattietiikkaa koskevat säännöt") mainituista tilanteista (...)."

³⁹ Euroopan parlamentin päätös 94/262, tehty 9. maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, EYVL L 113, 1994, s. 15.

⁴⁰ Vuosikertomus 1998, sivut 27–28.

⁴¹ Päätöksen teksti kokonaisuudessaan on luettavissa Euroopan oikeusasiamiehen verkkosivuilla osoitteessa <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

- SCR:n käsikirjan 7 artiklan 3 kohdan mukaan ehdokkaan tai tarjoajan on ilmoitettava, ettei ”mitään mahdollista eturistiriitaa ole olemassa, ja lisäksi, ettei hänellä ole minkäänlaisia erityisiä yhteyksiä muihin tarjoajiin tai hankkeen muihin osapuoliin”.

Kantelija esitti komissiolle 5. joulukuuta 2000 lähettämässään kirjeessä, että näitä sääntöjä oli rikottu ja että TDI ja LM olisi pitänyt sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle. Komissio ilmoitti kantelijalle 11. joulukuuta 2000 päivätyssä vastauksessaan, että se oli tutkinut kantelijan toimittamia tietoja, mutta oli tullut siihen johtopäätökseen, ettei tapauksessa ollut sellaista mahdollista eturistiriitaa tai epäoikeudenmukaista kilpailua, joka kyseenalaistaisi näiden kahden yhtiön sisällyttämisen parhaiden ehdokkaiden luetteloon.

Kantelija toisti väitteensä komissiolle 22. joulukuuta 2000 lähettämässään kirjeessä ja toimitti asiakirjatodisteita väitteidensä tueksi. Hänelle ei vastattu, joten kantelija lähetti uuden kirjeen komissiolle 9. tammikuuta 2001, jossa se toisti aiemmassa kirjeessään mainitsemansa tosiseikat ja johtopäätökset sekä esitti uusia väitteitä. Komission EuropeAid-yhteistyötoimisto ilmoitti 22. tammikuuta 2001 saaneensa 22. joulukuuta 2000 ja 9. tammikuuta 2001 päivätyt kirjeet. Komissio väitti tutkivansa asiaa uudestaan ja vastaavansa kantelijalle, kun tutkimus olisi tehty.

31. tammikuuta 2001 päivätyssä kirjeessä komission SCR-yksikkö ilmoitti kantelijalle, että sen tarjousta ei ollut hyväksytty ja että sopimus oli tehty TDI NRD:n kanssa.

Oikeusasiamiehelle helmikuussa 2001 jättämässään kantelussa kantelija esitti seuraavat kolme väitettä:

- (1) Komissio otti väärin perustein TDI NRD:n ja LM:n mukaan tarjouskilpailuun.
- (2) Komissio ei vastannut kantelijan 22. joulukuuta 2000 ja 9. tammikuuta 2001 päivätyihin kirjeisiin kohtuullisessa ajassa.
- (3) Sopimuksen tekeminen TDI NRD:n kanssa oli vallan väärinkäyttöä.

Kantelija pyysi oikeusasiamiestä suosittelemaan, että komissio keskeyttäisi sopimuksen toimeenpanon välittömästi ja peruuttaisi sen myöhemmin.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

Ensimmäinen väite

Kantelija väitti, että TDI NRD ja LM olisi pitänyt sulkea pois tarjouskilpailusta eturistiriidan ja epäreilun kilpailun vuoksi, mutta TDI NRD oli jo toimittanut lokakuussa 2000 selvityksen asiasta sen jälkeen, kun eräs toinen kilpailun osanottaja oli esittänyt vastaavan valituksen. Koska komissiolla oli jo nämä tiedot, se oli voinut vastata kantelijan 5. joulukuuta 2000 päiväämään kirjeeseen 11. joulukuuta 2000 ja ilmoittaa sille, että se ei ollut löytänyt mitään todisteita sellaisesta eturistiriidasta tai epäreilusta kilpailusta, jonka vuoksi TDI NRD ja LM olisi suljettava pois tarjouspyyntömenettelystä.

Toinen väite

Komissio totesi kantelijan kirjeisiin vastaamiseen kuluneen ajan osalta, että kantelijan lähettämä faksi, joka oli päivätty 22. joulukuuta 2000, oli lähetetty komission työajan päättymisen jälkeen. Komissio oli ollut suljettuna 23. joulukuuta 2000 ja 2. tammikuuta 2001 välisen ajan. Väliaikainen vastaus oli lähetetty 22. tammikuuta 2001. Toiminta oli hyvän hallintotavan säännösten, jota henkilöstö noudattaa suhteissaan kansalaisiin (jonka mukaan väliaikainen vastaus piti lähettää, jos vastausta ei voitu antaa 15 työpäivän

kuluessa), sekä käsikirjan⁴² kohdan 8 mukainen (jonka mukaan hankintaviranomaisen on annettava vastaus 90 vuorokauden kuluessa valituksen vastaanottamisesta).

Kolmas väite

Päätös sopimuksen myöntämisestä TDI NRD-konsortiolle oli tehty ennen kuin 22. joulukuuta 2000 ja 9. tammikuuta 2001 päivätyt valitukset oli saatu. Sen jälkeen komission oli pitänyt tutkia ja arvioida kantelijan toimittamat todisteet voidakseen määritellä, oliko niissä mitään vakavasti otettavaa osoitusta, jonka perusteella komissio joutuisi pysäyttämään hankkeen ja peruuttamaan sopimuksen. Tutkinta kesti aiottua kauemmin, sillä kantelija oli esittänyt uusia tietoja 22. joulukuuta 2000 ja 9. tammikuuta 2001 lähettämässään kirjeissä sekä oikeusasiamiehelle esittämässään kantelussa, jonka komissio sai 7. maaliskuuta 2001.

Näiden tietojen johdosta komissio oli ottanut uudelleen yhteyttä TDI NRD:hin. Se oli myös päättänyt tutkia uudelleen tarjousten arviointiraportin. Asiakirjat oli sen jälkeen lähetetty EuropeAid-toimiston oikeudelliselle yksikölle tarkasteltaviksi. Johtopäätös oli, ettei tutkimuksissa ollut löydetty mitään sellaisia todisteita, jotka olisivat oikeuttaneet sopimuksen peruuttamisen. Menettelyssä ei ollut tapahtunut mitään sellaisia vakavia sääntöjenvastaisuuksia, jotka olisivat estäneet normaalin kilpailun. Mitään korruptiokäytäntöjä tai ammattietiikkaa koskevien sääntöjen rikkomisia ei havaittu. Yrityksiä solmia laittomia sopimuksia kilpailun osanottajien kanssa ei ollut tehty.

LISÄTUTKIMUKSET

Tutustuttuaan komission lausuntoon oikeusasiamies katsoi tarvitsevansa lisätietoja kantelun käsittelemiseksi. Vastauksessaan komissio toimitti oikeusasiamiehen pyytämät tiedot. Kantelija lähetti yksityiskohtaisia huomautuksia Euroopan komission vastauksesta.

SUOSITUSLUONNOS

Oikeusasiamiehen 13. helmikuuta 2002 päivätty kirje

Tarkasteltuaan huolellisesti molempien osapuolten toimittamia tietoja oikeusasiamies päätteli, että komissio ei ollut tutkinut kattavasti kaikkia tosiseikkoja ja väitteitä. Näissä olosuhteissa oikeusasiamies osoitti komissiolle 13. helmikuuta 2002 suositusluonnoksen, jossa todettiin seuraavaa:

Euroopan komission olisi tutkittava kattavasti kaikki tähän tapaukseen liittyvät olennaiset tosiseikat. Tutkimusten tulisi kattaa myös lisäväitteet ja vaatimukset, jotka kantelija teki huomautuksissaan. Komission tulisi harkita uudelleen päätöstään olla sulkematta TDI NRD:tä ja LM:ää tarjouskilpailun ulkopuolelle sekä myöhempää päätöstään olla mitätöimättä TDI NRD:n kanssa tehtyä sopimusta tämän tutkimuksen tulosten valossa.

Oikeusasiamies pyysi komissiota esittämään lausuntonsa 31. päivään toukokuuta 2002 mennessä. Komissiolle toimitettiin myös jäljennös kantelijalta 21. joulukuuta 2001 saaduista huomautuksista.

Komission yksityiskohtainen lausunto

Komissio esitti 29. toukokuuta 2002 päivätyssä yksityiskohtaisessa lausunnossaan seuraavat kommentit:

⁴² ”Käsikirja: Kolmansien maiden hyväksi toteutettavan yhteisön yhteistyön piirissä tehtävät palveluhankintoja, tavaranhankintoja ja rakennusurakoita koskevat sopimukset”, SEC(1999)1801, hyväksytyt komission kokouksessa 10. marraskuuta 1999.

Euroopan yhteistyötoimisto EuropeAid oli käynnistänyt oikeusasiamiehen suositusten mukaisesti laajemman tutkimuksen saadakseen pyydetyt tiedot.

Kantelija oli esittänyt oikeusasiamiehen lisäksi valituksen myös Euroopan komission puheenjohtajalle, joka oli siirtänyt asian Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja pyytänyt sitä tekemään ulkoisen ja sisäisen tutkimuksen. OLAF oli pyytänyt tutkimustaan varten EuropeAidilta eräitä tietoja, joihin sisältyi myös oikeusasiamiehen pyytämät tiedot.

EuropeAid-toimiston pääjohtaja oli pyytänyt EuropeAidin sisäisen tarkastuksen yksikköä tekemään nämä tutkimukset tarvittaessa ulkoisen henkilöstön avulla, jotta oikeusasiamiehen suosituksia noudatettaisiin ja jotta OLAFin pyyntöön voitaisiin vastata.

Tutkimusta tehtiin parhaillaan, joten komissio ei pystynyt noudattamaan oikeusasiamiehen suosituksia asetetussa määräajassa. Komissio ilmoittaisi oikeusasiamiehelle tutkimuksen tuloksista, kun tutkimus olisi valmistunut.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija ilmoitti olevansa pettynyt komission vastaukseen. Kantelija totesi, että komissiolle oli ilmoitettu asiasta jo joulukuussa 2000, mutta komissio oli valinnut vastausten viivyttämistaktiikan säilyttääkseen vallitsevan tilanteen. Kantelija piti tervetulleena OLAFin tutkimuspyyntöä, mutta se ei ollut komissiolle riittävä syy pyytää lisää aikaa ja vastata sanomalla, että tutkimuksen tulokset ilmoitettaisiin, kun tutkimus olisi valmistunut, täsmentämättä mitenkään, milloin tämä tapahtuisi. Kantelijan mukaan komissiolta voisi kuluja siihen useita vuosia.

Kantelija toivoi, että oikeusasiamies voisi päättää asian käsittelyn ilman, että jouduttaisiin odottamaan epämääräisessä tulevaisuudessa annettavia komission vastauksia.

PÄÄTÖS

1 Alustavia huomautuksia

1.1 Kantelija, joka on kolmesta yhtiöstä ja toimielimestä koostuva konsortio, jätti tarjouksensa vastauksena Euroopan komission toukokuussa 2000 Tacis-ohjelman puitteissa julkaisemaan tarjouspyyntöön hankkeesta SCR-E/110582/C/SV/TM (yhdenmenny tuki maataloudelle ja elintarviketeollisuudelle – Turkmenistan). Se valittiin parhaiden ehdokkaiden luetteloon seitsemän muun tarjouksen tekijän kanssa, joita olivat mm. TDI Natural Resources Division ("TDI NRD") ja Landell Mills Limited ("LM"). Kantelija vaati komissiota hylkäämään TDI NRD:n ja LM:n hakemukset hankintailmoituksen kohdan 9 ja SCR:n (ulkomaanavun yhteinen toimiala) käsikirjan 2 artiklan 3 kohdan, luettuna yhdessä 7 artiklan 3 kohdan kanssa, perusteella. Komissio ei suostunut tähän pyyntöön ja myönsi sopimuksen konsortiolle, johon TDI NRD kuului. Oikeusasiamiehelle jättämässään kantelussa kantelija väitti (1) että komissio oli väärin perustein jättänyt sulkematta TDI NRD:n ja LM:n tarjouskilpailun ulkopuolelle, (2) että komissio ei ollut vastannut kohtuullisessa ajassa kahteen sille osoitettuun kantelijan kirjeeseen ja (3) että sopimuksen myöntäminen TDI NRD:lle oli vallan väärinkäyttöä. Väitteet perustuivat edellä mainittujen sääntöjen väitettyyn rikkomiseen.

1.2 Joulukuussa 2001 kantelija lähetti huomautuksensa komission lausunnosta ja komission vastauksesta lisätietopyyntöön. Näissä huomautuksissa kantelija väitti, että myös monia muita tarjouskilpailuun liittyviä sääntöjä oli rikottu kyseisessä tapauksessa. Kantelijan näkemyksen mukaan oikeusasiamiehen olisi näin ollen tullut suositella, että komissio katkaisisi välittömästi TDI NRD:n ja Technical Management Services -yhtiön (TMS) kanssa tekemänsä sopimukset ja ryhtyisi toimiin sen varmistamiseksi, että tällaiset epäoikeudenmukaiset käytännöt lakkaavat, ja että SCR ei enää myöntäisi sopimuksia tällaisille epäoikeudenmukaisesti toimiville kilpailijoille.

1.3 Oikeusasiamies katsoi, että hänen alla esitetyn alkuperäisessä kantelussa esitettyjä seikkoja koskevan arvionsa valossa ei ollut tarpeellista eikä asiaankuuluvaa käsitellä näitä lisäväitteitä ja vaatimuksia tämän tutkimuksen yhteydessä.

2 TDI NRD:n ja LM:n ottaminen mukaan tarjouskilpailuun väärin perustein

2.1 Kantelija väitti, että TDI NRD:n ja LM:n tekemät tarjoukset olisi pitänyt sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle seuraavan kahden päänäkökohdan vuoksi. Ensinnäkin kantelija totesi, että hankintailmoituksen kohdassa 9 määrätään, että ehdokkaiden tulee jättää vain yksi hakemus tätä sopimusta varten, ”olipa osallistumismuoto mikä tahansa (yksittäinen hakija tai konsortioehdokkaan johtaja tai kumppani)” ja että jos henkilö jättäisi useamman kuin yhden hakemuksen, ”kaikki hakemukset, joissa kyseinen henkilö on osallisena, suljetaan automaattisesti menettelyn ulkopuolelle”. Kantelijan mielestä TDI NRD:n ja LM:n hakemuksia olisi pidettävä saman henkilön jättäminä hakemuksina. Toiseksi kantelija tukeutui SCR:n käsikirjan 2 artiklan 3 kohtaan, jossa määrätään, että tarjouskilpailuihin ja hankintamenettelyyn ei voi osallistua sellainen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ”on kysymyksessä olevan tarjouspyynnön tai sopimuksen osalta jossain kohdassa 7 (”Ammattietiikkaa koskevat säännöt”) mainituista tilanteista (...)” SCR:n käsikirjan 7 artiklan 3 kohdan mukaan ehdokkaan tai tarjoajan on ilmoitettava, ettei ”mitään mahdollista eturistiriitaa ole olemassa, ja lisäksi, ettei hänellä ole minkäänlaisia erityisiä yhteyksiä muihin tarjoajiin tai hankkeen muihin osapuoliin”.

2.2 Oikeusasiamies katsoi tässä yhteydessä hyödylliseksi tarkistaa kantelun pohjana olevat tosiseikat ennen kantelijan yksityiskohtaisten väitteiden tarkastelua. Oikeusasiamies totesi, että komissio oli suoraan taikka epäsuorasti vahvistanut osan näistä tosiseikoista. Ne ovat seuraavat: LM on Yhdistyneessä kuningaskunnassa rekisteröity yhtiö. Tapaukseen liittyvänä aikana irlantilainen Development Consultants International Ltd. -yhtiö (”DCI”) omisti 100 prosenttia sen osakkeista. TDI NRD kuuluu Irlannissa rekisteröityyn TDI Group -yhtiöön. DCI omisti myös kaikki TDI Groupin osakkeet yhtä lukuun ottamatta (99,995 prosenttia). Jäljelle jäävän yhden TDI Groupin osakkeen omisti B, joka oli sekä TDI NRD:n että LM:n johtaja. Irlannissa rekisteröity TMS-yhtiö kuului konsortioon, joka hallinnoi Tacis-koordinaatioyksikköä Turkmenistanissa. Myös TMS on DCI:n tytäryhtiö⁴³. B. on myös TMS:n johtaja. TMS osallistui jossain määrin tarjouskilpailun valmisteluun. M. oli yksi viidestä arvioijasta, jotka arvioivat tarjouspyyntöön vastaukseksi lähetetyt tarjoukset. M. oli työskennellyt DEVCO-nimisessä yhtiössä (irlantilainen yhtiö) riippumattomana konsulttina vuoden 1998 ja syyskuun 2000 välisen ajan. DEVCO oli siirtynyt DCI:n omistukseen vuonna 1999.

2.3 Kantelija esitti yksityiskohtaisissa väitteissään, että TDI NRD:n ja LM:n hakemuksia olisi pidettävä saman henkilön jättäminä hakemuksina hankintailmoituksen kohdan 9 mukaisesti. Komissio ei hyväksynyt tätä näkemystä. Oikeusasiamies totesi, että kyseiset tarjoukset oli jättänyt kaksi yhtiötä⁴⁴, jotka, huolimatta siitä, että ne olivat saman emoyhtiön omistuksessa, muodostivat kuitenkin kaksi erillistä kokonaisuutta. Kantelija vihjasi komission lausunnosta tekemissään huomautuksissa, että DCI hallitsi täysin tytäryhtiöitään TDI:tä ja LM:ää ja että näiden yhtiöiden tarjousten jättämisen organisoiti DCI. Oikeusasiamies katsoi kuitenkin, että tälle väitteelle ei ollut riittävästi todisteita. Se tosi-seikka, että TDI ja LM ovat molemmat DCI:n tytäryhtiöitä, ei riitä osoittamaan, että TDI:n ja LM:n jättämiä tarjouksia olisi molempia pidettävä DCI:n tekeminä tarjouksina. Näin

⁴³ DCI:n ja TMS:n välisiä suhteita koskevia yksityiskohtaisia tietoja ei anneta. Kun kuitenkin otetaan huomioon, että TDI, LM ja TMS ovat kaikki DCI:n tytäryhtiöitä, on todennäköistä, että DCI omistaa kaikki (tai lähes kaikki) TMS:n osakkeet samaan tapaan kuin LM:ssä ja TDI:ssä.

⁴⁴ Tätä ilmaisua käytetään yksinkertaisuuden vuoksi. Se ei kuitenkaan ole aivan täsmällinen kahdesta syystä: Ensinnäkin, kuten edellä on mainittu, toisen tarjouksista jätti TDI NRD, joka ei itsessään ole yhtiö vaan osa TDI:tä. Tämä jako on kuitenkin tarpeeton tässä yhteydessä, joten TDI NRD ja TDI tarkoittavat tekstissä samaa asiaa. Toiseksi olisi muistettava, että kyseisiä tarjouksia eivät jättäneet mainitut yhtiöt vaan konsortiot, joihin ne kuuluvat.

ollen oikeusasiamies katsoi, että komission johtopäätös, jonka mukaan hankintailmoituksen kohtaa 9 ei ollut tässä tapauksessa rikottu, vaikutti perustellulta.

2.4 Kantelijan pääväite perustui siihen oletukseen, että toisaalta TDI:n ja LM:n välillä ja toisaalta TDI:n ja ”hankkeen muiden osapuolten” välillä oli ”erityinen yhteys”. Kantelija tukeutuu tässä yhteydessä edellä esitettyihin tosiseikkoihin ja lisää seuraavat tiedot: DCI:n, TDI:n, LM:n ja TMS:n välisten taloudellisten yhteyksien lisäksi (kolme viimeistä ovat DCI:n tytäryhtiöitä) niillä oli myös hallintoon liittyviä yhteyksiä, sillä B. oli kaikkien neljän yhtiön johtaja ja kaksi muutakin henkilöä olivat myöskin johtajia sekä DCI:ssä että TDI:ssä. Yksi tarjousten arvioinnista vastaava henkilö, M, oli ainakin ollut tekemissä TDI Groupin kanssa.

2.5 Komission mielestä TDI NRD:n, LM:n ja TMS:n välillä ei ollut mitään ”erityistä yhteyttä”. Sen mukaan tätä hylkäämisehtoa ja vastaavia hylkäämisehtoja olisi tulkittava tiukasti, jotta hankkeiden toteuttamista ei vaarannettaisi, kun otetaan huomioon Tacis-hankkeiden suorittamiseen vaadittavat kriteerit täyttävien yhtiöiden rajallinen määrä. Komissio väitti, että vaikka TDI NRD:n ja LM:n välillä on taloudellinen yhteys, niillä ei ole emoyhtiö-tytäryhtiö-suhdetta. Komission mielestä yhtiöt ovat oikeudellisesti erillään emoyhtiöstään ja saattoivat siten oikeutetusti väittää olevansa erillisiä oikeudellisia kokonaisuuksia, joilla on kaupallinen ja hallinnollinen autonomia. Komissio esitti, että ”erityinen suhde” voisi olla myös tapauksessa, jossa yhtiöiden välillä on kilpailua rajoittava sopimus, mutta on sitä mieltä, että mikään ei viittaa tällaisen sopimuksen olemassaoloon. Komissio väitti myös, että yhteinen johtaja ei ollut ratkaiseva tekijä tässä tapauksessa. Komissio oli tästä asiasta samaa mieltä TDI NRD:n näkemyksen kanssa, jonka mukaan Boyd ei voinut osallistua kummankin yhtiön päivittäiseen toimintaan. Vaikka TDI NRD:n ja TMS:n välillä olisi ”erityinen suhde”, TMS:n rooli tarjouskilpailun valmistelemissa koski vain ”asiantuntijapalvelujen antamista Moskovon koordinaatioyksikölle” eikä siten ollut peruste komissiolle estää TDI NRD:n osallistuminen hankkeen toteuttamiseen. M:n osalta komissio totesi, että Tacis-arviointikomiteoiden suhteellisen suuri jäsenmäärä (viisi) olisi hankaloittanut suuresti yksittäisen jäsenen pyrkimyksiä vaikuttaa arviointiin kohtuuttoman paljon. Komission mukaan oli tarkistettu, että M:n ääni ei ollut vaikuttanut toimeksisaajan valintaan.

2.6 Sopimuksissa ja määräyksissä olevien hylkäämisehtojen tavoitteena on taata, että tarjouspyyntöön osallistuvien tarjouksentekijöiden välinen kilpailu ei vaarannu eturistiriidan tai tarjouskilpailun osapuolten välisten ”erityisten” yhteyksien vuoksi. Komissio väitti, että näitä ehtoja ja sääntöjä ei tarvinnut tulkita tähän tavoitteeseen pyrkimistä laajemmin. Lähestymistapa vaikutti asianmukaiselta. Näyttäisi myös olevan oikein olettaa, kuten komissio väitti, että ”erityinen yhteys”⁴⁵ on olemassa silloin, kun asianomaisilla yhtiöillä on emoyhtiö-tytäryhtiö-suhde tai kun yhtiöt ovat tehneet kilpailunvastaisen sopimuksen kilpailun rajoittamista varten. Saatavien todisteiden perusteella kumpikaan näistä ehdoista ei tässä tapauksessa täyty. TDI NRD, LM ja TMS ovat kaikki saman emoyhtiön tytäryhtiöitä, eikä mikään niistä ole toisensa emoyhtiö tai tytäryhtiö. Myöskään yhtiöiden (tai joidenkin niistä) välisestä kilpailunvastaisesta sopimuksesta ei ole todisteita.

2.7 Oikeusasiamies katsoi kuitenkin, että ”erityisen yhteyden” olemassaoloa edellä kuvatussa tarkoituksessa on arvioitava kaikkien tiettyyn tapaukseen liittyvien tosiseikkokojen valossa. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa on syytä korostaa useita puolia. Ensinnäkin toimitettujen todisteiden perusteella vaikuttaa siltä, että B. on TDI NRD:n toimitusjohtaja ja myös LM:n, DCI:n ja TMS:n johtaja. TDI NRD:n johtajakumppanin läsnäolo LM:n ja TMS:n johtokunnassa ei oikein sovi yhteen TDI NRD:n väitteen kanssa, jonka mukaan se kilpailee voimakkaasti näiden yhtiöiden kanssa. Vaikka oletettaisiinkin,

⁴⁵ Oikeusasiamies olettaa, että komission tässä yhteydessä käyttämä ”special relationship” -ilmaus (”erityinen suhde”) johtuu komission lausuntojen kääntäjän virheestä (lausunnot toimitettiin alun perin ranskaksi).

että B. ei ole mukana LM:n ja TMS:n toiminnan operationaalisissa osissa, sitä ei voida poissulkea, etteikö hän näiden toisten yhtiöiden johtajana voi saada tietoa, jota voidaan käyttää TDI NRD:n hyväksi. Komissio myönsi, että ollessaan läsnä johtokunnassa B. on saattanut saada tietoonsa, mihin tarjouskilpailuun mikin yhtiö osallistui. Oikeusasiamiehen mielestä kantelijan väitteelle, jonka mukaan B. on nimenomaan saanut tällaista tietoa ja käyttänyt sitä mainitulla tavalla tai on jopa organisoinut kaikkien näiden yhtiöiden tarjouskilpailuun liittyvän toiminnan, ei ole perusteita. Hänen mielestään komission olisi kuitenkin pitänyt pohtia tällaisen tietojenvaihdon riskiä. Toiseksi kantelija on toimittanut todisteita osoittaakseen, että B:n lisäksi kaksi muutakin henkilöä oli sekä TDI NRD:n että DCI:n johtajina. Tämä tukee kantelijan väitettä, jonka mukaan näiden kahden yhtiön (ja epäsuorasti sekä TDI NRD:n että LM:n ja TMS:n) väliset yhteydet eivät olleet pelkästään taloudellisia. Komissio ei kommentoinut tätä uutta yhteyttä oikeusasiamiehen pyynnöstä huolimatta. Kolmanneksi ei voida poissulkea, etteikö komissio olisi tässä yhteydessä voinut ottaa huomioon ”peruuttamattoman ja ehdottoman sitoumuksen” osallistua tarjouskilpailuun täysin riippumattomasti. Toimitettujen tietojen perusteella TDI NRD on *ehdottanut* tällaisen sitoumuksen tekemistä. Komissio ei ole väittänyt tai osoittanut, että se olisi hyväksynyt ehdotuksen ja että TDI NRD olisi toteuttanut sen. Neljänneksi komissio myönsi, että M, yksi arvioijista, teki joitakin työtehtäviä Devcon palveluksessa. DCI:n yhtiöryhmä otti Devcon myöhemmin omistukseensa. Joskaan ei ole voitu osoittaa, että M. olisi ollut TDI NRD:n työntekijä, komissio ei näytä tutkineen yksityiskohtaisesti väitettä, jonka mukaan kyseisen henkilön ja TDI NRD:n välillä oli ”erityinen yhteys”. Tässä yhteydessä olisi pantava merkille TDI NRD:n 13. lokakuuta 2000 lähettämän sähköpostiviestin ja TDI NRD:n 20. maaliskuuta 2001 lähettämän kirjeen (jotka kirjoitti sama henkilö) välinen ristiriita. Sähköpostiviestissä selitetään, että TDI NRD on vallannut Devcon, mutta kirjeessä todetaan, että DCI on ostanut Devcon. Devcon, DCI:n ja TDI NRD:n välistä suhdetta sekoittaa vielä M:n 26. tammikuuta 2001 lähettämä kirje, jonka mukaan Devcon hoitama hankkeen hallinnointi on ”siirtynyt TDI NRD:n valtaan”. Lopuksi olisi otettava huomioon, että TDI NRD:n 13. lokakuuta 2000 lähettämässä sähköpostiviestissä todetaan, että Devco ja kaksi muuta yhtiötä ”muodostavat TDI NRD:n luonnonvaroista vastaavan jaoston”. Tämän vahvistaa TDI NRD:n 15. tammikuuta 2001 lähettämässä faksissa oleva logo. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että komission olisi tullut tutkia tarkemmin M:in ja TDI NRD:n välistä suhdetta. Tämä pätee ennen kaikkea myös kantelijan väitteeseen, jonka mukaan M. valmisteli kyseisen tarjouspyynnön tehtävänkuvauksen ja jota komissio ei ole kommentoinut. Viidenneksi komissio hyväksyi suoralta kädeltä TDI NRD:n väitteen, jonka mukaan TMS:llä oli vain pieni rooli laadittaessa tarjouspyyntöä. On vaikeaa käsittää, miksi komissio – joka oli tehnyt TMS:n kanssa sopimuksen tehtävästä työstä – ei tehnyt omaa analyysiaan siitä, oliko väite tosi.

2.8 Toimitettujen todisteiden perusteella kantelijan väitteelle, jonka mukaan TDI NRD:n ja muiden yhtiöiden tai tarjouspyyntöön osallistuneiden henkilöiden välillä oli ”erityisiä yhteyksiä” ja TDI NRD ja LM olisi siten pitänyt sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle, on huomattavia perusteita. Kuten edellä on mainittu, TDI NRD:n toimitusjohtaja B. kuuluu myös LM:n, DCI:n ja TMS:n johtokuntaan. Komissio myönsi, että B. on voinut saada johtokuntaan kuuluvana jäsenenä tietoja näiden yhtiöiden kaupallisista toimista. LM:n ja TMS:n toimia koskevia tietoja on siten täysin todennäköisesti voitu käyttää TDI NRD:n hyväksi. Lisäksi eräs henkilöistä, joille oli uskottu tarjousten arviointi, M, työskenteli TDI NRD:ssä tai siihen liittyvässä yhtiössä vain hieman aiemmin. Kantelija väitti, että hän valmisteli myös kyseisen tarjouspyynnön tehtävänkuvauksen, mitä komissio ei kommentoinut. Lisäksi myös TDI NRD:hin ja LM:ään läheisesti liittyvä yhtiö eli TMS on ilmeisesti osallistunut jossakin määrin tarjouspyyntöön.

2.9 Näissä olosuhteissa hyvän hallintotavan periaatteet olisivat edellyttäneet, että komissio tutkii kattavasti esille tuodut asiat. Tässä tapauksessa komissio ei ole tehnyt niin. Kuten edellä on todettu, komissio on jättänyt tutkimatta useita merkityksellisiltä vaikuttavia seikkoja. Muiden tietojen osalta komissio on vain yksinkertaisesti luottanut syytetyn yhtiön antamiin lausuntoihin käyttämättä sen saatavilla olevia keinoja lausuntojen oikeel-

lisuuden tarkistamiseksi. Tässä tapauksessa huomiota olisi kiinnitettävä siihen komission itsensä kertomaan seikkaan, että se oli saanut vastaavan valituksen TDI NRD:n osallistumisesta tarjouskilpailuun jo hyvissä ajoin ennen kuin käsiteltävänä olevan tapauksen kantelija oli tehnyt kantelunsa⁴⁶. Komissiolla oli siis ollut tarpeeksi aikaa selvittää tilanne ja saada kaikki tarvittavat tiedot.

2.10 Näissä oloissa oikeusasiamies päätteli, että komission toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta, kun se ei tutkinut kattavasti esille otettuja asioita.

3 Komissio ei vastannut kirjeisiin kohtuullisessa ajassa

3.1 Kantelija väitti, että komissio ei vastannut hänen 22. joulukuuta 2000 ja 9. tammikuuta 2001 päivätyihin kirjeisiinsä kohtuullisessa ajassa.

3.2 Komissio totesi, että ensimmäinen näistä kirjeistä oli lähetetty komission työajan päättymisen jälkeen vuonna 2000 ja että väliaikainen vastaus lähetettiin 22. tammikuuta 2001. Toisen kirjeen osalta komissio nähtävästi väitti, että sen piti vastata kantelijalle 90 päivän kuluessa.

3.3 Oikeusasiamies katsoi, että komission lausunnossa ja lisätietopyyntöön annetussa vastauksessa tehtyjen yksityiskohtaisten kommenttien valossa ei ollut syytä jatkaa tutkimusta kantelun tästä näkökohdasta.

4 Vallan väärinkäyttö

4.1 Kantelija väitti, että sopimuksen tekeminen TDI NRD:n kanssa oli tässä tapauksessa vallan väärinkäyttöä.

4.2 Komissio ei esittänyt tästä väitteestä erityisiä huomautuksia.

4.3 Oikeusasiamies katsoi, että joskaan komissio ei ollut tutkinut kattavasti esille otettuja asioita, sellainen johtopäätös ei kuitenkaan ollut oikeutettu, jonka mukaan komission päätös tehdä sopimus TDI NRD:n kanssa olisi vallan väärinkäyttöä.

5 Johtopäätös

5.1 Kantelua koskevien tutkimustensa perusteella oikeusasiamies teki suositusluonnoksen, jossa hän ehdotti, että komissio tutkisi kattavasti kaikki tapausta koskevat olennaiset seikat. Hän suositteli myös, että komission tulisi harkita uudelleen päätöstään olla sulkematta TDI:tä ja LM:ää tarjouskilpailun ulkopuolelle sekä myöhempää päätöstään olla mitätöimättä TDI:n kanssa tehtyä sopimusta tämän tutkimuksen tulosten valossa.

5.2 Komission alustavasta vastauksesta suositusluonnokseen kävi ilmi, että komission asiasta vastaava yksikkö (EuropeAid) on sen jälkeen aloittanut tutkimuksen. Ilmeni myös, että komission puheenjohtaja oli pyytänyt Euroopan petostentorjuntavirastoa (OLAF) suorittamaan tutkimuksen ja että OLAF oli pyytänyt EuropeAid-toimistoa toimittamaan eräitä tietoja. Komission mukaan EuropeAid oli antanut sisäisen tarkastuksen yksikölleen ohjeet suorittaa tarvittavat tutkimukset oikeusasiamiehen suositusten noudattamiseksi ja OLAFin pyytämien tietojen toimittamiseksi.

5.3 Oikeusasiamies oli tyytyväinen komission halukkuuteen suorittaa tutkimus. Lisäksi hänen mielestään oli hyvä, että myös OLAF teki tutkimusta asiasta. Komission vastausta suositusluonnokseen ei kuitenkaan voitu pitää tyydyttävänä. Komissio oli ollut tietoinen esille otetuista asioista jo huomattavan kauan. Suurin osa oikeusasiamiehen käsittelemästä todistusaineistosta oli esitetty komissiolle jo vuoden 2000 lopussa ja vuoden 2001 alussa. Oli siksi vaikea käsittää, miksi komissio ei ollut voinut tehdä tarvittavia tutkimuksia sinä

⁴⁶ Ks. komission sähköpostiviesti TDI:lle 26. heinäkuuta 2000, jossa vastaanottajaa pyydetään ”mahdollisen hylkäämisen” vuoksi toimittamaan ”kaikki tiedot” TDI:n yhteyksistä LM:ään ja TMS:ään.

yli kolmen kuukauden ajanjaksona, joka on kulunut suositeluonnoksen antamisesta. Oikeusasiamies saattoi tässä yhteydessä vain todeta, että komissio ei ollut pystynyt antamaan mitään tietoa siitä, kuinka paljon aikaa EuropeAid vielä tarvitsi tutkimuksensa loppuun saattamiseen. Komissio ilmoitti, että tutkimuksen tarkoituksena oli myös saada selville OLAFin pyytämät tiedot, joten oli selvää, että EuropeAidin tutkimuksen viivästyminen viivytti myös OLAFin tutkimusta.

5.4 Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että hallinto tekee kattavan tutkimuksen, kun sille esitetään tarjouspyyntöön liittyviä väitteitä vakavasta hallinnollisesta epäkohdasta. Tässä tapauksessa kantelija toimitti vakavasti otettavia perusteita ja merkittäviä todisteita tukeakseen väitettään, jonka mukaan sopimuksen saaneen tarjouksen tekijän ja muiden tarjouspyyntöön osallistuneiden yhtiöiden välillä oli ”erityisiä yhteyksiä” ja sopimuksen saanut tarjouksen tekijä olisi pitänyt sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle. Komissio ei tehnyt kattavaa tutkimusta kantelijan esille tuomista asioista. Tämä muodosti hallinnollisen epäkohdan.

6 Kertomus Euroopan parlamentille

6.1 Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan⁴⁷ mukaan laadittuaan suositeluonnoksen ja saatuaan yksityiskohtaisen lausunnon kyseiseltä toimielimeltä tai elimeltä oikeusasiamies antaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja kyseiselle toimielimelle tai laitokselle.

6.2 Oikeusasiamies totesi kuitenkin, että komission EuropeAid-yksikkö tutkii asiaa edelleen. Vielä merkittävämpi seikka on se, että Euroopan petostentorjuntavirasto on sekin aloittanut edelleen ratkaisematta olevan tutkimuksen. Ei siten ollut ilmeistä, mihin toimenpiteeseen Euroopan parlamentti voisi ryhtyä auttaakseen oikeusasiamiestä tällä hetkellä. Kantelija oli lisäksi ilmaissut toivovansa, että oikeusasiamies voisi päättää asian käsittelyn pikaisesti. Näissä olosuhteissa oikeusasiamies katsoi, että tässä tapauksessa ei ollut tarkoituksenmukaista antaa erityiskertomusta Euroopan parlamentille.

6.3 Oikeusasiamies päätti lähettää jäljennöksen tästä päätöksestä komissiolle ja sisällyttää sen vuoden 2002 vuosikertomukseen, joka toimitetaan Euroopan parlamentille. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

SÄÄNTÖJENVASTAISIKSI VÄITETYT MENETTELYT SISÄISESSÄ KILPAILUSSA

Päätös kanteluun 446/2001/(BB)MF Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Kantelija jätti Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun maaliskuussa 2001.

Kantelija oli työskennellyt Euroopan komissiossa väliaikaisena toimihenkilönä kahdeksan vuotta. Hän osallistui sisäiseen kilpailuun KOM/TA/99. Hän läpäisi kirjallisen testin, ja hänet hyväksyttiin suulliseen testiin. Kantelijalle kerrottiin sen jälkeen, että hänen nimeään ei ollut kirjattu varallaolueluettelon. Komissio purki hänen väliaikaisen työsuhteen 15. helmikuuta 2001. Kantelijan mukaan komissio oli pidentänyt kilpailun hakijoille annettua määräaikaa ja oli hyväksynyt 100 uutta osallistujaa. Komissio oli luvannut kirjata varallaolueluettelon 110 hakijaa, mutta hyväksyikin vain 66 hakijaa.

Kantelija jätti 20. marraskuuta 2000 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen Euroopan komissiolle.

⁴⁷ Euroopan parlamentin päätös 94/262, tehty 9. maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, EYVL L 113, 1994, s. 15.

21. marraskuuta 2000 hän teki Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun (1523/2000/BB). Kantelua ei otettu tutkittavaksi oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdan perusteella, koska määräaika kantelijan henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti tekemään valitukseen annettavalle komission vastaukselle ei ollut päättynyt.

21. maaliskuuta 2001 kantelija teki Euroopan oikeusasiamiehelle uuden kantelun. Hän esitti seuraavat väitteet:

1 Sääntöjenvastaiset menettelyt:

(i) Komissio pidensi kilpailun hakijoille annettua määräaikaa ja hyväksyi 100 uutta hakijaa.

(ii) Kohdan (i) johdosta valintalautakunta erosi, mutta suostui myöhemmin jatkamaan työtään. Tämän sopuratkaisun syitä ei ollut selitetty, ja se kyseenalaisti valintalautakunnan riippumattomuuden.

(iii) Komissio hyväksyi vain 66 hakijaa varallaololuetteloon ja rikkoi siten antamaansa lupaus, jonka mukaan varallaololuetteloon piti hyväksyä 110 hakijaa.

(iv) Suullisen testin aikana esitetyt kysymykset eivät liittyneet mitenkään kilpailuilmotuksessa määriteltyihin tavoitteisiin.

2 Komissio ei vastannut kantelijan 90 artiklan mukaiseen valitukseen neljän kuukauden määräajassa.

3 Komissio purki kantelijan väliaikaisen työsopimuksen rikkoen kansallisessa lainsäädännössä asetettuja perusmenettelyjä ja käytti siten väärin immunitettiaan.

Kantelija vaati, että komissio toimittaisi hänelle hänen suullisesta testistään tehdyt muistiinpanot esitetyt kysymyksiä koskevine yksityiskohtineen, ilmoittaisi kunkin kysymyksen esittäjän nimen ja pisteet, jotka kukin valintalautakunnan jäsen oli antanut, sekä heidän mahdolliset kommenttinsa. Hän vaati myös, että komissio antaisi selvät ja täsmälliset selitykset hänen kantelunsa aiheesta ja korvaisi vahingon, joka hänelle on aiheutunut tämän hallinnollisen epäkohdan johdosta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Euroopan komissio antoi kantelusta lausunnon, jossa todettiin seuraavaa:

1 Sääntöjenvastaisten menettelyjen osalta Euroopan komissio totesi, että kantelijan kilpailumenettelystä ja valintalautakunnan riippumattomuudesta esittämille epäilyille ei ollut perusteita. Euroopan komissio oli jo käsitellyt tätä väitettä vastatessaan kantelijan 90 artiklan mukaiseen valitukseen, eikä sillä ollut esitettävään mitään lisäkommentteja.

2 Kantelija väitti, että Euroopan komissio ei ollut vastannut hänen 90 artiklan mukaiseen valitukseensa, mihin komissio totesi, että se oli vastannut kantelijalle 29. maaliskuuta 2001.

3 Kantelijalle oli ilmoitettu 9. marraskuuta 1999 päivätyssä kirjeessä hänen väliaikaisen työsopimuksensa jatkamisesta sen vuoksi, että hän osallistui sisäiseen kilpailuun KOM/TA/99. Hänelle ilmoitettiin kuitenkin myös, että jos hän ei olisi valittujen hakijoiden joukossa, hänen väliaikainen työsopimuksensa päättyisi kolmen kuukauden irtisanomisajan jälkeen. Kantelijalle kerrottiin 23. lokakuuta 2000, että hänen nimeään ei ollut kirjattu varallaololuetteloon. Hänelle ilmoitettiin, että irtisanomisaika alkoi näin ollen 16. marraskuuta 2000 ja että hänen väliaikainen työsopimuksensa päättyisi siten 15. helmikuuta 2001. Euroopan komissio väitti, että se oli purkanut kantelijan väliai-

kaisen työsopimuksen Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan 2 kohdan mukaisesti.⁴⁸

Koskemattomuutensa väärinkäyttöä koskevaa väitettä komissio kommentoi viittaamalla EY:n perustamissopimuksen 283 artiklaan, joka koskee neuvoston valtuuksia vahvistaa henkilöstösäännöt ja yhteisön palveluksessa olevien työntekijöiden palvelussuhdetta koskevat ehdot, sekä EY:n perustamissopimuksen 236 artiklaan, joka koskee yhteisön tuomioistuimen yksinomaista toimivaltaa ratkaista yhteisön ja sen henkilöstön väliset riidat. Komissio katsoi näin ollen, että kantelijan väliaikaisen työsopimuksen purkamisesta kansallisessa lainsäädännössä asetettujen perusmenettelyjen vastaisesti ja koskemattomuuden väärinkäytöstä esitetyille väitteille ei ollut oikeudellisia perusteita.

Kantelijan huomautukset

Euroopan oikeusasiamies välitti kantelijalle Euroopan komission lausunnon kantelusta ja kehotti häntä esittämään huomautuksia. Vastauksessaan kantelija toisti sääntöjenvastaisia menettelyjä koskevat väitteensä ja totesi, että komissio pakotti valintalautakunnan hyväksymään 100 uutta hakijaa kirjallisiin testeihin. Tämän komission väliintulon seurauksena valintalautakunta erosi. Se suostui myöhemmin jatkamaan työnsä loppuun, mikä kyseenalaisti sen riippumattomuuden. Euroopan komissio kieltäytyi selittämästä tämän sopuratkaisun syntymisen syitä.

Hän toisti väitteensä, jonka mukaan suullisessa testissä esitettyjen kysymysten ja kilpailu-ilmoituksessa määriteltyjen tavoitteiden välillä ei ollut mitään yhteyttä, ja pitäytyi suullisen kokeensa muistiinpanoja koskevassa vaatimuksessaan.

LISÄTUTKIMUKSET

Euroopan komission lausunnon ja kantelijan huomautusten perusteellisen tarkastelun jälkeen ilmeni, että lisätutkimukset olivat välttämättömiä. Oikeusasiamies toimitti näin ollen kantelijan huomautukset komissiolle ja pyysi lisätietoja väitetyistä sääntöjenvastaisista menettelyistä.

Komission täydentävä lausunto

Komission mukaan nimittävänä viranomaisena toimiva henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtaja päätti todella pidentää kilpailuun jätettävien hakemusten määrää aikaa. Hän ilmoitti 2. joulukuuta 1999 lähettämässään sähköpostiviestissä kaikille komission henkilöstön jäsenille päätöksestään. Henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtaja viittasi sekakomiteaan ja lupasi hyväksyä varallaolueluettelon 110 hakijaa alun perin aiottujen 80 hakijan sijaan. Tarkoituksena oli ottaa huomioon hakijoiden edut, sillä kilpailu-ilmoitus KOM/TA/99 oli erilainen kuin aiemmin julkaistut ilmoitukset sekä kelpoisuusvaatimusten että hakemusten jättämisen määräjän suhteen.

Komissio myönsi, että valintalautakunta erosi henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajan 2. joulukuuta 1999 tekemän päätöksen jälkeen. Henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajan komission koko henkilöstölle 12. tammikuuta 2000 lähettämän viestin jälkeen valintalautakunta päätti kuitenkin perua eronsa ja jatkaa työtään. Valintalautakunnan eroamiselle ja työn jatkamiselle oli siten selityksensä. Mitään epävarmuutta ei ollut sen suhteen, oliko valintalautakunta riippumaton, sillä se päätti itse perua eronsa.

⁴⁸ ”Väliaikaisen toimihenkilön palvelussuhde päättyi, paitsi asianomaisen kuollessa: kun kyseessä on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus: työsopimuksessa mainitun irtisanomisajan päättyessä; irtisanomisaika on vähintään kaksi päivää jokaista palveluskuukautta kohti, kuitenkin vähintään kaksi viikkoa ja enintään kolme kuukautta.”

Valintalautakunta päätti itse riippumattomana paneelina toimiessaan hyväksyä vain 66 hakijaa varallaololuetteloon, ilman että komissio olisi puuttunut asiaan. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti tuomioistuin voi tarkistaa valintalautakunnan hakijoiden kyvyistä tekemiä arvioita *vain, jos valintalautakunnan työhön sovellettavia sääntöjä on selvästi rikottu*.⁴⁹

Kantelija väitti, että suullisen testin ja kilpailuilmoituksessa määriteltyjen tavoitteiden välillä ei ollut mitään yhteyttä, ja vaati suullisen testinsä muistiinpanoja, mihin komissio totesi, etteivät valintalautakunnan jäsenet antaneet mitään yksittäisiä pistemääriä hakijoille tai tehneet yksittäisiä kommentteja. Valintalautakunta on kollegiaalinen elin. Valintalautakunnan jäsenet toimivat yhteistyössä ja menettelyt ovat henkilöstösääntöjen liitteen III 6 artiklan mukaisesti salaisia.

Komissio liitti omasta aloitteestaan täydentävään lausuntoonsa jäljennöksen kantelijan suullisen testin arviointilomakkeesta. Komissio täsmensi, että asiakirja on luottamuksellinen, eikä sitä pitäisi toimittaa kantelijalle.

Kantelijan lisähuomautukset

Oikeusasiamies toimitti komission lausunnon kantelijalle ja kertoi hänelle, että komissio oli lähettänyt oikeusasiamiehelle jäljennöksen hänen suullisen testinsä arviointilomakkeesta luottamuksellisena asiakirjana.

Kantelija epäili, oliko arviointilomakkeen luottamuksellisuus perusteltua hänen tapauksessaan. Hän toisti myös väitteensä sääntöjenvastaisista menettelyistä, erityisesti valintalautakunnan riippumattomuuden puutteesta sen jälkeen, kun nimittävä viranomais oli puuttunut sen työhön. Kantelijan näkemyksen mukaan valintalautakunnan eroamiselle ja myöhemmälle työn jatkamiselle ei ollut saatu selitystä.

PÄÄTÖS

1 Sääntöjenvastaisiksi väitetyt menettelyt

1.1 Kantelija väitti, että sisäisessä kilpailussa KOM/TA/99 oli käytetty sääntöjenvastaisia menettelyjä.

(a) *Komission toiminta ja valintalautakunnan riippumattomuus*

1.2 Kantelijan mukaan komissio pidensi kilpailun hakijoille myönnettyä määräaika ja hyväksyi 100 uutta osallistujaa. Tämän seurauksena valintalautakunta erosi, mutta suostui myöhemmin jatkamaan työtään syistä, joita ei ole selitetty, mikä kyseenalaisti valintalautakunnan riippumattomuuden.

1.3 Komission mukaan nimittävä viranomais päätti pidentää hakemusten jättämisen määräaika ja lupasi kirjata 110 hakijaa varallaololuetteloon. Valintalautakunta erosi, mutta päätti henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajan lähettämän viestin jälkeen perua eronsa ja jatkaa työtään. Valintalautakunnan eroamiselle ja työn jatkamiselle oli siten selityksensä. Mitään epävarmuutta ei ollut sen suhteen, oliko valintalautakunta riippumaton, sillä se päätti itse perua eronsa.

1.4 Oikeusasiamies pani merkille, että komissio totesi täydentävässä lausunnossaan henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajan ilmoittaneen 2. joulukuuta 1999 päivättyllä sähköpostiviestillä kaikille komission henkilöstön jäsenille päätöksestään pidentää hakemusten määräaika. Oikeusasiamiehen mielestä hakemusten jättämisen määrääjän

⁴⁹ Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiot 15. heinäkuuta 1993 ((asiat T-17/90, T-28/91 ja T17/92) Camara Alloisio (y.m) v. komissio [1993] kok. SC s. II-841) ja 1. joulukuuta 1994 ((asia T-46/93) Michael Chiou v. komissio[1994] kok. SC s. II-929).

pidentäminen oli merkittävä muutos julkaistun kilpailuilmoituksen ehtoihin. Asiaa koskevien tietojen valossa vaikutti siltä, että sen jälkeen, kun kilpailuilmoitus oli julkaistu 5. heinäkuuta 1999, komissio oli tehnyt siihen korjausilmoituksen 30. heinäkuuta 1999 ilmeisesti eri asiaan liittyen. Oikeusasiamies oli sitä mieltä, että komission olisi pitänyt tehdä toinen korjausilmoitus kilpailuilmoitukseen hakemuksen jättämistä koskevan määräajan pidentämiseksi, sillä tämä muutti huomattavasti kilpailuilmoitusta. Korjausilmoituksen julkaisematta jättäminen muodosti hallinnollisen epäkohdan. Oikeusasiamies esittää asiasta kriittisen huomautuksen.

1.5 Oikeusasiamies totesi lisäksi komission väittäneen täydentävässä lausunnossaan, että sen lupaus kirjata 110 hakijaa varallaololuetteloon tehtiin hakijoiden etujen suojaamiseksi. Oikeusasiamies katsoi, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti virkamiesten etujen huomioimista koskeva velvollisuus kuului valintalautakunnalle eikä nimittävälle viranomaiselle.⁵⁰ Pidentämällä hakemusten jättämisen määräaika ja lupautumalla nostamaan varallaololuetteloon kirjattavien hakijoiden määrää nimittävä viranomainen suosi hakijoita, jotka eivät täyttäneet alkuperäisessä kilpailuilmoituksessa määritellyjä kelpoisuusvaatimuksia. Tämä muodosti toisen hallinnollisen epäkohdan. Oikeusasiamies esittää asiasta toisen kriittisen huomautuksen.

(b) Varallaololuetteloon hyväksytyjen hakijoiden määrä

1.6 Kantelijan mukaan komissio hyväksyi vain 66 hakijaa varallaololuetteloon ja rikkoi siten antamaansa lupaus, jonka mukaan varallaololuetteloon piti hyväksyä 110 hakijaa.

1.7 Komissio väitti, että valintalautakunta päätti itse riippumattomana paneelina toimiesaan hyväksyä vain 66 hakijaa varallaololuetteloon, ilman että komissio puuttui asiaan.

1.8 Oikeusasiamies totesi, että henkilöstösääntöjen 30 artiklan mukaan valintalautakunnan tehtävänä on laatia luettelo soveltuvista hakijoista. Mitään todisteita ei näyttänyt olevan siitä, etteikö päätös hyväksyä 66 hakijaa varallaololuetteloon olisi ollut valintalautakunnan tekemä päätös sen hoitaessa henkilöstösääntöjen mukaista tehtäväänsä. Oikeusasiamies katsoi, että komission lupaus oli käsitelty edellä kohdassa 1.5. Oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella kantelijan tässä väitteessä ei siten ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

(c) Suullisen testin kysymykset

1.9 Kantelijan mukaan suullisen testin aikana esitetyt kysymykset eivät liittyneet mitenkään kilpailuilmoituksessa määritelyihin tavoitteisiin.

1.10 Komissio väitti, että valintalautakunnan työskentely on salaista henkilöstösääntöjen liitteen III 6 artiklan perusteella.

1.11 Oikeusasiamies katsoi, että komission argumentaatio ei vastaa kantelijan väitteeseen. Oikeusasiamies totesi kuitenkin, että yhteisöjen tuomioistuinten vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti valintalautakunnalla on laaja harkintavalta arvioidessaan kilpailun hakijoita. Sen arvio voidaan kumota vain, jos valintalautakuntaa sitovaa sääntöä tai periaatetta on rikottu ilmiselvästi. Oikeusasiamies katsoi, että kantelija ei ollut toimitannut mitään todisteita siitä, että valintalautakunta olisi ylittänyt oikeudellisen toimivaltansa rajat. Oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella kantelijan tässä väitteessä ei siten ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

⁵⁰ Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 31. maaliskuuta 1992, asia C-255/90 P Burban v. Euroopan parlamentti, kok. s. I-2253, kohdat 16 ja 20.

2 Väite, jonka mukaan komissio ei vastannut kantelijan 90 artiklan mukaiseen valitukseen asetetussa määräajassa

2.1 Kantelija väitti, että Euroopan komissio ei vastannut hänen henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti tekemäänsä valitukseensa neljän kuukauden määräajassa.

2.2 Komissio totesi, että se vastasi kantelijalle 29. maaliskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä.

2.3 Oikeusasiamies totesi, että henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaan ”(...) nimittävä viranomaisantaa perustellun päätöksensä tiedoksi asianomaiselle neljän kuukauden kuluessa valituksen jättämispäivästä. Jos valitukseen ei ole vastattu tämän määräajan kuluessa, asian katsotaan tullen hylätyksi implisiittisellä päätöksellä, josta voi nostaa 91 artiklassa tarkoitetun kanteen.”

2.4 Oikeusasiamies katsoi päätöksissään kanteluihin 1479/99/(OV)MM ja 729/2000/OV, että henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimittävä viranomaisantaa perustellun päätöksensä tiedoksi asianomaiselle neljän kuukauden kuluessa valituksen jättämispäivästä. Tämä on hyvän hallintotavan periaatteiden mukaista. Jos nimittävä viranomaisantaa ei toimi näin, eli toisin sanoen ei noudata hyvän hallintotavan periaatteita, asianomaista suojellaan päätöksen enemmältä viivästymiseltä säännöllä, jonka mukaan vastaamatta jättäminen tarkoittaa kielteistä päätöstä. Tämän viimeisen säännön tarkoituksena on antaa kansalaiselle mahdollisuus käyttää oikeuskeinoa, jos nimittävä viranomaisantaa ei täytä oikeudellista velvollisuuttaan vastata valitukseen. Se ei oikeuta nimittävää viranomaisantaa poikkeamaan velvollisuudestaan noudattaen hyvän hallintotavan periaatteita.

2.5 Tässä tapauksessa komission olisi pitänyt vastata kantelijalle 20. maaliskuuta 2001 mennessä. Kantelija jätti kantelun oikeusasiamiehelle 21. maaliskuuta 2001 ja komissio vastasi kantelijalle 29. maaliskuuta 2001, yhdeksän päivää myöhässä. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että komissio on ryhtynyt tarvittaviin toimiin kantelun tämän näkökohdan sopimiseksi, eikä kantelun tätä kohtaa koskevien tutkimuksen jatkaminen ole tarpeellista.

3 Euroopan komissio purki kantelijan väliaikaisen työsopimuksen

3.1 Kantelija väitti, että komissio purki hänen väliaikaisen työsopimuksensa rikkoen kansallisessa lainsäädännössä asetettuja perusmenettelyjä, ja käytti siten väärin immunitettiaan.

3.2 Euroopan komissio totesi purkaneensa kantelijan väliaikaisen työsopimuksen Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3.3 Oikeusasiamies totesi, että kantelija työskenteli Euroopan komissiossa väliaikaisena toimihenkilönä. Hänen työskentelynsä oli siis henkilöstösääntöissä ja Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavissa palvelussuhteen ehdoissa asetettujen työehtojen alaisia.

3.4 Saatavilla olevien tietojen mukaan komissio purki kantelijan väliaikaisen työsopimuksen henkilöstösääntöjen mukaisesti ja erityisesti Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 47 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Kantelija ei ole toimittanut todisteita, joiden mukaan komissiolla ei ollut oikeutta tehdä näin.

3.5 Euroopan oikeusasiamies katsoi siksi, että tapauksen tässä näkökohdassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

4 Komissio toimitti luottamuksellista aineistoa oikeusasiamiehelle

4.1 Komissio liitti täydentävään lausuntoonsa jäljennöksen kantelijan suullisen testin arviointilomakkeesta. Se täsmensi, että asiakirja on luottamuksellinen eikä sitä pitäisi toimittaa kantelijalle.

4.2 Euroopan parlamentille annetussa oikeusasiamiehen vuoden 1998 vuosikertomuksessa on todettu, että yksi oikeudenmukaisen menettelyn peruseräkkeistä on se, että oikeusasiamiehen päätöksessä kanteluun voidaan ottaa huomioon vain sellaiset toisen osapuolen toimittamiin asiakirjoihin sisältyvät tiedot, joihin toinen osapuoli on voinut vastata. Oikeusasiamiehen kantelua koskevassa päätöksessä ei siten voida ottaa huomioon asianomaisen toimielimen tai elimen toimittamiin asiakirjoihin sisältyviä tietoja, ellei kantelija ole voinut esittää huomautuksiaan näistä asiakirjoista. Jos oikeusasiamiehen lisäksi on tutkittava luottamuksellista asiakirjaa komission vastausten täsmällisyyden ja täydellisyyden varmistamiseksi, hän voi käyttää kyseisen asiakirjan tutkimista koskevia valtuuksiaan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4.3 Oikeusasiamies palauttaa näin ollen arviointilomakkeen komissiolle, eikä se siten kuulu tapausta koskevaan oikeusasiamiehen aineistoon.

4.4 Oikeusasiamies käytti tilaisuutta hyväksi ja tutki kyseisen asiakirjan sen varmistamiseksi, että komission täydentävässä lausunnossa mainittu tosiseikka, jonka mukaan valintalautakunnan jäsenet eivät antaneet yksittäisiä pistemääriä tai tehneet yksittäisiä kommentteja, piti paikkansa.

4.5 Kantelija epäili täydentävissä huomautuksissaan, oliko arviointilomakkeen luottamuksellisuus perusteltua hänen tapauksessaan. Oikeusasiamies totesi, että kantelijalla oli mahdollisuus esittää komissiolle vaatimus saada tutustua häntä koskeviin komission hallussa oleviin henkilötietoihin asetuksen 45/2001 määräysten mukaisesti.⁵¹ Komission on käsiteltävä tätä pyyntöä asetuksen 45/2001 määräysten mukaisesti. Jos kantelija ei ole tyytyväinen komission tapaan käsitellä hänen pyyntöään, hän voi halutessaan jättää uuden kantelun oikeusasiamiehelle.

5 Kantelijan vaatimukset

5.1 Kantelija vaati, että komissio toimittaisi hänelle hänen suullisesta testistään tehdyt muistiinpanot esitettyjä kysymyksiä koskevine yksityiskohtineen, ilmoittaisi kunkin kysymyksen esittäjän nimen ja pisteet, jotka kukin valintalautakunnan jäsen oli antanut, sekä heidän mahdolliset kommenttinsa.

5.2 Komissio väitti, että valintalautakunnan jäsenet eivät antaneet yksittäisiä pistemääriä tai tehneet yksittäisiä kommentteja. Oikeusasiamies vahvisti kantelijan suullisen testin arviointilomakkeen perusteella, että komission vastaus piti paikkansa.

5.3 Kantelija vaati, että komission tulisi antaa selvät ja täsmälliset selitykset hänen kantelunsa aiheesta. Oikeusasiamies katsoi, että kantelun tätä näkökohtaa oli käsitelty edellä kohdissa 1.4 ja 1.5 sekä alla esitetyssä kriittisessä huomautuksessa.

5.4 Kantelija vaati, että komission tulisi korvata vahinko, joka hänelle on aiheutunut hallinnollisen epäkohdan johdosta. Oikeusasiamiehen mielestä kantelija ei ollut osoittanut kärsineensä mitään vahinkoa edellä kohdissa 1.4 ja 1.5 käsitellyn hallinnollisen epäkohdan seurauksena. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, ettei kantelua koskevan tutkimuksen jatkaminen ollut aiheellista.

⁵¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, EYVL 2001 L 8, s. 1.

6 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraavat kriittiset huomautukset:

Oikeusasiamies pani merkille, että komissio totesi täydentävässä lausunnossaan henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajan ilmoittaneen 2. joulukuuta 1999 päivätyllä sähköpostiviestillä kaikille komission henkilöstön jäsenille päätöksestään pidentää hakemusten jättämisen määräaika. Oikeusasiamiehen mielestä hakemusten jättämisen määräjän pidentäminen on merkittävä muutos julkaistun kilpailuilmoituksen ehtoihin. Asiaa koskevien tietojen valossa vaikutti siltä, että sen jälkeen, kun kilpailuilmotus oli julkaistu 5. heinäkuuta 1999, komissio oli tehnyt siihen korjauksen 30. heinäkuuta 1999 ilmeisesti eri asiaan liittyen. Oikeusasiamies oli sitä mieltä, että komission olisi pitänyt tehdä toinen korjausilmoitus kilpailuilmoitukseen hakemuksen jättämistä koskevan määräjän pidentämiseksi, sillä tämä muutti huomattavasti kilpailuilmotusta. Korjausilmoituksen julkaisematta jättäminen muodosti hallinnollisen epäkohdan.

Oikeusasiamies totesi lisäksi komissio väittäneen täydentävässä lausunnossaan, että sen lupaus kirjata 110 hakijaa varallaololuetteloon tehtiin hakijoiden edun suojaamiseksi. Oikeusasiamies katsoi, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti virkamiesten etujen huomioimista koskeva velvollisuus kuuluu valintalautakunnalle eikä nimittävälle viranomaiselle. Pidentämällä hakemusten jättämisen määräaika ja lupautumalla nostamaan varallaololuetteloon kirjattavien hakijoiden määrää nimittävä viranomainen suosi hakijoita, jotka eivät täyttäneet alkuperäisessä kilpailuilmoituksessa määriteltyjä kelpoisuusvaatimuksia. Tämä muodosti toisen hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

TEKNISEN AVUN TOIMISTO EI MAKSANUT LASKUJAAN — KOMISSION VASTUU

*Päätös kanteluun
761/2001/OV
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelijan mukaan olennaiset tosiseikat olivat seuraavat:

Kantelija, joka on belgialainen kustantaja, teki komissiolle (PO XXII) painotöitä Leonardo da Vinci -ohjelman puitteissa. Työt tehtiin vuonna 1998 Agenor-nimisen yrityksen välityksellä, joka toimi komission teknisen avun toimistona (TAO). Kantelija painoi kaksi julkaisusarjaa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi ja lähetti laskut (98/274, 98/521 ja 98/575) komission teknisen avun toimistolle 25. toukokuuta, 20. marraskuuta ja 31. joulukuuta 1998.

Helmikuun 11. päivänä 1999 komissio kuitenkin päätti yksipuolisesti Agenorin sopimuksen 31. tammikuuta 1999 alkaen. Teknisen avun toimisto ajautui tämän vuoksi konkurssiin, eikä se enää voinut maksaa kyseisiä laskuja. Agenorin velat kantajalle olivat yhteensä 1 971 405 Belgian frangia eli 48 869,85 euroa.

Kantelija lähetti komissiolle kirjatun kirjeen 28. huhtikuuta 1999 ja pyysi komissiota suorittamaan laskut. Kantelija huomautti, että PO XXII oli hyväksynyt kantelijan tarjouksen, vaikka se oli tiennyt useiden kuukausien ajan teknisen avun toimistossaan ilmenneistä vakavista sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista.

Kantelija viittasi tältä osin viisaiden miesten ryhmän (riippumattoman asiantuntijakomitean) erilaisista sääntöjenvastaisuuksista vuonna 1999 laatiman kertomuksen 5.3.1, 5.3.3 ja 5.8.5 kohtaan. Kantelija liitti kanteluunsa otteita tästä kertomuksesta. Kyseisen kertomuksen mukaan komissio tiesi vuodesta 1997 alkaen Agenorissa ilmenneistä petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista muttei ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin.

Lopulta komissio päätti sopimuksen, minkä vuoksi teknisen avun toimisto ajautui konkurssiin ja suorittamatta olevat laskut jäivät maksamatta. Komissio ei vastannut kantelijan 28. huhtikuuta 1999 päivätyyn kirjeeseen. Komissio vastasi puhelimesta, että kantelijan olisi ensin odotettava, että konkurssimenettely saadaan päätökseen. Konkurssipesänhoitaja ilmoitti kuitenkin kantelijalle, että konkurssimenettelyä ei voitu vielä päättää.

Tämän vuoksi kantelija kirjoitti toukokuussa 2001 oikeusasiamiehelle ja väitti, että komissio on vastuussa teknisen avun toimistonsa Agenorin kolmen yhteensä 48 869,85 euron laskun maksamatta jättämisestä, sillä 1) julkaisut tuotettiin komission lukuun 2) komissio hyväksyi tarjoukset, ennen kuin kantelija toteutti työt ja 3) komissio ei ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin, vaikka se tiesi vuodesta 1997 alkaen Agenorissa ilmenneistä sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio huomautti lausunnossaan, että Agenor tilasi kantelijalta painotöitä komissiolle Leonardo da Vinci -ohjelman hallinnoimiseksi antamansa avun puitteissa. Agenorin konkurssin jälkeen kantelija vaati saatavien maksamista. Konkurssipesänhoitajan antamien tietojen mukaan konkurssimenettelyä ei kuitenkaan päätettäisi lyhyellä aikavälillä, minkä vuoksi kantelijan kolme laskua jäivät maksamatta.

Komission ja kantelijan välillä ei ollut minkäänlaista sopimussuhdetta, eikä komissiota voida siten pitää vastuussa kantelijan nykyisestä tilanteesta, joka on seurausta tämän kaupallisista suhteista konkurssin tehneen yrityksen kanssa.

Kantelija esitti kolme perustetta sille, miksi komissio oli sen mukaan vastuussa kolmen laskun maksamatta jättämisestä. Komissio esitti niistä seuraavat kommentit:

Agenor antoi komissiolle teknistä tukea Leonardo da Vinci -ohjelman puitteissa. Toteuttaakseen työohjelman, joka oli erottamaton osa Agenorin ja komission välistä sopimusta, Agenor teki omalla tahollaan sopimuksia (myös työsopimuksia). Agenorin kantelijalla teettämät työt sisältyivät osittain tähän työohjelmaan yhdessä kaikkien muiden töiden kanssa, jotka olivat Agenorin vastuulla Agenorin ja komission välisen sopimuksen mukaisesti. Tiettyjen tehtävien delegointi toteutettiin Agenorin ja sen hankkijoiden välisten sopimusten pohjalta.

Vaikka komissio olisikin hyväksynyt Agenorin teettämiä töitä koskevat erittelyt, se ei muuta miksikään sitä tosiasiaa, että vain Agenor ja kantelija olivat sopimuspuolia. Tämä hyväksyntä koski vain komission ja Agenorin välistä suhdetta. Komissiolla oli käytössä järjestelmä, jolla se valvoi etukäteen Agenorin kustannuksia. Tästä syystä komission hyväksyttäväksi toimitettiin erinäisiä eritelmiä, millä pyrittiin yksinomaan valvomaan Leonardo da Vinci -ohjelman täytäntöönpanon rahoitusta.

Komission yksiköiden analyysi eri tilintarkastuskertomuksista ei puoltanut komission ja Agenorin välisen sopimuksen päättämistä. Mitä tulee petoksia koskevaan väitteeseen komissio totesi vasta helmikuussa 1999, että tietyt sääntöjenvastaisuudet voitaisiin mahdollisesti luokitella rikokseksi. Komissio katsoi, että komission ja Agenorin välisen sopimuksen jatkaminen oli ohjelman ja sen edunsaajien tarpeiden mukaista, mutta sopimukseen liitettiin lisäehtoja sääntöjenvastaisuuksien toistumisen estämiseksi. Sopimuksen uusiminen 1. päivästä helmikuuta 1999 alkaen edellytti teknisen avun toimiston rakenteen perusteellista uudistamista, ja sitä koskevat ehdot ilmoitettiin Agenorille. Koska välttämättömiä muutoksia ei ollut tehty, komissio päätteli helmikuussa 1999, ettei se voinut jatkaa Agenorin sopimusta, ja ilmoitti, ettei se uusisi 31. tammikuuta päättynyttä sopimusta.

Kantelijan huomautukset

Kantelija pitäytyi väitteessään, jonka mukaan komissio on suoraan vastuussa laskujen maksamatta jättämisestä. Hän viittasi toistamiseen riippumattoman asiantuntijakomitean laatimaan kertomukseen, jonka hän mainitsi alkuperäisessä kantelussaan.

Mitä tulee komission väitteeseen siitä, että kantelijan ja komission välillä ei ollut sopimussuhdetta, eikä se siten ollut vastuussa laskujen maksamisesta, kantelija totesi, että asiantuntijakomitea huomautti kertomuksessaan, että komission ei pitäisi siirtää yleistä etua koskevien yhteisön ohjelmien hallintoa yksityisille yrityksille. Siksi itse komission, eikä Agenorin, olisi pitänyt tehdä sopimus kantelijan kanssa.

Kantelija torjui komission väitteen, jonka mukaan julkaisuja ei tehty komission vaan Agenorin lukuun: komissio hyväksyi maksamattomiin laskuihin liittyvät julkaisut, ne tehtiin komission puolesta ja ne toimitettiin suoraan PO XXII:lle ja Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle. Lisäksi kantelijalle osoitetut tilaukset oli tehty viralliselle kirjepaperille, jossa oli maininta Leonardo da Vinci -ohjelmasta, ja lähettäjäksi oli merkitty ”komission Leonardo da Vinci -ohjelman teknisen avun toimisto”. Siksi on erittäin epätodennäköistä, etteikö komissio olisi ollut vastuussa Leonardo da Vinci -ohjelman yhteydessä tehdyistä painotöistä tai etteikö asia olisi koskenut olennaisesti komissiota.

Kantelija huomautti myös, että se tosiasia, että Agenorin oli järjestelmällisesti saatava komission yksiköiltä ennalta lupa tietyn määrän ylittävillä maksuilla ja että komissiolla ja tilintarkastustuomioistuimella oli oikeus tutustua kaikkiin Agenorin tekemiin sopimuksiin, vain vahvistaa sitä näkemystä, että komissio teki muutakin, kuin vain valvoi teknisen avun toimiston toimintaa.

Kantelija viittasi oikeutettujen odotusten periaatteeseen: jatkamalla sopimussuhdetta Agenoriin komissio sai aikaan oikeutetun odotuksen siitä, että Agenorilla oli tarvittava rakenne ja kurinalaisuus täyttääkseen kolmansille osapuolille antamansa sitoumukset. Kun otetaan huomioon komission hallussa olleet tiedot, komission ei olisi pitänyt herättää tällaisia odotuksia.

Mitä tulee komission väitteeseen siitä, että se ryhtyi riittäviin toimenpiteisiin päättääkseen Agenorin sopimuksen lukuisten sääntöjenvastaisuuksien takia, kantelija pani merkille, että Agenorin sopimus olisi voitu päättää jo paljon ennen helmikuuta 1999. PO XXII:n ensimmäisessä tilintarkastuskertomuksessa 1. kesäkuuta 1996 ja 31. toukokuuta 1997 väliseltä ajalta paljastettiin useita sääntöjenvastaisuuksia Leonardo da Vinci -ohjelman hallinnossa. Tämä vahvistettiin heinäkuussa 1997 toteutetussa toisessa tarkastuksessa. Myös PO XX:n ja petostentorjuntayksikön UCLAF:in helmikuussa 1998 yhdessä toteuttamassa teknisen avun toimiston huonoa hallintoa koskevassa virallisessa tarkastuksessa aiemmin paljastuneet petos- ja lahjontaväitteet vahvistettiin jälleen kerran tosiksi. Eri tarkastuskertomuksissa esitetyistä huomautuksista huolimatta komission yksiköt eivät ryhtyneet minkäänlaisiin toimenpiteisiin ongelmien ratkaisemiseksi. Jos komissio olisi tehnyt niin vuonna 1997, jolloin se olisi ollut tarpeen, teknisen avun toimisto ei olisi voinut tehdä kantelijan kanssa sopimusta, joka johti maksamattomiin laskuihin. Siksi kantelijan laskujen maksamatta jättäminen on välittömässä kausaaliyhteydessä siihen, että komissio viivytteli Agenorin hallinnossa ilmenneisiin petoksiin ja sääntöjenvastaisuuksiin reagoimissa.

Kantelijalta saadut lisätiedot

Tammikuun 21. päivänä 2002 oikeusasiamiehen toimisto otti yhteyttä kantelijaan kyseläkseen Agenorin selvitysmenettelyn tilanteesta. Kantelija totesi, että asia oli edelleen konkurssipesänhoitajan käsissä ja että koko menettelyn päättäminen kestäisi todennäköisesti useita vuosia. Kantelija vahvisti jättäneensä konkurssipesänhoitajalle perintämääräyksen.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Tarkasteltuaan huolellisesti lausuntoa ja huomautuksia oikeusasiamies katsoi, että komission toiminnassa saattoi ilmetä hallinnollinen epäkohta. Hän kirjoitti siksi ohjesääntönsä 3 artiklan 5 kohdan⁵² mukaisesti komission puheenjohtajalle 13. helmikuuta 2002 ja ehdotti sovintoratkaisua jäljempänä esitetyn kantelijan ja komission välisen kiistanalaisen kysymyksen arvioinnin pohjalta:

1.1 Kantelija väitti, että komissio on vastuussa teknisen avun toimistonsa Agenorin kolmen yhteensä 48 869,85 euron laskun maksamatta jättämisestä, sillä 1) kyseiset julkaisut tuotettiin komission lukuun 2) komissio hyväksyi tarjoukset, ennen kuin kantelija suoritti työt ja 3) komissio ei ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin, vaikka se tiesi jo vuodesta 1997 alkaen Agenorissa ilmenneistä sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista. Komissio sitä vastoin totesi, ettei komission ja kantelijan välillä ollut minkäänlaista sopimussuhdetta, eikä komissiota voi siten pitää vastuussa kantelijan nykyisestä tilanteesta, joka on seurausta tämän kaupallisista suhteista konkurssin tehneen yrityksen kanssa.

1.2 Oikeusasiamies pani merkille, että riippumattoman asiantuntijakomitean⁵³ ensimmäisessä kertomuksessa petoksista, huonosta hallinnosta ja nepotismista Euroopan komissiossa arvioitiin perusteellisesti komission vastuuta suhteessa Agenoriin Leonardo da Vinci-ohjelman puitteissa.

1.3 Jos tarkastellaan tapausta aikajärjestyksessä, niin komitean kertomuksessa todetaan, että ”ohjelmasta vastaava PO XXII oli jo todennut merkkejä epäsäännöllisyyksistä niinkin varhain kuin vuonna 1994, kun se toteutti sisäisen tarkastuksen, jossa tutkittiin sitä, miten Agenor oli pannut täytäntöön aikaisemman ohjelman (...). Sen olisi pitänyt toimia vastaavasti, jos ei silloin, kun Agenor valittiin teknisen avun toimistoksi Leonardoa varten, niin ainakin sen toiminnan valvonnassa valituksi tulemisen jälkeen. Kuten PO XXII:n omat tilintarkastuskertomukset osoittavat, vuonna 1997 todettiin useita epäsäännöllisyyksiä ja petollisia menettelyjä (...). PO XX:n sisäisessä tarkastuskertomuksessa (20. heinäkuuta 1998) vahvistettiin lukuisia syytöksiä, jotka liittyivät petoksiin ja epäsäännönmukaisuuksiin. Siinä paljastettiin merkittäviä puutteita tavassa, jolla PO XXII oli valvonut Leonardo/Agenoria, ja todettiin, että ei aina ollut selvää, kuka valvoi ketä, PO XXII vai teknisen avun toimisto. Lopullinen tarkastuskertomus johti toimenpiteisiin vasta marraskuun 1998 alussa, kun se välitettiin virallisesti PO XXII:lle ja sen jälkeen muille komission jäsenille” (kohdat 5.8.4–5.8.6).

1.4 Kantelijan väitettä on arvioitava riippumattoman asiantuntijakomitean kertomuksen valossa. Kun Agenor valitsi kantelijan toteuttamaan julkaisun 20. toukokuuta 1998, komissio oli jo pitkään ollut tietoinen teknisen avun toimistossaan ilmenneistä petoksista ja sääntöjenvastaisuuksista, muttei se ollut ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin.

1.5 Oikeusasiamies panee merkille, että käsiteltävässä tapauksessa, joka koskee julkaisujen tilaamista kantelijalta ja niiden myöhempää toimittamista, komission teknisen avun toimisto toimi täysin komission lukuun, joka oli julkaisujen tilaaja ja niiden todellinen vastaanottaja. Tämä käy ilmi seuraavista seikoista:

1.6 Julkaisut tilattiin PO XXII:n lukuun. Komissio hyväksyi julkaisujen lopullisen version. Tämä käy ilmi Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston PO XXII/C/3:lle 27. marraskuuta 1998 toimittamasta muistiosta, jossa annettiin ”lupa julkaisujen painamiselle”.

⁵² ”Oikeusasiamies pyrkii kyseisen toimielimen tai elimen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteluun”.

⁵³ Riippumaton asiantuntijakomitea, ensimmäinen kertomus syytöksistä, jotka koskevat petoksia, huonoa hallintoa ja nepotismia Euroopan komissiossa, 15. maaliskuuta 1999.

1.7 Julkaisut toimitettiin komissiolle, osa suoraan PO XXII:lle, osa virallisten julkaisujen toimistolle. Tästä on nimenomainen maininta Agenorin kantelijalle 23. joulukuuta 1998 osoittamassa tilauksessa, jossa toimitusosoitteeksi on annettu ”*Centre de diffusion de l’O.P.O.C.E., (...) Gasperich, L- 1225 Luxembourg*”. Näin ollen komissio vastaanotti julkaisut kustannuksitta.

1.8 Kaikki Agenorin kantelijalle lähettämät kirjeet oli laadittu viralliselle kirjepaperille, jossa oli maininta ”Programme Leonardo da Vinci, Bureau d’Assistance Technique à la Commission européenne pour le programme Leonardo da Vinci”.

1.9 Näissä olosuhteissa komission kieltäytyminen ottamasta minkäänlaista vastuuta kantelijan kolmen laskun maksamatta jättämisestä ei vaikuta perustellulta. Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös on, että tämä voi olla hallinnollinen epäkohta.

Sovintoratkaisuehdotus

Edellä esitettyjen näkökohtien perusteella oikeusasiamies ehdotti kantelijan ja komission väliseksi sovintoratkaisuksi, että komissio myöntää olevansa vastuussa kolmen yhteensä 48 869,85 euron laskun maksamatta jättämisestä ja suorittaa nämä laskut. Komissiota pyydettiin antamaan vastaus 30. huhtikuuta 2002 mennessä.

Komission vastaus

Komissio väitti, ettei sitä voida pitää vastuussa sellaisten laskujen maksamisesta, jotka ovat seurausta kantelijan ja konkurssin tehneen Agenorin välisestä sopimuksesta. Konkurssilain mukaan kantelijan vaade olisi esitettävä konkurssivelkojille ja ratkaisu olisi tehtävä konkurssin tehneen yrityksen selvitysmenettelyn puitteissa. Kantelija on itse asiassa jättänyt korvausvaateen konkurssipesän valvojalle.

Sopimuksen tietyt näkökohdat, joihin oikeusasiamies kiinnitti huomiota (tilaukset koskivat komission pyytämiä julkaisuja, komissio allekirjoitti ”julkaisujen painamista koskevan luvan”, julkaisut toimitettiin komissiolle), eivät kuitenkaan kumoa sitä tosiasiaa, että komissio ei ollut sopimuksen osapuoli.

Tästä näkökulmasta kantelija on samassa tilanteessa kuin kaikki Agenorin velkojat. Komissio ei voi omaksua kantaa, joka rikkoo konkurssilakia ja velkojien tasavertaisuutta koskevaa periaatetta. Siksi komissio ei voi vastata myöntävästi oikeusasiamiehen ehdotukseen sovintoratkaisuksi.

Kantelijan huomautukset

Kantelija huomautti, ettei hän voi hyväksyä komission perusteluja sille, miksi tämä kieltäytyi ottamasta minkäänlaista vastuuta maksamattomista laskuista, etenkin kun otetaan huomioon, että lähetetyt kirjeet oli laadittu viralliselle kirjepaperille, jossa oli maininta komission teknisen avun toimistosta, komissio oli antanut lupansa julkaisuille, julkaisut toteutettiin komission lukuun ja toimitettiin suoraan komissiolle.

Lisäksi kantelija huomautti, että hän oli esittänyt komissiolle kantelun Euroopan komission henkilöstön yleisösuhteissa noudatettavien hyvän hallintotavan toimintasääntöjen rikkomisesta ja että, jos sovintoratkaisuun ei päästä, kantelijalla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin nostaa kanne komissiota vastaan.

PÄÄTÖS

1 Väite, jonka mukaan komissio on vastuussa teknisen avun toimistonsa maksamattomista laskuista

1.1 Kantelija väitti, että komissio on vastuussa teknisen avun toimistonsa Agenorin kolmen yhteensä 48 869,85 euron laskun maksamatta jättämisestä, sillä 1) kyseiset

julkaisut tuotettiin komission lukuun 2) komissio hyväksyi tarjoukset, ennen kuin kantelija suoritti työt ja 3) komissio ei ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin, vaikka se tiesi jo vuodesta 1997 alkaen Agenorissa ilmenneistä sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista.

1.2 Komissio väitti, ettei komission ja kantelijan välillä ollut minkäänlaista sopimussuhdetta, eikä komissiota voi siten pitää vastuussa kantelijan nykyisestä tilanteesta, joka on seurausta tämän kaupallisista suhteista konkurssin tehneen yrityksen kanssa. Komissio torjui myös oikeusasiamiehen ehdotuksen sovintoratkaisuksi sillä perusteella, ettei sitä voi pitää vastuussa sellaisten laskujen maksamisesta, jotka ovat seurausta kantelijan ja komission teknisen avun toimiston välisestä sopimuksesta. Komissio lisäsi, että kantelijan vaade voitaisiin ratkaista konkurssin tehneen yrityksen selvitysmenettelyssä.

1.3 Oikeusasiamies pani merkille, että Agenor toimi komission lukuun hallinnoidessaan yhteisön rahoittamaa ohjelmaa. Komissio on vastuussa sellaisten organisaatioiden hallinnon laadusta, jotka hoitavat ohjelmia sen lukuun (teknisen avun toimistot). Lisäksi hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että komission on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin teknisen avun toimistojen luotettavuuden ja asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi. Viimeksi mainittu vaatimus on erityisen tärkeä komissiolle tavaroita ja palveluja tarjoavien kolmansien osapuolten näkökulmasta. Tällaiset kolmannet osapuolet voivat kohtuullisesti olettaa, että kun teknisen avun toimisto tekee sopimuksia yhteisön rahoittaman ohjelman täytäntöönpanemiseksi, se toimii komission lukuun ja nauttii sen täydellistä luottamusta.

1.4 Käsiteltävässä tapauksessa asiantuntijaryhmän 15. maaliskuuta 1999 päiväystä kertomuksesta käy ilmi, että komissio tiesi teknisen avun toimistossaan Agenorissa ilmenneistä sääntöjenvastaisuuksista niinkin varhain kuin vuonna 1994. Vuonna 1997 todettiin uusia sääntöjenvastaisuuksia ja petollisia menettelyjä, ja ne vahvistettiin vuoden 1998 heinäkuun tarkastuskertomuksessa. Komissio päätti kuitenkin vasta helmikuussa 1999 päättää sopimuksensa Agenorin kanssa. Tällä välin – toukokuussa 1998 – Agenor oli jo valinnut kantelijan suorittamaan komission julkaisujen painatuksen. Kantelija ei ollut tuolloin tietoinen näistä sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista ja toimi siinä uskossa, että Agenor oli yhä luotettava sopimuspuoli, jolla oli komission täysi luottamus.

1.5 Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio näyttää viivytelleen kohtuuttomasti teknisen avun toimistossaan Agenorissa ilmenneiden sääntöjenvastaisuuksiin ja petollisiin menettelyihin liittyvien ongelmien poistamisessa. Tämän viivästyksen seurauksena komissio antoi käytännössä Agenorista kolmansille osapuolille sen kuvan, että se oli sovelias toimimaan komission lukuun ja hallinnoimaan yhteisön rahoittamaa ohjelmaa, vaikka komissio tiesi, ettei näin ollut. Jos komissio olisi toiminut viipymättä ja päättänyt Agenorin sopimuksen, kantelija ei olisi koskaan tehnyt sopimusta, joka johti tämän laskujen maksamatta jättämiseen. Kantelijan nykyinen tilanne johtuu näin ollen siitä, että komissio ei ryhtynyt viipymättä asianmukaisiin toimenpiteisiin korjataakseen sääntöjenvastaisuudet ja petolliset menettelyt, joihin se tiesi Agenorin syyllistyneen.

1.6 Oikeusasiamies katsoi, että komissio oli kantelijan tosiasiallinen asiakas. Tämän todistavat seuraavat tosiasiat: Julkaisut tilattiin komission, toisin sanoen PO XXII:n, lukuun. Komissio hyväksyi julkaisujen lopullisen version. Tämä käy ilmi virallisten julkaisujen toimiston PO XXII/C/3:lle 27. marraskuuta 1998 toimittamasta muistiosta, jossa annettiin ”lupa julkaisujen painamiselle”. Komissiossa oli jo tuolloin raportoitu useaan kertaan Agenorissa ilmenneistä sääntöjenvastaisuuksista ja petoksista. Lisäksi julkaisut toimitettiin suoraan komissiolle, sillä toimitusosoite oli ”Centre de diffusion de l’OPOCE”.

1.7 Lopuksi oikeusasiamies pani merkille sen tärkeän seikan, että komissio näyttää vastaanottaneen julkaisut ja hyötynneen niistä kustannuksitta. Komissio ei kiistänyt tätä

tosiasiaa sovintoratkaisuehdotusta koskevassa lausunnossaan. Tämän perusteella komissio olisi saanut perusteetonta etua, mikä on vastoin yhteisön oikeuden yleisiä periaatteita⁵⁴.

1.8 Kun otetaan huomioon, että kantelijan nykyinen tilanne johtuu siitä, että komissio ei ryhtynyt viipymättä asianmukaisesti toimenpiteisiin korjatakseen sääntöjenvastaisuudet ja petolliset menettelyt, joihin se tiesi Agenorin syyllistyneen, että komissio oli kantelijan tosiasiallinen asiakas ja että komissio on voinut saada perusteetonta etua, mikä on yhteisön oikeuden periaatteiden vastaista, oikeusasiamies katsoi, että komission kieltäytyminen ottamasta vastuuta kantelijan maksamattomien laskujen suorittamisesta muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

2 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että komission on ryhdyttävä asianmukaisesti toimiin teknisen avun toimistojen luotettavuuden ja asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi. Tämä vaatimus on erityisen tärkeä komissiolle tavaroita ja palveluja tarjoavien kolmansien osapuolten näkökulmasta. Tällaiset kolmannet osapuolet voivat kohtuullisesti olettaa, että kun teknisen avun toimisto tekee sopimuksia yhteisön rahoittaman ohjelman täytäntöönpanemiseksi, se toimii komission lukuun ja nauttii sen täydellistä luottamusta.

Kun otetaan huomioon, että kantelijan nykyinen tilanne johtuu siitä, että komissio ei ryhtynyt viipymättä asianmukaisesti toimenpiteisiin korjatakseen sääntöjenvastaisuudet ja petolliset menettelyt, joihin se tiesi Agenorin syyllistyneen, että komissio oli kantelijan tosiasiallinen asiakas ja että komissio on voinut saada perusteetonta etua, mikä on yhteisön oikeuden periaatteiden vastaista, oikeusasiamies katsoo, että komission kieltäytyminen ottamasta vastuuta kantelijan maksamattomien laskujen suorittamisesta vaikuttaa tässä tapauksessa perusteettomalta, mikä muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

Kantelija totesi huomautuksissaan, että jos sovintoratkaisuun ei päästä, hänellä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin viedä asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Koska komissio hylkäsi sovintoratkaisuehdotuksen, oikeusasiamies päätti käsittelyn edellä esitettyyn kriittiseen huomautukseen.

HENKILÖSTÖN MIELIPITEEN KYSYMÄTTÄ JÄTTÄMINEN ENNEN HEIHIN VAIKUTTAVAN PÄÄTÖKSEN TEKEMISTÄ

KANTELU

Yhteisen tutkimuskeskuksen (YTK) pääjohtaja ja pääosasto IX:n (nykyinen henkilöstön ja hallinnon PO) pääjohtaja päättivät 27. syyskuuta 1999 yhteisellä päätöksellä lakkauttaa työmatkakorvauksen takautuvasti henkilöstösääntöjen liitteen VII 14b artiklan ja 15 artiklan 2 kohdan nojalla. Päätöksellä kumottiin aiemmat komission päätökset myöntää korvausta henkilöstölle.

Kantelija väitti, että matkakuluja koskevia sääntöjä muutettiin kuulematta ensin asianomaista henkilöstöä. Kantelija väitti myös, että hän ei koskaan saanut komissiolta päätöstä perusteluineen henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti.

Hän vaati, että komissio julistaa päätöksensä mitättömäksi ja palauttaa kyseisen matkakulukorvauksen.

*Päätös kanteluun
821/2001/SM Euroopan
komissiota vastaan*

⁵⁴ Perusteettoman edun kieltämistä koskevasta periaatteesta ks. asia T-171/99, *Corus UK Ltd v. komissio*, Kok. 2001, s. II-02967, 55 kohta; asia C-259/87, *Kreikka v. komissio*, Kok. 1990, s. I-2845.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

Yhteisen tutkimuskeskuksen ja henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajat tekivät 27. syyskuuta 1999 yhteisen päätöksen, jolla peruutettiin matkakulukorvausoikeus useilta Isprassa Italiassa sijaitsevan YTK:n virkamiehiltä ja työntekijöiltä, joilla on vaihtuvat työvuorot. Korvauksen myöntämisestä 24. syyskuuta 1971 tehdyn alkuperäisen päätöksen ja myöhempien 25. helmikuuta 1986, 1. maaliskuuta 1995 ja 1. lokakuuta 1996 tehtyjen päätösten tarkoituksena oli antaa henkilöstölle tasapuolinen korvaus, sillä heillä ei ollut mahdollisuutta käyttää YTK:n tarjoamia päivittäisiä liikenneyhteyksiä. 1990-luvun lopussa komissio tarkisti matkakulukorvauksiaan ja totesi silloin, että kyseiselle Isprassa maksetulle matkakulukorvaukselle ei ollut oikeusperustaa.

Tilintarkastustuomioistuin oli jo ottanut tämän asian esille tarkastaessaan YTK:n henkilöstökuluja vuonna 1992. Tilintarkastustuomioistuin katsoi tässä kertomuksessaan, että henkilöstösääntöjen liitteen VII 14 ja 15 artikla, joissa säädetään kulukorvauksista, ei sallinut erityisen matkakulukorvauksen maksamista vuorotyöhenkilöstölle YTK:ssa Isprassa. Se totesi jopa, että käyttäessään 15 artiklan 2 kohtaa oikeudellisena perustana vuorotyöhenkilöstölle maksettavalle kiinteämääräiselle korvaukselle YTK toimi yhteisön varojen moitteettoman hallinnoinnin periaatteen mukaisesti. Tilintarkastustuomioistuin katsoi esimerkiksi, että työpaikan ja henkilöstön asuntojen välillä olevaa matkaa ei kuljettu yksinomaan työaikana. Se piti korvausta lisäksi perusteettomana, sillä Pettenissä, Brysselissä tai Luxemburgissa työskentelevä samassa tilanteessa oleva henkilöstö ei saanut samaa matkakulukorvausta matkoistaan asunnon ja työpaikan välillä.

Henkilöstösääntöjen liitteen VII (palkkaa ja kulujen korvaamista koskevat säännöt) 14 artiklan b kohta ja 15 artikla koskevat kulukorvauksia, tässä tapauksessa matkakulukorvauksia. 14 b artiklassa säännellään, että jos liikenneolosuhteet virkamiehen asemapaikassa ovat erityisen vaikeat siksi, että hänen asuntonsa on kaukana työpaikasta, hän voi saada työmatkakorvauksen. 28. heinäkuuta 1966 annetussa neuvoston asetuksessa 122/66/ETY vahvistetaan näiden paikkojen luettelo, johon Ispra ei kuulu. 15 artikla liittyy palkkaluokkiin A1 ja A2 kuuluviin virkamiehiin, jotka voivat saada kiinteämääräisen korvauksen kertausummana kattamaan heidän matkakulunsa sen kaupungin alueella, jossa heidän asemapaikkansa on.

Komissio päätti otettuaan huomioon henkilöstösääntöjen artikkelit ja matkakulukorvauksen tarkistuksen, että matkakulukorvaus lakkautettaisiin 27. syyskuuta 1999 tehdyllä päätöksellä takautuvasti 1. heinäkuuta 1999 alkaen. Päätös koski useita YTK:n henkilöstön jäseniä, joten komissio ilmoitti henkilöstön edustajille päätöksen perusteluista 29. syyskuuta 1999 pidetyssä kokouksessa. Komissio totesi lopuksi, että se oli pahoillaan kyseisen korvauksen lakkauttamisesta mutta että lakkauttaminen oli välttämätöntä oikeusperustan puuttumisen vuoksi.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunto toimitettiin kantelijalle huomautuksia varten. Oikeusasiamies ei kuitenkaan saanut huomautuksia.

LISÄTUTKIMUKSET

Lisätietoja koskeva pyyntö

Saatuun komission lausunnon oikeusasiamies katsoi, että lisätutkimukset olisivat tarpeellisia. Komissiolle 12. syyskuuta 2001 lähettämässään kirjeessä oikeusasiamies pyysi

komissiota toimittamaan lausunnon kantelijan väitteistä ja vaatimuksista. Komissio ei ollut vastannut kysymykseen siitä, miksi kantelija ei ollut saanut vastausta 90 artiklan mukaiseen valitukseensa, joten oikeusasiamies pyysi komissiota uudelleen vastaamaan siihen. Oikeusasiamies pyysi lisäksi komissiota ilmoittamaan hänelle, oliko se kuullut YTK:n henkilöstöä ennen matkakulukorvauksen lakkauttamispäätöstä, mikä ei vaikuttanut olevan tilanne. Kyseisen korvauksen lakkauttamispäätös oli tehty 27. syyskuuta 1999, ja kokous YTK:n henkilöstön edustajien kanssa pidettiin kaksi päivää myöhemmin eli 29. syyskuuta 1999.

Komission vastaus

Komissio esitti vastauksessaan seuraavat huomautukset.

Henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisen valitusmenettelyn osalta komissio totesi, että kantelijan 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti tekemää valitusta ei ollut jätetty määräajan puitteissa eli kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä, joka liittyy häneen henkilöstön edustajana, sillä matkakulukorvauksen lakkauttamispäätös tehtiin 27. syyskuuta 1999 ja kantelija jätti valituksensa 4. huhtikuuta 2000. Komissio korosti, että se ei ollut vastannut kantelijan valitukseen siksi, että sitä ei voitu ottaa käsiteltäväksi. Komissio painotti myös, että tämä ei mitenkään rajoita kantelijan oikeuksia. Komissio totesi, että se oli tällä välin yksinkertaistanut 90 artiklan mukaista valitusmenettelyä tarkoituksenaan parantaa kantelijoille annettujen vastausten seurantaa.

Komissio selvensi, että ennen 27. syyskuuta 1999 tehtyä päätöstä se oli lakkauttanut matkakulukorvauksen maksamisen 1. heinäkuuta 1999 alkaen odottaessaan YTK:n paikallisen henkilöstökomitean kuulemista 29. syyskuuta 1999. Päätöstä alettiin soveltaa vasta 21. lokakuuta 1999 takautuvasti 1. heinäkuuta 1999 alkaen. Vuorotyöhenkilöstö sai näin ollen matkakulukorvauksensa heinäkuun 1999 loppuun asti. Komissio toisti lopuksi, että yhteisön rahoitusviranomaisen edellyttämän tiukemman yhteisön varainhoidon valossa tämä sopimus oli tilintarkastustuomioistuimen hyväksymä ja välttämätön kyseisen korvauksen oikeusperustan puuttumisen vuoksi.

PÄÄTÖS

1 Väitetty henkilöstön mielipiteen kysymättä jättäminen ennen matkakulukorvauksen lakkauttamista

1.1 Kantelija väitti, että matkakuluja koskevia sääntöjä muutettiin kuulematta ensin asianomaista henkilöstöä.

1.2 Komissio totesi, että se ilmoitti päätöksen syistä henkilöstön edustajille kokouksessa 29. syyskuuta 1999.

1.3 Oikeusasiamies totesi, että komissio kumosi 27. syyskuuta 1999 tekemällään päätöksellä useille YTK:ssa Isprassa, Italiassa, työskenteleville vuorotyövirkamiehille ja -työntekijöille myönnetyn matkakulukorvausoikeuden takautuvasti 1. heinäkuuta 1999 alkaen, sillä kyseiselle korvaukselle ei ollut oikeusperustaa. Kaksi päivää myöhemmin eli 29. syyskuuta 1999 henkilöstön edustajille kerrottiin päätöksestä ja sen perusteluista. Oikeusasiamiehen mielestä asianomaista henkilöstöä olisi pitänyt kuulla ennen korvauksen lakkauttamista eli tässä tapauksessa henkilöstön edustajille olisi pitänyt ilmoittaa etukäteen komission tulevasta päätöksestä ja sen perusteluista. Asian suhteen esitetään kriittinen huomautus.

2 Väitetty 90 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen perustellun päätöksen antamatta jättäminen

2.1 Kantelija väitti, että hän ei koskaan saanut komissiolta perusteltua päätöstä henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti.

2.2 Komissio katsoi, että sen ei tarvinnut antaa kantelijan valituksesta päätöstä perusteluineen, koska valitus oli jätetty henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa asetetun kolmen kuukauden määräajan päättymisen jälkeen.

2.3 Oikeusasiamies totesi, että henkilöstösääntöjen 90(2) artiklan mukaisesti nimittävä viranomaisena antaa perustellun päätöksensä tiedoksi asianomaiselle neljän kuukauden kuluessa valituksen jättämispäivästä. Tässä tapauksessa valitus oli jätetty sen jälkeen, kun valituksen jättämistä koskeva määräaika oli päättynyt, eikä sitä siksi ollut käsitelty. Oikeusasiamiehen mielestä olisi ollut asianmukaista ilmoittaa kantelijalle kirjallisesti syistä, joiden vuoksi valitusta ei käsitelty. Kantelijalle tiedottamatta jättäminen oli tässä yhteydessä hallinnollinen epäkohta. Asian suhteen esitetään kriittinen huomautus.

3 Matkakulukorvauksen palauttamista koskeva vaatimus

3.1 Kantelija vaati YTK:n vuorotyöhenkilöstön puolesta, että komissio julistaa päätöksensä mitättömäksi ja palauttaa kyseisen matkakulukorvauksen.

3.2 Komissio katsoi, että sen piti lakkauttaa matkakulukorvaus yhteisön talousarviomenojen tiukemman valvonnan vuoksi ja erityisesti siksi, ettei kyseiselle korvaukselle ollut oikeusperustaa.

3.3 Oikeusasiamies totesi, että neuvoston asetuksessa 122/66/CEE⁵⁵ mainitaan vain seuraavat italialaiset paikkakunnat: Centrale de Latina, Centrale du Garigliano ja Casaccia, ja että tätä asetusta, jossa vahvistetaan luettelo niistä paikoista, joiden osalta voidaan myöntää henkilöstösääntöjen mukainen matkakorvaus, ei voida käyttää oikeusperustana Isprassa sijaitsevalle YTK:lle. Komission YTK:n ja henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtajat tekivät yhteisen päätöksen lakkauttaa matkakulukorvaus ja kumota kaikki kyseisen korvauksen myöntämisestä tehdyt aiemmat päätökset sen jälkeen, kun komission virkamiehille ja muulle henkilöstölle maksettavia erilaisia matkakorvauksia oli arvioitu. Päätös perustui tilintarkastustuomioistuimen vuoden 1992 tarkastuskertomukseen, jossa todettiin, että henkilöstösääntöjen liitteen VII 14b ja 15 artikla, jossa säädetään kulukorvauksista, ei sallinut erityisen matkakulukorvauksen maksamista vuorotyöhenkilöstölle YTK:ssa Isprassa, ja että korvaus oli yhteisön varojen moitteetoman hallinnoinnin periaatteen vastainen. Edellä mainitun valossa oikeusasiamies katsoi, että komissio oli antanut perustellun selonteon päätökselleen lakkauttaa kyseinen matkakulukorvaus.

3.4 Näin ollen komission toimintaa koskevassa kantelun tässä näkökohdassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

4 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraavat kriittiset huomautukset:

Komissio kumosi 27. syyskuuta 1999 tekemällään päätöksellä useille YTK:ssa Isprassa, Italiassa, työskenteleville vuorotyövirkamiehille ja -työntekijöille myönnetyn matkakulukorvausoikeuden takautuvasti 1. heinäkuuta 1999 alkaen, sillä kyseiselle korvaukselle ei ollut oikeusperustaa. Kaksi päivää myöhemmin eli 29. syyskuuta 1999 henkilöstön edustajille kerrottiin päätöksestä ja sen perusteluista. Asianomaista henkilöstöä olisi pitänyt kuulla ennen korvauksen lakkauttamista eli henkilöstön edustajille olisi pitänyt ilmoittaa etukäteen komission tulevasta päätöksestä ja sen perusteluista. Oikeusasiamies katsoi, että tämä muodosti hallinnollisen epäkohdan.

⁵⁵

Neuvostojen asetus N:o 7/66/Euratom, 122/66/ETY, annettu 28 päivänä heinäkuuta 1966, niitä paikkoja koskevan luettelon vahvistamisesta, joiden osalta voidaan myöntää matkakorvaus, sekä tämän korvauksen enimmäismäärän ja sen myöntämiseen sovellettavien yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamisesta, 2 artikla.

Henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti nimittävä viranomainen antaa perustellun päätöksensä tiedoksi asianomaiselle neljän kuukauden kuluessa valituksen jättämispäivästä. Tässä tapauksessa valitus oli jätetty sen jälkeen, kun valituksen jättämisestä koskeva määräaika oli päättynyt, eikä sitä siksi ollut käsitelty. Oikeusasiamiehen mielestä olisi ollut asianmukaista ilmoittaa kantelijalle kirjallisesti syistä, joiden vuoksi valitusta ei käsitelty. Kantelijalle tiedottamatta jättäminen muodosti tässä yhteydessä hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsitelyn.

TACIS-SOPIMUKSEN TEKEMINEN

*Päätös kanteluun
834/2001/GG
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija on irlantilaisen AFCon Management Consultants -yrityksen johtaja. Yritys kutsuttiin vuonna 1999 seitsemän muun EU:n alueella toimivan yhtiön (tai konsortion) kanssa tekemään tarjous kilpailuun Tacis-hankkeesta FDRUS 9902 (maatalouden neuvontapalvelut Etelä-Venäjällä). Eräs toinen tarjouksen tekijä oli saksalainen yhtiö GFA – Gesellschaft für Agrarprodukte mbH.

Kantelija totesi, että AFCon sijoittui teknisessä arvioinnissa ja myöhemmässä teknisessä uudelleenarvioinnissa ensimmäiseksi, kun GFA puolestaan sijoittui kolmanneksi (ensimmäisessä arvioinnissa) ja toiseksi (uudelleenarvioinnissa). Sopimuksen kokonaisarvo oli 2,5 miljoonaa euroa, josta 1,6 miljoonaa euroa kattoi palkkiot ja välittömät kulut ja 0,9 miljoonaa euroa ”hyvitettävät” menot. Tähän viimeiseen kohtaan kuului 0,5 miljoonaa euroa koulutuskustannuksiin ja 0,2 miljoonaa euroa tulosten- ja tiedonlevitystä varten. Sopimus myönnettiin lopulta GFA:lle, sillä sen tarjous (2 131 870 euroa) oli halvempi kuin AFConin tarjous.

Kantelija väitti, että tarjouspyyntöä koskevien sääntöjen ja komission toimittamien tietojen mukaan tarjousten tekijöiden tuli toimittaa (1) asiakirja, jossa oli sopimusluonnoksen liitteessä D esitetyn mallin mukaan laadittu hintaerittely ja (2) yhteenveto henkilöstöpanoksesta, ja että näiden asiakirjojen tuli olla keskenään yhdenmukaisia⁵⁶. Kantelijan mukaan GFA ei ollut täyttänyt tätä vaatimusta. Tarjouksen tekijöille annettujen ohjeiden C.2.1 kohdan mukaan hintaerittely tuli laatia sopimusluonnoksen liitteessä D esitetyn mallin mukaisesti. Kantelija lähetti mallista jäljennöksen. Kantelijan mukaan koulutus kuului selvästi ja yksiselitteisesti hyvitettäviin kustannuksiin, eikä siihen sisällynyt palkkioita. Kantelija toimitti myös jäljennöksiä, jotka hänen mukaansa oli otettu GFA:n esittämästä hintaerittelystä ja henkilöstöpanosta koskevasta yhteenvedosta. Hintaerittelyssä, joka kantelijan mukaan oli GFA:n toimittama, oli yhteensä 2 190 henkilötyöpäivää EU:n asiantuntijoita kohti ja 2 250 henkilötyöpäivää paikallisia asiantuntijoita kohti, kun henkilöstöpanosta koskevassa yhteenvedossa puolestaan ilmoitettiin 2 687 henkilötyöpäivää EU:n asiantuntijoille ja 4 615 henkilötyöpäivää paikallisille asiantuntijoille. Kantelija väitti, että tämä oli mahdollista vain siten, että GFA oli käyttänyt hyvitettäviin menoihin varatun summan henkilöstökuluihin ja oli näin sääntöjen vastaisesti naamioinut todelliset kustannukset. Hänen mukaansa tämä vähensi myös koulutustarkoitukseen varattua summaa Venäjällä olevien edunsaajien kustannuksella.

Kantelija lähetti jäljennöksen faksiviestistä, jonka komission yksiköt olivat lähettäneet hänelle vastauksena kantelijan yrityksen esittämään Tacis-hanketta FDRUS 9901 koskevaan kysymykseen. Vastauksen mukaan koulutuskustannusten sekä tulosten- ja tiedonle-

⁵⁶ Kantelijan lähettämän henkilöstöpanosta koskevan yhteenvedon (liite B) luonnosmallissa on seuraava huomautus: ”Tärkeää: Edellä olevan yhteenvedon on oltava yhdenmukainen palkkaerittelyssä esitetyn henkilöstöpanoksen (liite D) kanssa.”

vityskustannusten olisi sisällyttävä kokonaisuudessaan hyvitetäviin kuluihin, jotta ”tarjoukset olisivat vertailukelpoisia”. Kantelijan mukaan hanke toteutettiin saman ohjelman puitteissa, samaan aikaan ja samojen sääntöjen ja säännösten alaisena kuin tämän tapauksen aiheena oleva hanke.

Kantelija kirjoitti komission EuropeAid-yhteistyötoimistoon 31. tammikuuta 2001 pyytääkseen sitä käsittelemään tarjousta uudelleen. Kirjeessään kantelija otti esille väitteen GFA:n hintaerittelyn ja henkilöstöpanosta koskevan yhteenvedon välisestä epäjohtonmukaisuudesta. Komissio katsoi 28. helmikuuta 2001 päivätyssä vastauksessaan, että GFA:n teknisen ja taloudellisen tarjouksen välillä ei ollut epäjohtonmukaisuuksia ja että selvennys, jonka komissio oli antanut hankkeen FDRUS 9901 kohdalla, ei pätenyt hankkeeseen FDRUS 9902.

Kantelija väitti myös, että tarjoukseen sovellettavien yleisten sääntöjen 12 artiklan 4 kohdan mukaan kukaan tarjouksen tekijä tai sen henkilöstön jäsen tai kukaan siihen liittyvä henkilö ei saisi osallistua tarjouksen arviointiin. Kantelijan mukaan erään GFA:n tytäryhtiön kokopäiväinen työntekijä F. oli yksi ensimmäisen arvioinnin suorittaneista arvioijista. Kantelijan mukaan näissä olosuhteissa yhtiölle myönnetty sopimus olisi asiaan liittyvien sääntöjen mukaan peruutettava. Kantelija lisäsi, että F. oli ollut ryhmänjohtajana Ukrainassa toteutetussa hankkeessa arviointia ennen ja sen jälkeen, joten sekä arvioija että tarjouksen tekijä tiesivät tästä vakavasta sääntöjen rikkomuksesta, joka liittyi välittömään eturistiriitaan, mutta kumpikaan ei ollut paljastanut sitä. Muistiinpanot osoittaisivat, että F. asetti arviossaan GFA:n AFConin edelle. Kantelijan mukaan komissio ei ollut maininnut asiasta mitään, ennen kuin se järjesti toisen arvioinnin toukokuussa 2000.

Lopuksi kantelija väitti, että sovellettavien sääntöjen mukaan rahoitusesityksen tai hankkeen toteuttamismenetelmän muuttaminen myöhemmin ei ollut sallittua, mutta henkilöstöä koskevat muutokset olivat mahdollisia, jos alkuperäisessä tarjouksessa esitetty henkilöstö ei ollut käytettävissä. Kantelijan mukaan toisen arvioinnin tulos oli se, että GFA nostettiin toiselle sijalle heti AFConin jälkeen teknisten ansioiden vuoksi, mutta se sai hankkeen rahoitusesityksensä ansiosta. Kantelija väitti, että GFA:n rahoitustarjous rikkoi yleisesti hyväksytyjä käytäntöjä ja rahoitusesitystä koskevia säännöksiä ja että sääntöjen mukaan tällainen tarjous olisi voitu hylätä.

Kantelijan mukaan GFA oli nimennyt ryhmänjohtajansa syyskuussa 2000 ja ilmoittanut Tacis-virkamiehille kuusi viikkoa myöhemmin, ettei hän ollut enää käytettävissä. Kantelijan mukaan erästä toista GFA:n ehdottamaa pitkäaikaista työryhmän jäsentä ei edes pyydetty vastaanottamaan tointaan.

Kantelija kirjoitti komissiolle 18. joulukuuta 2000 ja otti asian esille. Hänen mielestään GFA:n tarjoama hinta ei ollut riittävä siihen, että hänen yrityksensä sai niin suuren etumatkan, sillä GFA oli tarjonnut ”markkinahintoja alemmaa hintaa korkealaatuisista ammattilaisista”. Kantelijan näkemyksen mukaan ”häikäilemättömillä” yhtiöillä oli kaksi vaihtoehtoa kattaa etulyöntiasemansa aiheuttamat kustannukset tällaisessa yhteydessä. Ne saattoivat ensinnäkin pyrkiä vähentämään ehdottamiensa asiantuntijoiden kanssa sovittuja palkkioita tai ne saattoivat korvata nämä asiantuntijat halvemmilla asiantuntijoilla. Kantelija otti tässä yhteydessä esille kysymyksen siitä, oliko GFA:n tarjouksen teknistä laatua nostanut ”juoni, jonka mukaan tarjottiin parhaita saatavilla olevia ja kokeneita mutta kalliita asiantuntijoita, jotka oli kuitenkin tarkoitus lähettää kentälle vain kuukaudeksi tai kahdeksi ja jotka sitten korvattiin muilla asiantuntijoilla, joista ei olisi saanut yhtä paljon pisteitä teknisessä arvioinnissa”. Toiseksi yhtiöt voisivat yrittää vähentää paikallisille asiantuntijoille maksettavia palkkioita ja jättää maksamatta heille sosiaaliturvamaksuja ja muita summia. Kantelija oli sitä mieltä, että molemmat vaihtoehdot olivat sopimattomia. Näkemyksensä tueksi hän viittasi tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen nro 16/2000 Phare- ja Tacis-ohjelmien palvelusopimukseen liittyvistä kilpailumenettelyistä. Kantelija totesi lopuksi, että GFA:n toiminta sen korvatessa suurimman osan pitkäaikaisesta työryhmästään hankkeen toteutuksen aikaisessa vaiheessa osoitti

selvästi, että se oli saanut sopimuksen petollisin keinoin. Kantelijan mukaan komissio ei vastannut hänen kirjeeseensä.

Kantelija totesi myös, että hän oli saanut tammikuussa 2001 jäljennöksen GFA:n rahoitustarjouksesta lähteeltä, jota hän halusi suojella. Kantelijan mukaan näiden tietojen mukaan hanketta toteutti toimeksisaaja, joka käytti siihen vain pienen osan panoksista, joita AFCon oli tarjonnut.

Toukokuussa 2001 jättämässään kantelussa kantelija esitti viisi väitettä, jotka olivat kuitenkin osittain päällekkäisiä ja jotka voitaisiin näin ollen asianmukaisemmin tiivistää seuraavasti:

- 1) Komissio myönsi väärin perustein sopimuksen GFA:lle, vaikka GFA ei ollut noudattanut tarjouspyyntöön sovellettavia sääntöjä eli sitä, että hintaerittelyn ja henkilöstöpanosta koskevan yhteenvedon tuli olla yhdenmukaisia, sekä sitä, että koulutukseen varattujen määrärahojen tuli sisältyä kokonaisuudessaan hyvitetäviin menoihin.
- 2) Komissio ei ryhtynyt asianmukaisiin toimiin, vaikka tapauksessa oli eturistiriita, kun F. oli yksi arvioijista.
- 3) Komissio ei ryhtynyt asianmukaisiin toimiin, vaikka GFA korvasi yli kaksi kolmasosaa pitkäaikaisesta työryhmästään muutaman viikon kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta.

Kantelija toimitti oikeusasiamiehelle myöhemmin transkription 6. elokuuta 2001 päivätyn hankkeen kolmannen seuranta- ja arviointikertomuksen otteesta, joka hänen mukaansa tuki selvästi hänen kantelussaan esittämiä näkemyksiään. Kantelijan mukaan selviä todisteita oli siitä, että EU:n veronmaksajien rahoja oli käytetty väärin ja tuhlatu. Kantelija pyysi oikeusasiamiestä sisällyttämään luvuilla 4 ja 5 numeroidut kohdat hänen alkuperäiseen kanteluunsa tutkimuksen yhteydessä. Ensimmäisessä kohdassa kantelija esitti näkemyksensä, että komissio oli sallinut hankkeen kokonaistalousarvion huomattavan vähenemisen, kun se mahdollisti hyvitetävien menojen siirtämisen teknisiin panoksiin ja tukipalveluihin, jolloin hankkeen toteutukseen käytettävien varojen kokonaismäärä väheni ja koulutusmenettelyihin ja tiedottamiseen todellisuudessa käytettävissä oleva summa pieneni. Jälkimmäisessä kohdassa kantelija kysyi, mitä menetelmää oli käytetty tarjousten vertailukelpoisuuden takaamiseksi, kun tarjouksen tekijät olivat jättäneet selvästi erilaisia esityksiä hyvitetävien kulujen käyttämisestä.

Kantelijan myöhempi kirje välitettiin komissiolle, jota pyydettiin ottamaan sen sisältö huomioon lausunnossaan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat huomautukset:

Rajoitetun tarjouspyyntömenettelyn julkaisemisen jälkeen kantelijan yritys ja GFA-konsortio olivat mukana lyhyessä luettelossa yhtiöitä, joita pyydettiin esittämään tarjous kyseistä Tacis-hanketta varten. Arviointi tehtiin 16. ja 17. joulukuuta 1999. Tuloksena oli se, että GFA:ta suositeltiin parhaana tarjouksen tekijänä ja kantelijan yritystä toisena. Maaliskuussa 2000 tarjousten arviointi päätettiin mitätöidä, kun kävi ilmi, että GFA:n ja yhden arviointikomitean jäsenen välillä oli mahdollinen eturistiriita. Tarjoukset arvioitiin uudelleen 15. ja 16. toukokuuta 2000. Arvioinnin suoritti kokoonpanoltaan uusi arviointikomitea. Tulos oli sama kuin ensimmäisen arviointikomitean antama tulos. Sopimus allekirjoitettiin näin ollen GFA:n kanssa elokuussa 2000.

Kantelijan yritys kirjoitti asiasta komissiolle 9. lokakuuta 2000. Hänelle vastattiin 9. marraskuuta 2000. Kantelijan yritys lähetti lisää kirjeitä 18. joulukuuta 2000 ja 31. tammikuuta 2001, joihin komissio vastasi 28. helmikuuta 2001. 15. maaliskuuta 2001 kantelija ilmoitti vastaanottaneensa viimeisen kirjeen, mutta pitäytyi edelleen kannassaan, jonka mukaan GFA:n tarjous oli sääntöjen vastainen.

Komissio esitti seuraavat kommentit yksittäisistä väitteistä:

1 Kyseisen hankkeen tehtäväkuvauksessa ei annettu mitään erityisiä ohjeita siitä, miten varat olisi jaettava koulutusta ja tulosten-/tiedonlevitystä koskeviin talousarvioihin. GFA noudatti tarjouksessaan tehtäväkuvauksen talousarvioerittelyä koskevia määräyksiä.

Tarjousasiakirjoja koskevissa selvennyksissä viitattiin nimenomaan aiheena olevaan tarjouspyyntöön. Tacis-hanketta FDRUS 9901 koskevien tarjousten tekijöille annettuja selvennyksiä ei voitu soveltaa hankkeeseen FDRUS 9902. Uusia malleja oli kuitenkin otettu käyttöön sen jälkeen, ja ne sisälsivät erittäin yksityiskohtaiset ohjeet tarjousten tekijöille toisistaan poikkeavien tulkintojen välttämiseksi.

GFA ilmoitti saman henkilötyöpäivien lukumäärän teknisessä tarjouksessaan ja rahoitus-tarjouksessaan, ja henkilötyöpäivien jakautuminen teknisen avun ja tulosten-/tiedonlevityksen kesken ilmoitettiin myös sekä teknisessä tarjouksessa että rahoitustarjouksessa. GFA:n tarjouksessa ei ollut näin ollen mitään hankkeen aiottuun aloituspanokseen liittyviä vääristymiä. GFA:n palkkiosummat olivat markkinahintojen mukaisia.

2 Sen jälkeen, kun tarjousten arviointi oli suoritettu 16.–17. joulukuuta 1999, komissio sai kuulla, että F. oli tuolloin työskennellyt Ukrainassa toteutettavan hankkeen ryhmänjohtajana yhtiössä, joka kuuluu Stoas-Holding-ryhmittymään (Stoas Agri-projects Foundation on GFA-konsortion jäsen). F:n ansioluettelossa ei viitattu tähän toimintaan eikä hän maininnut siitä mitään arviointimenettelyn missään vaiheessa. Komissio tutki asiaa heti saatuaan tiedon tilanteesta. Tarjousten arviointi päätettiin mitätöidä näin syntyneen eturistiriidan vuoksi ja tarjoukset päätettiin arvioida uudelleen käyttäen arvioijia, jotka eivät kuuluneet alkuperäiseen arviointikomiteaan. Asiasta vastaaville henkilöille ilmoitettiin lisäksi, ettei F:ia saisi enää tulevaisuudessa nimittää arviointikomitean jäseneksi. Tacis-tarjouspyyntöjä koskevien yleisten sääntöjen 12 artiklan 4 kohdan mukaan kukaan tarjouksen tekijä, sen henkilöstön jäsen tai kukaan muu millään tavalla tarjouksen tekijään tarjouksen yhteydessä liittyvä henkilö ei saa osallistua kyseisen tarjouksen arviointiin. Komissio varmisti mitätöimällä sen arviointikomitean tulokset, johon F. oli osallistunut, että tätä määrystä noudatettiin.

3 Kolme kuukautta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen komissiolle ilmoitettiin, että GFA:n alun perin ehdottama ryhmänjohtaja ei voinut suorittaa tehtävänsä heikon terveydentilan vuoksi. Komissio hyväksyi tällä perusteella asiantuntijan korvaamisen. Palveluhankintoja koskeviin sopimuksiin sovellettavien yleisten ehtojen 18 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimeksisaaja voi ehdottaa henkilöstön jäsenen korvaamista, jos hänen korvaamisensa on sairauden vuoksi välttämätöntä, saatuaan hankintaviranomaisen kirjallisen hyväksynnän. Toisin kuin mitä kantelija väitti, muita sopimukseen kuuluvia pitkäaikaisia asiantuntijoita ei ollut korvattu. Komissio oli viime viikkojen aikana saanut toisen pitkäaikaisen asiantuntijan korvaamisedotuksen, ja sitä käsiteltiin parhaillaan. AFCon syytti 18. joulukuuta 2000 päivätyssä kirjeessään GFA:ta siitä, että se oli tehnyt suuria muutoksia työryhmäänsä, perustelematta kuitenkaan väitettään. AFCon esitti erityisiä syytä sopimuksen tekemistä koskevan menettelyn tarkistamiseksi myöhemmässä 31. tammikuuta 2001 lähetetyssä kirjeessään, johon komissio vastasi 28. helmikuuta 2001.

Komissio torjui näin ollen kantelijan väitteet ja pitäytyi kannassaan, jonka mukaan sopimus oli myönnetty GFA:lle Tacis-tarjouspyyntöjä koskevien sääntöjen mukaisesti.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan ja esitti seuraavat lisähuomautukset:

F. ja GFA salasivat heille edullisen eturistiriidan olemassaolon. Sääntöjen mukaan molemmat olisi pitänyt jättää tarjouspyyntömenettelyn ulkopuolelle.

Vain yksi GFA:n nimittämistä kolmesta paikallisesta asiantuntijasta oli vastaanottanut kokopäiväisen toimensa.

Teknisen tarjouksen ja rahoitustarjouksen valmistelua varten annetuissa suuntaviivoissa selvitetään, että liitteessä D (palkkaerittely) kuvattujen lukujen on oltava täsmälleen samat kuin liitteen B (henkilöstöpanosta koskeva yhteenveto) luvut.

Tulos, ja etenkin hyvitetävien kohtien siirtäminen naamioimaan hankkeen hyvin vajava-
vainen henkilöstömäärä, on selvästi mainittu 6. elokuuta 2001 päivätyssä hankkeen
seuranta- ja arviointikertomuksessa, jossa todetaan ongelmien olemassaolo ja kiireellinen
tarve tarkistaa tilanne.

LISÄTUTKIMUKSET

Lisätietoja koskeva pyyntö

Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies totesi tarvitsevänsä lisätietoja kantelun käsittelemiseksi. Hän pyysi näin ollen komissiota (1) selvittämään syyt, joiden vuoksi se katsoi asiantuntijoiden palkkioiden voivan sisältyä hintaerittelyn D-osaan huolimatta siitä, että hintaerittelyssä on erikseen osat ”A. Palkkiot” ja ”D. Hyvitettävät kohdat” ja (2) erittelemään syyt, joiden vuoksi Tacis-hanketta FDRUS 9901 koskevien tarjousten tekijöille toimitettua selvennystä ei voida soveltaa hankkeeseen FDRUS 9902.

Komission vastaus

Komissio esitti vastauksessaan seuraavat huomautukset:

Kun tarjouspyyntö esitettiin, mitään erityisiä sääntöjä ei annettu, jotka olisivat kieltäneet palkkioiden sisällyttämisen hyvitetäviin kohtiin. Oli päinvastoin yleistä sisällyttää erityistoimintojen talousarviot hyvitetäviin menoihin, vaikka osa talousarvioista oli todellisuu-
dessa palkkioita tai välittömiä kuluja. Kiistan aiheena olevan koulutuskohdan osalta tarjouksessa FDRUS 9902 määrättiin vain, että 0,5 miljoonan euron summa olisi varatava koulutukseen. Kouluttajien palkkioiden sisällyttämistä koulutusta koskevaan talousarvioon ei kuitenkaan kielletty. Tarjousasiakirja ei ollut kovin tarkka tämän suhteen, joten erilaiset tulkinnat olivat mahdollisia. Lähestymistapaa, jonka mukaan kouluttajien palkkiot sisällytetään koulutusta koskevaan talousarvioon, käytti GFA:n lisäksi myös toinenkin tarjouksen tekijä (Swedfarm). Myöskään erään toisen tarjouksen tekijän (ADAS) esitys, jossa osa koulutusta koskevasta talousarviosta annettiin aliurakalle, ei ollut tarjousasiakirjassa esitettyjen vaatimusten vastainen. AFConin käyttämä erilainen lähestymistapa oli sekin hyväksyttävä tulkinta. Sille ei kuitenkaan ollut myöskään parempia perusteluita kuin muille käytetyille lähestymistavoille.

Kun tarjouspyyntö FDRUS 9902 esitettiin, tarjouspyyntöön liittyvää tietoa voitiin selventää vain yleisten ehtojen 9 artiklan mukaisesti, eli siten, että selventämispyyntöön lähetettiin kirjallinen vastaus kaikille tarjouksen tekijöille. Jonkin muun tarjouspyyntömenettelyn yhteydessä saatua selvennystä voitiin käyttää perusteluna omalle samankaltaisessa tilanteessa valitulle lähestymistavalle, mutta sen perusteella ei voitu väittää, että jossakin toisessa tarjouksessa oli jätetty noudattamatta sovellettavia sääntöjä. Muuten tarjouksen tekijät eivät voisi luottaa tietoihin, joita he ovat saaneet tarjouksensa kohteena olevan hankkeen tarjousasiakirjoissa.

Hanketta FDRUS 9901 koskevassa erityisessä selvennyksessä ei määrätty, että hyvitetäviin menoihin ei saisi kuulua palkkioita, jotta tarjoukset olisivat vertailukelpoisia. Siinä määrättiin vain, että koulutusta koskeva talousarvio on sisällytettävä kokonaisuudessaan hyvitetäviin menoihin, jotta tarjoukset ovat vertailukelpoisia.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan vastaukseen, jonka komissio antoi oikeusasiamiehen lisätietopyyntöön, kantelija pitäytyi kantelussaan.

PÄÄTÖS

1 Sopimuksen tekeminen väärin perustein

1.1 Kantelija on irlantilaisen yhtiön AFConin johtaja. AFCon vastasi Euroopan komission järjestämään Tacis-hanketta FDRUS 9902 (maatalouden neuvontapalvelut Etelä-Venäjällä) koskevaan tarjouspyyntöön. Sopimus tehtiin lopulta saksalaisen GFA-yhtiön kanssa, joka oli tarjonnut parempaa hintaa. Kantelija väitti, että komissio toimi väärin tehdessään sopimuksen GFA:n kanssa. Hän väitti, että GFA ei noudattanut tarjoukseen sovellettavaa sääntöä, jonka mukaan hintaerittelyn ja henkilöstöpanosta koskevan yhteenvedon tuli olla yhdenmukaiset.

1.2 Komissio oli sitä mieltä, että kyseisen hankkeen tehtävänkuvauksessa ei annettu erityisiä ohjeita sen suhteen, miten varat olisi kohdennettava koulutusta ja tulosten-/tiedonlevitystä koskeviin talousarvioihin, ja että GFA noudatti tarjouksessaan talousarvioerittelyä koskevia tehtävänkuvauksen määräyksiä. Komission mukaan GFA ilmoitti saman henkilötyöpäivien lukumäärän teknisessä tarjouksessaan ja rahoitustarjouksessaan, ja henkilötyöpäivien jakautuminen teknisen avun ja tulosten-/tiedonlevityksen kesken ilmoitettiin myös sekä teknisessä esityksessä että rahoitustarjouksessa. Komissio lisäsi, ettei palkkioiden sisällyttäminen hyvitetäviin kohtiin ollut kiellettyä ja että eräs toinenkin tarjouksen tekijä oli käyttänyt samaa lähestymistapaa. Komission mukaan AFConin käyttämä lähestymistapa oli sekin hyväksyttävä, muttei sille myöskään ollut parempia perusteluja kuin GFA:n lähestymistavalle.

1.3 Oikeusasiamies huomautti, että komission toimittamien asiakirjojen mukaan⁵⁷ GFA ilmoitti henkilöstöpanosta koskevassa yhteenvedossaan, että sen EU-asiantuntijat, jotka kuuluivat yhteen neljästä ryhmästä (I–IV), tekisivät yhteensä 2 687 henkilötyöpäivää, joista 2 200 kuului kohtaan A ("tekninen apu") ja 487 kohtaan B ("koulutus/tulosten- ja tiedonlevitys"). Paikalliset asiantuntijat tekisivät puolestaan 4 615 henkilötyöpäivää, joista 2 250 kuului kohtaan A ja 2 365 kohtaan B. Samat luvut esitetään myös GFA:n rahoitusesityksen (tai hintaerittelyn) alalaidassa. Teknisesti ottaen komissio on siis oikeassa väittäessään, että GFA käytti samoja lukuja molemmissa asiakirjoissa.

1.4 Huomio olisi kuitenkin kiinnitettävä siihen seikkaan, että tarjouksen tekijöille annettujen ohjeiden C.2.1 kohdan mukaan hintaerittely tuli laatia sopimusluonnoksen liitteessä D esitetyn mallin mukaisesti⁵⁸. Liite D on taulukko, joka on jaettu neljään osaan (A. Palkkiot, B. Päivärahat, C. Välittömät kulut, D. Hyvitettävät menot). Osa "A. Palkkiot" on jaettu kolmeen osaan: "läntiset asiantuntijat", "paikalliset asiantuntijat" ja "tukihenkilöstö". Osa "läntiset asiantuntijat" on jaettu vielä neljään alaryhmään (I–IV). Komission toimittamien asiakirjojen mukaan GFA käytti asianmukaisesti tätä mallia ja esitti jokaista EU-asiantuntijoiden neljää ryhmää, paikallisia asiantuntijoita ja tukihenkilöstöä koskevat

⁵⁷ Näiden asiakirjojen ja kantelijan toimittamien asiakirjojen välillä on pieni ero, sillä jälkimmäisessä luku oli 2 190 (eikä 2 200) henkilötyöpäivää EU-asiantuntijoita kohti rahoitustarjouksen päätaulukossa.

⁵⁸ Tarjouksen tekijöille annettujen ohjeiden C.2.1 kohdassa ilmoitetaan, että hintaerittelyn esittäminen eri tavalla voi johtaa tarjouksen hylkäämiseen.

luvut. Huomiota olisi kiinnitettävä myös liitteen D laatimista koskeviin suuntaviivoihin. ”Palkkiot”-osan 4 kohdassa sanotaan näin: ”Läntiset asiantuntijat, paikalliset asiantuntijat ja paikallinen tukihenkilöstö on erotettava selkeästi toisistaan. Käyttäkää liitteessä D samaa ryhmää/otsikkoa kuin liitteissä B ja C. Liitteessä D annettujen (jokaista ryhmää tai yksittäistä asiantuntijaa koskevien) lukujen tulee vastata täsmälleen liitteen B (henkilöstöpanosta koskeva yhteenveto) osana annetun aikajakokaavion lukuja (aika, jonka kukin asiantuntija käyttää hankkeeseen)”.

1.5 Tarjouksen tekijöille annetuissa ohjeissa painotetaan siis, että hintaerittelyssä annettujen tietojen on vastattava *täsmälleen* ja *jokaisen ryhmän osalta* tietoja, jotka on esitetty henkilöstöpanosta koskevassa yhteenvedossa. GFA:n ei voida väittää täyttäneen tätä ehtoa, vaikka otettaisiin huomioon yhtiön toimittaman hintaerittelyn alalaitaan lisätyt tiedot. Toisiaan vastaavat täsmällisesti vain EU-asiantuntijoiden (2 200) ja paikallisten asiantuntijoiden (2 250) tekemät henkilötyöpäivät kohdassa A.

1.6 Komissio totesi, että GFA:n lähestymistapa oli silti hyväksyttävä, koska mitkään säännöt eivät nimenomaisesti poissulkeneet kyseistä tapaa. Tätä perustelua ei voida hyväksyä tässä tapauksessa vähintään kolmen syyn vuoksi.

1.7 Ensinnäkään edellä mainituilla ohjeilla ei olisi mitään merkitystä, jos tarjouksen tekijät voivat yksinkertaisesti vain sivuuttaa ne. Erityisesti liitteen D rakenne, jossa tarjouksen tekijöiden tulee ilmoittaa EU-asiantuntijoiden tekemien henkilötyöpäivien määrä kussakin luetellussa neljässä ryhmässä, on täysin turha, jos näiden asiantuntijoiden tekemiä henkilötyöpäiviä voidaan lisäillä muualle.

1.8 Toiseksi on pidettävä mielessä, että kyseisten sääntöjen tarkoituksena on varmistaa jätettyjen tarjousten vertailukelpoisuus. Tacis-hankkeeseen FDRUS 9901 liittyvässä selvennyksessä komissio mainitsi nimenomaan tarpeen varmistaa tarjousten vertailukelpoisuus. Komissio oli oikeassa perustellessaan, ettei tätä selvennystä voida suoraan soveltaa muihin hankkeisiin, kuten nyt käsiteltävänä olevaan tapaukseen, joskaan komissio ei myöskään kiistänyt kantelijan väitettä, jonka mukaan molemmat hankkeet kuuluvat samaan ohjelmaan, jota toteutetaan samaan aikaan ja johon sovelletaan samoja sääntöjä ja säännöksiä. Komissio ei kuitenkaan pystynyt osoittamaan, että tarve varmistaa tarjousten vertailukelpoisuus koskisi vain hanketta FDRUS 9901 eikä tässä käsiteltävänä olevaa hanketta.

1.9 Kolmanneksi, GFA saattoi lisätä asiantuntijoiden ja heidän tekemiensä henkilötyöpäivien määrää koulutusta koskevan talousarvion kustannuksella, kun GFA:n lähestymistapa hyväksyttiin. Komissio on toimittanut taulukon, josta ilmenee tarjousten teknisen arvioinnin yhteydessä eri tekijöille annetut painoarvot. Taulukosta näkyy, että tarjouksen tekijöiden ehdottamiin asiantuntijoihin liittyvän kokonaisuuden osuus oli 45 prosenttia eli lähes puolet annetuista pisteistä. Komission lähestymistapa suosi siis selvästi tarjouksen tekijöitä, jotka olivat valinneet samanlaisen lähestymistavan kuin GFA.

1.10 Hyvän hallintotavan mukaisesti hallinnon on tarjouspyyntömenettelyjen yhteydessä noudatettava näitä menettelyjä koskevia sääntöjä. Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei noudattanut tarjoukseen sovellettavia sääntöjä eikä päässyt sääntöjen avulla tavoiteltavaan tavoitteeseen, kun se salli tarjouksen tekijöiden sisällyttää asiantuntijoiden palkkioita hyvitetäviin kohtiin. Tämä muodostaa hallinnollisen epäkohdan. Oikeusasiamiehelle jätetyssä kantelussa ei esitetty korvausvaatimuksia eikä hallinnollisella epäkohdalla ilmeisesti ollut laajempia vaikutuksia, joten oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn ja esitti kriittisen huomautuksen.

Tämän perusteella oikeusasiamies katsoi, että ei ollut tarpeellista jatkaa tutkimuksia koskien kahta muuta kantelijan myöhemmissä kirjeissään esittämää väitettä.

2 Asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamatta jättäminen eturistiriitatapauksessa

2.1 Kantelija ilmoitti, että yhdellä alkuperäisistä arvioijista, F.:lla, oli yhteyksiä erääseen GFA:n kumppaniyritykseen. Hänen mukaansa sekä F. että GFA olisi näin ollen pitänyt sulkea pois tarjouspyyntömenettelystä.

2.2 Komissio totesi, että saatuaan tietää F.:n yhteyksistä ja todettuaan siis mahdollisen eturistiriidan olemassaolon se päätti mitätöidä tarjousten arvioinnin ja arvioida tarjoukset uudelleen käyttäen arvioijia, jotka eivät olleet alkuperäisessä arviointikomiteassa. Asiasta vastaaville henkilöille ilmoitettiin lisäksi, ettei F.:ia saisi enää tulevaisuudessa nimittää arviointikomitean jäseneksi. Tacis-tarjouspyyntöjä koskevien yleisten sääntöjen 12 artiklan 4 kohdan mukaan kukaan tarjouksen tekijä, sen henkilöstön jäsen tai kukaan muu millään tavalla tarjouksen tekijään tarjouksen yhteydessä liittyvä henkilö ei saa osallistua kyseisen tarjouksen arviointiin. Komission mielestä se varmisti tämän määräyksen noudattamisen toimimalla niin kuin se teki.

2.3 Kun komissio havaitsi eturistiriidan, joka aiheutui erään arviointikomitean jäsenen yhteyksistä yhteen tarjouksen tekijään, se ryhtyi toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ja mitätöi ensimmäisen arvioinnin sekä järjesti uuden arvioinnin, jonka suorittivat uudet arvioijat. Komissio antoi lisäksi ohjeita, joiden avulla varmistettiin, ettei kyseistä henkilöä enää nimitetä arvioijaksi. Oikeusasiamies katsoi, että komission toimenpiteet olivat tämän tapauksen yhteydessä asianmukaisia. Kantelija ei esittänyt vakuuttavia argumentteja siitä, että tällaisessa eturistiriitatapauksessa komissio olisi tarjouspyyntöä koskevien sääntöjen mukaan velvollinen poissulkemaan sekä kyseisen arvioijan että asianomaisen tarjouksen tekijän. Tacis-tarjouksen tekijöitä koskevien yleisten sääntöjen 12 artiklan 5 kohdan mukaan jos sopimus on allekirjoitettu sellaisen tarjouksen tekijän kanssa, joka on rikkonut 12 artiklan 4 kohtaa, sopimusosapuoli voi purkaa sopimuksen välittömästi. Sopimuksen purkaminen ei siis ole pakollista, vaan komission harkinnan varassa. Oikeusasiamies katsoi, että kantelija ei ollut osoittanut komission ylittäneen harkintavaltansa rajoja tässä tapauksessa toimiessaan valitsemallaan tavalla.

2.4 Näin ollen toisen väitteen aiheena olevassa komission toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

3 Asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamatta jättäminen huomattavien muutosten yhteydessä

3.1 Kantelija väitti, että komissio ei ryhtynyt asianmukaisiin toimiin, vaikka GFA korvasi yli kaksi kolmasosaa pitkäaikaisesta työryhmästään muutaman viikon kuluessa sopimuksen allekirjoittamisesta.

3.2 Komissio vastasi, että kolme kuukautta sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen komissiolle ilmoitettiin, että GFA:n alun perin ehdottama ryhmänjohtaja ei voinut suorittaa tehtäväänsä heikon terveydentilan vuoksi. Komissio hyväksyi tällä perusteella asiantuntijan korvaamisen sääntöjen mukaisesti. Toisin kuin mitä kantelija väitti, muita sopimukseen kuuluvia pitkäaikaisia asiantuntijoita ei ollut korvattu. Komissio oli saanut toisen pitkäaikaisen asiantuntijan korvausehdotuksen muutamaa viikkoa ennen kuin se lähetti vastauksensa tähän kanteluun.

3.3 Oikeusasiamies katsoi, että komission selvitys oli perusteltu ja että kantelija ei ollut osoittanut väitettään todeksi.

3.4 Näin ollen kolmannen väitteen aiheena olevassa komission toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

4 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallintotavan mukaisesti hallinnon on tarjouspyyntömenettelyjen yhteydessä noudatettava näitä menettelyjä koskevia sääntöjä. Oikeusasiamies katsoi, että komissio ei noudattanut tarjoukseen sovellettavia sääntöjä eikä päässyt sääntöjen avulla tavoiteltuun päämäärään salliessaan tarjouksen tekijöiden sisällyttää asiantuntijoiden palkkioita hyvitetäviin kohtiin tässä tapauksessa. Tämä muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

KOMISSION APURAHA JAPANISSA TYÖSKENTELEVÄLLE EU:N TIEDEMIEHELLE

*Päätös kanteluun
1100/2001/GC
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

EU maksaa ”Euroopan yhteisön tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä tarkoittavia toimia koskevasta viidennestä puiteohjelmasta” apurahoja, joiden avulla jäsenvaltioiden tiedemiehet voivat tehdä tutkimustyötä Japanissa. Apurahoja annetaan kahden vuoden pituisiksi kausiksi, jotka voivat olla päällekkäisiä. Niinpä vuonna 1999 aloittanut ryhmä (kolmastoista tieteen ja teknologian tutkijaryhmä (Science and Technology Fellows) ohjelman aloittamisen jälkeen, jota kutsutaan siis ”STF” 13:ksi) oli Japanissa maaliskuusta 1999 maaliskuuhun 2001 asti. Seuraava ryhmä (”STF 14”) aloitti vuonna 2000 ja on Japanissa vuoteen 2002 asti, jne.

Apurahat maksettiin jeneinä STF 12 -ryhmän jäsenille, mutta sen jälkeen osa STF 13 -ryhmään kuuluvista tiedemiehistä sai apurahansa euroina. Valuuttojen välisen vaihtokurssin heikkenemisen seurauksena nämä tiedemiehet saivat summan, jonka arvo oli paljon pienempi kuin jeneinä maksetun summan arvo. Tiedemiehet valittivat tästä komissiolle ja myöhemmin oikeusasiamiehelle ja saivat korvauksen menetyksestään⁵⁹.

Tämän kantelun esittäjä, saksalainen tiedemies, kuuluu STF 14 -ryhmään (vuodesta 2000 vuoteen 2002). Ryhmän jäsenet saavat apurahansa euroina. Lokakuussa 2000 komissio päätti nostaa STF 14 -ryhmän jäsenille maksettavaa kuukausiapuraha heidän Japanissa oleskelunsa toisen puoliskon osalta. Kantelija väitti, että hän ja hänen kollegansa saivat edelleen paljon pienempää apuraha kuin heidän kollegansa STF 13 -ryhmässä (ensimmäisen vuoden aikana) ja heidän kollegansa STF 15 -ryhmässä (toisen vuoden aikana) samalta ajalta ja he olivat näin ollen syrjinnän kohteena.

Kantelija ja useat hänen kollegansa kirjoittivat komissiolle 5. joulukuuta 2000 pyytääkseen korvausta. Komissio esitti 21. maaliskuuta 2001 päivätyssä vastauksessaan mielipiteensä, jonka mukaan se oli noudattanut yksittäisten sopimusten ehtoja, eikä korvauksille ollut oikeudellisia perusteita. Komissio viittasi myös lokakuussa 2000 antamaansa päätökseen nostaa kuukausikorvauksen määrää. Kantelija kirjoitti komissiolle uudestaan 15. kesäkuuta 2001. Kantelijan mukaan hänen kirjeeseensä ei ollut vastattu siihen mennessä, kun hän esitti tämän kantelun oikeusasiamiehelle. Kantelija väitti, että komissio ei ollut vastannut hänen kirjeisiinsä kohtuullisessa ajassa eikä ollut esittänyt syytä päätökselleen hylätä korvausvaatimus. Lisäksi hän väitti, että komissio viivytti asian käsittelyä tahallaan. Hänen mielestään komissio oli siksi loukannut perusoikeuskirjan 41 artiklan mukaisesti hänelle kuuluvaa oikeutta hyvään hallintoon.

⁵⁹ Ks. oikeusasiamiehen 30. maaliskuuta 2001 tekemä päätös kanteluun 1393/99/(JH)/BB, joka on luettavissa oikeusasiamiehen verkkosivuilla (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) ja vuoden 2001 vuosikertomuksessa.

Kantelija esitti heinäkuussa 2001 jätetyssä kantelussaan yhteenvetona seuraavat vaatimukset ja väitteet:

- (1) Komissio ei maksanut hänelle korvausta jenin ja euron välisen vaihtokurssin heikentymisen seurauksista.
- (2) Komissio loukkasi hänen oikeuttaan hyvään hallintoon.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

STF 13 -ryhmälle oli ilmoitettu maksettavaksi 445 000 jenin kuukausiapuraha. Osa sopimuksista solmittiin tiedemiesten kanssa tämän summan pohjalta. Toisten yksiköiden käsittelemissä muissa sopimuksissa viitattiin vastaavaan summaan euroina (3 063 euroa). Jenin ja euron välisen vaihtokurssin heikentymisen seurauksena komissio päätti myöhemmin maksaa korvauksen tiedemiehille, joiden apuraha oli sovittu euroina, jotta he saisivat 445 000 jeniä vastaavan summan.

Sekä STF 14 -ryhmälle että STF 15 -ryhmälle oli ilmoitettu maksettavaksi 3 063 euron kuukausiapuraha. Sopimuksia neuvoteltaessa komissio päätti kuitenkin nostaa kuukausiapurahan määrän 3 600 euroon STF 14 -ryhmälle ja 4 470 euroon STF 15 -ryhmälle ottaakseen huomioon jenin ja euron välisen vaihtokurssin heikkenemisen. STF 14 -ryhmän tiedemiesten kuukausiapuraha nostettiin myös 4 470 euroon heidän toisen vuotensa osalta.

Komissio katsoi näin ollen, että se oli täyttänyt sitoumuksensa eikä ollut rikkonut perustellun luottamuksen periaatetta tai yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Komission yksiköt tekivät siitä huolimatta vertailevan analyysin eri ryhmien taloudellisista tilanteista. Sen perusteella kaikille STF 14 -ryhmään kuuluville tiedemiehille ilmoitettiin marraskuussa 2001, että komissio aikoi maksaa heille lisäkorvauksen. Korvaus maksettaisiin heti, kun he olisivat hyväksyneet analyysin tuloksena esitetyn summan.

Oli totta, että komissio vastasi 5. joulukuuta 2000 lähetettyyn kirjeeseen vasta 21. maaliskuuta 2001. Tämä johtui tähän monimutkaiseen asiaan liittyneistä lukuisista sisäisistä keskusteluista eri yksiköiden kesken, sillä tilannetta ja mahdollisia ratkaisuja oli arvioitava huolellisesti. Samanaikaisesti kun kantelija ja useat hänen kollegansa olivat kirjoittaneet komissiolle uuden kirjeen 15. kesäkuuta 2001, Tokion edustusto oli pitänyt jatkuvasti yhteyttä tutkijoihin. Lisäksi komission yksiköt olivat tavanneet 12. kesäkuuta 2001 seitsemän STF 14 -ryhmään kuulunutta tutkijaa, kantelija mukaan luettuna, ja olivat selvittäneet tilannetta.

Kantelijan huomautukset

Kantelija ilmoitti huomautuksissaan oikeusasiamiehelle, että joulukuun alussa 2001 pidetyssä videokonferenssissa komissio oli tarjoutunut maksamaan 11 037–11 726 euron suuruiset maksut STF 14 -ryhmän tiedemiehille ja että hän ja muut tutkijat olivat hyväksyneet tarjouksen. Summia ei kuitenkaan ollut vielä maksettu.

Kantelija toisti joka tapauksessa näkemyksensä, jonka mukaan komissio oli loukannut hänen oikeuttaan hyvään hallintoon. Hän korosti, että hän joutui odottamaan kolme kuukautta saadakseen joulukuussa 2000 lähettämänsä kirjeeseen lyhyen vastauksen. Kesäkuussa lähetettyyn kirjeeseensä hän sai vastauksen vasta elokuussa 2001. Kantelijan mukaan komissio oli ottanut häneen yhteyttä vain neljä kertaa kahdentoista kuukauden aikana ja kaksi viimeistä yhteydenottoa johtuivat vain siitä, että oikeusasiamies painosti toiminnallaan komissiota. Kantelija huomautti, että hän oli videokonferenssissa maininnut

mielipiteenään, että anteeksipyyntö voisi olla paikallaan. Mitään virallista anteeksipyyntöä ei kuitenkaan ollut esitetty.

PÄÄTÖS

1 Vaihtokurssin heikkenemisen seurausten korvaamatta jättäminen

1.1 Euroopan komissio myönsi kantelijalle, joka on saksalainen tiedemies, euromääräisen apurahan ”Euroopan yhteisön tutkimusta, teknologista kehittämistä ja esittelyä tarkoittavia toimia koskevasta viidennestä puiteohjelmasta” kahden vuoden Japanissa oleskelua varten. Hän väitti, että jenin ja euron välisen vaihtokurssin heikentymisen seurauksena hänen apurahansa oli pienempi kuin vuotta aiemmin tai vuotta myöhemmin saapuneiden vastaavien tiedemiesten apurahat ja että hän oli näin ollen syrjinnän kohteena.

1.2 Lausunnossaan komissio katsoi, että se oli täyttänyt sitoumuksensa eikä ollut rikkonut perustellun luottamuksen periaatetta tai yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Komissio totesi kuitenkin, että se oli tehnyt vertailevan analyysin tilanteesta ja että sen perusteella se aikoi maksaa kantelijalle ja hänen kollegoilleen lisäkorvauksen.

1.3 Huomautuksissaan kantelija kertoi oikeusasiamiehelle, että komissio oli tarjoutunut maksamaan 11 037–11 726 euron suuruiset summat kantelijalle ja hänen kollegoilleen ja että tarjous oli hyväksytty.

1.4 Kantelija korosti, että kyseistä summaa ei ollut vielä maksettu. Oikeusasiamies luotti kuitenkin siihen, että komissio maksaa kyseisen summan kantelijalle mahdollisimman pian.

1.5 Vaikutti näin ollen siltä, että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla.

2 Komissio loukkasi kantelijan oikeutta hyvään hallintoon

2.1 Kantelija väitti, että komissio ei ollut vastannut hänen 5. joulukuuta 2000 ja 15. kesäkuuta 2001 lähettämiinsä kirjeisiin kohtuullisessa ajassa eikä ollut esittänyt syytä päätökselleen hylätä korvausvaatimus. Lisäksi hän katsoi, että komissio viivytti asian käsittelyä tahallaan. Hänen mielestään komissio oli siksi loukannut perusoikeuskirjan 41 artiklan mukaisesti hänelle kuuluvaa oikeutta hyvään hallintoon.

2.2 Komissio myönsi, että se vastasi ensimmäiseen 5. joulukuuta 2000 lähetettyyn kirjeeseen vasta 21. maaliskuuta 2001. Tämä johtui komission mukaan tähän monimutkaiseen asiaan liittyneistä lukuisista sisäisistä keskusteluista eri yksiköiden kesken, sillä tilannetta ja mahdollisia ratkaisuja oli arvioitava huolellisesti. Samanaikaisesti kun kantelija ja useat hänen kollegansa olivat kirjoittaneet komissiolle uuden kirjeen 15. kesäkuuta 2001, Tokion edustusto oli pitänyt jatkuvasti yhteyttä tutkijoihin. Lisäksi komissio totesi, että sen yksiköt olivat tavanneet 12. kesäkuuta 2001 seitsemän STF 14 -ryhmän tutkijaa, kantelija mukaan luettuna, ja olivat selvittäneet tilannetta.

2.3 Perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jokaisella on oikeus siihen, että ”unionin toimielimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa (...) kohtuullisessa ajassa”. Oikeusasiamies pani merkille, että tässä tapauksessa kantelija kirjoitti ensimmäisen kerran komissiolle joulukuun 2000 alussa. Videokonferenssi, jossa komissio ehdotti lisämaksua, pidettiin joulukuun alussa vuonna 2001.

2.4 Komissiolta kului siis melkein vuosi siihen, että se ratkaisi kantelijan ja hänen kollegoidensa esille ottaman ongelman. Tässä yhteydessä olisi kiinnitettävä huomiota siihen, että kantelijan väite, jonka mukaan hänen apurahansa oli todellisuudessa pienempi kuin vastaavien tiedemiesten apurahat, olisi ollut suhteellisen helppo tarkistaa yksinkertaisella

matemaattisella laskutoimituksella. Oikeusasiamies ymmärtää sen, että toteutettavan toiminnan tavasta päättämiseen ja korvausmaksuihin tarvittavien varojen löytymiseen kului jonkin verran aikaa. Kun kantelijan oleskelu Japanissa oli kuitenkin rajattu kahteen vuoteen ja kun apurahan tarkoituksena oli kattaa hänen oleskelukustannuksensa, nopea toiminta olisi ollut tässä tapauksessa sitäkin tärkeämpää. Komissio oli lisäksi jo tietoinen tästä ongelmasta ennen kuin kantelija otti sen esille, sillä vastaava valitus oli esitetty jo marraskuussa 1999⁶⁰. Näillä perusteilla oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut käsitellyt asiaa kohtuullisessa ajassa. Tämä muodostaa hallinnollisen epäkohdan, ja oikeusasiamies katsoi siten tarpeelliseksi esittää kriittisen huomautuksen.

3 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa taataan, että jokaisella on oikeus siihen, että ”unionin toimielimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa (...) kohtuullisessa ajassa”. Oikeusasiamies totesi, että komissiolta kesti tässä tapauksessa melkein vuosi, ennen kuin se löysi ratkaisun kantelijan esille ottamaan ongelmaan. Lisäksi hän huomautti, että komissio oli tietoinen ongelmasta jo ennen kuin kantelija otti sen esille, sillä vastaava valitus oli esitetty marraskuussa 1999. Näillä perusteilla oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut käsitellyt asiaa kohtuullisessa ajassa. Tämä muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

VARARAHASTON PERUSTAMINEN

*Päätös kanteluun
1165/2001/ME
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija, joka on EU:n ympäristöpolitiikkoja edistävän voittoa tavoittelemattoman järjestön European Environmental Bureau (EEB) pääsihteeri, jätti heinäkuussa 2001 kantelun järjestön puolesta. EEB on taloudellisesti riippuvainen etenkin Euroopan komission rahoituksesta (enintään 50 prosenttia) ja hallitusten avustuksista. Lisäksi jäsenmaksuista kertyy vuosittain noin 45 000 euroa. Oikeusasiamiehelle esitetty kantelu liittyi tukisopimukseen SUF 99/84875 ja koski kantelijan ja komission välistä riitaa, joka johtui komission päätöksestä vähentää vuoden 1999 tuen lopullisesta maksusta 30 787,27 euroa.

Kantelun tausta oli seuraava:

Kantelija kertoi, että EEB:llä on ollut eräs rakenteellinen heikkous rahoituksen alalla: sillä ei ole ollut rahoitusvarauksia. Varaukset ovat välttämättömiä odottamattomien tappioiden kattamiseksi ja sen varmistamiseksi, että jos tukea ei saada, EEB voi silti täyttää lailliset velvoitteensa henkilöstöään ja muita kohtaan. Vuonna 1996 EEB:n tilintarkastajat kannustivat sitä perustamaan käyttöpääomarahaston tai vararahaston. Järjestö päätti perustaa rahaston jäsenmaksuista saatavista tuloista, sillä muut tuenantajat, kuten komissio, antavat tukea vain toimintaa varten. Vuoteen 1999 asti varaukset oli käytettävä maksamattomien velkojen suorittamiseen. Vuoden 1999 jälkeen varoja siirrettiin käyttöpääomarahastoon/vararahastoon. EEB uskoi saaneensa varojen siirrolle komission ympäristöasioiden pääosaston suostumuksen, mutta vuonna 2000 kävi ilmi, ettei tämä

⁶⁰ Ks. oikeusasiamiehen 30. maaliskuuta 2001 tekemä päätös kanteluun 1393/99/(JH)/BB, joka on luettavissa oikeusasiamiehen verkkosivuilla (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>) ja vuoden 2001 vuosikertomuksessa.

voinut hyväksyä sitä, minkä vuoksi se vähensi EEB:lle maksamastaan lopullisesta maksusta kyseisen summan eli 30 787,27 euroa.

EEB kiisti tämän päätöksen kokouksissaan ja kirjeenvaihdossaan komission ympäristöasioiden pääosaston, varainhoidon valvonnan sekä talousarviosta vastaavan komission jäsenen Michaele SCHREYERin kanssa. Nämä ponnistelut olivat tuloksettomia vuoden 1999 tuen osalta. Kantelija huomautti kuitenkin, että ponnistelut johtivat myönteiseen tulokseen sikäli, että komissio hyväksyi EEB:tä ja muita samassa asemassa olevia valtiosta riippumattomia järjestöjä koskevan sopimuksen vuodelle 2000 välttääkseen vastaavanlaisen kiistan. Kantelijan mukaan jää nähtäväksi, poistaako se kyseisen ongelman.

EEB ei voinut hyväksyä vuotta 1999 koskevan riidan tulosta, sillä kyseessä oleva summa ja periaatteet olivat sille hyvin tärkeitä. Sen mielestä komission perustelut olivat kyseenalaisia ja kohtuuttomia, ja komissio väheksyi EEB:n vuoden 1996 jälkeen omaksumaa politiikkaa, jolla tämä pyrki välttämään aiemmin koetun taloudellisen kriisin. Kantelija oli edelleen vakuuttunut siitä, että komissio oli tulkinnut väärin omia sääntöjään, ja esitti yhteenvedona seuraavat väitteet. Ensinnäkin komissio vaatii EEB:ltä moitteetonta varainhoitoa, kuten säädetään avustusten hallinnoinnin käsikirjassa. Kantelijan ja EEB:n tilintarkastajien mielestä tämä edellyttää kohtuullisen käyttöpääomarahaston/vararahaston perustamista. Toiseksi EEB ei ollut käyttänyt rahaston perustamiseen komissiolta saamia varoja eikä komission tuen saamisen edellyttämien yhteisrahoituksen varoja. Tätä tarkoitusta varten käytettiin ainoastaan EEB:n jäseniltä saatuja tuloja. Kolmanneksi komissio tuki EEB:n toimintaohjelmaa, ei EEB:tä järjestönä. Vuoden 1999 toimintaohjelma johti itse asiassa 11 002 euron tappioon, jota tasapainotettiin jäsentuloilla, jotka oli alunperin tarkoitettu siirrettävään varaukseen. Tämän seurauksena varaukseen siirrettiin 30 787,27 euroa. Neljänneksi komissio kutsui tätä määrää ”voitoksi”, vaikka EEB on voittoa tavoittelematon järjestö. Kyseinen summa ei ole tukikelpoinen kustannus Euroopan yhteisöjen tukisopimuksiin sovellettavien yleisten ehtojen 10 artiklan 4 kohdan mukaan (tukisopimuksen liitteenä). Kantelija hyväksyi sen, ettei tätä menoa varten voi myöntää yhteisön tukea, ja siksi se maksettiin kokonaan jäsentuloista eikä sitä laskettu osaksi yhteisrahoitusta. Viidenneksi komissio pidätti EEB:n toiminnalle antamastaan tuesta varaukseen tarkoitettua summaa kokonaan eikä vain osittain. Se toimi vastoin käsikirjan ohjeita ja rikkoi yleisten ehtojen 11 artiklan 3 kohtaa.

Kantelija väitti yhteenvedona, että komissio toimi väärin vähentäessään EEB:lle tukisopimuksen SUF 99/84875 mukaisesti maksettavasta loppumaksusta 30 787,27 euroa. Kantelija vaati kyseisen summan takaisinmaksua.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle huomautuksia varten. Komissio huomautti lausunnossaan, ettei se ollut EEB:n kanssa eri mieltä tosiasioista vaan niiden tulkinnasta.

Komissio totesi, että käsikirja on ainoastaan ohjeellinen eikä laillisesti sitova asiakirja. Moitteeton varainhoito olisi ymmärrettävä siten, että se on ennakoedellytys yhteisön rahoituksen saamiselle eikä niinkään peruste rahoitusvarausten luomiselle. Komissio torjui kantelijan väitteen, jonka mukaan varauksen perustamiseen ei käytetty komission tukea eikä yhteisrahoituksen varoja, ja totesi, että valtioista riippumattomien järjestöjen rahoitusohjelmassa juokseviin kustannuksiin ja toimiin (niin kutsuttuun toimintarahoitukseen) kuuluvat kaikki tulot ja menot. Tämä tarkoittaa sitä, että jäsenmaksuja ei voi siirtää syrjään varauksen tekemiseksi, vaan ne on käytettävä menojen tasapainottamiseksi.

Komissio ei yhtynyt kantelijan näkemykseen siitä, että komissio ei tukenut EEB:tä järjestönä, vaan totesi, että tukisopimus (sopimus) kattoi kaikenlaiset menot lukuun ottamatta muutamaa poikkeusta, jotka on mainittu yleisissä ehdoissa, jotka ovat erottamaton

osa sopimusta. Se kattaa etenkin yleiskustannukset ilman tuen prosenttiosuutta koskevia rajoituksia. Mainittu tappio oli vain kirjanpidollinen tappio, sillä EEB päätti siirtää varauksen varoja, joita sillä ei ollut lupa pitää. Sopimuksen sääntöjen mukaan nämä varat olisi pitänyt katsoa säännöllisiksi tuloiksi.

Ilmaisu ”voitto” voi olla harhaanjohtava, sillä voittoa tavoittelemattomat järjestöt eivät voi tehdä voittoa. Tukisopimuksen 3 artiklan 4 kohta on selvä tältä osin: *”Tuensaja suostuu siihen, että tuesta ei saa missään olosuhteissa aiheutua voittoa, ja että se saa kattaa ainoastaan toiminnan tulojen ja menojen tasapainottamiseen vaadittavan määrän.”* Yleisten ehtojen 10 artiklan 4 kohdan mukaan varaukset tulevien tappioiden tai velkojen varalta eivät ole tukikelpoisia kustannuksia, mikä tarkoittaa komission mukaan sitä, että tuensajalla ei ole minkäänlaista harkintavaltaa tehdä varauksia, joiden vuoksi menojen tasapainottamiseen käytettävissä olevien tulojen määrä vähenee.

Komissio korosti, ettei se ollut pidättänyt jäsenmaksuista saatavia tuloja. Kyseinen summa olisi sen sijaan pitänyt käyttää toiminnan menojen tasapainottamiseen. Tämän seurauksena tukea annettiin ainoastaan tulojen ja menojen välisen erotuksen verran.

Komissio totesi ymmärtävänsä, että kantelija pyrki parantamaan taloudellista tilannettaan tilintarkastajiensa suositusten mukaisesti. Vuonna 1999 tehty sopimus, jota EEB:n kantelu koskee, ei kuitenkaan sisällä soveltuvaa oikeusperustaa, joka tukisi EEB:n vaatimusta tehdä varaus. Komissio totesi lopuksi, että tukisopimusta oli noudatettava, eikä se sallinut muita tulkintoja kuin liikaa maksettujen tukien perimisen kokonaisuudessaan. Sopimuksessa määrätään tällaisesta vähennyksestä ja se sitoo tuensajia.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan. Se totesi, että hyvän hallinnon näkökulmasta keskeinen kysymys on, salliiko tukisopimus vain yhden tulkinnan. Kantelija oli vakuuttunut siitä, että komissio voi sopimuksen nojalla sallia vaatimattoman käyttöpääomarahaston/vararahaston perustamisen. Tämä tulkinta olisi yhdenmukainen käsikirjassa esitetyn yleisen vaatimuksen ja moitteetonta varainhoitoa koskevien periaatteiden kanssa.

On totta, että käsikirja ei ole oikeudellisesti sitova, mutta siinä osoitetaan komissiolle, miten tärkeää on, että tuensajalla on valmiudet selviytyä mahdollisista rahoitusriskeistä ja tappioista. Kantelijan toisen ja kolmannen väitteen osalta kantelija totesi, että tukisopimuksessa käytetään sanaa ”toiminta”. EEB:lle tämä tarkoitti komissiolle hakemuksessaan esittämänsä työohjelman toteuttamista osana sopimusta. Kyseistä työohjelmaa koskeva talousarvioesitys ei sisältänyt jäsenmaksuista odotettuja noin 40 000 euron tuloja. Niitä ei sisällytetty talousarvioon, koska ne oli määrä käyttää vararahaston perustamiseen useiden vuosien velkojen maksamisen jälkeen. Komission ympäristöasioiden pääosasto oli tietoinen tästä käytännöstä, joka omaksuttiin vuonna 1997 kyseisen pääosaston kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen. Vuosina 1997 ja 1998 jäsenmaksut käytettiin maksamattomiin velkoihin, joita komissio ei hyväksynyt tukikelpoiksi kustannuksiksi.

EEB:n mahdollista ”voittoa” koskevien väitteiden osalta kantelija totesi, että komission kanta merkitsee sitä, että järjestö luopuu oikeudestaan harjoittaa moitteetonta varainhoitoa tehdessään sopimuksen, sillä se on velvollinen käyttämään kaikki tulonsa menoihin eikä se voi turvata järjestön valmiuksia selviytyä mahdollisista tappioista. Komissio vahvisti, että varaukset tulevien tappioiden tai velkojen varalta eivät ole tukikelpoisia kustannuksia, mutta samalla se epäsi EEB:ltä mahdollisuuden tehdä tällainen varaus vararahaston muodossa. Kantelija korosti, että jäsenmaksuista saatavat noin 40 000 euron tulot eivät ole osa komission sopimuksen puitteissa hyväksymän talousarvion tuloja, mikä tarkoittaa sitä, että työohjelman toteuttamista varten käytettäviä tuloja ei voi vähentää. Itse asiassa varaukseen siirretty määrä oli hyvin vaatimaton, eikä kantelija hyväksynyt komission väitettä siitä, että EEB siirsi mielivaltaisesti syrjään suuren määrän rahaa ja vähensi keino-tekoisesti menojen tasapainottamiseen käytettävissä olevia tuloja. Kantelijan mielestä

EEB:n päätöksellä siirtää varaukseen jäsenmaksuista saatavat tulot ei ollut merkitystä komission hyväksymän vuoden 1999 työohjelman toteuttamisen kannalta.

Sen tosiasian osalta, että komission pidätti summan kokonaan eikä vain osittain, kantelija viittasi yleisten ehtojen 11 artiklan 3 kohtaan, jossa viitataan selvästi vastaavassa suhteessa tehtävään vähennykseen. Kantelijan mielestä komission asiaa koskeva tulkinta oli puutteellinen kahdesta syystä. Ensinnäkin koska Alankomaiden ympäristöministeriö, joka on eräs toinen EEB:n toimintaohjelman rahoittaja, pyysi EEB:ltä selvitystä oletetusta ylijäämästä. Jos ylijäämää olisi havaittu, EEB:n olisi pitänyt palauttaa ministeriölle noin 10 prosenttia tuesta. Se hyväksyi kuitenkin EEB:n selvityksen. Jollei se olisi hyväksynyt selvitystä, kaksi tuenantajaa olisi pyytänyt vastaavanlaista takaisinmaksua, ja EEB:n olisi pitänyt palauttaa 110 prosenttia oletetusta ylijäämästä. Toiseksi EEB saa merkittävän osan rahoituksestaan komissiolta, kun taas samaan ohjelmaan osallistuvien muutamien muiden ympäristöjärjestöjen komissiolta saama rahoitusosuus on pienempi, toisinaan vain 10 prosenttia. Olisiko komissiolla oikeus periä takaisin 100 prosenttia oletetusta ylijäämästä, jos se olisi rahoittanut siitä vain 10 prosenttia?

Lopuksi kantelija totesi olevansa edelleen eri mieltä komission lausunnosta ja tulkinnasta. Se, että komissio pakottaa tukemansa järjestöt toimimaan ilman vararahastoja, ei ole hyvän hallinnon periaatteiden mukaista.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Komission ja kantelijan väliset kiistanalaiset kysymykset

Tutkittuaan huolellisesti lausunnon ja huomautukset oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että komissio oli vastannut asianmukaisesti kantelijan vaatimukseen.

Sovintoratkaisun mahdollisuus

Oikeusasiamies esitti komissiolle sovintoehdotuksen 12. maaliskuuta 2002. Kirjeessään oikeusasiamies ehdotti, että komissio harkitsisi 30 787,27 euron maksamista takaisin kantelijalle tai vaihtoehtoisesti antaisi aukottoman ja järkevän selonteon toimiensa oikeusperustasta ja siitä, miksi se uskoo oman näkemyksensä sopimustilanteesta olevan oikea.

Kesäkuun 3. päivänä 2002 antamassaan vastauksessa komissio viittasi ensinnäkin neuvoston päätökseen 97/872/EY⁶¹, joka on valtioista riippumattomien järjestöjen rahoitusohjelmien oikeusperusta. Mitä tulee siihen tosiasiaan, että talousarviossa jäsenmaksuja ei katsota tuloiksi, komissio totesi, että budjetti on joka tapauksessa vain viitteellinen arvio, joka laaditaan ennen hakemuksen esittämistä. Ei ole todisteita siitä, että jäsenmaksut eivät olisi osa ”muista rahoituslähteistä” saatavia tuloja. Siksi kaikki tulot, myös ennakoimattomat, on otettava huomioon. Tukisopimuksen 3 artiklan 4 kohdassa todetaan, että ”(...) tuki saa kattaa ainoastaan toiminnan tulojen ja menojen tasapainottamiseen vaadittavan määrän”.

Mitä tulee yleisten ehtojen 10 artiklan 4 kohdan määräykseen, jonka mukaan varaukset tulevien tappioiden tai velkojen varalta eivät ole tukikelpoisia kustannuksia, komissio viittasi yleisten ehtojen 11 artiklan 3 kohtaan, jossa todetaan, että: ”komission maksaman avustuksen enimmäismäärää vähennetään vastaavassa suhteessa, jos verrattaessa lopullista kustannusselvitystä sopimuksessa esitettyyn arvioon kokonaistuloista ja -menoista käy ilmi, että; (...) kokonaistulot ovat kokonaismenoja suuremmat;(...)”. Koska vararahastoa ei ollut otettu huomioon talousarviossa edes tukikelvottomana varauksena, sitä ei

⁶¹ Neuvoston päätös 97/872/EY, tehty 16. päivänä joulukuuta 1997, yhteisön toimintaohjelmasta ensisijaisesti ympäristönsuojelun alalla toimivien valtioista riippumattomien järjestöjen tukemiseksi, EYVL L 354, 30.12.1997, s. 25.

voi katsoa osaksi kokonaismenoja eikä varsinkaan tukikelpoiseksi menoksi. Mitä tulee vastaavassa suhteessa tehtävään vähentämiseen, komissio viittasi edellä lainattuun 3 artiklan 4 kohtaan ja tukisopimuksen 7 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan liitteiden ja sopimuksen määräysten poiketessa toisistaan sovelletaan sopimuksen määräyksiä. Tämän vuoksi tuki saa kattaa ainoastaan toiminnan tulojen ja menojen tasapainottamiseen vaadittavan määrän. Suhteellisuutta sovelletaan vain tukikelpoisiin menoihin. Vastaavasti tukeen sovelletaan kolmea ylärajaa: tuki voi olla enintään 580 000 euroa, mikä on 53,73 prosenttia tukikelpoisista todellisista kustannuksista (3 artiklan 2 kohta), ja se saa kattaa ainoastaan toiminnan tulojen ja menojen tasapainottamiseen vaadittavan määrän (3 artiklan 4 kohta). Lisäksi vuosien 1997–1998 sopimukset erosivat vuoden 1999 sopimuksesta. Sopimusehdot eivät siten olleet samat. Lisäksi komissio on nyt tunnustanut, että tukikelvottomat kustannukset voivat kasvattaa velkaa pitkällä aikavälillä. Tästä syystä vuoden 2000 sopimusehtoja muutettiin kantelijalle suotuisemmiksi. Komissio totesi lopuksi, että se uskoi antaneensa oikeusasiamiehelle yhdenmukaisen ja järkevän selvityksen toimintansa oikeusperustasta ja siitä, miksi se uskoi, että sen näkemys sopimustilanteesta oli oikeutettu. Siksi komissio ei nähnyt mitään syytä hyväksyä oikeusasiamiehen ehdotusta sovintoratkaisuksi.

Heinäkuun 26. päivänä 2002 antamissaan komission vastausta koskeissa huomautuksissa kantelija pitäytyi kantelussaan. Hän totesi, että komission tulkinta sopimuksesta estää varausten tekemisen tulevien tappioiden tai velkojen varalta ja moitteettoman varainhoidon harjoittamisen. Kantelija korosti, että se on aina hyväksynyt sen, ettei tällaisia varauksia pitäisi maksaa EU:n tuesta eikä kyseisen tuen edellyttämästä yhteisrahoituksesta. Siksi EEB turvautui toisiin keinoihin, toisin sanoen jäsentuloihin. Kantelija ei ollut ilmoittanut talousarviossa, että EEB:n saamat jäsenmaksut, joista komissio oli tietoinen, olivat budjettituloja. Talousarviosta käy hyvin selville, että jäsentuloja ei ollut tarkoitus käyttää ohjelmaa varten. Se, että komissio kieltäytyi hyväksymästä mahdollisia tulevia tappioita ja velkoja varten tehtyjä varauksia tukikelvottomiksi kustannuksiksi ja katsoi ne sen sijaan voitoksi tai ylijäämäksi, on vastoin yleisten ehtojen 10 artiklan 4 kohtaa, jossa viitataan kustannuksiin. On täysin loogista, että näitä niin kutsuttuja tukikelvottomia kustannuksia ei mainita talousarviossa, sillä komissio halusi tietoa ainoastaan tukikelpoisista menoista/kustannuksista. Tämä vahvistetaan tukisopimuksen 3 artiklan 1 kohdassa, jossa todetaan, että: *”toiminnan yksityiskohtainen talousarvio esitetään liitteessä III, joka on tämän sopimuksen erottamaton osa. Siihen sisältyvät ainoastaan kustannukset, joihin voidaan myöntää yhteisön rahoitusta liitteen II mukaisesti.”*

Kantelija pitäytyi kannassaan, jonka mukaan on vaikeaa ymmärtää, miten komissio voi vaatia itselleen koko summaa, jota se pitää ylijäämänä, sillä jos tukea on maksettu liikaa, myös toiset tuensaajat haluaisivat rahat palautettavan. Kantelija oli kiitollinen komissiolle siitä, että se on muuttanut vuoden 2000 sopimusehtoja, mutta korosti, ettei se tarkoita sitä, että kantelijan on hyväksyttävä edellistä sopimusta koskeva erittäin kiistanalainen tulkinta, josta EEB maksaisi kalliisti. On totta, että vuosien 1997–1998 ja vuoden 1999 sopimusten välillä on eroja, mutta niillä ei ole merkitystä tämän tapauksen kannalta. Näiden kolmen vuoden aikana komissio on soveltanut samaa oikeudellista kehystä, toisin sanoen neuvoston päätöstä 97/872/EY, jolla on tarkoitus tukea toimintaa ja hallintokuluja yleisen työhjelman yhteydessä. Vuoden 1999 sopimuksessa on liite yleisistä ehdoista, kun taas aiemmissa sopimuksissa oli ainoastaan liite rahoitusedellytyksistä. Tukikelpoisten kustannusten määrittelmä ja viittaus voittoihin on kuitenkin sama (vaikka vuonna 1998 niitä ei määriteltä tarkemmin). Kantelija totesi, että koska EEB ei ollut tuottanut voittoa tai esittänyt mahdollisten tulevien tappioiden tai velkojen varalta tehtyä varausta tukikelpoiseksi kustannukseksi, tällä ei ole merkitystä loppuarvion kannalta. Kantelija pahoitteli sitä, että komissio ei hyväksynyt oikeusasiamiehen ehdotusta sovintoratkaisuksi ja pyysi oikeusasiamiestä pitäytymään johtopäätöksessään.

Oikeusasiamies katsoi näissä olosuhteissa, että sovintoratkaisuun ei ollut päästy.

PÄÄTÖS

1 Tuen määrän vähentäminen – oikeus perustaa käyttö pääomarahasto/vararahasto

1.1 Kantelija oli tehnyt tukisopimuksen (SUF 99/84875) Euroopan komission kanssa vuonna 1999. Tilintarkastajiensa suositusten mukaisesti ja moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi kantelija halusi perustaa käyttö pääomarahaston/vararahaston jäsenmaksuista saatavista tuloista. Tämän varauksen tekemiseen ei käytetty komissiolta saatua tukea tai yhteisrahoituksen varoja. Komissio päätti kuitenkin vähentää maksamastaan tuesta varaukseen vuonna 1999 siirretyn määrän. Kantelija väitti, että komissiolla ei ollut oikeutta vähentää EEB:lle rahoitussopimuksen SUF 99/84875 nojalla maksettavasta loppumaksusta 30 787,27 euroa. Kantelija vaati kyseisen summan takaisinmaksua.

1.2 Komissio totesi ensimmäisessä lausunnossaan, että vuonna 1999 tehty sopimus, jota EEB:n kantelu koskee, ei sisällä soveltuvaa oikeusperustaa, joka tukisi EEB:n vaatimusta tehdä varaus. Komissio päätteli, että tukisopimusta oli noudatettava eikä sopimus sallinut muita tulkintoja kuin liikaa maksettujen avustusten perimisen kokonaisuudessaan. Sopimuksessa määrätään tällaisesta vähennyksestä ja se sitoo tuensajia. Vastauksessaan sovintoehdotukseen komissio pitäytyi kannassaan ja viittasi tukisopimuksen ja yleisten ehtojen säännöksiin.

1.3 Oikeusasiamies pani merkille, että kiista koski EEB:n ja komission välistä sopimusta. EY:n perustamissopimuksen 195 artiklan mukaan Euroopan oikeusasiamiehellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluja ”yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmeneistä epäkohdista”. Oikeusasiamies katsoo, että epäkohta ilmenee, kun julkinen toimielin ei noudata sitä sitovaa sääntöä tai periaatetta. Hallinnollinen epäkohta voi näin ollen ilmetä myös silloin, kun on kyse yhteisöjen toimielinten tai laitosten tekemien sopimusten velvoitteiden täyttämistä.

1.4 Oikeusasiamies katsoo kuitenkin, että tällaisissa tapauksissa suoritettavien tarkistusten laajuus on väistämättä rajallinen. Oikeusasiamies on erityisesti sitä mieltä, että hänen ei pidä yrittää selvittää, onko jompikumpi osapuoli rikkonut sopimusta kiistanalaisessa tapauksessa. Tätä kysymystä voitaisiin käsitellä tehokkaasti vain toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla olisi mahdollisuus kuulla osapuolten perusteluja sovellettavan kansallisen lain osalta ja arvioida kiistanalaisia tosiasioita.

1.5 Oikeusasiamies katsoo näin ollen, että sopimuskiistoja koskevissa tapauksissa on oikeutettua rajoittaa tutkimus sen selvittämiseen, onko yhteisön toimielin tai laitos toimitanut hänelle aukottoman ja järkevän selonteon toimiensa oikeusperustasta ja siitä, miksi se uskoo oman näkemyksensä sopimustilanteesta olevan oikea. Jos asia on näin, oikeusasiamies tekee sen johtopäätöksen, että hänen tutkimuksensa perusteella ei ole ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Tämä johtopäätös ei vaikuta osapuolten oikeuteen tutkituttaa sopimuskiistansa ja sopia se virallisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa.

1.6 Oikeusasiamies pani merkille, että komissio vähensi avustuksensa määrästä kantelijan varaukseen siirtämän summan. Koska kantelija noudatti tilintarkastajiensa ohjeita moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi eikä kantelija käyttänyt varaukseen komission tai yhteisrahoituksen avustuksia, oikeusasiamies ei pitänyt komission toimintaa perusteltuna. Oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että komissio on esittänyt yhdenmukaisen ja järkevän selvityksen toiminnastaan. Oikeusasiamies esitti siksi kriittisen huomautuksen komissiolle.

2 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettujen oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Oikeusasiamies panee merkille, että komissio vähensi avustuksensa määrästä kantelijan vararahastoon siirtämän summan. Koska kantelija noudatti tilintarkastajiensa ohjeita moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi eikä kantelija käyttänyt varaukseen komission tai yhteisrahoituksen avustuksia, oikeusasiamies ei pidä komission toimintaa perusteltuna. Oikeusasiamies ei ole vakuuttunut siitä, että komissio on esittänyt yhdenmukaisen ja järkevän selvityksen toiminnastaan.

Koska tapauksen kyseinen näkökohta koski tiettyjä menneisyyden tapahtumia ja koska sovintoratkaisuun oli mahdoton päästä, oikeusasiamies päätti asian käsittelyn.

Oikeusasiamiehen johtopäätös ei estä kantelijaa viemästä asiaa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

**RAHOITUKSEN
MAKSAMATTA
JÄTTÄMINEN**
*Päätös kanteluun
1272/2001/SM
(luottamuksellinen)
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelun taustalla olevat kiistattomat tosiseikat ovat yhteenvedona seuraavat.

Komissio julkaisi 20. elokuuta 1998 ehdotuspyynnön ("ilmoitus"), jonka tarkoituksena oli parantaa eurooppalaisten pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) rahoitusympäristöä. Kantelija, joka on yhtiö, jätti komissiolle 30. syyskuuta 1999 tukihakemuksensa vuonna 2000 aloitettavaan hankkeeseen, toteutettavuustutkimukseeseen, joka kuului yksityisten sijoittajien ja pk-yritysten yhteysverkostojen koskevaan ensimmäiseen toimintaluokkaan. Ilmoituksessa asetettiin kaksi menettelyä: ilmoituksessa määriteltyihin valintaperusteisiin pohjautuva valintamenettely, jonka aikana tarkistetaan tukihakemusten tukikelpoisuus, ja ratkaisumenettely, jonka aikana valintalautakunta vertaa valittuja hakemuksia ilmoituksessa määriteltyjen ratkaisuperusteiden pohjalta ja lopulta myöntää sopimuksen jollekin hakijalle.

Toukokuussa 2000 komissio pyysi kantelijalta pankkitietoja sopimuksen laatimista varten. Tämän faksin jälkeen kantelija vahvisti yhtiönsä rakennetta (markkinointi, henkilöstö) ja odotti komission hyväksyntää. Komission rahoitusyksiköt aloittivatkin sen sijaan tilintarkastuksen koskien JOP-hankkeiden eli Phare-maissa yhteisön tukijärjestelmän puitteissa toteutettuja hankkeita, ja tutkivat tarkastuksen yhteydessä erään yhtiön liikekumppanin toimintaa. Kantelijaan liittyvät toimet jätettiin sikseen siihen asti, kunnes hänen liikekumppaniinsa kohdistuvat väitteet olisi selvitetty. Sillä välin komission ohjelmajärjestelmät muuttuivat ja käsiteltävänä oleva hanke lopetettiin huhtikuussa 2001.

Kantelija, joka ei ollut saanut minkäänlaista sopimusta joulukuun 2000 loppuun mennessä eikä tammikuussa 2001, otti yhteyttä komissioon tiedustellakseen hankkeen ja toteutettavuustutkimusta koskevan rahoituksen hyväksymisen aikataulua. Kantelijalle kerrottiin epävirallisesti, että JOP-ohjelmaa koskeva tilintarkastus oli aloitettu. Elokuussa 2001 komissio ilmoitti yhtiölle, että se oli ollut varallaololuettelossa, mutta hanke oli lopetettu eikä sopimusta tehtäisi. Kantelija jätti 30. elokuuta 2001 kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle ja pyysi tämän apua.

Kantelija esitti seuraavat väitteet:

- 1) Komissio ei maksanut rahoitusta, vaikka oli hyväksynyt ehdotuksen.
- 2) Komissio ei ilmoittanut kantelijalle kohtuullisessa ajassa, että hanke oli päättynyt. Komissio ei myöskään ilmoittanut kantelijalle, että sen hakemus oli siirretty syrjään ja että yhtiön liikekumppani X oli komission yksiköiden tutkinnan kohteena.

Kantelija vaati, että komission olisi allekirjoitettava sopimus lupauksensa mukaan ja maksettava rahoitustuki.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

Komissio julkaisi 28. elokuuta 1998 ehdotuspyynnön, jonka tarkoituksena oli tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) kehittämällä yksityisten sijoittajien (business angels) verkostoja rahoitustukien avulla. Kantelija, yhtiö XXX, jätti 30. syyskuuta 1999 ehdotuksen hankkeesta, joka alkaisi vuonna 2000. Komissio ilmoitti kantelijalle 29. lokakuuta 1999 päivätyllä kirjeellä, että se oli vastaanottanut ehdotuksen ja että valintalautakunta tarkastelisi ehdotusta ajallaan. Tarkastelun jälkeen toimeksiantava yksikkö eli yritystoiminnan pääosasto kirjasi ehdotuksen varallaololuetteloon, mikä tarkoitti sitä, että ehdotus oli läpäissyt ensimmäisen valintavaiheen, mutta tuen myöntämisestä ei ollut vielä tehty päätöstä. Yritystoiminnan pääosasto pyysi 4. toukokuuta 2000 kantelijalta pankkitietoja rahoitussopimuksen solmimista varten. Useita JOP-hankkeita koskevan tilintarkastuksen aloittamisen seurauksena komission yksiköt tutkivat tarkemmin erään yhtiön liikekumppanin toimintaa. Tutkinnan aikana yritystoiminnan pääosasto päätti siirtää yhtiön syrjään siksi aikaa, kunnes väitteet olisi selvitetty.

24. tammikuuta 2001 pidetyssä yritystoiminnan pääosaston ja yhtiön edustajien välisessä tapaamisessa yhtiö teki selväksi, että se odotti edelleen rahoitussopimuksen solmimista komission kanssa ja että se oli tyytymätön sisäisen tilintarkastusprosessin hitauteen. Yritystoiminnan pääosasto ilmoitti heille puolestaan, että komissio ei aikonut solmia rahoitussopimusta yhtiön kanssa, ennen kuin liikekumppania koskevat väitteet olisi selvitetty, ja että ehdotus oli siirretty syrjään siksi aikaa. Muutamaa kuukautta myöhemmin, huhtikuussa 2001, yritystoiminnan pääosasto päätti lopettaa yksityisten sijoittajien verkostotoiminnan, jolloin kolme jäljellä olevaa ehdotusta, joihin kuului myös kantelijan ehdotus, jäivät ilman jatkotoimia.

23. elokuuta 2001 päivätyssä vastauskirjeessään kantelijan 11. heinäkuuta 2001 lähettämään kirjeeseen komissio ilmoitti kantelijalle, että toiminta oli lopetettu ja ettei rahoitussopimusta tehtäisi. Kantelija vastasi komission kirjeeseen 30. elokuuta 2001 ja pyysi lisätietoja sekä vaati, että rahoitussopimus allekirjoitetaan. Kantelija jätti samana päivänä kantelun oikeusasiamiehelle. Komissio lähetti kantelijalle väliaikaisen vastauksen 11. lokakuuta 2001 ja ilmoitti, että yritystoiminnan pääosasto tarkisti parhaillaan kantelijan ehdotusta perusteellisemmin ja pyysi siinä yhteydessä tietoja yhtiön yhtiöjärjestyksestä ja rekisteröinnistä belgialaiselta ”Tribunal de Commerce de Nivelles” -tuomioistuimelta.

Lopuksi komissio kommentoi kantelijan esittämiä väitteitä:

Komissio katsoi, ettei se jättänyt maksamatta rahoitusta, sillä se ei ollut sitoutunut myöntämään kyseistä tukea kantelijalle. Ehdotuksen kirjaaminen varallaololuetteloon tilanteessa, jossa se oli läpäissyt ensimmäisen valintavaiheen, mutta päätöstä rahoituksen myöntämisestä ei ollut tehty, ei merkinnyt sitoutumista myöntää tuki varallaololuettelossa oleville hakijoille. 29. lokakuuta 1999 kantelijalle lähetetty ilmoitus ehdotuksen vastaanottamisesta ja 4. toukokuuta 2000 päiväty faksi, jossa pyydettiin pankkitietoja, ovat osa komission hallinnollista käytäntöä, eivätkä merkinneet komissiota sitovaa lupautta.

Väitteeseen, jonka mukaan komissio ei ilmoittanut kantelijalle hankkeen päättymisestä kohtuullisessa ajassa, komissio totesi, että yhtiö oli siirretty syrjään odotettaessa petosepäilyn selvitystä. Yksityisiä sijoittajia koskevaan toimintaan liittyvät jäljellä olevat vuoden 2000 talousarviovarat siirrettiin vuodelle 2001 ja niiden voimassaolo päättyi maaliskuun lopussa 2001. Siinä vaiheessa yritystoiminnan pääosasto päätti lopettaa yksityisiä sijoittajia koskevan toiminnan ja ilmoitti kantelijalle, että toiminta oli päättynyt eikä tukia enää myönnettäisi.

Lopuksi komissio kommentoi väitettä, jonka mukaan kantelijalle ei ollut ilmoitettu sen siirtämisestä syrjään, ja totesi, että yhtiölle ilmoitettiin tästä yritystoiminnan pääosaston henkilöstön kanssa pidetyssä tapaamisessa 24. tammikuuta 2001. Väitteeseen, jonka mukaan komissio ei ilmoittanut kantelijalle, että sen liikeyumppani oli komission yksiköiden tutkinnan kohteena, komissio totesi ilmoittaneensa tästäkin kantelijalle mainitussa tammikuussa 2001 pidetyssä tapaamisessa. Lisäksi komissio totesi, että Euroopan petostentorjuntavirasto OLAF oli aloittanut lokakuussa 2000 tutkimuksen, joka koski erityisesti yhtä kantelijan liikeyumppania.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi väitteissään ja esitti seuraavat kannanotot:

Kantelija väitti edelleen, että komissio teki sitoumuksen todetessaan pankkitietojen pyytämiseksi 4. toukokuuta 2000 lähetetyssä kirjeessä, että ”voisitteko ystävällisesti (...), jotta sopimus XX:n kanssa voidaan laatia”. Kantelija väitti, että komission sitoumus kävi ilmi myös 24. tammikuuta 2001 pidetyn tapaamisen pöytäkirjasta, jossa todetaan, että yhtiön ehdotus ”sai melko hyvän pistemäärän arvioinnissa, ja sopimusta XX:n kanssa valmisteltiin (...) verkoston perustamisen ja kehittämisen tukemiseksi”. Kantelija oli sitä mieltä, että sopimus oli tehty, koska komissio oli hyväksynyt sen tarjouksen.

Komission toteamus, jonka mukaan 4. toukokuuta 2000 lähetetty kirje, jossa pyydettiin pankkitietoja, lähetettiin automaattisesti kaikille varallaololuettelossa oleville tarjousten tekijöille, oli virheellinen, sillä kantelija ei vielä tuolloin ollut varallaololuettelossa.

Kantelija katsoi myös, että komission olisi pitänyt ilmoittaa sille aloitetusta petostutkimuksesta, joka kohdistui erääseen sen liikeyumppaniin, ja ilmoittaa suoraan kyseiselle kumppanille asiasta. Tapauksen käsittelytapa riisti kummaltakin oikeuden puolustukseen, joka on perusoikeus. Kantelija huomautti lisäksi, että sen liikeyumppaniin kohdistuvat petosväitteet eivät mitenkään koskeneet kantelijayhtiötä.

Kantelija totesi, että lokakuussa 2000 alkanut OLAFin tutkimus ei komission lausunnon antamishetkellä eli 7. tammikuuta 2002 eikä vieläkään ollut päättynyt, ja mainitsi, että sen kumppani ei siten kommentoi väitettyjä sääntöjenvastaisuuksia.

Kantelija korosti myös, että komissio ei ollut tähän mennessä antanut vastausta sen 30. elokuuta 2001 lähettämän kirjeen sisällöstä.

Lopuksi hän vaati aiheutuneista vahingoista korvausta korkoineen.

PÄÄTÖS

1 Kantelijan uudet väitteet ja vaatimukset

1.1 Huomautuksissaan kantelija väitti, että komissio ei ollut antanut vastausta sen 30. elokuuta 2001 lähettämän kirjeen sisällöstä ja että komissio oli riistänyt sekä siltä että sen liikeyumppanilta oikeuden puolustukseen. Kantelija myös vaati vahingonkorvauksia korkoineen sen johdosta, että komissio ei ollut maksanut tukea.

1.2 Oikeusasiamies katsoi, ettei uusia väitteitä ja vaatimusta voitu käsitellä tyydyttävästi tämän tutkimuksen puitteissa. Väitteistä voitaisiin jättää oikeusasiamiehelle uusi kantelu. Kantelija voisi esittää uudet väitteet ja vaatimuksen suoraan komissiolle ja harkita uuden kantelun tekemistä oikeusasiamiehelle, jos komissio ei vastaisi tyydyttävällä tavalla.

2 Väitetty tuen maksamatta jättäminen, vaikka ehdotus oli hyväksytty

2.1 Kantelija väitti, että komissio ei maksanut tukea, vaikka oli hyväksynyt ehdotuksen, ja vaati, että komission olisi allekirjoitettava rahoitussopimus ja maksettava tuki.

2.2 Komissio katsoi, ettei se jättänyt maksamatta tukea, sillä se ei ollut sitoutunut myöntämään kyseistä rahoitusta kantelijalle. Se, että kantelijan ehdotus läpäisi ensimmäisen valintavaiheen, mutta päätöstä tuen myöntämisestä ei ollut tehty, ei merkinnyt sitoutumista myöntää rahoitus ensimmäisen valinnan läpäisseille varallaololuetteloon kirjatuille hakijoille.

2.3 Oikeusasiamies totesi, että tähän tapaukseen sovellettava tarjouspyyntömenettely on määritelty 20. elokuuta 1998 julkaistussa ehdotuspyynnössä, jonka tarkoituksena on parantaa pk-yritysten rahoitusympäristöä. Valitessaan yhtiöitä, joiden tehtävänä on lujittaa eurooppalaisten pk-yritysten rahoitusrakennetta, komissio valitsisi ensiksi alustavasti ne mahdolliset hakijat, joille rahoitussopimus voidaan myöntää, ja toteuttaisi varsinaisen valintamenettelyn toisessa vaiheessa. Jos komissio hyväksyisi tukihakemuksen, rahoitussopimus solmittaisiin. Tässä tapauksessa kantelija oli nähtävästi valittu ja sen katsottiin näin ollen olevan tukikelpoinen sopimuskumppani, mutta sille ei ollut myönnetty sopimusta.

2.4 Saatavilla olevien todisteiden perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei sitoutunut solmimaan rahoitussopimusta kantelijan kanssa.

2.5 Näin ollen komission toimintaa koskevassa kantelun tässä kohdassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

3 Väite, jonka mukaan komissio ei ilmoittanut hankkeen päättymisestä kohtuullisessa ajassa

3.1 Kantelija väitti, että komissio ei ilmoittanut kantelijalle kohtuullisessa ajassa hankkeen päättymisestä.

3.2 Komission mukaan se päätti lopettaa yksityisiä sijoittajia koskevan toimintaohjelman huhtikuussa 2001, kun vain kolme hakemusta, joiden joukossa kantelijan hakemus, oli enää käsittelemättä. Se ilmoitti kantelijalle 23. elokuuta 2001 päivätyskirjeessä ohjelman päättymisestä ja siitä, että kantelijan hakemusta ei enää käsiteltäisi.

3.3 Oikeusasiamies totesi, että komissio ilmoitti kantelijalle yksityisiä sijoittajia koskevan toimintaohjelman päättymisestä vasta neljän kuukauden kuluttua lopettamispäätöksestä. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa kohtuullisessa ajassa. Komissio ei antanut selitystä viivästymiselle. Oikeusasiamies katsoi siten, että komission olisi pitänyt ilmoittaa asiasta kantelijalle viipymättä. Tämän tekemättä jättäminen muodosti hallinnollisen epäkohdan, ja oikeusasiamies esittää asiasta alla olevan kriittisen huomautuksen.

4 Väite, jonka mukaan tukihakemuksen syrjään siirtämisestä ja liikekumppaniin kohdistuvasta tutkimuksesta ei ilmoitettu

4.1 Kantelijan mukaan komissio ei myöskään ilmoittanut kantelijalle, että sen hakemus oli siirretty syrjään ja että yhtiön liikekumppani X oli komission yksiköiden tutkinnan kohteena.

4.2 Komissio väitti, että yritystoiminnan pääosaston henkilöstö tapasi kantelijan 24. tammikuuta 2001 ja ilmoitti sille useita JOP-hankkeita koskevasta tilintarkastuksesta, sen liikekumppanin toimintaa koskevasta tutkinnasta ja siitä, että sen hakemus oli siirretty syrjään.

4.3 Oikeusasiamiehen saatavilla olevat todisteet eivät tue kantelijan väitettä, jonka mukaan komissio ei ilmoittanut sille näistä asioista. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, että kantelun tässä kohdassa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

5 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettun Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella on esitettävä yksi kriittinen huomautus:

Komissio päätti huhtikuussa 2001 lopettaa yksityisiä sijoittajia koskevan toiminnan. Se ilmoitti kantelijalle asiasta vasta 23. elokuuta 2001. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa kohtuullisessa ajassa. Komissio ei antanut selitystä viivästymiselle. Komission olisi pitänyt ilmoittaa asiasta kantelijalle viipymättä. Tämän tekemättä jättäminen on hallinnollinen epäkohta.

Koska tapauksen kyseinen näkökohta koski tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

KANSALAISELLE VASTAAMATTA JÄTTÄMINEN 226 ARTIKLAN MUKAISISSA MENETTELYSSÄ

*Päätös kanteluun
1767/2001/GC
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Kantelija on ympäristöasioiden asiantuntija, joka asuu Saksassa ja Kreikassa. Hän kirjoitti 25. heinäkuuta 2001 ympäristöasioista vastavalle komissaari Wallströmille (ympäristöasioista vastaava komission jäsen) kiinnittääkseen hänen huomionsa tapaukseen, jossa Kreikan viranomaisten suorittamassa Ateenan ja Marathonin välisen tien laajennusesitystä koskeneessa ympäristövaikutusten arvioinnissa oli hänen mielestään vakavia puutteita.

Komission ympäristöasioiden pääosaston yksikön B.2 (luonto ja sen monimuotoisuus) päällikkö ilmoitti 6. elokuuta 2001 saaneensa kirjeen ja totesi, että kantelijan esille ottamat kysymykset edellyttivät perusteellisia tutkimuksia. Hän sanoi, että komissio tekisi kaikkensa varmistaakseen, että ”saatte vastauksen kuuden viikon kuluessa tämän kirjeen saamisesta”.

Kun vastausta ei tullut, kantelija lähetti komissioon kolme muistutusta (18. lokakuuta, 15. marraskuuta ja 29. marraskuuta 2001). Kantelija väitti, että komission oikeudellisen yksikön jäsen soitti hänelle 1. joulukuuta 2001⁶² ja esitti kysymyksiä kantelijan kirjeen sisällöstä. Kantelijan mukaan soittaja totesi, ettei kantelijan kirjettä onnistuttu jäljittämään ja että komissio ei näin ollen tiennyt, pitikö oikeudellisen osaston vai tieteellisen osaston käsitellä asiaa.

Kantelija sai 7. joulukuuta 2001 kirjeen, joka oli päivätty 3. joulukuuta 2001. Siinä komissio kertoi hänelle, että 25. heinäkuuta 2001 lähetetyssä kirjeessä esitettyjä väitteitä tutkitaan parhaillaan ja että hänelle kerrottaisiin tilanteen kehittymisestä.

Kantelija esitti joulukuussa 2001 jättämässään kantelussa seuraavat väitteet:

- 1 Hänen asiaansa ei käsitelty kohtuullisessa ajassa.
- 2 Hänen kirjeitään oli käsitelty huolimattomasti, kaoottisesti ja vastuuttomasti.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio esitti lausunnossaan seuraavat kommentit:

⁶² Kantelussaan kantelija totesi, että hänelle soitettiin 6. joulukuuta 2001. Komission lausunnosta tekemissään huomautuksissa kantelija kuitenkin viittaa puhelinsoittoon mainiten, että se tapahtui 1. joulukuuta 2001. Tämän kirjeen ja yhteyden huomioon ottaen kantelussa mainittu päivämäärä oli virheellinen.

Kantelijan 25. heinäkuuta 2001 päivätty kirje oli osoitettu ympäristöasioiden PO:n yksikölle B.2. Se toimitettiin 30. elokuuta 2001 ympäristöasioiden PO:n yksikölle D.2 (yhteisön oikeuden implementointi ja voimaan saattaminen). Monista syistä johtuen kantelijan kirjettä (kirjoitettu saksaksi) ja lukuisia liitteitä (kirjoitettu kreikaksi) ei kuitenkaan ollut käsitelty kohtuullisessa ajassa.

1. heinäkuuta 2001 lähtien Kreikan asioista vastaavan virkamiehen virka oli ollut avoinna komission sisäiseen liikkuvuuteen liittyvän politiikan vuoksi. Tarvittaviin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi oli ryhdytty mahdollisimman pian. Ilmoitus kyseisestä avoimesta virasta (KOM/2001/2364) oli siten julkaistu 16. toukokuuta 2001, kun asianomainen virkamies jätti virkansa 1. heinäkuuta 2001. Toimielinten sisäisiltä ja ulkoisilta hakijoilta saadut hakemukset oli käsitelty. Hakemuksen lukumäärän ja viran erityisluonteen vuoksi uusi virkamies vastaanotti toimensa 16. syyskuuta 2001.

Tutkittuaan asiakirjat yksikkö D.2 pyysi komission pääsihteeriltä 30. marraskuuta 2001 päivätyssä ilmoituksessa rekisteröimään kantelijan kirjeen valituksena. 3. joulukuuta 2001 yksikkö D.2 ilmoitti kantelijalle, että komission yksiköt ryhtyisivät tarvittaviin toimiin hänen kirjeensä käsittelemiseksi. 14. joulukuuta 2001 pääsihteeristö ilmoitti kantelijalle, että hänen kirjeensä oli rekisteröity valituksena (viite 2001/5235).

Komissio pyysi 21. tammikuuta 2002 Kreikan viranomaisia lähettämään kahden kuukauden kuluessa kommentteja kantelijan väittämistä tosiseikoista.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija viittasi 6. elokuuta 2001 päivätyyn kirjeen sanamuotoon. Hänen mielestään komission mainitsema sisäinen liikkuvuus ei hyödyttänyt häntä eikä asiasta vastaavaa yksikköä. Kantelija korosti, että ongelman käsittelemiseen kulunut viive aiheutti sen, että ratkaisu oli lähes turha, ja että tämä ei voinut olla hyväksyttävissä. Hän tiedusteli myös, miksei hänelle ollut ilmoitettu asiasta, kun hänen kirjeeseensä vastaanminen kuuden viikon kuluessa oli osoittautunut mahdottomaksi, miksei hänen muistutuksiinsa ollut kiinnitetty mitään huomiota pitkään aikaan ja miksi hänelle soitettiin 1. joulukuuta 2001.

PÄÄTÖS

1 Asian käsittelyyn kulunut kohtuuton aika

1.1 Kantelija jätti komissiolle valituksen 25. heinäkuuta 2001. 6. elokuuta 2001 päivätyssä kirjeessä komissio ilmoitti hänelle, että komissio tekisi parhaansa asian käsittelemiseksi kuuden viikon kuluessa. 18. lokakuuta, 15. marraskuuta ja 29. marraskuuta 2001 lähetetyistä muistutuskirjeistä huolimatta komissio kirjoitti kantelijalle vasta 3. joulukuuta 2001 ilmoittaakseen, että se käsittelee asiaa. Kantelija väitti, että komissio viivytti epäasianmukaisesti hänen valituksensa käsittelyä.

1.2 Lausunnossaan komissio selitti, että kantelijan kirje osoitettiin ensin ympäristöasioiden pääosaston yksikölle B.2 ja sitten yksikölle D.2. Komission mukaan kirjeen käsittely viivästyi monista syistä. Kreikan asioista vastaava yksikön D.2 virkamies jätti virkansa 1. heinäkuuta 2001 komission sisäistä liikkuvuutta edistävän politiikan puitteissa. Toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi ryhdyttiin kuitenkin ajoissa. Ilmoitus avoimesta virasta julkaistiin 16. toukokuuta 2001. Saatujen hakemusten lukumäärän ja viran erityisluonteen vuoksi uusi virkamies aloitti tehtäviensä hoidon 16. syyskuuta 2001. Komission pääsihteeristö ilmoitti kantelijalle 14. joulukuuta 2001, että hänen kirjeensä oli rekisteröity valituksena. Komissio pyysi 21. tammikuuta 2002 Kreikan viranomaisia lähettämään kahden kuukauden kuluessa kommentteja kantelijan väittämistä tosiseikoista.

1.3 Hyvän hallinnon periaatteeseen kuuluu, että kansalaisten kirjeisiin vastataan kohtuullisessa ajassa. Tässä tapauksessa komissio lähetti väliaikaisen vastauksen pian sen jälkeen, kun se oli saanut kantelijan 25. heinäkuuta 2001 päivätyn kirjeen. Kirjeessä komissio ilmoitti, että se tekisi kaikkensa taatakseen, että kantelija saisi vastauksen kuuden viikon kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta. Oikeusasiamies pani merkille, että komissio ilmoitti kantelijalle 14. joulukuuta 2001 päivätyssä kirjeessä rekisteröineensä hänen kirjeensä valituksena saatuaan kantelijalta kolme muistutuskirjettä, eli yli neljä kuukautta hänen kirjeensä saapumisen jälkeen.

1.4 On selvää, että vastausajan ”kohtuullisuus” riippuu tapauksen olosuhteista. Komissio tukeutuu erityisesti siihen, että Kreikan asioista yksikössä D.2 vastaava virkamies oli jättänyt virkansa 1. heinäkuuta 2001 lähtien ja että hänen seuraajansa otti tehtävän vastaan vasta 16. syyskuuta 2001. Oikeusasiamies myönsi, että henkilöstössä tapahtunut muutos saattoi johtaa viivästyksiin kansalaisten lähettämien kirjeiden käsittelyssä ja että tietyissä olosuhteissa hallinto voisi tukeutua tähän tosiasiaan viivästysten perustelemiseksi. Tässä tapauksessa näin ei kuitenkaan ollut. Ensinnäkin komissio itse päätti elokuussa 2001 toimittaa kantelijan kirjeen sittenkin yksikköön D.2, vaikka sen täytyi tietää, että asiasta vastaavan henkilön virka oli ollut avoinna 1. heinäkuuta 2001 lähtien. Toiseksi, oli hyvin epätodennäköistä, että kantelijan 25. heinäkuuta 2001 lähettämään kirjeeseen olisi voitu antaa vastaus kuudessa viikossa, niin kuin 6. elokuuta 2001 lähetetyssä kirjeessä ilmoitettiin, sillä asiasta vastaava uusi henkilö otti tehtävänsä vastaan vasta 16. syyskuuta 2001. Asiasta ilmoittaminen kantelijalle ennen määräajan umpeutumista olisi siis ollut vähintäänkin kohteliasta. Kolmanneksi, sekä kantelijan 25. heinäkuuta 2001 päivätty kirje että kolme muistutuskirjettä oli kirjoitettu saksaksi eikä kreikaksi. Komissio ei väittänyt, etteikö yksikössä D.2 tai muualla pääosastossa ollut ketään, joka olisi voinut kirjoittaa kantelijalle saksaksi ja selvittää tilanteen. Vastaus olisi pitänyt lähettää viimeistään silloin, kun kantelijan muistutuskirjeet saapuivat. Oikeusasiamies huomautti, ettei komission lausunnossa myöskään esitetty minkäänlaista anteeksipyyntöä.

1.5 Oikeusasiamiehen johtopäätös oli edellä esitetyn tilanteen mukaisesti näin ollen se, että komissio ei vastannut kantelijan kirjeisiin kohtuullisessa ajassa. Tämä muodosti hallinnollisen epäkohdan. Asian suhteen esitetään siis kriittinen huomautus.

2 Kirjeiden käsitteleminen huolimattomasti, kaoottisesti ja vastuuttomasti

2.1 Kantelija väitti, että komissio käsitteli hänen kirjeitään huolimattomasti, kaoottisesti ja vastuuttomasti. Näkemyksensä tueksi hän ilmoitti, että komission oikeudellisen yksikön jäsen soitti hänelle 1. joulukuuta 2001 ja esitti kysymyksiä hänen 25. heinäkuuta 2001 lähettämänsä kirjeen sisällöstä. Kantelijan mukaan soittaja ilmoitti, ettei kantelijan kirjettä pystytty jäljittämään ja että komissio ei tiennyt, pitikö asiaa käsitellä oikeudellisessa vai tieteellisessä osastossa.

2.2 Oikeusasiamies totesi, että komissio ei kommentoinut tätä asiaa. Jos kyseinen puhelinsoitto soitettiin, komissiossa oli ilmeisesti tapahtunut jonkinlainen sekaannus. Sekaannuksella ei kuitenkaan ollut laajempia seuraamuksia. Komissio ilmoitti kantelijalle jo 14. joulukuuta 2001, että hänen kirjeensä oli rekisteröity valituksena, ja komissio näyttää jatkaneen tapauksen käsittelyä sen jälkeen asianmukaisesti.

2.3 Näillä perusteilla oikeusasiamies katsoi, ettei kantelijan esittämää toista väitettä koskevan tutkimuksen jatkaminen ollut tarpeellista.

3 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritetun Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallintotavan periaatteisiin kuuluu kansalaisten kirjeisiin vastaaminen kohtuullisessa ajassa. Tapauksessa komissio ilmoitti kantelijalle 14. joulukuuta 2001 päivätyssä

kirjeessä rekisteröineensä hänen kirjeensä kanteluna saatuaan kantelijalta kolme muistutuskirjettä, eli yli neljä kuukautta hänen kirjeensä saapumisen jälkeen. Vaikka kantelijalle lähetettiin väliaikainen vastaus pian sen jälkeen, kun hänen alkuperäinen kirjeensä oli saatu, oikeusasiamies katsoi, että tapaukseen liittyneissä olosuhteissa komissio ei ollut käsitellyt asiaa kohtuullisessa ajassa. Tämä muodosti hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

**YMPÄRISTÖHANKETTA KOSKEVAN
226 ARTIKLAN
MUKAISEN
KANTELUKÄSITTELYN
PÄÄTTÄMINEN:
VÄITETTY
PERUSTELUJEN
ESITTÄMISEN
LAIMINLYÖNTI JA
OIKEUSASIAMIEHEN
KERTOMUKSEN
HUOMIOTTA
JÄTTÄMINEN**

*Päätös kanteluun
39/2002/OV Euroopan
komissiota vastaan*

KANTELU

Kantelijan mukaan olennaiset tosiseikat olivat seuraavat:

Kantelija esitti komissiolle kantelun, jossa väitettiin, että Yhdistynyt kuningaskunta oli rikkonut 27. kesäkuuta 1985 annettua neuvoston direktiiviä 85/337/ETY (joka tunnetaan paremmin ”ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA) annettuna direktiivinä⁶³). Kantelu kirjattiin lokakuussa 2000. Kantelija väitti kantelussaan, että Angleseyn moottoriradalle oli myönnetty rakennuslupa, vaikka ympäristövaikutusten arviointia ei ollut suoritettu.

Elokuun 14. päivänä 2001 ympäristöasioiden pääosasto ilmoitti kantelijalle, että ”*olisi ollut toivottavaa, että paikalliset kaavoitusviranomaiset olisivat toteuttaneet direktiivin 85/337/ETY mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin ennen luvan myöntämistä vuonna 1992, mutta käytettävissämme olevan tiedon perusteella kaavoitusviranomaiset eivät ole rikkoneet direktiiviä käyttäessään harkintavaltaansa ja päättäessään, ettei tällaista arviointia tarvita*”. Kirjeessä todettiin, että tapauksen tutkinta lopetettaisiin, ellei kantelija lähetä uutta tietoa kuukauden kuluessa. Kantelija vastasi 27. syyskuuta 2002 hieman myöhässä lomansa takia. Lopulta 8. marraskuuta 2001 komissio ilmoitti kantelijalle, että asian käsittely oli päätetty.

Kantelija pani merkille, että ympäristöasioiden pääosaston tulkinta direktiivistä ei ole tyydyttävä, sillä sen sijaan, että tämä suojelisi direktiivillä kansalaisten oikeuksia ja ympäristöä, se näyttää omaksuneen sen kannan, että direktiivi ei millään tavoin sido jäsenvaltioita. Direktiivissä, jossa käytetään ilmaisuja ”tulee tehdä”, ”olisi oltava” ja ”täytyy olla”, säädetään selvästi, että jäsenvaltioiden olisi toteutettava ympäristövaikutusten arviointi, ennen kuin hankkeille myönnetään lupa. Kantelija väitti, että komissio ei ilmoittanut mitään perusteita sille, miksi tämä hanke vapautettiin ympäristövaikutusten arvioinnista.

Kantelija viittasi Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen vuonna 1998 laatimaan pitkäköön kertomukseen⁶⁴, jossa todettiin selvästi ja yksiselitteisesti, että kunnanvaltuuston toiminnassa oli ilmennyt hallinnollinen epäkohta. Kyseisen kertomuksen 64 kohdassa todetaan selvästi, että ”... *radan omistajia olisi pitänyt vaatia (muttei vaadittu) esittämään lupahakemuksessaan arviointi ehdotustensa ympäristövaikutuksista*”. Ympäristöasioiden pääosasto ei ottanut tätä huomioon eikä se edes viitannut tähän kertomukseen.

Tammikuun 6. päivänä 2002 kantelija kirjoitti oikeusasiamiehelle ja esitti seuraavat kolme väitettä:

⁶³ Kesäkuun 27. päivänä 1985 annettu neuvoston direktiivi tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista, EYVL 1985 L 175, s. 40.

⁶⁴ Walesin paikallishallintokomitea, paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomus entistä Isle of Angleseyn aluevaltuustoa ja Isle of Angleseyn kreivikunnanvaltuustoa vastaan tehtyjä kanteluja N:o 97/0471/AN/032, 97/0665/AN/041, 97/0987/AN/019 ja 97/0988/AN/020 koskevasta tutkimuksesta, 9. maaliskuuta 1998.

- 1 Komissio ei ottanut huomioon arvioinnissaan Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomusta vuodelta 1998, jossa viitattiin hallinnolliseen epäkohtaan.
- 2 Komissio lopetti asian käsittelyn, koska se oli tulkinut direktiiviä väärin.
- 3 Komissio ei ilmoittanut perusteita sille, miksi tämä hanke vapautettiin ympäristövaikutusten arvioinnista.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Mitä tulee ensimmäiseen väitteeseen, jonka mukaan komissio ei ottanut huomioon Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomusta vuodelta 1998, jossa viitattiin hallinnolliseen epäkohtaan, komissio huomautti ottaneensa tämän kertomuksen huomioon, mutta kertomuksessa ei esitetty todisteita siitä, että yhteisön lainsäädäntöä ja etenkin direktiiviä 85/337/ETY olisi rikottu. Kantelijalle 26. tammikuuta 2001 osoittamassaan kirjeessä komissio oli korostanut, että alueen ilmoittaminen maisemansuojelualueeksi oli puhtaasti kansallinen ilmoitus. Koska ilmoituksella ei ollut oikeusperustaa yhteisön lainsäädännössä, sillä ei katsottu olevan merkitystä tämän kantelun näkökulmasta.

Toisesta väitteestä, jonka mukaan asian käsittely lopetettiin direktiivin 85/337/ETY virheellisen tulkinnan vuoksi, komissio huomautti, että kantelu liittyi paikallisten kaavoitusviranomaisten vuonna 1992 tekemään päätökseen myöntää kilparadalle lupa ilman edellä mainitun direktiivin mukaista ympäristövaikutusten arviointia. Kantelu koski näin ollen kyseisen direktiivin säännöksiä ennen sen muuttamista direktiivillä 97/11/EY.

Alkuperäisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ennen luvan myöntämistä arvioidaan niiden hankkeiden vaikutukset, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Tässä tarkoitettut hankkeet määritellään 4 artiklassa”.

Direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään, että ”liitteessä II mainittuihin luokkiin kuuluvat hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti, jos jäsenvaltiot toteavat niiden laadun sitä vaativan. Tätä varten jäsenvaltiot voivat erityisesti määritellä, että tietyn tyyppiset hankkeet on arvioitava tai niille on vahvistettava arviointiperusteet tai -kynnykset, jotka ovat tarpeen päätettäessä, mitkä liitteessä II mainittuihin luokkiin kuuluvat hankkeet arvioidaan 5–10 artiklan mukaisesti.

Direktiivin liitteessä II olevan 11 kohdan b alakohdassa ”autojen ja moottoripyörien pysyvät kilpa- ja koeradat” mainitaan yhtenä tällaisena hankkeena.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen mukaan direktiivin 4 artiklan 2 kohdan toista alakohtaa on tulkittava siten, että siinä annetaan jäsenvaltioille harkintavaltaa täsmentää tietyt hankeryhmät, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, tai vahvistaa arviointiperusteita tai -kynnyksiä. Direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa rajoitetaan kuitenkin tätä harkintavaltaa, sillä siinä asetetaan velvollisuus tehdä ympäristövaikutusten arviointi sellaisista hankkeista, joilla laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (ks. asia C-435/97 World Wildlife Fund ym. vastaan Autonome Provinz Bozen ym., 36 kohta).

Komissio kirjoitti Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisille 31. tammikuuta 2001 pyytääkseen selvitystä siitä, onko tässä tapauksessa otettu huomioon tarve toteuttaa ympäristövaikutusten arviointi etenkin meluhaittojen osalta. Maaliskuun 26. päivänä 2001 antamassaan vastauksessa Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset kertoivat, että silloiset paikalliset toimivaltaiset kaavoitusviranomaiset olivat katsoneet, että on epäto-

dennäköistä, että ehdotetulla suunnitelmalla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja siksi ne eivät vaatineet hankkeen toteuttajaa arvioimaan ympäristövaikutuksia. Jatkuvien meluhaittojen osalta Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset panivat merkille, että vaikka direktiivissä ei vaadita ympäristövaikutusten arviointia, jos hankkeelle on jo myönnetty lupa, alueella järjestettiin kuitenkin myöhemmin melunseuranta, jonka johdosta alueelle rakennettiin kaksi uutta meluvallia.

Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten antaman vastauksen perusteella komissio katsoi, ettei ollut mitään todisteita siitä, että Yhdistynyt kuningaskunta olisi rikkonut alkuperäistä direktiiviä, ja koska kantelija ei toimittanut uusia todisteita tällaisesta rikkomuksesta, kantelu oli perusteeton.

Komissio huomautti kolmannesta väitteestä, jonka mukaan komissio ei ilmoittanut perusteita sille, miksi kyseinen hanke vapautettiin ympäristövaikutusten arvioinnista, että 14. elokuuta 2001 päivätyssä kirjeessään se antoi kantelijalle täydellisen selvityksen Yhdistyneen kuningaskunnan kanteluun antamasta vastauksesta ja kehotti tätä esittämään lisähuomautuksia. Vaikka kantelija kirjoitti komissiolle 27. syyskuuta 2001 ilmaistakseen huolensa komission toiminnasta kyseisessä tapauksessa, hänen kirjeensä ei sisältänyt komission kannalta merkittävää lisätietoa. Koska kantelija ei ollut toimittanut lisätodisteita siitä, että Yhdistynyt kuningaskunta olisi rikkonut direktiiviä, komissio päätti lopettaa kantelun käsittelyn ja kertoi siitä kantelijalle 15. lokakuuta 2001 päivätyssä kirjeessään. Samalla komissio toisti, että hankkeen lupahakemuksen päivämäärän vuoksi sen oli arvioitava tapausta alkuperäistä direktiiviä vasten eikä myöhemmin direktiivillä 97/11/EY muutettua direktiiviä vasten, jossa rajoitetaan jäsenvaltioiden 4 artiklan 2 kohdan mukaista harkintavaltaa.

Muutetussa artiklassa vaaditaan, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehty päätös on kansalaisten saatavilla. Hanketta koskevan lupahakemuksen esittämisajankohtana voimassa olleessa direktiivissä ei säädetty tällaisesta vaatimuksesta.

Kantelijan huomautukset

Mitä tulee ensimmäiseen väitteeseen Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomuksesta, kantelijan mielestä komissio oli väärässä väittäessään, että *”kertomuksessa ei esitetty todisteita siitä, että yhteisön lainsäädäntöä tai etenkin direktiiviä 85/337/ETY olisi rikottu”*. Kertomuksessa todettiin, että on erittäin epätydyttävää, että paikallisviranomaiset päättivät olla ottamatta huomioon ympäristöterveyden johtajansa varoituksia, ja pahoiteltiin ympäristövaikutusten arvioinnin puutteellisuutta. Kantelija ihmettelee, voiko komissio vaatia tätä selvempiä todisteita yhteisön lainsäädännön rikkomisesta.

Mitä tulee komission näkemykseen siitä, että alueen ilmoittamisella maisemansuojelualueeksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa ei ole merkitystä kantelun arvioinnille, sillä kyse oli puhtaasti kansallisesta ilmoituksesta, jolla ei ole oikeusperustaa yhteisön lainsäädännössä, kantelija totesi, että komissio teki väärin, kun se ei ottanut huomioon tämän kansallisen ilmoituksen tärkeyttä.

Kantelija kiinnitti huomiota myös komission seuraavaan, jokseenkin ironiseen ilmaisuun: *”olisi järkevää otaksua, että meluhaittoja olisi tutkittu perusteellisemmin, jos hankkeen ympäristövaikutuksia olisi arvioitu, ennen kuin lupa myönnettiin”*.

Toisen väitteen osalta kantelija pani merkille, että komissio oli tulkinut direktiiviä 85/337/ETY sekä direktiivin kirjaimen että sen hengen vastaisesti. Kantelija viittasi ilmaisiin *”olisi tehtävä”* ja *”täytyy”*, jotka toistuvat useita kertoja direktiivin johdanto-osassa. Tämän perusteella ei ole epäilystäkään siitä, etteivätkö jäsenvaltiot olisi oikeudellisesti velvoitettuja suojelemaan ympäristöä.

Jäsenvaltioiden ympäristövaikutusten arviointia koskevasta harkintavallasta – johon komissio viittasi – kantelija huomautti, että ”autojen ja moottoripyörien pysyvät kilpa- ja koeradat” mainitaan yhtenä niistä lukuisista ”hankkeista, joita tarkoitetaan 4 artiklan 2 kohdassa”.

Mitä tulee Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten antamaan vastaukseen, jonka mukaan ”*silloiset paikalliset toimivaltaiset kaavoitusviranomaiset olivat katsoneet, että on epätodennäköistä, että ehdotetulla suunnitelmalla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja siksi ne eivät vaatineet hankkeen toteuttajaa arvioimaan ympäristövaikutuksia*”, kantelija totesi, että komissio olisi voinut suhtautua tähän väitteeseen epäilevästi hänen kantelunsa perusteella, sillä se osoitti, että kilparata on aiheuttanut valituksia ja saanut aikaan ärtymistä paikallisten asukkaiden keskuudessa. Kantelija kysyi, voiko kellään järkevällä ihmisellä olla epäilystään siitä, etteikö valmiilla moottoriradalla olisi merkittäviä ympäristövaikutuksia ja etteikö hankkeen ympäristövaikutuksia olisi siksi pitänyt arvioida.

Kantelijan mielestä komissio ei antanut tyydyttäviä perusteita sille, miksi hanke vapautettiin ympäristövaikutusten arvioinnista. Hän toteaa, että komission olisi pitänyt hyväksyä paikallishallinnon oikeusasiamiehen selvä johtopäätös hallinnollisesta epäkohdasta. Kantelijan näkemys on se, että virkakoneisto on neuvokas ja nerokas, ei kuitenkaan yleisen edun ja ympäristön puolustajana, vaan keksiessään tekosyitä sille, miksi EU:n direktiivejä ei tulisi saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna täytäntöön. Kantelija totesi lopuksi, että tällainen tilanne ainoastaan vieraannuttaa EU:n kansalaiset EU:n toimielimistä.

PÄÄTÖS

1 Väite, jonka mukaan komissio ei ottanut huomioon Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomusta

1.1 Kantelija väitti, että komissio ei ottanut arvioinnissaan huomioon Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomusta vuodelta 1998, jossa viitattiin hallinnolliseen epäkohtaan.

1.2 Komissio pani merkille, ettei kertomuksessa ollut mitään todisteita siitä, että yhteisön lainsäädäntöä tai etenkin direktiiviä 85/337/EEC olisi rikottu. Komissio totesi, että alueen ilmoittaminen maisemansuojelualueeksi oli puhtaasti kansallinen ilmoitus, eikä sillä ollut merkitystä kantelun kannalta.

1.3 Euroopan oikeusasiamies on tutkinut Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen 9. maaliskuuta 1998 päivätyn kertomuksen. Euroopan oikeusasiamies pani merkille, että Walesin oikeusasiamiehen havaitsema hallinnollinen epäkohta liittyy vuoden 1988 kaupunki- ja maaseutusuunnittelua – ympäristövaikutusten arviointi – koskevien määräysten ehtoihin. Näiden määräysten liitteenä olevien perustelujen mukaan ne koskevat direktiivin 85/337/ETY määräysten täytäntöönpanoa Englannissa ja Walesissa.

1.4 Hyvän hallinnon periaatteet edellyttävät, että päätöksiä tehdessään toimielin ottaa huomioon keskeiset seikat, painottaen kutakin niistä aiheellisella tavalla, ja sulkee kaikki asiaankuulumattomat seikat tarkastelun ulkopuolelle⁶⁵.

1.5 Jättäessään mainitsematta Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen 9. maaliskuuta 1998 päivätyn kertomuksen kantelijalle osoittamassaan kirjeessä, vaikka kantelija oli nimenomaisesti viitannut kyseiseen kertomukseen, komissio ei ottanut päätöksessään huomioon tapauksen käsittelyn kannalta keskeistä seikkaa. Tämä oli hallinnollinen

⁶⁵ Ks. hyvän hallintotavan säännösten 9 artikla (objektiivisuus), sellaisena kuin Euroopan parlamentti on sen hyväksynyt 6. syyskuuta 2001 antamassaan päätöslauselmassa.

epäkohta, ja oikeusasiamies esitti sen johdosta jäljempänä esitetyn kriittisen huomautuksen.

2 Väite, jonka mukaan direktiiviä on tulkittu väärin

2.1 Kantelija väitti, että komissio lopetti asian käsittelyn, koska se oli tulkinut direktiiviä väärin.

2.2 Komissio totesi, että Yhdistyneen kuningaskunnan antaman vastauksen perusteella – jonka mukaan silloiset paikalliset toimivaltaiset kaavoitusviranomaiset katsoivat, että on epätodennäköistä, että ehdotetulla suunnitelmalla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, minkä vuoksi ne eivät vaatineet hankkeen toteuttajaa arviomaan ympäristövaikutuksia – komissio katsoi, ettei mikään viittaa siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta olisi rikkonut alkuperäistä direktiiviä.

2.3 Oikeusasiamies pani merkille, että komissio kirjoitti kantelijalle ensimmäisen kerran 26. tammikuuta 2001 ja kertoi tälle pyytäneensä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta selvitystä direktiivin 85/337/ETY soveltamisesta ja etenkin ympäristövaikutusten arviointia koskevasta vaatimuksesta sekä meluhaitoista.

2.4 Elokuun 14. päivänä 2001 komissio ilmoitti kantelijalle kaksisivuisessa kirjeessään arvioineensa kantelun ja totesi, että se ehdottaa tapauksen käsittelyn lopettamista, ellei kantelija toimita uusia huomautuksia kuukauden kuluessa. Komissio totesi kirjeessään, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat vastanneet, että paikalliset kaavoitusviranomaiset olivat päättäneet, ettei ympäristövaikutusten arviointi ole tarpeen. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset vastasivat myös, että Isle of Angleseyn kunnanvaltuusto oli järjestänyt melutason seurannan ja että kaksi uutta meluestettä oli rakennettu. Lisäksi ne ilmoittivat komissiolle vireillä olevasta lupahakemuksesta, joka koski kilparadan perusteellista muuttamista siten, että meluhaitat pienenevät.

2.5 Komissio totesi lopuksi, että ”olisi ollut toivottavaa, että paikalliset kaavoitusviranomaiset olisivat toteuttaneet direktiivin 85/337/ETY mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin ennen luvan myöntämistä vuonna 1992, mutta käytettävissämme olevan tiedon perusteella kaavoitusviranomaiset eivät ole rikkoneet direktiiviä käyttäessään harkintavaltansa ja päättäessään, ettei tällaista arviointia tarvita. Myös alueen meluhaittojen vähentämiseksi ryhdyttäisiin toimenpiteisiin. Päätöstä tehdessämme otimme huomioon myös sen tosiasian, että sijaintipaikalle annettiin lupa lähes 10 vuotta sitten ja kilparata on ollut toiminnassa jo monien vuosien ajan.”

2.6 Kantelija vastasi komission 14. elokuuta 2001 päivättyyn kirjeeseen 27. syyskuuta 2001 ja ilmoitti olevansa pettynyt komission johtopäätökseen ja siihen ilmeiseen näkökantaan, jonka mukaan direktiivi ei ole velvoittava. Komissio vastasi 15. lokakuuta 2001 ja totesi, että direktiivissä 85/337/ETY, sellaisena kuin se oli ennen direktiivillä 97/11/EY tehtyjä muutoksia, jäsenvaltioille annetaan laaja harkintavalta ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamisessa. Komissio ilmoitti lopulta kantelijalle 8. marraskuuta 2001, että tapauksen käsittely oli lopetettu lopullisesti.

2.7 Kun otetaan huomioon a) tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat käyttää direktiivissä 85/337/ETY vahvistettua harkintavaltansa päättäessään ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeesta⁶⁶, b) se tosiasia, että kyseessä olevaan kilparataan – joka hyväksyttiin vuonna 1992 – sovelletaan direktiivin 85/337/ETY eikä direk-

⁶⁶ Ks. asia C-435/97 *WWF ym. v. Autonome Provinz Bozen ym.*, Kok. 1999, s. I-5613, 36 kohta. ”Direktiivin 4 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa annetaan jäsenvaltioille harkintavaltaa täsmentäviä tietyt hankeryhmät, joiden ympäristövaikutukset on arvioitava, tai vahvistaa arviointiperusteita tai -kynnyksiä. Kuitenkin 2 artiklan 1 kohdassa rajoitetaan tätä harkintavaltaa, kun siinä asetetaan velvollisuus tehdä ympäristövaikutusten arviointi sellaisista hankkeista, joille etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (ks. asia C-72/95 *Kraaijeveld ym. v. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland*, Kok. 1996, s. I-5403, 50 kohta ja asia C-301/95 komissio v. Saksa, Kok. 1998, s. I-6135, 45 kohta).”

tiivin 97/11/EY säännöksiä, joilla rajoitetaan jäsenvaltioiden asiaa koskevaa harkintavaltaa ja joita sovelletaan ainoastaan 14. maaliskuuta 1999 jälkeen ehdotettuihin hankkeisiin⁶⁷, ja c) Yhdistyneen kuningaskunnan antamat vastaukset, jotka komission oli otettava huomioon, oikeusasiamies katsoi, että komission johtopäätös, jonka mukaan direktiiviä ei rikottu, vaikuttaa asianmukaiselta. Tapauksen tässä näkökohdassa ei näin ollen ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

3 Komissio ei ilmoittanut perusteita sille, miksi hanke vapautettiin ympäristövaikutusten arvioinnista

3.1 Kantelija väitti, ettei komissio ilmoittanut perusteita sille, miksi kyseinen hanke vapautettiin ympäristövaikutusten arvioinnista.

3.2 Komissio huomautti, että 14. elokuuta 2001 päivätyssä kirjeessään se antoi kantelijalle täydellisen selvityksen Yhdistyneen kuningaskunnan vastauksesta ja kehotti kantelijaa esittämään lisähuomautuksia.

3.3 Oikeusasiamies pani merkille, että 14. elokuuta ja 15. lokakuuta 2001 päivätyissä kirjeissään komissio ilmoitti kantelijalle perusteet komission johtopäätösten ymmärtämiseksi, Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomusta koskevaa selvitystä lukuun ottamatta, ja kun otetaan huomioon jäsenvaltioille annettu harkintavalta ympäristövaikutusten arvioinnissa, direktiivin rikkomisesta ei ole todisteita. Tapauksen tässä näkökohdassa ei näin ollen ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

4 Johtopäätös

Kantelun ensimmäisen osan johdosta suoritettua Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella oli esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallinnon periaatteet edellyttävät, että päätöksiä tehdessään toimitellaan huomioon keskeiset seikat, painottaen kutakin niistä aiheellisella tavalla, ja sulkee kaikki asiankuulumattomat seikat tarkastelun ulkopuolelle.

Jättäessään mainitsematta Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen 9. maaliskuuta 1998 päivätyksen kertomuksen⁶⁸ kantelijalle osoittamassaan kirjeessä, vaikka kantelija oli nimenomaisesti viitannut kyseiseen kertomukseen, komissio ei ottanut päätöksessään huomioon tapauksen käsittelyn kannalta keskeistä seikkaa. Tämä muodostaa hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

⁶⁷ Direktiivin 97/11/EY 3 artiklan 2 kohta.

⁶⁸ Paikallishallinnon oikeusasiamiehen kertomus entistä Isle of Angleseyn aluevaltuustoa ja Isle of Angleseyn kreivikunnanvaltuustoa vastaan tehtyjä kanteluja N:o 97/0471/AN/032, 97/0665/AN/041, 97/0987/AN1/019 ja 97/0988/AN1/020 koskevasta tutkimuksesta.

3.4.2 Euroopan yhteisöjen tuomioistuin

UDELLEENASETTAUTUMISKORVAUSTA KOSKEVAAN 90 ARTIKLAN MUKAISEEN VALITUKSEEN VASTAAMATTA JÄTTÄMINEN

Päätös kanteluun

1751/2001/GG

Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta vastaan

KANTELU

Kantelija, joka on Saksan kansalainen, työskenteli yhteisöjen tuomioistuimessa vuodesta 1977 vuoteen 2000. Jäätyään tuomioistuimen palveluksesta eläkkeelle hän kysyi (tuomioistuimen henkilöstösastolle 12. huhtikuuta 2000 osoitetussa kirjeessä), voitaisiinko hänelle myöntää henkilöstösääntöjen liitteen VII 6 artiklan mukainen uudelleenasettautumiskorvaus.

Liitteen VII 6 artiklan 1 kohdan mukaan virkamiehellä, joka täyttää 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset (eli ulkomaankorvauksen saamisen edellytykset), on palvelussuhteensa päättyessä oikeus uudelleenasettautumiskorvaukseen, joka on kotitalouslisään oikeutetun virkamiehen osalta kahden kuukauden peruspalkan suuruinen ja sellaisen virkamiehen osalta, jolla ei ole oikeutta tähän lisäksi, kuukauden peruspalkan suuruinen, jos hän on ollut palveluksessa neljä vuotta eikä saa samanluontoista korvausta uudessa työssään. Liitteen VII 6 artiklan 4 kohdassa määrätään, että uudelleenasettautumiskorvaus maksetaan vain, jos virkamies on asettautunut uudelleen ”vähintään 70 kilometrin päähän asemapaikasta”.

Kantelija väitti, että hän asui Schengenissä (Luxemburg) ja että jäätyään eläkkeelle tuomioistuimen palveluksesta hän muutti rajan toiselle puolelle Perliin Saksaan (joka on toisella puolella Mosel-jokea).

Saksan rautatieyhtiön antaman todistuksen perusteella kantelija katsoi, että Perlin ja Luxemburgin välinen etäisyys (Karthausin kautta Saksassa) on 86 km eikä 57 km, kuten tuomioistuin nähtävästi oletti.

Kantelijan 12. huhtikuuta 2000 lähettämään kirjeeseen ei vastattu. Hän lähetti virallisen hakemuksen 18. helmikuuta 2001. Siihenkään ei vastattu, joten kantelija jätti 19. heinäkuuta 2001 henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisesti sisäisen valituksen implisiittisestä päätöksestä hylätä hänen hakemuksensa. Hän ei saanut vastausta 90 artiklan 2 kohdassa asetetussa neljän kuukauden määräajassa.

Kantelija kääntyi näin ollen oikeusasiamiehen puoleen. Joulukuussa 2001 jättämässään kantelussa hän väitti, että tuomioistuin (1) ei vastannut hänen 12. huhtikuuta 2000 ja 18. helmikuuta 2001 lähettämiin kirjeisiinsä eikä 90 artiklan mukaiseen valitukseensa ja (2) ei myöntänyt hänelle kuuluvaa uudelleenasettautumiskorvausta. Kantelija mainitsi myös, että yhteisöjen tuomioistuimessa aiemmin tuomarina työskennellyt Pescatore oli saanut uudelleenasettautumiskorvauksen, vaikka hän asui edelleen samassa talossa Luxemburgissa.

TUTKIMUS

Tuomioistuimen lausunto

Tuomioistuin esitti lausunnossaan seuraavat huomautukset:

Asettautumiskorvauksen ja uudelleenasettautumiskorvauksen tarkoitukset ovat hyvin lähellä toisiaan. Molempien tarkoituksena on korvata kustannukset, jotka virkamiehelle aiheutuu uuteen ympäristöön sopeutumisesta⁶⁹. Uudelleenasettautumiskorvauksen maksaminen edellytti asuinpaikan muutosta eli virkamiehen vakituisen asuinpaikan muuttamista todella toiseksi paikaksi, jonka ilmoitetaan olevan uudelleenasettautumispaikka⁷⁰. Vakituisen asuinpaikan käsite oli tulkittava paikaksi, johon kyseinen henkilö oli asettau-

⁶⁹ Ks. asia 140/77 *Verhaaf v. komissio*, Kok. 1978, s. 2117, 18 kohta; asia T-37/99 *Miranda v. komissio*, Kok. henkilöstöasiat 2001, s. II-413, 29 kohta.

⁷⁰ Asia 79/82 *Evans v. tilintarkastustuomioistuin*, Kok. 1982, s. 4033, 13 kohta; yhdistetyt asiat T-57/92 ja T-75/92 *Yorck von Wartenburg v. parlamentti*, Kok. 1993, s. II-925, 65 kohta.

tunut ja jonka hän aikoi pitää etujensa pysyvänä tai tavanomaisena keskuksena⁷¹. Lopuksi oli myös syytä muistuttaa, että yhteisön lainsäädännön määräyksiä, joissa annetaan oikeus taloudellisiin etuuksiin, tuli tulkita suppeasti erityisesti julkisten varojen asianmukaisen käytön varmistamiseksi⁷². Oli joka tapauksessa varmistettava, täytyikö maksun myöntämistä koskeva sosiaalinen tarkoitus⁷³.

Tässä tapauksessa uudelleenasettautumiskorvaus ei selvästikään ollut aiheellinen kolmesta syystä.

Ensinnäkään väitettyyn uudelleenasettautumiseen ei liittynyt uutta ympäristöä. Tuomioistuimen ja kantelijan välille oli jo syntynyt erimielisyys samoista ehdoista asettautumiskorvauksen kohdalla. Tuolloin tuomioistuimen hallinto oli katsonut, että muuttoa Perlistä Schengeniin eli 2 kilometrin päähän ei voitu pitää asettautumisenä uuteen ympäristöön. Henkilöstösääntöjen liitteen VII 5 artiklan mukaista asettautumiskorvausta koskeva kantelijan vaatimus oli näin ollen hylätty. Hakemuksen tarkastelu oli johtanut laajaan kirjeenvaihtoon kantelijan ja tuomioistuimen välillä ja siitä tehtiin yhteenveto tuomiossa, jonka tuomioistuin asiasta antoi⁷⁴. Muuttoa takaisin Perliin ei näin ollen voitu pitää uudelleenasettautumisenä.

Toiseksi vaikka ajateltaisiinkin, että kyseessä olisi kantelijan väitteen mukaisesti uudelleenasettautuminen Perliin, kaupungin etäisyys Luxemburgista oli alle 70 km, joka kyseisessä määräyksessä on asetettu edellytykseksi. Tässä yhteydessä tuomioistuin tukeutui asiakirjoihin, joiden mukaisesti Luxemburgin ja Perlin välinen etäisyys maanteitse mitattuna oli 32–34 km. Kantelijan perusteluna käyttämä 86 kilometrin etäisyys on junamatkan pituus. Liitteen VII 6 artiklan 4 kohdassa ei kuitenkaan mainita etäisyyttä rautateitse mitattuna. Tällä välimatkalla ei ollut merkitystä määräyksen soveltamisen kannalta. Määräystä on tulkittava siten, että otetaan huomioon sen edellä kuvattu tarkoitus. Ei siis ollut mitään syytä määrittellä etäisyyttä kiertoteitse, joka johtui rautatieverkoston sijainnista.

Kolmanneksi tosiasialliset seikat osoittivat, ettei uudelleenasettautumista ollut tapahtunut. Kantelija oli vain toimittanut todistuksen, josta kävi ilmi hänen olevan kirjoilla Perlistä. Hän ei kuitenkaan osoittanut, että hän oli siirtänyt vakituisen asuinpaikkansa Schengenistä Perliin. Kantelija oli lisäksi pyytänyt tuomioistuimelta lupaa ja oli saanut luvan toimia Perlin kaupunginvaltuuston jäsenenä vuosina 1989–1994. Tämä osoitti, että hänellä oli koko ajan ollut kaupunkiin vahvat siteet.

Kantelija väitti, ettei hänen kirjeisiinsä ja 90 artiklan mukaiseen valitukseensa ollut vastattu, mihin tuomioistuin totesi, että kantelijan täytyi olla tietoinen siitä, että hänen uudelleenasettautumiskorvaushakemuksensa oli epäasianmukainen. Vaikka hallinto ei olisi vastauksessaan voinut antaa mitään hyödyllisiä uusia tietoja, olisi ollut suotavaa, että kyseinen yksikkö olisi vastannut kantelijalle hallinnollisen kohteliaisuuden nimissä. 90 artiklan mukaisen valituksen osalta kantelija ei voinut valittaa sitä, että hänelle ei ollut ilmoitettu hallinnon kannasta hänen valitukseensa, sillä 90 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että jos vastausta ei ole annettu, asian katsotaan tulleen hylätyksi implisiittisellä päätöksellä.

Oikeusasiamies oli vuosikertomuksissaan ottanut sen kannan, että hallinnollinen epäkohta ilmenee, kun julkinen toimielin ei toimi sitä sitovan määräyksen tai periaatteen mukaisesti. Tuomioistuin katsoi, että edellä esitetyn perusteella tässä tapauksessa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

⁷¹ Asia T-63/91 *Benzler v. komissio*, Kok. 1992, s. II-2095, 25 kohta; asia T-37/99 *Miranda v. komissio*, Kok. henkilöstöasiat 2001, s. II-413, 31 kohta.

⁷² Asia T-41/89 *Schwedler v. parlamentti*, Kok. 1990, s. II-79, 23 kohta.

⁷³ Asia T-498/93 *Dornonville de la Cour v. komissio*, Kok. henkilöstöasiat 1994, s. II-813, 38 ja 39 kohta.

⁷⁴ Asia 90/81 *Burg v. yhteisöjen tuomioistuin*, Kok. 1982, s. 983.

Lisäksi tuomioistuimen yksiköille oli annettu ohjeet, joiden mukaan tuleviin kirjeisiin olisi vastattava silloinkin, kun hakemus on ilmiselvästi epäasianmukainen ja kun vastauksessa ei voida antaa mitään selventäviä tai uusia tietoja.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan. Hän huomautti, että tuomioistuin ei ollut kommentoinut Pescatoren tapausta. Kantelija oli lisäksi sitä mieltä, että etäisyys rautateitse mitattuna oli merkityksellinen (ks. liitteen VII 8 artiklan 1 kohta).

PÄÄTÖS

1 Uudelleenasettautumiskorvauksen myöntämättä jättäminen

1.1 Kantelija, joka on entinen tuomioistuimen virkamies, väitti, että tuomioistuin ei myöntänyt hänelle uudelleenasettautumiskorvausta, joka hänen olisi kuulunut saada hänen jäädessään tuomioistuimen palveluksesta eläkkeelle ja muuttaessaan Schengenistä Luxemburgista Perliin Saksaan.

1.2 Tuomioistuin oli sitä mieltä, ettei korvaus ollut aiheellinen, sillä (1) kantelija ei ollut asettautunut uudelleen uuteen ympäristöön, (2) vaikka oletettaisiinkin, että kyseessä olisi uudelleenasettautuminen Perliin kuten kantelija väitti, kaupungin etäisyys Luxemburgista oli alle 70 km, joka kyseisessä määräyksessä on asetettu edellytykseksi ja (3) tosiasialliset seikat osoittivat, ettei uudelleenasettautumista ollut tapahtunut.

1.3 Liitteen VII 6 artiklan 1 kohdan mukaan virkamiehellä, joka täyttää 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset (eli ulkomaankorvauksen saamisen edellytykset), on palvelussuhteensa päättyessä oikeus uudelleenasettautumiskorvaukseen, joka on kotitalouslisään oikeutetun virkamiehen osalta kahden kuukauden peruspalkan suuruinen ja sellaisen virkamiehen osalta, jolla ei ole oikeutta tähän lisäksi, kuukauden peruspalkan suuruinen, jos hän on ollut palveluksessa neljä vuotta eikä saa samanluontoista korvausta uudessa työssään. Liitteen VII 6 artiklan 4 kohdassa määrätään, että uudelleenasettautumiskorvaus maksetaan vain, jos virkamies on asettautunut uudelleen ”vähintään 70 kilometrin päähän asemapaikasta”.

1.4 Oikeusasiamies totesi, että Luxemburgin ja Perlin välinen etäisyys rautateitse mitattuna (Karthausin kautta Saksassa) oli nähtävästi 86 km. Hän totesi myös, ettei kantelija kyseenalaistanut tuomioistuimen näkemystä, jonka mukaan etäisyys maanteitse on vain 32–34 km.

1.5 Tuomioistuin totesi, että yhteisön lainsäädännön määräyksiä, joissa annetaan oikeus taloudellisiin etuuksiin, tuli tulkita suppeasti erityisesti julkisten varojen asianmukaisen käytön varmistamiseksi⁷⁵. Tällä perusteella se katsoi, että huomioon otettava etäisyys on (lyhyempi) maanteitse mitattu etäisyys ja ettei uudelleenasettautumiskorvauksen tarkoituksen huomioon ottaen ollut mitään syytä määritellä etäisyyttä rautatieverkoston sijainnista johtuvan kiertotien kautta.

1.6 Oikeusasiamiehen mielestä tämä lähestymistapa vaikutti järkevältä. Kantelijan väite, jonka mukaan liitteen VII eräessä toisessa määräyksessä (8 artiklan 1 kohdassa) viitataan etäisyyteen rautateitse mitattuna, ei vaikuta ratkaisevalta tässä yhteydessä. Se seikka, että 6 artiklassa ei mainita etäisyyttä rautateitse mitattuna, antaa päinvastoin lisäpainoa tuomioistuimen näkemykselle, jonka mukaan määräystä voidaan ja pitäisi tulkita suppeasti ja uudelleenasettautumiskorvauksen tarkoituksen huomioiden.

⁷⁵ Asia T-41/89 *Schwedler v. parlamentti*, Kok. 1990, s. II-79, 23 kohta.

1.7 Näin ollen muita tuomioistuimen esittämiä perusteluja ei tarvinnut käsitellä, vaan vaikutti siltä, että hallinnollista epäkohtaa ei ilmennyt tuomioistuimen toiminnassa sen kieltäytyessä myöntämästä uudelleenasettautumiskorvausta.

2 Kirjeisiin ja 90 artiklan mukaiseen valitukseen vastaamatta jättäminen

2.1 Kantelija väitti, että tuomioistuin ei vastannut hänen 12. huhtikuuta 2000 ja 18. helmikuuta 2001 lähettämiinsä kirjeisiin eikä 19. heinäkuuta 2001 jätettyyn henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaiseen valitukseen.

2.2 Tuomioistuin myönsi, ettei kantelijan kirjeisiin ja 90 artiklan mukaiseen valitukseen ollut lähetetty vastauksia. Se myönsi, että olisi ollut suotavaa, jos kyseinen yksikkö olisi vastannut kantelijan kirjeisiin hallinnollisen kohteliaisuuden nimissä. Tuomioistuin totesi, että tuomioistuimen yksiköille oli nyt annettu ohjeet, joiden mukaan kirjeisiin olisi tulevaisuudessa vastattava silloinkin, kun hakemus on ilmiselvästi epäasianmukainen ja kun vastauksessa ei voida antaa mitään selventäviä tai uusia tietoja. 90 artiklan mukaisen valituksen osalta tuomioistuin kuitenkin katsoi, että kantelija ei voinut kritisoida sitä, että hänelle ei ollut ilmoitettu hallinnon kannasta hänen valitukseensa, sillä 90 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että jos vastausta ei ole annettu, asian katsotaan tulleen hylätyksi implisiittisellä päätöksellä.

2.3 Hyvän hallintotavan periaatteiden mukaista on vastata kansalaisten lähettämiin kirjeisiin ja hakemuksiin kohtuullisessa ajassa⁷⁶. Tuomioistuimen toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta, kun se ei vastannut kantelijan 12. huhtikuuta 2000 ja 18. helmikuuta 2001 lähettämiin kirjeisiin. Tuomioistuin on kuitenkin myöntänyt, että olisi ollut suotavaa, jos kyseinen yksikkö olisi vastannut kantelijan kirjeisiin hallinnollisen kohteliaisuuden nimissä. Se ilmoitti oikeusasiamiehelle myös, että toimenpiteisiin oli ryhdytty sen varmistamiseksi, että kantelijan tapauksen kaltaisiin kirjeisiin vastataan tulevaisuudessa. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, ettei kantelun tätä näkökohtaa koskevaa tutkimusta tarvinnut jatkaa.

2.4 Henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaan viranomaisen antaa perustellun päätöksensä tiedoksi sisäisen valituksen jättäneelle henkilölle neljän kuukauden kuluessa. Tämä on hyvän hallintotavan periaatteiden mukaista. On totta, että henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa säännellään, että jos määräyksessä asetetun neljän kuukauden aikana ei ole annettu vastausta, asiasta katsotaan tehdyn kielteinen päätös. Säännön tarkoituksena on suojella kansalaisia, kun hallinto ei noudata oikeudellisia velvollisuuksiaan. Se ei millään tavoin anna hallinnolle oikeutta poiketa hyvän hallintotavan periaatteiden mukaan sille kuuluvista velvollisuuksista. Oikeusasiamies päätteli näin ollen, että tuomioistuimen toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta, kun se ei vastannut kantelijan 90 artiklan 2 kohdan mukaiseen valitukseen.

2.5 Tuomioistuin ei esittänyt kantelijalle minkäänlaista anteeksipyyntöä sen johdosta, että hänen valitukseensa ei vastattu. Se ei myöskään ilmoittanut, että se sitoutuisi vastaamaan 90 artiklan 2 kohdan mukaisiin valituksiin määräyksessä asetetun määräajan kuluessa. Asiasta esitetään näin ollen kriittinen huomautus.

3 Pescatoren tapaus

3.1 Kantelija mainitsi kantelussaan myös, että yhteisöjen tuomioistuimessa aiemmin tuomarina työskennellyt Pescatore oli saanut uudelleenasettautumiskorvauksen, vaikka hän asui edelleen samassa talossa Luxemburgissa. Kantelija palasi asiaan tuomioistuimen lausuntoon tekemissään huomautuksissa.

⁷⁶ Ks. oikeusasiamiehen laatiman ja Euroopan parlamentin hyväksymän eurooppalaisen hyvän hallintotavan säännösten 14 ja 17 artikla. Säännöstö on nähtävissä oikeusasiamiehen verkkosivuilla osoitteessa (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>.)

3.2 Vaikutti siltä, että kantelijan tarkoituksena ei ollut pyytää oikeusasiamiestä tutkimaan tätä asiaa⁷⁷. Joka tapauksessa oli otettava huomioon se, että oikeusasiamiehen ohjesäännön⁷⁸, 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kanteluun oikeuttavat seikat, ja ennen kantelun tekemistä on aiheelliset hallinnolliset menettelyt oltava suoritettu toimitelmissä ja elimissä, joita asia koskee. Tämä edellytys ei tässä tapauksessa ilmeisestikään täyttynyt.

4 Johtopäätös

Kantelun johdosta suoritettuna Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaan viranomainen antaa perustellun päätöksensä tiedoksi sisäisen valituksen jättäneelle henkilölle neljän kuukauden kuluessa. Tämä on hyvän hallintotavan periaatteiden mukaista. On totta, että henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa säännellään, että jos määräyksessä asetetun neljän kuukauden aikana ei ole annettu vastausta, asiasta katsotaan tehdyn kielteinen päätös. Säännön tarkoituksena on suojella kansalaisia, kun hallinto ei noudata oikeudellisia velvollisuuksiaan. Se ei millään tavoin anna hallinnolle oikeutta poiketa sille hyvän hallintotavan periaatteiden mukaan kuuluvista velvollisuuksista. Oikeusasiamies päätteli näin ollen, että tuomioistuimen toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta, kun se ei vastannut kantelijan 90 artiklan 2 kohdan mukaiseen valitukseen.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski tiettyjä menneisyyden tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

⁷⁷ Oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle 31. joulukuuta 2001, että hän oli pyytänyt tuomioistuimelta lausuntoa kahdesta edellä käsitellystä väitteestä. Kantelija ei pyytänyt oikeusasiamiestä ulottamaan tutkimustaan Pescatoren tapaukseen.

⁷⁸ Euroopan parlamentin päätös 94/262, tehty 9. maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, EYVL L 113, 1994, s. 15.

3.5 TOIMIELIN HYVÄKSYI SUOSITUSLUON NOKSEN

3.5.1 Euroopan parlamentti

EUROOPAN PARLAMENTTI SUOSTUU TARKISTAMAAN ERÄIDEN VIRKAMIESTEN PALVELUKSEEN- OTTOEHTOJA⁷⁹

*Päätös kanteluun
1371/99/IP Euroopan
parlamenttia vastaan*

KANTELU

Kantelijat osallistuivat Euroopan parlamentin ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen yhteisesti järjestämään kilpailuun EUR/C/22. He menestyivät kilpailussa, joten heidän nimensä kirjattiin valittujen hakijoiden varallaololuetteloon.

Parlamentti on 1. joulukuuta 1996 ja 1. marraskuuta 1998 välisenä aikana vähitellen ottanut kaikki kantelijat palvelukseen palkkaluokan C5 tasolle 3.

Oikeusasiamiehelle esittämässään kantelussa kantelijat väittivät, että heitä on kohdeltu huonommin kuin muita hakijoita, jotka osallistuivat samaan kilpailuun ja jotka otettiin palvelukseen palkkaluokkaan C4 tasolle 3.

TUTKIMUS

Euroopan parlamentin lausunto

Kantelu välitettiin parlamentille lausuntoa varten.

Kantelusta tekemässään lausunnossa parlamentti ilmoitti, että kantelijat olisivat voineet valittaa palvelukseenottoonsa liittyvästä toimielimen päätöksestä esittämällä valituksen henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti. Toukokuussa 1998 kolme kantelijoista valitti 90 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja pyysi palkkaluokan tarkistamista C4:ksi siitä lähtien, kun heidät nimitettiin virkamiehiksi. Valitukset hylättiin.

Parlamentti totesi lisäksi, että vaikka kantelijat olisivat tehneet 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen, valituksia ei olisi otettu käsiteltäviksi, sillä niitä ei olisi esitetty henkilöstösäännöissä määritellyn määräajan kuluessa eli kolmen kuukauden kuluessa virkamiesten koeajan alkamisesta.

Toimielin korosti, että kuten yhteisön tuomioistuimet ovat johdonmukaisesti todenneet, vain uusien merkittävien tekijöiden ilmaantuminen voisi oikeuttaa 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen tekemisen edellä mainitun palvelukseenottopäätöksen tarkistamista varten sen jälkeen, kun valitusta koskeva määräaika oli päättynyt. Jos uusi tekijä kuitenkin olisi tuomioistuimen tuomio, joka mitätöisi hallinnollisen määräyksen, se koskisi vain niitä henkilöitä, joita mitätöity määräys koskee suoraan. Kantelijoiden esille ottamaa oikeustapausta *Monaco*⁸⁰ ei siten voida soveltaa tähän, sillä he eivät osallistuneet samaan kilpailuun kuin Roberto Monaco.

Lisäksi toimielin totesi, että uusien sisäisten direktiivien toukokuussa 1995 tapahtuneen voimaantulon jälkeen parlamentti on noudattanut palvelukseenottoasioissa politiikkaa, jonka mukaisesti nimittävä viranomais voi nimittää virkamiehen hänen ura-alueensa aloituspalkkaluokkaa korkeampaan palkkaluokkaan vain poikkeustapauksissa ja pätevien hakijoiden houkuttelemiseksi, kun suoritettavana on erittäin vaikeita tehtäviä.

Kantelijoiden huomautukset

Parlamentin lausunnosta tekemissään huomautuksissa kantelijat pitäytyivät käytännössä alkuperäisessä kantelussaan.

⁷⁹ Sama suositusluonnos esitettiin parlamentille myös yhteisesti käsitellyissä kanteluissa 545 ja 547/2000/IP, ja toimielin hyväksyi suositusluonnoksen.

⁸⁰ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (neljäs jaosto) 9. heinäkuuta 1997 antama tuomio asiassa *Roberto Monaco v Euroopan parlamentti*. Asia T-92/96, kok. henkilöstöasiat 1997, s. IA-0195; II-0573.

SUOSITUSLUONNOS

Oikeusasiamies esitti 18. toukokuuta 2001 parlamentille suositusluonnoksen oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti⁸¹ Suositusluonnoksen perusteet olivat seuraavat:

1 Kantelijat läpäisivät Euroopan parlamentin ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen yhteisesti järjestämän kilpailun EUR/C/22 ja heidät otettiin palvelukseen palkkaluokan C5 tasolle 3. Oikeusasiamiehelle tekemässään kantelussa he väittivät, että heitä oli kohdeltu huonommin kuin muita samaan kilpailuun osallistuneita hakijoita, jotka oli otettu palvelukseen palkkaluokan C4 tasolle 3.

2 Lausunnossaan parlamentti korosti, että kantelijoilla olisi ollut mahdollisuus valittaa toimielimen päätöksestä esittämällä henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukainen valitus. Valituksen esittäneet olivat kuitenkin toimineet vasta, kun määräaika oli päättynyt.

3 Vain uusien merkittävien tekijöiden ilmaantuminen voisi oikeuttaa 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen tekemisen edellä mainitun palvelukseenottopäätöksen tarkistamista varten sen jälkeen, kun valitusta koskeva määräaika oli päättynyt. Jos uusi tekijä olisi kuitenkin tuomioistuimen tuomio, joka mitätöisi hallinnollisen määräyksen, se koskisi vain niitä henkilöitä, joita määräys koskee suoraan. Parlamentti totesi, että kantelijoiden mainitsemaa ensimmäisen oikeusasteen tuomiota *Monacon* asiassa ei voitaisi soveltaa heidän tapaukseensa, sillä mitätöity määräys ei koskenut suoraan heitä.

4 Oikeusasiamies totesi, että tärkeintä tapauksessa oli sen määrittäminen, oliko Euroopan parlamentti syrjinyt kantelijoita palvelukseenoton yhteydessä ja oliko parlamentin toiminnassa ilmennyt hallinnollinen epäkohta.

5 Syrjintäkiellon ja yhdenvertaisen kohtelun periaate on yksi yhteisön lainsäädännön peruseriaatteista. Kuten yhteisön tuomioistuimet ovat johdonmukaisesti todenneet, toisiinsa verrattavissa olevissa tilanteissa ei tule menetellä eri tavoilla ja erilaisissa tilanteissa ei tule menetellä samalla tavoin, ellei menettely ole objektiivisesti perusteltavissa⁸².

6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi asiassa T-92/96 (asia *Monaco*) antamassaan tuomiossa, että samaan kilpailuun osallistuneet hakijat ovat periaatteessa samantilaisessa tilanteessa. Lisäksi tuomioistuin on todennut, että toimielin rikkoo yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatetta, jos se soveltaa kilpailun kautta palvelukseen otettuun virkamieheen uusia sisäisiä direktiivejä, joissa säädetään henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohdan tiukemmasta soveltamisesta, jos saman kilpailun kautta toimielimen palvelukseen ennen uusien sisäisten direktiivien voimaantuloa otettujen muiden virkamiesten palkkaluokka on määritetty edellisten sisäisten direktiivien mukaisesti.

Tuomioistuin katsoi, että pelkkä viittaus parlamentin sillä välin hyväksymiin uusiin sääntöihin ei ollut asianmukainen peruste ottaa palvelukseen hakijoita saman kilpailun kautta erilaisilla sopimusehdoilla.

7 Oikeusasiamiehen mielestä oli tärkeää muistaa, että kilpailu, johon kantelijat olivat osallistuneet, oli parlamentin ja yhteisöjen tuomioistuimen yhteisesti järjestämä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen annettua päätöksensä edellä mainitussa tapauksessa yhteisöjen tuomioistuin määrittäi kuitenkin uudelleen omasta aloitteestaan

⁸¹ Euroopan parlamentin päätös 94/262, tehty 9. maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, EYVL L 113, 1994, s. 15.

⁸² - Asia 203/86, Espanja v neuvosto, kok. 1988, s. 4563, 25 kohta, ja asia C-15/95 EARL de Kerlast, kok. 1997, s. I-1961, 35 kohta,

- Asia C-150/94, Yhdistynyt kuningaskunta v neuvosto, kok. 1998, s. I - 7235, 97 kohta.

niiden virkamiesten palkkaluokan, jotka oli otettu palvelukseen uusien sisäisten direktiivien voimaantulon jälkeen epäsuotuisammilla ehdoilla kuin ne virkamiehet, jotka oli otettu palvelukseen edellisten sisäisten direktiivien perusteella.

8 Oikeusasiamies katsoi, että vaikka *Monacon* tuomiota ei voitu soveltaa kantelijoihin uutena huomioon otettavana seikkana, nimittävällä viranomaisella oli mahdollisuus muuttaa kantelijoiden palvelukseenottoehtoja, kuten yhteisöjen tuomioistuin teki.

9 Näiden näkökohtien perusteella oikeusasiamies oli sitä mieltä, että parlamentin päätös ottaa kantelijat palvelukseen soveltamalla heihin uusia sisäisiä direktiivejä, kun samasta varallaololuettelosta palvelukseen otettujen muiden hakijoiden palkkaluokka määritettiin edellisten sisäisten direktiivien mukaisesti, oli kantelijoihin kohdistuvaa syrjivää kohtelua. Toimielimen päättäessä olla toimimatta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-92/96 määrittelemän periaatteen mukaisesti ja kieltäytyessä tarkistamasta päätöstään sen toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta.

Sovintoratkaisuun pääseminen ei vaikuttanut mahdolliselta parlamentin valitseman kannan vuoksi. Oikeusasiamies katsoi näin ollen asianmukaiseksi esittää seuraavan suositusluonnoksen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Suositusluonnos kuului seuraavasti:

Parlamentin olisi noudatettava yhteisöjen tuomioistuimen esimerkkiä ja määritettävä kantelijoiden palkkaluokka uudelleen palkkaluokan C 4 tasoksi 3 siitä lähtien, kun heidät nimitettiin virkamiehiksi.

Oikeusasiamies ilmoitti Euroopan parlamentille, että ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaan sen pitäisi lähettää yksityiskohtainen lausunto 30. syyskuuta 2001 mennessä ja että yksityiskohtainen lausunto voi sisältää oikeusasiamiehen suositusluonnoksen hyväksymisen ja kuvauksen toimenpiteistä, joihin suosituksen toteuttamiseksi on ryhdytty.

Parlamentin yksityiskohtainen lausunto

Parlamentin yksityiskohtaisessa lausunnossa, jonka oikeusasiamies sai 7. marraskuuta 2001, todettiin seuraavaa:

Toimielin ei voi hyväksyä suositusluonnosta seuraavista syistä.

Ensinnäkin toimielin on edelleen sitä mieltä, että kantelut eivät täytyä käsiteltäväksi ottamista koskevia ehtoja. Kantelut esitettiin vasta pitkän ajan kuluttua päätöksistä, jotka ovat kantelujen kohteena. Vaikka hyväksyttäisiinkin, että Monacoa koskeva päätös olisi uusi tekijä (toimielin ei ole sitä tässä tapauksessa hyväksynyt sillä perusteella, että se olisi uusi tekijä vain niiden henkilöiden kohdalla, joita mitätöity määräys koskee suoraan), sitä ei kuitenkaan voida kieltää, että kantelut on esitetty henkilöstösääntöjen 90 artiklassa asetetun määräajan päätyttyä. Tapauksen tätä näkökohtaa – eli kantelun tutkittavaksi ottamista koskevaa kysymystä – ei oteta lainkaan huomioon suositusluonnoksessa (...).

Toiseksi on selvää, että yhden toimielimen nimittävän viranomaisen päätökset eivät sido toisen toimielimen nimittävää viranomaista. Yhteisöjen tuomioistuin ja parlamentti ovat kaksi erillistä Euroopan unionin toimielintä. Toteatte silti suositusluonnoksessanne, että "(...) vaikka Monaco tuomiota ei voitu soveltaa kantelijoihin uutena tekijänä, nimittävällä viranomaisella oli mahdollisuus muuttaa kantelijoiden palvelukseenottoehtoja seuraamalla yhteisöjen tuomioistuimen esimerkkiä." Yhteisöjen tuomioistuimen päätös määrittää uudelleen joidenkin kantelijoiden palkkaluokka ei velvoita mitenkään Euroopan parlamentin nimittävää viranomaista tekemään samoin. Nimittävän viranomaisen laaja harkintavalta on tunnustettu kerta toisensa jälkeen lukuisissa tapauksissa (...), joissa myönnetään yhteisön toimielimen oikeus asettaa palkkaluokan määrittämistä koskevia sisäisiä sääntöjä tällä alalla.

Näistä syistä toimitella ei voi hyväksyä edellä mainittua suositusluonnosta.

Oikeusasiamiehen 23. tammikuuta 2002 päivätty vastauskirje

Tutkittuaan huolellisesti parlamentin yksityiskohtaisen lausunnon oikeusasiamies katsoi tarpeelliseksi esittää sitä koskevat käsityksensä ja keskittyä joihinkin kohtiin, jotka olivat hänen suositusluonnoksensa perusteina. Hän lähetti siksi 23. tammikuuta 2002 vastauskirjeen parlamentin puhemiehelle Pat COXille.

Kirjeessään oikeusasiamies muistutti, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuin, joka on yhteisön lainsäädännön merkityksestä ja tulkinnasta vastaava korkein viranomainen, on johdonmukaisesti todennut, että yhdenvertaisen kohtelun yleinen periaate on yksi yhteisön virkamiehistöä koskevan lainsäädännön peruseriaateista. Tuomioistuin on todennut, että yhteisön palvelukseenotossa on noudatettava yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Periaate merkitsee sitä, että toisiinsa verrattavissa olevissa tilanteissa ei menetellä eri tavoilla ja erilaisissa tilanteissa ei menetellä samalla tavoin, ellei menettely ole objektiivisesti perusteltavissa.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi lisäksi, että samaan kilpailuun osallistuneiden hakijoiden on katsottava periaatteessa olevan samanlaisessa tilanteessa. Tuomioistuimen mukaan toimitella rikkoo yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatetta, jos se soveltaa kilpailun kautta palvelukseen otettuun virkamieheen uusia sisäisiä direktiivejä, joissa säädetään henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohdan tiukemmasta soveltamisesta, jos saman kilpailun kautta toimitellimen palvelukseen otettujen muiden virkamiesten palkkaluokka on määritetty ennen uusien sisäisten direktiivien voimaantuloa edellisten sisäisten direktiivien mukaisesti. Tuomioistuin katsoi, että pelkkä viittaus parlamentin sillä välin hyväksymiin uusiin sääntöihin ei ollut asianmukainen peruste ottaa palvelukseen hakijoita saman kilpailun kautta erilaisilla sopimusehdoilla.

Oikeusasiamies totesi, että nähtävästi näin oli kuitenkin tapahtunut kantelijalle kyseisessä tapauksessa.

Oikeusasiamiehen mielestä parlamentilla oli kuitenkin vielä mahdollisuus korjata tämä selvä syrjintätapaus ja ryhtyä toimenpiteisiin tapahtuneen vääryyden oikaisemiseksi. Hän pyysi toimitella näin ollen harkitsemaan kantaansa yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteen valossa ja käsittelemään uudelleen oikeusasiamiehen suositusluonnosta.

Parlamentin vastaus

Oikeusasiamies sai parlamentilta vastauksen 5. huhtikuuta 2002. Parlamentti totesi, että sen sihteeristö oli käsitellyt suositusluonnoksen aiheena olevat tapaukset yksityiskohtaisesti ja oli päättänyt tietyistä oikeudellisista ja hallinnollisista varauksista huolimatta noudattaa oikeusasiamiehen pyyntöä.

Parlamentti sitoutui tarkistamaan kantelijoiden tilanteen vuonna 1995 tehtyjä muutoksia edeltävien sääntöjen perusteella.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies esitti Euroopan parlamentille 18. toukokuuta 2001 seuraavan suositusluonnoksen:

”Parlamentin olisi noudatettava yhteisöjen tuomioistuimen esimerkkiä ja määritettävä kantelijoiden palkkaluokka uudelleen palkkaluokan C 4 tasoksi 3 siitä lähtien, kun heidät nimitettiin virkamiehiksi.”

Parlamentti ilmoitti oikeusasiamiehelle 5. huhtikuuta 2002, että se suostui toimimaan suositusluonnoksen mukaisesti, ja totesi, että kantelijoiden tilanne tarkistettaisiin.

Oikeusasiamies katsoi, että parlamentti hyväksyi hänen suositusluonnoksensa, ja lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.5.2 Euroopan komissio

RAHALLINEN KORVAUS HANKKEEN PÄÄTTÄMISESTÄ NIGERIASSA

Päätös kanteluun 444/2000/ME Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Maaliskuussa 2000 kantelija kirjoitti oikeusasiamiehelle asiakkaansa, Hunting Technical Servicen (HTS), puolesta kannellakseen Euroopan komissiosta. Kantelijan mukaan HTS osallistui vuonna 1993 Nigeriassa toteutettuun Oban Hills -nimiseen teknisen tuen hankkeeseen, joka rahoitettiin seitsemännestä Euroopan kehitysrahastosta (EKR). Sopimuspuolet olivat Nigerian hallitus ja HTS:n johtama ja edustama konsortio. Vuonna 1996 komissio lakkautti yksipuolisesti kaiken tuen Nigeriassa toteutettaville hankkeille, minkä vuoksi Nigerian hallituksella ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin päättää sopimus. Komissio myönsi olevansa asiasta välillisesti vastuussa, ja HTS:ää pyydettiin esittämään vaatimus menetysten korvaamiseksi. Laskelma menetyksistä toimitettiin komissiolle alunperin elokuussa 1996. Kantelija väitti, että yli kolmen ja puolen vuoden jälkeenkään komissio ei ollut esittänyt ratkaisuehdotusta tai ehdottanut alustavaa määräaika tällaiselle ehdotukselle lukuisista pyynnöistä huolimatta. Kantelija korosti, että sovintoratkaisu olisi kaikkien osapuolten edun mukaista.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle lausuntoa varten. Komissio totesi lausunnossaan, että HTS esitti elokuussa 1996 vahingonkorvausvaatimuksen. Komissio pyysi HTS:ltä lisäselvennystä, ja tämä esitti tarkistetun vaatimuksen marraskuussa 1996. HTS vaati korvausta maksamattomista laskuista, jotka liittyivät sopimusvelvoitteiden täyttämiseen, hankkeen lakkauttamisen välittömiin kustannuksiin ja sopimuksen päättämisestä aiheutuneisiin menetyksiin. Kyseisiin sopimuksiin liittyvien erityisen monimutkaisten olosuhteiden ja asiasta vastaavien yksikköjen suuren työmäärän vuoksi viiden esitetyn vaatimuksen – myös kantelijan vaatimuksen – arviointi annettiin ulkopuolisen konsulttiyrityksen tehtäväksi marraskuun 1997 ja toukokuun 1998 välisenä aikana. Ennen kuin Nigerialle annettua tuen keskeyttämistä koskevia vaatimuksia voitiin käsitellä, oli hoidettava yhteisen ulkomaan avun yksikön perustamisesta ja entisen ulkosuhteiden pääosaston tietojen siirrosta aiheutuneet viivästyksset. Komissio totesi, että se oli osoittanut halukkuutta päästä asiassa sovintoratkaisuun ja ilmoittanut kantelijalle menettelyn kulusta ja tavannut kantelijan. Komissio sai täydentäviä selvityksiä komission Nigerian edustustolta helmi- ja huhtikuussa 2000. Komissio totesi lopuksi, ettei sen osalta asiassa ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Komissio totesi myös viimeistelevänsä parhaillaan korvausehdotusta ja odotti pääsevänsä asiassa sovintoratkaisuun.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi väitteessään, jonka mukaan komissio ei ollut vielä esittänyt ratkaisuehdotusta eikä edes ehdottanut määräaika tällaiselle ehdotukselle.

OIKEUSASIAMIEHEN PYRKIMYKSET SOVINTORATKAISUUN

Tutkittuaan huolellisesti lausunnon ja huomautukset oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että komissio oli vastannut asianmukaisesti kantelijan vaatimukseen. Oikeusasiamiehen alustava johtopäätös oli se, että komissio oli saattanut syyllistyä hallin-

nolliseen epäkohtaan, sillä se ei ollut esittänyt ratkaisuehdotusta neljän ja puolen vuoden jälkeenkään.

Oikeusasiamies esitti toukokuussa 2001 komissiolle sovintoehdotuksen. Oikeusasiamies ehdotti kirjeessään, että komissio ehdottaisi viimeistään 30. kesäkuuta 2001 ratkaisua HTS:n taloudellisten menetysten korvausta koskevaan vaatimukseen.

Syyskuussa 2001 antamassaan vastauksessa komissio huomautti aluksi, että EKR:n rahoittamat sopimukset ovat kansallisia sopimuksia. Tästä syystä komissio katsoi, ettei se ollut vastuussa HTS:n ja Nigerian välisen sopimuksen taloudellisista seurauksista. Komissio korosti, että sen toiminta ja kantelijan kanssa käymä kirjeenvaihto vahingonkorvauksista perustuivat Nigerian sille antamiin valtuuksiin tarkastella vaatimusta tämän puolesta. Komissio oli aina pitänyt ilmeisenä, että arvioidessaan HTS:n vaatimusta, se ei toiminut itsensä vaan Nigerian viranomaisten lukuun. Lisäksi huhtikuussa 2000 komissio teki kantelijalle selväksi, että vaatimus olisi pitänyt osoittaa nigerialaiselle sopimuspuolelle. Komissio totesi, että se puolsi kiistan ratkaisemista sovintoteitse yleisten ehtojen 45 artiklan mukaisesti. Toukokuussa 2001 se lähetti näkemyksensä HTS:n vaatimuksista ja ehdotuksensa mahdolliseksi sovintoratkaisuksi EKR:n kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle Nigeriaan. Lopuksi komissio pahoitteli viivästystä alkuperäisen vaatimuksen esittämisen ja Nigerialle annetun lopullista ratkaisua koskevan ehdotuksen välillä. Komission mukaan Nigerian viranomaisten on seuraavaksi ehdotettava kantelijalle ratkaisua.

Marraskuussa 2001 esittämässään huomautuksessa kantelija korosti, että itse komissio oli neuvonut sitä vuonna 1996 esittämään vahingonkorvausvaatimuksen komissiolle eikä Nigerian viranomaisille. HTS ja komissio olivat keskustelleet pikaisesta korvauksesta myönteisessä hengessä eikä komissio maininnut siinä vaiheessa sanallakaan siitä, ettei sillä ole toimivaltaa ratkaista asiaa tai ettei se ollut korvausvaatimuksen oikea vastaanottaja. Komission toteamus, jonka mukaan se toimi Nigerian viranomaisten antamien valtuuksien perusteella, oli täysin uutta kantelijalle. Mitä tulee väitteeseen, jonka mukaan komissio ei ollut sopimuspuoli, kantelija huomautti, että komissio oli sopimuksissa osallisena, sillä se hyväksyi sopimuksen, osallistui sopimuspuolten välisiin neuvotteluihin, tarkasteltavassa tapauksessa komissio kumosi sovitun maksuaikataulun, ja lisäksi maksut suoritettiin vasta komission yksityiskohtaisen tarkastelun jälkeen. Kantelija totesi myös, että komissiolla oli valtuudet toimia asiaan liittyvissä kysymyksissä. Hän totesi, että johtavalla tulojen ja menojen hyväksyjällä oli valtuudet ”ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin ongelmien ratkaisemiseksi” ja että hänellä oli lupa käyttää näitä valtuuksia ”korjatakseen tarvittaessa seuranneen tilanteen taloudelliset seuraukset ja varmistaakseen parhaat mahdolliset taloudelliset edellytykset hankkeen, hankkeiden tai ohjelmien päättämiseksi”. Lisäksi johtavalla tulojen ja menojen hyväksyjällä on valtuudet pyytää komissiota suorittamaan maksu suoraan palveluntarjoajalle, ja jos komissio suorittaa tällaisia suoria maksuja sopimuksen edunsaajalle, yhteisö saa automaattisesti edunsaajan oikeuden velkojana kansallisiin viranomaisiin nähden.

Oikeusasiamies katsoi näissä olosuhteissa, että sovintoratkaisuun ei ollut päästy.

SUOSITUSLUONNOS

Helmikuun 7. päivänä 2002 päivätyssä päätöksessään oikeusasiamies esitti komissiolle suositusluonnoksen oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti⁸³. Suositusluonnoksen perusteet olivat seuraavat:

⁸³ Euroopan parlamentin päätös N:o 94/262/EHTY, EY, Euratom, tehty 9 päivänä maaliskuuta 1994, oikeusasiamiehen ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista (EYVL L 113, 1994, s. 15).

1 Väite kohtuuttomasta viivästyksestä ja ratkaisuehdotuksen esittämättä jättämisestä

1.1 Kantelija väitti, että yli kolmen ja puolen vuoden jälkeenkään komissio ei ollut esittänyt ratkaisuehdotusta tai ehdottanut alustavaa määräaikaan tällaiselle ehdotukselle lukuisista pyynnöistä huolimatta. Kantelija korosti, että sovintoratkaisu olisi kaikkien osapuolten edun mukaista.

1.2 Ensimmäisessä lausunnossaan komissio selvitti asiaa koskevan menettelyn eri vaiheita ja totesi, ettei sen osalta asiassa ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Komissio totesi myös viimeistelevänsä parhaillaan korvausehdotusta ja odotti pääsevänsä asiassa sovintoratkaisuun. Vastauksessaan sovintoehdotukseen komissio esitti yhteenvedona seuraavaa: EKR:n sopimukset ovat kansallisia sopimuksia; komission korvausvaatimuksen johdosta toteuttamat toimet ja kantelijan kanssa käymä kirjeenvaihto perustuivat Nigerian viranomaisten sille antamiin toimivaltuuksiin käsitellä vaatimusta Nigerian puolesta; komissiolla ei ollut sopimusperusteista vastuuta asiassa, ja se ilmoitti siitä kantelijalle toukokuussa 1999; vaatimus olisi pitänyt osoittaa Nigerian viranomaisille, mikä tehtiin HTS:lle selväksi huhtikuussa 2000; lisäksi se oli toimittanut näkemyksensä vaatimuksesta ja ehdotuksensa mahdolliseksi sovintoratkaisuksi EKR:n kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle Nigeriaan, ja Nigerian viranomaisten on seuraavaksi ehdotettava kantelijalle ratkaisua.

1.3 Kantelija huomautti, että komissio piiloutui asianosaissuhdetta koskevan juridisen doktriinin taakse pyrkiessään perustelemaan HTS:n vaatimuksen asianmukaisen käsittelyn laiminlyöntiään. HTS:ää oli pyydetty esittämään vaatimuksensa komissiolle, ja sen annettiin ymmärtää, että komissio oli se viranomainen, jolle vaatimus tulisi osoittaa. Sille ei ilmoitettu, että komissio toimi Nigerian viranomaisten antamien toimivaltuuksien nojalla. Kantelija totesi, että komissio oli osallisena sopimuksessa ja että sillä oli valtuudet toimia tässä asiassa. Kantelija totesi lopuksi, että komissio ei vastannut tyydyttävästi sovintoratkaisuehdotukseen.

1.4 Oikeusasiamies pani merkille, että kantelija ja komissio olivat yhtä mieltä kanteluun liittyvien tapahtumien aikajärjestyksestä, joka oli yhteenvedona seuraava. Vuonna 1996 kantelijan sopimus päätettiin komission keskeytettyä yhteistyönsä Nigerian kanssa. Vuoden 1996 elo- ja marraskuussa HTS esitti komissiolle korvausvaatimuksen taloudellisista menetyksistään. Ulkopuolinen konsulttiyritys arvioi kyseisen vaatimuksen ja neljä muuta vaatimusta marraskuun 1997 ja toukokuun 1998 välisenä aikana. Asia otettiin uudelleen käsiteltäväksi toukokuussa 1999. Kun komissio antoi vastauksensa sovintoratkaisuehdotukseen syyskuussa 2001, HTS ei ollut vielä saanut minkäänlaista ratkaisuehdotusta.

1.5 Kyseiseltä aikaväliltä esitettiin seuraavat selvitykset: Marraskuun 1996 ja huhtikuun 1997 välisestä ajasta komissio totesi, että erityisen monimutkaisten olosuhteiden ja asiasta vastaavien yksikköjen suuren työmäärän vuoksi huhtikuussa 1997 päätettiin, että vaatimus annetaan ulkopuolisen tarkastajan arvioitavaksi. Arviointi toteutettiin marraskuun 1997 ja toukokuun 1998 välisenä aikana. Huhtikuun ja marraskuun 1997 väliseltä ajanjaksolta ei annettu erityistä selvitystä. Komissio kertoi, ettei se voinut käsitellä asiaa toukokuun 1998 ja toukokuun 1999 välisenä aikana sisäisten rakenneuudistusten ja työruuhkan takia. Komissio ryhtyi käsittelemään asiaa toukokuussa 1999 ja pyysi asiasta lisäselvitystä Nigerian edustustoltaan. Ei ole selvää, milloin tällainen pyyntö esitettiin, mutta komissio sai pyytämänsä tiedot helmikuussa ja huhtikuussa 2000. Komissio tapasi HTS:n huhtikuussa 2000. Oikeusasiamiehellä ei ole mitään tietoa huhtikuun 2000 ja toukokuun 2001 välisenä aikana ilmenneiden viivästysten syistä. Toukokuun 14. päivänä 2001 komissio lähetti oman näkemyksensä ja ehdotuksensa mahdolliseksi sovintoratkaisuksi EKR:n kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle Nigeriaan. Komission mukaan se aikoi huomauttaa kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle vuoden 2001 lopussa, ettei toukokuiseen ilmoitukseen ollut vastattu.

1.6 Hyvään hallintotapaan kuuluu tehdä päätökset ja vastata pyyntöihin kohtuullisen ajan kuluessa. Käsiteltävässä tapauksessa HTS:n taloudellisia menetyksiä koskeva tarkistettu korvausvaatimus esitettiin komissiolle marraskuussa 1996. Kantelija vaati komissiolta ratkaisuehdotusta. Helmikuussa 2002, yli viiden vuoden kuluttua vaatimuksen esittämisestä, tällaista ehdotusta ei vielä kukaan ollut esittänyt. Oikeusasiamies myönsi, että asia on monimutkainen, ja siksi sen käsittelyyn menee aikaa. Lisäksi oikeusasiamies pani merkille, että ulkopuolinen konsulttiyritys arvioi vaatimusta kuuden kuukauden ajan. Valtaosalle viivästyksistä komissio ei kuitenkaan antanut asianmukaista perustelua.

1.7 Mitä tulee komission lausumaan siitä, että se toimii Nigerian viranomaisten antamien valtuuksien nojalla, eikä komissio ollut vaatimuksen oikea vastaanottaja, oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut komission esittämistä perusteista. Komissio mainitsi vasta huhtikuussa 2000 järjestetyssä kokouksessa, että kaikki vaatimukset olisi osoitettava Nigerian hallitukselle. Lausuma, jonka mukaan komissio toimi Nigerian antamien toimivaltuuksin nojalla, esitettiin ensimmäisen kerran komission syyskuussa 2001 antamassa vastauksessa oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotukseen. Komission ja kantelijan välinen kirjeenvaihto ei tue komission kantaa. Päinvastoin komission kirjeistä saa sen vaikutelman, että se on oikea vastaanottaja ja että ehdotus esitetään suoraan HTS:lle.

1.8 Lisäksi komissio väitti, ettei se ole sopimuspuoli eikä ole siten asiasta vastuussa. Komissio mainitsee tämän ensimmäisen kerran 27. toukokuuta 1999 päivätyssä kirjeessään. Vaikka komissio ei olisikaan virallisesti sopimuspuoli, se ei estä komissiota ehdottamasta ratkaisua kantelijalle. Lisäksi käsiteltävässä tapauksessa komissio sitoutui jo vuonna 1996 käsittelemään vaatimusta, ja kirjeenvaihdosta käy ilmi, että sen aikomuksena oli todellakin esittää tällainen ehdotus. Lisäksi komissio näyttää neuvoneen kantelijaa, miten komissiolle esitettävä vaatimus olisi jäseneltävä⁸⁴. Ehdotuksen on tietenkin oltava yhdenmukainen komission oikeudellisten ja taloudellisten velvoitteiden kanssa, mitä kantelija ei olekaan koskaan kiistänyt⁸⁵.

2 Johtopäätös

2.1 Kantelua koskevien tutkimusten perusteella oikeusasiamies totesi, ettei komissio ollut esittänyt todisteita, jotka saisivat oikeusasiamiehen vakuuttuneeksi siitä, ettei komissiolla ole valtuuksia ehdottaa HTS:lle ratkaisua, jonka se on luvannut esittää vuodesta 1996 alkaen, kunnes se muutti kantaansa syyskuussa 2001. Siksi oikeusasiamies tuli siihen johtopäätökseen, että komission toiminnassa ilmeni hallinnollinen epäkohta, kun se ei esittänyt tällaista ehdotusta.

2.2 Oikeusasiamies esitti siten komissiolle seuraavan suositusluonnoksen oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti:

Komission olisi ehdotettava ratkaisua HTS:n taloudellisten tappioiden korvausvaatimukseen viimeistään 31. toukokuuta 2002.

Komission yksityiskohtainen lausunto

Oikeusasiamies ilmoitti komissiolle, että ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaan tämän pitäisi lähettää yksityiskohtainen lausunto 31. toukokuuta 2002 mennessä ja että yksityiskohtainen lausunto voi sisältää oikeusasiamiehen suositusluonnoksen hyväksymisen ja kuvauksen toimenpiteistä, joihin suosituksen toteuttamiseksi on ryhdytty.

Maaliskuussa 2002 komissio lähetti oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisen lausunnon, jossa pahoiteltiin sitä, ettei se voinut hyväksyä suositusluonnosta.

⁸⁴ Ks. HTS:n 15. elokuuta 1996 päivätyä kirjettä komissiolle, jossa viitataan 17. heinäkuuta 1996 järjestettyyn kokoukseen.

⁸⁵ Ks. HTS:n 17. huhtikuuta 2002 päivätyä kirjettä komissiolle.

Elokuussa 2002 komissio lähetti oikeusasiamiehelle täydentävän lausunnon suositusluonnoksesta. Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle esittäneensä kantelijalle sovintoratkaisua Brysselissä 29. toukokuuta 2002 järjestetyssä kokouksessa. Komissio totesi, että kantelija oli ilmoittanut komissiolle 21. kesäkuuta 2002 hyväksyvänsä ratkaisuehdotuksen. Komissio totesi lopuksi, että se oli noudattanut oikeusasiamiehen ehdottamaa lähestymistapaa, ja toivoi, että asian käsittely voitaisiin nyt päättää.

Komission yksityiskohtainen ja täydentävä lausunto toimitettiin kantelijalle. Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle 3. syyskuuta 2002, että asiassa oli päästy sovintoon ja komissio oli pannut päätöksen kaikilta osin täytäntöön 30. elokuuta 2002. Kantelija ilmoitti olevansa kiitollinen oikeusasiamiehelle hänen tapaukselle antamastaan huomiosta.

PÄÄTÖS

1 Oikeusasiamies esitti 7. helmikuuta 2002 komissiolle seuraavan suositusluonnoksen oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti:

Komission olisi ehdotettava ratkaisua HTS:n taloudellisten tappioiden korvausvaatimukseen viimeistään 31. toukokuuta 2002.

2 Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle 2. elokuuta 2002 suositusluonnoksen hyväksymisestä ja toimenpiteistä, joihin se oli ryhtynyt suositusluonnoksen toteuttamiseksi. Komission kuvaamat toimenpiteet vaikuttivat riittävästi, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSIO SUORITTI UUDEN TARKASTUKSEN PAIKAN PÄÄLLÄ TARKISTAAKSEEN PÄÄTÖKSIÄÄN SALLIA PORONLIHAN TUONTI VENÄJÄLTÄ

*Päätös kanteluun
751/2000/(BB)IJH
Euroopan komissiota
vastaan*

KANTELU

Suomen paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtaja esitti 1. kesäkuuta 2000 kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle yhdistyksen puolesta. Kantelun mukaan olennaiset toiseikat ovat seuraavat:

Euroopan unionin pysyvä eläinlääkintäkomitea teki 12. tammikuuta 2000 päätöksen, jolla sallittiin poronlihan tuonti Kuolan niemimaalta Venäjältä. Päätös syntyi erään ruotsalaisen yrityksen aloitteesta, joka on kiinnostunut kaupallisessa mielessä poronlihan tuonnista Venäjältä. Ruotsalainen yritys osallistui Kuolan niemimaalla paikan päällä järjestettyyn tarkastuskäyntiin huolehtimalla matkajärjestelyistä ja hankkimalla tulkkauspalvelut tarkastusmatkan ajaksi.

Lihantuonti Venäjältä on ollut tähän asti kiellettyä, sillä Venäjä luokitellaan kuuluvaksi suu- ja sorkkatauti-alueeseen. Lisäksi Venäjän teurastamoiden ja lihankäsittelyn ei katsota täyttävän vähimmäislaatuvaatimuksia.

Kantelija väittää, että komissio ei ole toiminut puolueettomasti, sillä ruotsalainen yritys osallistui paikan päällä suoritettavaan tarkastuskäyntiin.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Komissio esitti lausunnossaan seuraavat huomautukset:

Komission elintarvike- ja eläinlääkintätoimiston asiantuntijat suorittivat 11.–21. lokakuuta 1998 tarkastuksen Venäjän viranomaisten kutsusta tarkoituksenaan arvioida, voidaanko poronlihan tuonti Kuolan niemimaalta sallia.

Ruotsin maatalousministeri kirjoitti komission jäsenelle Fischlerille 26. helmikuuta 1996 ja pyysi, että tarkastuskäynti suoritettaisiin mitä pikimmin, sillä tarkastus voisi vaikuttaa osiin Pohjois-Ruotsissa harjoitettavaa maataloutta. Komissio vastaanotti vuonna 1997 Ruotsin viranomaisilta muodollisen pyynnön, jossa pyydettiin sallimaan poronlihan tuonti muutamilta Venäjän alueilta ja toteuttamaan tarkastuskäynti Venäjällä mahdollisimman pian, jotta voitaisiin tutkia mahdollisuutta sallia poronlihan tuonti.

Venäjän federaation maatalous- ja elintarvikeministeriön eläinlääkintäosaston päällikkö pyysi vuonna 1997, että komission eläinlääkintäasioista vastaava yksikkö tekisi kiireellisesti tarkastuskäynnin Venäjän pohjoisosiin, jotta tuonti Muurmanskin alueelta voitaisiin sallia.

Komissio ja Norrfrys AB, joka on Ruotsissa toimipaikkaansa pitävä yritys, jolla on tuotantoyksiköjä ja sivuliikkeitä Suomessa, Puolassa ja Venäjällä, kävivät kirjeenvaihtoa tammikuusta toukokuuhun vuonna 1998. Norrfrys AB ilmoitti toivovansa, että poronlihan tuontikielto Venäjältä kumottaisiin pikaisesti.

Alueellisten viranomaisten matkasuunnitelmaehdotus vastaanotettiin Norrfrys AB:n kautta 16. syyskuuta 1998. Alueellisten viranomaisten kanssa oli erittäin vaikeaa päästä suoraan yhteyteen, sillä viestintäyhteydet olivat riittämättömät. Tarkastusryhmä käytti hyväkseen Norrfrys AB:n faksilaitteita järjestellessään tarkastuskäynnin aikataulua. Norrfrys AB tarjoutui tekemään tarvittavat matkalippuvaraukset ja avustamaan tarkastusryhmää viisumien hankinnassa.

Komission matkanjärjestäjä ei pystynyt varaamaan tarvittavia hotellimajoituksia ja maansisäisiä lentomatkoja Muurmanskin alueella. Koska muodollisen vahvistuksen ja tarkastuskäynnin aloittamisen välillä oli hyvin vähän aikaa, tarkastusryhmällä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin pyytää Norrfrys AB:tä tekemään tarvittavat hotelli- ja lentomatkatavaraukset Muurmanskin alueella paikallisten edustajiensa kautta. Komissio maksoi lentoliput Venäjälle ja takaisin tavalliseen tapaan suoraan itse.

Norrfrys AB:tä pyydettiin hankkimaan tulkki, sillä tarkastusryhmän matkalle ei ollut saatavilla yhtään komission tulkkia.

Tarkastusryhmä hyväksyi Norrfrys AB:n toimitusjohtajan kohteliaisuudesta esittämän lounaskutsun Moskovassa vietettynä aikana. Lounas kirjattiin tarkastuskäynnistä aiheutuneiden kulujen korvaushakemukseen.

Muutamissa tapauksissa käytettiin Norrfrys AB:n hankkimia autoja hotellien ja toimistojen tai tarkastettavien kohteiden välillä liikkumiseen. Tarkastuskäynnin tavoitteiden saavuttamiseksi ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin käyttää Norrfrys AB:n hankkimia autoja.

Norrfrys AB:n toimitusjohtaja ei osallistunut yhteenkään Venäjän viranomaisten kanssa järjestettyyn tapaamiseen eikä tarkastusryhmän sisäisiin kokouksiin. Toimitusjohtaja vieraili ryhmän mukana kahdessa tuotantolaitoksessa, jotka kiinnostavat Norrfrys AB:tä kaupallisessa mielessä. Muissa tuotantolaitoksissa ei vierailtu tämän tarkastusmatkan aikana.

Tarkastuskäynnin tuloksista, johtopäätöksistä ja kansallisille viranomaisille ja komission yksiköille suunnatuista suosituksista laadittiin kertomus tarkastuskäynnin päätyttyä. Lopullinen kertomus esiteltiin pysyvässä eläinlääkintäkomiteassa tiedonvaihtoa ja keskustelua varten 11. helmikuuta 1999.

Jäsenvaltiot antoivat 14.–15. joulukuuta 1999 puoltavan lausunnon ehdotuksesta komission päätökseksi kolmansien maiden jäämiä koskevien suunnitelmien väliaikaisesta hyväksymisestä neuvoston direktiivin 96/23/EY mukaisesti.

Tammikuun 12. päivänä 2000 pysyvä eläinlääkintäkomitea antoi puoltavan lausunnon luonnoksesta komission päätökseksi, jolla muutettiin komission päätöstä 97/217/EY ja

jonka mukaisesti Venäjä liitettiin kuuluvaksi niihin kolmansiin maihin, joista voitaisiin tuoda ”sorkkaeläimiin kuuluvaa riistaa lukuun ottamatta villisikaa”. 9. helmikuuta 2000 pysyvä eläinlääkintäkomitea antoi puoltavan lausunnon luonnokselle komission päätökseksi, jossa annettiin luettelo hyväksytyistä tarhatun riistan lihan käsittelylaitoksista Venäjällä. Tähän mennessä on hyväksytty ainoastaan yksi laitos: Norrfrys AB Production, joka toimii Muurmanskin Lovozerossa.

Jokaisen edellä mainitun päätöksen osalta noudatettiin täysin komission sisäisissä säännöissä asetettuja menettelyjä. Päätöksiin ei kohdistunut ulkopuolista painostusta. Pysyvä eläinlääkintäkomitea sai kaikissa tapauksissa jäsenvaltioiden yksimielisen hyväksynnän.

Komissio tunnusti, että kyseisen tarkastuskäynnin toteuttamisen edellyttämät toimet eivät kuuluneet tavanomaiseen käytäntöön. Ilman vientiyrityksen apua tarkastuskäynnin toteuttaminen olisi kuitenkin ollut mahdotonta.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan ja teki useita lisäkysymyksiä tarkastuskäyntien valvonnasta, riittämättömistä viestintäyhteyksistä ja poronlihan alkuperästä.

LISÄTUTKIMUKSET

Komission lausunnon ja kantelijan huomautusten perusteellisen tarkastelun jälkeen ilmeni, että muutamiin kysymyksiin oli vielä saatava vastaukset. Näin ollen oikeusasiamies pyysi komissiota toimittamaan täydentävän lausunnon kantelijan esiin ottamista kysymyksistä.

Komission täydentävä lausunto

Komissio esitti täydentävässä lausunnossaan yhteenvetona seuraavat huomautukset:

Komissio sai Venäjän viranomaisilta riittävät kirjalliset takuut, joiden mukaan todetut teknologian ja hygienian puutteet Lovozeron poronlihankäsittelylaitoksessa oli korjattu. Komission yksiköiden myöhempään rutiininomaiseen tarkastuskäyntiin Muurmanskin alueella 12–16. helmikuuta 2001 sisältyi Lovozeron laitoksen seurantatarkastus.

Komissio on vakuuttunut siitä, että Venäjän viranomaiset pystyvät tiedottamaan taudin puhkeamisesta komissiolle 24 tunnin sisällä asian vahvistamisesta. Lisäksi poronlihan tuontia Venäjältä säädellään komission päätöksellä 2000/585/EY.

Komissio on vakuuttunut siitä, että poronlihan tuonnin Norrfrys AB:n Lovozeron laitokselta Muurmanskista salliva päätös toteutettiin kaikilla tasoilla asianmukaisten menettelyiden mukaisesti.

Kantelijan lisähuomautukset

Kantelijan huomautuksissa todettiin yhteenvetona seuraavaa:

Kantelijan mukaan 12.–16. helmikuuta 2001 suoritetusta tarkastuskäynnistä laadittu kertomus vain vahvistaa tuontimenettelyihin kohdistuvia epäilyjä.

Suomen paliskuntaryhdistys on sitä mieltä, että tuonti Kuolan niemimaalta pitäisi kieltää, kunnes voidaan olla täysin varmoja siitä, että teurastamot noudattavat Euroopan unionin normeja.

SUOSITUSLUONNOS

Oikeusasiamies esitti 7. joulukuuta 2001 komissiolle suositusluonnoksen Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Suositusluonnoksen perusteet olivat seuraavat:

1 Kantelija väitti, että poronlihantuontia Kuolan niemimaalta Venäjältä koskeva periaatepäätös syntyi ruotsalaisen yrityksen aloitteesta. Ruotsalainen yritys on kiinnostunut kaupallisessa mielessä poronlihan tuonnista Venäjältä. Kantelijan mukaan ruotsalainen yritys osallistui Kuolan niemimaalla paikan päällä järjestettyyn tarkastuskäyntiin huolehtimalla matkajärjestelyistä ja hankkimalla tulkkauspalvelut tarkastusmatkan ajaksi. Kantelija väitti, että komissio ei toiminut puolueettomasti, sillä ruotsalainen yritys osallistui paikan päällä suoritettavaan tarkastukseen.

2 Komissio selvitti lausunnossaan, että tarkastuskäynti toteutettiin Ruotsin ja Venäjän hallitusten pyynnöstä. Norrfrys AB ja komissio kävivät tarkastuskäyntiin liittyvää kirjeenvaihtoa tammikuusta toukokuuhun 1998. Norrfrys AB ilmoitti komissiolle toivovansa, että poronlihan tuontikielto Venäjältä kumottaisiin pikaisesti.

Alueellisten viranomaisten matkasuunnitelmaehdotus vastaanotettiin Norrfrys AB:n kautta 16. syyskuuta 1998. Alueellisten viranomaisten kanssa oli erittäin vaikeaa päästä suoraan yhteyteen, sillä viestintäyhteydet olivat riittämättömät. Tämän vuoksi Norrfrys AB:n faksilaitteita hyödynnettiin tarkastuskäynnin matkasuunnitelmaa laadittaessa. Norrfrys AB ei vaikuttanut mitenkään tarkastusryhmän tekemään päätökseen, joka koski tarkastuskäynnin matkasuunnitelmaa.

Komission matkanjärjestäjä ei pystynyt varaamaan tarvittavia hotellimajoituksia ja maan-sisäisiä lentomatkoja Muurmanskin alueella. Norrfrys AB tarjoutui tekemään tarvittavat matkalippuvaraukset ja avustamaan tarkastusryhmää viisumien hankinnassa. Koska muodollisen vahvistuksen ja tarkastuskäynnin aloittamisen välillä oli hyvin vähän aikaa, tarkastusryhmällä ei ollut muuta mahdollisuutta kuin pyytää Norrfrys AB:tä tekemään tarvittavat hotelli- ja lentomatkatavaraukset Muurmanskin alueella paikallisten edustajiensa kautta. Norrfrys AB:tä pyydettiin myös hankkimaan tulkki.

Tarkastusryhmä hyväksyi Norrfrys AB:n toimitusjohtajan kohteliaisuudesta esittämän lounaskutsun Moskovassa vietettynä aikana. Lounas kirjattiin tarkastuskäynnistä aiheutuneisiin kuluihin. Muutamissa tapauksissa hotellien ja toimistojen tai tarkastettavien kohteiden välisiin kuljetuksiin käytettiin autoja. Norrfrys AB hankki autot, joita käyttivät muiden muassa tarkastusryhmä sekä Norrfrys AB:n toimitusjohtaja vieraillessaan tuotantolaitoksissa, joista Norrfrys AB oli kiinnostunut kaupallisessa mielessä ja joita eläinlääkintävirasto oli ehdottanut hyväksyttäväksi. Eläinlääkintäviraston alueelliset edustajat eivät pystyneet hankkimaan kuljetusta, eikä autoja ollut mahdollista vuokrata. Ei siis ollut muuta vaihtoehtoa kuin käyttää Norrfrys AB:n hankkimia autoja, jotta tarkastuskäynnin tavoitteet voitiin saavuttaa. Komission mukaan Norrfrys AB:n toimitusjohtaja ei osallistunut yhteenkään Venäjän viranomaisten kanssa järjestettyyn tapaamiseen eikä tarkastusryhmän sisäisiin kokouksiin. Toimitusjohtaja vieraili ryhmän mukana kahdessa tuotantolaitoksessa, jotka kiinnostavat Norrfrys AB:tä kaupallisessa mielessä. Muissa tuotantolaitoksissa ei vierailtu tämän tarkastusmatkan aikana.

3 Komission mukaan komission sisäisissä säännöissä asetettuja menettelyjä noudatettiin täysin komission päätösten 2000/161/EY ja 2000/212/EY osalta. Päätöksiin ei kohdistunut ulkopuolista painostusta. Pysyvä eläinlääkintäkomitea sai kaikissa tapauksissa jäsenvaltioiden yksimielisen hyväksynnän. Komissio oli täysin vakuuttunut siitä, että poronlihan tuonnin Norrfrys Productionin laitokselta salliva päätös tehtiin kaikilla tasoilla asianmukaisten menettelyiden mukaisesti. Tarkastuskäynnin suunnittelemiseen, toteutukseen ja seurantaan osallistuneen komission henkilöstön toimissa ei havaittu mitään epäasianmukaisuutta.

4 Oikeusasiamies huomautti, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella niiden oikeuksien kunnioittaminen, jotka on taattu yhteisön oikeusjärjestyksessä hallinnollisten menettelyjen yhteydessä, edellyttää erityisesti, että toimivaltainen toimielin noudattaa velvollisuuttaan tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat. Euroopan oikeusasiamiehen mielestä hyvän hallinnon periaate vaatii, että yhteisön toimielinten ja henkilöstön on toimittava puolueettomasti ja osoitettava lisäksi puolueettomuutensa välttämällä kaikkia toimia, jotka voisivat johtaa puolueettomuuden aiheelliseen kyseenalaistamiseen.

5 Oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella näytti siltä, että vaikka sekä Ruotsin että Venäjän hallitukset tekivät aloitteen tarkastuskäynnin järjestämiseksi, Norrfrys AB teki myös aloitteen ottamalla yhteyttä komissioon ja ilmoittamalla toivovansa poronlihan tuontikiellon pikaista kumoamista Venäjän osalta. Lisäksi Norrfrys AB ja sen toimitusjohtaja osallistuivat tarkastuskäyntiin järjestämällä

- hotelli- ja lentolippuvaraukset
- viisumit
- väliaikaiset faksilaitteet
- tulkkauspalvelut
- tarkastuskäynteihin tarvittavat autot
- ja vieraillemalla ryhmän mukana kahdessa tuotantolaitoksessa.

Oikeusasiamies pani merkille, että komissio tunnusti Norrfrys AB:n matkajärjestelyihin osallistumisen jäävän elintarvike- ja eläinlääkintätoimiston tavanomaisen käytännön ulkopuolelle, sillä yleensä asiat hoidetaan yksinomaan komission oman valtuuskunnan ja kyseessä olevan kolmannen maan kansallisten viranomaisten kesken. Lisäksi komissio vahvisti, että ilman Norrfrys AB:n tarjoamaa apua matkajärjestelyissä ja käytännön toteutuksessa tarkastuksen toteuttaminen olisi ollut mahdotonta. Komissio korosti lisäksi, että ainoa tähän mennessä Muurmanskin alueelta poronlihan tuontiin hyväksytty laitos on Norrfrys AB.

6 Oikeusasiamies pani lisäksi merkille, että kolmansissa maissa toteutettavien eläinlääkintäalan tarkastuksien säännöistä tehdyn komission päätöksen 98/140/EY mukaisesti komission asiantuntijoita voivat avustaa ainoastaan jäsenvaltioiden asiantuntijat.

7 Edellä mainitun perusteella Norrfrys AB:n osallistuminen on ristiriidassa komission ja sen henkilöstön puolueettomuuden osoittamista koskevaan velvollisuuteen nähden, vaikuttipa Norrfrys AB:n läsnäolo komission päätösten sisältöön tai ei. Näin ollen oikeusasiamies oli sitä mieltä, että kun komissio salli Norrfrys AB:n osallistua paikan päällä suoritettavaan tarkastuskäyntiin, ilmeni hallinnollinen epäkohta, joka lisäksi kyseenalaistaa komission päätöksen 2000/161/EY ja komission päätöksen 2000/212/EY.

8 Komission antaman lausunnon perusteella näytti mahdottomalta päätyä sovintoratkaisuun.

Oikeusasiamiehen komissiolle osoittama suositusluonnos oli seuraava:

Euroopan komission olisi toteutettava uusi tarkastuskäynti paikan päällä ja harkittava uudelleen komission päätöksiä 2000/161/EY ja 2000/212/EY uuden tarkastuskäynnin tulosten perusteella.

Oikeusasiamies ilmoitti komissiolle, että komission olisi lähetettävä yksityiskohtainen lausunto ennen 31. päivää maaliskuuta 2002 oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Komission yksityiskohtainen lausunto

Komission yksityiskohtaisessa lausunnossa todettiin yhteenvetona seuraavaa:

Elintarvike- ja eläinlääkintätoimisto toteutti Muurmanskin alueella 12.–16. helmikuuta 2001 seurantatarkastuksen, jonka menettelyissä noudatettiin valvonta- ja tarkastuskäyntien toteuttamisesta annettuja komission sääntöjä.

Venäjän viranomaisten ja komission välisen kirjeenvaihdon jälkeen Venäjän federaation Euroopan yhteisöjen Brysselin lähetystön apulaispäällikölle lähetettiin 30. lokakuuta 2001 kirje, jossa ilmoitettiin, että ”Venäjän viranomaisilta tarvittavien vakuuksien puuttuessa komission on harkittava uudelleen päätöstä, jolla sallittiin poronlihan tuonti Muurmanskin alueelta”.

Venäjän viranomaiset toimittivat elintarvike- ja eläinlääkintätoimistolle 5. marraskuuta 2001 päivätyllä kirjeellä lisätietoja tarkastuskäynnistä laaditusta kertomuksesta ja lokakuun 2001 aikana saaduista eläinlääkinnällisiä jäämiä koskevan ohjelman sekä mikrobiologisen valvontaohjelman tuloksista. Asiasta vastaavat komission yksiköt ilmoittivat näiden tietojen perusteella, etteivät lisätoimet olleet tarpeellisia

Komissio oli sitä mieltä, että oikeusasiamiehen pääasiallinen suositus oli täytetty, sillä seurantatarkastus oli jo suoritettu. Seurantatarkastuksen tulosten ja sitä seuranneiden Venäjän viranomaisten vakuuksien perusteella komissio katsoi, että komission päätöksiä 2000/161/EY ja 2000/212/EY ei ole syytä muuttaa.

Kantelijan huomautukset Euroopan komission yksityiskohtaisesta lausunnosta

Oikeusasiamiehen sihteeristö otti kantelijaan yhteyttä puhelimitse. Kantelija ilmoitti tyytyvänsä komission yksityiskohtaiseen lausuntoon.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies antoi komissiolle 7. joulukuuta 2001 seuraavan suositusluonnoksen:

Euroopan komission olisi toteutettava uusi tarkastuskäynti paikan päällä ja harkittava uudelleen komission päätöksiä 2000/161/EY ja 2000/212/EY uuden tarkastuskäynnin tulosten perusteella.

Komission yksityiskohtaisessa lausunnossa ilmoitettiin oikeusasiamiehelle, että elintarvike- ja eläinlääkintätoimisto oli jo toteuttanut Muurmanskin alueella seurantatarkastuksen, jonka aikana noudatettiin valvonta- ja tarkastuskäyntien toteuttamisesta annettuja komission sääntöjä. Seurantatarkastuksen tulosten ja Venäjän viranomaisten 5. marraskuuta 2001 päivätyssä kirjeessä antamien lisätietojen perusteella komissio katsoi, että komission päätöksiä 2000/161/EY ja 2000/212/EY ei ollut syytä muuttaa.

Oikeusasiamies katsoi, että yksityiskohtaisessa lausunnossa kuvatut komission toimenpiteet ovat riittäviä ja kattavat oikeusasiamiehen suositusluonnoksessa asetetut vaatimukset. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

**KOMISSION
LAATIMIEN
TRANSATLANTTISTA
YRITYSTEN VÄLISTÄ
VUOROPUHELUA
KOSKEVIEN
KOKOUSTEN
TIEDOTTEIDEN
JULKISEN
SAATAVUUDEN
EPÄÄMINEN**

*Päätös kanteluun
1128/2001/IJH
Euroopan komissiota
vastaan*

Tapausta koskevan päätöksen pituuden vuoksi tässä yhteenvedossa esitetään vain pääkohdat. Päätöksen englanninkielinen versio on nähtävissä kokonaisuudessaan oikeusasiamiehen verkkosivuilla .

KANTELU

Heinäkuussa 2001 H. kanteli oikeusasiamiehelle Corporate Observatory Europe -nimisen valtiosta riippumattoman järjestön puolesta siitä, että komissio kieltäytyi antamasta tietoa tietyistä komission päätöksen 94/90⁸⁶ mukaisista asiakirjoista. Asiakirjat koskevat komission osallistumista transatlanttiseen yritysten väliseen dialogiin (TABD). Kantelija väitti, että komissio ei ollut painottanut riittävästi asiakirjojen julkistamisesta yleisölle koituvaa etua, sillä TABD on foorumi, jossa ehdotetaan ja tarkastellaan EU:n politiikkoja, joilla on myöhemmin laaja-alaisia vaikutuksia kaikkiin Euroopan kansalaisiin.

TUTKIMUS

Komissio kertoi, että kyseessä olevat asiakirjat ovat ohjaavia muistioita, Yhdysvaltain hallituksen edustajien kanssa järjestettäviä kokouksia varten laadittuja tiedotteita, komission henkilöstön esittämiä huomautuksia ja komission jäsenelle osoitettuja suosituksia.

Komissio väitti, että tutustumisoikeuden epääminen oli perusteltua toimielimen päätöksentekomenettelyn luottamuksellisuuden turvaamista koskevan poikkeuksen nojalla ja että asiakirjojen julkistaminen ei ole julkisen edun mukaista, sillä asiakirjat eivät tuo lisävalaistusta komission TABD-ehdotuksiin omaksumiin näkökantoihin.

Komissio väitti myös, että tutustumisoikeuden epääminen oli perusteltua kansainvälisiä suhteita koskevan poikkeuksen nojalla, sillä henkilöstön jäsenten henkilökohtaiset näkemykset voitaisiin tulkita virheellisesti komission näkemyksiksi.

Suositusluonnos

Oikeusasiamies katsoi, että kantelija oli oikeutettu vetoamaan julkiseen etuun pyytäessään tietoja asiakirjoista, jotka koskevat komission suhdetta TABD:iin.

Lisäksi oikeusasiamies katsoi, että komission antamat kansainvälisiä suhteita koskevat perustelut ovat riittämättömiä, sillä on epätodennäköistä, että Yhdysvaltain viranomaiset erehtyisivät luulemaan henkilöstön henkilökohtaisia mielipiteitä komission viralliseksi kannaksi.

Oikeusasiamies esitti siksi suositusluonnoksen, jonka mukaan komission olisi harkittava uudelleen kantelijan hakemusta saada tietoja asetuksen 1049/2001⁸⁷ nojalla, jolla on tällä välin korvattu päätös 94/90.

Komission yksityiskohtainen lausunto

Komissio väitti yksityiskohtaisessa lausunnossaan, että sen sisäisten tietojen antaminen paljastaisi komission kannan sen kumppaneille ja heikentäisi sen neuvotteluasemaa. Tällöin neuvottelukumppanit saisivat syvällistä tietoa mahdollisista kompromisseista, joita komissio voi olla halukas tekemään neuvottelujen myöhemmässä vaiheessa. Vaarana

⁸⁶ Komission päätös 94/90, tehty 8. helmikuuta 1994, yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista, EYVL L 46, 1994, s. 58.

⁸⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi, EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

olisi, että EU:n ja Yhdysvaltain neuvotteluihin lisättäisiin kiistanalaisia kysymyksiä, jotka vaikeuttaisivat sopimukseen pääsyä.

Komissio väitti myös, että tutustumisoikeuden epääminen oli perusteltua sen päätöksentekoprosessien turvaamiseksi. Tätä vasten se väitti, että arvioitaessa asiakirjan julkistamisen aiheuttamaa vahinkoa on otettava huomioon se vaara, että asiakirjan tiettyjä osia levitetään niiden asiayhteydestä irrallaan.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies katsoi, että komissio oli kertonut selvästi, miten kyseessä olevien asiakirjojen julkistaminen voisi vaikeuttaa julkisen edun turvaamista kansainvälisten suhteiden näkökulmasta.

Oikeusasiamiehen mukaan tämän vuoksi on tarpeetonta tarkastella, voidaanko tutustumisoikeus asiakirjoihin evätä myös komission päätöksentekoprosessien turvaamiseksi.

Oikeusasiamies huomautti kuitenkin, ettei hän hyväksy komission näkemystä siitä, että arvioitaessa asiakirjan julkistamisen aiheuttamaa vahinkoa komission päätöksentekoprosessille on otettava huomioon se vaara, että asiakirjan tiettyjä osia levitetään niiden asiayhteydestä irrallaan. Oikeusasiamiehen mukaan komission tätä näkökohtaa koskevat perustelut ovat epäjohdonmukaisia Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan mukaisen sananvapauden kanssa, sillä tämä oikeus sisältää mielipiteenvapauden sekä vapauden vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia viranomaisten siihen puuttumatta.

Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio oli ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin suositusluonnoksen vaatimusten täyttämiseksi, ja lopetti siksi asian käsitely.

3.5.3 Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti

UUDEN TOIMIELINTEN VÄLISEN MAKSUJÄRJESTELMÄN PERUSTAMISEN EUROOPAN PARLAMENTIN JA KOMISSION TOIMESTA

Päätös kanteluun 1182/2001/IP Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Kantelija on parlamentin virkamies ja hänen poikansa on hoidossa Euroopan komission johtamassa päiväkodissa *Garderie of Luxembourg*issa. Kaikki maksut pidätetään kuukausittain kantelijan palkasta. Kantelija valittaa kantelussaan avoimuuden puutteesta koskien pidätettävää määrää, sillä määrän oikeellisuutta on mahdoton tarkistaa, koska kokonaismäärä vaihtelee jatkuvasti. Kantelijan mukaan pidätettävä määrä olisi eriteltävä yksityiskohtaisemmin, ja vanhemmille olisi tiedotettava kaikista muutoksista.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio viittasi lausunnossaan kyseiseen päivähoitopalveluja tarjoavaan laitokseen, *Early Childhood Centreen*, sovellettaviin sisäänpääsyä ja toimintaa koskeviin säännöksiin. Säännösten 5 artiklan mukaan vanhempien osuus pidätetään sen vanhemman palkasta, joka on rekisteröinyt lapsen. Vanhempien osuus perustuu sosiaalitoimien komitean vahvistamaan määrään, ja se on tarkistettava säännöllisin väliajoin.

Komissio totesi, että vanhemmat allekirjoittavat ja hyväksyvät etukäteen lasten 20 aterian sarjalipun. Lisäksi toimielin pani merkille, että 12. syyskuuta 2000 kaikille asianomaisille vanhemmille ilmoitettiin, että sarjalipun hintaa korotettaisiin 69,41 eurosta 74,34 euroon.

Komissio pahoitteli sitä, ettei nykyinen toimielinten välinen maksujärjestelmä salli ”retenus”- ja ”divers”-koodien tarkempaa erittelyä. Parhaillaan käyttöön otettavalla

toimielinten välisellä uudella maksujärjestelmällä korjataan tällaiset puutteet. Nykykäytännön mukaan toimielinten on annettava asianomaisille vanhemmille hallintoyksikkönsä kuukausittain toimittama eritelty lasku.

Parlamentin lausunto

Parlamentti tunnusti kantelua koskevassa lausunnossaan, että sen tilijaosto on tietoinen siihen monesti yhteydessä olleen kantelijan kuvaamasta tilanteesta.

Parlamentin mukaan ongelma johtuu siitä, että päiväkotia johtava Euroopan komissio pyytää eri toimielimiä pidättämään kuukausittaisen hoitomaksun ja lasten ruokaliput vanhempien palkasta muttei anna vanhemmille yksityiskohtaista tietoa veloitetavista määristä.

Parlamentti korosti, että tilijaosto pitää tilannetta epätyytyttävänä ja on ollut useasti yhteydessä komission osastoihin, mutta tuloksetta. Siksi kantelijalle ilmoitettiin, että ainoastaan komissiolla on asiaa koskevat tiedot, joihin kantelija on oikeutettu.

Lisäksi Euroopan parlamentin pääsihteeri kirjoitti hiljattain Euroopan komission pääsihteerille ja pyysi etsimään ongelmaan ratkaisua, sillä se on kaikkien asianomaisten virkamiesten edun mukaista.

Kantelijan huomautukset Euroopan komission lausunnosta

Kantelija korosti, että päiväkodin toiminnan menettelytapoja koskevalla tiedolla ei ole merkitystä hänen kantelunsa kannalta. Lisäksi hän korosti, että komissio tunnusti tiedotusjärjestelmän olevan puutteellinen ja viittasi uuteen järjestelmään, jolla korjataan nämä puutteet, muttei kuitenkaan antanut mitään konkreettista tietoa sen voimaantulosta.

Lisäksi kantelija huomautti, ettei hän halunnut moittia komission toimia vaan ainoastaan tuoda julki ongelman, jonka olemassaolon komissio itse myöntää. Hänen mielestään on merkityksetöntä, kumpi kyseessä olevista toimielimistä, komissio vai parlamentti, antaa säännöllisesti asiaa koskevat tiedot.

Kantelijan huomautukset Euroopan parlamentin lausunnosta

Kantelija huomautti, ettei hänellä olisi lisähuomautuksia parlamentin lausunnon sisällön johdosta.

Suositusluonnos

Oikeusasiamies esitti 19. kesäkuuta 2002 komissiolle ja parlamentille suositusluonnoksen oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Suositusluonnoksen perusteet olivat seuraavat:

Kantelija on parlamentin virkamies ja hänen poikansa on hoidossa Euroopan komission johtamassa päiväkodissa *Garderie of Luxembourg*issa. Kaikki maksut pidätetään kuukausittain kantelijan palkasta. Kantelija valittaa kantelussaan avoimuuden puutteesta koskien pidätettävää määrää, sillä määrän oikeellisuutta on mahdoton tarkistaa, koska kokonaismäärä vaihtelee jatkuvasti. Kantelijan mukaan pidätettävä määrä olisi eriteltävä yksityiskohtaisemmin, ja vanhemmille olisi tiedotettava kaikista muutoksista.

Komissio pahoitteli lausunnossaan sitä, ettei nykyinen toimielinten välinen maksujärjestelmä salli ”retenus”- ja ”divers”-koodien tarkempaa erittelyä. Lisäksi komissio totesi, että parhaillaan käyttöön otettavalla toimielinten välisellä uudella maksujärjestelmällä korjataan tällaiset puutteet.

Parlamentti korosti lausunnossaan, että sen yksiköt pitävät tilannetta epätyytyttävänä ja ovat olleet useasti yhteydessä komission asiasta vastaavaan osastoon, mutta tuloksetta.

Lisäksi parlamentti korosti, että Euroopan parlamentin pääsihteeri kirjoitti hiljattain Euroopan komission pääsihteerille ja pyysi etsimään ongelmaan ratkaisua, sillä se on kaikkien asianomaisten virkamiesten edun mukaista.

Hyvään hallintotapaan kuuluu, että julkinen hallinto antaa mahdollisimman tarkkaa tietoa omista päätöksistään. Annettujen tietojen perusteella päätöksen vastaanottajien olisi pystyttävä arvioimaan helposti päätöksen oikeellisuus.

Oikeusasiamies pani merkille, että molemmat toimielimet ovat yhtä mieltä siitä, että toimielinten välinen maksujärjestelmä on epätydyttävä ja että kantelija on oikeutettu saamaan pyytämänsä tiedot. Lisäksi oikeusasiamies pani merkille, että Euroopan parlamentin pääsihteeri kirjoitti Euroopan komission pääsihteerille ja pyysi etsimään ongelmaan ratkaisua, sillä se on kaikkien asianomaisten virkamiesten edun mukaista.

Lopuksi oikeusasiamies totesi, että lasten hoitomaksua koskevan yksityiskohtaisen tiedon antamatta jättäminen kantelijalle ja muille asianomaisille vanhemmille muodostaa hallinnollisen epäkohdan. Hän esitti siksi komissiolle ja parlamentille seuraavan suositusluonnoksen:

Asianomaiset vanhemmat ovat oikeutettuja saamaan yksityiskohtaista tietoa lastensa päiväkotihoidosta perittävästä maksusta. Euroopan komission ja Euroopan parlamentin olisi siten löydettävä ratkaisu tämän tiedon antamiseksi säännöllisesti.

Oikeusasiamies ilmoitti molemmille toimielimille, että näiden olisi lähetettävä yksityiskohtainen lausunto ennen 31. lokakuuta 2002 oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Komission yksityiskohtainen lausunto

Komissio lähetti oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisen lausuntonsa 11. syyskuuta 2002.

Komissio totesi, että komission toimivaltaiset yksiköt ovat tutkineet perusteellisesti oikeusasiamiehen suositusta. Lisäksi komissio huomautti, että toimielinten välisen uuden maksujärjestelmän edellyttämät tekniset järjestelyt on saatettu alulle, jotta vanhemmille voidaan antaa säännöllisesti yksityiskohtaista tietoa. Oikeusasiamiehen suositusluonnos pannaan pian täytäntöön tältä pohjalta.

Sitä ennen vanhemmat voivat osoittaa kyselynsä ”Garderien” ja ”Centre d’étuden” sihteeristölle.

Parlamentin yksityiskohtainen lausunto

Parlamentti lähetti oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisen lausuntonsa 21. lokakuuta 2002.

Parlamentti viittasi Euroopan komission antamaan yksityiskohtaiseen lausuntoon, jossa ilmoitettiin oikeusasiamiehelle, että eriteltyjen laskujen laatimiseen tarvittavaa tietokoneohjelmaa kehitettiin parhaillaan. Parlamentti kannatti täysin tätä aloitetta ja korosti, että sen näkemyksen mukaan tämä parannus toteutetaan kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Kantelijan huomautukset komission ja parlamentin yksityiskohtaisista lausunnoista

Oikeusasiamiehen toimisto otti kantelijaan yhteyttä puhelimitse 28. lokakuuta 2002, ja kantelija ilmoitti olevansa tyytyväinen tutkimuksen tuloksiin.

PÄÄTÖS

1 Oikeusasiamies osoitti Euroopan komissiolle ja Euroopan parlamentille 19. kesäkuuta 2002 seuraavan suositusluonnoksen:

Asianomaiset vanhemmat ovat oikeutettuja saamaan yksityiskohtaista tietoa lastensa päiväkotihoidosta perittävästä maksusta. Euroopan komission ja Euroopan parlamentin olisi siten löydettävä ratkaisu tämän tiedon antamiseksi säännöllisesti.

2 Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisessa lausunnossaan, että toimielinten välisen uuden maksujärjestelmän edellyttämät tekniset järjestelyt on saatettu alulle, jotta vanhemmille voidaan antaa säännöllisesti yksityiskohtaista tietoa, ja että oikeusasiamiehen suositusluonnos pannaan siten pian täytäntöön.

Parlamentti kannatti yksityiskohtaisessa lausunnossaan komission aloitetta ja korosti, että sen näkemyksen mukaan tämä parannus toteutetaan kuluvan vuoden loppuun mennessä.

3 Oikeusasiamies katsoi, että komission ja parlamentin yksityiskohtaisissa lausunnoissaan kuvaamat toimenpiteet täyttävät oikeusasiamiehen suositusluonnoksessa asetetut vaatimukset. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.6 ERITYISKERTOMUKSEN ANTAMISEN JÄLKEEN LOPETETTU ASIAN KÄSITTELY

EHDOTUS EUROOPPALAISEN HYVÄN HALLINTOTAVAN SÄÄNNÖSTÖN HYVÄKSYMISESTÄ

*Päätös
oikeusasiamiehen
oma-aloitteiseen
tutkimukseen
OI/1/98/OV*

Oikeusasiamies käynnisti 11. marraskuuta 1998 omasta aloitteestaan tutkimuksen siitä, onko yhteisön eri toimielimillä ja laitoksilla hyvän hallintotavan säännöstöä, jota niiden virkamiehet noudattavat suhteissaan kansalaisiin, ja onko se yleisesti saatavilla.

Oikeusasiamies esitti 28. heinäkuuta 1999 komissiolle, 29. heinäkuuta 1999 parlamentille ja neuvostolle ja 13. syyskuuta 1999 muille toimielimille, elimille ja erillisvirastoille suositusluonnokset. Oikeusasiamies liitti suositusluonnoksiinsa toimistonsa laatiman ehdotuksen hyvän hallintotavan säännöstöksi. Siihen sisältyi 28 artiklaa, joissa annetaan määräyksiä sekä sisällöllisistä että menettelyyn liittyvistä periaatteista sekä hallinnon hyvästä toteuttamisesta. Oikeusasiamies totesi, että toimielimet ja elimet voisivat pitää tätä säännöstöluonnosta mallina laatiessaan omia säännöstöjään.

Tutkittuaan perusteellisesti eri toimielimiltä ja elimiltä saadut suositusluonnosta koskevat lausunnot oikeusasiamies esitti huhtikuussa 2000 Euroopan parlamentille erityiskertomuksen Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Erityiskertomuksessaan oikeusasiamies esitti parlamentille seuraavan suosituksen: *”Oikeusasiamies suosittaa kaikkia yhteisön toimielimiä ja laitoksia koskevan eurooppalaisen hallintomenettelylain säätämistä, jotta saataisiin aikaan sellainen hyvän hallintotavan säännöstö, joka soveltuisi samalla lailla kaikkiin yhteisön toimielimiin ja laitoksiin niiden suhteissa yleisöön. Säädös voitaisiin antaa asetuksen muodossa.”* Oikeusasiamies liitti erityiskertomukseen ehdotuksensa säännöstöksi.

Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta hyväksyi 27. kesäkuuta 2001 mietinnön (viite A5-0245/2001), jossa se hyväksyi oikeusasiamiehen erityiskertomuksen. Mietinnön laati parlamentin jäsen Roy Perry.

Euroopan parlamentti hyväksyi 6. syyskuuta 2001 päätöslauselman, jossa hyväksyttiin eräin muutoksin oikeusasiamiehen suositusluonnoksissa ja erityiskertomuksessa ehdotettu hyvän hallintotavan säännöstö. Päätöslauselmassa kehoitettiin lisäksi Euroopan komissiota esittämään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 308 artiklan mukaisesti ehdotus asetuksiksi, johon sisältyy hyvän hallintotavan säännöstö.

Koska Euroopan parlamentti sai erityiskertomuksen käsittelyn päätökseen ja hyväksyi sen johtopäätökset, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

**KOMISSIO
LOPETTAA
SUKUPUOLEEN
PERUSTUVAN
SYRJINNÄN, JOKA
KOHDISTUU
KOMENNUKSELLA
OLEVIIN
KANSALLISIIN
ASIAANTUNTIJOOIHIN**

*Päätös kanteluun
242/2000/GG
Euroopan komissiota
vastaan*

Kantelija, joka on organisaatio Yhdistyneestä kuningaskunnasta, esitti 18. helmikuuta 2000 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun Euroopan komissiota vastaan koskien komissiossa komennuksella oleviin kansallisiin asiantuntijoihin sovellettavia sääntöjä. Kantelijan mukaan komission vakiinnuttama sääntö, jonka mukaan komissiossa komennuksella olevien kansallisten asiantuntijoiden oli työskenneltävä täysipäiväisesti, on sukupuoleen perustuvaa syrjintää.

Oikeusasiamies toimitti 15. marraskuuta 2001 kantelun johdosta suoritetun perusteellisen tutkimuksen seurauksena Euroopan parlamentille erityiskertomuksen Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Erityiskertomuksen jäljennös lähetettiin komissiolle. Oikeusasiamies suositteli erityiskertomuksessaan, että komissio poistaisi mahdollisimman nopeasti säännön, joka kieltää komissiossa komennuksella olevia kansallisia työntekijöitä työskentelemästä osa-aikaisesti.

Komissio hyväksyi 30. huhtikuuta 2002 komissiossa komennuksella oleviin kansallisiin asiantuntijoihin sovellettavia sääntöjä koskevan päätöksen. Sääntöjen 12 artiklassa määrätään, että kansalliset asiantuntijat saavat työskennellä osa-aikaisesti.

Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta hyväksyi 8. lokakuuta 2002 mietinnön (viite A5-0355/2002), jossa se hyväksyi oikeusasiamiehen erityiskertomuksen ja laati vastaavan päätöslauselmaluonnoksen. Mietinnön laati parlamentin jäsen Jean Lambert.

Euroopan parlamentti äänesti 17. joulukuuta 2002 oikeusasiamiehen erityiskertomusta koskevan päätöslauselman hyväksymisestä. Päätöslauselmassaan Euroopan parlamentti piti myönteisenä sitä, että komissio poisti viimein kyseisen säännön ja vakuutti, etteivät Euroopan unionin toimielimet voi omien mielihalujensa mukaan ottaa tai olla ottamatta perusoikeuksien kunnioittamista neuvottelujen aiheeksi eivätkä lykätä syrjintäkieltoa koskevien oikeudellisten velvoitteiden noudattamista.

Koska Euroopan parlamentti sai erityiskertomuksen käsittelyn päätökseen ja hyväksyi sen johtopäätökset, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

**PARLAMENTTI
HYVÄKSYY
OIKEUSASIAMIEHEN
KANNAN
OIKEUTEEN
TUTUSTUA
ASIAKIRJOOIHIN**

*Päätös kanteluun
917/2000/GG
Euroopan unionin
neuvostoa vastaan*

Kantelija, Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen, esitti 11. heinäkuuta 2000 kantelun Euroopan oikeusasiamiehelle Euroopan unionin neuvostoa vastaan, koska neuvosto oli kieltäytynyt antamasta tiettyjä asiakirjoja, joita kantelijan mukaan oli esitetty useissa tammikuussa 1999 ja syyskuussa 1998 pidetyissä kokouksissa.

Oikeusasiamies toimitti 30. marraskuuta 2001 kantelun johdosta suoritetun perusteellisen tutkimuksen seurauksena Euroopan parlamentille erityiskertomuksen Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Erityiskertomuksen jäljennös lähetettiin neuvostolle. Oikeusasiamies suosittelee erityiskertomuksessaan, että neuvosto käsittelee uudelleen kantelijan hakemuksen ja myöntäisi mahdollisuuden saada tietoja pyydetyistä asiakirjoista, ellei yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20. joulukuuta 1993 annetun päätöksen 93/731 4 artiklassa mainittu yksi tai useampi poikkeus sitä estä. Oikeusasiamies sanoi myös, että hän piti myönteisenä Euroopan parlamentin kantaa hänen aikaisempaan suositusluonnokseensa, jonka mukaan neuvoston olisi pidettävä luetteloa tai rekisteriä kaikista neuvostolle toimitetuista asiakirjoista ja saatettava luettelo tai rekisteri kansalaisten saataville.

Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunta hyväksyi 8. lokakuuta 2002 mietinnön (viite A5-0363/2002), jossa se hyväksyi oikeusasiamiehen erityiskertomuksen ja laati vastaavan päätöslauselmaluonnoksen. Mietinnön laati parlamentin jäsen Astrid Thors.

Euroopan parlamentti äänesti 17. joulukuuta 2002 oikeusasiamiehen erityiskertomusta koskevan päätöslauselman hyväksymisestä. Euroopan parlamentti hyväksyi päätöslauselmassaan oikeusasiamiehen suosituksen. Parlamentti piti myönteisenä myös neuvoston

pääsihteerin julkituomaa aikomusta panna oikeusasiamiehen suositus täytäntöön ja pyytää neuvostoa raportoimaan kuuden kuukauden kuluessa asiasta vastaavalle valiokunnalle konkreettisista toimenpiteistä, jotka koskevat neuvoston pääsihteerin päätöksen ja asetuksen (EY) N:o 1049/2001 täytäntöönpanoa.

Koska Euroopan parlamentti sai erityiskertomuksen käsittelyn päätökseen ja hyväksyi tämän suosituksen, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

3.7 TUTKIMUKSEN PERUSTEET

TUTKIMUKSET OIKEUSASIA- MIEHEN OMASTA ALOITTEESTA

Euroopan unionin perusoikeuskirja

Euroopan unionin perusoikeuskirja hyväksyttiin Nizzan Eurooppa-neuvoston kokouksessa 7. joulukuuta 2000⁸⁸.

Euroopan parlamentti, Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan komissio julistivat tekstin juhlallisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjaksi. Tämän seurauksena nämä toimielimet sitoutuivat noudattamaan perusoikeuskirjan periaatteita.

3.7.1 Euroopan komissio

Perusoikeuskirjan 11 artiklassa tunnustetaan oikeus sananvapauteen.

Sananvapaus

Sananvapaus on yksi demokraattisen yhteiskunnan peruspilareista. Tämä vahvistetaan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä lauseessa, joka kuuluu näin:

”Jokaisella on sananvapaus. Tämä oikeus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia alueellisista rajoista riippumatta ja viranomaisien siihen puuttumatta.”

Alkuperäisissä Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksissa ei ollut erikseen mitään ihmisoikeuksiin liittyviä määräyksiä. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi kuitenkin vuonna 1969, että ihmisoikeudet kuuluvat yhteisön oikeuteen⁸⁹. Nykyisin yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusoikeudet kuuluvat erottamattomasti yleisiin oikeusperiaatteisiin, joiden noudattamista yhteisöjen tuomioistuin valvoo, ja että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn Euroopan yleissopimuksen 10 artiklassa tarkoitettu sananvapaus kuuluu näihin yleisiin periaatteisiin⁹⁰. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa vahvistetaan tämä oikeuskäytäntö.

Sananvapaus ja virkamiehet

Euroopan ihmisoikeustuomioistuin päätti asiassa *Vogt v Saksa*, että virkamiehet ovat yksityishenkilöitä ja että ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn Euroopan yleissopimuksen 10 artiklan mukainen sananvapaus koskee myös virkamiehiä.⁹¹

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on vastaavasti todennut, että ilmaisunvapaus on myös yhteisöjen virkamiesten perusoikeus⁹².

⁸⁸ EYVL 2000 C 364, s. 1.

⁸⁹ Asia 29/69 *Stauder v City of Ulm*, kok. 1969, s. 419.

⁹⁰ Asia C-150/98 P *Talous- ja sosiaalikomitea v. E*, kok. 1999, s. I-8877.

⁹¹ 26. syyskuuta 1995 annettu tuomio, nro A-323.

⁹² Asia C-100/88 *Oyowe ja Traore v komissio*, kok. 1989, s. 4285, 16 kohta.

KOMISSION VIRKAMIEHEN SANANVAPAAUS

*Päätös
oikeusasiamiehen
oma-aloitteiseen
komissiota koskevaan
tutkimukseen
OI/1/2001/GG*

Toisaalta on myös selvää, että yhteisön virkamiehillä on erityinen lojaliteettivelvollisuus yhteisöjä kohtaan. Kysymys onkin siis tämän velvollisuuden ja virkamiesten sananvapauden välisestä suhteesta.

Henkilöstösäännöt

Henkilöstösäännöissä ei erikseen taata yhteisöjen virkamiesten sananvapautta.

Tähän asiaan liittyviä määräyksiä on kuitenkin muutama.

Henkilöstösääntöjen 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään seuraavaa:

”Virkamiehen on pidättäydyttävä sellaisista teoista ja erityisesti sellaisten julkisuudessa esitettyjen mielipiteiden ilmaisemisesta, jotka voisivat heikentää hänen asemaansa kohdistuvaa arvonantoa.”

Henkilöstösääntöjen 17 artikla sisältää seuraavat määräykset:

”Virkamiehen on noudatettava ehdotonta vaitiolovelvollisuutta sellaisten asioiden ja tietojen suhteen, jotka hän on saanut tietoonsa hoitaessaan tehtäviään tai niiden yhteydessä; hän ei saa missään muodossa antaa asiaankuulumattomille henkilöille vielä julkistamattomia asiakirjoja tai tietoja. Virkamiehen on noudatettava tätä velvollisuutta myös palvelussuhteensa päätyttyä.

Virkamies ei saa ilman nimittävän viranomaisen lupaa yksin eikä yhdessä muiden kanssa julkaista eikä antaa julkaistavaksi tekstiä, joka liittyy yhteisöjen toimintaan. Lupa evätään ainoastaan, jos suunniteltu julkaiseminen saattaa vaarantaa yhteisöjen edun.”

Yhteisöjen tuomioistuinten asiaa koskeva oikeuskäytäntö

Yhteisöjen tuomioistuin on todennut tuomiossaan, että

*”henkilöstösääntöjen yhteisöön kohdistuvaa virkamiesten lojaliteettivelvollisuutta ei voida ei voida tulkita vastoin sananvapautta, joka on perusoikeus, ja jonka kunnioittamista yhteisöoikeudessa tuomioistuimen on valvottava”.*⁹³

Yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännöstä seuraa, että henkilöstösääntöjen 12 ja 17 artikla eivät muodosta esteitä virkamiesten ilmaisunvapaudelle este, vaan niissä pikemminkin asetetaan ”kohtuulliset rajat tämän perusoikeuden käyttämiselle yksikön edun mukaisesti”⁹⁴.

Yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännössä on selkiytetty monia yksityiskohtia. Esimerkiksi asiassa *Cwik* ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että henkilöstösääntöjen 17 artiklan mukaisesti yhteisöjen virkamiehen on pyydettävä etukäteen lupa voidakseen julkaista tekstiä, joka liittyy yhteisöjen toimintaan, ja lupa voidaan evätä ainoastaan, jos julkaiseminen ”saattaa vaarantaa yhteisöjen edun”. Lupa voidaan siis evätä vain, jos tämä on välttämätöntä tapaukseen liittyvien erityisolosuhteiden takia.⁹⁵ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on korostanut myös sitä tosiseikkaa, että virkamiehen ilmaiseman mielipiteen eroaminen hänen työnantajanaan toimivan toimielimen mielipiteestä ei riitä perusteeksi sille, että julkaiseminen saattaa vaarantaa yhteisöjen edun.⁹⁶

⁹³ Asia C-100/88 loc. cit., kohta 16.

⁹⁴ Asia C-150/98 P loc. cit., 41 kohta; yhdistetyt asiat T-34/96 and T-163/96 *Connolly v komissio* kok. henkilöstöasiat 1999, s. I-A-87 ja II-463, 130 kohta.

⁹⁵ Tuomio 14. heinäkuuta 2000 asiassa T-82/99, kok. henkilöstöasiat 2000, s. II-713, 52 kohta. 13. joulukuuta 2001 asiassa C-340/00 P antamassaan tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi tätä tuomiota koskevan komission valituksen.

⁹⁶ Asia T-82/99 loc. cit, 57 kohta.

Ratkaisemattomat ongelmat

Ei kuitenkaan voida kieltää sitä tosiasiaa, että tärkeitä kysymyksiä on vielä ratkaisematta.

Sananmukaisesti henkilöstösääntöjen 12 artikla ja 17 artiklan 1 kohta voitaisiin tulkita siten, että ne estävät kaiken hyödyllisen viestinnän yhteisöjen virkamiehen ja hänen puoleensa tietoa saadakseen kääntyneen yleisön välillä. Virkamiehille ei ilmeisesti ole annettu mitään selviä ohjeita siitä, mihin olisi vedettävä raja kansalaisia kohtaan osoitetun avoimen ja avuliaan lähestymistavan (jota oikeusasiamies pitää yhteisöiltä edellytettynä avoimuutta koskevan vaatimuksen täyttämiseksi) ja henkilöstösääntöjen 12 artiklassa tarkoitetun sellaisen virkamiehen tiedonantojen välille, jotka ”voisivat heikentää hänen asemaansa kohdistuvaa arvontoa”. Vaarana oli, että tällainen asiointi voisi estää yhteisöjä saavuttamasta avoimuuden tavoitetta, joka oli sekä toivottava että välttämätön.

Henkilöstösääntöjen 17 artiklan 2 kohdan osalta yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöä voitaisiin tulkita niin, että mikä tahansa virkamiehen julkaisu, joka ”liittyy yhteisöjen toimintaan”, edellyttäisi ennakkolupaa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on osoittanut, että virkamies voi jättää henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisen sisäisen valituksen, jos lupa evätään, ja jos päätös edelleen on kielteinen, hän voi saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi⁹⁷. Nämä mahdollisuudet asian korjaamiseksi vievät kuitenkin aikaa⁹⁸. Siinä vaiheessa, kun lupa lopulta myönnetään, ehdotettu julkaisu voi sisältää jo vanhentunutta tietoa.

Tällaisten huolenaiheiden vuoksi oikeusasiamies esitti käsitellessään vuonna 1997 ensimmäistä yhteisöjen virkamiesten sananvapautta koskevaa kantelua (kantelu 794/5.8.1996/EAW/SW/VK) seuraavan huomautuksen:

”Komissio haluaa ehkä harkita, voisiko se antaa virkamiehilleen ohjeet siitä, mitä se pitää oikeudenmukaisena tasapainona toisaalta virkamiesten yksilöllisen sananvapauden, joka sisältää vapauden levittää tietoja ja ajatuksia, sekä toisaalta virkamiehillä erityisesti henkilöstösääntöjen 12 ja 17 artiklan mukaisesti olevien vastuun ja velvollisuuksien välillä.”

Tämä huolenaihe tuotiin esiin oikeusasiamiehen viimeaikaisessa päätöksessä kanteluun 1219/99/ME⁹⁹.

Oikeusasiamies oli tietoinen joistakin toimista tai tiedonannoista, joita komissio valmisteli ehdotettuun henkilöstösääntöjen tarkistamiseen liittyen. Osa niistä (kuten 29. marraskuuta 2000 annettu keskusteluasiakirja SEC(2000)2078 ”Raising Concerns about Serious Wrongdoing”) liittyi jossain määrin edellä kuvattuun ongelmaan. Oikeusasiamiehen tietojen mukaan mitään yleistä säännöstöä tai opasta ei kuitenkaan vielä ollut esitetty nimenomaan yhteisöjen virkamiesten sananvapauden osalta.

Niinpä oikeusasiamies pyysi komissiota helmikuussa 2001 kertomaan hänelle, oliko se ryhtynyt tai aikoiko se ryhtyä toimenpiteisiin komission virkamiesten sananvapauden rajojen selvittämiseksi.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Lausunnossaan komissio muistutti oikeudellisista säädöksistä, joita asiassa sovelletaan. Se teki myös lyhyen katsauksen virkamiesten sananvapautta EU:n jäsenvaltioissa säänteleviin

⁹⁷ Ks. asia *Connolly* loc. cit., 152 kohta.

⁹⁸ Ks. *Cwikin* asian tosiseikat, joiden mukaan 90 artiklan mukainen valitus esitettiin elokuussa 1998 ja tuomio annettiin vasta heinäkuussa 2000.

⁹⁹ Päätös 18. joulukuuta 2000.

sääntöihin, sekä teki yhteenvedon sekä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiaan liittyvistä oikeuskäytännöistä.

Näistä lähtökohdista komissio esitti seuraavat kommentit:

Henkilöstösääntöjen ja niihin sisältyvien määräysten toimeenpanosäännösten soveltamista on alettu pitää monimutkaisena ja avoimuudeltaan puutteellisena, joten komissio on asettanut hallinnollista uudistusta käsittelevässä valkoisessa kirjassaan tavoitteeksi henkilöstöpolitiikkansa avoimuuden lisäämisen ja siihen liittyvien oikeudellisten keinojen yksinkertaistamisen ja vakiinnuttamisen. Henkilöstösääntöjen yksinkertaistettu ja päivitetty versio oli siis suunnitteilla, ja siihen perustuvat suuntaviivat virkamiesten oikeuksista ja velvollisuuksista aiottiin laatia. Tiettyjä määräyksiä oli muutettava tai selkiytettävä ja vanhentuneet määräykset oli poistettava. Tämä koski myös sananvapautta koskevia määräyksiä.

Eräitä keskusteluasiakirjoja oli jo hyväksytty uudistuksen toteuttamista silmällä pitäen. Kahdessa näistä asiakirjoista käsiteltiin erityisesti virkamiesten oikeuksia ja velvollisuuksia, ja niissä pyrittiin selventämään niiden ja myös mielipiteenvapautta koskevien kysymysten soveltamisalaa.

Toinen näistä asiakirjoista oli keskusteluasiakirja ”The Reform of Disciplinary Proceedings”¹⁰⁰, jossa ehdotettiin muun muassa virkamiesten oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyviä sääntöjä ja suuntaviivoja käsittelevän oppaan (”Guide des règles et des lignes directrices sur les droits et obligations des fonctionnaires”) laatimista. Toisessa keskusteluasiakirjassa ”Raising Concerns about Serious Wrongdoing”¹⁰¹ ehdotettiin säännöksiä, jotka eivät vapauttaisi virkamiehiä yleisestä vaitiolovelvollisuudesta, mutta joissa määriteltäisiin edellytykset, joiden puitteissa tietojen julkaiseminen olisi oikeutettua.

Lisäksi valmisteilla oli asiakirja, jossa otettiin kantaa avoimuuden takaamiseen koskien virkamiesten oikeuksia ja velvollisuuksia.

LISÄTUTKIMUKSET

Oikeusasiamiehen lisätietoja koskeva pyyntö

Edellä mainittujen tietojen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hän tarvitsi lisätietoja tutkimustensa jatkamiseksi. Hän pyysi siksi komissiota (1) täsmentämään, mitä henkilöstösääntöjen muutoksia se piti tarpeellisina ja milloin näitä muutoksia koskevat ehdotukset tehtäisiin, ja (2) kertomaan oikeusasiamiehelle ”Guide des règles et des lignes directrices sur les droits et obligations des fonctionnaires” -oppaan sisällöstä ja toimittamaan siitä jäljennöksen, tai jos asiakirjaa ei vielä ollut olemassa, ilmoittamaan, milloin opas oli tarkoitus hyväksyä.

Komission vastaus

Komissio ilmoitti 29. marraskuuta 2001 lähettämässään vastauksessa, että komission ja henkilöstön edustajien välisten keskustelujen aiheena parhaillaan olevassa 14. syyskuuta 2001 hyväksytyssä asiakirjassa ”General Review of the Staff Regulations” ehdotettiin kahta seuraavaa muutosta:

- Yleisen virkamiehen vaitiolovelvollisuuden rajat ja sen suhde uuteen avoimuutta koskevaan sääntöön määriteltiin paremmin. Vaitiolovelvollisuutta sovellettaisiin näin ollen

¹⁰⁰ SEC(2000)2079/5.

¹⁰¹ SEC(2000)2078/6.

vain silloin, jos kyseistä tietoa ei vielä ole julkaistu tai jos se ei sisälly yleisön saatavilla olevaan asiakirjaan (uusi 17 artikla).

- 17 artiklan 2 kohdassa vaadittiin, että virkamiesten on saatava etukäteen lupa julkaista tekstiä, joka liittyy yhteisöjen toimintaan. Nimittävän viranomaisen kielteisen päätöksen perusteet oli määritelty selvästi yhteisöjen tuomioistuinten viimeaikaisten päätösten valossa. Lisäksi ehdotettiin, että nimittävän viranomaisen katsottaisiin hyväksyneen hakemus, jos se ei vastaisi tietyn ajan kuluessa. Tämä toisi virkamiehille oikeusvarmuutta ja yksinkertaistaisi hallinnollisia menettelyjä.

Komissio aikoo esittää henkilöstösääntöihin tehtäviä muutoksia koskevat luonnokset henkilöstösääntövaliokunnalle ennen vuoden loppua. Kun valiokunnan lausunto on saatu, luonnos toimitetaan neuvostolle.

Komissio oli hyväksynyt uuden toimintasuunnitelman, ”Transparence dans la politique du personnel” (avoimuus henkilöstöpolitiikassa), 6. elokuuta 2001¹⁰². Asiakirjassa taataan, että sellainen hallinnollinen opas on valmisteltava ja julkaistava, jossa selitetään henkilöstösääntöjen soveltamista ja tulkintaa. Virkamiehet saavat oppaasta selkeää ja ymmärrettävää tietoa kaikista heidän asemaansa liittyvistä kysymyksistä ja etenkin tärkeimmistä oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä asioista. Oppaan luonnostelu on aloitettu, ja sen on tarkoitus valmistua huhtikuussa 2003. Opas laaditaan kuitenkin vaiheittain, ja ensimmäisen osan tulisi olla saatavilla komission intranet-verkkosivuilla vuoden 2002 alkupuolella.

PÄÄTÖS

1 Oikeusasiamies aloitti helmikuussa 2001 omasta aloitteestaan tutkimuksen, jonka aiheena oli Euroopan komission henkilöstön sananvapaus. Tutkimus perustui siihen näkökohtaan, että virkamiesten oikeudet ja velvollisuudet eivät tällä alalla olleet riittävän selviä monissa suhteissa. Oikeusasiamies muistutti myös, että hän oli jo aiemmin kehottanut komissiota pohtimaan neuvojen antamista virkamiehilleen siitä, mikä komission mielestä oli oikeudenmukainen tasapaino yksilön sananvapauden, johon kuuluu vapaus levittää tietoja ja mielipiteitä, ja virkamiehenä heille kuuluvien vastuun ja velvollisuuksien välillä.

2 Lausunnonaan ja oikeusasiamiehen esittämään lisätietopyyntöön antamassaan vastauksessa komissio kertoi oikeusasiamiehelle, että se aikoi valmistella hallinnollisen oppaan, jossa selvitetään henkilöstösääntöjen soveltamista ja tulkintaa. Komission mukaan virkamiehet saavat oppaasta selkeää ja ymmärrettävää tietoa kaikista heidän asemaansa liittyvistä kysymyksistä ja etenkin tärkeimmistä oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä asioista. Opas on tarkoitus laatia vaiheittain, ja ensimmäinen osan tulisi olla saatavilla komission verkkosivuilla vuoden 2002 alussa.

3 Komissio ilmoitti myös, että se aikoi ehdottaa konkreettisia muutoksia henkilöstösääntöjen 17 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan virkamiesten on saatava ennakkolupa julkaisuihin, jotka liittyvät yhteisöjen toimintaan. Komission mukaan sen ehdotuksessa määritellään paremmin nimittävän viranomaisen antaman kielteisen päätöksen perustelut yhteisöjen tuomioistuinten viimeaikaisten päätösten valossa. Lisäksi ehdotettiin, että nimittävän viranomaisen katsottaisiin hyväksyneen hakemus, jos se ei vastaisi tietyn ajan kuluessa.

4 Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio oli reagoinut myönteisesti hänen tutkimukseensa asiassa ja oli ryhtynyt tai aikoi ryhtyä toimenpiteisiin, jotka todennäköisesti korjaavat tai ainakin huomattavasti vähentävät nykyisiä ongelmia. Oikeusasiamies oli näin ollen sitä mieltä, että hänen oma-aloitteinen tutkimuksensa oli

¹⁰² PE(2001) 1609 C(2001)2466.

saavuttanut tarkoituksensa ja ettei tutkimuksen jatkaminen ollut enää tarpeellista. Oikeusasiamies jatkaa kuitenkin asian seuraamista tarkasti ja ryhtyy tarvittaessa lisätoimiin tulevaisuudessa.

5 Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

EU-VIRKAMIESTEN VANHEMPAINLOMA

*Päätös oma-aloitteiseen
tutkimukseen
OI/4/2001/ME
Euroopan komissiota
vastaan*

TUTKIMUKSEN PERUSTEET

Neuvoston direktiivi 96/34/EY¹⁰³

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 3. kesäkuuta 1996 direktiivin, jossa asetettiin vanhempainlomia koskevat vähimmäisvaatimukset. Direktiivissä määrätään, että työntekijöillä, niin naisilla kuin miehilläkin, on yksilöllinen oikeus vanhempainlomaan lapsen syntymän tai lapseksi ottamisen vuoksi, jotta he voisivat huolehtia lapsesta vähintään kolmen kuukauden ajan. Direktiivi osoitettiin jäsenvaltioille ja se oli saatettava voimaan viimeistään vuonna 1999. Kaikki jäsenvaltiot ovat nähtävästi saattaneet direktiivin voimaan.

Euroopan unionin perusoikeuskirja¹⁰⁴

Perusoikeuskirjan 33 artiklan 2 kohdassa tunnustetaan oikeus vanhempainlomaan. Siinä todetaan:

Voidakseen sovittaa yhteen perhe- ja työelämänsä jokaisella on oikeus suojaan irtisanomiselta raskauteen ja synnytykseen liittyvän syyn vuoksi sekä oikeus palkalliseen äitiyslomaan ja vanhempainlomaan lapsen syntymän tai lapseksiottamisen yhteydessä.

Komissio sitoutui noudattamaan perusoikeuskirjaa puheenjohtajan ja Vitorinon laatimassa 13. maaliskuuta 2001 päivätyssä muistiossa (SEC(2001)380/3).

Henkilöstösäännöt ja nykyinen tilanne

Henkilöstösäännöissä säädetään äitiysloman pituudeksi 16 viikkoa (58 artikla). Euroopan yhteisöjen toimielinten hallintopäälliköiden päätöksellä on lisäksi otettu käyttöön ylimääräinen neljän viikon erityisloma imettämistä varten. Henkilöstösäännöissä ei säädetä äitiyslomasta lapseksiottamisen yhteydessä. Euroopan yhteisöjen toimielinten hallintopäälliköiden päätöksellä on otettu käyttöön kahden – kymmenen viikon pituinen erityisloma adoptioäitejä varten. Lakisääteisen äitiysloman, imetysloman ja adoptioloman ajalta maksetaan täyttä palkkaa.

Isyysloman osalta henkilöstösääntöjen liitteessä V säädetään kaksi päivää (palkallista) erityislomaa lapsen syntymän yhteydessä.

Lisäksi virkamies voi henkilöstösääntöjen mukaisesti (40 artikla) saada palkatonta virkavapaata henkilökohtaisesta syystä, joka voi olla lapsen hoitaminen. Virkavapaata voi saada enintään viideksi vuodeksi alle 5-vuotiaan lapsen hoitamiseksi.

Henkilöstösäännöissä määrätään lisäksi mahdollisuudesta työskennellä osa-aikaisesti (55 a artikla ja liite IV a). Eri yhteisön toimielinten sisäisten sääntöjen mukaan lapsen hoitaminen on riittävä syy tehtävien osa-aikaiselle hoitamiselle.

¹⁰³ Neuvoston direktiivi 96/34/EY, annettu 3. kesäkuuta 1996, UNICE:n CEEP:n ja EAY:n tekemästä vanhempainlomia koskevasta puitesopimuksesta, EYVL 1996 L 145/4.

¹⁰⁴ EYVL 2000 C 364/1.

Komission toteuttamat toimet

Neil Kinnock lähetti 31. lokakuuta 2000 komissiolle tiedonannon, joka oli keskusteluasiakirja nimeltä ”Family-related leave and flexible working arrangements” (”Perheeseen liittyvä loma ja joustavat työjärjestelyt”). Tiedonannossa esitettiin huomattavia muutoksia Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön oikeuteen saada äitiysloma, isyysloma ja vanhempainloma. Siihen sisältyi myös ehdotuksia, jotka liittyivät esimerkiksi lapseksiottamiseen ja perhelomaan.

Ehdotuksessa esitettiin yhteenvetona 20 viikon äitiyslomaa (joka voidaan siirtää kahta viikkoa lukuun ottamatta isälle, jos molemmat ovat virkamiehiä), jota jatketaan neljällä viikolla, jos kyseessä on monisyntytyt tai ennenaikainen synnytys. Myös kahden viikon isyyslomaa ehdotettiin. Sekä äitiys- että isyysloma-ajalta maksettaisiin täyttä palkkaa. Vanhempainloman osalta jokaiselle virkamiehelle ehdotettiin myönnettäväksi kuuden kuukauden lomaa (jonka pituus on kaksinkertainen yksinhuoltajien kohdalla). Vanhempainloman aikana virkamies saa 750 euron avustuksen kuussa. Avustuksen määrä on 1 000 euroa kuussa kolmen ensimmäisen kuukauden ajalta, jos vanhempainloma pidetään äitiysloman aikana tai heti sen jälkeen.

Johtopäätös

Oikeusasiamies oli tyytyväinen vanhempainlomaan liittyviin toimiin, joihin komissio oli ryhtynyt tiedonannossaan. Oikeusasiamies huomautti kuitenkin, että kaksi vuotta sen jälkeen, kun jäsenvaltiot olivat toimeenpanneet vanhempainlomaa koskevan neuvoston direktiivin 96/34/EY, kymmenen kuukautta Euroopan unionin perusoikeuskirjan juhlallisen julistamisen jälkeen, kuusi kuukautta sen jälkeen, kun komissio sitoutui noudattamaan perusoikeuskirjaa ja lähes vuosi perhelomia ja joustavia työjärjestelyjä koskevan tiedonannon jälkeen vielääkään ei ollut sääntöjä, joissa taattaisiin Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön oikeus vanhempainlomaan.

Oikeusasiamies katsoi, että yhteisöjen virkamiesten vanhempainlomaa koskevien sääntöjen hyväksyminen oli olennainen osa yhteisön oikeuden sääntöjen ja periaatteiden noudattamista ja miesten, naisten ja lasten oikeuksien kunnioittamista sekä toimielinten sopeuttamista nykyaikaiseen yhteiskuntaan.

Oikeusasiamies pyysi näin ollen komissiota tekemään kaikkensa varmistaakseen, että yhteisön oikeutta noudatetaan viipymättä Euroopan yhteisöjen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnettävän vanhempainloman osalta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Lausunnossaan komissio viittasi henkilöstöpolitiikan uudistuspakettiin ja henkilöstösääntöihin myöhemmin tehtäviin muutoksiin ja korosti, että vanhempainlomaa koskevaa kysymystä käsiteltiin uudistuksen yhteydessä.

Komissio viittasi EY:n perustamissopimuksen 283 artiklaan¹⁰⁵ ja siihen liittyviin henkilöstösääntöjen menettelyä koskeviin määräyksiin, joita komission oli noudatettava. Komissio totesi myös, että sen oli noudatettava henkilöstösääntöihin tehtäviä muutoksia käsitteleviin henkilöstön edustajien kanssa käytäviin neuvotteluihin liittyviä sääntöjä, joiden mukaan se oli kuultava ammattiliittoja ja -järjestöjä ja toimielinten välistä henkilöstösääntökomiteaa. Näiden kuulemisten jälkeen komissio voi välittää uusia henkilöstösääntöjä koskevan ehdotuksen neuvoston kautta muille toimielimille. Komissio toivoi

¹⁰⁵ 283 artikla kuuluu näin: ”Neuvosto vahvistaa määräänemmistöllä komission ehdotuksesta ja kuultuaan niitä muita toimielimiä, joita asia koskee, Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt ja yhteisön muuta henkilöstöä koskevat palvelussuhteen ehdot.”

oikeusasiamiehen ymmärtävän, että tämä on aikaa vievä prosessi, johtuen erityisesti siitä, että uudistuspaketti kattaa koko henkilöstöpolitiikan. Komissio myönsi, että henkilöstösääntöjä ei ollut muutettu merkittävästi sen jälkeen, kun ne vuonna 1967 hyväksyttiin, ja ne eivät näin ollen kuvastaneet eurooppalaisessa sosiaalipolitiikassa tapahtuneita muutoksia eivätkä yleistä kehitystä.

Komissio viittasi vielä asiakirjaan ”A Global Package for the Reform of Personnel Policy”, joka oli hyväksytty 30. lokakuuta 2001. Asiakirjassa vahvistettiin komission aikomukset käsitellä ja hyväksyä koko ehdotus tarkistetuiksi henkilöstösäännöiksi joulukuussa 2001, tarkoituksenaan esitellä se toimielinten väliselle henkilöstösääntökomitealle. Kun komitea olisi ilmaissut mielipiteensä, ehdotus välitettäisiin virallisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle keväällä 2002.

Komissio korosti, että sen ehdotus uusiksi henkilöstösäännöiksi on täysin perusoikeuskirjan 33 artiklan 2 kohdan mukainen, noudattaa täysin vanhempainlomasta annettua neuvoston direktiiviä ja menee itse asiassa paljon direktiivissä asetettuja vähimmäisvaatimuksia pidemmällekin. Komissio vakuutti, että se tekisi kaikkensa varmistaakseen, että uudistustoimet yleensä ja vanhempainlomaa koskevat määräykset erityisesti tulevat voimaan mahdollisimman pian.

Lausunnon liitteenä oli yhteenveto komission ehdotuksesta uusien vanhempainlomaan liittyvien määräysten osalta.

PÄÄTÖS

1 Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön vanhempainloma

1.1 Oikeusasiamies aloitti lokakuussa 2001 omasta aloitteestaan tutkimuksen, jonka aiheena oli Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön vanhempainloma. Tutkimus suuntautui komissiota vastaan. Oikeusasiamies viittasi erityisesti vanhempainlomasta annettuun neuvoston direktiiviin 96/34/EY sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjaan ja korosti, ettei vielä kukaan ollut annettu sääntöjä, joissa taattaisiin oikeus vanhempainlomaan. Oikeusasiamies pyysi komissiota tekemään kaikkensa varmistaakseen, että yhteisön oikeutta kunnioitetaan viipymättä Euroopan yhteisöjen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnettävän vanhempainloman osalta.

1.2 Komissio lähetti lausuntonsa tammikuussa 2002. Komissio totesi, että se tekisi kaikkensa varmistaakseen, että vanhempainlomaa koskevat uudistustoimet tulevat voimaan mahdollisimman pian. Se viittasi tässä yhteydessä EY:n perustamissopimuksen 283 artiklaan ja siihen liittyviin menettelyä koskeviin henkilöstösääntöjen määräyksiin, joita sen oli noudatettava, ja henkilöstösääntöihin tehtäviä muutoksia käsitteleviin henkilöstön edustajien kanssa käytäviin neuvotteluihin liittyviin sääntöihin, joiden mukaan sen oli kuultava ammattiliittoja ja -järjestöjä ja toimielinten välistä henkilöstösääntökomiteaa. Komissio vahvisti, että sen ehdotus kunnioitti vanhempainlomasta annettua neuvoston direktiiviä 96/34/EY ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaa. Toimielinten välinen henkilöstösääntökomitea valmisteli parhaillaan lausuntoaan ehdotuksesta, joka välitetään sitten virallisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle keväällä 2002.

1.3 Oikeusasiamies oli tyytyväinen komission aikomukseen varmistaa, että Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön vanhempainlomaa koskevat säännöt otetaan käyttöön viipymättä. Oikeusasiamies pani merkille, että komission ehdotus noudatti vanhempainlomasta annettua neuvoston direktiiviä 96/34/EY ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaa.

1.4 On kuitenkin muistettava, että neuvosto hyväksyi vanhempainlomaa koskevan neuvoston direktiivin 96/34/EY 3. kesäkuuta 1996 komission ehdotuksen pohjalta, jonka

komissio oli esittänyt jo vuonna 1983¹⁰⁶. Jäsenvaltioiden piti saattaa direktiivi voimaan kesäkuussa 1998 ja joka tapauksessa viimeistään kesäkuussa 1999. Onkin siksi valitettavaa, että komissio odotti niin kutsuttua henkilöstöpolitiikkansa uudistuspakettia, joka sai alkunsa useita vuosia jäsenvaltioissa tehtävää uudistusta koskevan komission ehdotuksen jälkeen, ennen kuin ehdotti uusia vanhempainlomaa koskevia sääntöjä omalle henkilöstölleen.

1.5 Oikeusasiamies katsoi, että komissio oli nyt ryhtynyt toimiin, jotka todennäköisesti korjaavat Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön vanhempainlomaa koskevien asianmukaisten sääntöjen puutteen lähitulevaisuudessa. Oikeusasiamies oli näin ollen sitä mieltä, että hänen oma-aloitteinen tutkimuksensa oli saavuttanut tarkoituksensa ja ettei tutkimuksen jatkaminen ollut enää tarpeellista. Oikeusasiamies jatkaa asian kehittämisen seuraamista.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tutkimusten perusteella tutkimuksen jatkaminen ei ollut tarpeellista. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

SEURANTA

Komissio lähetti 24. huhtikuuta 2002 neuvostolle ehdotuksensa neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisöjen virkamiesten henkilöstösääntöjen ja muun henkilöstön palvelussuhteen ehtojen muuttamisesta. Myös Euroopan parlamentille ilmoitettiin asiasta.

3.7.2 Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus

Euroopan oikeusasiamies aloitti 7. tammikuuta 2001 oma-aloitteisen tutkimuksen Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskukseen (Cedefop) kielenkäytöstä sen käsitellessä unionin kansalaisilta saamiaan kanteluja.

TUTKIMUKSEN PERUSTEET

Yksi oikeusasiamiehen tehtävistä on parantaa unionin kansalaisten ja yhteisön toimielinten ja elinten välisiä suhteita. Oikeusasiamiehen toimiston perustamisella haluttiin korostaa unionin sitoutumista demokraattiseen, avoimeen ja vastuulliseen hallintoon. Oikeusasiamies auttaa kansalaisten aseman turvaamisessa edistämällä hyvien hallintokäytäntöjen noudattamista ja parantamalla hallinnon laatua.

Unionin kansalaisten oikeus tehdä kantelu hallinnollisista epäkohdista on perusoikeus, joka on erikseen mainittu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 21 artiklan 2 kohdassa ja 195 artiklassa sekä perusoikeuskirjan 43 artiklassa. Oikeusasiamies haluaisi korostaa, että kantelujen on tarkoitus olla myönteinen tekijä hallinnon toteuttamisen kannalta, sillä niiden avulla voidaan kiinnittää hallinnon huomio sen toiminnan heikkouksiin ja epäkohtiin ja esimerkiksi tarpeeseen järjestää uudelleen joitakin menettelyjä, antaa neuvoja henkilöstölle tai myöntää johonkin asiaan enemmän voimavaroja. Siten ne ovat osa työtä, jonka tarkoituksena on parantaa hallinnon jokapäiväistä toimintaa.

Kun yhteisön toimielin tai elin katsoo, että se on toiminut oikein eikä sitä voida syyttää hallinnollisesta epäkohdasta, on hyödyllistä, että toimielin tai elin selvittää toimintansa yksityiskohdat ja esittää toiminnan syyt. Tämä parantaa yleensä käsitystä hallinnon toiminnasta. Epäasialliset ilmaisut vain provosoivat ja tukevat kielteistä kuvaa kyseisestä toimielimestä ja yhteisön hallinnosta yleensä.

OMA-ALOITTEINEN TUTKIMUS CEDEFOPIN KIELENKÄYTÖSTÄ KANTELUJA KOSKEVISSA LAUSUNNOISSA

Päätös oikeusasiamiehen oma-aloitteiseen Cedefopia koskevaan tutkimukseen OI/1/2002/OV

¹⁰⁶ KOM/83/686 lopullinen.

Oikeusasiamies huomasi, että kolmessa lausunnossa, jotka liittyvät kanteluihin 466/2000/OV, 705/2000/OV ja 1206/2000/BB, Cedefop käytti kieltä, joka eroaa yhteisön toimielinten ja elinten oikeusasiamiehelle antamissa lausunnoissa normaalisti käytetystä kielestä. Lauseita, jotka erityisesti kiinnittivät oikeusasiamiehen huomion, olivat seuraavat:

31. elokuuta 2000 annettu lausunto asiassa 466/2000/OV:

- ” (...) on myös konkreettinen todiste X:n vihamielisyydestä, sillä se ei Cedefopille tuntemattomista syistä ole pystynyt sulattamaan mielestään kärsimäänsä ”tappiota” (Kreikassa sijaitsevalle) kilpailijalle”. (sivu 17),

- ”Meidän mielestämme X on turvautunut asiattomaan taktikkaan, joka ei kuulu terveeseen ja kilpailuhenkiseen liiketoimintaympäristöön. X:n kirjeissään esittämien lähestulkoon panettelevien Cedefopiin kohdistuneiden väitteiden osalta pyydämme teitä panemaan merkille, että keskus varaa itselleen oikeuden panna alulle oikeudenkäynnin yhtiötä vastaan (...)” (sivu 18),

27. heinäkuuta 2000 annettu lausunto asiassa 705/2000/OV:

- ”Vaikka asiakirjojen tutkimisen jälkeen lähetetty vastauksenne (eli Euroopan oikeusasiamiehen vastaus) ei tyydyttänyt häntä, sillä katsoitte, että keskus ei ollut missään vaiheessa kohdellut häntä väärin, me emme ottaneet kielteistä, vihamielistä tai kostonhaluista asennetta (vaikka olisimme perustellusti voineet tehdä niin)”. (sivu 3),

- ”X:n käytöstä voi parhaiten kuvata suulaaksi ja kiihtyneeksi.” (sivu 5),

14. helmikuuta 2001 annettu lausunto asiassa 1206/2000/BB:

- ”X on kuitenkin koko prosessin ajan (...) osoittanut kykenemättömyyttään toimia kiihottomalla tavalla” (sivu 10),

- ”Olemme vakuuttuneita siitä, että järjen tulisi voittaa kuumenneet tunteet, että ammatillisia asioita tulisi lähestyä ”sine ira et studio” -miehellä, kiihottomasti ja asioita tutkien, ja että kaikki myöhemmät motiivit olisi tutkittava oikeudenkäynnissä (...)” (sivu 10).

Oikeusasiamies muistutti tässä yhteydessä hallinnollisen epäkohdan määrittelystä, jonka hän antoi vuoden 1997 vuosikertomuksessaan: ”Hallinnollisesta epäkohdasta on kyse, kun julkinen elin ei toimi sitä sitovan säännön tai periaatteen mukaisesti.”

Yksi periaatteista on kohteliaisuuden periaate, joka sisältyy myös Cedefopin 15. joulukuuta 1999 hyväksymän hyvän hallintotavan säännösten 12 artiklaan. Periaatteen mukaisesti jokaisella kansalaisella on oikeus tulla kohdelluksi asiallisesti, kohteliaasti ja palveluhenkisesti. Periaate, jonka mukaan toimielinten on vastattava asiallisesti, on myös mainittu esimerkiksi komission hyvän hallintotavan säännöstyössä¹⁰⁷, jossa määrätään, että komissio sitoutuu vastaamaan kyselyihin asiallisesti.

TUTKIMUS

Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies pyysi Cedefopia kertomaan, oliko se antanut tai aikonut antaa henkilöstölleen ohjeita siitä, miten Euroopan kansalaisilta saatuihin kanteluihin vastataan asiallisesti 15. joulukuuta 1999 hyväksytyn Cedefopin hyvän hallintotavan säännösten mukaisesti. Oikeusasiamies pyysi Cedefopia vastaamaan hänen pyyntöönsä 30. huhtikuuta 2002 mennessä. Cedefop vastasi 6. maaliskuuta 2002.

¹⁰⁷ EYVL L 308/32, 8. joulukuuta 2000.

Cedefopin lausunto

Cedefopin hallintoneuvoston puheenjohtaja kertoi lausunnossaan, että oikeusasiamiehen 7. tammikuuta 2002 päivättyä kirjettä oli käsitelty Cedefopin puheenjohtajiston kokouksessa 1. helmikuuta 2002. Puheenjohtajisto päätti ilmoittaa asiasta hallintoneuvostolle, joka pitää seuraavan kokouksensa 21–22. maaliskuuta 2002.

Puheenjohtajisto kehotti johtajaa, joka vastaa henkilöstöasioista, ryhtymään tarvittaviin toimiin sen varmistamiseksi, että 15. joulukuuta 1999 hyväksytyn hyvän hallintotavan säännösten määräyksiä kunnioitetaan. Säännösten täytäntöönpanoa arvioidaan 27 artiklan mukaisesti marraskuussa 2002 pidettävässä hallintoneuvoston kokouksessa.

Johtajaa kehoitettiin myös valmistautumaan arviointiin ja levittämään jäljennöksiä oikeusasiamiehen vuoden 2000 vuosikertomuksesta henkilöstön jäsenille asiaan liittyvän tietoisuuden lisäämiseksi.

Cedefop kertoi, että se oli kannustanut henkilöstöään olemaan vilpittömästi käsitellessään asioita oikeusasiamiehen toimiston kanssa ja olemaan ottamatta lakikielistä ja byrokraattista asennetta. Kielenkäyttö on valitettavaa, mutta lieventävänä asianhaarana Cedefop totesi, että kieltä käytettiin oikeusasiamiehen toimiston kanssa käytävässä sisäisessä kirjeenvaihdossa. Ei ollut odotettavissa, että tätä kirjeenvaihtoa julkaistaisiin. Kirjeenvaihdon sävy kuvastaa keskuksen vilpittömiä näkemyksiä, eikä tapaa, jolla Cedefop pitää yhteyttä kansalaisiin.

Cedefop ilmoitti toimistolle myös, että oikeusasiamies ei viitannut kummassakaan 24. elokuuta 2001 päivätystä päätöksessä sopimattomaan kielenkäyttöön.

Cedefop korosti, että sen yksiköt ovat aina tarkasti pyrkinneet olemaan kohteliaita ja helpotajuisia ollessaan yhteydessä suureen yleisöön ja kantelijoihin. Näin oli myös kaikkien kyseisiin kolmeen tapaukseen liittyvien kantelijoiden kohdalla.

Cedefop sai kuitenkin osakseen harhaanjohtavia syytöksiä erityisesti asioissa 466/2000/OV ja 705/2000/OV. Cedefop piti näin ollen tarpeellisena lähettää oikeusasiamiehelle täydet ja yksityiskohtaiset perustelut sisältävän vastauksen. Se ei tiennyt, että sen kirjallisista lausunnoista otetut otteet toimitettaisiin suoraan kantelijoille ja suurelle yleisölle. Cedefopissa tähän asti vallalla ollut väärinkäsitys, kun se ei tiennyt nykyisestä käytännöstä, jonka mukaan oikeusasiamiehen toimisto välittää kirjalliset lausunnot suoraan eteenpäin, oli epäilemättä suurimpana syynä tähän epäkohtaan.

Puheenjohtajisto on kehottanut johtajaa ryhtymään asianmukaisiin toimiin ja antamaan ohjeita henkilöstölle, jotta epäasialliset ilmaukset eivät toistu vastattaessa kanteluihin tulevaisuudessa. Cedefop seuraa tarkasti lausunnoissaan käytettyä kieltä varmistakseen hyvän hallintotavan säännösten tiukan noudattamisen. Se julkaisee myös mahdollisten tulevien kantelujen yhteydessä yhteenvedon vastauksistaan verkkosivuillaan.

PÄÄTÖS

1 Cedefopin kielenkäyttö kanteluja koskevissa lausunnoissa

1.1 Oikeusasiamies pyysi Cedefopia kertomaan, oliko se antanut tai aikonut antaa henkilöstölleen ohjeita siitä, miten unionin kansalaisilta saatuihin kanteluihin vastataan asiallisesti 15. joulukuuta 1999 hyväksytyn Cedefopin hyvän hallintotavan säännösten mukaisesti. Kysymys perustui siihen, että oikeusasiamies oli huomannut useiden Cedefopin lausuntojen (asioissa 466/2000/OV, 705/2000/OV ja 1206/2000/BB) poikkeavan Cedefopin hyvän hallintotavan säännösten 12 artiklassa asetetusta kohteliaisuuden periaatteesta.

1.2 Lausunnossaan Cedefop pahoitteli kielenkäyttöään lausunnoissa ja totesi, että sitä käytettiin oikeusasiamiehen toimiston kanssa käytävässä sisäisessä kirjeenvaihdossa ja että Cedefop ei odottanut kirjeenvaihtoa julkaistavan.

1.3 Cedefopin puheenjohtajisto on kuitenkin kehottanut johtajaa ryhtymään asianmukaisiin toimiin ja antamaan ohjeita henkilöstölle, jotta epäasialliset ilmaukset eivät toistu vastattaessa kanteluihin tulevaisuudessa. Cedefop seuraa myös tarkasti lausunnoissaan käytettyä kieltä varmistaakseen hyvän hallintotavan säännösten tiukan noudattamisen. Se julkaisee myös mahdollisten tulevien kantelujen yhteydessä yhteenvedon vastauksistaan verkkosivuillaan.

1.4 Oikeusasiamies oli ilahtunut siitä, että Cedefop kannusti henkilöstöään olemaan vilpittömän käsitellessään asioita oikeusasiamiehen toimiston kanssa ja olemaan ottamatta lakikielistä ja byrokraattista asennetta. Oikeusasiamies toivoi, että Cedefop myös jatkaa näin, samalla kun se varmistaa kielenkäytön asiallisuuden.

1.5 Oikeusasiamiehen tutkimuksesta annetusta lausunnosta kävi ilmi, että Cedefop ryhtyy tarvittaviin toimiin ja antaa ohjeita henkilöstölleen, jotta kansalaisilta saatuihin kanteluihin vastataan asiallisesti. Oikeusasiamies katsoi näin ollen, ettei asiaa koskevan tutkimuksen jatkaminen ollut tarpeellista.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella Cedefopin toiminnassa ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

3.7.3 Kaikki yhteisön toimielimet, elimet ja erillisvirastot

Oikeusasiamies aloitti 30. huhtikuuta 2001 omasta aloitteestaan tutkimuksen kansalaisten oikeutta tehdä työtä koskevista rajoituksista, joita asetetaan yhteisön toimielinten ja elinten rekrytoinnin ikärajoilla. Omasta aloitteesta suoritettu tutkimus kohdistui kaikkiin yhteisön toimielimiin, laitoksiin ja erillisvirastoihin.

TUTKIMUS

Tutkimuksen syyt

Euroopan parlamentin puhemies sekä neuvoston ja komission puheenjohtajat antoivat yhdessä juhlallisen julistuksen Euroopan unionin perusoikeuskirjasta¹⁰⁸ Nizzassa 7. joulukuuta 2000. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen yhteiseen julistukseen ja totesi, että perusoikeuskirjassa yhteen tekstiin on koottu tähän asti eri kansainvälisissä, eurooppalaisissa tai kansallisissa lähteissä esitetyt kansalaisoikeudet sekä poliittiset, taloudelliset ja yhteiskunnalliset oikeudet¹⁰⁹.

Tästä seuraa, että Eurooppa-neuvosto, Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio ovat tunnustaneet yhteisön puolesta perusoikeuskirjaan sisältyvät oikeudet. Perusoikeuskirjaan sisältyvien oikeuksien kunnioittamatta jättäminen on näin ollen hallinnollinen epäkohta yhteisön toimielimen tai laitoksen toiminnassa.

Perusoikeuskirjan 15 artiklan 1 kohdassa tunnustetaan oikeus tehdä työtä määräämällä, että ”jokaisella on oikeus tehdä työtä ja harjoittaa vapaasti valitsemaansa tai hyväksymäänsä ammattia”.

Perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohtaan sisältyy syrjintäkiellon periaate, ja siinä määrätään, että ”**kielletään** kaikenlainen syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin

¹⁰⁸ EYVL 2000, C 364, s. 1.

¹⁰⁹ Puheenjohtajan päätelmät, Nizzan Eurooppa-neuvosto, 7.–9. joulukuuta 2000, 2 kohta.

IKÄRAJOITUKSIA
KOSKEVA OMASTA
ALOITTEESTA
SUORITETTU
TUTKIMUS
*Päätös omasta
aloitteesta suoritettuun
tutkimukseen
OI/2/2001/(BB)OV*

tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen tai muuhun sellaiseen seikkaan” (lihavointi lisätty).

Perusoikeuskirjan luonnoksen laatineen valmistelukunnan tätä määräystä koskevassa selityksessä viitataan muun muassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14 artiklaan. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti erilainen kohtelu on syrjivää, jos sillä ei ole päämäärää eikä oikeutettua perustelua, eli jos sillä ei pyritä lailliseen päämäärään tai jos käytettyjä keinoja ja tavoiteltua päämäärää ei ole suhteutettu toisiinsa.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen mukaan syrjintäkieltoa rikotaan, kun erilaiselle kohtelulle ei ole objektiivista perustetta¹¹⁰.

Edellä mainituista syistä oikeusasiamies katsoi, että ikärajoitusten käyttäminen yhteisön toimielinten ja elinten rekrytoinnissa on syrjivä rajoitus kansalaisten oikeudelle tehdä työtä, ellei ikärajoille ole objektiivista perustetta.

Oikeusasiamies pyysi näin ollen kaikkia yhteisön toimielimiä, elimiä ja erillisvirastoja ilmoittamaan hänelle 31. heinäkuuta 2001 mennessä, käyttivätkö ne ikärajoituksia rekrytoinnissaan. Oikeusasiamies pyysi myös, että mikäli vastaus olisi myönteinen, hänelle kerrottaisiin asetetuista ikärajoista sekä niiden objektiivisista perusteluista ja oikeusperustasta.

Yhteisön toimielinten, elinten ja erillisvirastojen lausunnot

Saaduista lausunnoista kävi ilmi, ettei yksikään yhdestätoista erillisvirastosta¹¹¹ käytä ikärajoituksia rekrytointimenettelyissään. Myöskään alueiden komitea, Euroopan investointipankki, Euroopan keskuspankki ja Europol eivät sovelle ikärajoja.

Sen sijaan komissio, parlamentti, neuvosto, tuomioistuin (ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin), tilintarkastustuomioistuin sekä talous- ja sosiaalikomitea käyttävät kaikki ikärajoituksia ottaessaan palvelukseen uusia työntekijöitä peruspalkkaluokkiin. Kilpailuissa yleisesti käytetty ikäraja on 45 vuotta.

Komissio, parlamentti ja neuvosto antoivat oikeusasiamiehelle seuraavat selitykset siitä, mikä on objektiivinen peruste käyttää ikärajoituksia rekrytoinnissa:

Komissio totesi, että 45 vuoden ikärajalta pyritään tarjoamaan komission virkamiehille mahdollisuus edetä urallaan ja takaamaan, että virkamiehet hoitavat tehtävänsä vähimmäisajan, joka liittyy henkilöstösäännöissä asetettuun eläkeoikeuteen. Komissio oli sitä mieltä, että nämä syyt muodostavat järkevän ja objektiivisen perusteen käyttää ikärajoituksia: niillä on legitimi päämäärä, ja sovelletut toimenpiteet ovat suhteellisia tavoiteltuun päämäärään nähden, jolloin toiminta on perusoikeuskirjan 21 ja 15 artiklan mukaista.

Komission hallinnonuudistusta koskevan valkoisen kirjan osassa II ja 28. helmikuuta 2001 annetussa kilpailuja ja rekrytointia käsittelevässä keskustelulasiakirjassa (SEC(2001)294/4) on toistettu komission aikomus poistaa ikärajoitukset tulevaisuudessa. Jälkimmäisen asiakirjan perusteella komission yksiköt ja muut unionin toimielimet sekä henkilöstön edustajat olivat järjestäneet kuulemistilaisuuksia. Neuvottelut eivät olleet

¹¹⁰ Yhdistetyt asiat 198/81–202/81, *Fernando Micheli ym. v. komissio*, Kok. 1982, s. 4145–4160.

¹¹¹ 1) Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (CEDEFOP), 2) Euroopan elin- ja työolojen kehittämiskeskus, 3) Euroopan ympäristökeskus (EEA), 4) Euroopan lääkearviointivirasto (EMEA), 5) Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto 6) Euroopan koulutussäätiö, 7) Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus, 8) Euroopan unionin elinten käänöskeskus, 9) Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, 10) Yhteisön kasvilajikevirasto, 11) Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus.

päättäneet 1. heinäkuuta 2001 mennessä, joten sen jälkeen julkaistuissa kilpailuilmoituksissa on edelleen 45 vuoden ikäraja peruspalkkaluokkia koskeviin kilpailuihin osallistumiselle.

Komissio viittasi myös Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston perustamisessa tapahtuneeseen kehitykseen. Komissio totesi tässä yhteydessä, että toimiston tulevan hallintoneuvoston tehtävänä on tehdä kilpailuissa käytettäviä ikärajoituksia koskevat päätökset. Työryhmän suosituksen mukaan toimiston tulisi aloittaa toimintansa 1. tammi-kuuta 2003.

Parlamentti totesi, että se on käyttänyt 45 vuoden ikärajaa avoimissa kilpailuissaan 20. lokakuuta 1997 tehdystä puhemiehistön päätöksestä lähtien. Puhemiehistön on tarkoitus tarkistaa tätä päätöstä lähitulevaisuudessa henkilöstöasioiden pääosaston asiasta laatiman kertomuksen valossa. Lausuntoon oli liitetty jäljennös kertomuksesta. Myös parlamentti huomautti, että kysymys ikärajoituksista tulisi Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston tulevan hallintoneuvoston tehtäväksi.

Henkilöstöasioiden pääosaston laatimassa kertomuksessa todettiin, että ikärajan nostaminen tai poistaminen johtaisi kilpailuihin osallistuvien hakijoiden määrän nousuun (vastaavine hallinnollisine ongelmineen), kilpailuihin valittujen henkilöiden ikääntymiseen ja keski-ikäen nousuun sekä palvelukseen otettujen virkamiesten keski-ikäen nousuun.

Tällä olisi kolme pääasiallista seurausta: 1) vaikeudet, jotka johtuisivat hiljattain palvelukseen otettujen virkamiesten tyytymättömyydestä tai turhautuneisuudesta palkkaluokkaansa rekrytointihetkellä (yleensä peruspalkkaluokka), 2) Euroopan parlamentin pääsihteeristön henkilöstön ikääntyminen pitkällä aikavälillä ja 3) taloudelliset seuraukset Euroopan yhteisöjen virkamiesten sosiaaliturvajärjestelmään eläkkeiden ja sairausvakuutusten muodossa.

Neuvosto totesi, että 45 vuoden ikäraja peruspalkkaluokkiin palkattaville virkamiehille on välttämätön ja objektiivisesti perusteltu seuraavista syistä:

Ensinnäkin uralla eteneminen edellyttää, että henkilöstö otetaan palvelukseen nuorena. Myöskään peruspalkkaluokan rekrytointimenettelyyn liittyvät kustannukset eivät ole kannattavia, jos virkamiehet eivät työskentele pitkään.

Toiseksi henkilöressurssien hallinnoinnin (palkkaluokitus, sopeutuminen, ura ja eläkkeet) tehokkuuden tarve edellyttää jonkinlaista johdonmukaisuutta palkkaluokan, tehtävän ja iän välillä. Kaikki tähän liittyvät poikkeukset aiheuttavat hankaluuksia. Henkilöstösäännöissä ja inhimillisten voimavarojen hallinnoinnin periaatteissa kielletään sellaisten virkamiesten rekrytointi, jotka ikänsä puolesta eivät voi hyötyä uralla etenemisen mahdollisuuksista.

Neuvoston mielestä nämä perustelut olivat objektiivisia. Ne pohjautuivat virkamiehistön luonteelle ominaisiin periaatteisiin ja tarpeeseen taata neuvoston pääsihteeristön yksiköiden tehokas toiminta. Neuvosto totesi lopuksi, että ikärajoitusten käyttö rekrytoinnissa on hyvää hallintoa eikä rajoita ”oikeutta tehdä työtä”.

Komission ja parlamentin tapaan myös neuvosto viittasi uuden Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston perustamiseen. Neuvosto totesi myös, että ikärajakysymys voitaisiin ottaa esiin henkilöstösääntöjen tarkistamista koskevien ehdotusten puitteissa, joista neuvoston on lainsäätäjänä tehtävä päätökset. Neuvoston nykyisen käytännön muuttaminen ei tunnu asianmukaiselta, ennen kuin näiden töiden tulokset ovat selvillä.

Oikeusasiamiehen arvio hänelle esitetystä ikärajojen käytön syistä

Perustellakseen 45 vuoden ikärajan säilyttämistä rekrytointimenettelyissään komissio, parlamentti ja neuvosto esittivät yhteensä kuusi pääsyytä, jotka voidaan yhdistää seuraavasti:

- (1) uralla eteneminen edellyttää, että virkamiehet otetaan palvelukseen nuorina; tehokas henkilöressurssien hallinnointi (palkkaluokitus, sopeutuminen, ura ja eläkkeet) edellyttää jonkinlaista johdonmukaisuutta palkkaluokan, tehtävän ja iän välillä
- (2) virkamiesten palvelukseen ottamista peruspalkkaluokkiin koskevat kustannukset eivät ole kannattavia, jos virkamiehet eivät työskentele tiettyä vähimmäisaikaa
- (3) ikärajoitusten poistaminen johtaisi hakijoiden määrän lisääntymiseen
- (4) ikärajoitusten poistaminen johtaisi toimielinten henkilöstön ikääntymiseen
- (5) ikärajoitusten poistaminen johtaisi siihen, että hiljattain palvelukseen otetut virkamiehet olisivat tyytymättömiä ja turhautuneita palkkaluokkaansa rekrytointihetkellä
- (6) ikärajoitusten poistaminen loisi taloudellisia ongelmia Euroopan yhteisöjen sosiaaliturvajärjestelmään (eläkkeet ja sairausvakuutus).

Arviointi

Oikeusasiamies totesi, että perustelua (1) ei ole osoitettu todeksi, sillä mitään selitystä ei anneta siitä, miksi tehokas henkilöressurssien hallinnointi edellyttäisi ikärajojen asettamista. Uralla etenemisen oikeusasiamies puolestaan katsoo kuuluvan hakijan omaan valintaan siitä, haluaako hän tulla yhteisön virkamieheksi ja minkä ikäisenä.

Kustannuksiin ja taloudellisiin ongelmiin liittyvien perustelujen (2) ja (6) osalta oikeusasiamies muistutti, että tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tällaiset talousarvioon liittyvät seikat eivät voi oikeuttaa syrjintää¹¹².

Hakijoiden lukumäärää koskevasta perustelusta (3) oikeusasiamies oli sitä mieltä, että hallinnolliseen työmäärään liittyvät seikat eivät ole tarpeeksi päteviä oikeuttamaan syrjintäkiellon kaltaisen perusoikeuden noudattamatta jättämisen.

Oikeusasiamies totesi, että perustelu (4) ei ole mikään perustelu, vaan väite, jonka mukaan vanhemmat henkilöt eivät ole yhtä arvokkaita kuin nuoret.

Perustelu (5) ei vaikuttanut todennäköiseltä, sillä hakijat tietävät aina etukäteen mahdollisen palvelukseen ottamisensa ehdot. Ei ole mitään todisteita siitä, että vanhemmat hakijat olisivat tyytymättömiä tai turhautuneita virkoihinsa, joihin he ovat nimenomaan hakeneet.

Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoi, että komission, parlamentin ja neuvoston esille ottamat kuusi syytä eivät ole hyväksyttävissä tai niille ei ole todisteita.

Alueiden komitea, Euroopan keskuspankki, Euroopan investointipankki, Europol ja 11 erillisvirastoa, jotka eivät käytä ikärajoituksia, eivät mitä ilmeisimmin myöskään ole törmänneet tällaisiin ongelmiin, jotka komission, parlamentin ja neuvoston mukaan edellyttäisivät ikärajan asettamista.

Muina syinä ikärajoitusten säilyttämiselle kaikki kolme toimielintä mainitsivat sen, että asia tulee tulevan Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston hallintoneuvoston päätettäväksi. Komissio mainitsi ikärajoitusten käyttämisen syyksi myös sen, ettei neuvotteluja ollut päätetty 1. heinäkuuta 2001 mennessä, ja neuvosto sen, ettei nykyistä käytäntöä ole syytä muuttaa, ennen kuin parhaillaan tehtävien töiden tulokset ovat tiedossa. Myöskään tällaiset hallinnollisiin viiveisiin liittyvät syyt eivät ole riittäviä siihen, että ikään perustuvaa syrjintää koskevan kiellon kaltaisen perusoikeuden noudattamista lykätään.

¹¹² Asia C-226/98, *Jørgensen*, Kok. 2000, s. I-2447, 29 kohta. Asia koskee sukupuoleen perustuvaa syrjintää, mutta mikään ei estä saman perustelun soveltamista ikäsyrjintään.

Edellä olevan tarkastelun perusteella oikeusasiamies teki sen johtopäätöksen, ettei yksikään kolmesta toimielimestä esittänyt objektiivisia perusteita ikärajoitusten käytölle.

LISÄTUTKIMUS

Samanaikaisesti tämän tutkimuksen kanssa oikeusasiamies kirjoitti 7. maaliskuuta 2002 Euroopan parlamentin puhemiehelle ja Euroopan komission puheenjohtajalle kirjeen, joka koski luonnosta päätökseksi Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston perustamisesta¹¹³. Kirjeen syynä oli se, että päätösluonnokseen sisältyi määräys, jonka mukaan toimiston hallintoneuvostolla olisi valtuudet päättää ikärajoituksista.

Puhemiehelle ja puheenjohtajalle osoittamissaan kirjeissä¹¹⁴ oikeusasiamies pyysi kiinnittämään huomiota siihen, että Euroopan parlamentin puhemiehen sekä neuvoston ja komission puheenjohtajien 7. joulukuuta 2000 juhlallisesti julistaman Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklassa kielletään ikään perustuva syrjintä.

Oikeusasiamies lainasi myös otteita useista lausunnoista, joita silloinen Euroopan parlamentin puhemies Nicole Fontaine ja komission puheenjohtaja olivat esittäneet perusoikeuskirjan juhlallisen julistamisen yhteydessä ja joita oli tehty puheenjohtaja Prodin ja komission jäsen Vitorinin laatimassa perusoikeuskirjan julistamista koskevassa tiedonannossa. Oikeusasiamies totesi, että nämä toteamukset antoivat kansalaisille syyn luottaa siihen, että toimielimet, joiden johtohahmot allekirjoittivat perusoikeuskirjan, tulevat noudattamaan sitä asianmukaisesti.

Oikeusasiamies totesi lopuksi, että hän ei edellä mainituista syistä voisi allekirjoittaa päätöstä, jossa ei tehdä selväksi, ettei Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto saa harjoittaa syrjintää Euroopan unionin perusoikeuskirjassa kielletyyn perustein, joihin kuuluu muun muassa ikä.

Hän pyysi puhemiestä ja puheenjohtajaa ryhtymään siis seuraaviin toimiin:

- poistetaan ”yhdenmukaisen henkilöstövalintapolitiikan ja palvelukseen ottamisen yhteisistä periaatteista” tehtävän pääsihteerien sopimusluonnoksen 2.6.2 kohdan määräys ikärajoituksista kilpailuissa
- sisällytetään pääsihteerien päätösluonnokseen ”Euroopan yhteisöjen rekrytointitoimiston organisaatiosta ja toiminnasta” viittaus Euroopan perusoikeuskirjan 21 artiklaan.

Komission ja parlamentin lausunnot

Komission puheenjohtaja vastasi 10. huhtikuuta 2002, että varapuheenjohtaja Kinnock oli päättänyt poistaa ikärajoitukset kaikista komission järjestämistä kilpailuista välittömästi ja että missään 10. huhtikuuta 2002 jälkeen julkaistussa komission kilpailussa ei aseteta hakijoille yläikärajaa. Komissio totesi myös, että se tarkistaisi yksityiskohtaisia ehdotuksiaan henkilöstösääntöihin tehtäviksi muutoksiksi sen varmistamiseksi, että niistä käy selvemmin ilmi tämä kanta.

Komissio ilmoitti myös, että se puoltaisi voimakkaasti ikärajoitusten poistamista Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston puitteissa ja että se luotti siihen, että ikärajoitusten poistaminen vahvistetaan toimielinten välisellä tasolla, sillä myös Euroopan parlamentti oli ilmaissut kannattavansa sitä.

¹¹³ SG D(2002) D/8487, 27. helmikuuta 2002.

¹¹⁴ Puhemies Pat Coxille osoitettu kirje on luettavissa oikeusasiamiehen verkkosivuilla: <http://www.euro-ombudsman.eu.int>.

Komissio totesi lisäksi, että sen päätös lopettaa välittömästi ikärajojen käyttö ratkaisi tämän ongelman niiden muutamien kilpailujen osalta, jotka se aikoi järjestää ennen kuin Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto ottaisi organisoimisen vastuulleen.

Euroopan parlamentin puhemies vastasi 29. huhtikuuta 2002, että puhemiehistö oli päättänyt 8. huhtikuuta 2002 pitämässään kokouksessa, ettei parlamentti enää käytä ikärajoituksia missään aloittamisissaan valintamenettelyssä eikä kannata ikärajoitusten käyttöä missään pian perustettavan Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston järjestämässä valintamenettelyssä.

PÄÄTÖS

1 Ikärajoitusten käyttö rekrytointimenettelyissä

1.1 Euroopan parlamentin puhemies sekä neuvoston ja komission puheenjohtajat antoivat yhdessä juhlallisen julistuksen Euroopan unionin perusoikeuskirjasta 7. joulukuuta 2000. Eurooppa-neuvosto oli tyytyväinen yhteiseen julistukseen ja totesi, että perusoikeuskirjassa yhteen tekstiin on koottu tähän asti eri kansainvälisissä, eurooppalaisissa tai kansallisissa lähteissä esitetyt kansalaisoikeudet sekä poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja yhteiskunnalliset oikeudet.

1.2 Parlamentin puhemies ja komission puheenjohtaja esittivät seuraavat tärkeät lausunnot 7. joulukuuta 2000. Silloinen parlamentin puhemies Nicole Fontaine totesi, että *”allekirjoitus merkitsee sitoutumista (...). Annetakoon kaikille unionin kansalaisille tiedoksi, että tästä lähtien (...) perusoikeuskirja tulee olemaan parlamentin työtä ohjaava laki. Se on oleva viittauskohde kaikissa parlamentin säädöksissä, joilla on suoraa tai epäsuoraa vaikutusta kaikkien unionin kansalaisten elämään.”*

1.3 Euroopan komission puheenjohtaja Romano Prodi totesi, että *”Euroopan komission silmissä Euroopan unionin toimielimet ovat perusoikeuskirjan julistaessaan sitoutuneet noudattamaan sitä itse kaikessa toiminnassaan ja kaikissa edistämässään menettelytavoissa (...). Euroopan kansalaiset voivat luottaa siihen, että komissio varmistaa, että perusoikeuskirjaa noudatetaan (...).”*

1.4 Komission puheenjohtajan ja komission jäsen Vitorinon 13. maaliskuuta 2001 antamassa tiedonannossa todetaan perusoikeuskirjasta, että *”sen perustavanlaatuisesta luonteesta ei ole epäilystäkään. (...) Muiden toimielinten tavoin komission on selvitettävä tämän historiallisen tapahtuman käytännön vaikutukset ja tehtävä perusoikeuskirjan sisältämien oikeuksien noudattamisesta komission toiminnan koetinkivi. Tämän on oltava ehdottomasti tärkein vaatimus komission päivittäisessä toiminnassa, sekä suhteissa yleisöön ja niihin, joille päätöksemme on osoitettu, että sisäisissä säännöissämme ja menettelyissämme. Sen täytyy myös näkyä tavassa, jolla komissio käyttää oikeuttaan tehdä lainsäädäntöaloitteita ja valtuuksiaan asettaa sääntöjä. Kaikkien komissiolle esitettyjen lakiehdotusten ja säädösluonnosten sopivuus yhteen perusoikeuskirjan kanssa on siten tutkittava ensimmäiseksi osana normaalia päätöksentekomenettelyä.”*

1.5 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa määrätään, että *”unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä, Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetussa Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä”*. Oikeusasiamies oli sitä mieltä, että perusoikeuskirjasta annettu julistus antaa kansalaisille perusteet uskoa, että niitä perusoikeuksia, joita unioni edellä mainitussa 6 artiklan 2 kohdassa lupaa kunnioittaa, ovat juuri perusoikeuskirjan mukaiset oikeudet.

1.6 Perusoikeuskirjan 21 artiklan 1 kohtaan sisältyy syrjintäkiellon periaate, kun siinä määrätään, että *”kielletään* kaikenlainen syrjintä, joka perustuu sukupuoleen, rotuun,

ihonväriin tai etniseen taikka yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, **ikään** tai sukupuoliseen suuntautumiseen tai muuhun sellaiseen seikkaan” (lihavointi lisätty).

1.7 Oikeusasiamies pani merkille, että hänen 7. maaliskuuta 2002 parlamentin puhe-miehelle ja komission puheenjohtajalle lähettämänsä Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston perustamisesta annettavan päätöksen luonnosta käsittelevän kirjeen seurauksena molemmat toimielimet päättivät huhtikuussa 2002 i) poistaa ikärajoitukset välittömästi kaikista siitä lähin järjestetyistä kilpailuista ja ii) vastustaa ikärajoitusten käyttöä kaikissa pian perustettavan Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston järjestämissä valintamenettelyissä.

1.8 Tästä tutkimuksesta kävi ilmi, että Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti eivät enää nykyisin käytä ikärajoituksia. Myöskään alueiden komitea, Euroopan investointipankki, Euroopan keskuspankki, Europol ja yksitoista erillisvirastoa¹¹⁵ eivät sovelle ikärajoja. Tutkimusten jatkaminen näiden toimielinten ja elinten osalta ei vaikuttanut enää tarpeelliselta.

1.9 Ainoat toimielimet ja elimet, jotka vieläkin käyttävät ikärajoituksia, ovat neuvosto, tuomioistuin (ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin), tilintarkastustuomioistuin ja talous- ja sosiaalikomitea. Näiden toimielinten ja elinten käyttämiä ikärajoituksia koskevasta kysymyksestä tekee kuitenkin päätöksen vuoden 2002 lopussa perustettavan Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston hallintoneuvosto.

1.10 Kun otetaan huomioon, että kaksi tärkeintä toimielintä eli Euroopan komissio ja Euroopan parlamentti ovat ilmoittaneet, että ne puoltavat voimakkaasti ikärajoitusten poistamista siinä yhteydessä ja että ne eivät suostu äänestämään toisin, oikeusasiamies on luottavainen sen suhteen, että ikärajoitusten poistamisesta päätetään toimielinten yhteisellä tasolla Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimiston hallintoneuvostossa.

1.11 Edellä esitetyn valossa oikeusasiamies katsoi, että tutkimuksen jatkaminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies tutkii kuitenkin edelleen siihen saakka, kunnes Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimisto on poistanut ikärajoitukset, yksittäisiä kanteluja, joissa väitetään niiden toimielinten ja elinten, jotka eivät vielä ole niitä poistaneet, syylistyneen ikäsyrijintään.

2 Johtopäätös

Oikeusasiamiehen omasta aloitteesta suoritetun tutkimuksen mukaan päätöksen 1.8 kohdassa mainittujen toimielinten ja elinten toiminnassa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa. Tutkimusten jatkaminen muiden toimielinten ja elinten osalta ei vaikuttanut enää tarpeelliselta. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

¹¹⁵ 1) Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (CEDEFOP), 2) Euroopan elin- ja työolojen kehittämiskeskus, 3) Euroopan ympäristökeskus (EEA), 4) Euroopan lääkearviointivirasto (EMA), 5) Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto 6) Euroopan koulutussäätiö, 7) Euroopan huumeaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus, 8) Euroopan unionin elinten käännöskeskus, 9) Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto, 10) Yhteisön kasvilajikevirasto, 11) Euroopan rasismien ja muukalaisvihan seurantakeskus.

3.8 ERITYISKERTO- MUKSET EUROOPAN PARLAMENTILLE

OIKEUS TUTUSTUA NEUVOSTON ASIAKIRJOIHIN

*Euroopan
oikeusasiamiehen
erityiskertomus
Euroopan parlamentille
kantelua
1542/2000(PB)SM
koskevan Euroopan
unionin neuvostolle
annetun
suositusluonnoksen
johdosta*

Kantelija on opiskelija, joka pyysi saada tutustua neljään neuvoston asiakirjaan. Neuvosto antoi hänen tutustuttavakseen kaksi asiakirjaa, mutta kieltäytyi luovuttamasta kahta muuta asiakirjaa, joihin sisältyi neuvoston oikeudellisen yksikön laatimat oikeudelliset lausunnot. Kantelijan mielestä neuvosto ei esittänyt asianmukaisia perusteita kieltäytyesään luovuttamasta kyseistä kahta asiakirjaa. Ensimmäisessä lausunnossaan neuvosto katsoi, että se oli esittänyt asianmukaiset perusteet ja ettei kumpakaan lausuntoa voinut antaa nähtäväksi, jotta vältetään vaarantamista neuvoston mahdollisuutta saada riippumattonta oikeudellista neuvontaa. Oikeusasiamies katsoi, että neuvosto oli esittänyt asianmukaiset perusteet, joiden nojalla se voi kieltäytyä julkistamasta ensimmäistä asiakirjaa, johon sisältyy mahdolliseen tulevaan oikeuskäsittelyyn liittyvä oikeudellinen lausunto. Oikeusasiamies katsoi sitä vastoin, ettei neuvosto ollut esittänyt riittäviä perusteita, joiden nojalla se voisi kieltäytyä luovuttamasta toista asiakirjaa, eli lausuntoa koskien ehdotusta asetukseksi 1049/2001. Oikeusasiamies antoi näin ollen neuvostolle suositusluonnoksen, jossa neuvostoa kehoitettiin käsittelemään kantelijan hakemus uudelleen.

Yksityiskohtaisessa lausunnossaan neuvosto pysyi kannassaan: neuvoston oli kieltäydyttävä julkistamasta kyseistä asiakirjaa asetuksen 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan toisen luetelmakohdan perusteella, sillä asiakirjan julkistaminen vaarantaisi neuvoston mahdollisuuden saada riippumattonta oikeudellista neuvontaa.

Oikeusasiamies ei kuitenkaan vakuuttunut siitä, että neuvoston kanta olisi oikea. EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan perusteella asetukseen 1049/2001 perustuva asiakirjajulkisuus on pääsääntö, ja kaikkia kyseiseen sääntöön tehtäviä poikkeuksia olisi tulkitettava suppeasti. Oikeusasiamies ei hyväksy neuvoston väitettä, jonka mukaan kaikki neuvoston oikeudellisen yksikön lausunnot olisi pidettävä automaattisesti salaisina. Oikeusasiamiehen mukaan tulisi tehdä ero erilaisten oikeudellisten lausuntojen välillä, mikä ei tarkoita sitä, etteikö joitakin oikeudellisia lausuntoja voitaisi kieltäytyä julkistamasta jossain tapauksissa. Oikeusasiamies katsoo, että lainsäädäntömenettelyn päätyttyä oikeudellinen lausunto voi muodostaa poikkeuksen ainoastaan, jos siihen voidaan soveltaa asetuksen 4 kohdan 3 alakohtaa. Tällöin toimielimen on osoitettava, että asiakirjan paljastaminen vaarantaisi vakavasti toimielimen päätöksentekomenettelyn. Oikeusasiamies katsoo, että jälkimmäinen vaatimus vaikuttaa olevan vaikea täyttää pelkästään viittaamalla siihen asiakirjaluokkaan, johon asiakirja kuuluu.

Oikeusasiamies osoitti siksi Euroopan parlamentille erityiskertomuksen, jotta parlamentti voisi ilmaista kantansa tähän periaatekysymykseen.

Erityiskertomus on saatavilla kaikilla kielillä oikeusasiamiehen verkkosivuilla, taikka pyytämällä sitä kirjallisesti oikeusasiamiehen toimistolta.

REKRYTOINTIKIL- PAILUSSA MENESTYNEIDEN OSALLISTUJIIEN NIMIEN JULKAISEMINEN

*Euroopan
oikeusasiamiehen
erityiskertomus
Euroopan parlamentille
kantelusta
341/2001/(BB)IJH
Euroopan parlamentille
annetun
suositusluonnoksen
johdosta*

Kantelu koski sitä, että Euroopan parlamentti ei ollut suostunut avoimeen kilpailuun osallistuneen kantelijan pyyntöön saada tietoonsa kilpailussa menestyneiden hakijoiden nimet ja pistemäärät.

Oikeusasiamiehen 7. maaliskuuta 2002 antaman suositusluonnoksen mukaan parlamentin kieltäytymisessä ilmaista kantelijalle kilpailussa menestyneiden hakijoiden pistemäärät ei voitu havaita hallinnollista epäkohtaa.

Mitä tulee kilpailussa menestyneiden hakijoiden nimien julkistamiseen, oikeusasiamies totesi parlamentin toimineen kilpailuilmoituksen mukaisesti ja huomautti, että kantelijalla on mahdollisuus pyytää saada tutustua varallaololuetteloon asetuksen 1049/2001 nojalla. Oikeusasiamies ei ottanut kantaa siihen, tulisiko pyyntö saada tutustua asiakirjoihin olemaan tuloksellinen, eikä pyyntöä ilmeisesti ole esitetty.

Oikeusasiamies katsoi, että parlamentin kantelua koskeva lausunto toi esiin yleisesti tärkeitä asioita. Parlamentin mukaan kilpailuilmoituksessa todettiin, että varallaololuettelo saatetaan tiedoksi kilpailussa menestyneille hakijoille ja asetetaan nähtäväksi parlamentin ilmoitustauluille. Parlamentti katsoi kuitenkin, että varallaololuettelon antaminen tiedoksi niille, jotka eivät kilpailussa menestyneet, olisi jäsenvaltioiden perustuslakien ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan vastaista.

Oikeusasiamies ei pitänyt parlamentin kantaa selkeänä tai vakuuttavana. Siitä syystä oikeusasiamies antoi suositusluonnoksen, jossa Euroopan parlamenttia kehoitetaan tulevissa kilpailuilmoituksissa ilmoittamaan, että kilpailussa menestyneiden hakijoiden nimet julkistetaan.

Parlamentin yksityiskohtaisessa lausunnossa suositusluonnokselle ei anneta selkeää hyväksyntää. Yksityiskohtainen lausunto ei myöskään anna viitteitä siitä, että parlamentin toimet jatkossa kohtelisivat hakijoita oikeudenmukaisesti ja sitoutuisivat toiminnassaan johdonmukaisesti avoimuuden periaatteen noudattamiseen palvelukseenottamisprosessissa. Oikeusasiamies katsoo siksi velvollisuudekseen antaa asiasta erityiskertomus.

Erityiskertomus on saatavilla kaikilla kielillä oikeusasiamiehen verkkosivuilla, taikka pyytämällä sitä kirjallisesti oikeusasiamiehen toimistolta.

3.9 ALUEELLISEN OIKEUSASIA- MIEHEN TIEDUSTELU

YHTEISÖN VAROJEN HALLINNOINTI LOMBARDIAN ALUEELLA ITALIASSA

*Päätös tiedusteluun
Q1/2002/IP*

Italiassa sijaitsevan Lombardian alueen alueellinen oikeusasiamies osoitti Euroopan oikeusasiamiehelle tiedustelun kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten Strasbourgissa syyskuussa 1996 pitämässä kokouksessa sovitun menettelyn mukaisesti. Tiedustelu liittyi Varesen maakunnan työvoima- ja koulutusneuvojan hänelle osoittamaan tapaukseen. Tapaus koski Euroopan sosiaalirahastosta vuonna 1998 tavoitteelle 2 myönnettyjen yhteisön varojen hallintaa.

Varesen maakunta esitti komissiolle valituksen samasta aiheesta asianajaja M:n välityksellä. Komissiota pyydettiin esittämään kantansa tähän tapaukseen. Komission työllisyys- ja sosiaaliasioiden pääosasto totesi 21. lokakuuta 1999 päivätyssä kirjeessään, että se tarkastelisi asiaa ja ottaisi yhteyttä kaikkiin asianomaisiin tahoihin selvitysten saamiseksi. Lombardian alueellinen oikeusasiamies huomautti kuitenkin, että komissio ei ilmeisesti ole vielä tehnyt aihetta koskevaa päätöstä eikä se ollut ottanut yhteyttä asiaa vastaaviin alueviranomaisiin. Hän pyysi oikeusasiamiestä tiedustelemaan, onko komissio lopultakin saattanut päätökseen tapauksen tutkinnan, ja jos on, mihin johtopäätökseen se on tullut.

Tiedustelu välitettiin Euroopan komissiolle lausuntoa varten. Komissio antoi lausunnon yksityiskohtaisen selvityksen toteuttamistaan toimista ja totesi, että se oli lopettanut asian käsittelyn 8. heinäkuuta 2002, sillä Lombardian alue ei ollut rikkonut yhteisön

oikeutta. Lisäksi komissio lähetti jäljennöksen tapauksen käsittelyn lopettamista koske-
vasta kirjeestä, joka oli lähetetty M:lle, Varesen maakunnalle ja Lombardian alueelle.

Komission lausunto lähetettiin tiedoksi Lombardian alueelliselle oikeusasiamiehelle, joka
ilmoitti puhelimitse Euroopan oikeusasiamiehen toimistolle 13. marraskuuta 2002 tyyty-
vänsä komission vastaukseen. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

4 SUHTEET EUROOPAN UNIONIN MUIHIN TOIMIELIMIIN

4.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

Vetoamusvaliokunnan virkamiehet Enrico BOARETTO ja David LOWE vierailivat oikeusasiamiehen luona 17. tammikuuta. He keskustelivat useista näkökohdista, jotka liittyvät kansalaisten oikeuteen kannella oikeusasiamiehelle ja vedota parlamenttiin.

Jacob SÖDERMAN tapasi 6. helmikuuta Euroopan parlamentin varapuhemiehen Joan COLOM I NAVALin. Euroopan parlamentin helmikuun täysistunnon yhteydessä pidetyssä tapaamisessa Strasbourgissa käsiteltiin oikeusasiamiehen toimitiloja ja sijaintia sekä muita asiaan liittyviä kysymyksiä.

Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli tapauksia 242/2000/GG ja 917/2000/GG koskevat erityiskertomuksensa 20. helmikuuta Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnan kokouksessa, jonka puheenjohtajana toimi Nino GEMELLI (katso myös edellä kohta 3.6).

Euroopan parlamentin jäsen Eurig Wyn, Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta 2001 laaditun mietinnön esittelijä, vieraili oikeusasiamiehen luona 12. maaliskuuta. Tapaamisessa keskusteltiin useista näkökohdista, jotka liittyivät parlamentin ja oikeusasiamiehen väliseen yhteistyöhön, mukaan lukien eräät keskeneräiset asiat. Eurig WYNin mukana oli Kjell SEVÓN.

Jacob SÖDERMAN ja João SANT'ANNA tapasivat 12. maaliskuuta Barry WILSONin, joka nimitettiin vastikään Euroopan parlamentin henkilöstöasioiden pääosaston pääjohtajaksi. Barry WILSONin mukana oli henkilöstöjoaston päällikkö Brigitte NOUAÏLLE DEGORCE. Tapaamisessa keskusteltiin oikeusasiamiehen ja parlamentin välisistä hallinnollisen yhteistyön sopimuksista ja painotettiin, kuinka tärkeitä ovat hyvät työsuhteet toimielinten välillä.

Jacob Södermanin ja Joseph Amielin tapaaminen Strasbourgissa 9. huhtikuuta.

Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli 8. huhtikuuta vuosikertomuksensa 2001 Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnalle. Valiokunnalle pitämässään puheessa oikeusasiamies mainitsi, kuinka tärkeää työtä kääntäjät ja tulkit tekevät, sillä heidän avullaan on mahdollista viestiä sekä saada asiakirjoja useilla kielillä. Oikeusasiamies esitti erityiset kiitokset vuosikertomuksen ranskannoksesta vastanneelle kääntäjälle, Joseph AMIELille, jonka hän oli kutsunut kokoukseen.

Jacob SÖDERMAN esitteli 2. heinäkuuta työtään jäsenvaltioissa sijaitsevien Euroopan parlamentin tiedotustoimistojen edustajille. Kokous järjestettiin Strasbourgissa. Tarkoituksena oli antaa tiedotustoimistoille tietoa oikeusasiamiehen työstä sekä kehottaa tiedotustoimistoja jakamaan lisää tietoa oikeusasiamiehen palveluista. Oikeusasiamiehen toimiston Internet- ja viestintävastaava Ben HAGARD esitteli oikeusasiamiehen kotisivut ja mainitsi esimerkkeinä muutamia toimistoja, jotka olivat levittäneet aktiivisesti tietoa oikeusasiamiehestä. Parlamentin tiedotuksen ja suhdetoiminnan pääosaston johtaja Juana LAHOUSSE toimi kokouksen puheenjohtajana. Kokouksessa nousi esiin kiinnostavia kysymyksiä oikeusasiamiehen työstä. Oikeusasiamiehen lehdistövastaava Rosita AGNEW osallistui myös kokoukseen.

Jacob SÖDERMAN tapasi 9. heinäkuuta Euroopan parlamentin jäsenen Herbert BÖSCHin Euroopan parlamentin tiloissa Brysselissä. Tapaamisessa käsiteltiin oikeusasiamiehen toimiston tarpeita ja tulevaisuuden suunnitelmia sekä muita asiaan liittyviä kysymyksiä.

Oikeusasiamies SÖDERMAN puhui 10. heinäkuuta pidetyssä Euroopan parlamentin vetoisuusvaliokunnan kokouksessa, jota johti valiokunnan puheenjohtaja Nino GEMELLI. SÖDERMAN ilmoitti valiokunnalle vastauksestaan komission lausuntoon, joka koski Euroopan parlamentin päätöstä tarkistaa oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklaa. Valiokunnan kanssa keskusteltiin myös Euroopan parlamentille ja Euroopan oikeusasiamiehelle osoitetusta komission tiedonannosta, joka käsittelee kantelijan asemaa yhteisön oikeuden rikkomista koskevissa asioissa. Lisäksi keskusteltiin oikeusasiamiehen ehdotuksista Eurooppa- valmistelukunnalle 24–25. kesäkuuta (katso jäljempänä kohta 4.5).

Jacob SÖDERMAN tapasi 4. syyskuuta Euroopan parlamentin jäsenet Freddy BLAKin, Pernille FRAHMin, Ole KRARUPin, Jens Dyhr OKKINGin ja Christian Foldberg ROVSINGin. SÖDERMAN tiedotti ehdotetuista oikeusasiamiehen ohjesääntöön tehtävistä tarkistuksista parlamentin jäsenille.

Oikeusasiamies järjesti työaamiaisen Euroopan parlamentin jäsenten pohjoismaisille avustajille 26. syyskuuta. 27 avustajaa Tanskasta, Ruotsista ja Suomesta osallistui aamiaiselle, jonka aikana oikeusasiamies selvitti työtään. Oikeusasiamiehen esityksen jälkeen seurasi oikeusasiamiehen toimiston viestintävastaavan Ben HAGARDin suunnittelema multimediaesitys, joka kertoo oikeusasiamiehen tiedotustoiminnasta. Oikeusasiamiehen toimiston lehdistöpäällikkö Rosita AGNEW esitteli tämän jälkeen erilaisia toimenpiteitä, joillata avustajat voisivat edistää oikeusasiamiehen toimintaa. Jacob SÖDERMAN vastasi lopuksi kuulijoiden esittämiin kysymyksiin.

Olivier VERHEECKE ja Ben HAGARD vierailivat 14. marraskuuta Euroopan parlamentin Pariisin tiedotustoimistossa. He tapasivat toimiston päällikön Jean-Guy GIRAUDin ja keskustelivat useista yhteistyöhön liittyvistä kysymyksistä, oikeusasiasta koskevista tiedotuskampanjoista sekä mahdollisista keinoista lisätä Ranskasta tulevien tutkittavaksi otettavien kantelujen määrää.

Euroopan oikeusasiamies järjesti 21. marraskuuta työaamiaisen Alankomaista ja Flanderin alueelta kotoisin olevien Euroopan parlamentin jäsenten avustajien kanssa. Oikeusasiasta oli kuulemassa 17 avustajaa. Tapahtumassa selvitettiin oikeusasiamiehen työtä, esitettiin multimediaesitys oikeusasiamiehen tiedotuspolitiikasta ja pyydettiin avustajia levittämään tietoa oikeusasiamiehen toiminnasta. Jacob SÖDERMANin lisäksi tilaisuudessa olivat läsnä Olivier VERHEECKE, Ben HAGARD, Rosita AGNEW ja Maria ENGLESON, jotka vastailivat avustajien kysymyksiin aamiaisen aikana. Jokaiselle avustajalle annettiin tietopaketti, johon kuului tietoa oikeusasiamiehestä sisältävä CD-ROM.

Tapaaminen Euroopan parlamentin jäsenten Alankomaiden ja Flanderin avustajien kanssa 21. marraskuuta.

Euroopan oikeusasiamiehen toimisto osallistui 23. ja 24. marraskuuta Strasbourgissa Euroopan parlamentin järjestämään avoimien ovien päivään, jonka teemana oli Euroopan unionin laajentuminen. Oikeusasiamiehen esittelypiste keskittyi antamaan tietoa oikeusasiamiehen valmistautumisesta laajentumiseen 13 ehdokasvaltion kielellä. Esittelyyn sisältyi lyhyt videosityys, jossa selvitettiin oikeusasiamiehen tehtävää englanniksi, ranskaksi ja saksaksi, ja paikalla oli oikeusasiamiehen henkilöstöä vastailemassa kysymyksiin. Kaksi päivää kestäneen tapahtuman aikana parlamentissa vieraili 22 000 henkilöä.

Oikeusasiamiehen esittelypiste 23. ja 24. marraskuuta Strasbourgissa avointen ovien päivillä, joiden teemana oli laajentuminen.

Jacob SÖDERMAN tapasi 17. joulukuuta Euroopan parlamentin puhemiehen Pat Coxin. Keskustelujen aiheina olivat muuten muassa Eurooppa-valmistelukunta, oikeusasiamiehen ohjesäännön uudistaminen sekä tietosuoja ja avoimuuden välinen suhde. Oikeusasiamies SÖDERMANin mukana oli Ian HARDEN.

Jacob SÖDERMAN puhui 18. joulukuuta Eurooppa-valmistelukunnasta sekä oikeusasiamiehen tehtävistä valmistelukunnan tarkkailijana Euroopan parlamentin jäsenen Karl-Erik OLSSONin järjestämässä pohjoismaisessa aamiaistapaamisessa Strasbourgissa.

4.2 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

Ian HARDEN ja João SANT'ANNA osallistuivat 4. lokakuuta oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 2 kohtaan ehdotettua tarkistusta käsittelevän neuvoston työryhmän epäviralliseen kokoukseen. Ian HARDEN selvitti oikeusasiamiehen näkökantoja ohjesäännön tarkistamisen tarpeellisuudesta ja vastaili työryhmän jäsenten esittämiin kysymyksiin.

4.3 EUROOPAN KOMISSIO

Oikeusasiamies SÖDERMAN tapasi 14. tammikuuta Giuseppe Massangiolin, joka oli Jean-Claude ECKHOUTin siirryttyä eläkkeelle vastikään nimitetty johtajaksi komission pääsihteeristön linjalle E, joka vastaa suhteista Euroopan oikeusasiamieheen. Tapaamisessa käsiteltiin komission ja oikeusasiamiehen välistä yhteistyötä, ja se pidettiin Euroopan parlamentin täysistunnon aikana Strasbourgissa.

Henkilöstön ja hallinnon pääosaston pääjohtaja Horst REICHENBACH ja Matthias OEL vierailivat 5. helmikuuta oikeusasiamiehen luona. Tapaaminen pidettiin Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa Strasbourgissa, ja sen aikana Horst REICHENBACH esitteli suunnitelman Euroopan unionin virkamiesten ja muiden toimihenkilöiden ohjesäännön uudistamiseksi.

Komission pääsihteeristössä suhteista Euroopan oikeusasiamieheen vastaava johtaja Giuseppe MASSANGIOLI ja Philippe GODTS tapasivat Jacob SÖDERMANin 6. helmikuuta.

Jacob SÖDERMAN tapasi 21. helmikuuta komission jäsenen Loyola DE PALACION kabinetin päällikön Daniel CALLEJA CRESPO ja keskusteli tämän kanssa Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan komission välisistä suhteista. SÖDERMANin mukana oli Ian HARDEN, ja Daniel CALLEJA CRESPO mukana oli Diego CANGA FANO.

Jacob SÖDERMANilla oli 11. maaliskuuta tapaaminen Giuseppe MASSANGIOLIn ja Philippe GODTSin kanssa. He puhuivat useista komission ja oikeusasiamiehen välisen yhteistyön näkökohdista, keskeneräiset asiat mukaan lukien.

4.4 EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

Jacob SÖDERMAN ja Ian HARDEN osallistuivat 9. syyskuuta komission jäsenen António VITORINON pitämään luentotilaisuuteen, joka pidettiin yhteisöjen tuomioistuimessa ja jonka aiheena oli ”Unionin tulevaisuuden suuntaukset – perusoikeuksien suojeleminen sekä vapauten, turvallisuuden ja oikeuteen perustuvan alueen kehittäminen”.

Jacob SÖDERMAN osallistui 4. joulukuuta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen 50-vuotisjuhlailaisuuteen Luxemburgissa. Tilaisuudessa puhuivat Euroopan komission puheenjohtaja Romano PRODI, Euroopan parlamentin puhemies Pat COX ja yhteisöjen tuomioistuimen presidentti Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS. Kaikkien jäsenvaltioiden korkeimpien oikeuksien ja perustuslakituomioistuinten presidentit oli kutsuttu tilaisuuteen.

4.5 EUROOPPA-VALMISTELUKUNTA

Eurooppa-valmistelukunta perustettiin Laekenissa joulukuussa 2001 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätöksen mukaisesti, ja valmistelukunnan tarkoituksena on valmistella seuraavaa hallitusten välistä kokousta. Laekenin julistuksen mukaan valmistelukunnan tehtävänä on käsitellä keskeisiä ongelmia, joita unionin tuleva kehitys tuo mukanaan, ja tarkastella erilaisia niihin soveltuvia ratkaisuja.

Valmistelukuntaan kuuluu jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden hallitusten ja parlamenttien edustajia sekä Euroopan parlamentin ja komission edustajia. Euroopan oikeusasia-

mies toimii valmistelukunnan tarkkailijana kuten aiemmassakin valmistelukunnassa, joka laati Euroopan unionin perusoikeuskirjan.

Oikeusasiamies SÖDERMAN osallistui tarkkailijana valmistelukunnan kokoukseen 24–25. kesäkuuta 2002 ja ehdotti, että (i) perusoikeuskirjasta olisi tehtävä unionin toimielimiä ja laitoksia oikeudellisesti sitova asiakirja myös näiden toimiessa lainsäätäjinä; (ii) uuteen perussopimukseen olisi lisättävä oikeussuojakeinoja koskeva luku, jossa esitetään selkeästi mahdollisuudet vedota tuomioistuimeen tai muuhun toimielimeen tilanteessa, jossa yhteisön oikeuteen sisältyviä oikeuksia, mukaan lukien perusoikeudet, ei kunnioiteta; (iii) säännöstä oikeusperustaksi eurooppalaiselle hallintolaille, joka sitoo kaikkia unionin toimielimiä ja laitoksia; (iv) jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vastaavien laitosten roolin kehittämistä niiden käsitellessä kanteluja, jotka koskevat yhteisön oikeuden rikkomista, mukaan lukien perusoikeuksien rikkominen.

Valmistelukunnalle toimitettiin oikeusasiamiehen ehdotukset toimeenpaneva luonnos uusiksi tai tarkistetuiksi perussopimuksen säännöksiksi (CONV 221/02, 26. heinäkuuta 2002).

Jacob SÖDERMAN osallistui 4. lokakuuta Eurooppa-valmistelukunnan perusoikeuskirjan sisällyttämistä käsittelevän työryhmän II kokoukseen, jonka puheenjohtajana toimi komission jäsen António VITORINO. Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli yksityiskohdaisesti ehdotuksensa jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vastaavien toimielinten verkoston perustamisesta ja selvitti, kuinka verkosto voisi olla hyödyllinen perusoikeuskirjan asianmukaista soveltamista valvottaessa. Oikeusasiamies SÖDERMAN selvitti myös Euroopan oikeusasiamiestä koskevaa ehdotustaan mahdollisuudesta saattaa perusoikeuksia koskeva tapaus yhteisön tuomioistuimen ratkaistavaksi, jos asiaa ei voi ratkaista oikeusasiamiehen tavanomaisten tutkimusten perusteella.

Perustuslaillisen sopimuksen alustavan luonnoksen julkistamisen jälkeen oikeusasiamies puhui valmistelukunnassa uudelleen 8. marraskuuta ja ehdotti, että seuraavaan luonnokseen sisällytettäisiin säännös, joka selkeästi viittaa oikeuteen tehdä kantelu oikeusasiamiehelle. Hän esitteli mahdollisen sanamuodon säännökselle, joka sisällytettäisiin perustuslaillisen sopimuksen 5 artiklaan.

Euroopan oikeusasiamiehen puheet ja ehdotukset ovat luettavissa sekä oikeusasiamiehen että Eurooppa-valmistelukunnan Internet-sivustoilta.

4.6 EUROOPAN PETOSTENTOR- JUNTAVIRASTO (OLAF)

Jacob SÖDERMAN ja Ian HARDEN tapasivat 28. marraskuuta Euroopan petostentorjuntaviraston OLAFin pääjohtajan Franz-Hermann BRÜNERin. Franz Hermann BRÜNER ilmoitti oikeusasiamiehelle OLAFin kannan sen menettelyihin sekä tarkistetun menettelykäsikirjan valmisteluun. Lisäksi keskusteltiin OLAFin ja Euroopan oikeusasiamiehen välisen yhteistyön tiivistämisestä ja tietojen vaihdosta sekä OLAFin mahdollisuudesta osallistua pyynnöstä oikeusasiamiehen työhön joitakin tapauksia koskevien tutkimusten yhteydessä.

5 OIKEUSASIAMIEHEN SUHTEET OIKEUSASIAMIEHIIN JA VASTAAVIIN LAITOKSIIN

5.1 SUHTEET KANSALLISIIN JA ALUEELLIISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN

Euroopan oikeusasiamiesinstituutin puheenjohtaja, Katalonian alueellinen oikeusasiamies (*Sindic de Greuges*) Anton CAÑELLAS vieraili 23. tammikuuta Jacob SÖDERMANin luona. Tapaamisessa käsiteltiin kyseisten kahden toimielimen välistä yhteistyötä, puheenjohtajavaltio Espanjan toimia sekä Euroopan oikeusasiamiesinstituuttiin liittyviä kysymyksiä.

Oikeusasiamies SÖDERMAN vieraili 30. toukokuuta Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusasiamiehen Sir Michael BUCKLEYn luona Lontoossa. Oikeusasiamies esitteli Sir BUCKLEYn henkilöstölle eurooppalaisen hyvän hallintotavan säännöstön. Esille nousi kysymyksiä Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltuuksista, tyytymättömien kantelijoiden kohtelusta, tuomioistuinten puuttumisesta oikeusasiamiesten työhön sekä hyvän hallintotavan säännöstön täytäntöönpanosta.

Oikeusasiamies SÖDERMAN osallistui 30. toukokuuta Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin oikeusasiamiesten yhdistyksen BIOA:n (*British and Irish Ombudsman Association*) vuosikokoukseen Lontoossa. Tämän jälkeen Euroopan oikeusasiamies esitteli eurooppalaisen hyvän hallintotavan säännöstön. Osallistujat esittivät oikeusasiamiehelle kysymyksiä hänen työstään ja tiedustelivat, paljonko oikeusasiamiehen toimistolla on voimavaroja, mitä oikeussuojakeinoja oikeusasiamiehellä on käytössään hyvän hallintotavan rikkomistapauksissa ja miten hän on soveltanut hyvän hallintotavan säännöstöä tähän mennessä.

Olivier VERHEECKE ja Ben HAGARD tapasivat 14. marraskuuta Ranskan oikeusasiamiehen (*Médiateur de la République*) toimiston edustajat Philippe BARDIAUX'n ja Valérie FONTAINEn. He keskustelivat useista kysymyksistä, jotka koskivat Euroopan oikeusasiamiehen toimiston ja Ranskan oikeusasiamiehen toimiston molemminpuolisia kokemuksia.

5.2 YHTEYSVERKOSTO

Yhteysverkosto perustettiin vuonna 1996 parantamaan yhteisön oikeutta ja sen täytäntöönpanoa koskevien tietojen vapaata kulkua sekä mahdollistamaan kantelujen siirtämiseen elimelle, joka pystyy niitä parhaiten käsittelemään.

Seminaarien, uutislehtien ja päivittäisen yhteydenpidon kautta yhteysverkosto on tasaisesti kehittynyt kansallisten oikeusasiamiesten ja heidän henkilöstönsä tehokkaaksi yhteistyövälineeksi koko Euroopan unionissa. Verkoston jäsenet ovat jakaneet kokemuksiaan ja parhaiksi havaitsemiaan käytäntöjä, jotta kansalaiset saisivat parempaa palvelua. Erityisesti on keskusteltu jäsenvaltioiden tasolla tapahtuvaan yhteisön oikeuden täytäntöönpanoon liittyvistä asioista.

Vuoden 2000 lopussa perustettiin yhteysverkoston verkkoversio, kansallinen EUOMB, jonka tarkoituksena oli helpottaa yhteysverkoston jäsenten välistä viestintää. Kansallinen EUOMB muodostuu Internet-sivuista ja Internet-huippukokouksesta, jossa voidaan käydä interaktiivisia keskusteluja ja vaihtaa asiakirjoja. Huhtikuussa 2002 EUOMB-huippukokouksen jäsenistöä laajennettiin kattamaan Euroopan unionin jäsenyyttä hakeneiden valtioiden oikeusasiamiehet.

Marraskuussa 2001 Internet-huippukokoukseen perustettiin uusi osasto, *Ombudsman Daily News*. Tämä virtuaalinen sanomalehti on osoittautunut hyvin suosituksi yhteysverkoston jäsenten keskuudessa, ja sen avulla näillä on mahdollisuus saada tietoa Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella toimivien oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten toiminnasta. Suurin osa yhteysverkoston jäsenistä lukee Daily News -lehteä säännöllisesti, ja siten jäsenet saavat tietoa siitä, miten muut elimet ovat käsitelleet asioita, joita he myös mahdollisesti käsittelevät.

Jacob Söderman keskustelee Elwyn Moseleyn kanssa 28. toukokuuta.

5.3 SUHTEET PAIKALLISIIN OIKEUSASIA- MIEHIIN

Vieraillessaan Cardiffissa Jacob SÖDERMAN keskusteli työstään 28. toukokuuta Walesin paikallishallinnon oikeusasiamiehen Elwyn MOSELEYn kanssa. Elwyn MOSELEY ilmoitti olevansa valmis jakamaan tietoa Euroopan oikeusasiamiehen toiminnasta. Oikeusasiamiehet keskustelivat tämän jälkeen Walesin julkisen sektorin oikeusasiamiesten tulevaisuudesta.

5.4 SUHTEET JÄSENYTTÄ HAKENEIDEN MAIDEN KANSALLISIIN OIKEUSASIA- MIEHIIN

Puolan oikeusasiamiehen, professori Andrzej ZOLLin kutsusta Jacob SÖDERMAN vieraili Maria ENGLESONin kanssa Varsovassa ja Krakovassa 27.–30. tammikuuta.

Professori Franciszek Ziejka luovuttaa Krakovan Akatemian perustamisen 600-vuotisjuhlamitalin Jacob Södermanille.

Vieraillessaan Varsovassa Euroopan oikeusasiamies tapasi Puolan oikeusasiamiehen sekä Puolan apulaisoikeusasiamiehen Jerzy SWIATKIEWICZin. Työkokouksessa Puolan oikeusasiamiehen toimiston 14 yksikönpäällikköä selvittivät omia toimialojaan, ja Jacob

SÖDERMAN kertoi tehtävistään Euroopan oikeusasiamiehenä. Oikeusasiamies SÖDERMAN tapasi myös Puolan perustuslakituomioistuimen presidentin, professori Marek SAFJANin; Puolan korkeimman oikeuden presidentin, professori Lech GARDOCKIn sekä Euroopan komission Puolan edustuston päällikön Bruno DETHOMASin.

Krakovassa oikeusasiamies SÖDERMAN tapasi Jagiellonian yliopiston rehtorin, professori Franciszek ZIEJKAn, joka luovutti oikeusasiamiehelle Krakovan akatemian perustamisen 600-vuotisjuhlamitalin. Jacob SÖDERMAN luennoi opiskelijoille ja professoreille aiheesta ”Hyvä hallinto on perusoikeus”. Luennon jälkeen pidettiin lehdistötilaisuus, ja lisäksi Euroopan oikeusasiamiestä haastateltiin Puolan televisioon ja radioon.

Eliana Nicolaou ja Aristos Tsiartas tapaavat Jacob Södermanin 8. maaliskuuta.

Kyproksen julkishallinnon asiamies Eliana NICOLAOU vieraili Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa Strasbourgissa 8. maaliskuuta. Kokouksen aiheena olivat Euroopan oikeusasiamiehen ja Kyproksen julkishallinnon asiamiehen roolit ja toiminta, sekä eräät yleisesti kiinnostavat asiat. Eliana NICOLAOUN mukana oli vanhempi oikeudellinen neuvonantaja Aristos TSIARTAS.

6 TIEDOTUS- TOIMINTA

6.1 VUODEN TAPAHTUMIA

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES NIMITETTIIN RITARIKSI RANSKASSA

Euroopan oikeusasiamies nimitettiin Ranskan kunnialegioonan ritariksi Ranskan presidentin Jacques CHIRACin 31. joulukuuta 2001 antamalla asetuksella, joka julkaistiin Ranskan valtion virallisessa lehdessä 1. tammikuuta 2002. Kunnialegioona on arvostetuin siviili- tai sotilasnimitys Ranskassa. Jacob SÖDERMAN ia palkinnon saajaksi ehdotti Ranskan silloinen Eurooppa-ministeri Pierre MOSCOVICI.

Ranskan Eurooppa-ministeri Noëlle LENOIR luovutti palkinnon oikeusasiamiehelle juhlatilaisuudessa, joka pidettiin Strasbourgissa 3. syyskuuta 2002.

Noëlle Lenoir luovuttaa Legion d'Honneur –palkinnon Jacob Södermanille 3. syyskuuta.

Saatesanoissaan ministeri kävi läpi useita tehtäviä, joita Jacob SÖDERMANille oli uskottu hänen uransa aikana sekä lukuisia tunnustuksia, joita hän oli saanut työstään. Ministeri LENOIR esitti erityiset kiitokset oikeusasiamiehen saavutuksista Euroopan ensimmäisenä oikeusasiamiehenä ja mainitsi kansalaisia koskevat konkreettiset tulokset sekä oikeusasiamiehen aloitteesta hyväksytyyn Euroopan unionin toimielinten ja laitosten hyvää hallintotapaa koskevan säännösten.

Jacob SÖDERMAN ylisti kiitospuheessaan Ranskaa kansakuntana, jossa kunnioitus ja suvaitsevaisuus näkyy arkielämässä, ja muisteli vierailuaan Pariisissa 45 vuotta sitten,

mikä ”saattoi kristallisoida hänen perusnäkemyksensä ihmisen elämästä ja elämän tarkoituksesta”. Hän päätti kiitospuheensa vakuuttaen ministerille, että ”Ranskan tasavallan arvojen hyväksyminen ei olisi hänelle taakka”.

Komission jäsen Michel Barnier ja Suomen Euroopan neuvoston pysyvän edustuston suurlähettiläs Ann-Marie Nyroos onnittelevat Jacob Södermania.

Juhlatilaisuuden huomattavimpia vieraita olivat Euroopan parlamentin varapuhemies Renzo IMBENI, Suomen Euroopan neuvoston suurlähettiläs Ann-Marie NYROOS, Euroopan komission jäsen Michel BARNIER, Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja Nino GEMELLI sekä saman valiokunnan varapuheenjohtaja Roy PERRY ja Euroopan parlamentin pääsihteeri Julian PRIESTLEY.

AVOIMIEN OVIEN PÄIVÄ

Oikeusasiamiehen esittelypiste avointen ovien päivillä Brysselissä 4. toukokuuta.

Euroopan oikeusasiamiehen toimisto osallistui 4. toukokuuta järjestettyyn Euroopan unionin toimielinten avoimien ovien päivään Brysselissä. Oikeusasiamiehen esittelypiste sijaitsi Euroopan parlamentissa, ja esittelypisteessä annettiin tietoa oikeusasiamiehen työstä sekä kotisivuista, ja lisäksi jaettiin vuoden 2000 vuosikertomusta sekä esitteitä.

Esittelyyn sisältyi lyhyt videoesitys, jossa selvitettiin oikeusasiamiehen tehtäviä englanniksi, ranskaksi ja saksaksi, ja henkilöstön jäseniä oli paikalla vastailemassa kysymyksiin. Parlamentissa kävi päivän aikana 16 000 henkilöä.

Yhteisön kansalaisia oikeusasiamiehen esittelypisteellä, avointen ovien päivillä Strasbourgissa 9. toukokuuta.

Euroopan oikeusasiamiehen toimisto osallistui 9. toukokuuta järjestettyyn Euroopan parlamentin avoimien ovien päivään Strasbourgissa. Vierailijoille jaettiin tietoa oikeusasiamiehen toiminnasta. Päivän aikana pyöri lyhyt videoesitys, jossa selvitettiin oikeusasiamiehen tehtäviä ranskaksi ja saksaksi, ja henkilöstön jäseniä oli paikalla vastailemassa kysymyksiin. Parlamentissa vieraili päivän aikana 21 000 henkilöä.

VUODEN 2001 VUOSIKERTOMUS

Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomus 2001 esiteltiin Euroopan parlamentille parlamentin täysistunnossa 26. syyskuuta 2002.

Euroopan komission jäsen Erkki Liikanen ja Jacob Söderman oikeusasiamiehen vuosikertomuksen 2001 Euroopan parlamentin esittelytilaisuudessa 26. syyskuuta.

Täysistunnossa pitämässään puheessa Jacob SÖDERMAN esitteli tulokset, jotka oli saavutettu kansalaisten hyväksi syyskuusta 1995 lähtien, kun hänen ensimmäinen toimikautensa alkoi. Oikeusasiamies korosti, että on tärkeää vahvistaa jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vastaavien laitosten yhteysverkostoa ja että on välttämätöntä sisällyttää perusoikeuskirja yhteisöoikeuteen. Oikeusasiamies kiitti kaikkia toimielimiä ja laitoksia tehokkaasta yhteistyöstä. Hän kiitti myös omaa henkilöstöään asiantuntevasta työstä sekä motivaatiosta.

Oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta laaditun vetoomusvaliokunnan mietinnön esittelijä Eurig WYN onnitteli oikeusasiamiestä ja tämän henkilökuntaa vuoden 2001 aikana toteutetusta työstä. Puheenvuoron käyttivät lisäksi vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja Nino GEMELLI, vetoomusvaliokunnan varapuheenjohtaja Roy PERRY, Herbert BÖSCH, Heidi HAUTALA, Laura GONZÁLEZ ALVAREZ, Jean LAMBERT ja Astrid THORS, jotka kaikki onnittelivat oikeusasiamiestä tämän työstä ja saavutuksista. Komission puolesta puhunut komission jäsen Erkki LIIKANEN kiitti samoin Jacob SÖDERMANia tämän työstä.

KANSALAISEN OPAS

Joulukuussa 2002 Euroopan oikeusasiamies julkaisi kansalaisille tarkoitettua oppaan ”Miten Euroopan oikeusasiamies voi auttaa sinua?”. 38-sivuisen oppaan tarkoituksena oli selvittää oikeusasiamiehen työtä ja antaa esimerkkejä kanteluista, joita oikeusasiamies on käsitellyt. Opas on julkaistu Euroopan unionin 11 virallisella kielellä, ja oppaita toimitettiin oikeusasiamiehille sekä vastaaville laitoksille, Euroopan parlamentin jäsenille, Euroopan unionin tiedotuskeskuksille, ammattiyhdistyksille, kansalaisjärjestöille ja etujärjestöille.

6.2 KONFERENSSIT JA TAPAAMISET

BELGIA

Flanderin (Bryssel ja Gent)

Jacob SÖDERMAN ja Olivier VERHEECKE vierailivat Flanderin alueen oikeusasiamiehen Bernard HUBEAU:n toimistossa 18. helmikuuta. Bernard HUBEAU selvitti Flanderin aluehallinnon yhteyteen perustettua sisäistä valitusjärjestelmää ja keskusteli oikeusasiamies SÖDERMANin kanssa seuraavan Euroopan unionin alueellisille oikeusasiamiehille ja vastaaville laitoksille tarkoitettua seminaarin järjestämisestä. Oikeusasiamies SÖDERMAN ja Olivier VERHEECKE vierailivat myöhemmin Flanderin alueen parlamentissa. Flanderin parlamentin kaksi jäsentä, Mieke VAN HECKE ja Dirk HOLEMANS, selvittivät mahdollisuuksia valittaa useilla Flanderin aluehallinnon tasoilla. Jacob SÖDERMAN esitteli Euroopan oikeusasiamiehen työtä.

Iltapäivällä SÖDERMAN ja HUBEAU vierailivat Gentin oikeusasiamiehen Rita PASSEMIERSin toimistossa. Samassa yhteydessä he tapasivat myös Flanderin alueen kunnalliset oikeusasiamiehet: Bryggen oikeusasiamiehen Mark VANDENBRAEMBUSSCHEn, Antwerpenin oikeusasiamiehen Wim VANDENBROEKin, St-Niklaasin oikeusasiamiehen Tjeu VANDIESENin, Puursin oikeusasiamiehen Fran WAUTERSin ja Bonheidenin oikeusasiamiehen Luc VAN DER PLASin. He keskustelivat kahdesta aiheesta: Euroopan unionin kunnallisten oikeusasiamiesten (ja Euroopan oikeusasiamiehen) välisen yhteysverkoston perustamisesta sekä Euroopan oikeusasiamiehen hyvän hallintotavan säännösten viimeaikaisesta edistymisestä. Jälkimmäisen aiheen osalta keskusteluista kävi ilmi, että jotkut kunnalliset oikeusasiamiehet käyttävät säännöstöä toimiensa suuntaviivoina ja ovat jopa ehdottaneet, että kunnanvaltuusto hyväksyisi säännösten. Myöhemmin saman päivän aikana Jacob

SÖDERMAN oli Itä-Flanderin maaherran Herman BALTHAZARin vieraana maakuntatalossa.

Jacob Söderman ja Olivier Verheecke Belgian paikallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten kanssa 18. helmikuuta.

Tietosuojaa koskeva seminaari

Ian HARDEN puhui 18. huhtikuuta Euroopan unionin tietosuojaa koskevassa seminaarissa, jonka Eurooppaoikeuden akatemia järjesti Brysselissä ja joka oli tarkoitettu unionin toimielimien oikeudellisille yksiköille. Hän puhui aiheesta ”Euroopan oikeusasiamies ja Euroopan tietosuojavaltuutetun rooli”. Seminaarin puheenjohtajana toimi Euroopan parlamentin lakimies Gregorio GARZÓN CLARIANA. Seminaarin muita puhujia olivat Alankomaiden tietosuojaviraston johtaja Peter HUSTINX, Euroopan komission sisämarkkinoiden pääosaston edustaja César ALONSO IRIARTE, Euroopan neuvoston tietosuojayksikön päällikkö Marta REQUENA sekä apulaistietosuojavaltuutettu Graham SMITH (Yhdistynyt kuningaskunta).

Avoimuutta koskeva kokous

Ian Harden edusti Euroopan oikeusasiamiestä 21. toukokuuta Brysselissä pidetyssä kokouksessa, jossa käsiteltiin avoimuutta Euroopan unionin toimielimissä ja jonka järjestivät Yhdistyneen Kuningaskunnan kauppakamarin EU-komitea sekä Society of European Professionals. Muita puhujia olivat Tanskan pysyvä edustaja Euroopan unionissa Poul Christoffersen, komission pääsihteeri David O’Sullivan, Euroopan parlamentin varapuhemies Charlotte Cederschiöld ja neuvoston varapääjohtaja Hans Brunmayr.

Symposium Euroopan unionin menneisyydestä ja tulevaisuudesta

Ian HARDEN osallistui 23. heinäkuuta Euroopan unionin menneisyyttä ja tulevaisuutta käsittelevään symposiumiin, jonka järjesti talous- ja sosiaalikomitea 50-vuotisen EHTY-sopimuksen päättymisen muistoksi. Symposiumissa puhuivat muiden muassa Euroopan komission puheenjohtaja Romano PRODI, Espanjan ulkoministeri ja Euroopan tulevaisuutta käsittelevän valmistelukunnan puheenjohtajiston jäsen Ana DE PALACIO, talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtaja Göke FRERICHS, EHTYn neuvoa-antavan komitean puheenjohtaja Enrico GIBELLIERI, EHTYn entinen pääsihteeri Max KOHNSTAMM,

EHTYn korkean viranomaisen entinen jäsen ja komission entinen puheenjohtaja Fritz HELLWIG sekä entinen Euroopan komission pääjohtaja René Jacques RABIER.

Elintarviketurvallisuuspolitiikkaa koskeva konferenssi

Vicky KLOPPENBURG osallistui 10. syyskuuta konferenssiin, jossa käsiteltiin elintarviketurvallisuuspolitiikkaa. Konferenssin järjesti kansainvälinen lakitoimisto Hogan & Hartson Brysselissä. Konferenssissa keskityttiin kysymyksiin, jotka liittyvät Euroopan unionin lainsäädäntöön elintarviketurvallisuuden alalla, Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen elintarviketurvallisuuspolitiikkaan sekä maailman elintarvikekauppaan kohdistuviin haasteisiin.

SOLVIT-konferenssi

Olivier VERHEECKE osallistui 30. lokakuuta eurooppalaisia liikeyrityksiä ja kansalaisia edustaville järjestöille tarkoitettuun SOLVIT-konferenssiin, joka pidettiin Euroopan unionin talous- ja sosiaalikomitean tiloissa Brysselissä. Konferenssin järjesti Euroopan komission sisämarkkinoiden pääosasto yhteistyössä talous- ja sosiaalikomitean kanssa. Konferenssiin osallistui 150 henkilöä, jotka edustivat kansalaisia ja liikeyrityksiä edustavia järjestöjä sekä alueellisia toimistoja.

Avajaispuheen piti Euroopan unionin talous- ja sosiaalikomitean jäsen Bruno VEVER. Sisämarkkinoiden pääosaston pääjohtaja Alexander SCHAUB esitteli SOLVIT-verkoston. Verkoston toimintaa käytännössä selvittivät komission virkamiehet sekä Ruotsin ja Portugalin SOLVIT-keskusten toimihenkilöt.

Esittelyä seuranneessa paneelikeskustelussa Olivier VERHEECKE piti puheen Euroopan oikeusasiamiehen yhteysverkostosta. Muita puheenvuoroja käyttivät Euroopan parlamentin jäsen Karla PEIJS, alueiden komitean varajäsen Ulrike RODUST, Eurokansalaisen toimintapalvelukeskuksen ECASin edustaja Sören HAAR sekä Käsiteollisuuden ja pienten ja keskisuurten yritysten eurooppalaisen liiton UEAPME:n edustaja Luc HENDRICKX. Päätöspuheen piti komission sisämarkkinoiden pääosaston yksikönpäällikkö Gerard DE GRAAF.

ECASin seminaari "3 A's to Connect Citizens to the EU"

Jacob SÖDERMAN piti avainpuheen 5. joulukuuta Brysselissä, Eurokansalaisen toimintapalvelukeskuksen järjestämässä seminaarissa *3 A's to Connect Citizens to the EU*. Puhetta oli kuulemassa noin 100 hengen yleisö, johon sisältyi ehdokasvaltioiden edustajia. Oikeusasiamies SÖDERMAN totesi kansalaisten haluavan, että "Euroopan unionin oikeutta sovelletaan asianmukaisesti ja perusoikeuksia kunnioitetaan unionin kaikilla tasoilla". Lisäksi hän totesi, että "käytettävissä olevien oikeussuojakeinojen olisi tehdä kansalaisille mahdollisimman helpoksi hakea oikeutta asiassaan".

Baskimaan tutkimusyhdistyksen seminaari Euroopan tulevaisuutta käsittelevästä valmistelukunnasta

Olivier VERHEECKE osallistui 12. joulukuuta Euroopan tulevaisuutta käsittelevää valmistelukuntaa koskevaan seminaariin, jonka järjesti Baskimaan tutkimusyhdistyksen Eurooppa-ryhmä (*Eusko Ikaskuntza/Sociedad de Estudios Vascos*). Seminaari pidettiin Baskimaan edustustossa Brysselissä.

Seminaarissa puhuivat muiden muassa Euroopan parlamentin jäsen ja valmistelukunnan varajäsen Sir Neil MACCORMICK, Baskimaan edustaja alueiden komiteassa José Mari MUÑOA, Baskimaan hallituksen Eurooppa-asioiden jaoston johtaja Iñaki RICA sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen presidentin kabinettipäällikkö Kurt RIECHENBERG. Olivier VERHEECKE luennoi Euroopan oikeusasiamiehen merkittävimmistä

saavutuksista vuodesta 1995 sekä oikeusasiamiehen toiminnasta Eurooppa-valmistelukunnassa ja Euroopan tulevaisuudesta käydyssä keskustelussa.

FRANSKA

Euroopan neuvosto, Strasbourg

Ian HARDEN edusti Euroopan oikeusasiamiestä keskustelussa, joka käytiin 7. maaliskuuta Euroopan neuvoston virallisten asiakirjojen julkisuutta käsittelevän asiantuntijaryhmän yhdeksännen kokouksen aikana. Keskustelun aiheena olivat tietosuojasäännöt ja yleisön oikeus saada tutustua Euroopan unionin asiakirjoihin sekä näiden välinen suhde, jota pohdittiin Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden ministerikomitean 21. helmikuuta 2002 antaman, virallisten asiakirjojen julkisuutta koskevan suosituksen (2002) 2 valossa.

Maria ENGLESON osallistui 27–29. marraskuuta Strasbourgissa Euroopan neuvoston järjestämään seminaariin *What access to official documents*, jossa keskusteltiin Euroopan neuvoston ministerikomitean 21. helmikuuta 2002 antaman virallisten asiakirjojen julkisuutta koskevan suosituksen Rec (2002) 2 täytäntöönpanosta. Seminaarin puheenjohtajana toimi Norjan oikeusministeriön oikeudellinen neuvonantaja Tonje MEINICH, ja seminaarin avasi Euroopan neuvoston ihmisoikeuksista vastaava pääjohtaja Pierre-Henri IMBERT. Ranskan korkeimman hallinto-oikeuden jäsen ja Ranskan hallinnollisten asiakirjojen julkisuutta käsitelleen komission esittelijä Mathieu HERONDART esitti suosituksen (2002) 2. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeudellinen neuvonantaja Michel DE SALVIA esitteli Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiakirjojen julkisuutta koskevaa oikeuskäytäntöä, ja Ruotsin oikeusministeriön osastonjohtaja Helena JÄDERBLOM esitteli virallisten asiakirjojen julkisuudesta sekä julkisen edun turvaamisen perusteella tapahtuvan asiakirjojen julkisuuden rajoittamisesta koituvia etuja ja haittoja.

Seminaarin aikana asiakirjojen julkisuuteen liittyvistä aiheista keskusteltiin kahdeksassa työryhmässä. Seminaari päättyi istuntoon, jossa työryhmien puheenjohtajat esittelivät työryhmien päätelmät ja pääesittelijä, Unkarin Open Society Justice Initiative -ohjelman johtaja Helen DARBISHIRE esitteli yleiskertomuksen. Seminaarin päätteeksi puheenjohtaja teki yhteenvedon, ja asiasta keskusteltiin yleisesti.

Pariisi

Olivier VERHEECKE ja Ben HAGARD esittelivät 15. marraskuuta oikeusasiamiehen työtä seminaarissa nimeltä *Cycle international spécialisé d'administration publique : La Médiation Institutionnelle*. Seminaari pidettiin 4–29. marraskuuta 2002, ja sen järjesti *École Nationale d'Administration* (ENA) yhdessä Ranskan oikeusasiamiehen toimiston kanssa. Seminaariin osallistui 20 virkamiestä oikeusasiamiesten toimistoista ja ministeriöistä Albaniasta, Belgiasta, Burundista, Kolumbiasta, Norsunluurannikolta, Djiboutista, Madagaskarilta, Malista, Maltasta, Marokosta, Kongon demokraattisesta tasavallasta, Romaniasta, Senegalista ja Tšadista.

Olivier VERHEECKE piti puheen Euroopan oikeusasiamiehen saavutuksista vuodesta 1995, perusoikeuskirjasta sekä eurooppalaisesta hyvän hallintotavan säännöstöstä. Ben HAGARD esitteli Euroopan oikeusasiamiehen toimiston viestintäpolitiikkaa sekä jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten yhteysverkostoa (sekä Internet-verkostoa että Internetin ulkopuolista verkostoa). Hän selvitti lisäksi Euroopan oikeusasiamiehen kotisivujen osastoja.

Martinique

José MARTÍNEZ ARAGÓN osallistui 30. marraskuuta Martiniquella pidettyyn eurooppalaiseen seminaariin *Your place and your rights, in which Europe?*. Tilaisuuden järjesti *Réseau France Outre-Mer*, ja tilaisuuden tarkoituksena oli tiedottaa paikallisille asukkaille heidän oikeuksistaan Euroopan kansalaisina.

José MARTÍNEZ ARAGÓN omisti puheensa Euroopan oikeusasiamiehen tehtäville ja toiminnalle Euroopan kansalaisten oikeuksien puolustajana.

Seminaariin oli vapaa pääsy, ja monet järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan (kansalaisjärjestöjen) edustajat osallistuivat istuntoihin. Tilaisuuteen osallistuivat Martiniquen poliittiset edustajat Ranskan kansalliskokouksessa. Seminaarin muita puhujia olivat Ranskan korkeimman hallinto-oikeuden (*Conseil d'Etat*) edustaja Jean-Luc SAURON, Université de Paris X:n Jean Monnet -oppituolin professori Olivier AUDÉOUD sekä alueen prefektin edustaja Marc-Etienne PINAULDT.

ESPANJA

Vitoria

José MARTÍNEZ ARAGÓN piti 8. maaliskuuta järjestetyssä seminaarissa puheen avoimuudesta ja asiakirjojen julkisuudesta Euroopan unionissa. Seminaarin järjestivät yhteisesti julkishallinnon Eurooppa-instituutti (EIPA) sekä Baskimaan hallitus, ja seminaarin aiheena oli ”Euroopan yhdentymisen uudet toimijat”. Tilaisuus järjestettiin 7–8. maaliskuuta 2002 Vitoriassa. Tilaisuuteen osallistui runsaasti yleisöä Espanjan julkishallinnosta ja alueellisista parlamenteista.

Muita seminaariin osallistuneita olivat CARBAJO (Euroopan parlamentin Madridin tiedotustoimiston päällikkö), Ramón JIMÉNEZ FRAILE (neuvoston avoimuudesta, oikeudesta tutustua asiakirjoihin ja yleisötiedotuksesta vastaava yksikönpäällikkö), professori ALDECOA (Universidad Complutense de Madridin Jean Monnet -oppituoli), José CANDELA (komission neuvonantaja) ja Paolo CECCHINI (entinen pääjohtaja komissiossa). Baskimaan hallituksen puheenjohtaja IBARRETXE piti päätöspuheen.

Madrid

Jacob SÖDERMAN osallistui 24. huhtikuuta Euroopan unionin sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen maiden yhteiseen kokoukseen, jossa käsiteltiin ihmisoikeuksien suojaamista ja joka pidettiin Madridin Casa Americassa. Euroopan oikeusasiamies puhui avajaisten juhlatilaisuudessa, jossa olivat läsnä kunnianarvoiset Espanjan kuningas Juan Carlos ja kuningatar Sofia. Oikeusasiamies SÖDERMANin pääpuheen aiheena oli ”Euroopan oikeusasiamies ja ihmisoikeuksien puolustaminen”. Muita tilaisuuteen osallistuneita espanjalaisia merkkihenkilöitä olivat Espanjan parlamentin puhemies Luisa Fernanda RUDI ÚBEDA, Espanjan senaatin puhemies Esperanza Aguirre GIL DE BIEDMA, Espanjan ulkoministeri Josep PIQUÉ I CAMPS, Euroopan neuvoston ihmisoikeuskomissaari Álvaro GIL-ROBLES, Espanjan ja Latinalaisen Amerikan maiden oikeusasiamiesten liiton puheenjohtaja Eduardo MONDINO sekä Espanjan oikeusasiamies Enrique MÚGICA HERZOG. Tilaisuutta seurasivat monet tiedotusvälineet.

Madridin vierailunsa aikana Euroopan oikeusasiamies tapasi myös Asturiasin alueellisen parlamentin vetoisuusvaliokunnan. Tapaamista johti vetoisuusvaliokunnan puheenjohtaja Inmaculada Concepción GONZÁLEZ GÓMEZ, ja tapaamisessa käsiteltiin mahdollisia yhteistyön aloja mukaan luettuna Internet-yhteyksien perustaminen. Muita osallistujia olivat vetoisuusvaliokunnan sihteeristön jäsenet Ignacio ARÍAS ja Ana PARRONDO.

Barcelona

Katalonian alueellisen oikeusasiamiehen (*Síndic de Greuges*) CAÑELLASin kutsusta Jacob SÖDERMAN osallistui useisiin tapahtumiin Eurooppa-päivänä, jota vietettiin Barcelonassa 7. toukokuuta. Hänen mukanaan olivat José MARTÍNEZ ARAGÓN ja Ida PALUMBO oikeusasiamiehen sihteeristöstä.

Euroopan kansalaisten oikeuksia käsittelevä konferenssi Barcelonassa 7. toukokuuta. Kokouksessa kuultiin muun muassa Anton Cañellasin, Jacob Södermanin ja Josep Collin puheenvuorot.

Jacob SÖDERMAN teki virallisen vierailun Katalonian parlamenttiin ja tapasi parlamentin puhemiehen Joan RIGOLin. Tämän jälkeen oikeusasiamies tutustui Katalonian oikeusasiamiehen toimitiloihin, jossa hän pisti nimensä oikeusasiamiehen kunniavieras-kirjaan.

Jacob SÖDERMAN vieraili myös Katalonian aluehallituksessa (*Generalitat de Catalunya*), jossa hänet otti vastaan MAS puheenjohtaja PUJOLin puolesta.

Euroopan oikeusasiamiehellä oli myös tilaisuus vieraillla sekä Euroopan parlamentin että Euroopan komission Barcelonan edustustojen uusissa tiloissa, jossa hän piti puheen Euroopan kansalaisten ihmisoikeuksien suojelusta. Konferenssin alustuspuheenvuorot käyttivät komission edustuston päällikkö Josep COLL ja oikeusasiamies CAÑELLAS. Euroopan oikeusasiamies korosti yli satahenkiselle yleisölle, kuinka tärkeitä kansalaiset

ovat Euroopan tulevaisuudelle. Puheen lopuksi oikeusasiamies SÖDERMAN vastaili kuulijoiden esittämiin kysymyksiin.

VENEZUELA

José MARTÍNEZ ARAGÓN osallistui 11–13. maaliskuuta kansainväliseen *Romulo Gallegos* -seminaariin. Seminaari pidettiin Caracasissa (Venezuelassa), ja seminaarin järjestämistä olivat tukeneet Venezuelan oikeusasiamies sekä YK:n kehitysohjelma UNDP. Seminaarin tarkoituksena oli tarjota maailmanlaajuinen näkemys mekanismeista, joita on laadittu eri kansainvälisillä foorumeilla ihmisoikeuksien suojelemiseksi.

José MARTÍNEZ ARAGÓNin puhe käsitteli poliittisia oikeuksia ja kansalaisoikeuksia Euroopan unionin perusoikeuskirjassa sekä erityisesti oikeutta hyvään hallintoon ja Euroopan oikeusasiamiehen tehtävää valvoa, että Euroopan unionin hallinto täyttää hyvän hallinnon vaatimukset.

Seminaariin osallistui useita kansallisia ja alueellisia oikeusasiamiehiä kuten Espanjan oikeusasiamies MÚGICA, Guatemalan oikeusasiamies ARANGO, Meksikon ihmisoikeuskomission ensimmäinen apulaisoikeusasiamies MARTÍNEZ BULLÉ, Sinaloan osavaltion (Meksiko) ihmisoikeuskomissaari Cinco SOTO sekä Ranskan oikeusasiamiehen edustaja Valérie FONTAINE.

SAKSA

Kolmas Eurooppa-foorumi – Speyer

Gerhard GRILL luennoi avoimuudesta ja asiakirjojen julkisuudesta Euroopan unionissa 17. huhtikuuta Saksan Speyerissa pidetyssä kolmannessa Eurooppa-foorumissa (3. *Europa-Forum*). Foorumin järjestivät Speyerin *Deutsche Hochschule für Verwaltungswissenschaften* -korkeakoulun professorit Siegfried MAGIERA ja Karl-Peter SOMMERMANN, ja foorumiin osallistui yli 60 virkamiestä kaikkialta Saksasta. Muita foorumin puhujia olivat Strasbourgin yliopiston professori Constance GREWE, Brandenburgissa tietosuojasta ja asiakirjojen julkisuudesta vastaava toimihenkilö Alexander DIX sekä Brightonin *Sussex European Institute* -instituutin professori Jörg MONAR.

Eurooppaoikeuden akatemia, Trier

Maria MADRID osallistui 24–25. kesäkuuta Trierissä Eurooppaoikeuden akatemian kongressiin, jonka aiheena oli ”Euroopan yleinen syyttäjä”. Kongressissa käsiteltiin tulevan Euroopan syyttäjäviranomaisen rakennetta, toimivaltaa, työskentelymenetelmiä, suhteita muihin Euroopan unionin elimiin sekä muutoksenhakumenettelyjä. Tilaisuudessa puhuivat muiden muassa Portugalin valtakunnansyyttäjänviraston pääsihteeri Jorge ALBINO ALVES COSTA, OLAFin pääjohtaja Franz-Hermann BRÜNER, Euroopan komission jäsen Michaele SCHREYER sekä Cambridgen yliopiston professori John R. SPENCER.

Jacob SÖDERMAN piti 5. heinäkuuta puheen työstään ja toimistonsa tulevaisuudensuunnitelmista seminaarissa, jossa käsiteltiin vapautteen, oikeuteen ja turvallisuuteen perustuvan alueen laajentamista Euroopan unionin laajentumisen myötä sekä laajentamisen asettamia haasteita Euroopan unionille. Seminaarin järjesti Trierin Eurooppaoikeuden akatemia (yhteistyössä Brysselin *Centre for European Policy Studies* -tutkimuskeskuksen, Suomen Sitran sekä Trenton yliopiston *Transcrime*-tutkimuskeskuksen kanssa) Seminaariin osallistui myös Gerhard GRILL oikeusasiamiehen toimistosta.

Eurotietokeskus, Darmstadt

Gerhard GRILL luennoi 15. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja työstä Darmstadtin eurotietokeskuksessa (*Europäisches Informationszentrum*). Samassa yhteydessä hän antoi haastattelut kahdelle radiokanavalle, *Hessischer Rundfunkille* ja *Radio Darmstadtille*.

München

Euroopan oikeusasiamies vieraili Münchenissä 4-5. marraskuuta. Hänen mukanaan oli Gerhard GRILL.

Jacob Söderman ja Gerhard Grill Bavarian valtiopäivien puhemiehen Johann Böhmin ja Euroopan parlamentin Münchenin tiedotustoimiston edustajan Anja Richterin kanssa.

Oikeusasiamiehen otti vastaan 4. marraskuuta professori Werner WEIDENFELD, *Centrum für angewandte Politikforschungin* johtaja Münchenin yliopistossa. Oikeusasiamies piti puheen työstään Münchenin yliopiston opiskelijoille ja tutkijoille. 5. marraskuuta oikeusasiamies esitteli työtään Euroopan patenttitoimistossa ryhmälle asiantuntijoita ja asiasta kiinnostuneita henkilöitä jotka tulivat eri toimielimistä, ryhmistä ja yhdistyksistä. Tämän jälkeen hän meni Bavarian parlamenttiin, ja esitteli työtään parlamentin vetoisuusvaliokunnalle tämän kokouksessa, ja vastaili vetoisuusvaliokunnan jäsenten kysymyksiin. Vierailunsa lopuksi Euroopan oikeusasiamies keskusteli parlamentin puhemiehen Johann BÖHMin kanssa.

ITÄVALTA

Wien

Gerhard GRILL luennoi 18. huhtikuuta Wienissä Euroopan unionin perusoikeuskirjasta *Enquête Erweitertes Grundrechtsverständnis* -tilaisuudessa, jonka järjestivät Itävallan ihmisoikeusinstituutti sekä oikeusasiamiehen toimisto *Volksanwaltschaft*. Tilaisuudessa puhuivat muiden muassa myös Itävallan ihmisoikeusinstituutin johtaja Franz MATSCHER, Bayreuthin yliopiston professori Rudolf STREINTZ, Zürichin yliopiston professori Mark VILLIGER ja Giessenin yliopiston professori Thilo MARAUHN.

SUOMI

Helsinki

Jacob SÖDERMAN piti 14. toukokuuta *Nordiskt administrativt förbund* -liiton Suomen jaostoille näiden 80-vuotisjuhlan yhteydessä Helsingissä esityksen, jossa käsitellään hyvää hallintoa perusoikeutena. Monilukuisen yleisön joukossa oli vierailijoita muista Pohjoismaista sekä korkeimman oikeuden presidentti Leif SEVÓN, korkeimman hallinto-oikeuden presidentti Pekka HALLBERG ja oikeuskansleri Paavo NIKULA.

Oikeusasiamies SÖDERMAN osallistui 10. kesäkuuta seminaariin, joka järjestettiin eduskunnan kirjaston 130-vuotisjuhlan kunniaksi. Euroopan oikeusasiamies keskittyi puheenvuorossaan Euroopan unionin avoimuuden ja tiedonannon periaatteisiin. Yleisö sai lisäksi kuulla Timo KONSTARIN, Tuula LAAKSOVIRRRAN, Hannele KOIVUSEN ja Kirsi MANNISEN esitykset.

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Wales

Oikeusasiamies SÖDERMAN matkusti 27. toukokuuta Cardiffiin, jossa hän tapasi Walesin kansalliskokouksen hallituksen pääministerin Rhodri MORGAN AMin. SÖDERMANin mukana olivat viestintävastaava Ben HAGARD ja lehdistövastaava Rosita AGNEW. Kokouksen aikana keskusteltiin muun muassa Euroopan oikeusasiamiehen toimintaa koskevan tiedottamisen lisäämisestä sekä Walesin julkisen sektorin oikeusasiamiesten nykytilanteesta ja tulevaisuudensuunnitelmista.

Walesin edustajakokouksen pääministeri Rhodri Morgan tervehti Jacob Södermania Cardiffissa 27. toukokuuta.

Oikeusasiamies SÖDERMAN järjesti tämän jälkeen useita tapaamisia Walesin kansalliskokouksen henkilöstön kanssa, ja tapaamisiin osallistui muiden muassa Eurooppa- ja ulkoasioiden yksikön sekä tiedotus- ja koulutuspalvelujen yksikön jäseniä ja pysyvän

sihteerin toimiston edustajia. Oikeusasiamies keskusteli myös Walesin kansalliskokouksen jäsenten, Mike GERMANin (South Wales East), John GRIFFITSin (Newport East), Rhodri Glyn THOMASin (Carmarthen East and Dinefwr) ja Rosemary BUTLERin (Newport West) kanssa. Jacob SÖDERMAN korosti, kuinka tärkeää on tiedottaa Walesin asukkaille oikeudesta valittaa oikeusasiamiehelle.

Jacob SÖDERMAN jatkoi 28. toukokuuta tapaamisiaan Walesin kansalliskokouksessa, jossa hän puhui *Welsh European Funding Office* -viraston WEFOn, kansalliskokouksen Eurooppa- ja ulkoasioiden yksikön päällikön sekä kansalliskokouksen lainopillisen neuvonantajan toimiston edustajille.

Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli toimintaansa 28. toukokuuta tapahtumassa, jonka järjesti komission Walesin edustusto. Ensimmäiseksi hän tapasi komission edustuston henkilöstön, jolle hän esitti katsauksen siitä, minkä tyyppisiä kanteluita oikeusasiamiehelle toimitetaan. Tämän jälkeen hän esitteli toimintaansa 18-henkiselle yleisölle, johon kuului Euroopan parlamentin edustajia, vapaaehtois- ja kansalaisjärjestöjen edustajia, Britannian teollisuustyönantajain keskusliiton CBI:n edustajia sekä kansalaisten neuvontatoimiston (*Citizens Advice Bureau*) edustajia.

Lontoo

Jacob SÖDERMAN järjesti 29. toukokuuta useita tapaamisia Lontoossa, ja kävi alkajaisiksi lyhyen keskustelun komission edustuston päällikön Geoffrey MARTINin kanssa. Oikeusasiamiehen mukana olivat Internet- ja viestintävastaava Ben HAGARD ja lehdistövastaava Rosita AGNEW.

Jacob Söderman ja Rosita Agnew keskustelevat valtakunnallisten kansalaisten neuvontakeskusten yhdistysten (National Associations of Citizens Advice Bureaux) edustajien Valerie Wadsworthin ja Fernando Ruzin kanssa 29. toukokuuta.

Tämän jälkeen oikeusasiamies tapasi valtakunnallisen kansalaisten neuvontakeskusten liiton (*National Association of Citizens Advice Bureaux*) edustajia, joihin lukeutuivat toiminnanjohtajan toimiston toimintavastaava Fernando RUZ, kuluttajansuojasta vastaava päällikkö Ruth BAMFORD sekä tiedottajat Ruth HANCOCK ja Valerie WADSWORTH. Komission edustuston tietotukiyksikön päällikkö Nicoletta FLESSATI osallistui myös tapaamiseen. Tapaamisessa tarjoutui oiva tilaisuus keskustella siitä, miten kansalaisille voitaisiin tiedottaa mahdollisimman tehokkaasti näiden unionin lainsäädännön mukaisista oikeuksista.

Oikeusasiamiehen Internet- ja viestintävastaava Ben HAGARD ja lehdistövastaava Rosita AGNEW vierailivat 30. toukokuuta Euroopan parlamentin Lontoon tiedotustoimistossa, jossa he tapasivat Asad BEGin tiedotusyksiköstä. Asad BEG esitteli parlamentin tiedotustoimiston toimintaa, jonka tarkoituksena on jakaa Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisille tietoa Euroopan unionista, ja ehdotti keinoja, joilla voitaisiin lisätä Yhdistyneessä kuningaskunnassa tietämystä oikeusasiamiehen toiminnasta.

BIOA:n johtoryhmän koulutusseminaari

Rosita AGNEW osallistui 8. marraskuuta Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin oikeusasiamiesten liiton BIOA:n järjestämään koulutusseminaariin. Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin oikeusasiamiesten toimistoista osallistui seminaariin noin 60 edustajaa: oikeusasiamiehiä, viestintävastaavia ja tapausten käsittelijöitä. Seminaari oli jaettu kahteen osioon, joista ensimmäinen oli nimeltään *Dealing with the Media* ja toinen *Alternative (Appropriate) Dispute Resolution (ADR)*.

ALANKOMAAT

Maastricht

EIPAn seminaari "Who's afraid of European information"

Juan MALLEA ja Murielle RICHARDSON osallistuivat 19–21. kesäkuuta seminaariin *Who's afraid of European information*, jonka järjesti julkishallinnon eurooppainstituutti EIPA.

Työistunnot jakautuivat kolmeen aiheeseen: Euroopan unionin kokonaisukehitys, Euroopan yhteisö työssä ja tietoja Euroopan unionin suurimmilta toimielimiltä.

Luentoja pitivät useat EIPAn henkilöstön jäsenet sekä tiedottamiseen erikoistunut henkilöstö unionin toimielimistä. Useissa puheenvuoroissa korostettiin mahdollisuutta valittaa Euroopan oikeusasiamiehelle, jos asiakirjoja kieltäydytään julkistamasta.

EIPAn kurssi "Institutions, Policies and Public Administration in the European Union"

José MARTÍNEZ ARAGÓN luennoi 18. lokakuuta Euroopan unionin hallinnon valvonnasta ja kansalaisen oikeuksien suojelemisesta julkisen hallinnon eurooppainstituutin EIPAn järjestämän kaksiviikkoisen seminaarin yhteydessä Maastrichtissa. *Institutions, Policies and Public Administration in the European Union* -kurssi oli tarkoitettu vasta palvelukseen astuneiden 30 espanjalaisen virkamiehen ryhmälle.

EIPAn seminaari "Keep Ahead with European Information"

Rosita AGNEW, Murielle RICHARDSON ja Isabelle BOUR osallistuivat 28–29. marraskuuta seminaariin *Keep ahead with European information*, jonka järjesti julkisen hallinnon Eurooppainstituutti EIPA yhdessä *European Information Association* -yhdistyksen kanssa.

Työistunnoissa käsiteltiin viimeaikaista kehitystä sekä tulevia aloitteita Euroopan unionin viestintä- ja tiedotusstrategioissa. Seminaariin osallistui unionin virkamiesten lisäksi tiedottamisen ja dokumentoinnin asiantuntijoita jäsenvaltioista ja ehdokasvaltioista.

Seminaarissa puhuivat *European Information Association* -yhdistyksen puheenjohtaja Ian THOMSON sekä useat viestintään ja lehdistötiedotukseen erikoistuneet virkamiehet Euroopan komissiosta, OLAFista ja Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistosta.

LUXEMBURG

Jacob SÖDERMAN ja Alessandro DEL BON vierailivat Luxemburgissa 27. marraskuuta. Oikeusasiamies SÖDERMAN tapasi Luxemburgin suurherttuakunnan parlamentin puemiehen SPAUTZin, joka kertoi, että Luxemburgissa harkittiin parhaillaan mahdollisuutta perustaa kansallisen oikeusasiamiehen toimi. Oikeusasiamies SÖDERMAN tapasi myös vetoamusvaliokunnan puheenjohtajan ERRin, vetoamusvaliokunnan varapuheenjohtajat Xavier BETTELin ja Patrick SANTERin sekä vetoamusvaliokunnan jäsenet Agny DURDUun, Jean HUSSin, Robert MEHLENin ja Théo STENDEBACHin. Jacob SÖDERMAN ilmoitti olevansa tyytyväinen Luxemburgin aloitteeseen perustaa oikeusasiamiehen toimi ja kertoi osallistumisestaan Eurooppa-valmistelukuntaan sekä esitteli ehdottamia muutoksia perussopimukseen. Oikeusasiamies SÖDERMANin puheen jälkeen käytiin laaja ja tuloksekas keskustelu.

Vierailu parlamentissa Luxemburgin suurherttuakunnassa 27. marraskuuta.

*ITALIA**Rooma*

Jacob SÖDERMAN osallistui 21. lokakuuta seminaariin nimeltä *Civil service reform in Europe*. Seminaarin järjesti Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen Italian valtuuskunta, ja se pidettiin Italian parlamentin edustajainhuoneen tiloissa. Alustuspuheen piti entinen Euroopan parlamentin jäsen ja nykyinen Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen Italian valtuuskunnan puheenjohtaja Claudio AZZOLINI. Lausuman antoivat Italian siviilihallintoministeri Franco FRATTINI sekä Slovenian sisäministeri Rado BOHINC. Avainpuheet pitivät Jacob SÖDERMAN, joka esitteli asiakirjan *The evolution of the European civil services...from the citizens point of view*, sekä aluejohtaja ja Eurooppa-järjestön pääsihteeri Michel SENIMON.

Aamupäivällä 22. lokakuuta Euroopan oikeusasiamies vieraili Euroopan komission Rooman edustuston tiloissa. Hän keskusteli komission Rooman edustuston vt. päällikön GRILLENZONin kanssa. Euroopan parlamentin Rooman tiedotustoimiston hallintovirkamies Paolo MEUCCI osallistui myös tapaamiseen.

Messina

Iltapäivällä 22. lokakuuta Jacob SÖDERMAN matkusti Messinaan Sisiliaan osallistuakseen eräisiin kansalaisten puolustamista koskeviin tilaisuuksiin. Messinan Lions Clubin puheenjohtaja professori Guglielmo CAVALLARO ja Sisilian kuvernööri Silvio CAVALLARO toivottivat Euroopan oikeusasiamiehen sekä Toscanan alueellisen oikeusasiamiehen, Italian alueellisten oikeusasiamiesten koordinaattorin Romano FANTAPPIÈN tervetulleiksi. Jacob SÖDERMAN esitteli lyhyesti toimintaansa noin 100-henkisen yleisön edessä ja vastaili yleisön esittämiin kysymyksiin.

Oikeusasiamies kertoo työstään Messinan yliopiston suuressa salissa 23. lokakuuta.

(Labor foto-video di Sturniolo V.)

Aamulla 23. lokakuuta Jacob SÖDERMAN tapasi Messinan kaupungin pormestarin Salvatore LEONARDIIn. Tämän jälkeen hän osallistui konferenssiin *From the Courts to civic defence - a comparison between two different systems of litigation resolution*. Konferenssin olivat järjestäneet Messinan asianajajien yhdistys sekä Messinan yliopisto, ja konferenssi pidettiin yliopiston suuressa salissa. Konferenssin puheenjohtajana toimi professori MARTINO, joka toivotti osallistujat tervetulleiksi. Antonio DE MATTEIS teki muutamia alustavia huomautuksia ennen, kuin antoi puheenvuoron puhujille. Jacob SÖDERMAN esitteli tehtäviään ja toimintaansa Euroopan oikeusasiamiehenä. Muita puhujia olivat oikeusasiamies FANTAPPIÈ, Messinan yliopiston hallinto-oikeuden professori Nazareno SAITTA sekä Messinan asianajajien yhdistyksen neuvoston puheenjohtaja Francesco MARULLO DI CONDOJANNI. Esitysten jälkeen käytiin vapaa paneelikeskustelu.

Iltapäivällä Jacob SÖDERMAN vieraili asianajajien yhdistyksen neuvoston tiloissa. Myöhemmin hän piti asianajajien ryhmälle yksityiskohtaisen esityksen toiminnastaan ja menettelyistä, jotka käydään läpi kanteluita käsiteltäessä. Tapahtuman päätteeksi oikeusasiamies SÖDERMAN kutsuttiin jakamaan todistukset opiskelijoille, jotka olivat suorittaneet lukuvuonna 2001–2002 Robert Schuman -kurssin yhteisön oikeudesta.

TANSKA

Oikeusasiamies SÖDERMAN vieraili Kööpenhaminassa 11–12. marraskuuta 2002 mukanaan Peter BONNOR. Jacob SÖDERMAN tapasi Tanskan parlamentin Eurooppa-

asioiden valiokunnan, oikeusasioiden valiokunnan ja valiokuntien sihteeristöjen henkilöstöä. Hän tapasi lisäksi Tanskan oikeusasiamiehen Hans GAMMELTOFT-HANSENIN ja esitelmöi oikeusasiamiehen kanslian henkilöstölle.

Jacob SÖDERMAN puhui lisäksi seminaarissa *Openness – a Citizen Right*, jossa puhui myös Tanskan Eurooppa-ministeri Bertel HAARDER

PORTUGALI

SÖDERMAN vieraili Lissabonissa 18-20. marraskuuta. Häntä avustivat Ida PALUMBO ja Joao SANT'ANNA. Aamupäivällä 18. marraskuuta he vierailivat Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa ja tapasivat toimiston johtajan MARTINSin. SÖDERMAN osallistui lehdistökonferenssiin ja vastaili toimittajien kysymyksiin. Iltapäivällä oikeusasiamies osallistui pyöreän pöydän keskusteluun aiheena ”Euroopan tulevaisuus”. Keskustelun järjesti Lissabonin Jacques Delors - Euroopan tiedotuskeskus. Euroopan parlamentin jäsen Almeida GARRETT oli myös läsnä tapahtumassa.

Myöhemmin samana päivänä SÖDERMAN osallistui seitsemännen latinalaisamerikkalaisen oikeusasiamiesten liiton (FIO) kongressin avajaisiin. Esityksen pitivät Portugalin oikeusasiamies Henrique NASCIMENTO RODRIGUES sekä euroopan parlamentin jäsen ja entinen Portugalin tasavallan presidentti Mario SOARES. SÖDERMAN esitteli työtään Euroopan oikeusasiamiehenä. Valtuuskunta Taiwanista kutsuttiin osallistumaan kongressiin.

6.3 MUITA TAPAHTUMIA

Saksan Niedersachsenin oikeusministeri Christian PFEIFFER vieraili 21. tammikuuta oikeusasiamiehen toimistossa Brysselissä, ja hänet otti vastaan oikeudellisten asioiden osaston johtaja Ian HARDEN. Muut läsnä olleet virkamiehet olivat Niedersachsenin Brysselin edustuston virkamiehet Ralf BUSCH ja Gerhard GIZLER sekä oikeusasiamiehen toimiston virkamies Vicky KLOPPENBURG. Ian HARDEN esitteli oikeusasiamiehen toimivaltuuksia ja työtä sekä vastaili kysymyksiin. Keskustelun aiheena olivat oikeusasiamiehen vastaanottamien kantelujen pääpiirteet, kantelujen käsittelymenettelyt sekä yhteistyö jäsenvaltioiden vastaavien laitosten kanssa.

José MARTÍNEZ ARAGÓN luennoi 6. helmikuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ryhmälle Strasbourgin Robert Schuman -yliopiston *Institut des Hautes Etudes Européennes* -instituutin opiskelijoita.

Gerhard GRILL luennoi 11. helmikuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 40 opiskelijan ryhmälle (Baijerin) *Verwaltungsschule der Sozialverwaltung Wasserburg am Inn* -oppilaitoksesta. Ryhmänjohtajana toimi Manuela DRESP.

Oikeusasiamies SÖDERMAN puhui 19. helmikuuta ruotsalaisten asianajajien järjestämällä lounaalla Brysselissä. Kaksikymmentäviisi osallistujaa lakitoimistoista, konsultti-toimistoista, yrityksistä ja Euroopan unionin toimielimistä oli läsnä tilaisuudessa, jossa Jacob SÖDERMAN selvitti työtään ja kokemuksiaan Euroopan oikeusasiamiehenä. Esitystä seurasi vilkas keskustelu, jossa oikeusasiamies vastaili esitettyihin kysymyksiin.

José MARTÍNEZ ARAGÓN luennoi 19. helmikuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta viidenkymmenen virkamiehen ryhmälle Ranskan sisäministeriön eri osastoilta.

Gerhard GRILL luennoi 27. helmikuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta 25 virkamiehen ryhmälle, joka oli saapunut Brysseliin Saksan liittovaltion julkis-hallinnon akatemian (*Bundesakademie für Öffentliche Verwaltung*) järjestämän ohjelman puitteissa. Ryhmää johtivat Elvira STÄHLIN-GIESE ja Henning HILLMANN.

Jacob SÖDERMAN sai 7. maaliskuuta vieraakseen Palestiinan itsenäisen kansalaisoikeuskomission pääjohtajan Said ZEEDANI. Tapaamisessa käsiteltiin Euroopan oikeusasiamiehen tehtäviä ja toimintaa sekä osapuolia kiinnostaneita muita aiheita. Said ZEEDANI matkusti Ramallahista, Länsirannalta Brysseliin ja Strasbourgisiin tarkoitukseen perehtyä Euroopan yhteisön toimielimiin ja menettelyihin.

Jacob Söderman ja Said Zeedani Strasbourgissa 7. maaliskuuta.

Jacob SÖDERMAN ja Maria ENGLESON tapasivat 11. maaliskuuta Lars ÖRNULFin Ruotsin hallituksen ohjelmasta ”Sverige direkt”, joka on virallinen tietoportaaali Ruotsin julkisesta sektorista. Tapaamisessa selvitettiin Euroopan oikeusasiamiehen tehtäviä ja tämän työtä Euroopan kansalaisten puolesta.

Gerhard GRILL luennoi 12. huhtikuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta Freiburgin *Volkshochschule*-oppilaitoksessa. Tilaisuuden oli järjestänyt Heike MENSCH Freiburgin eurooppatietokeskuksesta.

Ian HARDEN esitteli Lontoossa 12. huhtikuuta Euroopan oikeusasiamiehen toimintaa Yhdistyneen kuningaskunnan EU-asioihin erikoistuville virkamiehille (*European Fast Stream*) tarkoitetuilla opintopäivillä.

Gerhard GRILL luennoi 25. huhtikuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta *International Kolping Foundation* -säätien 24. Eurooppa-tutkimusseminaarin 60 osallistujalle. Seminaaria johti Anton SALESNY.

Olivier VERHEECKE puhui 29. huhtikuuta Euroopan oikeusasiamiehen työstä 9-henkiselle valtuuskunnalle, johon kuului edustajia Panaman, Guatemalan, El Salvadorin, Nicaraguan, Costa Rican ja Hondurasin kansallisten oikeusasiamiesten kanslioista, Indonesian oikeusasiamieskomissiosta sekä Tansanian ihmisoikeuksien ja hyvän hallinnon komissiosta. Ryhmää johti Utrechtin yliopiston professori H. ADDINK.

Maria ENGLESON puhui 13. toukokuuta ryhmälle ruotsalaisia kirjastonhoitajia, jotka tulivat Strasbourgisiin opintokäynnille. Myöhemmin samana päivänä Maria ENGLESON selvitti oikeusasiamiehen työtä ryhmälle unionin toimielimissä ja laitoksissa työskenteleviä harjoittelijoita, jotka olivat opintokäynnillä Strasbourgissa.

Gerhard GRILL luennoi 14. toukokuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 30 opiskelijalle, jotka tulivat Sachsenista (Saksasta) sekä Keski- ja Itä-Euroopan maista ja opiskelivat Dresdenin teknillisessä korkeakoulussa. Ryhmää johti tohtori Rüdiger FREY *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.* -yhdistyksestä.

Jacob SÖDERMAN puhui 15. toukokuuta Ruotsin Värmlannista saapuneelle vierailijaryhmälle, joka osallistui opintovierailulle Strasbourgiin. Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli työtään oikeusasiamiehenä ja vastaili kuulijoiden esittämiin kysymyksiin.

Myöhemmin samana päivänä oikeusasiamies SÖDERMAN tapasi Pohjoismaiden neuvoston korkean tason valtuuskunnan, jota johti puheenjohtaja Outi OJALA. Tapaamista isännöi Suomen Euroopan neuvoston suurlähettiläs Erkki KOURULA, ja tapaamiseen osallistuivat seuraavat Pohjoismaiden parlamenttien jäsenet: kansanedustaja Riitta PRUSTI Suomesta; Rannveig GUDMUNDSDOTTIR, Sigridur A. THORDAR-DOTTIR ja Steingrímur J. SIGFUSSON Islannista; Ole STAVAD Tanskasta, Anita JOHANSSON Ruotsista sekä Pohjoismaiden neuvoston pääsihteeri Frida NOKKEN.

Samoin 15. toukokuuta Maria MADRID piti esityksen Brysselissä Euroopan oikeusasiamiehen asemasta ja tehtävistä 14 opiskelijan ryhmälle Berliinin teknillisestä korkeakoulusta (*Technische Universität Berlin*). Opiskelijat osallistuivat Euroopan sosiaalirahaston tukemaan ”*fit für Europa*” -hankkeeseen, jonka tarkoituksena on kouluttaa tulevia Euroopan unioniin erikoistuneita luennoitsijoita.

Gerhard GRILL luennoi 10. kesäkuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 40 kaupunginvaltuutetulle Ebersbergistä (Baijerista), jotka olivat saapuneet paikalle Euroopan parlamentin jäsenen tohtori Angelika NIEBLERin kutsusta.

Samana päivänä Gerhard GRILL luennoi myös Franz GRAFin johtamalle 28 oppilaan ryhmälle *Staatliche Berufsschule Landsberg am Lech* -oppilaitoksesta (Baijeri) sekä BDÖ-järjestön (*Bildungswerk für Demokratie, soziale Politik und Öffentlichkeit*, Düsseldorf) järjestämän opintomatkan 16 osallistujalle. Jälkimmäistä ryhmää johti BDÖ:n edustaja Wiltraud TERLINDEN.

Gerhard GRILL luennoi 12. kesäkuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 30:lle Saksan kansalaiselle. Ryhmää johti tohtori Rüdiger FREY *Bildungswerk Sachsen der Deutschen Gesellschaft e.V.* -yhdistyksestä.

Gerhard GRILL luennoi 13. kesäkuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 30 opetusharjoittelijalle (*Lehramtsanwärter*) Baijerista. Ryhmää johti Alke BÜTTNER *Europäische Akademie Bayern* -akatemiasta.

Oikeusasiamies SÖDERMAN sai 14. kesäkuuta vieraakseen ryhmän Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia, jotka kuuluvat Suomen KHT-yhdistykseen. Jacob SÖDERMAN luennoi Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta sekä vastaili kuulijoiden esittämiin kysymyksiin. Ryhmää johti puheenjohtaja Jouko ILOLA, ja ryhmä oli pyytänyt, että tapaaminen järjestettäisiin samaan aikaan, kun se vieraili Euroopan parlamentin kesäkuun täysistunnossa. Tapaaminen järjestettiin Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa Strasbourgissa.

Gerhard GRILL luennoi 2. heinäkuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta Euroopan unionia koskevia kysymyksiä käsittelevän seminaarin 20 osallistujalle. Seminaarin järjesti *Arbeitnehmer-Zentrum Königswinter* -keskus (AZK). Osallistujia johti Angelika HECKER *Fit for Europe – Kommunikation – Moderation* -hankkeesta.

Jacob SÖDERMAN tapasi 10. heinäkuuta Michael EFLERin, joka on saksalaisen kansanliikkeen *Mehr Demokratie e.V.*:n (lisää demokratiaa) hallituksen jäsen. Michael EFLER selvitti järjestönsä työtä suoran demokratian (aloitteet ja kansanäänestys) ja edustuksellisen demokratian puolesta sekä järjestönsä ehdotusta Euroopan yhdyntymistä koskevista kansanäänestyksistä. Hän esitteli myös asiakirjan *More democracy in Europe*. Tapaaminen pidettiin oikeusasiamiehen toimistossa Brysselissä.

Jacob SÖDERMAN luennoi 11. heinäkuuta ryhmälle puolalaisia opiskelijoita, jotka vierailivat Euroopan unionin toimielimissä Brysselissä. Vierailu liittyi ohjelmaan nimeltä

”Be a Negotiator! – Simulation of Poland–EU Negotiations on Accession”. Ryhmää johti Euroopan unionin ohjelmakoordinaattori Katarzyna MORAWSKA. Luento pidettiin Euroopan oikeusasiamiehen tiloissa Brysselissä.

Gerhard GRILL luennoi 18. heinäkuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 30 abiturientille (*Abiturienten*) Münchenistä (Baijerista). Ryhmän mukana olivat oppilaiden opettajat.

Gerhard GRILL luennoi 5. syyskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta 47 henkilön ryhmälle, joka edusti *Europa-union-yhdistyksen Bezirksverband Unterfranken* -jaostoa Saksassa. Ryhmää johti jaoston puheenjohtaja Hubert KLEBING.

Jacob SÖDERMAN ja Maria ENGLESON saivat 12. syyskuuta vieraakseen ryhmän vierailijoita Karlstadin yliopistosta Ruotsista. Jacob SÖDERMAN esitteli toimintaansa ja vastaili kuulijoiden esittämiin kysymyksiin.

Gerhard GRILL luennoi 18. syyskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 20 saksalaiselle virkamiehelle seminaarissa, jonka järjesti *Bundesakademie für öffentliche Verwaltung*. Ryhmää johti Berliinissä sijaitsevan valtionvarainministeriön edustaja Henning HILLMANN.

Alessandro DEL BON luennoi 19. syyskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta 12 itävaltalaisen oppilaan ryhmälle *BRG Reutte* -koulusta. Ryhmää johtivat Margarete BEISKAMMER ja Erich SCHREDER.

Olivier VERHEECKE luennoi 24. syyskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta Yorkshiren ja Humberin Eurooppa-toimistossa Brysselissä. Kuulijoina oli kymmenhenkinen ryhmä yhteyshenkilöitä (*liaison officers*), jotka työskentelevät Yhdistyneen kuningaskunnan paikallisviranomaisten hyväksi. Tilaisuuden järjesti Yorkshiren ja Humberin Eurooppa-toimisto yhteistyössä Bradfordin yliopiston kanssa.

Gerhard GRILL luennoi samana päivänä Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta 36:lle *Europa-Union-yhdistyksen* jäsenelle Altöttingistä (Baijerista). Ryhmää johti *Europa-union-yhdistyksen Kreisverband Altötting* -aluejaoston puheenjohtaja Herbert KAHNERT.

Gerhard GRILL luennoi 26. syyskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta 26 opiskelijan ryhmälle Saksasta. Ryhmää johti opiskelijoiden opettaja Matthias WIEBEN.

Ian HARDEN esitteli 3. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen työtä vierailijaryhmälle Uzbekistanin parlamentista.

Vicky KLOPPENBURG luennoi 8. lokakuuta Brysselissä Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta opiskelijaryhmälle, joka edusti *Politischer Jugendring Dresden* -yhdistystä Saksasta.

Gerhard GRILL luennoi samoin 8. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta saksalaisille virkamiehille seminaarissa *Gemeinschaftsrecht in der Praxis des Verwaltungsrechtlers*, jonka järjesti Trierin Eurooppaoikeuden akatemia (ERA). Seminaaria johti Christine FROSCH Eurooppaoikeuden akatemiasta.

Maria ENGLESON luennoi 11. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä Suomen kuntaliiton ryhmälle. Luento pidettiin oikeusasiamiehen tiloissa Strasbourgissa.

Vicky KLOPPENBURG luennoi 16. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta tapaamisessa, johon osallistui ryhmä opiskelijoita ja professoreja Magdeburgin yliopistosta, Sachsen-Anhaltin osavaltiota Saksasta.

Ian HARDEN esitteli Tea SEVÓNin avustamana 18. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen toimintaa ryhmälle oikeustieteen opiskelijoita Århusin yliopistosta Tanskasta. Tapaaminen järjestettiin Brysselissä, ja esityksen jälkeen kuulijat saivat esittää kysymyksiä.

Maria Engleson puhuu ruotsalaisille tuomareille Strasbourgissa 21. lokakuuta.

Maria ENGLESON puhui 21. lokakuuta Ruotsin tuomioistuinviraston (*Domstolsverket*) tuomareiden ryhmälle, joka vieraili Euroopan parlamentissa Strasbourgissa. Luennon jälkeen osallistujat esittivät kysymyksiä.

Gerhard GRILL luennoi 23. lokakuuta Brysselissä Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta noin 20 saksalaiselle virkamiehelle seminaarissa, jonka järjesti *Bundesakademie für öffentliche Verwaltung*.

Olivier VERHEECKE puhui 12. marraskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta Bulgariasta, Saksasta, Kreikasta, Unkarista, Romaniasta, Sloveniasta ja Turkista kotoisin olevien 30 opiskelijan ryhmälle. Tilaisuus liittyi *Bosporus Gesellschaft*-kansalaisjärjestön järjestämään monenväliseen vaihto-ohjelmaan ”The Role of Youth Participation and Democracy for the Future of Europe”.

Gerhard GRILL luennoi 18. marraskuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja toiminnasta 15 opiskelijan ryhmälle Nordrhein-Westfalenin osavaltiosta. Vierailun järjesti Euroopan parlamentin jäsen Jürgen ZIMMERLING.

Ian HARDEN luennoi 19. marraskuuta Strasbourgissa Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ehdokasvaltioista kotoisin olevien 15 nuoren diplomaatin ryhmälle, joka osallistui Eurooppa-asioiden koulutusistuntoon. Ryhmää johti MASSET Ranskan hallintotieteiden korkeakoulusta ENAsta.

Ian HARDEN luennoi 22. marraskuuta Queen’s University Belfastin Institute of European Studies -instituutissa avoimuudesta ja tietosuojasta Euroopan unionissa.

José MARTÍNEZ ARAGÓN luennoi 11. joulukuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä ja työstä Latinalaisen Amerikan maista kotoisin olevien 15 diplomaatin ryhmälle, joka osallistui ENAn järjestämään Eurooppa-asioiden koulutusistuntoon.

Jacob SÖDERMAN osallistui 18. joulukuuta pohjoismaiselle työlounaalle Brysselissä. Työlounaalle osallistuivat myös komission jäsenet Erkki LIIKANEN ja Margot WALLSTRÖM sekä Tanskan suurlähettiläs Henning CHRISTOFFERSEN. Tapaamisessa keskusteltiin Eurooppa-valmistelukuntaan liittyvistä tärkeistä kysymyksistä.

6.4 SUHTEET TIEDOTUS- VÄLINEISIIN

Jacob SÖDERMAN antoi 16. tammikuuta puhelinhaastattelun *The Wall Street Journal Europe* -sanomalehden toimittajalle Brandon MITCHENERille. Haastattelussa käytiin läpi, miten avoimuudessa ollaan kehitytty viime aikoina sekä erityisesti, miten toimielimet ovat panneet täytäntöön asetuksen yleisön oikeudesta tutustua asiakirjoihin.

Samana päivänä oikeusasiamies SÖDERMANia haastatteli bulgarialainen toimittaja Ognian BOYADJIEV kirjoittaakseen artikkelin *Fondation Journalistes en Europe* -säätiön julkaisemaan *Europ Magazine* -lehteen. Haastattelussa keskusteltiin oikeusasiamiehen toiminnasta vuonna 2001 avoimuuden lisäämiseksi.

Jacob SÖDERMANia haastatteli 24. tammikuuta saksalaisen *Das Parlament* -sanomalehden toimittaja Karl-Otto SATTLER.

Ian HARDEN ja Olivier VERHEECKE tapasivat 12. helmikuuta ukrainalaisen toimittajan Olena PRYTULAn, joka on *Ukrainska Pravda* -verkkouutislehden päätoimittaja. Tapaamisessa keskusteltiin Ukrainan ihmisoikeustilanteesta ja Euroopan oikeusasiamiehen tehtävistä unionin muiden toimielinten joukossa ihmisoikeuksien suojelemiseksi Euroopassa.

Toimittaja Anje RAHIMPOUR haastatteli Jacob SÖDERMANia 7. helmikuuta *Euronews* -televisioutiskanavan ohjelmaan. Haastattelussa käsiteltiin Euroopan oikeusasiamiehen asemaa ja tehtäviä. Ohjelmaa näytettiin Euronews -kanavalla viikon ajan.

Oikeusasiamies SÖDERMAN antoi 19. helmikuuta lukuisia haastatteluja seuraaville Brysselissä työskenteleville toimittajille:

- Ralph ATKINS, *Financial Times*. Keskustelun aiheina olivat oikeusasiamiehen toimet Euroopan unionin perusoikeuskirjan panemiseksi täytäntöön sekä oikeusasiamiehen yleinen toiminta vuonna 2001.

- Nicci SMITH, *Rapporteur*-lehti. Haastattelussa keskityttiin kahteen oikeusasiamiehen erityiskertomukseen, jotka esiteltiin vetoamusvaliokunnalle Brysselissä. Toinen käsitteli syrjintää sukupuolen perusteella ja toinen asiakirjojen julkisuutta.

- Hans-Martin TILLACK, *Stern*-lehti. Haastattelun tarkoituksena oli kerätä tietoja TILLACKin työstämään kirjaan, joka kertoo Euroopan unionin toimielimistä. Haastattelussa käsiteltiin oikeusasiamiehen kokemuksia tämän toimittua muiden toimielinten kanssa vuodesta 1995.

- Martin BANKS, *European Voice*. Jacob SÖDERMAN selvitti työtään ja keskusteli kantelusta, jonka hän oli saanut Alankomaiden kansalaiselta, joka väittää Euroopan unionin toimielinten henkilöstön työhönottoa rassistiseksi.

Päivittäin Virossa ilmestyvän venäjänkielisen *Estonija* -sanomalehden kirjeenvaihtaja Alexander SHEGEDIN vieraili 26. helmikuuta Euroopan oikeusasiamiehen toimipaikassa Brysselissä Euroopan unionin vierailijaohjelman tuella. Ian HARDEN ja Benita BROMS selvittivät Euroopan oikeusasiamiehen tehtäviä sekä yhteysverkoston toimintaa, johon osallistuvat jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden kansalliset oikeusasiamiehet. Samalla keskusteltiin myös vähemmistökieliä puhuvien ryhmien sekä kansalaisuudettomien henkilöiden suojelemisesta, ja kirjeenvaihtaja SHEGEDIN selvitti venäjänkielisen vähemmistön asemaa Virossa.

Jacob SÖDERMANia haastatteli samoin 26. helmikuuta Nicolas BOURCIER Ranskan kansallisesta päivälehdestä, *Le Monde*. Haastattelu käytiin puhelimitse, ja siinä keskusteltiin oikeusasiamiehen osallistumisesta Eurooppa-valmistelukunnan toimintaan. Oikeusasiamies SÖDERMAN selvitti toimittajalle esitystään valmistelukunnalle koskien Euroopan kansalaisia ja kansalaisyhteiskuntaa.

Jacob SÖDERMAN tapasi 7. maaliskuuta ryhmän pohjoismaisia toimittajia Strasbourgissa. Tapaamisen järjesti Ylen juontaja Geo STENIUS Helsingistä, ja tapaamiseen osallistui toimittajia Tanskasta, Suomesta, Islannista, Norjasta ja Ruotsista. Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli työtään, minkä jälkeen toimittajat tekivät kysymyksiä.

Jacob SÖDERMAN piti 9. huhtikuuta lehdistölounaan Strasbourgissa, jossa hän esitteli oikeusasiamiehen vuosikertomuksen 2001. Tilaisuuteen osallistui 15 toimittajaa: Marko RUONOLA (Suomen tietotoimisto STT), Peter WALLBERG (Ruotsin uutistoimisto TT), Ton VAN LIEROP (Alankomaiden uutistoimisto ANP), Gérard GAUDIN (Belgian uutistoimisto Belga), Daniela SPINANT (EU Observer), Martin BANKS (European Voice), Nicola SMITH (Rapporteur), Thomas GACK (Stuttgarter Zeitung), Christian WERNICKE (Süddeutsche Zeitung), Horst BACIA (Frankfurter Allgemeine Zeitung), Petteri TUOHINEN (Helsingin Sanomat), Véronique LEBLANC (La Libre Belgique), Klaas BROEKHUIZEN (Het Financieele Dagblad) Arthur ROGERS ja Graciela ROGERS (La Nacion). Oikeusasiamies SÖDERMAN ilmaisi huolensa siitä, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan täytäntöönpano on viivästynyt, ja puhui toimielinten avoimuudesta.

Matthias SCHMELZER haastatteli Jacob SÖDERMANia 17. huhtikuuta Itävallan televisioon, *ORF*:ään. Haastattelussa käsiteltiin Euroopan oikeusasiamiehen toimintaa ja saavutuksia vuodesta 1995.

Gianni GIAMPIETRO haastatteli Jacob SÖDERMANia 20. huhtikuuta Italian *Radio Rai* -kanavalle. SÖDERMAN osallistui viikoittaiseen radio-ohjelmaan, jossa käsitellään kansalaisoikeuksia. Hän selvitti tehtäviään Euroopan oikeusasiamiehenä ja osallistui keskusteluun yhdessä kahden alueellisen ja kahden paikallisen italialaisen oikeusasiamiehen kanssa.

Jacob SÖDERMAN vastasi 29. huhtikuuta kirjallisiin kysymyksiin, jotka oli lähettänyt tanskalainen toimittaja Anders BRUUN. Toimittaja BRUUN kirjoitti komission Tanskan edustuston uutislehtiseen, ja hän kysyi oikeusasiamies SÖDERMANilta tämän mielipidettä avoimuudesta, demokratiasta ja kansalaisten oikeuksista Euroopan unionissa.

Vieraillessaan Barcelonassa Jacob SÖDERMAN oli 7. toukokuuta erityisvieraana TV3:n päivittäisessä *Bon dia Catalunya* -ohjelmassa. Häntä haastatteli Jaume BARBERÁ. Oikeusasiamies esiintyi myös *COM Radion* päivittäisessä *La República* -ohjelmassa, jota juontaa Joan BARRIL. TVE:n toimittaja Georgina PUJOL haastatteli Jacob SÖDERMANia *Catalunya Avui* -ohjelmaan. Esther HERRANZ teki puolestaan haastattelun *BTV Television* -kanavalle. Jacob SÖDERMAN antoi lisäksi haastattelut Núria NAVARROLLE *El Periódico* -sanomalehteen sekä David CAMINATALLE *Avui*-lehteen.

Oikeusasiamies SÖDERMAN antoi 15. toukokuuta haastattelun Daniela SPINANTille PROTV:tä, Romanian suurinta yksityistä televisioasemaa varten. Toimittaja esitti kysymyksiä oikeusasiamiehen toiminnasta, oikeusasiamiehen suhteista muihin toimielimiin ja tämän ajatuksia Romanian oikeusasiamiehestä.

Anne-Françoise DE BEAUDRAP haastatteli Olivier VERHEECKEä 17. kesäkuuta Euroopan oikeusasiamiehen toiminnasta ja eurooppalaisesta hyvän hallintotavan säännöstöstä Brysselissä toimivaan *Radio Chrétienne Francophone*en (RCF:ään).

Saksan alueradion toimittaja HANN haastatteli Jacob SÖDERMANia 18. heinäkuuta hänen työstään. Haastattelija kysyi oikeusasiamieheltä hänen näkemystään Euroopan unionin toimielinten toiminnasta avoimuuden alalla. Toimittaja kysyi myös saksalaisista tapauksista, joita oikeusasiamies oli tutkinut.

Jacob SÖDERMAN antoi 25. heinäkuuta puhelinhaastattelun *Financial Times* -sanomalehden toimittajalle Daniel DOMBEYlle. Haastattelussa käsiteltiin oikeusasiamiehen

tarjoamia palveluja yrityksille Euroopan unionissa, ennen kaikkea tarjouspyyntömenettelyjä sekä sopimuksiin ja maksujen myöhästymiseen liittyviä ongelmia.

Tanskan uutistoimiston *Ritzaun* toimittaja SVENSSON haastatteli Jacob SÖDERMANia 2. syyskuuta tämän aikomuksesta jäädä eläkkeelle huhtikuussa 2003.

Rapporteur-lehden toimittaja Nicci SMITH haastatteli Jacob SÖDERMANia 4. syyskuuta Euroopan oikeusasiamiehen päätöksestä valittaa äskettäisestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksestä.

SÖDERMAN antoi 24. syyskuuta haastattelun tanskalaisen *Information* -päivälehden toimittajalle Jacob LANGVADille. Toimittaja LANGVAD esitti kysymyksiä Euroopan oikeusasiamiehen viran kehittämisestä sekä unionin toimielinten suhtautumisesta oikeusasiamiehen työhön.

EU Observer -lehden toimittaja Honor MAHONY haastatteli Jacob SÖDERMANia samoin 24. syyskuuta oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta 2001 sekä SÖDERMANin näkemyksestä koskien Euroopan oikeusasiamiehen viran kehittämistä tulevaisuudessa.

Myöhemmin samana päivänä Suomen ruotsinkielisen televisiokanavan *YLE FST*:n toimittaja Åsa NYLUND haastatteli Jacob SÖDERMANia oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta 2001. Oikeusasiamies SÖDERMAN esitteli samaan aikaan vuosikertomuksensa Euroopan parlamentille Strasbourgissa.

Jacob SÖDERMAN järjesti 25. syyskuuta lehdistölounaan Strasbourgissa samalla, kun hän esitteli parlamentille oikeusasiamiehen vuosikertomuksen 2001. Tilaisuuteen osallistui kaksitoista toimittajaa: Anne HYVÖNREN (Suomen tietotoimisto STT), Peter WALLBERG (Ruotsin uutistoimisto TT), Fernando BRITO (Portugalin uutistoimisto LUSA), Damian CASTANO (Espanjan uutistoimisto EFE), David Jens ADLER (Berlingske Tidende), Honor MAHONY (EU Observer), Nicola SMITH (EU Reporter), Anssi MIETTINEN (Helsingin Sanomat), Maija LAPOLA (Turun Sanomat), Åsa NYLUND (Yle) ja Arthur ROGERS. Jacob SÖDERMAN ilmaisi huolensa siitä, että unionin tietosuojaa koskevat säännöt uhkaavat avoimuutta.

Toimittaja Véronique LEBLANC haastatteli Jacob SÖDERMANia 30. syyskuuta *La Libre Belgique* -lehteen. Haastattelussa keskityttiin oikeusasiamiehen vuosikertomukseen 2001 sekä vuosikertomuksen esittelyyn parlamentille.

Olivier VERHEECKE selvitti 10. lokakuuta Euroopan oikeusasiamiehen tehtäviä ja toimintaa kuudelle mongolialaiselle toimittajalle, jotka työskentelivät Mongolian uutistoimistossa, Mongolian televisiossa, Mongolian radiossa sekä päivälehdissä nimeltä *Odriin Sonin*, *Zuuny Medee* ja *Unen*.

Italian päätelevisiokanavalla *RAI 1*:lla lähetettävän suoran televisioshow'n ”Uno mattina” juontaja ja toimittaja Luca GIURATO haastatteli Jacob SÖDERMANia 22. lokakuuta. Samana päivänä Euroopan oikeusasiamies antoi haastattelut Tiziana DI SIMONELLE *Rai Radio 1*:n viikoittaiseen ”Giorni d'Europa” -ohjelmaan ja päivittäiseen ”Europa risponde” -ohjelmaan sekä Gianni GIAMPIETROLLE *Radio Rai GR Parlamentoon*.

Myöhemmin iltapäivällä Jacob SÖDERMAN tapasi Nico CALARCON, Etelä-Italian suurimpiin päivälehtiin lukeutuvan *La Gazzetta del Sudin* johtajan. Tämän jälkeen oikeusasiamies SÖDERMAN antoi haastattelun *Telcineforum*-paikallistelevisioon.

Jacob SÖDERMANia haastattelivat 23. lokakuuta Salvatore BARRES *RAI 3 Siciliaan* sekä *Televip*-paikallistelevisiotoimittaja Rosaria BRANCATO.

Jens Jørgen MADSEN haastatteli Jacob SÖDERMANia Tanskan vierailun yhteydessä 12. marraskuuta *Berlingske Tidende* -lehteen, joka on Tanskan suurimpia päivälehtiä. Lehdessä julkaistiin koko sivun artikkeli ulkomaan uutisten osastolla.

Vieraillessaan Luxemburgissa Jacob SÖDERMAN osallistui 27. marraskuuta lehdistötilaisuuteen, jonka järjesti Euroopan parlamentin tiedotustoimisto. Hän selvitti työtään oikeusasiamiehenä, ilmoitti tukevansa ajatusta Luxemburgin oikeusasiamiehen perustamisesta ja kertoi Luxemburgista saamistaan kanteluista. Oikeusasiamiehen vierailusta Luxemburgissa kertoivat seuraavat tiedotusvälineet: *Luxemburger Wort*, *La Voix du Luxembourg*, *Tageblatt*, *Lëtzebuurger Journal*, *Le quotidien*, *RTL Radio* ja *RTL TV*.

Saksan television ARD:n toimittaja Birgit AUGUSTIN haastatteli oikeusasiamies SÖDERMANia 4. joulukuuta. Haastattelussa keskityttiin Jacob SÖDERMANin kokemuksiin ensimmäisenä Euroopan oikeusasiamiehenä ja käsiteltiin moninaisia kanteluita, joita oikeusasiamies oli tutkinut vuodesta 1995. Televisioryhmä kuvasi työnkuvan havainnollistamiseksi oikeusasiamies SÖDERMANin ja oikeusasiamiehen toimiston henkilöstön välistä kokousta sekä oikeusasiamiestä käsittelemässä kanteluja.

Jacob SÖDERMAN antoi 5. joulukuuta puhelinhaastattelun kansainvälisen *Christian Science Monitor* -päivälehdessä toimittajalle Peter FORDille. Toimittaja FORD kysyi oikeusasiamieheltä hänen näkemyksestään Euroopan tulevaisuudesta sekä hänen kokemuksistaan käsitellessään Euroopan kansalaisilta tulleita kanteluita.

Jacob SÖDERMAN kävi samoin 5. joulukuuta työlounaalla *Wall Street Journal European* toimituspäällikön Anne RIEFENBERGIN sekä oikeusasiamiehen työskentelyä seuraavan saman lehden kirjeenvaihtajan Brandon MITCHENERin kanssa. Jacob SÖDERMAN kertoi kokemuksistaan toimittuaan Euroopan unionin toimielinten kanssa viimeisten seitsemän vuoden ajan ja selvitti ehdotuksiaan Eurooppa-valmistelukunnalle.

Jacob SÖDERMAN antoi radiohaastattelun 10. joulukuuta William HORLEYlle, joka on *BBC World Service*n Eurooppa-asioista vastaava kirjeenvaihtaja. Toimittaja kysyi oikeusasiamieheltä hänen roolistaan Euroopan tulevaisuudesta käytävissä keskusteluissa sekä hänen ajatuksiaan kansalaisoikeuksista laajentuneessa Euroopan unionissa. Haastattelu oli osa radio-ohjelmaa, joka kertoo Euroopan unionista laajentumisen kynnyksellä.

Ruotsin radion suomenkielisen osaston toimittaja Marjaana KYTÖ-TIDESTRÖM haastatteli Jacob SÖDERMANia 18. joulukuuta.

Samana päivänä oikeusasiamies antoi myös puhelinhaastattelun Katti BJÖRKLUNDille Ruotsin radiosta. Toimittaja kysyi toimielinten avoimuudesta ja erityisesti transatlanttiseen yritysten väliseen dialogiin liittyvien asiakirjojen julkisuudesta. Oikeusasiamies oli tutkinut Alankomaissa toimivan kansalaisjärjestön kantelua, joka liittyy asiaan.

6.5 SÄHKÖINEN VIESTINTÄ

Euroopan oikeusasiamiehen Internet-palvelut ovat laajentuneet jälleen merkittävästi vuonna 2002. Oikeusasiamiehen kotisivuille lisättiin uusia osastoja ja entisiä osastoja parannettiin ja laajennettiin.

Sähköinen kantelulomake

Huhtikuussa 2001 kotisivuille lisättiin sähköisesti toimitettava kantelulomake kahdella toisella kielellä. Siitä lähtien sähköisesti lähetettyjen kantelujen osuus on kasvanut jatkuvasti. Internetin välityksellä lähetetään nykyisin lähes puolet kaikista oikeusasiamiehelle toimitetuista kanteluista. Vuonna 2001 osuus oli kolmannes, vuonna 2000 hieman vajaa neljännes ja vuonna 1999 vain kuudennes.

Sähköpostin välityksellä lähetettyjen kyselyjen määrä kasvoi myös huomattavasti vuonna 2002. Kaiken kaikkiaan yli 3717 kyselyä saapui sähköpostitse Euroopan oikeusasiamiehen pääsähköpostiosoitteeseen vuonna 2002, kun vuonna 2001 kyselyjä saapui 2335 ja vuonna 2000 vain 1260.

Joulukuussa 2002 Euroopan oikeusasiamies sai Euroopan unionin kansalaisilta yli 1600 sähköpostiviestiä, jotka koskivat Prestige-öljyaluksen uppoamista. Tapaus oli laajin ryhmäviestikampanja, joka on osoitettu oikeusasiamiehelle. Vaikka asia ei kuulunut oikeusasiamiehen toimivaltaan, jokaiseen sähköpostiviestiin vastattiin ja kaikille kerrottiin mahdollisuudesta esittää vetoamus Euroopan parlamentille.

Kotisivujen kehittyminen

Lokakuussa 2002 Euroopan oikeusasiamiehen kotisivuista tuli ensimmäisiä Euroopan unionin Internet-sivustoja, joilla on saatavana tietoa Euroopan unionin jäsenyyttä hakeneiden 12 valtion kielillä. Kotisivuilla on nykyisin saatavana tietoa Euroopan oikeusasiamiehestä 24 kielellä.

Euroopan oikeusasiamiehen kotisivuille lisättiin tärkeitä uusia osastoja vuonna 2002. Joulukuussa 2002 kotisivuille lisättiin 11 kielellä kansalaisille tarkoitettu opas ”Miten Euroopan oikeusasiamies voi auttaa sinua?”. Kirjeitä ja muistiinpanoja -osasto luotiin, jotta Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan unionin muiden toimielinten ja laitosten välinen kirjeenvaihto olisi julkisesti saatavilla. Tämän ansiosta oikeusasiamies on voinut julkaista kotisivuillaan Euroopan parlamentille ja Euroopan komissiolle osoittamiensa yleistä etua koskevien kirjeiden lisäksi vastaukset, jotka parlamentin puhemies ja komission puheenjohtaja ovat antaneet. Samalle osastolle on lisätty myös muita asiakirjoja, kuten oikeusasiamiehen ehdotukset perussopimusten muuttamiseksi.

Maaliskuussa 2002 luotiin osasto koskien ikäsyRJintää työhönotossa. Osasto sisältää pääasiassa asiakirjoja, jotka liittyvät oikeusasiamiehen menestyksekkääseen toimintaan, jonka tarkoituksena on ollut varmistaa, ettei Euroopan yhteisöjen rekrytointitoimisto harjoita ikäsyRJintää työhönotomenettelyissään. Lokakuussa 2002 oikeusasiamiehen kotisivuille lisättiin kaksi uutta osastoa. Toinen koskee tietosuojasäännösten väärinkäyttöä ja toinen tietosuojaa oikeusasiamiehen toimistossa.

Jotta Euroopan oikeusasiamiehen kotisivut pysyisivät varmasti Euroopan unionin Internet-sivustojen kärkikastissa, Euroopan oikeusasiamiehen toimisto osallistui koko vuoden 2002 ajan toimielinten yhteisen Internet-toimitusneuvoston (*Inter-Institutional Internet Editorial Committee*) toimintaan. Marraskuussa 2002 Euroopan oikeusasiamiehen toimisto isännöi Internet-toimitusneuvoston tapaamista Strasbourgissa. Euroopan oikeusasiamiehen toimisto osallistui koko vuoden ajan myös Euroopan parlamentin Internet-toimitusneuvoston toimintaan.

A TILASTOTIETOJA OIKEUSASIAMIEHEN TYÖSTÄ 1.1.2002-31.12.2002

1 VUODEN 2002 AIKANA TUTKITUT TAPAUKSET

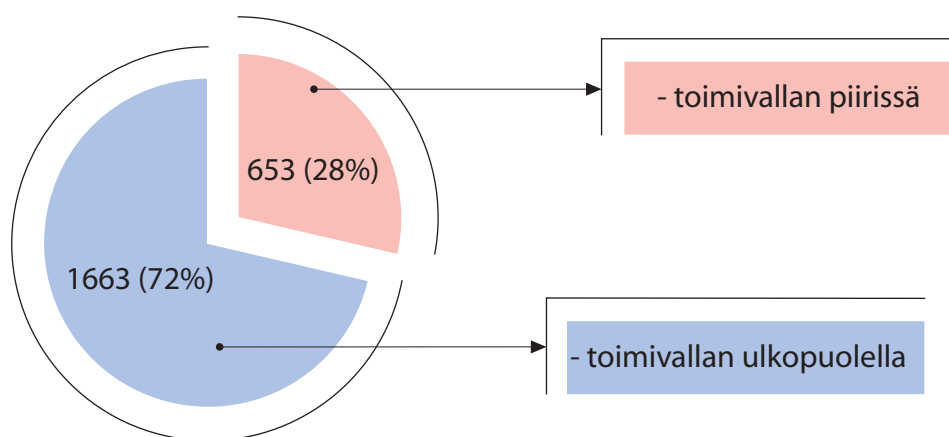
1.1 TAPAUSTEN KOKONAISMÄÄRÄ VUONNA 2002 2511

- kantelut ja tutkimukset, joita ei ollut päätetty 31.12.01	298 ¹
- vuonna 2002 saapuneet kantelut	2211
- tutkimukset oikeusasiamiehen omasta aloitteesta	2

1.2 TUTKITTAVAKSI OTTAMISTA KOSKEVA KÄSITTELY SAATETTU LOPPUUN 97%

1.3 KANTELUJEN LUOKITTELU

1.3.1 Oikeusasiamiehen toimivallan mukaan

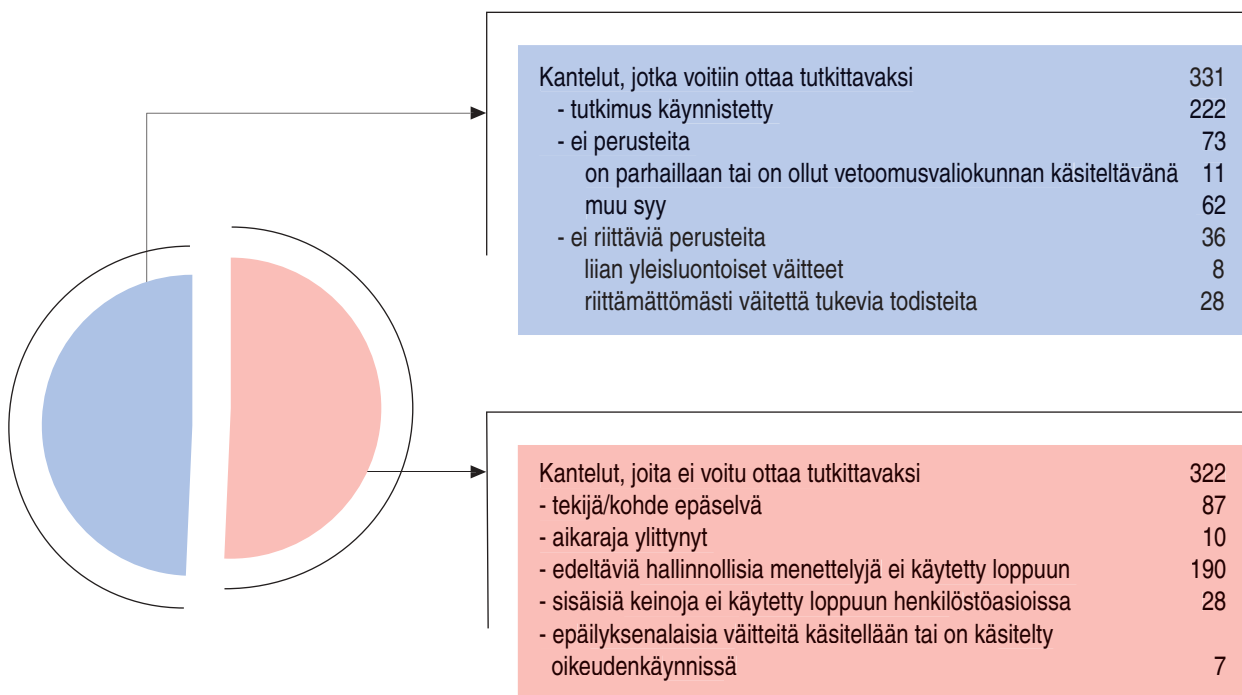

¹ Näistä 3 oikeusasiamiehen omia aloitteita ja 130 tutkittavaksi otettuja kanteluita.

1.3.2 Toimivallan ulkopuolelle jäämisen syy

- kantelijalla ei ole kantelu-oikeutta	47
- kantelu ei kohdistu yhteisön toimielimeen tai laitokseen	1480
- kantelu ei koske hallinnollista epäkohtaa	130
- Euroopan yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lainkäyttöeliminä	6

1.3.3 Toimivallan piiriin kuuluvien kantelujen erittely

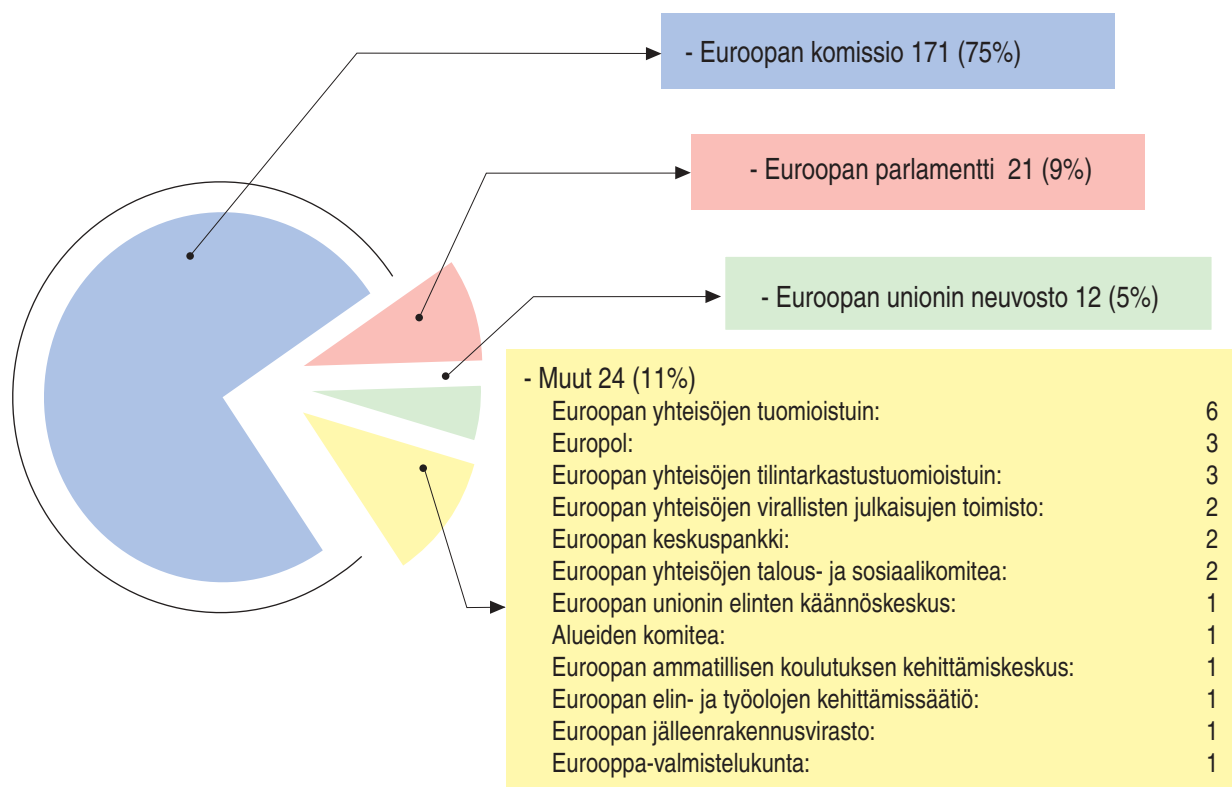

2 VUONNA 2002 KÄYNNISTETYT TUTKIMUKSET

224

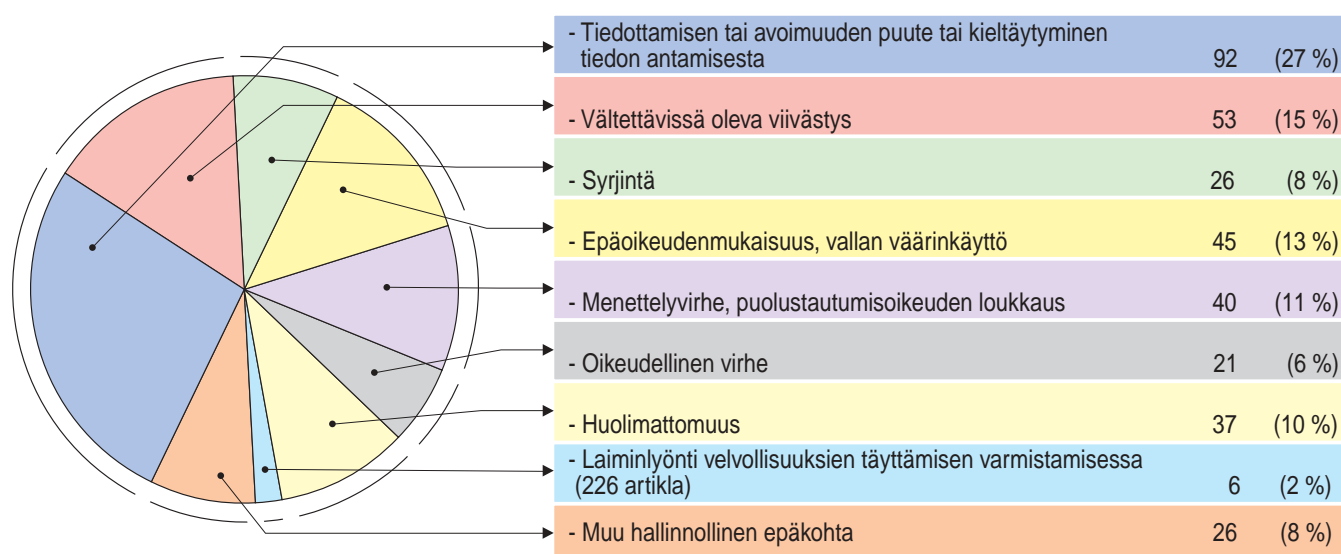
(222 tutkittavaksi otettua kantelua ja 2 oikeusasiamiehen omaa aloitetta)

2.1 TOIMIELIMET JA LAITOKSET TUTKIMUSTEN KOHTEENA²

2.2 VÄITETYN HALLINNOLLISEN EPÄKOHDAN TYYPPI

(Joissakin kanteluissa voidaan mainita 2 hallinnollista epäkohtaa)

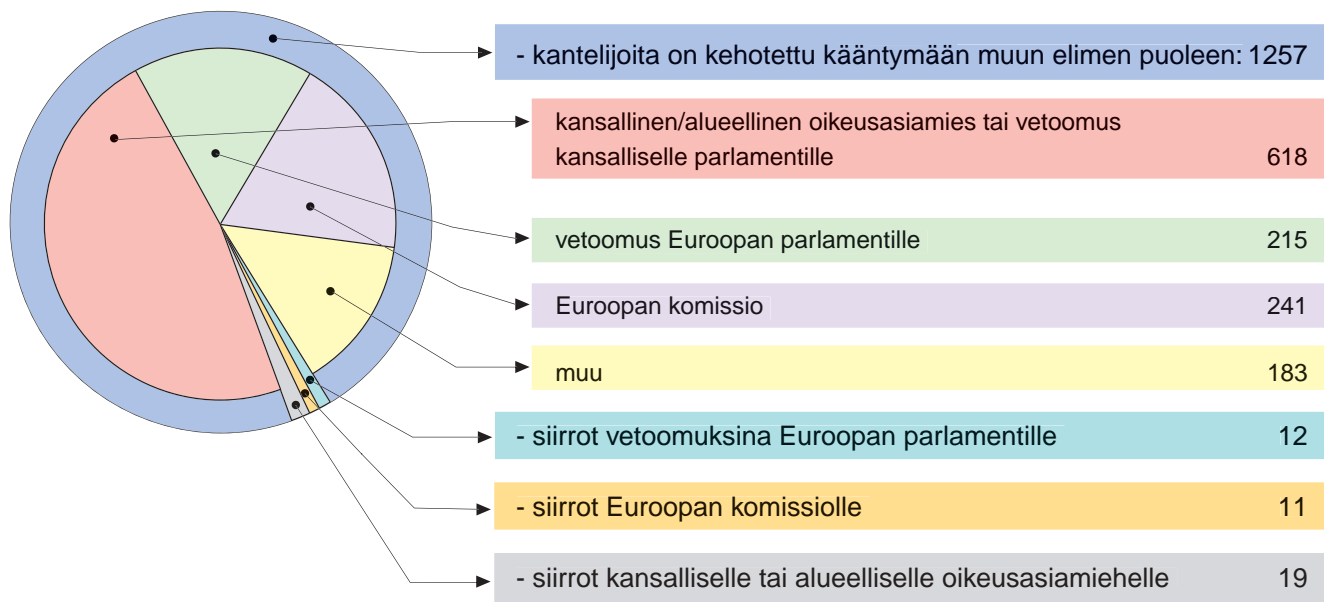

2

Joitkin tapaukset koskevat kahta tai useampaa toimielintä tai laitosta.

3 PÄÄTÖKSET LOPETTAA KANTELUN KÄSITTELY TAI PÄÄTTÄÄ TUTKIMUS 2342

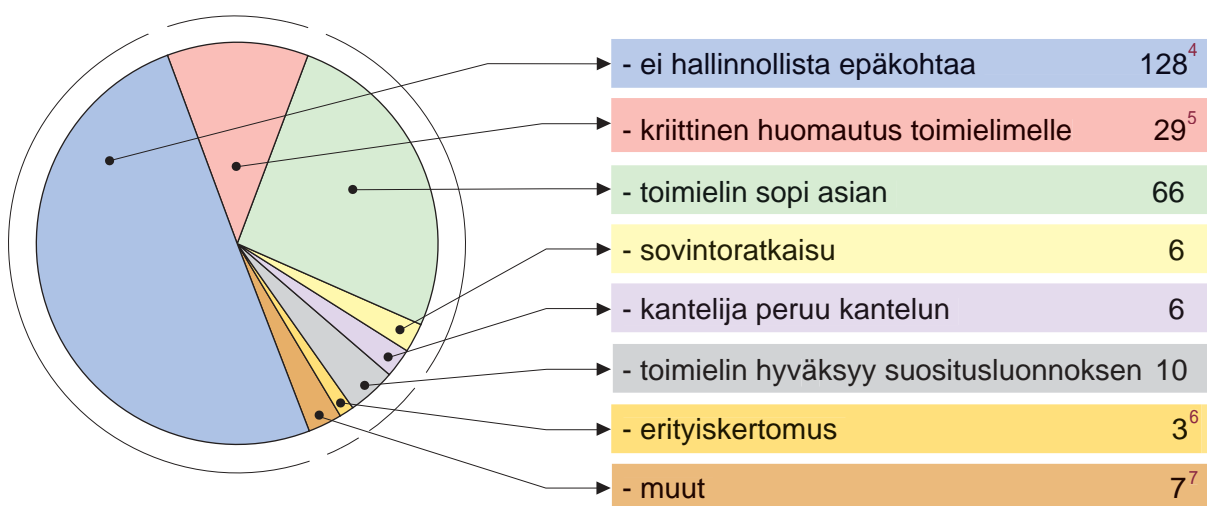
3.1 TOIMIVALLAN ULKOPUOLELLE JÄÄNEET KANTELUT 1663

3.2 TOIMIVALLAN PIIRIIN KUULUVAT KANTELUT, JOITA EI VOITU OTTAA TUTKITTAVAKSI 322

3.3 TOIMIVALLAN PIIRIIN KUULUVAT KANTELUT, JOTKA OLISI VOITU OTTAA TUTKITTAVAKSI, MUTTA TUTKIMUSTEN ALOITTAMISELLE EI OLLUT PERUSTEITA 109

3.4 PERUSTELTUUN PÄÄTÖKSEEN PÄÄTTYNEET TUTKIMUKSET 248³

³ Näistä 5 oikeusasiamiehen omasta aloitteesta.

⁴ Näistä 3 oikeusasiamiehen omia aloitteita ja 1 suositusluonnos.

⁵ Näistä 2 suositusluonnoksia.

⁶ Näistä 1 oikeusasiamiehen omasta aloitteesta.

⁷ Näistä 1 oikeusasiamiehen omasta aloitteesta.

4 VUONNA 2002 ESITETYT SUOSITUSLUONNOKSET JA ERITYISKERTOMUKSET EUROOPAN PARLAMENTILLE

- tutkimukset, joiden perusteella löydettiin hallinnollisia epäkohtia ja annettiin suositukset 10

- erityiskertomuksen esittäminen Euroopan parlamentille 2

5 VUONNA 2002 REKISTERÖITYJEN KANTELUJEN ALKUPERÄ

5.1 KANTELUJEN LÄHDE

- lähetetty suoraan Euroopan oikeusasiamiehelle 2198

lähettäjä: yksityiset kansalaiset 2041

yrietykset 70

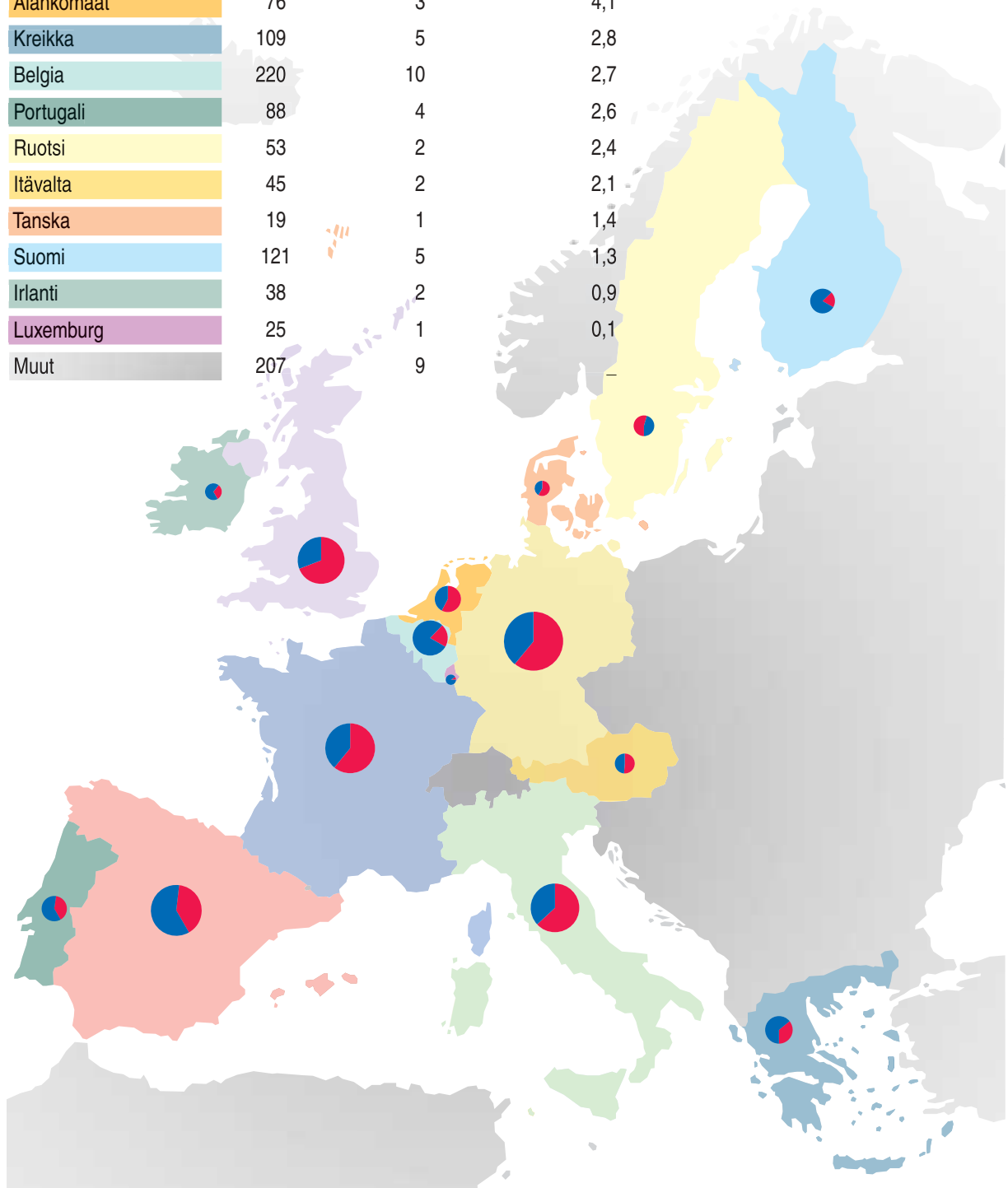
yhdistykset 87

- Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä 7

- siirretty kansalliselta tai alueelliselta oikeusasiamieheltä 6

5.2 KANTELUIJEN JAKAUTUMINEN MAITTAIN

Maa	Kantelujen määrä	 Osuus kanteluista %	 Osuus EU:n väestöstä %
Saksa	308	14	21,9
Yhdistynyt kuningaskunta	144	7	15,7
Ranska	213	10	15,6
Italia	191	9	15,4
Espanja	354	16	10,6
Alankomaat	76	3	4,1
Kreikka	109	5	2,8
Belgia	220	10	2,7
Portugali	88	4	2,6
Ruotsi	53	2	2,4
Itävalta	45	2	2,1
Tanska	19	1	1,4
Suomi	121	5	1,3
Irlanti	38	2	0,9
Luxemburg	25	1	0,1
Muut	207	9	—

B OIKEUSASIAMIEHEN TALOUSARVIO

Itsenäinen talousarvio

Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännössä määrätään oikeusasiamiehen talousarvion lisäämisestä Euroopan unionin yleisen talousarvion pääluokan 1 (Euroopan parlamentti) liitteeksi.

Neuvosto päätti joulukuussa 1999, että oikeusasiamiehen talousarvion tulisi olla itsenäinen. Oikeusasiamiehen talousarvio on ollut Euroopan unionin talousarviossa itsenäinen pääluokka (pääluokka VIII-A) 1. tammikuuta 2000 alkaen⁸.

Talousarvion rakenne

Oikeusasiamiehen talousarvio on jaettu kolmeen osastoon. Palkat, korvaukset ja muut henkilöstöön liittyvät kustannukset sisältyvät talousarvion osastoon 1, joka sisältää myös oikeusasiamiehen ja hänen henkilöstönsä matkakustannukset. Talousarvion osasto 2 kattaa kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot. Osastossa 3 on vain yksi luku, josta maksetaan kansainvälisten oikeusasiamiesjärjestöjen jäsenmaksut.

Yhteistyö Euroopan parlamentin kanssa

Hallinnollisen ja teknisen henkilöstön tarpeettoman päällekkäisyyden välttämiseksi Euroopan parlamentti huolehtii monista oikeusasiamiehen palveluista tai ne järjestetään parlamentin välityksellä. Oikeusasiamies käyttää jossakin määrin parlamentin palveluja muun muassa seuraavilla aloilla:

- henkilöstöasiat, mukaan luettuna sopimukset, palkat, korvaukset ja sosiaaliturva
- varainhoidon valvonta ja kirjanpito
- talousarvion osaston 1 valmistelu ja täytäntöönpano
- kääntäminen, tulkkaus ja painatus
- turvallisuus
- tietotekniikka, televiestintä ja postin käsittely.

Euroopan oikeusasiamiehen ja Euroopan parlamentin välisestä yhteistyöstä on koitunut merkittävä tehokkuussäästö yhteisön talousarvioon. Euroopan parlamentin kanssa tehtävän yhteistyön ansiosta oikeusasiamiehen hallinnollista henkilöstöä ei ole tarvinnut juurikaan lisätä.

Tapauksissa, joissa oikeusasiamiehelle tarjotut palvelut aiheuttavat suoranaisia lisäkuluja Euroopan parlamentille, niistä laskutetaan ja maksu suoritetaan yhteystilin kautta. Toimistotilojen käyttö ja käännöspalvelut ovat suurimmat tällä tavalla käsitellyt erät.

Vuoden 2002 talousarvioon sisällytettiin kertaluontoinen korvaus Euroopan parlamentin sellaisten kustannusten kattamiseksi, jotka koostuvat pelkästään henkilökunnan käyttämästä ajasta. Näitä ovat esimerkiksi työsopimusten, palkkojen ja korvausten hallinnointi sekä monet tietotekniset palvelut.

Euroopan parlamentin ja Euroopan oikeusasiamiehen välinen yhteistyö aloitettiin 22. syyskuuta 1995 päivätyllä puitesopimuksella. Sitä täydennettiin hallinnollista yhteistyötä sekä budjetti- ja rahoitusyhteistyötä koskevilla sopimuksilla, jotka allekirjoitettiin 12. lokakuuta 1995.

⁸

Neuvoston asetus N:o 2673/1999, 13. joulukuuta 1999, EYVL L 326, s. 1.

Joulukuussa 1999 oikeusasiamies ja Euroopan parlamentin puhemies allekirjoittivat sopimuksen, jonka perusteella yhteistyösopimukset uusittiin muutettuina vuodelle 2000 ja uusitaan sen jälkeen automaattisesti.

Vuoden 2002 talousarvio

Oikeusasiamiehen henkilöstötaulukossa oli vuonna 2002 yhteensä 27 virkaa.

Oikeusasiamiehen vuoden 2002 talousarvion alunperin käytettävissä olevat kokonaismäärärahat olivat 3 912 326 euroa. Osaston 1 (toimielimessä työskentelevään henkilöstöön liittyvät kustannukset) osuus oli 3 197 181 euroa, osaston 2 (kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot) osuus oli 712 145 euroa ja osaston 3 (toimielimen erityistoiminnoista johtuvat menot) osuus oli 3 000 euroa.

50 000 euron summa saatiin myöhemmin oikeusasiamiehen talousarvioon toimielinten välisessä operaatioissa, jossa hyväksyttyä talousarviota muutettiin unionin laajentumisesta koituvien menojen ennakoimiseksi.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuoden 2002 todelliset kulut sidottuina määrärahoina.

Osasto 1	€	3.100.895,25
Osasto 2	€	633.266,66
Osasto 3	€	1.584,87
Yhteensä	€	3.735.746,78

Tulot koostuvat lähinnä oikeusasiamiehen ja hänen henkilöstönsä palkoista tehdyistä vähennyksistä. Saadut kokonaistulot olivat saatujen maksujen perusteella 395 678,43 euroa vuonna 2002.

Vuoden 2003 talousarvio

Vuonna 2002 valmistellussa vuoden 2003 talousarviossa henkilöstön määrä on 31, mikä merkitsee neljän viran lisäämistä vuoden 2002 henkilöstötaulukkaan.

Vuoden 2003 kokonaismäärärahat ovat 4 438 653 euroa. Osaston 1 (toimielimessä työskentelevään henkilöstöön liittyvät kustannukset) osuus on 3 719 727 euroa, osaston 2 (kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot) osuus on 715 926 euroa ja osaston 3 (toimielimen erityistoiminnoista johtuvat menot) osuus on 3000 euroa.

Vuoden 2003 talousarviossa kokonaistuloiksi on budjetoitu 434 832 euroa.

C HENKILÖSTÖ

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

JACOB SÖDERMAN

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN SIHTEERISTÖ

STRASBOURG

OIKEUDELLINEN OSASTO

José MARTINEZ ARAGÓN

Oikeudellinen pääneuvonantaja

Puh. +33 3 88 17 2401

Gerhard GRILL

Oikeudellinen pääneuvonantaja

Puh. +33 3 88 17 2423

Ida PALUMBO

Lakimies

Puh. +33 3 88 17 2385

Alessandro DEL BON

Lakimies

Puh. +33 3 88 17 2382

Maria ENGLESON

Lakimies

Puh. +33 3 88 17 2402

Peter BONNOR

Lakimies

Puh. +33 3 88 17 2399

Sigyn MONKE

Lakimies

Puh. +33 3 88 17 2429

Marjorie FUCHS

Ylimääräinen toimihenkilö

(1.2.2002–11.10.2002)

Puh. +33 3 88 17 4078

Murielle RICHARDSON

Oikeudellisen osaston johtajan avustaja

Puh. +33 3 88 17 2388

Berni FERRER JEFFREY

Harjoittelija (30.6.2002 asti)

David MARTIN

Harjoittelija (1.2.2002–7.4.2002)

Jacqueline JUVÉNAL

Harjoittelija (1.6.2002 alkaen)

HALLINTO- JA TALOUSOSASTO

João SANT'ANNA

Hallinto- ja talousosaston johtaja

Puh. +33 3 88 17 5346

Ben HAGARD

Internet-vastaava

Puh. +33 3 88 17 2424

Rosita AGNEW

Tiedottaja

Puh. +33 3 88 17 2408

Nathalie CHRISTMANN

Hallintoavustaja (31.7.2002 asti)

Alexandros KAMANIS

Talousvastaava

Puh. +33 3 88 17 2403

Juan Manuel MALLEA

Oikeusasiamiehen avustaja

Puh. +33 3 88 17 2301

Véronique VANDAELE

Talousavustaja (16.7.2002 alkaen)

Puh. +33 3 88 17 2542

Isabelle FOUCAUD-BOUR

Sihteeri

Puh. +33 3 88 17 2391

Isabelle LECESTRE

Sihteeri

Puh. +33 3 88 17 2393

Félicia VOLTZENLOGEL

Sihteeri

Puh. +33 3 88 17 4080

Isgouhi KRIKORIAN

Sihteeri

Puh. +33 3 88 17 2540

Evelyne BOUTTEFROY

Sihteeri

(Määräaikainen toimihenkilö 1.1.2002–31.5.2002)

Virkamies 1.6.2002 alkaen)

Puh. +33 3 88 17 2413

Rachel DOELL

Sihteeri

(Ylimääräinen toimihenkilö 31.5.2002 asti)

(Määräaikainen toimihenkilö 1.6.2002 alkaen)

Puh. +33 3 88 17 2398

Séverine BEYER

Sihteeri

(Ylimääräinen toimihenkilö 18.2.2002–31.5.2002)

(Määräaikainen toimihenkilö 1.6.2002 alkaen)

Puh. +33 3 88 17 2394

Dace PICOT-STIEBRINA

Sihteeri (1.7.2002–31.12.2002)

Charles MEBS

Vahtimestari

Puh. +33 3 88 17 7093

Oikeusasiamies ja hänen Strasbourgin yksikön henkilökuntaansa.

BRYSEL**Ian HARDEN***Oikeudellisen osaston johtaja*

Puh. +32 2 284 3849

Benita BROMS*Brysselin toimiston päällikkö**Oikeudellinen pääneuvonantaja*

Puh. +32 2 284 2543

Olivier VERHEECKE*Oikeudellinen pääneuvonantaja*

Puh. +32 2 284 2003

Vicky KLOPPENBURG*Lakimies*

Puh. +32 2 284 2542

Maria MADRID*Avustaja (30.9.2002 asti)***Anna RUSCITTI***Sihteeri (4.5.2002 asti)***Elizabeth MOORE***Sihteeri**Ylimääräinen toimihenkilö (2.5.2002 alkaen)*

Puh. +32 2 284 6393

Alexandros TSADIRAS*Harjoittelija (30.6.2002 asti)***Petra HAGELSTAM***Harjoittelija (1.2.2002–30.6.2002)***Tea SEVÓN***Harjoittelija (1.7.2002 alkaen)*

Puh. +32 2 284 2300

Fotini AVARKIOTI*Harjoittelija (23.9.2002 alkaen)*

Puh. + 32 2 284 3897

Oikeusasiamiehen brysselin henkilökuntaa.

D PÄÄTÖSLUETTELO

1 TAPAUKSEN NUMERON MUKAAN

1998

OI/1/98/OV 190

1999

1288/99/OV 98

1371/99/IP 172

2000

0242/2000/GG 191

0444/2000/ME 176

0751/2000/IJH 180

0917/2000/GG 191

1131/2000/JMA 52

1230/2000/GG 80

1542/2000/SM 210

1689/2000/GG 105

2001

0232/2001/GG 112

0300/2001/IP 87

0341/2001/IJH 211

0375/2001/IJH 75

0446/2001/MF 120

0500/2001/IJH 31

0552/2001/IJH 31

0761/2001/OV 127

0821/2001/SM 133

0834/2001/GG 137

0848/2001/IP 55

0938/2001/OV 60

1081/2001/SM 37

1092/2001/VK 64

1100/2001/GG 145

1128/2001/IJH 186

1164/2001/MF 42

1165/2001/ME 148

1182/2001/IP 187

1272/2001/SM 154

1452/2001/IP 65

1456/2001/ADB 67

1544/2001/IJH 90

1751/2001/GG 167

1767/2001/GG 158

1824/2001/OV 94

OI/1/2001/GG 192

OI/2/2001/OV 203

OI/4/2001/ME 197

2002

0039/2002/OV 161

0108/2002/OV 68

0114/2002/ADB 71

0141/2002/JMA 74

0624/2002/ME 40

0785/2002/OV 50

0902/2002/ME 72

0993/2002/GG 46

OI/1/2002/OV 200

Q1/2002/IP 211

2 AIHEEN MUKAAN

Merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatio

1544/2001/IJH 90

Kansalaisoikeudet

0375/2001/IJH 75

0500/2001/IJH 31

0552/2001/IJH 31

Kuluttajapolitiikka

0751/2000/IJH 180

Sopimukset

0444/2000/ME 176

1230/2000/GG 80

1689/2000/GG 105

0232/2001/GG 112

0761/2001/OV 127

0834/2001/GG 137

0848/2001/IP 55

1272/2001/SM 154

0108/2002/OV 68

Taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus

0500/2001/IJH 31

0552/2001/IJH 31

Q1/2002/IP 211

Koulutus, ammatillinen koulutus ja nuoriso

1131/2000/JMA 52

Ympäristö

1288/99/OV 98

1165/2001/ME 148

1767/2001/GG 158

0039/2002/OV 161

Kalastus

0300/2001/IP 87

Toimielimen sisäiset säännöt

0624/2002/ME 40

Toimielimet

OI/1/98/OV 190

0375/2001/IJH 75

OI/1/2002/OV 200

Muut asiat

0993/2002/GG 46

Yleisön oikeus saada tietoja

0917/2000/GG 191

1542/2000/SM 210

1128/2001/IJH 186

0785/2002/OV 50

Tutkimus ja teknologia

1100/2001/GG 145

0114/2002/ADB 71

Henkilöstö

- Palvelukseenotto

1371/99/IP 172

0242/2000/GG 191

0341/2001/IJH 211

0446/2001/MF 120

0938/2001/OV 60

1081/2001/SM 37

1092/2001/VK 64

1452/2001/IP 65

OI/2/2001/OV 203

0141/2002/JMA 74

- Muut asiat

OI/1/98/OV 190

0821/2001/SM 133

1164/2001/MF 42

1182/2001/IP 187

1456/2001/ADB 67

1751/2001/GG 167

1824/2001/OV 94

OI/1/2001/GG 192

OI/4/2001/ME 197

0902/2002/ME 72

OI/1/2002/OV 200

3 VÄITETYN HALLINNOLLISEN EPÄKOHDAN TYYPIN MUKAAN

Vallan väärinkäyttö

OI/1/98/OV	190
1288/99/OV	98
0232/2001/GG	112
0993/2002/GG	46

Vältettävissä oleva viivästys

OI/1/98/OV	190
0444/2000/ME	176
1230/2000/GG	80
1689/2000/GG	105
0761/2001/OV	127
0848/2001/IP	55
1272/2001/SM	154
1544/2001/IJH	90
1824/2001/OV	94
0108/2002/OV	68
0624/2002/ME	40
Q1/2002/IP	211

Syrjintä

OI/1/98/OV	190
1371/99/IP	172
0242/2000/GG	191
0446/2001/MF	120
0938/2001/OV	60
1100/2001/GG	145
1452/2001/IP	65
1456/2001/ADB	67
OI/2/2001/OV	203

226 artiklan mukaisen menettelyn virheellisyys

1288/99/OV	98
------------	----

Riittämättömät perustelut

OI/1/98/OV	190
1288/99/OV	98
1542/2000/SM	210

Puolustautumisoikeuden loukkaus

OI/1/98/OV	190
0375/2001/IJH	75

Tiedottamisen puute tai kieltäytyminen tiedon antamisesta

OI/1/98/OV	190
1288/99/OV	98
0917/2000/GG	191
1542/2000/SM	210
0341/2001/IJH	211
0446/2001/MF	120

1128/2001/IJH	186
1182/2001/IP	187
1452/2001/IP	65
1544/2001/IJH	90
1767/2001/GG	158
0785/2002/OV	50
0902/2002/ME	72

Avoimuuden puute

OI/1/98/OV	190
1128/2001/IJH	186
1182/2001/IP	187
OI/1/2001/GG	192
0785/2002/OV	50

Oikeudellinen virhe

1288/99/OV	98
0232/2001/GG	112
0834/2001/GG	137
1128/2001/IJH	186
1165/2001/ME	148
1751/2001/GG	167
1824/2001/OV	94
0039/2002/OV	161

Huolimattomuus

OI/1/98/OV	190
0375/2001/IJH	75
0761/2001/OV	127
1824/2001/OV	94
0039/2002/OV	161
0114/2002/ADB	71
0141/2002/JMA	74
0902/2002/ME	72

Menettelyvirheet

OI/1/98/OV	190
0751/2000/IJH	180
0300/2001/IP	87
0446/2001/MF	120
0821/2001/SM	133
1081/2001/SM	37
1272/2001/SM	154

Perustelut

1092/2001/VK	64
0039/2002/OV	161

Epäoikeudenmukaisuus

OI/1/98/OV	190
1131/2000/JMA	52
0375/2001/IJH	75

0761/2001/OV	127	0552/2001/IJH	31
0938/2001/OV	60	1164/2001/MF	42
1081/2001/SM	37	OI/4/2001/ME	197
1165/2001/ME	148	OI/1/2002/OV	200
Muu hallinnollinen epäkohta		0114/2002/ADB	71
OI/1/98/OV	190	0624/2002/ME	40
0500/2001/IJH	31		

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN YHTEYSTIEDOT

STRASBOURG

- Osoite

Euroopan oikeusasiamies
1, av. du Président Robert Schuman
B.P. 403
F - 67001 Strasbourg Cedexx

STRASBOURG

- Puhelin
+33 3 88 17 2313

- Faksi
+33 3 88 17 9062

- Sähköposti
euro-ombudsman@europarl.eu.int

BRYSEL

- Puhelin
+32 2 284 2180

- Faksi
+32 2 284 4914

- Verkkosivut
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

Julkaisutoimisto

Publications.eu.int

ISBN 92-95010-57-4

9 789295 010574 >